UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 03 18 09 020 4

Edmm 14-2-67

DS 247 Y45R3
Raşid Paşa, Ebū Said Ahmed
Tarīh-i Yemen ve San'ā

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

متحیزان فریقان کرامدن و مشاهیر ادبای عصردن
حالا اشقودره متصرفی سعادتلو اشرف پاشا
حضرتلرینک انشاد بیوردقلری تقریضدر

کشورنده خطهٔ عرفانی توسیع ایلدی
پادشاه عبدالعزیز اول فاتح ملك یمن

اولدی بازار معارف عیدگاه دولتی
ایده عمر و شوکتین افزون خدای ذوالمنن

قیلدی بو تاریخی انشا سایهٔ شاهانه‌ده
میر راشد کیم اودر سردار ارباب سخن

کیمسه تعمیق ایتمامشدی قلزم احوالنی
ملحقاتیله یمن الکاسی بر اقلیم ایکن

درمکنون وقوعاتین او ملك و اسملك
سلك تحریره اونحریر مورخ درچکن

بارك الله نسخهٔ رنکین کتاب دلنشین
حبذا او طرح شیرین یادکار اهل فن

DS
247
Y4SR3
LIBRARY
OCT 19 1965
UNIVERSITY OF TORONTO
1015463

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/trhiyemenvesan00raid

Rāşid Paşa, Ebū Sa'īd Aḥmed
Tārīḫ-i Yemen ve San'ā

تاریخ یمن وصنعانك

جلد اولیدر

بعض کوریلان مرتب سهو وخطالر ایچون ایجاب ایدن خطا وصواب
جدولی ایکنجی جلده علاوه اوله جقدر

لوحهٔ تصویری دیوان فنون و معرفت
محفل تقریری حکمتله مزین انجمن
نقطه‌سی شمس معارف سطری میزان علوم
نقد جانله مشتریسی اولسون اولاد وطن
واقعاتی کورسه‌لر بو احسن تقویمده
ابن خلدون لال اولور عبدالحمید اچماز دهن
سلك تقدیره دو تاریخ ختام و طبعنی
بویله چکدم اشرفا مانندهٔ درعدن
اولدی نو تاریخ اقلیم یمن کان کهر ۱۲۹۰
طبع اولندی باق کوزل تاریخ صنعاو یمن ۱۲۹۱

مشاهیر ادبای عصردن حالا ضبطیه مکتوبجیسی
سعادتلو نورس افندی حضرتلرینك تقریضیدر

اشبو کتاب نفیس و خطاب سلیسك متضمن اولدیغی لأل نضیدهٔ معانی رشتهٔ اذعانه کشیده و ترازوی اتقان ایله سنجیده قلندی . الحق طرز و اداسی پك رنکین و هر ابی برنکارخانهٔ چین اولوب لاسیما اسلافی اندیرر اخلافی قاندیرر یولده بر اثر برجسته و نامهٔ فرخجسته اولمغله مطالعه ایدنلره نشئه بخش نشاط و فیض آور انبساط اوله‌جغنده شك اولنمز

چونکه بوکا بشقه یول بولنمز * عباراتی اولقدر صفا افزا که کویا سلسال
اشاراتی اولقدر دل ارا که کویا اقبال مطالعه‌سندن حاصل ایتدیکم استفاده
لذتنک تعریفی ناقابل * بر دیوان فردوس وکرهر بحثی الحاصل * اویله
بر مجموعهٔ فائقه و لائقه که تابعهٔ یمن بر حیات اولسه‌لرانی درة التاج
عنوانیله قبولده هیچ توقف وائمهٔ تاریخ همسلسلهٔ انساب العرب وهمسکهٔ
اطواق الذهب اولسنده مطلقا تخلف ایتمزلر * خلاصهٔ کلام آیینهٔ
اسکندره مقابل بوکاده مرأت الحمیر دینلسه شایاندرکه هر فصلی برنوید
اسمانی و هر بحثی بر سهیل یمانی اولوب مطالعه‌سیله تنویر باصرهٔ ابتهاج
ایدنلر تذبی یولنه کیدنلر البته دیده‌لری انوار معارفله روشن وآثار
لطائفله باطنلری شن اولوب لله در القائل * زهی منشی زهی بارع
زهی کامل زهی فاضل * دیو مؤلف و مصنفی یاد ایدرلر * ثناسی یولنه
کیدرلر * برنجی دفعه اوله‌رق مؤلف مشارالیهله ملاقات اولندقده ناصیهٔ
حالندن حقیقة کندیمی بر خضر روحانی سمات و اثر لذت صحبتلریندن
وجدانمی پرچشمهٔ اب حیات ایله ملاقی مشاهده ایدوب اثنای صحبتده
زهی مؤلف کامل که بو رساله‌سنه * دینلسه مایهٔ تعویذ روح شایاندر *
کلو رساله کشکول عاملی اندن * طولو معارف شتی ایله برانباندر *
نصل ثناسنی نورس ادایه یول بوله‌کیم * ستایش اول اثری ماورای
امکاندر * بیتلرینی انشاد و اراده کندیمی بورجلو بیلدم نقش دیابی
سیلدم والله ولی التوفیق

تاريخ يمن وصنعا

* بسم الله الرحمن الرحيم *

اولجل وعلا حضرتلرينه حمد وثنا ٭ واول جناب مفخر موجوداته تصليه وتحايا ٭ وآل واصحاب كرامنه ترضيه ودعا ٭ عرض وتقديم اولندقدن صكره بيان مقصده شروع اولنوركه ٭ خطهٔ عسيريه اميرى اولوب ميرالامرالق رتبهٔ رفيعه‌سيله دردنجى رتبه‌دن مجيدى نشان ذيشاننى حائز وحامل بولنان محمد پاشا ابن عايض متبوع مفخمى عليهنه الصكره كوستردیكى بغى وعصياننده اولوقت يمن ولايتنك مقر حكومتى اولان حديده شهرينى ضبط ايتمك اوزره خطهٔ مذكوره مشايخ واهاليسندن جمع واحتشاد ايلديكى قوهٔ كثيره وافراد عربانيه ايله عسيردن حركت و بيك ايكيوز سكسان يدى سنهٔ هجريه‌سى رمضان شريفنك اوچنجى كونى حديده‌يه مواصلت ايدوب حربه مجاسرت ايتديكنده اكرچه دوچار كريوهٔ پريشانى وهزيمت اولوب كيتمش ايسه‌ده شو عصيانى داعئ مجازات شديده اولديغندن ماحئ اطوار جور وفساد وناشر اثار عدل وداد ولى‌نعم عالم باعث آسايش امم شهنشاه داراخدم وكشوركشاى اسكندر حشم پادشاهمز السلطان ﴿عبدالعزيز﴾ خان افندمز حضرتلرى عاصئ مرقومك سرعت تربيه وتنكيل وقهر وتدميرى خصوصنى امر وفرمان بيورملرى اوزرينه عساكر احتياطيهٔ جناب

شاهانه‌لرندن برفرقه عسکر سوق واعزام ایله مجرد پادشاهمز ولی نعمت
بی امتنانمز افندمز حضرتلرینک موفقیت جلیله ملوکانه‌لری اثار خیریه‌سندن
اوله‌رق درحال امیر مرقوم ایله اهالی باغیه تربیه وتنکیل اولندقدن وعسیر
قطعه‌سنده ولایتلر تشکیل ایدلدکدنصکره اجداد عالی نژاد شاهانه‌لری
سلاطین ماضیهٔ عظام حضراتی زمانلرنده تحت حکومت دولت عثمانیه‌ده
بولنوب مؤخراً مرور زمان ایله برطاقم ایادیٔ متغلبه‌یه کچمش اولان یمن
اقلیمی بتون وازمنهٔ سالفه‌ده مقر حکومت یمن بولنان صنعا شهر شهیریله
برابر یکیدن قبضهٔ تسخیره النه‌رق داخل قلمرو سلطنت سنیه‌لری اولمسی
جملهٔ مقصد شاهانه‌لرندن اولدیغنه مبنی فرقهٔ مذکوره‌دن برجزئی خطهٔ
یمانیه‌یه کچوب یمن اقلیمی دخی ضبط وتسخیر ایلش وبو عبد احقرلری
الحاج احمد راشد ایسه صغرسندن برو نان ونعمت ملوکانه ایله پرورده
اولدیغم کبی فرقهٔ مرقومه‌نک اجزاسندن اولان بشنجی احتیاط الایی برنجی
طابوری بیکباشیسی بولندیغم حالده فرقهٔ مذکوره ایله عسیر ویمن قطعه‌لرنده
دخی بولنه‌رق سایهٔ طوبی وایهٔ جناب شهریاریلرنده مرتبه مرتبه عهدهٔ
عاجزانه‌مه‌ دردنجی احتیاط الاینک میرالایلق رتبه‌سی احسان بیورلمش اولوب
حائز نصاب استحقاق دکل ایکن بوصورتله مستغرق اولدیغم بحر الطاف وعنایات
بیغایات جلیلهٔ جهانداریلرینک حقیله ایفای تشکر ومحمدتندن عاجز وقاصر
اوله‌رق همیشه متحتم ذمت عبودیتم اولان دعای مفروض الادای
شهنشاهیلرینی هرآن ودقیقه ورد زبان مملوکیت ایدرک خدمت مابه المفخرت
عسکریه‌مک حسن ایفاسنه الدن کلدیکی مرتبه بذل مقدرت ایلمکله برابر
نائل اولدیغم نعم واحسانک بورجلی اولدیغم خدمت شکرانیسندن یوز بیکده
برینه مقابل برخدمت ابرازینه قدرتسزلکمی بیلدیکم حالده بذل مقدرتله
قطعات جسیمهٔ عسیریه ویمانیه اوزرنده اجرا ایدیلان حرکات عسکریه‌نک
وحصوله کلان فتوحات جلیله‌نک نه یولده اولدیغنی سلاح ارقداشلرینه
بیلدیرمک وبراثر ناچیز براقق افکاریله بضاعتسزلکمله برابر برتاریخچه

یازمق اوزره ایکن صنعا اهالیسندن بعض ذواتدن الوب ده مطالعه ایلدیکم
عربی العباره تاریخلرده صنعا و یمن احوالنه دائر کوریلان وقوعات دخی
حقیقتاً شایان مطالعه و دقت اولدیغندن وخصوصیله خطهٔ یمانیه ازمنهٔ
سالفه‌ده دولت علیهٔ ابدی الدوام طرفندن نصل ضبط و تسخیر اولندیغی
وتحت حکومت سنیه‌ده بولندیغی مدتجه و نه قدر وقوعات حربیه اولدیغی
ومؤخراً نه سببه مبنی ترك ایلدیکی ترکجه قلمه المنمش اولان تاریخلرده
کورلمدیکندن یمن وصنعانك وقوعات سالفه‌سی دخی ورای پردهٔ خفاده
قالیوب بویله بر وقوعاتدن ابنای وطن چاکرانه‌می خبردار ایتمك دخی بر خدمت
اوله‌جغندن ما الذکر عربی العباره مطالعه‌کذار عاجزانه‌م اولان (زوح الروح)
و (تکملة الروح الروح) و (طيب الكسا) و (جامع المتون باخبار يمن
الميمون) و (قرة العيون فی اخبار اليمن الميمون) نامرلنده اولان کتب تاریخیه‌دن
مزج وخلاصه وجهله طقوز یوز بر تاریخندن بدأ ایله کرك وقت سفر و کرك
وقت اقامتده خدمات عسکریه‌م اراسنده وقت اختلاس ایده بیلدکجه لسان
عذب البیان ترکی‌یه ترجمه ایلمش وتحقیقات و مشهودات ناچیزانه‌م دخی
بالعلاوه اشبو عصر محاسن حصر حضرت ملوکانه‌یه قدر کتورلمشدر
قلت بضاعهٔ عاجزانه‌مدن ناشی مندرجاتنده سبك وربط وسباق وسیاقنده
وقوعبولان قصور وذهول حقیرانه‌مك ارباب مطالعه طرفلرندن پوشیدهٔ
عفو ایله ستر واخفا بیورلمسنی تمنی ایلرم

﴿ تاریخ یمن وصنعا ﴾

﴿ دولت عامریه‌نك اقطار یمانیه‌اوزرینه استیلاسی ﴾

٩٠١ سنهٔ هجریه‌سنده اقطار یمانیه برقاچ حکومته منقسم اولوب حکومات مذکوره‌نك حکمدارلرندن (سلطان عامر) کافهٔ تهامهٔ یمن و یمن وزبید وعدن ولحج وابین و رداع وجبن نامنده اولان بلده‌لره و (محمد ابن الامام الناصر) دخی صنعا وحوالیسنه و (مطهر بن محمد بن سلیمان) دخی کوکبان وکوکبانه منسوب اولان محللره و (امام المنصور بالله محمد ابن علی السراجی الوشلی) دخی شرف وطواهر وصعده ناملریله بنام اولان یرلره تاریخ مذکوره‌قدر حکومت ایده‌کلمکده بولنمشلر ایسه‌ده حکمداران مرقومه‌دن سلطان عامر جمله‌سندن اقوی ومشهور اوله‌رق نسبی دخی بنی امیه‌نك جدی اولان (عبد شمس) ه واصل اولدیغندن کنیه‌سی (عامر ابن عبد الوهاب ابن داود ابن طاهر ابن معوضه ابن تاج الدین ابن معوضه ابن محمد ابن سعید ابن عامر ابن مسعود ابن فهز ابن وهب ابن حرب القرشی الاموی) اولوب مسقط رأسی رداع ولقبی دخی (ملك الضافر صلاح الدین) در مرقوم سلطان عامر دیکرلرینه نسبتله تهدیدینی ایقاعه قادر نافذ الاوامر شدید القوه وعظیم السطوه اوله‌رق مقر حکومتی (رداع) بلده‌سی ایدی ٭ برمنوال محرر سنهٔ مرقومه‌یه‌قدر اقطار مذکوره حکومت متفرقه حالنده اولدیغی حالده سنهٔ مذکوره حلولنده سلطان عامر تکثیر قوهٔ عسکریه ایله توفیر حکم ونفوذ وترفیع شان وتوسیع ممالك وبلدان امنیه‌سیله حوزهٔ حکومتندن چیقمغه

و بلاد سائره‌یی دخی قبضهٔ تسخیره الغه ابتدار ایتدیکی کبی برطرفدن اقطار یمانیه حاکم وشیوخی بیلرنده و بربری علیهنده فتنه وفساد و حرب وقتال اکسک اولمدیغندن شایان تحریر وقایع وحوادث سنهٔ مرقومه‌ده ظهور ایتمش اولسنه مبنی تحریر وقایعه سنهٔ مذکوره‌دن مباشرت اولنمشدر

سنهٔ مرقومه محرم الحرامنك سکزنجی صالی کونی دولت عامریه کبراسندن امیر شمس الدین علی ابن محمد العبدانی اوزرینه (ملص) ناحیه‌سنك (یعر) بلده‌سی اهالیسی طرفندن وقوعبولان اختلال و عصیان اوزرینه تحدث ایدن حرب وقتالده طرفیندن یوز یتمش نفر مقتول اولوب اشبو وقوعات اوزرینه سلطان عامر دخی یعره کله‌رك فتنهٔ مذکوره تسکین اولنمش و سنهٔ مزبوره طرفنده ظهوره کلان وقوعات و اختلال بوندن عبارت بولنمشدر

٩٠٢ سنه‌سی حلولنده مرقوم (امام المنصور بالله محمد ابن علی الوشلی) سنهٔ مرقومه ذی القعده‌سنك التنجی بازار ایرتسی کونی امامت دعواسیله سلطان عامرك علیهنه قیام و اظهار عداوت و بغض تام ایده‌رك (ذمار) بلده‌سی اهالیسنی دخی کندویه اتباع ایتدردی ٭ اول اراق (مصنعه) اهالیسی دخی دائرهٔ اطاعتدن خروج وذروهٔ عصیانه ولوج ایلمرندن سلطان عامر طرفندن اهالئ مرقومه اوزرینه سوق اولنان عساکر سنهٔ مرقومه ربیع الاولنده محل مرقومی قوهٔ قاهره ایله ضبط و اختلالی تسکین ایلدکدن صکره حوالیسنی کاملا استیلا ایلدیلر

سنهٔ مرقومه ربیع الاخرنده خلفای عباسیه‌دن (المتوکل علی الله) خلیفه‌دن سلطان عامره مرسول مخصوص واسطه‌سیله هدیه‌لر کوندرلدیکندن مرسول مذکور سلطان عامره یعرده واصل اولوب و عامر طرفندن کرك مرسول وکرك هدایای مزبوره کمال اعزاز و اکرام ایله قبول اولندی

ینه سنهٔ مرقومه وقایعندن اوله‌رق جمادی الاخرك برنجی جمعه ایرتسی کونی ظهر وقتنده زبیدده بر حریق کبیر وقوع بوله‌رق آتش منظر الغربیدن

بدأ ايله شام جهتنده كائن شيخ ابى الغيث بن عجيلك مسجدنده نهايت بولوب پك چوق بيوت و اموال حرق و تلف اولمشدر

(يعر) بلده سنده بولنان مذهب اسماعيليه رئيسى بعض مغيبات و مستقبلاتدن بر طاقم مالايعنى مباحثات ايلديكندن سنهٔ مرقومه شهر رمضاننده رئيس مرقوم سلطان عامر طرفندن حبس اولنه رق كتابلرى دخى احراق ايدلمشدر

٩٠٣ سنه سنده (يافع) بلده سى اهاليسنك اوته دنبرو اظهار ايلدكلرى عصياندن ناشى سلطان عامر سنهٔ مرقومه جمادى الاولانده بلدهٔ مذكوره اوزرينه حركتله قبضهٔ تسخيره الديغى كبى اطراف و حواليسنى دخى استيلا ايلدى

سنهٔ مذكوره وقوعاتندن اوله رق شهر شعبانك يكرمى التنجى چهارشنبه كونى (وصاب) ناحيه سنده غايت شدتلى يغمور و طولى نزول ايده رك طولينك هر بر دانه سنك حجمى حيرت بخش عقول اولور صورتده اولوب بو طولى روى ارضده طقوز ذراع ارتفاع كسب ايدنجيه قدر ياغمشدر

و عامرك اولاد و احفادندن پك چوق كيمسه لر وفات ايلدى و عدن بلده سى ساكنلرندن علامه دن سيد حسين ابن صديق ابن حسين ابن عبد الرحمن الاهدل نام ذات ذى القعده نك اون اوچنجى بازار ايرتسى كيجه سى وفات ايده رك عدنه دفن اولندى

٩٠٦ طقوز يوز درت و بش سنه لرى ظرفنده شايان تحرير وقوعات اولميوب طقوز يوز التى سنه سى حلولنده اندلس نام اقليمده ملك شاه اسماعيل الشرفك فتوحات خبرلريله حجاز اميرى شريف بركات ابن محمد ايله برادرى هزاع ابن محمد بيننده وقوعبولان حرب و قتال و بو سببدن مصر و شام حجاج قافله لريله ديكر قوافل حجاج اوزرينه اولنان مضار و خساردن ناشى حصوله كلان شورش و اختلالك و نهايت طقوز يوز يدى سنه سى حلولنده شريف هزاع برادرى بركات اوزرينه جده ده هجوم ايده رك برادرينى و بنى

يمنی اشرافندن یدی کیسه‌یی ویکرمی درت نفر اتراکدن شریف برکات معیتنده بولنانلری قتل ایدوب جده‌یه داخل اولدیغی وفتنه دخی تسکین ایدلدیکی خبرلری خطهٔ یمانیه‌یه واصل اولدی

٩٠٧ سنه‌سی محرم الحرامنك دردنجی صالی کونی زبیدده ینه بر حریق کبیر وقوع بولوب آتش سوق السواددن ظهور ایله اسواقی احراق ایلدکدن صکره یمن محله‌سنی دخی یقه‌رق باب شبارقده نهایت بولمش ولایعد اموال و اشیا تلف اولمشدر

سنهٔ مرقومه شهر جمادی الاخری ایچنده سلطان عامر (ذمار)ك ضبطی ایچون عسکر تجهیز و احضار ایده‌رك ذمار اوزرینه حرکت و رجبك برنجی کونی ذماره داخل اولوب اوراده بر قاچ کون اقامت ایتدکدن صکره (جمعة الخزع) اوزرینه کچوب محل مذکوری قهراً ضبط و حصوننی فتح ایدرك رجب الفردك یکرمی طقوزنجی بازار کونی (صنعایه) متوجهاً نهضت و شهر شعبانك طقوزنجی صالی کونی صنعایه حواله بولنان جبل (نقم) اوزرینه مواصلتله محل مذکوردن ممکنی دوکمك اوزره جبل مزبور اتکارینه منجنیقلر ایله طوپلری وضع و نصب ایده‌رك صنعانك هر طرفنی احاطه ایله محاصره‌یه الدی

صنعا حاکمی اولان محمد ابن ناصر دخی کمال ذل و تواضعله جناب خقدن دشمننك دفعنی و بلیه‌سنك رفعنی نیاز ایله استمداد ایدر اولدی ٭ سلطان عامرك خصماءقویه‌سندن وصنعاحاکمنك متفق خواصندن بولنان امام الوشلی و امیر محمد ابن حسین الحمری الجوفی بونك اوزرینه صنعا حاکمنه اعانه و امداده کله‌رك مرقوم عامرك عساکریله محاربه‌یه طوتشدیلر ٭ وهر دفعه‌سنده میدان حرب ووغاده بر برینه بر درجه‌یه قدر کیریشدیلرکه عادتا دست بر کریبان اولدیلر ٭ و حربك نتیجه‌سی قتال العام و ساحهٔ حرب حیاض الحمام اولدی ٭ سلطان عامرك عساکری منهزماً و منکسراً

پریشان اوله‌رق نسیم ظفر امام وشملی وامیر محمد طرفلرنده وزان اولوب قوتی ازاله واردوسی نهب وغارت ایدلدی

٩٠٨ سنه‌سی محرمنده مرقوم عامرك خیمهٔ سلطنتی ساحهٔ صنعادن رفع وسیف صارمی درون ادبار غلافه وضع اولنوب کمال هموم وغموم ایله یمن طرفنه رجعت ایلدی ٭ وسنهٔ مذکوره شعبانڭ یکرمی التنجی کونی مرقوم صنعا حاکمی ناصر وفات ایده‌رك برینه برادری (احمد ابن الامام الناصر) کچدی (المنتصر بالله) نامیله تلقیب اولنمشدر ٭ متوفی محمد ناصر متقی وعابد وزاهد اولدیغندن مدت حیاتنده امر حکومتی عدل وحقانیت اوزره اجرا ایتمشدر

٩١٠ طقوز یوز طقوز سالی ظرفنده شایان ترقیم بر وقوعات اولمیوب فقط طقوز یوز اون سنه‌سی شهر صفرنده سلطان عامر دفعهٔ ثانیه اوله‌رق صنعایی اورمق اوزره حرکته مهیا بولنوب بو صره‌ده شهر مذکورڭ اون بشنجی بازار ایرتسی کیجه‌سی خسوف قمر واقع اوله‌رق بحکمة الله تعالی قمر کلیاً منخسف اولدی ٭ وشهر مذکورڭ اون طقوزنجی کونی دخی بو وقوعاتی متعاقب زبیدده بر زلزلهٔ عظیمه وقوع بولدی

عامرڭ دفعهٔ ثانیه اوله‌رق صنعایه حرکتله ضبط ایلدیکی

سلطان عامر صنعایی اورمق وآوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتمك قصدیله جمع وتجهیز ایلدیکی عساکرڭ مقداری سواری وپیاده یتمش بیڭی متجاوز اولدیغی روایت اولنمش ویمندن حرکتله رداعه واورادن دخی ینه ذمار اوزرندن ربیع الاخرڭ یکرمی طقوزنجی صالی کونی صنعا ایله روضه بیننده وصنعایه قریب مسافه‌ده واقع (حدین)ه واصل اولوب اوراده بعدالبیتوته

جمادی الاولك غره‌سی اولان پنجشنبه کونی صنعا شهرینه تقرب ایده‌رك شهری احاطه‌یه ابتدار برله مواقع لازمه‌یه منجنیق و منجنیقدن دها اوفق (عراده) تعبیر اولنور الات حربیه‌یی وضع ایده‌رك ناصرك متفقلری و عامرك خصملری اولان امام محمد ابن علی و امیر محمد ابن حسین الجوفی و (بهال) امیری احمد ابن الامام و امام وشلی جماعت و عسکرلر یله لاجل المعاونه یه حرب ایتمك اوزره سلطان عامرك اردوسی اوزرینه واصل اولدیلر ٭ و حربه قیام و مقابله‌یه ابتدار تام ایلدیلر ایسه‌ده تاب آور مقاومت اوله‌مدقلرندن منهزم و پریشان اوله‌رق امام وشلی واوغلی قید اسره کرفتار و امیر محمد ابن حسین اسب سوار اولدیغی حالده خائباً و خاسراً شتابان سمت فرار اولدیلر ٭ و اشبو حرب و قتال شهر جمادی الاولدن رمضان شریفك یکرمی یدنجی صالی کوننه دکین بش آیه قریب امتداد ایدوب ارتق صنعا شهری اهالیسی و عسکرینه کرکی کبی ضعفیت الویردیکندن یوم مذکورده صنعالیلر بتون مغلوب اولوب سلطان عامر طرفندن صنعا شهری ضبط اولندی ٭ و حاکم صنعا احمد ابن ناصر شهردن چیقاریلوب سلطان عامرك نزدینه کتورلدی ٭ و شوالك یدنجی پنجشنبه کونی دخی زوالدن اولجه صنعا اهالیسی واشرافی و سید فخرالدین عبدالفضل ابن الامام المطهر ابن محمد ابن سلیمان نزدنده اولدیغی حالده سلطان عامر شهر صنعایه داخل اولدی

سلطان عامرك عمیسی اولان عامر ابن طاهرك حکمدارلغی زماننده صنعایی ضبط ایتمك اوزره وقوعبولان عزیمتنده (بنی اسد) مرقومی اولوقت قتل ایلدیکندن ناشی سلطان عامر شهره دخول ایلمسیله برابر بنی اسدك اوزرینه اولان غیظ و غضبنی اظهار ایلدی ٭ و صکره صنعا حاکمی احمد ابن الامام الناصری و عبدالله ابن الامام المطهر و عمیسنك قاتلی بولنان شوازب ایله اعیان و اشراف بلده‌دن برخیلی کیمسه‌لری (تعز) ه کوندردی ٭ و بونلرك عیال و اولادی دخی برابر اولوب اوزرلرینه اولان معاملات ردیه و تحقیریه

جانلر تحمل ایده‌میه‌جك صورتده اولدیغندن بر کرب عظیم و بلای شدید ایدی

﴿ لمترجمه ﴾

﴿ سلطان عامر طرفندن تعزه کوندریلان صنعا امامریله اشراف و اعیانه و بونلرك عیال واولادینه اولان حقارتی بیان صره‌سنده مؤرخلر بو حقارته قرهٔ اعین حبیب مجتبا شهید شاه کربلا حضرت حسین افندمزه وآل و اصحابنه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین کربلاده نه معامله اولدی ایسه آنك بر عینی ایدی دیرلر ﴾

مرقوم سلطان عامر صنعایه دخولنده دارالکتخدا دینمکله معروف اولان بنت حسین شریفه نام خاتونك خانه‌سنده اقامت ایدوب صنعا حوالیسنده بولنان بروج و حصون دخی کاملا تسلیم اولندقدن صکره اثنای محاربه‌ده قیداسره کرفتار اولوبده محبوس اولان امام وشلی ودیکر رفقاسنی ذی القعده‌نك اون ایکنجی کونی حبسده تسمیماً اولدردیکی کبی اشراف و اعیان بلده‌دن برخیلی کیمسه‌لری برطاقم دسایس و حیل ایله تلف ایدرك او صره‌ده مرقومك اجرا ایلدیکی ظلم و اعتساف وغدر و استخفاف حددن آشوب طاشمشدر

٩١١ سنه‌سی ذی الحجه‌سنده امیر محمد ابن عیسی شارب ایله بنی اسد واعیان صنعادن برخیلی کیمسه‌لری دها بالاستصحاب صنعادن یمن جهتنه عودت ایتمشدر

٩١٢ سنه‌سی خلالنده امام شرف الدین ابن شمس الدین ابن الامام المهدی جمادی الاولك اونبجی بازار ایرتسی کونی کندوسنه بیعت اولنمسنی دعوا ایله (صعده)ده خروج ایدوب خلقك بیعت ایللرینی اشاعه ایلدی ٭ و مرقومك ظهوری بنیان دولت عامریه‌یی متزلزل ایتمشدر ٭ و کافهٔ

قبائل و عشائری جلب و بند ایلشدر ٭ و مسقط رأسی صنعایه بر کونلك مسافه‌ده و جهت غربیه‌سنده کائن (مصانع) بلادی اولوب تاریخ ولادتی دخی سکز یوز یمش یدیدر و مرقومك وقایعی طقوز یوز یکرمی برسنه‌سی وقایعی میاننده ثبت صحیفهٔ بیان اولنمشدر

اوجله (تعز) ٭ کوندرلش اولان صنعا حاکمی احمد ابن الناصر سنهٔ مرقومه ظرفنده وفات ایتدیکی مثللو مرقوم ایله تعزه کوندریلان سائر اعیان واشراف صنعانك جمله‌سی سلطان عامر طرفندن تسمیم ایدلمشدر

{ المترجمه }

{ مؤرخلر مرقومك طینت اصلیه‌سنده مرکوز اولان ردائت و خباثت و غیظ وکین اقتضاسنجه پك چوق کیمسه‌لرك قاننه کیردیکی کبی نیچه نیچه خاندان نبوتی شهید ایده‌رك قاتل آل رسول اولدی دیرلر و صد هزار لعنتلر ایدرلر ایسه‌ده ولایت یمنه مالك اولان ملوك عربدن آخر مسند نشین سلطنت یمن سلطان عامر اولدیغی و بونلردن اوّل ولایت یمن { بنی رسول الغسّانی } النده اولوب ٨٥٩ تاریخنده خروج ایده‌رك سلطنتی بنی غساندن الدیغی و اقلیم یمنی دولت عامریه بتون بتون استیلا ایده‌رك یکرمی طقوز ییل استقلال اوزره حکم ایلدیکی و جبخانه و سلاح و پادشاهلره لازم اولان مهمات وخزاین وسیم و زر و جواهر و آلات ملوکه حددن افزون مالك ایدوکی وعلما و فضلایه فوق الحد محبت و مودت و مبالغه ایله اکرام و احسان و رعایت ایدوب اصحاب علم و معرفت اولنلره و خصوصیله اهل

قلم و صاحب رقم اولان و ارباب هنر و فارس و سلحشور یکتلره و هر کسک مرتبه و استعدادینه کوره رعایت و احسان و انعام ایتدیکی و شافعی المذهب اولمغله فقه شافعیه‌دن پك چوق کتاب جمع ایلیوب دائماعلما ایله مباحثهٔ علمیه و استخراج مسائل دینیه ایدوب سنی وسنوی صالح و دیندارو حسن خلق صاحبی بولندیغی ومدتنده زیدیه طائفه‌سنه و مذهبی خارج اولنلره زیاده اهانت ایدوب اشکاره اولنارینك قانلرین مباح و مطلع و واقف اولدیغنك قتلین موجب صلاح کوروب من بعد آمان و زمان ویرمیوب قتل ایتدیکی و بو سببدن طوائف زیدیه غایتده عجز و خورلقده اولدیغی ١٠٦٠ تاریخنده مصر والیسی بولنان حاجی احمد پاشانك کتابت خدمتنده اولان {عالی} افندینك ترجمهٔ برق الیمانی بتلخیص الیمانی نام تاریخنده مسطوردر}

﴿ چراکسهٔ مصریه نك بحر احمرده آمد شدلری وسواحل یمانیه یه چیقدقلری ﴾

٩١٣ سنه‌سی حلولنده دولت عامریه نك انقراض وزوالی امارەلری نه فال‌عد اولنور وخطهٔ یمانیه اهالیسنه عجیبه وغریبه اولور بعض شیلر ظهوره باشلدی . شویله که دولت عامریه نك اعلام شان وشوکتنی منکوس ایدر وقوعات سنهٔ مرقومه محرمنده بحراً عساکر چراکسه ایله طوپلری محمول ایکی قطعه سفینه ساحل بحراحمرده (جزان) اسکله‌سنه واصل واورادن بعض

مارّه الدقدنصكره (قمران) اطه‌سنه داخل اولوب قمران اهالیسی كمال خوف وخشیتلرندن جملةً فرار ایتدیلر ٭ محل مذكوردن دخی فك لنكر اقامتله (مخا) یه‌واورادن (عدن) وعدندن (ابین) ساحلنه واصل اولدیلر ٭ و بونلردن صكره بنه سنهٔ مرقومه ربیع‌الاخرنده مصر امراسندن امیر حسین كردی معیتیله اوچ قطعه سفینه دها عساكر چراكسه ایله طوپ محمول اولدیغی حالده باب مندبدن كچوب عدن ساحلنه لنكر انداز اولدیلر ٭ و متعاقباً عدن امیری بولنان (فرحان الظافری) طرفنه صندال ایله امیرحسین طرفندن مملكته كیرملك ایچون لاجل الاستیذان مرسول مخصوص كوندریله‌رك اشبو مرسول امیر فرحان طرفندن احترام واحتشام ایله قبول اولندقدن صكره امیر حسینی لاجل الدعوه كندو آدملرندن مرسول ایله برقاچ كیسه كوندردی ٭ و بونلر امیر حسینك نزدینه وصوللرنده اكرام اولنه‌رق خلعتلر كیدیریلوب مؤخراً امیر حسین طیشارو چیقه‌رق فرحانك یاننه كتدیكنده برپیوك ضیافت ایدیله‌رك بینلرنده بربرلری آدملرینه خیلی اكراملر ایتمش وخلعتلر اكسا یكدیكری بیننده هدایا تعاطی اولنمشدر

مرقوم امیرحسین (دكن) شهرینه مواصلت قصدیله عدندن اتمام بعض مارّهٔ سفریه ایده‌رك فك لنكر اقامت ایلدی ٭ وتاریخ مذكورده بصره كورفزی اغزنده كائن (هرمز) مملكتی طائفهٔ افرنج طرفندن ضبط اولندیغی و بصره‌دن عدنه‌قدر اولان دكزلرده افرنج قورصانلری دولاشوب بعض سفائن تجاریه‌یی ضبط و نهب وغارت ایتمكده اولدقلری خبرلری یمنه واصل اولدی ٭ وامیر مرقوم دخی دكن وكجرات ومحال سائره‌یه كیده‌رك هند صولرنده پورتكیزلیلر ایله محاربه‌لر ایتدی

{ لمترجمه }

{ مرقوم امیرحسین كردینك بحراحمرده یمن سواحلنه وصولنه سبب قرن عاشر اوائلنده پورتكیزلیلركه { عرب تاریخلرنده طائفهٔ افرنج دیو

يازلمشدر ، كجرات و دكن و بحر احمری استیلا ایدوب دکن ساحلنده قوتا نام قلعه‌يي بنا ایلدیلر . و سالف الذکر هرمزی دخی اخذ ایله قوت بولدیلر . و اول حوالیده بولنان اهل اسلامه خصوصاً دریاده کزنلره کلی مضرت ایصال اتمکه باشلدیلر . بونك اوزرينه كجرات شاهی سلطان مظفر شاه و یمن پادشاهی سلطان عامر مصر پادشاهی اولان قانصوغوری طرفنه نامه‌لر کوندروب استمداد ایلدیلر غوری دخی مرقوم امیر حسینی وافر عسکر و اللی قدر سفاین ایله بو خدمته تعیین و جده‌يي کندویه توجیه ایله ارسال ایلدی . حسین برظالم و سفاك آدم اولوب جده‌یه وصولنده جبراً وظلماً تجاردن چوق مال غصب و ۹۱۷ ده جده قلعه سن بنا ایله بعده کجراته کیتدیکی منجم باشی تاریخنده مسطور ایسه‌ده عرب مؤرخلرينك ثبت صحيفهٔ سطور ايلدكلرينه نظراً مرقوم حسينك دها ۹۱۳ تاریخنده بو صولری دولاشدیغی اکلاشیلیور . و چراکسهٔ مصریه‌نك یمنی استیلالری کیفیتی اشبو تاریخمزده دها مفصل درج ایدلمش و بر قاچ مؤرخك اقوالندن النمش اولوب آتیده وقوعات صره‌سنده اکلاشیله‌جغی وجهله سلطان عامر غوری طرفندن استمداد اتمدی کرچه فرنکلر طرفلرندن اول وقت بحر احمر سواحلنه تعرض وقوعبولمقده ایسه‌ده بالاخره بونلر سواحل مصريه‌يه‌ده تعرض ايده‌جكلرندن طائفهٔ مرقومه‌نك تعرضلرينى منع ايچون مرقوم امير

حسينك مأمور اولديغى و ياخود تاريخ مرقومده سلطان سليم خان حضرتلرينك جهانكيرانه اولان حركات غضنفرانه و تجاوزكارانه‌سى بنيان حكومت مصريه‌يى لرزه‌ناك ايتديكندن خاقان مشاراليه حضرتلرى طرفندن خطۀ مصريه آوردۀ قبضۀ تسخير اولنديغى حالده ملوك مصريه كندولرينه ملجأ و دارالقرار اولمق اوزره جزيرة العربك يمن جهتنده تحت تصرفلرنده بر اقليم بولنمق ولدى الحاجه اورايه چكيلوب ينه حكمدارلق ايتمك زعم و افكاريله رفته رفته خطۀ يمانيه‌يى اله كچورمك ايچون مرقوم امير حسينك مأمور ايدلديكى يكده ملاحظه‌دن اوزاق طوتيله‌مز ؛

٩١٤ سنۀ مرقومه‌ده عدن شهرنده بر حريق جسيم ظهور ايدوب مدرسۀ سفيانيه و يهودى محله‌سى محترق اوله‌رق اوتوز قدر آدم يانوب پك چوق اموال واشيا تلف اولمشدر ٭ وشهر صفرك طقوزنجى جمعه كونى زبيد واديسى علياسنده كائن (تربه) قريه‌سى دخى ظهور ايدن حريقدن كاملا يانوب انجق بش التى خانه قالمشدر ٭ و بوراده دخى پك چوق اموال واشيا يانوب اهاليسنه ضعف ثروت طارى اولمشدر

شهر ربيع الاولده سلطان عامرك عساكرى صنعانك جهت غربى جنوبيسنده التى ساعتلك مسافه‌ده واقع بنى وهاشك (حصن ظفر) و (فصين) و(عروس) و(ريشه) قريه وحصوننى ضبط ايلدى

٩١٦ سنه‌سى جمادى الاخرينك اونبجى جمعه ايرتسى كونى مصر ملكى سلطان غورى طرفندن كوندريلان (زين الدين المحتسب) وطواشى (بشير) نامان كيمسه‌لر زبيد شهرينه كله‌رك اورادن دخى سلطان عامره واصل اولمق ايچون رداع شهرينه عزيمت ايتدكلرندن سلطان عامر دخى مرقوملرى

استقبال ایتمك اوزره اوغلی عبدالوهاب واحمدی کوندردی ٭ مرسولین مذکورین عامرك نزدنده برازمدت اقامت ایتدکدن صکره سلطان غوری یه هدیه اولەرق فیللرندن ایکی رأس فیلی مرقومان ایله وعدن طریقیله کیتملری ایچون عدنه طوغری کمال دبدبه واحتشام ایله رداعدن چیقاردی وعدن امیری فرحانه دخی مرقوملر حقلرنده حرمت ورعایت اولنمق واعزاملرینه معاونت ایدلمك ایچون کاغد یازدی ٭ ومرقوملر رجب شریفك نهایتی اولان جمعه ایرتسی کونی عدنه واصل اولدیلر

{ المترجمه }

{مرقوم زین الدین ایله بشیرك غوری طرفندن عامر نزدینه نه خدمتله کلدکلری تواریخ عربیه‌ده تصریح اولنمامش ایسه‌ده مجرد عامری کندوسنه ایصندرمق و یاخود احوال یمنی تجسس و تفتیش ایتمك مقصدندن عبارت اولدیغنده‌ده شبهه یوقدر}

سنهٔ مرقومه شوالنك اون اوچنجی کونی زبید شهرنده صباحدن بدأ ایله فرداسی صباحه قدر امتداد ایدەرك برحرکت ارض وقوعبولوب حرکت مذکوره‌نك کلدیکی کون عصر وقتنده دخی شرق طرفندن نهاراً برجسیم وعظیم یلدز کورینه‌رك بونی متعاقب ریح عاصف کبی غایت شدتلی برروزکار وفورتنه ظهور ایدەرك پك چوق رخنه وخسارایراث ایتمشدر وینه ماه مذکور ظرفنده (موزع) بلده سنده برزلزلهٔ شدیده ظهور ایدەرك ذی الحجه‌نك اواخرینه قدر ایکی ماهی متجاوز امتداد ایدوب ابنیهٔ عتیقه کاملا منهدم اوله‌رق یکی بنالریدخی ویران ایدوب یرلریار یلوب بتون مزارع خراب اولدیغندن هرکسی شدت قحط وغلا استیلا ایلمشدر ٭ وذی القعده‌نك ایچنده تکرار زبید شهرنده برزلزلهٔ شدیده دها وقوعبولمشدر

٩١٧ سنه‌سی حلولنده صنعانك ضبطندن صکره صنعایه والی نصب اولنان

امیرعلی ابن محمد العبدانی یی سلطان عامر جبل (ملح) ك ضبطی ایچون شهر جمادی الاولنده محل مذکوره قوهٔ عسکریه ایله کوندردی مرقوم اولا بلاد (نهم) اوزرینه کتدیکندن اهالی استیمان ایتمیه رك جمله سی فرار ایتمشلردر ٭ وبونلردن اثنای فرارلرنده اللی نفرینی قتل ایدوب مملکتی یغما وغارت ایتدیررك مزروعاتی احراق ایله جبل مذکورو بلاد (جوف) ضبط اولنجه یه قدر اطراف وانحایه ایصال دست خسار واهالی یی بیزار ایتمکدن خالی اولمدی

صکره جبل ملحدن بلاد (ذیبان) ك اخذ ایچون ذیبان اوزرینه عودت ایدوب اورایه مواصلتنده ذیبانك (ذیفان) و (ثلا) قسملری اهالیسی دولت عامریه عسکرندن وقتیله برنفر قتل ایتدکلری ایچون علی بعدانی منجنیقلری اوزرلرینه طوغری قویه رق اهالی مرقومه یی تهدید ایله بیك آلتون جزای نقدی الدی ٭ بونی متعاقب اهالی مرقومه یه حصونلرینی تسلیم ایتدکجه امان و یرلمامسی امر سلطان عامر طرفندن بعدانی یه امرنامه کلدیکندن بعدانی حصنك ضبطی ایچون دسیسه وحیله یه تشبث ایده رك حصن مذکورك ضبطی ایسه حصنه حواله ومحاذی بولنان (تعبره) و(بالناصره) نامله بنام اولان جبلك ضبطنه موقوف اولدیغندن شهر مذکورك دردنجی جمعه ایرتسی کونی جبل مذکوری ضبط ایلدی

حصون مذکوره ایچنده بولنان اهالی جبل مذکورك ضبط اولندیغنی کورملریله برابر اطرافده کی قبائلك کندولرینه معاونت وامداد ایلریچون طبللر چاله رق اقتضا ایدن علایم واشاراتی ویردکلرندن قبائل مرقومه کاملا کلوب مذکور جبل تعبره یی احاطه ایلدیلر ٭ بلاد ذیبان ایسه کوکبان امیرینك اوغلی ابن ناصرالدین زیر ادارهسنده اولوب ومرقوم ناصر دخی اول اثناده (صعده) ده بولندیغندن ذیبان اهالیسی طرفندن بعدانیك بلاد مرقومه یی ضبط ایده جکی خبرلری ناصره کلدی ٭ وناصر دخی همان وعلی جناح الاستعجال اشرافی جلب وجموع کثیره ایله تعبره یه مواصلتله جبلك اطرافنی محاصره واحاطه ایتمش ایسه ده بعدانیك صنعاده قائممقامی بولنان جمال الدین علی ابن محمد النضاری یه

بو خبرلر واصل اولمسیله برابر بعدانی‌یه امداد اولمق اوزره برقاچ بیك نفری متجاوز پیاده وسواری بی سیر سرعتله بعدانی جهتنه کوندردی ❊ اشبو امداد وصول بوله‌رق بعدانینك جملهٔ معیتی یدیوز سواری ایله اون بیك پیاده‌یه بالغ اولدیغندن قهر وتدمیرایله ثلایی ضبط و ناصرالدینی اسیر ایتدکدن صکره کوکبان اوزرینه حرکتله رجبك اون اوچنجی کونی کوکبانی دخی آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتدی

۹۱۸ سنه‌سنده سلطان عامر عدن ایله (تعز) بیننده کائن (مقرانه) نام بندردن تعزه عزیمت ایدوب اوراده برمدت اقامتدن صکره ربیع الاخرك یدنجی صالی کونی اوغلی احمدی تعزه قائممقام نصب ایده‌رك بنی ظاهر اعیانیله زبیده عزیمت ایلدی

طائفهٔ افرنجك عدن اوزرینه اولان هجوملری

۹۱۹ سنهٔ مرقومه محرمنده عدنه اون سکز قطعه پورتکیز سفائنینك کلدیکی خبری سلطان عامره واصل اولدیغندن عدنك یداعدایه کچورلمامسی ایچون اقتضا ایدن عسکری احضار وتجهیز ایده‌رك سرعتله عدنه سوق واعدانك اضمحلالی ایچون اوقات خمسه‌ده وجمعه کونلری خطبه‌لرده جوامع ومساجدده دعا اولنمسنی اعلان ایلدی ❊ وعساکر مرقومه محرمك یدنجی جمعه کیجه‌سی عدنه وصول بولدی ❊ عدن امیری دخی غافل بولنمیه‌رق ترتیبات وتجهیزات حربیه ایله مشغول اولوب حزم واحتیاطه رعایت ایده‌رك حربه مهیا بولندیغندن طائفهٔ افرنج ساحله چیقه‌رق عدن سورینه بالتقرب سوره نردبانلر وضع ایله برمقداری چیقه‌رق شهرك ایچروسنه کیردیلر ایسه‌ده اهالی وعساکر بلده مقابله ایله درون شهره کیرمش اولان عساکر افرنجیه‌یی سوردن طیشارو طرد ودفع ودرت نفرینی دخی قتل ایده‌رك افرنجی پریشان ایتدیلر ❊ بونك اوزرینه افرنج دخی شهرك ضبطی کوچ اوله‌جغنی اکلادقلرندن وبلکه مملکت طرفندن

سفینه‌لری اوزرینه دخی هجوم اولنور خوفنه دوشدکلرندن ناشی سواحلده بولنان دیکر بلده‌لره تسلط ایتمك اوزره عدندن فك لنکر اقامتله باب مندب جانبنه واورادن مخایه ومخادن حدیده‌یه کیتمشلر • وممالك مذکوره‌یه چیقمق مراد ایتمشلر ایسه‌ده مقابله ایده‌مدکلرندن حدیده‌دن دخی قران جزیره‌سنه عزیمت وشهر صفرك اوائلنده مواصلتله طیشارو چیقوب اهالیدن وسلطان عامرك عساکرندن هرکیمی بولدیلر ایسه قتل وممالکنی نهب وغارت ایده‌رك عودت ایتمشلردر • وشهر مذکورده صنعا اهالیسی والی مجمد بعدانی یی قتل ایتمك اوزره ترتیبات خفیه اجراسنه مجاسرت ایتمشلر ایسه‌ده کیفیت شیوع بولوب املرینه موفق اوله‌مامشلردر

طائفهٔ افرنج قران جزیره‌سنی ترك ایتدکدن صکره عدنه عودت ایده‌رك وبونلردن ایکی قطعه سفینه (زیلع) جهتنه کیدوب اوراسنی احراق وخراب ایتدکدن صکره سفاین سائره‌یه عدنده التحاق ایتمشلردر • افرنج سفاینی عدنه دفعهٔ ثانیه اوله‌رق وصوللرنده شهری طوپه طوتوب بعض خانه‌لری خراب واسواق وبازارده بولنانلردن براز کیمسه‌لری آتیلان کله‌لر تلف ایتمش بونك اوزرینه عدنلیلرده حربه قیام ایده‌رك فریقین بیننده غایت شدتلی بر محاربه وقوعبولوب طائفهٔ افرنجدن پك چوق تلفات وقوعبوله‌رق ظفر وغلبه عدنلیلر طرفنده قالوب افرنجلر منهزماً جمادی الاخرك برنجی کونی عدندن چیقوب کیتمشلردر

ربیع الثانینك اواخرنده سلطان عامر زبیددن تعزه کله‌رك تعز وتهامه نواحیسنك انضباط احوال رعیه‌سنی وامر سیاست واداره حکومیه‌سنی اوغلی عبدالوهابه احاله ایله قائممقام نصب ایدوب بوارالق صعده اشرافی دخی بیعت ایتدکلرندن سلطان عامرك نزدینه کلدیلر وحقلرنده حرمت ورعایت اولندی

٩٢٠ سنه‌سی حاولنده سلطان عامر صنعا شهرینه عزیمت ایده‌رك شعبان شریفك سلخنده صنعایه دخول ایدوب محل مذکورده اقامتی اثناده دخالت

و اطاعت ایدن صعده اشرافی صعده بلادینی تسلیم ایتمك اوزره رفاقتلرنده کوتورمك ایچون سلطان عامر طرفندن تجهیز اولنان عسکر ایله اشراف مرقومه صنعادن حرکت ایلدیلر ٭ و صعده بلادینه تقرب ایتدکلرنده (ابن البهال) نام کیسه اجرای مکیدت و عامرك عسکرینی بو وجهله دوچار هزیمت ایتمك نیت و مقصدیله بوله یوسی قورەرق عساکر مرقومه‌یی پریشان ایتمك زعمیله حربه قیام ایتمش ایسه‌ده تاب آور مقاومت اوله‌میوب کندوسی پریشان اولمش و قوردیغی دام حیله‌یه دوشمشدر ٭ اشبو وقوعاتدن عامر خبردار اولنجه صنعادن لاجل الامداد علی امیر ابن محمد البعدانی یی کوندرمش ایسه‌ده عسکرنجه بر هزیمت اولمدیغندن یالکز وقوعات مذکوره صعده اشرافنك اهانتنه حمل اولنه‌رق مرقوم علی امیر کرك اشراف ایله اول کیدن وکرك صکره‌دن کندو کوتوردیکی عساکرك جمله‌سنی بالاستصحاب صنعایه عودتله عامر نزدینه کلمشدر ٭ و صعده اشرافی اوزرینه عامرك قلبی متغیر اولوب غیظ و کینی موجب اولمشدر

چراکسهٔ مصریه‌نك قمران جزیره‌سنه چیقدقلری

٩٢١ سنهٔ مرقومه جمادی الاولانك یکرمنجی کونی سلطان عامرك قائممقامی بولنان اوغلی عبدالوهاب تعزدن حرکتله تسویهٔ امور رعایا و برایا مقصدیله زبیده عزیمت ایتدی ٭ وکمال دبدبه و احتشامله داخل بلده اولدی و دولت عامریه‌نك انکسار بنیان سلطنتی اوله‌جق اخبارات متألمه‌یی براز صکره الدی یعنی عساکر مصریهٔ چراکسه امرای مصریه‌دن امیر حسین کردی قومانداسیله دفعهٔ ثانیه اوله‌رق قمران اطه‌سنه ذی القعده‌نك یدنجی چهارشنبه کونی قدمنهادهٔ سطوت اولدیغندن کیفیتی پدری عامر طرفنه بیان واشعار ایلدی ٭ وعامر طرفندن دخی عبدالوهابك زبیدده اقامت ایلسی وسفاین مصریه طرفندن شاید ایصال دست خسار اولمق احتمالی اولدیغندن سفاینی

تجاریه‌نك حجاز صولرینه کیتمه‌لری جوابا یازلدی ٭ وعامرك صنعاده اقامته ارتق صبر وثباتی قالمدیغندن نهایت صنعادن ذماره عزیمت واورادن دخی ذی‌القعده‌نك اواخرنده رداعه مواصلت ایدوب بوراده عید اضحی یی کچورمش ایسه‌ده قلبنی خلجان استیلا ایده‌رك الم واضطراب ایله مغموم البال ومأیوس الحال اوله‌رق اوعید کندوسنه بالعکس ایام کأبت اولدی

طقوز یوز اون ایکی سنه‌سی وقایعندن اوله‌رق سالف الذکر امامت دعواسیله صعده‌ده خروج ایدن امام (شرف‌الدین ابن شمس‌الدین) عساکر مصریه‌نك امیر حسین قوماندا سیله قرانه وصولنی خبر الدیغی آنده امیرحسین طرفنه تحریرات مخصوصه تسطیریله فقیه (صلاح الدین) ه تودیعاً کوندردی ٭ وتحریراتك مآلی ایسه دولت عامریه‌نك احوال ظلم واعتسافندن وخاصة عامرك خائن خاندان رسول ومرتکب سفك دماء مسلمین وغاصب اموال رعیه وباغی وطاغی بولندیغندن واقطار یمن اهالیسی بونك مظالم وتعدیاتی آلتنده مضمحل وپریشان اولدیغندن وجودینك واولاد واحفادینك امرا واعیانك خطهٔ یمانیه‌دن دفع ورفع اولنمسندن وکندوسنه اعانه ایدلمسندن عبارت ایدی

اشبو تحریرات مرسول مرقوم ایله امیرحسینه واصل اولدقده بعدالقرائة مرسولك اقامتنه مخصوص برمحل تعیین اولندقدنصکره تحریرات مذکوره‌یه جواب یازلمق ایچون امیرحسین رفاقتنده بولنان دیکر امرای عسکریه ایله مشاوره ایتمك وانلرك دخی رأیلرینی المق اوزره مذکور مکتوبی امرایه ارائه ایلمدی ٭ واجناد مصریه‌نك ورودی ایسه ظاهراً دولت عامریه‌نك ملکنی استیلا مقصدیله اولیوب مجرد بحر احمرده وباب مندب طیشارولرنده طولاشان سفاین افرنجیه ایله حرب ایتمك ایدی ٭ امام شرف‌الدینك مکتوبی اوزرینه امرای مذکوره‌نك هربری برکونا رأی ویردیلر ایسه‌ده بونلردن بری امام مرقومك ادعاسنك صحیح اولوب اولمدیغنی اکلاشلمق وشاید سلطان عامره نفسانیتی اولوبده مجرد کندوسی تفرد واکتساب شرف

ومزيت ايتمك افكاريله مى بودعواده بولنوب بولنمديغى بيلنمك ايچون افرنج ايله محاربه اولنه جغندن بحثله سلطان عامردن اعانهٔ برمقدار عسكر طلب اولنمسى و بويله محاربهٔ غيرمليه ايله كندوسى بزمله متفق وشريك اولديغى حالده هم دنياده موجب مفخرت ومباهات وهمده اخرتجه باعث احراز مثوبات اوله جغى دخى علاوهٔ كفتار ايدلمسى لازم كله جكنى واكر بوكا مخالفت ايدر وكوندريلان آدملرمزى ابيًا وخائبًا اعاده ايلر ايسه اولوقت كندوسنك صحيحًا بغاتدن برآدم اولديغى وشرف الدينك حقلى بولنديغى ظاهره چيقه جغنى وعامردن جواب كلنجيه قدر امام مرقومك مرسولنك توقيف اولنمسنى رأى و بيان ايتدى ٭ اشبو رأى امير حسين وسائر امراطرفلرندن تصويب وتحسين اولنديغندن اصحاب عقل وذكادن ايكى ذات احضار اولنه رق برمنوال محرر يازيلان نامه ايله سلطان عامر طرفنه كوندرلدى ٭ مرسولين مذكورين واصل اولدقلرنده عامر طرفندن حرمت و رعايت اولنه رق امير حسينك مكتوبنى بعد القرائه مأل ومفهومنى اكلادقدن صكره استحصال رأى ايچون جمال الدين على ابن محمد النضارى يه ارائه ايلدى ٭ ومرقوم دخى امير حسينك مطالبه كرك قوهٔ وكرك مالا مساعده اولنمسى محض خير وخلافنه كيدلمسى شر اولديغى خصوصيله كفار ايله جهاد ايتمك مسلمين ايچون باعث فوز وفلاح ايدوكنى بيان وافاده ايتدى ايسه ده بوبابده عامر بركره بعد انديك رأينه مراجعت ايدرك نضارينك رأيى اوزره عساكر غوريه يه اعانه ايديلوب ايدلمامسنى و نه يولده جواب ويرلمك لازم كله جكنى بيان ايتديكندن بعدانى كندو طرفندن جواب ويره جكنى و امير حسينك مرسوللرينك همان احضار اولنمسنى افاده ايلدى ٭ و عامرك شدت ميل و رغبتى دخى بعدانديك رأى و فكرى اوزرينه اولديغندن مرسولين مرقومين اوآنده جلب و احضار اولنه رق عامرك حضورنده بعدانى كلامه اغاز رله سلطان عامر مسلمينك اوزرينه خليفة الله در ٭ والملك الضافر وصلاح الدنيا والدين در ٭ سزك آمر يكزه نه جسارت

و جهالتـله بو ورقه ایله سزی کوندردی ٭ و سـلطان عامری بوراده حکومت مصریه طرفندن بر مأموری ظن ایلدی ٭ و زمانك ملوکارینك برنجیسی و یمن سـلطانی اولدیغنی بیلیورمی اکر مرسولك قتلی جائز اولمش اولسه ایدی سزی قتل ایدر و قلجمی سزه کوستر ایدم ایشـته سزه غایة الخطاب و نهایة الجواب بودر دیه‌رك سـکوت ایلدی ٭ و مرسـولار دخی بونك اوزرینه چیقوب کیتدیلر ٭ و سیر سرعتله ساحله اینه‌رك همان قایغـه راکباً امیر حسینك طرفنـه عودت ایلدیلر ٭ وکیفیتی اولدیغی کبی امیر حسینه عرض ایتدکلرنده امام شرف الدینك دعواسی صـادق اولدیغی تبین ایلدیکندن مرقومك معروضات و افاداتنه امیر حسـین اجابت ایده‌رك دلخواهی اوزره اعانه ایده‌جکنی یازوب رسـولنی دخی حسـن صـورتله اعاده ایلدی

سلطـان عامرك زبیدده مقیم اوغلی عبـد الوهاب زبید اوزرینه جیـوش مصریه‌نك کله‌جکنی آکلادیغنـدن عسـاکر جلب و جمع ایتك اوزره فقیه عبد الحق النضـاری یی مواقع لازمه‌یه کوندروب عسـکر جمع ایتدیره‌رك زبیده کتورتدی ایسه‌ده عساکر مجلوبه‌نك مقداری دون و جمله‌سنك قلبی خوف وخشیتله مشحون اولدیغندن عساکر مرقومه‌نك حرب و وغاده ثبات ایلملریچون رئیسلرینك ذیقیمت اموال و اشیاسنی رهن اوله‌رق ضبط ایلدی

چراکسهٔ مصریه امیری حسینك دولت عامریه اوزرینه قیامی

امیر حسین دخی سلطان عامر اوزرینه نیتی کرکی کبی تغییر ایده‌رك ملکنی استیلا ایتمکی ذهننده تمامیله تصمیم ایتدیکندن قرآندن حدیده‌یه ایکی عدد سفینه کوندردی ٭ و سفاین مذکوره‌نك حدیده‌یه وصولنده عامرك اوغلی عبد الوهابه حدیده‌دن خبر کیتدیکندن عبدالوهـاب دخی بر خیلی سواری

و پیاده الەرق حدیدەیە کلدی ایسەدە کتورمش اولدیغی عساکر ایلە
حیواناتە ییەجك طلب ایلدیککندن و اهالینك ایسە کندولرینك تعیشلرینە
بیلە کافی زاد و ذخیرە بولنمدیغندن کافۂ اهالی حدیدەیی تخلیە ایدەرك فرار
ایلدیلر • و عبدالوهابك عساکری دخی حدیدەدە (مجبا) نام موضعدە
اقامت ایتدکلرندن سفائن مصریە طرفندن عساکر مرقومە اوزرینە
طوپلر آتیلغە باشلمسیلە جملەسنك قلوبنە رعشە دوشەرك و آتیلان کلەلر
دخی غایت بیوك و مرمردن مصنوع اولوب عبدالوهابك پای ثباتی تزلزلە
اوغرادیغندن عونە و خونەسیلە همان زبید جهتنە طوغری چکیلوب
کیتدی • ومذکور کلەلردن بر دانەسنی دخی زبیدە کوتوردی • بونك
اوزرینە عساکر مصریە حدیدە شهرینە کیرەرك خانەلری خراب و قپو
و پنجرە قپاقلری کبی نقدر اخشابە متعلق شیلر وار ایسە جملەسنی سکوب
سفینەلرە بالتحمیل قرانە عودت و مواصلت ایلدیلر و قرانده بر بیوك قلعە
بنا ایتدیلر

عساکر مصریەنك بورالردە غالبیتنە و ملازمۂ عسکریەدن زاد و ذخایر
تدارکنە سبب قوی لحیە شیخی فقیە (ابو بکر ابن مقبول الزیلعی) نام رجل
صادق اولدیغی کبی مالاً و بدناً دخی اعانە ایدەرك عادتا مصرلولرە ظهیر
اولدی • و لحیە بندری جوامع و مساجدندە مصر ملکی نامنە خطبەلر
قرائت ایتدردی

ارادن براز وقت مرور ایتدکدن و حدیدە اهالیسی وطنلرینە عودت ایلدکدن
وینە عامر طرفندن حدیدەیە عسکر کلدکدن صکرە سفاین میریە وتجاریەنك
بحر احمرك هر جهتندە آمدشد ایلمرینك تحت تأمینە النمسی و بونلرە سلطان
عامر طرفندن ایصال دست خسار ایدلمامسی و (زیلع) دن قرانە کلك
اوزرە حدیدە لیمانە اوغرایوبدە عامرك امریلە حدیدە شیخی محمد ابن نوح
طرفندن تحت توقیفە النمش اولان اوچ عدد سفینەنك دخی براغلمسی
ایچون امیر حسین مرقوم محمد ابن نوحە خبر کوندردی ایسەدە محمد

طرفندن قبول اولنمیوب ردیله جواب ویرلمسی اوزرینه امیرحسین دفعهٔ ثانیه اوله‌رق حدیده‌یه کلوب اولدرجه طوپه طوتدیکه طاش اوستنده طاش براقمیه‌رق ویرانه حالنه قویه‌رق کرك عساکر عامی وکرك بالجمله اهالی فرارایدوب پریشان اولدیلر

امیرحسین حدیده‌یی اورده‌دن صکره قرانه عودت ایدوب مارالذکر فقیه ابو بکر الزیلعینك دلالت ووساطتیله قراندن لحیه‌یه تفنكله مسلح یوز نفری محمول برسفینه کوندردی ‌ وعساکر مرقومه لحیه‌یه چیقاریله‌رق ابوعریشده (مور) جهتنه سوق اولنوب موردە دخی سلطان عامر طرفندن (محمد ابن سلیمان بن جیاش الشنبلی) اولدیغندن عساکر مصریه ایله حرب وقتاله طوتشدیلر ‌ وبرخیلی شدتلی محاربه‌دن صکره عساکر مصریه غلبه چالوب مرقوم محمد ابن سلیمان ایله اصحاب وعساکرندن پك چوق کیمسه‌لر میدان حربده قتل اولندی ‌ وعساکر مصریه موری ضبط وتسخیر ایلدکلرینی متعاقب (زبیده) اشراف وکبار واهالیسی قرانده امیر حسین طرفنه کیدرك عرض مطاوعت وانقیاد ایله بیعت ایتدیلر ‌ ومعینات ومعاشاتی کندو طرفلرندن ویرلك اوزره زبیده‌نك امر محافظه‌سنده بولنمق ایچون عسکر طلب واستدعا ایلدیلر ‌ وویرکولرینی دخی اول آنده تأدیه وایفا ایتدیلر

امیرحسین زبیده‌لیلرك استدکلری کبی یوز نفر عساکری رفاقتلریله زبیده ارسال ایلدی ‌ و(ضحی) قریه‌سنده سلطان عامر عساکرینك بنی‌الحجر یدن امیرلری بولنان برادم قریهٔ مذکوره عسکر جلب وجمع ایتمکده اولمسندن زبیده‌ده بولنان عساکر مصریه ایله زبیده‌لیلر قریهٔ مذکوره اوزرینه کیدرك عساکر عامر ایله محاربه ایدوب عساکر عامری منهزم و پریشان ایتدکدن صکره قریهٔ مذکوره‌یی نهب وغارت واحراق ایله خراب ایلدیلر ‌ واورادن فرار ایدن عساکر عامر (غانمیه) قریه‌سنه کیتدیلر

٩٢٢ سنه سی حلولنده مصرلولر طرفندن زبیده نك ضبط وتسخیر اولندیغی خبری سلطـان عامره (مقرانه) ده واصل اولدی بونك اوزرینه عسـاکر کثیره جلب وجمع ایده رك تهامه یی مصرلولرك استیلاسندن قورتارمق اوزره برادری عبدالملکی سیر سرعتله زبیده کوندردی ٭ ربیع الاخرك اون برنجی بازار کونی عبدالملك معیتی بولنان جیوش وفیره ایله زبیده واصل اولـدی ٭ مرقومك بوصورتله زبیده وصولی خبری امیر حسینه واصل اولمسیله برابر قراندن تفنك ایله مسلح بیك نفر عسکری بالاستصحاب زبیدیه عزیمت ایلدی ٭ عبدالملکك عسکرنده ایسه تفنك اولمدیغندن عسـاکر مصریه نك جمله سی تفنك ایله مسلح اوله رق زبیدیه چیقدقلری وبویله برعسکر وسلاح اقطار یمانیه ده اوکونه دکین کورلمدیکی جهتله هرکس بونلری غایت دهشتلو وهیبتلو کوردیلر ٭ خلجـان وهیجان دخی جمله نك قلوبنی استیلا ایتدی

عبدالملك عسـاکر مصریه دن اول حرکتله (زحف) نام محـله واصل اولوب اوراده قرار قیلـدی ٭ و (جزان) شیخی شریف (عزالدین بن احمد دریب) عساکر مصریه ایله برلکده اولدقلری حالده محل مذکورده عبدالملکك عسـاکریله ملاقی اولدیلر ٭ وفریقین محاربه یه بدأ ومباشرت ایده رك غایت شـدتلی برمحـاربهٔ عظیمه وقوعبولـدی ٭ وعبدالملکك عسکرندن پك چـوق تلفات اولدی ٭ امرا واعیان جنـود عامریه دن امیر معوضه ابن حسان ونقیب ابن سعید ابن البابلی و (منسکین) شیخی قتل اولنـدی ٭ واثنای محـاربه ده عبدالملکك التنده اوچ دفعـه آتی اوریله رق هر دفعه سنده آت دکشدردی ٭ وعساکر مصریه دن اون درت نفر مقتول وقوعبـوله رق درت نفرینك رأسی عبدالملك طرفنـدن النوب نهایت فریقین بیننده حرب وغا اخشام اوزری سـکونت بولوب عبدالملك الدیغی باشلر ایله زبیده چکلدی

بونك اوزرینه امیر حسین زبیده حرکت ایدوب واعیان عربدن برطاقم کیمسه لر

دخی کندوسنه ملازمت والتحاق ایدرك وادیٔ زبیدده (نخل) نام موقعه واصل اولوب و (قرشیة) و (تحیتا) قریه لرنده قراندن دها کله جك اولان عسکره منتظراً اوچ کون اقامت ایلدی ٭ وعساکر مرقومه دخی التحاق ایتدکدن صکره جمادی الاولك اون طقوزنجی جمعه کونی علی الصباح امیرحسین زبید اوزرینه حرکت وهدف مطلوبه مواصلت ایتدی ٭ وباب النخل جهتنه اردویی ایندردی ٭ ورفاقتنه بك چوق عرب دخی التحاق ایتدیکندن موجود معیتی کثیر اولوب شریف عزالدین وفقیه ابوبکر الزیلعی دخی برابر اولهرق حربه مهیا بولندقلرندن سلطان عامرك برادری عبدالملك واوغلی عبدالوهاب شهردن طیشارو چیقهرق محاربه یه قیام ایتدیلر ایسه ده حددن افزون تلفات ویروب تاب آور مقاومت اوله مدقلرندن عبدالوهاب دخی مجروح اولهرق جمله سی منهزماً شهره عودت ایلدیلر ٭ وعبدالوهاب عمیسی عبدالملکدن اول دار کبیره کلدی ٭ ومتعاقبا عبدالملك دخی کله رك باب شبارقدن فرار ایتمکی تصمیم ایتدکلرندن فقیه علی ابن محمد الانصاری وشریف موزعی برابرلرنده اولهرق باب مذکوره کلدیلر ایسه ده عساکر مصریه نك کثرت اوزره قپونك خارجنده اولدقلرینی کوردکلرنده ناچار قالهرق عساکر مصریه اوزرینه هجوم ایله برچوق تلفات ویره رك هر نصلسه تخلیص کریبان ایله تعزه واصل اولدیلر ٭ وعامرك اوغلی عبدالوهاب یاره سندن متأثراً وفات ایلدی ٭ وآنی متعاقب شریف موزعی دخی اجل موعودیله ارتحال داربقا ایتدی

جمادی الاولك اون طقوزنجی جمعه کونی صباح وقتی امیرحسین طرفندن زبید ضبط و تسخیر اولنهرق نهب و غارت ایدلدی ٭ و پك چوق نفوسلر قلیجدن کچورلدی و بویله برسفك دما ایله برابر هتك محارم دخی اولندی ٭ وخیلی محللری احراق ایدلدی ٭ و امیرحسین عصر وقتنده شهره داخل اولدی ٭ وعساکرك نهب و غارتدن کف ید ایلملری و اهالی یه امان ویرلدیکی امرلرینی اشاعت ایتدی ایسه ده اشبو اوامره عسکر طرفندن

اصلا و قطعا مطاوعت وامتثال اولنمیه‌رق اوچکون مملکتی یغما ایده‌رك کبار و صغار ذکور و اناث اهالی بی انواع ذل وحقارتله خانه‌لرندن چیقاره‌رق اورده ساکن اولدیلر ٭ و صکره امیر حسین مملکتك تجار و کبار و صغارندن برخیلی کیمسه‌لر ایله قاضی الشریعه (صفی الدین احمد ابن عمر المزجد) نام کیمسه‌یی بوغازلرندن زنجیره طاقدی ٭ و اوچکوندن صکره قاضیٔ مرقومك سبیلنی تخلیه ایتدی ٭ و بیت الفقیهده ساکن (صالح ابن شرف الدین اسماعیل بن جمعان) نام کیمسه‌نك یاننده دولت عامریه اعیانندن شریف (عفیف بن سفیان) ك اموالی اولدیغی خبر ویرلدیکندن مرقوم صالحدن اموال مذکوره‌یی الق اوزره تحت الحفظ زبیده کتورتدی ٭ و مرقوم صالحده اویله امواله متعلق برشی اولمدیغنی افاده ایتمسی اوزرینه مرقومی شدتله ضرب ایتدیره‌رك زندانه قویدی ٭ واثر ضربدن ایکی کون صکره وفات ایلدی

امیر حسینك عدن اوزرینه هجومی

مرقوم امیر حسین زبیدی بو قدر نهب و غارت ایتدکدن صکره بیله قناعت ایده‌میه‌رك تکرار مصادره ایدوب اون بیك عدد سکهٔ اشرافیه اوله‌رق آلتون الدی ٭ و عساکره زبیدك فتحندن صکره هر برلرینه بر آلتون احسان ایده‌جکنی و معاشلرینی ویره‌جکنی اولدن وعد ایتدیکندن عساکر اشبو وعدك ایفاسنی طلب ایده‌رك امیر حسینی قتل ایتمکه قیام ایتدکلرندن امیر حسین (بقعه) نام محله عزیمتنده ویره‌جکنی تکرار وعد ایله عساکرك اختلالی تسکین ایلدی ٭ و محل مذکور ساحل طرفنده اولدیغندن اورایه حرکت ایتدیکندن امرای مصریه‌دن امیر سلمان دخی کندوسنه کلمك اوزره بولندیغندن اثنای راهده اکا تصادف ایده‌رك برابرجه بقعه‌یه واصل

اولدیلر ۰ وعساکرك معاشاتنی ویردی ۰ ومرقومك زبیدده اقامتی یکرمی یدی کون اولدی ۰ وزبیده برده قائممقام نصب ایلدی ۰ واون کون بقعه‌ده اقامت ایتدکدن صکره زیلعه عزیمت ایدەرك اوراده سفائن بحریه‌یی تنظیم ایدوب یکرمی بر عدد سفینه‌یی عسکر ایله بالتجهیز عدنی اورمق اوزره فك لنکر اقامتله رجب شریفك اوائلنده عدنه واصل اولدی ۰ وبو مدتده عدن امیری دولت عامریه طرفندن ینه امیر فرحان ایدی ۰ عساکر مصریه‌نك عدنه وصولندن براز اولجه عدن تجار سفاینی هنده متعازم بولندیغی وعدندن یکیجه حرکت ایلدکاری امیر حسین طرفندن خبر النه‌رق همان امیر سلمانی سفاین مرقومه‌نك ارقه‌سندن کوندروب التحاق ایله قپودان ورئیس وطوائفی کاملا دکشدیریلوب کندو طرفلرندن دیکرلری قونیله‌رق وهند حکمدارینه سفاین مذکوره سلطان عامرك رایتی التنده اولیوب عدنك دولت غوریه طرفندن ضبط اولندیغی وسفائن مرقومه دولت غوریه رایاتی التنده بولندیغی دخی یازه‌رق هند جهتنه کوندروب عدنه عودت ایلدی

{ لمترجمه }

{ امیر سلمان لوند طائفه‌سندن اولوب مغرب جزایرنده چوق حرب وجنك کورمش واول سرحدلرده رأی وتدبیریله نیجه خدمت بتورمش دریا فننده ماهر وکمی سفرنده وعلمنده تدارك وتدبیره قادر اولدیغندن مرقوم بحریلر وکمیلر اوزرینه قپودان تعیین اولنه‌رق غوری طرفندن امیر حسینك رفاقتنه غراب تعبیر اولنور اللی پاره کمی ایله ویرلدیکی تلخیص عیانی نام تاریخده مسطوردر }

امیر سلمان عدنه هنوز واصل اولمدن عساکر مصریه کمیلردن چیقاریله‌رق

مملكتك ضبطى ايچون سوق اولندى ٭ و حرب و قتاله طوتشديلر ٭ وامير فرحان طرفندن آتيلان آلت حربيه و اوقلره عساكر مصريه مقاومت ايدهميوب منهزم اولهرق رجعت ايلديلر ايسهده دفعهٔ ثانيه اولهرق برهجوم دها ايتدكلرنده درون شهره داخل اولديلر ٭ و بو اثناده سلطان عامرك عسكرى دخى (صيره) نام موقعده اجتماع ايتمكده اولدقلرندن طوپلر عساكر مصريه طرفندن صيره اوزرينه آتيلهرق محل مذكورى خراب ايتديلر ٭ و داخل شهرده اولان ديكر عساكر عامر دخى (جبل نوبه) قپوسندن طيشارو چيقهرق صيره حصننك التنده بولنان عساكر مصريه اوزرينه غايت شدتله هجوم ايتدكلرندن عساكر مصريهدن پك چوغنى قتل ايله پريشان و منهزم ايلديلر ٭ بونك اوزرينه عساكر مصريه سفينهلرينه رجعته مجبور اولديلر ٭ و بو صرهده امير سلمان دخى عدنه واصل اولوب يرنده قائممقام بولنان برادر زادهسنك محاربهٔ مذكورهده وفاتى خبرينى دخى الديغندن زيادهسيله متأثر اولهرق حدت و غضبى حركت ايدوب بالذات قوماندهسيله تكرار جمله عسكرى الوب ساحله چيقدى ٭ و صيرهده اولان عساكر عامر دخى اولجه وقوعبولان محاربهده هر نقدر دشمنلرينه غلبه چالديلر ايسهده زياده تلف و يورلمش بولندقلرندن عساكر مصريهنك تكرار بو صورتله كلدكلرينى كورملريله همان صيرهيى ترك ايله عساكر مصريهدن اول شهره دخول ايلديلر ٭ صيرهنك تخليه اولنديغنى امير سلمان كورديكى كبى همان صيرهيى طوتدى ٭ و اورادن عدنك دارالسعاده طرفنى برقاچ كون طوپ ايله دوكهرك اوزرلرينى لايقيله خراب ايتدكدن صكره رجبك اون طقوزنجى پنجشنبه كيجهسى نصف الليلده شهره هجوم و اقتحام ايلدى ٭ وكونش طوغنجهيه قدر محاربه اولنهرق عساكر مصريه دارالسعاده ميداننه سنجاقلرينى ركز ايلديلر ايسهده عساكر عامريه مصرلولر اوزرينه كمال ثبات و شدتله برهجوم كوستردكلرندن مصرلولر تكرار هزيمته دوچار اولهرق ركز ايلدكلرى سنجاق عساكر عامريه طرفندن النيدى

و اشبو محاربه‌ده ینه طرفیندن حددن افزون تلفات وقوعبوله‌رق امیرسلمان منهزماً و مأیوساً سفینه‌لرینه رجعت ایتدی

بونی متعاقب سلطان عامرك برادری عبدالملك دخی رجبك یکرمنجی جمعه کیجه‌سی عدنه واصل اولدی ٭ و عساکر مصریه‌نك انهزامی خبرینی الدی ٭ عساکر مصریه‌نك صورلری قالدیغندن صو المق اوزره جمعه ایرتسی کونی (رباك) نام محله حرکت ایلدیلر ٭ و عدن تجاری سفاینندن لیمانده بولنان درت عدد سفینه‌یی دخی برابرلرنجه الدیلر ٭ عدن امیری فرحان ایسه رباکه پوسی ترتیب ایتمش اولمسندن عساکر مصریه صو المق اوزره رباکه چیقدقلرنده فرحانك ترتیب کرده‌سی اولان کمین اوزرینه اوغرادقلرندن عساکر مصریه‌دن قرق نفری مقتولاً دوشدی ٭ و اورادن صولرینی الدقدن صکره جده جهتنه طوغری یلکن کشای عزیمت اولدیلر

{ لمترجمه }

{ امیرحسین جده‌یه عودت ایله اوراده بر مدت مستقر اولوب سلطان سلیم خان حضرتلری مصری فتح و ٩٢٣ ده دولت چراکسه‌یه انقراض کلدکده امیرحسینك ظلم و عدوانی سمع همایونلرینه وصول بولوب مکه شریفی ابونمی طرفنه حسینی اعدام ایتمسی بابنده فرمان شاهانه‌لری صادر اولمغله شریف مشارالیه دخی حسینی عتبهٔ علیهٔ صاحبقرانی‌یه ارسال ایتمك دسیسه و حیله‌سیله اغفال ایده‌رك بر سفینه‌یه قویوب کندی اتباعندن دخی برنیچه معتمدلرینی ترفیق ایدوب جده‌دن ایرلدقلرنده شریفك آدملری حسب الامر حسینی دریایه آته‌رق خلقی شر و شوریدن امین ایتدکاری منجم باشی تاریخنده مسطوردر }

امیرحسینك زبیده براقش اولدیغی قائممقام امیر (پرسپای) { لمترجمه }
{ اشبو پرسپای اسمنی عربلر { برسنبان } دیو تعریب ایتمشلردر ٭ ومرقوم
امیرحسینك كوله‌سی اولدیغی روایت اولنور } اولدیغندن
مرقوم زبید حوالی وانحاسنی طولشمق ودها ایجاب ایدن بلادی ضبط
ایتمك قصدیله باب شبارق خارجنه نصب خیام وموجود معیتی بولنان عسكری
چیقاروب وبرخیلی عسكر دخی عربلردن جلب وجمع ایدوب بشكون قدر
بوراده اقامت ایتدكدن صكره بیوك وكوچوك طوپلری دخی برابر المش ایسه‌ده
بیوك طوپلری كتورمك ممكن اوله مامسندن مؤخراً ترك ایله (حیس)
بندرینه عزیمت ایتمشدر ٭ و (ثلامه) قریه‌سنه مواصلتلرنده اون نفر
قدر عساكر چراكسه‌نك فقیه ابو بكر بن مقبول الزیلعی‌یی قتل ایلدكلری
خبری كلدیكی كبی عدنده منهزم اولان عساكر مصریه‌نك امیرحسین ایله
جده‌یه متوجهاً عزیمت ایتدكلری خبرینی دخی الدی ٭ وامیر مرقوم
موجود معیتیله (موزع) جهتنه عزیمت ایتدكدن صكره عدنده
وقوعبولان هزیمتدن ناشی خوفندن ارتق اوراده طولاشه‌میه‌رق عودتله
رمضانك سكزنجی بازار كونی زبیده داخل اولدی ٭ سلطان عامر مقدم
زبیدك عساكر مصریه طرفندن ضبط اولندیغی خبر یأس اثرینی الدقدن
صكره مقرانه‌دن (اب) بندرینه كیتمش ایدی ٭ اورادن دخی زبیده متوجهاً
تعزه اوغرامیه‌رق موجود معیتی اولان عسكریله (حذران) نام محله كله‌رك
اوراده اقامتله صكره (قوزین) نام موقعه كلوب بوراده سنهٔ مذكوره شهر
رمضانی چیقه‌رق عید شریفی دخی بعدالاجرا زبید اوزرینه حركت
ایلدی ٭ مرقومك زبیده كلمكده اولدیغی مصرلولر طرفندن تحقیق
اولندیغندن طلب مصالحه ضمننده قاضی سیف الدین احمد بن عمر المذحجد
مخصوصاً عامر طرفندن كوندرلدی ایسه‌ده مصرلولرك مطالبهٔ صلح ایلملری
مجرد اجرای دسیسه ومكیدتدن عبارتدر دیه‌رك قبول ایتمیوب جواب ویره‌رك

قاضئ مرقومی دخی اعاده ایتمیوب نزدنده توقیف ایلدی ۰ وزبیده قریب تربه قریه‌سنك جهت غربیه‌سنه اردوسنی قوردی

عامرك زبیده چراکسهٔ مصریه ایله اولان محاربه‌لری

سنهٔ مذکوره شوالنك طقوزنجی چهارشنبه کونی جنود مصریه زبیددن خروج ایله عامرك اردوسی اوزرینه کله‌رك یوم مذکورده برمحاربهٔ شدیده وقوعبوله‌رق عساکر عامردن پك چوق تلفات ویردیکی حالده مصرلولر عودتله ینه زبیده کلدیلر ۰ وفرداسی پنجشنبه کونی صباحلین عساکر مصریه دفعهٔ ثانیه اوله‌رق عامرك اردوسی اوزرینه برمهاجمهٔ شدیده دها کوستردیلر ۰ بوغوغا اولکندن دها زیاده شدتلی اولدی ۰ حتی سلطان عامر واوغلی احمد وخاله‌سنك اوغللری شیخ محمد واحمد ابن عامر وکوله‌سی فرحان بالذات محاربه ومقاتله ایده‌رك عساکر عامر تاب آور مقاومت اوله‌میوب جمله‌سی منهزماً فرار ایله میدان حرب ووغاده یالکز سلطان عامر ایله سالف الذکر اقرباری قالمشیدی وعساکر مصریه عامرك اردوسی درونه دخول ایلدریله برابر نهب وغارته دوشدکلرندن عامر عادتا سربسجه مصرلولرك اوکندن فرار و (غثیق) نام محله قدر کلوب اوراده عساکر منهزمه‌دن برازینی جمع ایتدکدن صکره شوالك اون التنجی کونی تعزه داخل اولدی

٩٢٣ سنه‌سی محرم الحرامنك اواخرنده اجناد مصریه امیر (برسبای) قوماندا سیله تعز جهتنه حرکت ایده‌رك عساکر مرقومه تعزه تقرب ایتمکسزن سلطان عامر بلا حرب ولاقتال تعزی ترك ایله (اب) بلده‌سنه فرار ایلدی ۰ عساکر مصریه تعزه داخل اولدقلرنده دارالسلطانی یغما ایتدکدن صکره کافهٔ اموال واشیای اهالی‌یی نهب وغارت و[illegible] ال تجاری مصادره ایلدیلر ۰ وکانه ذاتا مملکتده اموال واشیایه متعل[illegible] بج برشی

یوق ایمش کبی بر حاله قویدیلر ٭ وزیدبك ضبطنده اجرا ایلدکلرینك
برمثلنیده بورادهیاپدیلر ٭ صکره امیر پرسپای تعزه امیر (اقبای) نام کیمسه یی
قائممقام نصب ایده رك مقرانه یه متوجهاً حرکت ایتدی ٭ وسلطان عامرك
ایسه عیال واولادی وخیلی ذیقیمت اموال واشیاسی مقرانه ده اولدیغندن
سلطان مزبور مصرلولردن اول طورانه رق اب بلده سندن همان سیر سرعتله
مقرانه یه کلوب عیال واولادینی و بهاده اغرو یوکده خفیف اموال واشیاسنی
اله رق (خلقه) نام محل جهتنه عزیمت ایتدی ٭ مؤخراً عساکر مصریه
مقرانه یه واصل اولدقلرنده عامرك باقی قلان اموال و اشیا و ذخایریله
اهالینك اموال و ذخایر واشیای سائره سنی بر وجه معتاد نهب وغارت
ایتدیلر ٭ اشبو مظفریت امیر پرسپایی عادتا کبر وغروره
دوشوردی ٭ و زیاده مغرور اولور ایدی ٭ بونك اوزرینه (آل عمار)
جهتنه حرکت ایده رك اورایه مواصلتنده عمارلیلر مقابله یه طوریشه رق
بر خیلی شدتله وقوع بولان محاربه ده امیر پرسپای مقتولاً دوشدی ٭
و یرینه قوماندان امیر (اسکندر) ی کچوردیلر ٭ و مرقوم اسکندر دخی
مقرانه یه عودتله مقرانه ده اقامتی مدتده سلطان عامرك اخص ندماسندن
فقیه عمر الجبرتی نام رجل دلالتیله عامرك قصرنده بولنان دفاینندن
برچوق التون و جواهر و سائره چیقاریلوب عساکر مصریه یه توزیع
اولندقدن صکره مرقوم فقیه عمر الجبرتی اسکندرك امریله اختناق
ایدلدی

{ لمترجمه }

{ پرسپایك بالذات کیدوب صنعایی ضبط ایلدیکی و صنعادن عودتله
زبیده کلورکن اوزرلرینه عربان طرفندن تسلط وقوعیله عساکر
چراکسه منهزم اوله رق بو وقوعاتده پرسپایك عربلر طرفندن قتل

دیغی منجم باشی تاریخنده و دها تفصیلاتی دخی تلخیص یمانی نام تاریخنده مسطور ایسه‌ده عرب مؤرخلری پرسپایك آل عمار اوزرینه ایلدیکی محاربه‌ده مقتولاً دوشدیکنی و بورادە امرادن اسکندرك پرسپایك یرینه کچه‌رك صنعایی مرقوملك ضبط ایلدیکنی درج و بیان ایتمشلردر }

چراکسهٔ مصریه‌نك صنعایی ضبط ایلدکاری

بوندن صکره امیر اسکندر صنعایی ضبط ایتمك اوزره مقرانه‌دن حرکت ایتمش ایسه‌ده سلطان عامر حرب ایتمك اوزره (عفاره) نام موقعه عسکر احضار ایلدیکی کبی صنعاده دخی حاضرلقده بولندیغندن عساکر مصریه عفاره‌یه واصل اولدقلرنده عساکر مصریه ایله وقوع بولان محاربه‌ده جزان اشرافیله چراکسه‌دن برازی مقتول اولدیغندن بو خبر سلطان عامره کیدنجه زیاده‌سیله منبسط و فرحناك اولدی ٭ محل مذکوردن عساکر مصریه حرباً مرور ایده‌رك صنعا قربنه واصل اولدیلر ٭ و عامرك بالنفس قوماندهسی آلتنده بولنان عساکر ایله ربیع الاخرك یکرمی ایکنجی پنجشنبه کونی محاربه‌یه طوتشدیلر و عساکر عامر و عامر و برادری عبدالملك اولدرجه ثبات و اقدام ایلدیلرکه عقللر حیرتده قالور ایدی ٭ اول ارالق عامرك اوغلی دخی مقتولاً اسبندن دوشدی ٭ و سلطان عامر بونی کورمسیله برابر عقلی باشندن کیده‌رك و جزع و فزع ایده‌رك صدرینی دوکه‌رك آلتنده اسبی دخی اولمدیغی حالده پیاده و یالکز باشنه (ذمرمر) حصننی طوتمق مقصدیله چکیلوب کیتدی ٭ و (جبل نقم) اتکنده (ظهر الحمار) نام محله واردیغنده (سعوان) قریه‌سندن شخصك بری کوروب سلطان عامر اولدیغنی

سلیم خان حضرتلرینك مصری ضبط ایلدیكنی وجمله سی سلطان مشارالیها رعیه سی اولدیغنی و اطاعت و انقیاد سلطانیده بولنملرینی بالبیان نام سامی شاهانه‌لرینه خطبه قرائت ایتدردی

امیر اسكندر زبیده عزیمت قصدیله صنعاده بر مقدار عساكر ترك ایده‌رك وسابق صنعا والیسی علی ابن محمد بعدانی یی احناق ایلیه‌رك حركت ایتدی ٭ و اثنای راهده (حبیش) و (الشوافی) و (ریاب) قبیله‌لریله قبائل سائره اهالیسی امیر اسكندرك اوزرینه هجوم ایتدكلرنده عساكر مصریه‌دن پك چوق تلفات وقوع بولدی ٭ و نقدز احمال و اثقال وبغال و جمال واموال واشیا وار ایسه جمله‌سنی قبائل مرقومه انتهاب ایلدی ٭ عساكر مصریه چراكسه منهزماً جمادی الاخرك یكرمی طقوزنجی كونی زبیده واصل اولدیلر

{ لمترجمه }

{ دولت عثمانیه طرفندن مصر فتح اولندقدن صكره امر حكومت مصر و بحر احمر سواحلی سویشدن باب مندبه قدر سابقا دولت چراكسه‌ده ملك الامرای حلب اولان امیر خیری بكه طرف پادشاهیدن توجیه اولندیغی وامیر برسبای وفات ایتدیكی محاربه‌ده امرای چراكسه‌دن پك چوق كیمسه‌لر دخی وفات ایده‌رك چراكسه‌دن امرا نامنده اسكندر ایله رومی رمضان بك قالدیغی و یمنك امر حكومتی و عساكر قوماندانلغی رمضان بك ایله عساكرك تنسیبی اوزرینه اسكندر بكه ویریلوب بو صره‌ده دیار مصر و عموماً عربستانك دولت عثمانیه طرفندن فتح وتسخیر اولندیغی خبری كلنجه یمنده چراكسه میاننده بولنان رومیلر شرف وغیرتی

تزييد ايده‌رك عساكر عامتاً لباس وطور وطرزى رومى اختيار
ايتمكله امير اسكندر دخى البسهٔ فاخرهٔ روميان ايله شرفياب اولوب
چراكسه اطوار و عاداتنى ترك ايلديكى جهتله ﴿المحضرم﴾ ديو لقب
قونيلوب بونكله معروف و مشهور اولوب ﴿محضرم﴾ حضرواتدن اخذ
اولنوب يعنى غلّه صراروب تلف اولمش ايكن دانهٔ تخمى يره‌دوشوب
و بتوب بشاردقدن صكره وجود بولديغى ايچون محضرم ديو تلقيب
اولنديغى زيرا بقيهٔ چراكسه‌دن اولمغين جان خوفنده ايكن يمن ايالتنك
امرى كلملك مجرد يكيدن دنيايه طوغمق قدر ايدوكى و مصرده حاكم
و وكيل مطلق اولان مومى اليه امير خيرى بك طرفندن بالجمله ملك
يمن و اول اقطاره و معاً اولان عساكر نصرت شماره حاكم و سردار
اولمق اوزره امر شريف عاليشان كلديكى و ابتدا ديار يمنه مذكور امير
اسكندر حاكم و صاحب فرمان اولديغى و عامهٔ جنود امتثال ايدوب
اولا ملك يمنده آيين عثمانى بو اثناده اجرا قلنديغى و خطبه‌دن غيريلرك
نامى رفع وطى اولنوب سلطان سلاطين جهان نام شريفنه اوقنديغى
و بوندن اول خطبه بكار نامنه اوقنوب صكره پادشاه نامين ذكر
ايتدكلرى تلخيص يمانى نام تاريخده مسطوردر﴾

صنعاده قلان عساكر مصريه امير اسكندر كيتدكدن صكره (بنى بهلول) قبيله‌سى
اوزرينه امير احمد بن حمزه قوماندا سيله عزيمت ايلدكلرندن وقوع بولان حرب
وقتالده قبائلك شدتله اولان هجماتنه عساكر چراكسه تحمل ايده‌ميه‌رك برچوق

٩٢٥ سنه‌سنده امام مرقوم (مدع) حصننی محاصره ایدوب (قارن) و بلاد (طرف) و (کحلان) نام محللری ضبط ایلدی ✽ بو اثناده رداعده شیخ بولنان محمد ابن احمد امام مرقومی مدع حصننی ضبط ایده‌میوب دوچار هزیمت اولور ظنیله نقض عهد ایدوب کشیدهٔ لوای عصیان ایله ذماره چیقدی ✽ امام مرقوم سالف الذکر محللری الدقدن صکره سهولتله مدع حصننی دخی فتح وتسخیره موفق اولدی

امام محل مذکوردن صنعایه عودت ایلدکدن صکره ذماره محمد ابن احمد اوزرینه عساکر کثیره کوندردی ✽ ومرقوم محمد مقابله ایتمکسزین فرار ایتدی ✽ وذمار ونواحیسی شیوخ وکبراسنه امان ویره‌رك اورالری اصلاح وتأمین ایتدکدن صکره وجوف وآل منصور وبلاد همدان کبرا ومشایخی دخی کاملاً امام مرقومه بیعت ایتدیلر ✽ واولدن صنعاده مسجد فلجه‌دهٔ اقامت ایده‌رك غریب الدیار صاکیندن ایکن مؤخراً بلاد (خیمه) یه هجرت ایدن احمد ابن محمد الهادی نام رجل بعض قبائلی باشنه جلب وجمع ایدرك امامت دعواسیله ظهور وصنعایی ضبط ایتمك اوزره حرکت و (عر) ه مرور واورادن جبل (اوز) ه کلدی ✽ وامام طرفندن اوراده شیخ بولنان کیمسه مدعیٔ مرقومی (محالین) نام قریه‌ده بصدیروب دردست ایتدی ✽ وقید وبند ایله بردوه‌یه ارکاباً صنعایه کتوردیلر ✽ وصنعانك اسواق وبازاری طولاشدیریله‌رق تشهیر اولندقدن صکره مسجد القصر سجننه قویدیلر ✽ جمادی الاخرده مرقومك جرم وقباحتنی امام عفو ایده‌رك سبیلنی تخلیه ایتدی ✽ ووعظ ونصیحت ایده‌رك مرقوم دخی اظهار ندامتله تائب ومستغفر اولوب کیتدی

٩٢٦ سنه‌سنده امامك اوغلی مطهر جبل (تیس) اوزرینه کیدوب اورالری ضبط و (احجل) و (قوقین) حصنلرینی فتح وتسخیر ایدرك منصوراً ومظفراً صنعایه عودت ایلدی ✽ کذلك (ذمرمر) قلعه‌سیدخی امامه تسلیم اوله‌رق طرفندن مستحفظلر قونیلدی

٩٢٧ سنه‌سی رجبنده آل منصور اشرافی نقض عهد ایله امامه عصیان ایتدکلرندن (بون) و (فارع) و (حیضه) و (شوابع) (آل غرا) و (عمران) جمله‌سی اتفاق ایلدیلر ● وامام اوغلی مطهری و (آل جوده) وامیر (حضر) و امیر (ناصر) وامیر (بنیان) ی جم غفیر ایله الوب آل منصور اوزرینه حرکت ایتدی وجمعیتلری اولان محله مواصلتنده فریقین تقابل ایده‌رك شدتله محاربه ومقاتله اولندقدن صکره نهایت امام طرفی آل منصوره غلبه چالدی ایسه‌ده آل منصور اشرافی التی آی محاربه‌دن فارغ اولمق شرطیله صلح طلب ایلدیلر ● امام دخی بونلرك مطالبنه مساعده ایدوب شرط مذکور ایله مصالحه اولندقدن صکره محل مذکوردن عودت وذی الحجه‌نك یکرمی طقوزنجی جمعه ایرتسی کونی صنعایه مواصلت ایلدی

٩٢٨ سنه‌سی حلولنده امام (عمران) اوزرینه حرکت ایدوب عمرانی اوره‌رق اموال واشیاسنی ومواشیسنی نهب وغارت ایتدی

٩٢٩ سنه سنده امامك اوغلی مطهر ذمار طرفنه کیده‌رك (شعب المصاقره) یی قوهٔ جبریه ایله ضبط ایلدی ● واورایه طرفندن شیخ نصب ایتدکدن صکره آل مهدی اشرافی اللرنده اولان (قاهرهٔ عاثین) نام محلی دخی اله‌رق صنعایه عودت ایتدی ● و آل منصور ایله اولان التی ایلق مصالحه ومعاهده‌نك مدتی تکمیل اولدیغندن (بون) و (جبل عیال یزید) ك کرك ذکوة وکرك ویرکوی سائره‌سنی یکرمی سنه کندولری المق اوزره تجدید معاهده اولنمسنی آل منصور طلب ایلدکلرندن امام اشبو مطالبه دخی مساعده ایدوب محل مذکورك یکرمی سنه ویرکولری کندولرینه ترك اولنمق شرطیله معاهده اولنه‌رق عهد ورقه‌سی یازلدی

امامك اوغلی مطهر بلاد (مصنعه) یه کیده‌رك محل مذکوری الدقدن صکره (حجار) و (غیل) نام محللرك نصفی و بلاد همدانك کافه‌سی و

(فده) حصنی امام شرف الدینه ترك اولنمق شرطیله اون سنه مدتله (داعی ابن الانف) ایله مصالحه اولنه‌رق عهد ورقه‌سی ترقیم اولندی

{ المترجمه }

{ امامل ایله مشایخ بیننده بو وجهله وقوعبولان معاهده‌له یعنی اراضی وعشرینی و ویرکوسنی اول قبیله شیخنه ترك اتمك اصولنه { قطعه } تعبیر اید یورلر. صکره‌لری بو قطعه اصولی ائمه و اشراف وکبرای اهالی بیننده جریان ایده‌رك هرکسك اللرنده بر قبیله و یاخود بش اون پارچه قریه قاله‌رق اهالیسی اکر بیچر عشرینی و ویرکولرینی صاحب قطعه کیم ایسه اکا تسلیم ایدرلر }

سالف الذکر مصنعه خصوصنده بو صورتله معاهده اولندقدن صکره امامك عساکرندن (ذیبان) نامنده اولان کیمسه آل منصور اشرافندن (زاهر)ك یانه فرار ایده‌رك آل منصور ایله عبدالملك بن محمد الطاهر اتفاق ایده‌رك امامك اوزرینه قیام ایلمرینی و کندوسنك اتفاقه توسط ایتمسی ایچون عبدالملکه کوندرلمسنی زاهره بیان ایلدی ٭ زاهر دخی مرقومی عبدالملکه کوندروب عبدالملك بو رأی و قراره تبعیت ایده‌رك احتشاد جیوش ایله امامك اوزرینه حرکتله بلاد (حبه) واصل اولدی ٭ و امام طرفندن اوجه حبه‌ده بولنان عساکر حربه طوتشه‌رق اشبو محاربه‌ده ذیبانی قتل و تلف ایلدیلر

عبدالملك حبه کلدیکی خبری مطهره وصل اولمسیله برابر لایعد و لایحصی عساکر اله‌رق عبدالملك اوزرینه حرکت ایلدی ٭ و رداعده بولنان شیخ محمد دخی بر خیلی سواری عساکرینی استصحاب ایله مطهرك امداد و معاونتنه کلدی ٭ و عبدالملك دخی فرار ایتدی ٭ و بو سنه شعباننده

بنی المؤید امامی حسن ابن الامام علی الدین بن حسن طاعون علتندن وفات ایتدی و مقامنه اوغلی مجدالدین کچدی

۹۳۰ سنه‌سی حلولنده مجدالدین امام شرف الدین اوزرینه قیام ایده‌رك بلاد کحلانی مرور ایدوب وامامك اوغلی مطهر دخی حرکتله بلاد همدانده (منقب) حصننده وصکره (مدع)ده محاربه ایدیله‌رك مطهر غالب ومجدالدین مغلوب اولدی

۹۳۱ سنه‌سنده حصن (منیف) و حصن (عطشان) و(طیبة) خارجی قلعه‌سی تسلیم اوله‌رق مطهر طرفندن مستحفظلر قونیلوب عید شریفی اجرا ایچون صنعایه عودت ایلدی

وقلعهٔ طیبة داخلی هنوز تسلیم اولمدیغندن قلعهٔ مذکوره‌یی اورمق اوزره بعدالعید مطهر صنعادن حرکتله محل مذکوره کیدرك واقتضا ایدن محلاره منجنیقلری وضع ایدرك محاربه‌یه ابتدار ایتدی ٭ وقلعهٔ مذکوره داخلنه کیریلور تحت الارض بر یول دخی بولنمش ایسه‌ده بو یول خراب اولمش اولمسندن ناشی مذکور یولدن قلعه‌یه هجوم ودخول ایتمك ایچون ایجاب ایدن ادواتی جلب وطریق مذکوری تعمیره باشلدیغنده اهل قلعه خوف ودهشته دوشه‌رك طلب صلح ایله داخل دائرهٔ اطاعت اوله‌رق قلعه‌یی تسلیم ایلدیلر ٭ واورانك دخی مستحفظلرینی قویدقدن صکره صنعایه عودت ایلدی

مطهر (حضور المصانع) حصننی دخی ضبط و تسخیر ایلمك اوزره جم غفیر ایله حرکت و حصنه مواصلتنده کافهٔ جهاتنی احاطه ایله بر کیجه محاربه اولندقدن صکره اهالیٔ حصن طلب امان ایلدکلرندن امان ویریله‌رك جمله‌سی اخراج اولنوب اسلحه واموال‌ه متعلق اشیانك کافه‌سی النه‌رق شوالك یکرمی سکزنجی جمعه کونی اقتضا ایدن مستحفظلر اقامت ایتدیرلدی ٭ وحصن مذکورك فتحنی دخی لاجل التبشیر پدرینه خبر کوندردی ٭ و صنعا و محال سائره‌ده شهرآیین اجرا اولندی

٩٣٢ سنه‌سی حلولنده (سارح) و (بیت نعم) و (جربان) و (کنین) حصنلری بلا حرب امام شرف الدینه تسلیم اولندی ٭ و سنهٔ مرقومه‌ده صنعاده و باعاتی ظهور ایده‌رك علما و اعیان صنعادن بك چوق کیمسه‌لر وفات ایتدی ٭ و بونی متعاقب بر نوع قورد چیقه‌رق کافهٔ مزروعاتی اکل ایله یر یوزنده یشیللکه دائر بر شی قالمدی ٭ وذی الحجه‌نك سلخنده (غران المصانع) حصنی اهالیسی دخی بیعت ایده‌رك تسلیم اولدیلر

٩٣٣ سنه‌سنده (غران بنی عشب) وخیمهٔ (بنی الداود) و (غران الطر بیین) و (لاعه) حصون و بلده‌لری اهالیسی جمله امامه عرض مطاوعتله داخل دائرهٔ حکمی اولدیلر

رومی حسین بکك یمنه ورودی

{ لمترجمه }

{ مومی الیه حسین بکك بوندن اول جده‌دن بر کره دها یمنه کله‌رك ینه جده‌یه عودت ایلدیکی و بوندن صکره ٩٢٧ تاریخنده روملو کمال بکك خروج ایدوب ذکری سبقت ایدن اسکندری اعدام ایتدیکی و مرقومك هلاکیله یمنده چراکسه‌دولتی انقراض بولدیغی و مؤخرا مومی الیه حسین بك دخی اجل موعودیله ارتحال ایده‌رك یرینه روملو مصطفی بکك کچدیکی منجم باشی تاریخنده مسطور ایسه‌ده جده‌دن امیر حسین کردینك وجودی قالقدقدن صکره امرای رومدن رومی حسین بك مصرحاکمی خیری بك نزدنده مقبول و مرغوب بولنمسندن

مومی الیهی جدهیه مأمور ایتدیکی و میر مومی الیه جدهیه کلدکدن صکره یمن ولایتنی ضبط و احراز سوداسنه دوشوب اورایه عزیمتنی خیری بکدن استرحام ایدهرك استحصال مساعده ایله ۹۲۶ تاریخنده یمنه عزیمت ایدوب و امیر اسکندرك رفع و عزلنه یورودی ایسهده اول ارالق سلطان سلیم خان حضرتلرینك وفاتی وقوعبولوب و امیر اسکندر دخی عزل قبول ایتمیوب اصرار و عناد ایلدیکندن امیر حسین قارشو کلمش اولسه عظیم حرب و قتال و مملکتده زیاده اختلال اولمغی موجب اولهجغندن خاقان مشارالیه حضرتلریله مصره کلان ییکیچریلردن یولداشلر و عساکر مابیننده دلیر و مردانهلك ایله معروف کمال بك نام بهادر یانده اولمسندن مرقوم کمالی یمنه براقهرق مومی الیه اسکندر بك اطاعت امر پادشاهی ایلمدی حقندن کلنمك لازمهٔ غیرت سلطنتدر دیو وصیت ایدهرك ینه جدهیه عودت ایلدیکی وصکره کمال دخی بالجمله اغوات وعسکری خفیاً اقناع ایدوب اسکندری عاصی بیلدیردکدن صکره بر کون اجتماعی لازم کلنلری دیوانه جلب و جمع ایله بو ارالق اسکندره مصالح عرض ایدر کبی واروب یکاشوب وسل سیف ایدوب باشین کسدیکی و ۹۲۷ تاریخنده مسند حکومته کچدیکی و مؤخراً دخی لوند طائفهسی بالاتفاق مومی الیهك علیهنه قیام ایله زبیدده علی الغفله دیوانی باصوب کمال بکی قتل ایله یرینه لوند طائفهسندن اسکندر

القرمانی بی حاکم ولایت نصب ایتدکلری و بونکاده قناعت ایتمیوب طائفهٔ مذکوره‌نك بر مقداریده تعزه کیده‌رك اوراده والی بولنان رومی مصطفی بکی قتل ایلدکلری و مصر حاکمی خیری بك وفات ایتدکدن صکره یرینه مصر حاکمی اولوب وزیر ابراهیم پاشا سنینه ۹۳۰ تاریخنده عصیان ایده‌رك مقتولا وفات ایدن احمد پاشانك مصره کلدیکنده سلمان رئیس جده‌دن مصره کله‌رك و پاشای مومی الیه ایله ملاقات ایدوب مجرد یمن حکومتنی ضبط غرضیله بعض شیلر عرض ایتمسی اوزرینه جده‌ده بولنان رومی حسین بك ایله یمنه کیدوب ضبط و ربط احوال اولنمسنی امر ایتمش بولنمسندن مرقوم سلمان رئیس بو امر ایله حسین بکه کله‌رك امر مذکوری تبلیغ ایدوب حسین بك دخی جده‌دن بر خیلی مهمات وعسکر آله‌رق سلمان رئیس ایله یمنه کلدکلرندن اسکندر قرمانی ایله بالذات سلمان رئیس زبیدده محاربه ایده‌رك زبیدی قرمانیدن ضبط ایدوب رومی حسین بکه تسلیم ایله کندوسی کمیلره کیتدیکی وحسین بك یمن حکومتنده قاله‌رق نهایت خسته اولوب حال حیاتنده یرینه دیکر رومی مصطفی بکی حاکم نصب ایتدکدن صکره وفات ایلدیکی تلخیص الیمانی نام تاریخده محرردر﴾

مارالذکر چراکسهٔ مصریه صنعادن تهامه‌یه عزیمتلرنده زبیدی مقر طوتدقلرندن اوراده اقامت ایتمکده اولدقلری حالده جده‌دن حسین بك زبیده کلدی ❖ وبوارالق عبدالملك تعز و موزع نام موقعلرده استقرار

ایتدیکندن عبدالملك اوزرینه حسین بك یوز نفر سواری کوندردی ◆ عساکر مرقومه‌یی عبدالملك منهزم و پریشان ایتدیکندن منهزماً عودتله زبیده کلدیلر ◆ وعساکر مرقومه‌نك بو صورتله انهزامندن حسین بك زیاده‌سیله متأثر اولوب همان ایکی کون صکره عساکر استصحابیله بالذات عبدالملك اوزرینه عزیمت ایتدی ◆ و بینلرنده شدتلی برمحاربه وقوعیله تعزی ضبط ایتدیکندن عبدالملك (مضرح) نام حصن جسیمه فرار ایلدی ◆ حسین بك مرقومك محل مذکوره فرار ایلدیکنی خبر الدیغی آنده تعقیباً مضرحه کله‌رك حصن مذکوری محاصره ایتدی ◆ وعبدالملك عمی زاده‌سی عمر ابن طاهر دخی عبدالملك علیهنده اولدیغندن عساکر عثمانیه‌یه لاجل الامداد کلدی ◆ وقبائلدن بعضیلری دخی عساکر عثمانیه‌یه شعیره کیاه ومازنهٔ سائره کبی شیلر ویرلیوب وکیم ویرر ایسه انی اوره‌جقلرینه بالاتفاق قرار ویرشکلرندن بونك اوزرینه حسین بك قبائلی دخی اوره‌رق بینلرنده محاربات جسیمه وقوع بولدی ◆ ورداعده بولنان محمد ابن احمد دخی حسین بکه معاونته کلدیکندن بونلر عمر ابن طاهر ایله مقرانه‌یی ضبط ایلدیلر ◆ عبدالملك محصور بولندیغی مضرح حصننده هرنقدر ثبات ایتدی ایسه‌ده زاد وذخیره اولمدیغندن حصنك برجهتنده کندوسندن بشقه هیچ برکیمسه‌نك بیلدیکی برمحلدن فرار ایتمك قصدیله ذیقیمت اموال واشیای خفیفه‌سنی وعیال واولادینی الەرق قالدیره‌مدیغی اشیای متباقیه‌یی دخی احراق ایله محل مذکوردن فرار ایلدی

عبدالملك کندو طرفندن بعض حصون و بلاد اوزرنده والی بولنان شیخ (غیلانی) جهتنه متوجهاً فرار ایلمش ایسه‌ده شیخ مرقوم دخی حسین بك طرفنه دخالت ایتمش اولدیغندن مرقوم غیلانی هم مرقوم عبدالملکی وهمده دیکر عمی زاده‌سی طاهری طوته‌رق حسین بك طرفنه کوندردی ◆ ومیرومی الیه دخی مرقوملری وعیال واولادینی قالدیروب (حبان) جهتنه کوتوردی و بومدتده طاعون عاتی کرکی کبی اطراف واکنافده انتشار

ایتدیکندن ناسه زیاده‌سیله خوف وخشیت الوبردی ٭ وحبانده حسین بك عبدالملكك اموال واشیاسنی کاملاً ضبط ایتدکدن صکره ضرب شدید ایله ضرب ایده‌رك اولدردی ٭ وصکره (شرعب) کبارندن جمال‌الدین الحلی متوفای مرقومك عیال و اولادینی الوب بنی (سرحه) مشایخنانی نزدینه کوتوروب اوراده توطین ایلدی

عساکر عثمانیه‌نك دها مقرانه‌یه وصولنی صنعا اهالیسی خبر الدقلرنده جمله سنك راحتی منسلب اوله‌رق کونا کون اندیشه‌یه کرفتار اولدقلری کبی پك چوقلری خانه‌لرینی ترك ایده‌رك صنعادن فرار ایتدیلر ٭ وذمار اهالیسی دخی صنعالیلر مثلاو خوفده تابع اوله‌رق انلرنده پك چوقلری اطراف واکنافه طاغلدیلر ٭ بواثناده امام شرف‌الدین و اوغلی مطهر ثلاده بولندقلرندن صنعا اهالیسنك حال خوف مآلری و بو وجهله اولان پریشانلقلری خبری امامه واصل اولمسیله برابر همان ثلادن عودت ورجب شریفك ابتداسی اولان جمعه کونی صنعایه مواصلت ایلدی ٭ وهنوز فرار ایتمیوب بده مسکون بولنان اهالی‌یه خطاباً هیچ کیمسه‌نك ترك وطن ایتمامسنی واکر خوف ایدرلر ایسه اولوقت دشمنلرینك غلبه چاله‌جغنی صورت تهدیدده تفهیم وبو یولده دها برچوق نصیح و پند ایلدی

سنهٔ مرقومه شعبان شریفنده صنعا شهرینه طاعون علتی مستولی اولدی ٭ وهرکون علت مرقومه‌یه مصاب اولنلردن یوزنفری متجاوز جنازه ظهور ایدر ایدی ٭ ورمضان شریفك اخرنده برکونده بیك یدیوز جنازه ظهور ایتدیکی کبی بیرامك برنجی و ایکنجی کونلری دخی بومقدارده وفیات وقوع بولدیغندن شهرده بولنان خانه‌لرك اکثریسی مسکوندن خالی قاله‌رق قپولری قپاندی ٭ و پك چوق کیمسه‌لر بیکس و بیوایه قالدی ٭ ونیچه نیچه کبار واعیان بلده وفات ایتدی ٭ وامام شرف‌الدینك ذمرمرده بولنان دیکر اوغلی ابراهیم‌که مطهر ایله بطن واحددن تولد ایتمش قرنداش ایدی ٭ او دخی علت مذکوره‌دن محل مرقومده شوال شریفك ابتداسی اولان جمعه کونی وفات

ایتدیکندن جنازه‌سی صنعایه کتوریله‌رك (حوطة المدرسه) نام محله دفن اولندی

٩٣٤ سنه‌ٔ مرقومه‌سی خلولنده مطهر بلاد یمانیه‌نك فتحی مقصدیله صنعادن چیقارق یمن جهتنه عزیمت ایله (کنن) و (کیم) نام بلده وحصنلره کیتدی ٭ وطاعوندن صنعایه عارض اولان ضعفدن‌ناشی محل مذکور اهالیسی بیننده فتنه وفساد وبربرینی قتل ایتمك کبی فنالقلر ظهور ایتدیکندن بلاد مرقومه‌یی بعدالاصلاح تحت اطاعته‌ الدقدن صکره بلاد (طاهریه)یه متوجهاً (جهران) اوزرندن مرور و (معبر) بلده‌سنه واصل اولوب محل مزبوری اوره‌رق اهالینك اموال واشیاسنی غارت ایتدکدن صکره (بنی ضبیان) و (اسناف) بدویلرینك اغنام ومواشیسنی دخی یغما ایلدی ٭ ونفوس کثیره‌یی شامل اولان (اهداد) قریه‌لری اهالیسی واسناف وبنی ضبیان اهالیسی فرار ایلدیلر ٭ بونلردن اون بش نفری مطهر طرفندن طوتیله‌رق اللری ایاقلری قطع اولنوب براغیلدی ٭ وبلاد جهران ساداتندن سید صلاح ابن یحیی ابن علی ابن فخرالدین تحت اداره‌سنده اولان حصنی مطهره تسلیم ایلدی ٭ وبوندن صکره بلاد (آنس) اوزرینه حرکت و (مضرح) بلده‌سنه مواصلت ایتدی ٭ وبلاد مذکوره اهالیسی فوج فوج کلوب عرض مطاوعتله تحت انقیاده کیردیلر

امام مطهر بلاد (الطاهر) ه تقرب ایلدیکی اثناده مقرانه‌ده عرب وچراکسه‌دن عبارت بولنان عساکر مختلطه مطهرك تحت اطاعته کیره‌جکلرینی یازدقلرندن مطهر دخی فقیه محمد جسار وشیخ محمد ابن هادی المرهبی نام کیمسه‌لری مقرانه‌یی تسلیم ایلریچون عساکر مرقومه طرفنه رسل مخصوص اوله‌رق ارسال ایلدی

بونلر مقرانه‌یه واصل اولدقلرنده رداعده بولنان عامر ابن طاهر طرفندن دخی مقرانه‌نك اوزرینه بونلردن اول علی عبدالغنی قوماندانسیله عسکر کوندرلمش اولمسیله مطهرك سواری عبدالغنی طرفندن طوتیلوب بعضیلری حبس

ایدیله‌رك بعضیلری دخی صلب اولندیغندن کیفیت عساکر مختلطه طرفندن خبر
النمیله مطهره یازیلوب وعلی عبدالغنی دخی تحت توقیفه النه‌رق مرسولین
مرقومین اطلاق اولندی ۰ ومرقوم علی عبدالغنیك عسکرندن دخی بوارالق
بعضیلری فرار ایده‌رك مطهرك یانینه کیتدیلر ۰ و بو خبر مطهره واصل اولدی ۰
اورادن بلاد طاهریه‌یه عزیمت ایلدی ۰ وعبردن (دمت) بلادینه قدر برکسنه
طرفندن اصلا وقطعا صورت عصیان کوسترن اولمدی ۰ ودمت بلادینه
واصل اولوب دمت حصننی فتح وتسخیر ایلدی ۰ واهالی جمله عرض
انقیاد ایلدیلر ۰ ومقرانه حصنی دخی تسلیم اولندقدن صکره مقرانه‌ده اولان
عساکر جراکسه وعرب مطهره بیعت ایتدیلر ۰ واطراف قبائلك کافه‌سی داخل
دائرهٔ اطاعت وانقیادی اولدیلر ۰ وصفرك اون اوچنجی جمعه کونی مطهر
مقرانه‌یه داخل اولدی ۰ وصلاوة جمعه‌یی دخی مقرانه‌ده ادا ایلدی ۰ ومحل مرقومده
اولان اجناس اسلحه و برچوق آلات وادوات حربیه وسائره‌و بنی طاهریه‌دن قالمش
اولان وکمش ایله منقوش ومصنع (نحاس الغسانی) اسمنده اوانئ نحاسیه‌ء کونا
کونا اوانئ صینیه‌یی الوب اورادن بلاد عماراوزرندن (غارد) حصننه
عزیمت ایلدی ۰ واهالئ بلده ایسه مطهرك سطوت وقهرندن خوفکار فرار
ایلدکلرندن حصن مرقومده بولنان ومصرلولرك اولکی استیلاسنده طاهریه
طرفندن ادخار اولنان برچوق ذیقیمت اموال واشیا ایله ذخایری اخذ وقبض
ایدوب بلاد مرقومه اهالیسنی دخی تحت اطاعته ادخال ایتدکدن صکره شهر
مذکورك یکرمی ایکنجی جمعه ایرتسی کونی (جبن) بلده‌سنه کچدی ۰
واهل جبل (حریر) استقبال ایتدیلر ۰ و بلاد مرقومه‌نك کافهٔ جهاتی
عرض اطاعتله داخل حکمی اولدیلر ۰ دولت عامریه زماننده کافهٔ علوم
وفنونه متعلق اولوب جبراً اطراف واکنافدن جلب وجمع ایله (غمدان) ه
ادخار اولنمش اولان کلیتلو کتب متنوعه‌یی بلاد طاهریه‌یه قالدیردی ۰
صکره رداعه متوجهاً عزیمت ایدوب اهالیسی انقیاد ایتدکلرندن پك چوق
محللرینی حرب وضرب ایله ضبط ایده‌رك تخریب ایلدی ۰ وقلعه‌لرینی دخی

تحت حصر وتضییقه الدی * وقلاع مذکوره‌ده طاهریه‌دن وچرا کسه‌دن براز کسه‌لر اولوب بونلر دخی تاب آور مقاومت اوله‌مدقلرندن قلعه‌لری تسلیم ایتدیلر * اورالریدخی کاملاً تحت حکمنه کیردکدن صکره منصوراً ومظفراً صنعایه عودت ایلدی

مطهر صنعایه عودت ایتزدن اول (یرم) دن بلاد (عراس) ی دخی فتح ایلدیککندن محل مرقومده باطنیه مذهبی رئیسی بولنان علی ابن جعفرالداعی‌یی اخذ وگرفت ایده‌رك صنعاده پدری شرف‌الدین طرفنه کوندردی

مطهر جمادی‌الاولك اون سکزنجی بازار ایرتسی کونی صنعایه واصل اولدی ایسه‌ده سنهٔ مرقومه‌ده (حولان) قبائل واهالیسی طغیان ایده‌رك امامك تحت اطاعتندن خروج ایتدیلر * وامام کندولرینه هرنقدر نصایحی حاوی کاغدلر یازدی ایسه‌ده اصغا ایتمدکلرندن حولانلیلردن مقدمجه النوبه نزد امامده رهن بولنان آدملرك امام اللرینی وایاقلرینی قطع ایلسیله حولانلیلر دخی تحشد ایده‌رك صنعایه هجوم ایتمك اوزره بولندقلری کبی بونلردن برنفر لیلاً باب یمنه کلوب قپوبی یاقدی * امام دخی صنعادن عصاتك اوزرینه حرکت وحولانه مواصلت ایلدی * برخیلی حرب وقتال اولدقدن صکره حولانلیلر منهزم اوله‌رق کافهٔ بلاد حولانی ضبط وپك چوق باغ وبغچه‌لرینی وترلا ومزروعاتلرینی تخریب ایتدی * واهالی‌یی کاملاً دائرهٔ اطاعته ادخال ایلدکدنصکره اجرای ملعنت وشقاوتده ایلرو کلنلرندن اوچوز نفری متجاوز کیمسه‌یی اخذوگرفت ایده‌رك لاجل العبره اللرینی وایاقلرینی قطع ایلدی * ویمن قپوسنی احراق ایدن ادم کیمسه امامه تسلیم اولنمدقجه اهالی‌یی زراعت وحراثتدن وغرس اشجاردن منع ایتدی * بونك اوزرینه اهالی مارالذکر قپویی احراق ایدن ادمی بلاد (ودید) ده دردست ایده‌رك امامك حضورینه کتوردیلر * وامام دخی مرقومی الده‌رق صنعایه عودت ایلدی * وصنعایه وصولنده یمن قپوسنه

اللرندن تعليقاً مخلصنى امر ايتديكندن مرقومى يمن قپوسنده چاقديلر • واوراده مخلى اولديغى حالده وفات ايتدى

بلاد حولانده كائن (بيغان) حصنى دخى تعمير ايدەرك اورايه طرفندن بر والى ومستحفظ اقامه سيله برخيلى جبخانه والات وادوات حربيه قويديغندن حولان اهاليسى بتون بتون تحت اطاعته كيروب اوراجه اسايش تماميله اعاده اولندى

٩٣٥ سنه سى حلوانده مطهر بنى وهاشده • كائن (ظفر) حصننى ضبط ايتمك اوزره حركت ايتدى ايسەده محل مذكور سادات واشراف واعيانى مطهرى استقبال ايدەرك بلا حرب حسن رضالريله حصن مذكورى تسليم ايله جمله سى بيعت ايلديلر

٩٣٦ و ٩٣٧ سنه لرندن طقوز يوز اوتوز التى سنه سى ظرفنده برطرفدن بروقوعات وحادثات ظهور ايتميوب طقوز يوز اوتوز يدى سنه سنده آل منصور اشرافندن سيد ابن المؤيد تحت اطاعتدن چيقوب امام عليهنه قيام وصعده ده نامنه خطبه قرائت ايتدرەرك عصيانى اشاعه اتمام ايلدى

٩٣٨ و ٩٣٩ سنه لرندن طقوز يوز اوتوسكزده بروقوعات اولميوب فقط طقوز يوز اوتوز طقوز سنه سنده طقوز يوز اوتوز تاريخنده ظهور ايدن طاعوندن زياده وشدتلى علت طاعون ظهور ايلدى

٩٤٠ سنه سى حاولنده آل منصوردن جوفين قبائلى امير ناصر ابن احمد قوماندا سيله حركت وامام شرف الدينك تحت اداره سنده بولنان (حرمت مأرب) اوزرينه تجاوز وعزيمت ايله محل مذكورى اوردى • كيفيت امام طرفندن خبر النجه همان اطراف واكنافدن احتشاد وجمع اجناد ايله محرمك اون التنجى پنجشنبه كونى مخدومى مطهر دخى برابر اولديغى حالده بالذات ذمرمردن وبلاد نهم اوزرندن حركت ايلدى • واثناى راهده امير ناصر ابن احمدك تحت اطاعته داخل اولسى ايچون نصايح آميز مكتوب مخصوص كوندردى ايسەده مرقوم ناصر متنصح اولميەرق امامك

مکتوبنی سید مؤید طرفندن رئیس قبائل اولان و صعده‌ده بولنان احمد ابن
محمد ابن الحسینه کوندردی ✦ مرقوم دخی مکتوب مزبوری الهرق سید
مؤید دخی اول ارالق (فله) نام محلده اولدیغندن سید مرقومه ارسال
ایلدی ✦ بوصره‌ده مطهر دخی برطرفدن معیت موجوده‌سیله حرکته دوام
ایتمکده اولدیغندن (سواد) نام محله مواصلتده وصفرك دردنجی کونی
امیر ناصرك عسکریله ملاقات ایتدی ✦ همان طرفین بربری اوزرینه حمله‌
شدیده‌ایله حمله ایده‌رك حرب وقتاله بدأ ومباشرت ایلدیلر ✦ ومطهرك عسکرینك
صول جناحی منهزم و پریشان اولوب فقط مطهر ثبات تام ایله ثبات ایده‌رك
ینه حربه دوامدن کیروطورمیوب اول اثناده امیر ناصرك امراسندن امیر
صالح نام رئیس عسکره خطاباً وصوت بلند ایله تشجیع ایدر برطاقم مقالات
مشوقه بیان ایدر ایدی ✦ ومحاربه اول درجه‌یه قدر اشتداد کسب ایتدیکه
ایکی طرف سواریلری بربرینك ایچنه طالهرق اتلرك ایاغی التندن قالقان توزدن
اورتالق عادتا کیجه اولمش کبی کورینوردی ✦ ومطهرك ثباتی جهتیله
منهزم اولان صول جناح عسکری دخی تکرار تجمع ایده‌رك امیر ناصرك
عسکری اوزرینه آتش ایتدکلرندن بونلرك شدتلی اتشلرندن امیر صالح میدان
معرکه‌ده مقتولاً دوشدیکی کبی معیتی بیوکلرندن امیر حاجب ابن قاسم بن
محمد بن حسین واشراف حسینیاتدن ابوشیبه واعیان آل سلیماندن شریف
احمد ابن عبدالله ومحال سائره اشرافندن برخیلی کیمسه‌لر مقتول اولدیلر ✦
وامیر ناصرك عسکری دوچار هزیمت اوله‌رق هربری برطرفه فراره شتابان
ومطهر دخی بونلری تعقیباً سرعتله روان اوله‌رق یوم مذکورده (زاهر)
قریه‌سنه داخل اولدی ✦ ویوم مزبور شهر مذکورك یدنجی پنجشنبه کونی
ایدی ✦ فرداسی کون جمعه نمازینی دخی اوراده ادا ایلدی

بوندن صکره صعده‌یه متوجهاً محل مذکوردن حرکت ایلدی ✦ وصعده‌یه
کیده‌جکی دخی اورالرده شیوع بولدیغندن هرکسی خوف وخشیت استیلا
ایتدی ✦ وسید مؤید دخی فله‌ده مقابله ایچون برطرفدن عسکر جمع واحضار

ایدر ایدی • مطهر صعده‌یه کلمزدن اول صعده حوالیسنه عسکر چیقاروب واطراف قبائلدن اله کچن کیمسه‌لرك اللرینی واباقلرینی کسدردی • ومؤخراً پدری شرف الدین دخی بوراده التحاق ایده‌رك نهایت صعده‌یه تقرب ایتدکلرنده صعده اهالیسی کاملاً شرف الدینی سلام علی السلام لاکلم ولا کلام استقبال تام ایله قبول ایلدیلر • وصفرك یکرمی ایکنجی جمعه کونی صعده بلده‌سنه داخل اولدی • ولاجل الزیاره طوغریجه جدی اولان امام هادی یحیی بن الحسینك جامعنه عزیمت ایلدی

امام صعده‌ده اقامت ایلدیکی مدتده کرك صعده وکرك اطراف وجوار قبائلی سادات واشراف واعیانی کاملاً کلوب بیعت ایلدیلر • ومطهردن پك چوق حرمت واکرام واجلال کوردکلرندن صکره وطنلرینه عودته رخصت الدیلر • وبونلردن یالکز سید یحیی بن حسینی امام نزدنده الهقویدی • واطراف واکنافی کاملاً تحت تبعیته الدی ایسه‌ده آل منصور اطاعت ایتمیه‌رك وپك چوق قبائل عاصیه‌یی دخی کندولرینه اویدیره‌رق امیر ناصر ابن احمد ابن داود قومانداسیله صعده‌یی اورمق اوزره تحشد ایتدکلرندن (حسینیات) نام محل اوزرینه طوغری حرکت ایتدیلر • ومطهر دخی صعده‌دن جم غفیر ایله چیقه‌رق بونلرك اوزرینه عزیمت ایلدی • بربریله حرب وقتاله طوریشوب ال منصور منهزم وپریشان اوله‌رق بیك نفردن زیاده مقتول والتییوز نفر مقداری اسیر براقدیلر • ومطهر اسرایی الەرق منصوراً ومظفراً صعده‌یه عودت ایلدی • واسرای مرقومه‌یی ضرب شدید ایله ضرب ایلیه‌رك جمله‌سنی قتل وتلف ایتدی

٩٤١ سنه‌سی دخولنده بلاد (برط) وحوالیسی مطهرك قوت وسطوتندن خوفاً بیعت ایده‌رك تحت اطاعته کیردیلر • وسنهٔ مرقومه صفرینك یکرمی ایکنجی کونی امام شرف الدین بلاد (نجران) اوزرینه مستولی اولدی • ومخدومی مطهر دخی برابر اولدیغی حالده حددن افزون جنود ایله نجران

اوزرینه کیده‌رك فتح وتسخیر ایلدیلر • اتفاقات عجیبه‌دن اوله‌رق صعده سنهٔ سابقه شهر صفرینك یکرمی ایکنجی کونی فتح اولندیغی کبی بلاد نجرانك فتحی دخی اشبو سنه صفرینك یکرمی ایکنجی کوننه مصادف اولدی مطهر اطراف واکنافه فرار ایتمش اولان برطاقم عاصیلری تربیه ایتمك اوزره نجران حوالیسنه دخی چیقمش اولوب مقدم آل منصور ایله وقوعبولان محاربه‌ده آل منصور کبراسندن پك چوقلری بلاد نجرانه فرار ایلمش اولدقلرندن ومطهرك بو صورتله وقوعبولان حرکاتندن مذکور فراریلر کندولرینه ملجأ ومأوا اولمق اوزره بصره ایله نجران بیننده واقع (رمله) نام محله کیتدکلرندن اوراده اولدقلری حالده امام شرف الدیندن امان طلب ایلدیلر • وعفو وصفح دیلدیلر • وامام دخی امان ویره‌رك بونلرك بیوکلرندن محمد ابن احمد وآل سلیماندن حسین ابن مجلی ونهشل ابن محمد تأمین بلاد واهالی مقصدیله امامك نزدینه کلدیلر • وعصات ومفاسددن برکیمسه ایله اتفاق واتحاد ومخابره ایتمامك وامامك امر ونهی آلتنده بولنمق شرطلریله برسنه ایچون مصالحه ایلدیلر

شو ارالق امامك عسکرینه امراض شدیده عارض اولدیغندن پك چوغی وفات ایلدیکی کبی اکثریسیده خسته حال اولدقلرندن دوه‌زه تحمیلاً بلاد نجراندن صعده‌یه نقل اولندی • ومطهر نجرانده قاله‌رق ربیع الاولك آخری اولان پنجشنبه کونی عودت وصعده‌یه مواصلت ایلدیلر

بلاد نجران دخی فتح و تسخیر اولندقدن صکره ارتق بوجوارده اولان کافهٔ قبائل تحت اطاعته کیره‌رك علایم بغی وطغیاندن براثر بیله قالمیوب هرکس آسوده حال ومستریح البال اولدیلر • بونك اوزرینه امام صعده‌دن ربیع الاخرك یدنجی کونی صنعایه متوجهاً عودت ایلدی • واون بشنجی جمعه کونی صنعایه دخول وجامع مقدسده صلاة جمعه‌یی ادا ایتدی

بلاد طاهریه‌نك بقایاسی اولان بعض محللری عامر ابن داود الطاهری نام

كيسه‌نك تحريكيله امام عليهنه قيام وامامك تحت اداره‌سنده بولنان شريف يحيى السراجى دخى نقض عهد ايده‌رك عامره اتباع ايلدى • وامام شرف‌الدينك صعده جهتنده بولنديغى وقت بردها عودت ايده‌جك ووقوعبولان خسته‌لكدن عسكرينك كليسى تلف اولدى وتلف اوله‌جق ظنيله جمعيت فتنه‌يى توسيع ايله امامك مملكتلرينى قولايلقله ضبط ايده‌جكلرينه وحكومت بتون بتون اللرينه كچه‌جكنه قرار قيلديلر • وعلى ابن محمد البعدانى الشرامى ويحيى السراجى قومانداسيله جلب وجمع اولنان عساكر وعامر ابن داود امامك تحت حكمنده اولان بلادك اطرافنه مستولى اولديلر • و(دارم) و(هيوه) حصنلرينى وبوكا مماثل سائر حصونى دخى ضبط ايلديلر • وعامر سراجى (دمت) بلادينه كلوب على ابن محمد دخى مقرانه جهتنه كيتدى

امام صنعايه واصل اولدقدن صكره بو خبرلرى الجه كيفيتى نجرانده‌كى اوغلى مطهره بيلديرمسى اوزرينه مطهر همان بيك رأس هجين ودوه تدارك ايله بهرينك اوزرينه اوچر نفر عسكر اركاب ويه‌جك وايچه‌جكلرينى دخى تحميل ايله نجراندن على جناح الاستعجال حركت ومطهرك نجراندن اورايه كلمسى عامر وسراجى عندلرنده عديم الامكان قبيلندن ظن اولنور ايكن ربيع الاخرك يكرمى دردنجى بازاركونى برق خاطف كبى سراجينك اردوسى اوزرينه نزول ايدوب عسكرينى اوزرقى پريشان ايله شريف سراجى يى دخى اسير ايلدى • وعنقى اوزرينه ضرب ايتدردى • وبوندن بشقه ايكى بيك اوچيوز نفر اسير الدقدن صكره اثناى حربده اوچيوز نفردن متجاوزينى قتل ايتدى • ومؤخراً مذكور اسرايى نزدينه كتوروب كندوسى استرك اوزرينه راكب اولديغى حالده بيك نفرينى اوكنده قتل ايتدردى • حتى مقتولينك قانى استرك طوپوقلرينه قدر چيقدى • واسرادن باقى قلان ديكر بيك اوچيوز نفرينك اللرينه نزدنده قتل ايتدرديكى بيك نفرك رؤس مقطوعه‌سيله ميدان حرب ووغاده مقتولاً قلان اوچيوز نفرك رؤس

مقطوعه‌سنی دخی ویروب صنعاده پدری شرف‌الدینه کوندردی ♦ حالبوکه مطهرك نجراندن حرکتندن هیچ کیمسه‌نك خبری اولمدیغندن اسرای مرقومه اللرنده بو صورتله رؤس مقطوعه اولدیغی حالده صنعایه کیردکلرنده جمله‌یه حیرت الوبردی ♦ اسرای مرقومه صنعاده تشهیر اولندقدن صکره امام طرفندن صعده والیسی بولنان فقیه یحیی ابن ابراهیم الصنیری‌یه کوندریله‌رك اوراده دخی تشهیر اولندی

علی ابن محمد بعدانی موجود معیتیله مقرانه‌یه عزیمت واهالیسنی اغفال ایله محل مذکوره دخالت ایلدی ♦ وصکره شریف سراجینك عسکرینك منهزم وپریشان اولدیغنك وکندوسنك قتل اولندیغنك خبرینی الدیغی آنده قلبنی خلجان وهیجان استیلا ایده‌رك قالدی ♦ عامر دخی اول اراقی (قعطبه)ده بولنوب کندوسنه فراردن بشقه برملجاء بوله‌مدیغندن همان قعطبه‌دن حدوده طوغری فرار ایلدی ♦ وعلی ابن محمد بعدانی دخی مقرانه‌دن (شعیب) نام محله فرار ایدوب بو صره‌ده مطهر دخی (بالعرفاق) نام محلده خسته اولدیغندن شدت اضطراب امراضدن ناشی جبل (صباحه) عزیمت ایلدی ♦ ومطهرك جبل مرقومه کیتدیکنی عامر وعلی خبر الدقلری کبی عامر قعطبه وعلی جبل (شرواته) رجعت ایلدیلر ♦ بونك اوزرینه مطهر دخی قالقوب جبل شرواته علینك اوزرینه کیتدیکندن مقاتله‌یه قیام ایله برخیلی حرب اولدقدن صکره علینك عسکری دوچار هزیمت اوله‌رق اللی نفردن متجاوزینك رؤسی النوب علی دخی قید اسره کرفتار اوله‌رق پك چوق اسلحه واشیا اغتنام اولندقدن صکره (ذارم) حصنی دخی ضبط وتسخیر ایلدی ♦ وعلینك عنقی اوزری ضرب اولنه‌رق قتل اولنوب رأس مقطوعی صنعاده امام طرفنه ارسال اولندی

مرقوم علی شرامی قتل اولندقدن صکره مطهر بلاد (حبان)ك جمله‌سنی استیلا ایده‌رك وعامر ابن داود حدود بلاد طاهریه‌نك الك اوزاق برطرفنه فرار ایلدی ♦ ومطهر دخی قوهٔ موجوده‌سنی بالاستصحاب بلاد (مخادر)

جهتنه عزيمت واورادن بلاد (حبيش) ه واصل اولوب حصوننی ضبط ايلدكدن صكره (خدد) و (المصناع) و (الخضرا) حصوننی وسائر اطرافده بولنان حصنلری تسخير ايتدی و (جبلين) و (مخلاف) حدودلرينه قدر اورالری تحت انقياده آلدی

و بوندن صكره عامر ابن داود بولنديغی محلدن (تعكر) نام حصن كبيره فرار ايتديكندن مطهر دخی حصن مذكوری ضبط ايتمك قصديله حركت ايدەرك مرقوم عامر محل مذكوردنده عدنه فرار ايدەرك حصن مذكور مطهر طرفندن حرب ايله اخذ اولندی

مطهر شهر مذكور طرفنده (نعمان زبيد) و (الخشا) و (توعد) و (ريمه) و (غران) نامنده اولان بلدەلری و بونلره تابع بولنان حصونی فتح وضبط ايدەرك مدينهٔ تعزه متوجهاً حركت ايلدی ٭ مؤخراً بلاد آل طاهريەدن (قاهره) نام حصنی محاصره ايدەرك حصن مذكورده ايسه آل طاهريەدن احمد ابن محمد اولوب مرقوم زياده متهور اولەرق ثباتده اقدام ايلمك زعميله چاليشور ايدی ٭ ونزدنده بولنان عسكر ايسه برطاقم عبد وعرب ايله مخلوط اولەرق مرقوم احمد عبدلردن برينه برجزئی قباحت ايچون غضبلنەرك قتلنی امر ايتديكندن ديكر عبدلر عفوينی استرحام ايتديلر ايسەده قبول ايتميوب مرقومك قتل اولنمسنده اصرار ايلديكندن بونك اوزرينه كرك عبدلر وكرك عرب عسكری جملەسی اتفاق ايدەرك كيفيتی مطهره بيان وكندولری مطهرك اطاعتنده اولەجقلرينی اتيان ايله امان طلب ايلديلر ٭ ومطهر دخی بونلرك مطالبنه مساعده ايلمسيله برابر عساكر مرقومه حصنك قپولرينی اچەرق مطهری حصنه قبول ايله حصنی تسليم ايلديلر ٭ ومطهر احمد ابن محمدی دردست ايدەرك ندامت واستغفارينه اصلا احالهٔ سمع قبول ايتميوب صنعايه بعدالارسال مذكور حصنده اولان پك چوق ذيقيمت اموال واشيای نادره وآلات وادوات حربيەيی اخذ ايلدی ٭ ومرقوم احمد صنعاده محبوس اولديغی حالده برمدت تدنصكره وفات ايتدی

مطهر قاهرەیی ضبط ایلدکدن صکرە تعزە عزیمت ایدەرك بواثنادە زبیدەدە بولنان عساکر عثمانیە وچراکسە امیری اسکندر وفات ایلدیکندن یرینە احمد بك (ناخدا) نام کیمسە چراکسە او زرینە امیر نصب اولندی * ومطهر تعزە واصل اولدقدن صکرە تعزك اطرافندە سور اولمدیغندن سور بنا ایدەرك صعدە والیسی بولنان فقیە یحیی ابن ابراهیم النصیری‌یی جلب وتعز حوالیسنە والی نصب ایلدی * وصعدەیە دخی مطهرك برادری عزالدین والی نصب اولندی (لمترجمه) (ناخدا) یی عربلر (ناخودە) دیو تعریب ایتمشلردرکی رئیسە اطلاق ایدرلر

{ لمترجمه }

سلمان رئیس حکومت داعیەسیلە تکرار یمنە کلوب ۹۳۳ سنەسنك سلخندە عدن قربندە مصطفی بك ایلە ملاقات ایدەرك طرفیندن شدتلی محاربە وقوع بولوب مصطفی بك طرفی منهزم و پك چوق عسکر تلف اولوب و مصطفی بك دخی معرکۀ مذکورەدە مقتولا وفات ایدوب زبید و عدن و توابعی محلاری سلمان رئیس قبضۀ تصرفنە کتورەرك نیچە اموال و اشیا مصادرە ایلە و الینە کچن امرای عسکریەنك بعضیلرینی میل چکوب اعمی و خور حقیر و بعضیلرینی طعمۀ شمشیر ایدەرك جور و جبر ایلە حکومت ایتمکدە اولدیغی حالدە ۹۳٤ تاریخندە خیرالدین بك دخی مرقوم سلمان رئیسی قتل ایتدکدن صکرە سلمان رئیسك قز قرنداشی اوغلی مصطفی بك بن بیرام داییسنك انتقامنی المق صددندە خروج و زبیدەدە بر چوق محاربەلر ایدەرك

نهایت خیرالدین بکه غلبه چالوب وکندو الیله خیرالدینی قتل ایله
احمد بك نام کمسنه‌یی یتنه وزیری مقامنده قائممقام ترك ایده‌رك
خواص توابعیله خواجه سفری رفاقتنه اله‌رق کمیله راکبا دیار هندده
کیتدیلر ۹۳۶ سنه‌سی کجرات شاهی بولنان ﴿بهادر شاه﴾ ایله ملاقی
اولوب حددن افزون حرمت و رعایت کوره‌رك مصطفی بکه ﴿رومی
ناصر خان﴾ و خواجه سفره ﴿خداوندخان﴾ لقبلرینی ویروب ﴿دیو﴾
بندرینه مصطفی بکی و ﴿صوروت﴾ بندرینه خواجه سفری والی نصب و
تعیین ایلدی مرقوملر اوراده دیلدکاری کبی ظلم و اعتساف ایده‌مدکلرندن
و اول ارالق اولاد تموردن ﴿همایون شاه بن بابر﴾ شاه کجرات
پادشاهی اوزرینه قوهٔ کلیه ایله کلوب مستولی اولدیغنده مرقوملر دخی
همایون شاه طرفنه فرار ایلدکلرندن شاه مذکوردن دخی حددن
افزون حرمت و رعایت کوروب بر درجه مقبولیت حاصل ایلدیلرکه
بالجمله وزرا وکلا بونلره مراجعت ایتمکه مجبور اولدیلر . بو سببدن
عموماً اصحاب دولت و ارکان سلطنت حسد ایدوب جمله‌سی متفقاً
۹۹۵ تاریخنده زهر یدیروب ایکیسیده وفات ایتدیلر ﴿سنهٔ مذکورده
وفاتلری صحیح ایسه مرقوملر بر خیلی معمر اوله‌رق او دیارلرده
بولنمشلر دیمکدر﴾ و صکره دخی ﴿موز اسکندر﴾ بك ﴿ناخوده
احمدی﴾ اتفاقی التینه اله‌رق خروج ایدوب زبیدده احمد بك ایله

محاربه ایده‌رك نهایت غلبه چالوب موز اسکندر بك مقام حکومتی ضبط ایله معاهده‌لری وجهله ناخوده احمد بکی دخی مقام نیابت و وکالتنده اقامت ایدوب موز اسکندر بك دخی وفات ایتدکدن صکره امر حکومت ناخوده احمد بکه قالمشدر. مارالذکر عساکر عثمانیه امراسنك بعضیلری عسکر ایله مأمورا کله‌رك و بعضیلری رأسا کیده‌رك هر بردلری حکومت داعیه‌سیله بر بری علیهنه قیام ایدوب بر خیلی فنالقلر تحدثنه بادی اولدقلری و نهایت امر حکومت احمد ناخدایه قالدیغی و ۹۲۳ تاریخندن آتیده تسطیر ایدلدیکی اوزره ۹٤٥ تاریخنه کلنجه‌یه قدر امرای مرقومه سواحل یمانیه‌ده بولنان بنادر ومواقعده بر برلریله بغوشدقلری صره‌ده یمنك جهت جبالیه‌سنده دخی امام شرف الدین ظهور ایده‌رك خطهٔ یمانیه‌یی بتون بتون استیلا ایتمك داعیه‌سیله عربان ایله محاربات و مقاتلات عدیده ایتدیکندن عرب مؤرخلری یمنده بولنان ابنای ترك بیننده سنین مرقومه ظرفنده ظهوره کلان وقایعی اهمیتلی کورمیه‌رك درجندن صرف نظرله امام شرف الدین وقایعنی نظر اهمیته اله‌رق ضبط و تحریر ایتمشلردر. امرای مومی الیهمك وقایع مختصره‌لری منجم باشی تاریخنده و تفصیلاتی تلخیص یمانی نام تاریخده مسطوردر}

مطهر بوفتوحاته مظهر اوله‌رق اورالرده بوقاروده ذکر اولنان ایشلری

کوردکـدن صکره کمال طنطنه و دبدبه ایله منصوراً ومظفراً صنعایه عودتله شهر ذی الحجه نك غره سی اولان پنجشنبه کونی ظهر وقتی صنعا شهرینه داخل ومثلی کورلمدك صورتله اهالی طرفندن قبوله نائل اولدی

٩٤٢ سنه سی حوالنده مطهر عدن حدودینه قدر عزیمت ایدوب بواثناده مقرانه یه تابع اولان (حنفر) و (لحج) و (ابین) بلده لری کاملاً عرض مطاوعتله داخل دائرهٔ انقیادی اولدیلر وعسکر سنهٔ مرقومه رجبنده مقرانه یه عودت ایلدی

مطهرك زبید اوزرینه اولان حرکتی

٩٤٣ سنه سی ربیع الاولی اوائلنده امام شرف الدینك اوغلی وصعده والیسی بولنان عزالدین جم غفیر جلب وجمع ایله بلاد نجراندن (طهران) بلادینی فتح ایده رك طهران امیری بولنان ابن المهدی یی دخی قتل ایلدی ٭ وامام شرف الدینك دیکر اوغلی شمس الدین دخی مدینهٔ زبیدی چراکسه الندن ضبط ایتمك قصدیله امامك تهیئه واحضار ایلدیکی عسکر اوزرینه امیر نصب اولندیغندن صنعادن مطهرك نزدینه سوق اولنوب عساکر مرقومه مطهر نزدینه واصل اولدقلرنده زبیدك فتحی ایچون لازم کلان حرکات وتدابیرك اجراسنه بالتشبث جمادی الاولی نك یکرمی اتنجی جمعه کونی زبید اوزرینه حرکت ایتدیلر ٭ وسنهٔ مرقومه خلالنده تعز والیسی بولنان یحیی ابن ابراهیم النصیری (قواریر) حصننی فتح ایتمش بولنمسندن بونك دخی موجود معیتی بولنان عساکر ایله مطهر اردوسنه التحاق وانضمامی جهتله جمادی الاخرك برنجی چهارشنبه کونی زبید قربنه مواصلتلرنده قوهٔ موجوده لری اوچ قوله تقسیم ایدیله رك شمس الدین صاغ جناحدن یحیی

ابراهيم صول جناحدن ومطهر دخی مركزدن حركته دوام اولندی مطهرك بوصورتله وجيوش كثيره ايله زبيد اوزرينه كلديكی احمد ناخوده طرفندن خبر النجه زبيد جوارندن جريان ايدن ايرماغك مجراسی زبيد اطرافنده بولنان تلالی اوزرينه چويله رك زبيدك جوانب اربعه سنه مذكور ايرمق انتشار ايتديرلديكندن تلالر بتاقلق اولمش اولوب مطهرك سواريلری دخی بردنبره تلاله اوغرامسيله جمله سی چامور بٍاندقلرندن قورتلمق پك عسير اولوب چراكسه طرفندن دخی مقابلهٔ انداخت اولنان قورشونلردن مطهرك عساكرينه شاشقينلق كله رك چراكسه نك برنجی حمله سنده مطهرك عسكری كافةً منهزم و پريشان اولدقلرندن ميدان معركده يالكز مطهر وقرنداشی شمس الدين وديكر امرای عسكريه دن عبدالله ابن احمد بن محمد بن حسين وعبدالله بن حسين و بش نفر قدر عبد قالدی ۰ مطهر مسلم اولان كمال شجاعت وبسالتندن ناشی بولنديغی محلده ثبات تام كوستروب چراكسه شجعانندن برخيلی كيمسه لری قتل ايلدی ۰ بونك اوزرينه مطهرك ثبات ايده رك طورديغی محل چراكسه طرفندن بيلنديكندن چراكسه دن (ابوشوارب) نام رجل مطهرك اوزرينه كلدی ۰ مطهر ومرقوم شوارب ايكيسی دخی زرهلی ايدی ۰ مرقوم ابوشوارب مطهرك اوزرينه حملهٔ شديده ايله برقاچ حمله ايتدی ايسه ده كاركر اولميوب مطهر ايسه خصمنی حيله يه اوغراتمق افكارنده ايكن ابوشواربك زرهينك اوموز باشی مفصلی هر نصلسه آچيق اولديغنی كورمسيله همان مطهر برحملهٔ شديده ايده رك اول انده ابوشواربی قتل ايلدی ۰ وشواربك يانده بولنان ديكر چراكسه شواربك قتل اولنديغنی كوردكاری كبی مطهرك اوزرينه حمله ايده ميه رك كرويه چكلديلر ۰ وذاتاً طرفين دخی يورغون اولديغندن مطهر كرويه چكلوب كندوسنه برمتر بوله رق اورايه كلدی ۰ واشبو محاربه ده مطهرك عساكرندن پك چوق تلفات اولديغی كبی سيد صدرالاعلم جمال علی ابن يحيی ابن الامام المطهر ابن محمد بن سليمان دخی مجروح اولديغندن ميدان

حربدن متر طوتيلان يره كتورلدی ٭ وايكنجی جمعه كونی وفات ايدەرك (مصباح) نام محله دفن اولندی ٭ وسيد صارم الدين ابراهيم ابن محمد ابن الهادی ابن الوزير دخی مقتولاً وفات ايتدی

مطهر منهزم اولديغندن زبيد محاربه‌سندن چكلمك اوزره ايكن عدنده بولنان عامر ابن داوده مطهرك انهزامی خبری واصل اولوب مطهردن اخذ ثار ايتمك فرصتنی قزانديغندن مطهری اورمق اوزره عدندن حركتله (ام‌قريش) نام محله كلدی ٭ ومرقومك بوصورتله كليشندن مطهر دخی خبردار اوله‌رق موجود معيتنی طوپلايوب عامر اوزرينه عطف عنان ايتدی ايسه‌ده عامر بولنديغی محلی ترك ايله ديكر محله عزيمت ايتديكندن مطهر نره‌ده اولديغنی خبرالوب ينه عساكرينی اوچ قولدن ترتيب ايده‌رك عامرك اولديغی محلده اطرافنی احاطه ايدوب طرفيندن مقاتلهٔ شديده ايديله‌رك نهايت عامرك درتيوزدن متجاوز عبدی قيلجدن بچورلدكدن صكره اردوسی تارمار ايديلوب ونهب وغارت اولنوب عامر يالكز باشينه فرار ايلدی ٭ ومرقومك بوهزيمتدن صكره يدنده هيچ برشی قاليوب ينه عدنه التجا ايلدی

بوواقعه‌دن صكره مطهر و برادری شمس الدين صنعايه عودت وسنهٔ مرقومه شعبانبده محزوناً ومغموماً شهره واصل اولديلر

{ المترجمه }

{ زبيد جوارنده اولديغی بيان اولنان ايرمق اوبله بر باشلی جريان ايدر ايرمق اولميوب موسم بارانده جبللردن نزول ايدن سيللردن و منبعلرك ازديادندن فيضان ايده‌رك جريان ايدن بر صودركه موسمنده زبيد اوواسنی باصار ٠ وحتی زبيدك سوری اطرافنی دخی احاطه ايدر ٠ و سورك قلعه طرفنه يارم مترو ارتفاعنده چيقار ٠ و زبيدك

ترلالری ایسه مربع و مستطیل شکلنده ایکی متره‌یه قریب حوض کبی عمیق اولوب مذکور صو باصدیغی وقت ترلالر طولوب صویی بلع ایله مزروعاتك انباتنه مدار اولور}

٩٤٤ سنهٔ مرقومه حاولنده شمس الدین جبل (حراز) لك فتحیچون صنعادن حرکت ایلدی ٭ واول آوآنده جبل حراز اهالیسی باطنیه وشافعیه وزیدیه مذهبلری اوزره اوچ فرقه‌یه منقسم ایدیلر ٭ شمس الدین ابتدا جبل مذکور اوزرنده بولنان (مسار) قلعه‌سنی و صکره (شبام الیعابر) قلعه‌سنی فتح ایده‌رك ینه جبل مذکور ملحقاتندن بلاد (صعفان) وتوابعی بولنان حصون وقلاعی سنهٔ مرقومه صفرنده فتح ایلدیکی کبی اقطار واسعه ونافعه‌دن جبل (بنی‌عراف) نام محلی دخی سنهٔ مرقومه ربیع الاخرنده آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتدی

﴿ خادم سلیمان پاشانك خطهٔ یمانیه‌یه وردی ومقدمدن یمنده ﴾
﴿ اولان عساکر چراکسه و عثمانیه‌نك بیعتی ﴾

{ لمترجمه }

{ مومی الیه خادم سلیمان پاشا مصر والیسی ایکن دونمای همایون ایله هنده قرق بر تاریخنده مصردن مأمور اولدیغی بعض ترکجه تاریخلرده مسطور ایسه‌ده منجم باشی تاریخنده دخی خادم حسن پاشا هند سفری عودتنده و ٩٤٥ تاریخنده یمنه اوغرایوب احمد بکه دخی کلوب بولشمسی ایچون امر کوندردیکی و احمد بکی دخالت ایتدکدن صکره

قتل ایتدیکی و پاشای مومی الیهك زبیده کلدیکی بربشقه طرزده مسطور اولوب عرب مؤرخلرینك بیانه کوره سنهٔ مذکوره‌ده تمنه کلان خادم سلیمان پاشا اولدیغی کبی اشبو وقوعات دخی منجم باشی تاریخنده درج اولندیغی مثللو اولمیوب خادم سلیمان پاشا مصرده بکلربکی ایکن عهده‌سنه رتبهٔ وزارت ضمیمه و احسان و عموماً دیار مصر و بحر احمر و بحر هندده سردار وسپهسالار نصب وتعیین بیورلمشدر. مومی الیه فاتح مصر سلطان سلیم خان حضرتلرینك عبد مملوکندن اولوب حرم خاصنده تربیه‌اولمش و مصر فتحنده برابر بولنمش وخدمت شریفلرنده چوق امور کورمش ایسه‌ده کندوسی ضعیف العقل عدیم الرأی و بی مرحمت وجبار غایتده حریص وطمعکار اولدیغی و مومی الیه بحر هندده مأمور اولدیغی وقت یتمش قطعه ﴿ قدرغه ﴾ و اوتوز پاره ﴿ پارچه ﴾ تعبیر اولنور کمیلری سویشده مجدداً بنا و انشا ایتدیروب و مصرده یکرمی ﴿وقیه﴾ دانه استعمال ایدر یکرمی عدد بال یمز طوپ و اوتوز عدد ﴿میان ﴾ و قرقدن متجاوز ﴿ضرب زن ﴾ و ﴿قلومبورد﴾ طوپلرین دوکدیروب و حددن و قیاسدن افزون مهمات و ذخیره و عسکر بی پایان ایله سویشدن حرکت ایتدیکی مرویدر. تاریخمز تصنیف اولمیوب بر طاقم تواریخ عربیه‌دن مزج وخلاصه صورتیله ترجمه اولدیغندن تواریخ ترکیه ایله تطبیق اقتضا ایتمز ایسه‌ده بونکله

برابر شوراسنیده دیه بیلورزکه ترکجه تاریخلرده یمن احوالی پك ناقص
و بلکه خلاف واقع بر حالده یازلمش اولدیغی اشبو تاریخمزك مطالعه‌سیله
ظاهره چیقـار چونکه عرب وقعه نویسـلریکه مأخذمز اولان تاریخلرك
اصحابیدر . بونلر درج و تسطیر ایلدکلری وقوعاتی کندو عصرلرنده
ایچلرنده بولنه‌رق کرك رأی العین کوره‌رك وکرك علم الیقین معلومات
اله‌رق یازدقلرندن انلرك روایتلرینه دها صحیح نظریله باقیله بیلور }

۹۴۵ سنه‌سی حوالیده بحر احمر و بنادر هندیه‌یه مستولی اولان پورتکیزلرك
استیلاسندن استخلاص واصلاح احوالی و بعض بنادر هندیه جهتنه عزیمت
ایدلمسی قصدیله دونمای همایون ایله مصر والیسی خادم سلیمان پاشا قران
جزیره‌سنه مواصلت ایلدی • عدنده بولنان عامر ابن داود پاشای مومی الیهك
جزیرهٔ مذکوره‌یه مواصلتنی خـبر الدیغی کبی امام شرف الدینه غلبه چالمق
ایچون کندوسنه معاونت اولنمسی لاجل الاستدعا سلیمان پاشا جانبنه مرسول
مخصوص کوندردی • بو اراالق پاشای مومی الیه عدن جهتنه متهیٔ حرکت
بولندیغندن مرسـول مذکوره جواب ویرمکسزین فك لنکر اقامتله عـدنه
مواصلت و بندر نام محله لنکر انداز سطوت اولوب بعض حوایج سفریه‌نك
اتمام نقصانیچون عساکر عثمانیه‌نك عدنه چیقملرینه عدن امیری فرحاندن
رخصت طلب ایلمسی اوزرینه امیر فرحان دخی بالذات پاشـای مومی الیه
کلوب طیشارویه چیقارلمسی مراد اولنان مقدار عسـکری برابرجه دونمای
همایوندن چیقاردی • وعدن ذاتاً دولت عامریه تحت اداره‌سنده اولدیغی
حالـده مؤخراً دولت مذکوره‌نك انقراضیـله دولت مرقومـه خاندانندن
اوته‌ده بروده قلانلرك خصوصیله نهـایت عامر ابن داودك زیر اداره‌سـنه
کچدیکندن عدن امیری فرحان ایسه بونك تحت حکمنده بولنمغی ایستمدیکندن
عامر ابن داودی درست ایده‌رك باشـنده یار واصحـابی بولنان بش التی نفر

کیسه ایله برابر سلیمان پاشا نزدینه سفن همایونه کوندردی ٭ و پاشای
مومی الیه دخی مرقوملری سفینه‌ده جوندا اطلاق اولنان سرن اوجنه صلب
ایدوب واوچکون مصلوباً براقدردقدنصکره هنده متوجهاً فك لنكر اقامت
ایده‌رك هند طرفنده برخیلی طولاشوب هیچ برشیئه موفق اوله‌مقسزین
برحال پریشانی ایله تکرار عدنه کله‌رك عساکر عثمانیه‌یی عدنه بعدالاخراج
زبید اوزرینه حرکت ایله زبیده قریب برمحلده اقامتله چرا کسه‌دن زبیده
بولنان امیر ناخدا احمد بکه داخل دائرهٔ انقیادی اولمق اوزره خبر کوندردی
ایسه‌ده ناخدا مماشات یوزی کوسترمدیکندن بونك اوزرینه مرقومك رؤسای
عسکریه‌سندن اولوب تحت اداره‌سنده بولنان عسکری دخی جمله‌سندن بهادر
اولان سنان نام امیرهمان عسکریله برابر سلیمان پاشا حضورینه کیتدیکی کبی
ناخدانك دیکر عسکری دخی پیدرپی کتمکه باشلدیغندن مرقوم ناخدا ارتق
پاشای مومی الیهه مقابله‌یه مقتدر اوله‌میه‌جغنی تیقن ایتدیکندن کندوسی دخی
پاشای مومی الیهك نزدینه کیتمك اوزره برطاقم عهود عقد اولنمسنی بیان ایلمی
اوزرینه مطالبنه مساعده اولنه‌رق زبیدن چیقوب پاشای مومی الیهك یانه
کیده‌جکی اثناده موجود معیتندن اوچیوز نفری متجاوز کیسه تبعیتدن
مجانبت ایله مخالفت ایلدیلر ٭ مرقوم ناخدا حین عزیمتنده اثنای راهده
پاشای مومی الیه طرفندن کوندرلمش اولان عسکر طرفندن جماعتیله قتل
اولندی ٭ و بونك اوزرینه زبید ضبط وتسخیر اولندیغی صره‌ده ناخدایه
مخالفت ایدوبده زبیده قلان اوچیوزی متجاوز نفر دخی قتل ایدلدی ٭
سلیمان پاشا بروجه مشروح عدن و زبید بلده‌لرینی بوصورتله ضبط
ایلمسی اوزرینه تحت قوماندا‌سنده بولنان تعز حوالیسنك دخی تسخیر اولنمسی
استحسان و بوبابده رأیلر بیان ایلدیلر ٭ پاشای مومی الیه یمن جهتنه وصولیله
زبید وعدن بلده‌لرینی فتح ایلدیکنی و عامر ابن داودی قتل ایتدیکنی امام
شرف الدینه با تحریرات اشعار ایدوب عدن وزبیده دخی عساکر ترك ایده‌رك
غزه مصطفی نام کیسه‌یی عساکر مرقومه اوزرینه امیرو یمنه حاکم نصب

ایلدی • وتعزك دخی ضبط اولنمسنی امر وتنبیه ایدوب بحراً جهت مصریه‌یه
عزیمت ایلدی • وپاشای مومی الیهك عزیمتندن صکره امیر غزه مصطفی
تعز اوزرینه حرکت ایتدی

{ لمترجمه }

{ مومی الیه سلیمان پاشا حقنده تحقیقاتمزك بریده شودرکه مومی الیه
ابتدا عدنی ضبط ایده‌رك بهرام بکی میرلوا تعیین ایدوب ایجابی قدر
مستحفظ عسکریله طوپ ویره‌رك عدنه براقوب هند جهتنه اوپله
عزیمت ایتمشدره هند طرفلرنده بر حسن نتیجه استحصالنه موفق
اوله‌میه‌رق مظفر ابادن عودتله مخابندرینه کلوب ناخوده احمد بکی
مجرد اموالنی مصادره ایتمك حرص وطمعیله برطاقم حیل ودسایس
اجرا ایده‌رك نزدینه جلب ایتدکدن صکره قتل ایتمشدره ویرینه دخی
سابقا غزه نائبی اولان میرلوا مصطفی بکی یمنه حاکم ایده‌رك زبیده
کوندروب احمد بکك اموالنی مصادره ایتدیره‌رك انك واسطه‌سیله جلب
مال ایلمشدر }

٩٤٦ سنه‌سی حلولنده مرقوم غزه مصطفی قوهٔ کثیره ایله تعز اوزرینه
حرکت ایدوب کیفیت امام شرف الدین طرفندن خبر النجه تعز ومقرانه
والیسی بولنوبده اول ارالق صنعاده بولنان یحیی ابراهیم النصیری سنهٔ مرقومه
رمضانی ایچنده عسکر ایله صنعادن چیقاریلوب جبل (تعکره) کوندرلدی
وذی القعده‌نك التنجی بازار ایرتسی کونی دخی ینه برفرقه عسکر دها
شمس الدین قومانداسیله سوق اولنوب مرقوم شمس الدین جبل مذکوره
وصول بولمسیله اورادن ناصری مقدمة الجیوش اوله‌رق حرکت ایتدیردی •

وتعزه قريب برمحلده توقيف ايلدی ٭ بوارالق عساكر عثمانيه تعز اطرافنی احاطه ايدهرك ليلاً ونهاراً محاربه يه دوام وتعزك فتحنه اقدام تام ايدهرك تعزك طوب و تفنكنی بيله كورلتمش اولدقلری حالده يحيی نصيری وسيد حسين بن عزالدين المؤيدی برقطعهٔ مفرزه ايله بعض كونلرده عساكر عثمانيه اردوسنه قريب محللری كشت وكذار ايلدكلرندن وعساكر عثمانيه‌دن دخی اطرافدن كياه وشعير وسائر ذخيره ولوازمه جلبيچون چيقدقلرندن بونلره مذكور يحيی نصيری و سيد حسين بالتصادف و قوعبولان ملاقاتده طرفين حربه طوتيشه‌رق عساكر عثمانيه‌نك ازلغی جهتيله اون نفر قدر اعيان عساكردن مقتول وقوعبولديغی حالده اردوكاهه رجعت ايلديلر ايسه‌ده يحيی نصيری جم غفير ايله تعقيب ايدهرك معسكر عثمانيه‌يی اورديغندن عساكر مجبوراً طوپلری ترك ايدهرك زبيده رجعت ايتديلر ٭ و بوحينده امير ناصر ابن احمد ابن محمد ابن حسين دخی اوتوز قدر اتلو ايله امامه بيعت ايله جانب امامدن انعام واكرام اولندی

وبوندنصكره (سمات بنی النوار) و(يفعان) حصنلريله سائرقلاع وحصون عديده سنهٔ مرقومه جمادی الاخرنده شمس الدين طرفندن ضبط ايله اهاليسی تحت انقياده النـدی

٩٤٧ سنه‌سنده صفر الخيرك اون ايكنجی كونی امامك صعده‌ده اولان اوغلی عزالدين (جزان) وابی عريش بلده‌لريله اوجه‌تلرده وتهامه‌ده كائن بلاد سائره‌يی فتح وتسخير ايلدی ٭ وامرای عساكر عثمانيه‌دن حسن پهلوان نام كيمسه دخی سنهٔ مرقومه ايچنده زبيددن يكرمی اتلو معيتنده اوله‌رق كلوب امام شرف الدين ايله ملاقات ايلدی ٭ وشرف الدين طرفندن خلعتلر اكساسيله تلطيف و تكريم اولندی ٭ ومرقوم حسن پهلوانك امام طرفنه سبب عزيمتی آتيده كله‌جكدر

{ للمترجم }

{ موی اليه غزه مصطفی بك طقوز يوز قرق يدی تاريخنده عزل اولنوب

يرينه (النشار) مصطفى بك يمن واليسى اولوب كلمشدر ، بوندن اول يمن واليلرى ميرلوالق القابيله سنجاقلق اوزره يمنى تصرف ايدرلر ايدى ، مومى اليه مصطفى بكه بكلربكى القابى يازيلوب ولايتده پاشا ياد اولنور ايدى)

٩٤٨ و ٩٤٩ سنه‌لرنده‌شايان ثبت صحايف بروقوعات اولمديغى

٩٥٠ سنه‌سى حلولنده عساكر عثمانيه جزانى ضبط وتسخير ايلدكلرندن تكرار صعده‌دن عزالدين كله‌رك لاجل الاسترداد غايت شدتلى حروب عديده ومتواليه وقوعبولدى ايسه‌ده طرفين بر برينه غلبه چاله‌ميوب غالبيت بين الفريقين قالدى

٩٥١ سنه‌سنده عساكر عثمانيه (عسان) جهتنه حركت ايده‌رك ومقدمة الجيوش دخى حسن پهلوان قومانداسيله اولوب امامك اولادى دخى حركت ايتديكندن محل مذكورده فريقين ملاقات ايده‌رك بينلرنده محاربات عديده وقوعبولدقدن صكره عساكر عثمانيه نصلسه مغلوب اوله‌رق اولاد امام منصوره عودت ايلديلر

ابتداى زوال حكومت امام شرف الدين

٩٥٢ سنه‌سى حلولنده عساكر عثمانيه يمن بلده‌سنى استيلا ايده‌رك هرقنغى جهته حركت ايلديلر ايسه فتح وتسخيره موفق اولديلر وبوموفقيتلرى شرارهٔ نارك سرعت انتشارندن دها سريع كبى اولوب آوردهٔ قبضهٔ تسخير ايلدكلرى ممالك و بلدان اهاليسى كاملاً تحت اطاعت وانقياده الندى

وبو اثناده ايسه بعض حساد ومبغضين امام شرف الدين ايله اوغلى مطهر وشمس الدينك بينلرينه برودت القا و بربرلرندن تفريق ايتمك ايچون انواع

فتنه ایقاع ایلدکلرندن و بونلر طرفندن امام اولادی بینلرینه هرنه تزویرات القا اولنور ایسه امام استماع وتصدیق ایتدیکی کبی شمس الدین دخی تبعیتله تصدیق وتصویر ایتدیکندن نهایت مطهر ایله پدری امام و برادری شمس الدین بیننه برودت وعداوت تام حیلولت ایلدی ایسه ده مطهرینه کلام نمام و ذمامی اصغا ایتمدیکی حالده انفراد ایتمك و استقلالیت قزانمق ایچون بعض بلده لری بالتفریق ید استقلالینه کچورمکی مراد ایتمکده اولدیغنی پدرینه خبر ویردیلر ✦ پدری دخی مطهری حبس ایتمکی تصور ایتدیکی جهتله کیفیت مبغضلر طرفندن مطهره تبلیغ اولندی ✦ مطهرینه استماع ایتمه رك نتیجه بکلمکده بولندی

واول ارالق مطهر (فده) نام محلده اقامت ایلدیکندن امام فده ده اوتورمغی ومطهرك فده دن (طیبه) نام محله عیال واولادیله نقل ایلمسنی امر ایلدیکندن مطهر اشبو امره امتثالاً طیبه یه هجرت ایلدی ✦ فده قریه سنك قربنده کائن (قابل) قریه سنده ده مطهرك برادری شمس الدین اقامت ایلدیکندن وبرادری مطهره ایسه بغض وعداوت درونیه سی غایت زیاده اولدیغندن قابل قریه سنه سور وحصن (مرشد) ی بنا ایلدی ✦ مطهر بونی کورنجه بلا سبب حصن مذکورك یاپلمسنی مجرد علیهنه اظهار عداوت ایچون اولدیغنه حکم ایتدیکندن نفسندن خوفا پدری و برادری شمس الدین یانینه کیتمیوب بتون بتون ملاقاتی ترك ایلدی ✦ لکن (طیبه) و (قابل) و (فده) قریه لری او یله ساج اباغی طرزنده بر برینه قریب اولدیغندن قرای مذکوره جبللرینك تشکیل ایلدیکی وادیٔ (ظهر) ده اولان مسجدده هر جمعه کونی صلوة جمعه یی ادا ایچون جمله سی ایتزلر ایدی ✦ کذلك برجمعه نمازی ادا اولندقدن صکره دعانك عقیبنده مسجدده حاضر بولنان جماعت طرفندن مطهرك اخذ وکرفت اولنمسنه پدری شرف الدین و برادری شمس الدین طرفلرندن قرار ویرلدیکندن واول جمعه مطهر و پدری و برداری مسجدده حاضر اولدقلرندن ومطهرك اشبو قراردن خبری اولمیوب فقط کوچك

قرنداشلرندن برینك معلوماتی اولدیغندن مسجدده کیفیتی الینك اوزرینه یازوب اثنای نمازده اصولتله برادری مطهره کوسترديكندن ومطهر دخی سواری و پیاده برخیلی عسكرك مسجده کلسنی خفیاً طیبه یه بیلدرديكندن خطیب تمام منبردن نزول ایتمسیله برابر مطهرك عسكری مسجده مواصلت ایلدیلر • جماعت حاضره عسكری کورنجه مطهرك اخذ و گرفتنه جسارت ایده مدكلرندن بعد الصلوة جمله سی محللرینه کیتدیلر

بونك اوزرينه امام شرف الدین مطهرك مرادی نه اولدیغنی بیان ایلمسیچون علما واعیان ایله خبر کوندره رك مطهر دخی مرادی برشی اولمیوب قلبی خوف ووسوسه استیلا ایلدیكندن ناشی مذكور عسكری مسجده جلب ایتدیكنی و بوندنبویله کندوسنه بلاد تفریق اولنه رق وامان ویریلوب بشقه جه مستقلاً اقامت ایتمسی لازم کله جكنی پدرینه بیان ایلدی • و پدری ایسه مطالبنه مساعده ایتمدیكندن مطهره برقاتدها امنیتسزلك طاری وارتق طرفینه بتون بتون عداوت حاصل اوله رق هرنقدر علما واعیان طرفندن اصلاح ذات البینه سعی اولندی ایسه ده ممكن اوله میه رق نهایت بغض وعداوت و بربرندن مباعدت کونبكون اشتداد ایلدی

طقوز یوز قرق بدی تاریخنده زبیددن امام نزدینه کلان حسن بهلوانك امام نزدینه کلسنك سببی بردسیسه ایله امام مرقومی ویاخود اولادینی قتل ایله امامك اساس حكومتنه اندراس ویرمك ایدی • فقط نزد امامه واصل اولدیغنده امامك هیئتی وصلابت دینیه سی وزهد وتقواسی حسن بهلوانی فعل قتلی اجرادن منع ایلدیكی کبی اوغلی شمس الدینك دخی کمال نزاكت وظرافت وانسانیتی حسن بهلوانه حسن تأثیر ایلدیكندن امنیه سنه عدم موفقیتله همان خفیاً نزد امامدن فرارگاینه زبیده عودت ایلدی ایسه ده زبیددن مرقومك کوندریلیشی امام ویا اولادینك قتلی مأموریتیله اولدیغندن مرقومك بوصورتله عدم ایفای مأموریتله عودتی کندوسندن سؤال اولندقده امام شرف الدین حسن الصوره ابیض الوجه واللحیه اولوب کیجه

وكوندز صلوة ايله قائم وتلاوت قرآنه مداوم وهركلان مسافرينه مكرم
وسخى متدين ومسلم بررجل عالم وعامل وفاضل وكامل كورديكمدن بويله
برذات شريفك قاننه كيرمكده جناب حقدن زياده‌سيله خوف ايلدم *
لكن مخدومى مطهر غايت الغايه صاحب الهيبة والجلاله اولوب اويله خلق
ايله مخالطه وممازجه ومداخله ومواصله ايتمز * ويانندن عسكرى آيرلمز *
برذات كورديكمدن بونى قتله اجترا ايده‌جكم آنده كندمى الهويره‌جكمده
شبهه اولمديغندن بونك قتلنه دخى خوف مانع اولدى * وقرنداشى شمس الدينه
كلنجه كندوسى حسن اخلاق اصحابندن درجهٔ نهايه‌ده نازك ومكرم
وانسانيتلى وشفقتلى اولديغندن حقمده كانه بر صلب و بطندن حاصل اولمش
كبى معاملهٔ اخوت اجرا ايلديكندن مومى اليهك قتلندن دخى بنى محبتى منع
ايلديكى مثللو بويله اولمويده شمس الدينى قتل ايلمش اواسه‌م بيله مطهر
منفرداً قالوب امر ونهى كندوسنه منحصر اوله‌رق حكومتنى بداستقلاله
كچه‌رك دها زياده متانت وقوتنى موجب اوله‌جغندن خصوصيله امامك
شمس الدينه مطهردن زياده محبتى اولوب هرحال وكارده پدريله متفق ومتحد
اولديغى جهتله بالاخره مطهر ايله پدرى و برادرى بينلرينه برودت و عداوت
دوشه‌جكنى و بوسببله حكومتلرينك زوال بوله‌جغنى درك وتفرس ايتديكمدن
شمس الدينك قتلنى اصلا جائز كورمدم ديو جواب ويردى

اشته حسن بهلوانك مطالعه و بيانى عينيله ظهور ايده‌رك فى الواقع بينلرينه
برودت وعداوت تامه دوشه‌رك بناى حكومتلرى مشرف اندراس
اولدى

{ المترجم }

{امام شرف الدينك زهد و تقواسى حقنده حسن بهلوانك روايتى
امام مومى اليهك داعيهٔ تسلطن ايله برچوق سفك دمايه مبادرتى

و اظهار بغی و طغیان ایله انقیاد خلیفه‌دن مجانبتی بر برینه اویار شی دکلدر }

امام شرف الدین ایله اوغلی مطهرك بینی بو صورتله بوزلدقدن صکره مطهر طیبه‌دن ثلایه و امام دخی فده‌دن (جراف) ه نقل ایتدیلر ۰ مطهر پدرینك تحت حکمنده اولان محللردن (شوکین) و (بنون) بلادی اوزرینه حرکت ایدرك محال مرقومه‌یی اوروب نهب و غارت ایتدیکندن امام جرافده بولنان عسکرینك کافه‌سنی دیکر اوغلی شمس الدین قوماندا سیله مطهر اوزرینه سوق ایلدی ۰ کیفیتی مطهر خبر النجه جرافده عسکر قالمدیغندن طولایی جرافی ضبط ایتمك اوزره اعمال دسایس ایله شمس الدین فرقه‌سنه تلاقی ایتمکسزین طوغری جراف اوزرینه عزیمت ایتدی ایسه‌ده اتفاقات غریبه‌دن اوله‌رق مطهرك عسکری جرافه واصل اولدیغی آنده امام طرفندن جبل حرازده نقیب بولنان مبارك دخی بشیوز نفر مقداری عسکر ایله جرافه واصل اولمش بولنمسندن ناشی مطهر ایله حربه طوتیشوب طرفین بیننده محاربهٔ شدیده و مقاتلهٔ عظیمه وقوعبوله‌رق مطهرك عسکری منهزم و پریشان اولدی

بوندن صکره دیکر برادری شمس الدین امام طرفندن (نجر) طرفنه کوندریلوب مرقوم نجره واصل اولمزدن اول اوغلی صلاح الدینی (حصور الشیخ) حصننه ارسال ایله اوغلی حصن مذکورده و کندوسی بولندیغی محلده مطهرك خوفندن ایلرولمیوب قالدیلر ۰ مطهر دخی نجرده اولوب محل مذکوردن یمن قبائلنك کافه‌سنه کندوسی پدری امام شرف الدینك اطاعتندن چیقدیغنی و نقدر کبار مشایخ و نقیب و اهالی وار ایسه کافه‌سنك کندوسنه بیعت ایلمرینی جمله‌سنه برکیجه‌ده سکسان قطعه مکتوب یازوب بیلدردی ۰ و بلاد مرقومه مشایخ و اهالیسی دخی ذاتاً امام شرف الدینه مطهرك قورقوسندن بیعت ایتدکلرندن مطهرك تحریراتلرینی اکلادقلری کبی

مطهره بیعت ایلدیلر • سنهٔ مرقومه ظرفنده درسعادتدن یمن والیسی اویس پاشا کلمش اولدیغندن مطهر پدرینه اولان عداوتنی پاشای موحی الیهه بالاظهار تحت ادارهسنده اولان ممالك و بلدانی تسلیم ایتمك و سائر ممالکی دخی ضبط ایلك اوزره عسکر طلب ایلدی

ــــ اویس پاشانك تعز اوزرینه حرکتی ــــ

{ لمترجمه }

{ موحی الیه اویس پاشا جنتمکان سلطان سلیم خان حضرتلرینك عبد مملوکندن وحرم محترمده تربیه و نشو ونما حاصل ایدوب وقانون عثمانی اوزره طشره چیقه‌رق میرلوا رتبه‌سنه نائل وبعده بعض مناصبه متصرف اولوب میرمیرانی عنوانیله طقوزیوز اللی ایکی سنه‌سنده یمن حکومتنه واصل اولدی }

اویس پاشا بونك اوزرینه عساکر وافیه وکافیه و ایجابی قدر طوب استصحابیله تعز اوزرینه حرکت ایدوب تعزی محاصره‌یه الدی • وشو ارالق ایسه یمن قبائلی مطهره بیعت ایتدیلر ایسه‌ده مطهر ایله پدری امام بیننده حاصل اولان عداوت زواللرینه اسباب قویه‌دن اولدیغندن اویس پاشا بر خیلی مدت تعزی محاصره ایتدکدن صکره اول ارالق فقیه یحیی نصیری طرفندن تعکرده والی بولنان مرجان زبیدی نام رجالك اهالی‌یه واقع اولان ظلم و اعتسافندن ناشی حبش و شوافی و صهبان و غربیین و مخلافیلر مرجان علیهنه مخالفت ایتدیلر • و تعز ایچنده بولنان امام عسکری دخی بونلر ایله متفق اولدیغندن تعزی تسلیم ایله دائرهٔ اطاعت

سلطانه دخول ایلمرینی تبلیغ ایتدکلرندن جمله‌سی اویس پاشایی استقبال ایده‌رك سنهٔ مرقومه‌ده عید اضحانك برنجی کونی علی الصباح عساکر عثمانیه تعزه داخل اولدی ٭ و بو صورتله تعز ضبط و تسخیر اولندی

{ لمترجمه }

{ عساکر عثمانیه‌نك تعزه داخل اولدیغی خبرینی امام شرف الدین بیرام نمازینه مخصوص اولان و صنعانك باب الشعوب خارجنده بولنان مصلاده بولندیغی آنده الدیغی مؤرخك بری یازمش ایسه‌ده تعز صنعایه یدی سکز قوناقلق بعد مسافه‌ده اولدیغندن بیرام کونی عساکر عثمانیه‌نك تعزه دخولنی‌ینه اول کون صنعاده امام شرف الدینك خبر المسی ممکن دکل ایکن مؤرخك بونی یازمقدن مرادی امامی صاحب کرامتدن بر ذات کوسترملك ایسه بویله سفك الدمایه مجبور و اطاعت خلیفه‌دن دور کیمسه‌لرده ده کرامتك وجودینه نصل قائل اولنور }

تعز ضبط اولندقدن صکره سالف الذکر بلاد اهالیسی یحیی نصیرینك جماعتی اوزرینه اوته‌ده بروده هجوم ایده‌رك قتل ایلدیلر ٭ و یحیی دخی جبل (صبر)، فرار ایده‌رك اورادە اختفا ایلدی

مطهرك مقام امامته جلوسی

{ لمترجمه }

{ امام مومی الیه بعض ترکجه تاریخلرده {مطهرلنك} دیو یازلمشدر }

اویس پاشانك بو وجهله تعزی ضبطی خبری امامه و اوغلی شمس الدینه واصل اولدقدن صکره بو ایشك مجرد مطهرك عداوتندن نشئت ایلدیکنی و مطهر ایله پدرینك بینی بویله صغوق کیدر ایسه اساس حکومتلری پك چابق منهدم اولوب دولت عایه نك زبیدی ضبطنه کچه جکنی دیکر اوغللریله بالمذاکره مطهر ایله مصالحه اوزره مکتوبلشمسنی و مکاتبه اولنمسنك یولی نصل بولنه بیله جکنی سو یاشدکلرنده معتبرلرندن بعض کیسه لردن مرکب بر مجلس احضاریله بوکا دائر مشورت اولنه رق بر رأی استحصال اولنمسنه قرار ویرلدیکندن اولصورتله مجلس احضار اولنه رق بو ایشك درجهٔ نهایه ده مضر اولدیغی موقع مذاکره ده کچدکدن صکره حضاردن بری هر حالده مطهر ایله مصالحه اولنمسی لازم کله جکنی و صلح و صلاحه بالذات کندوسی توسط ایده جکنی و بوندن بشقه بر چاره اولمدیغی رأی و بیان ایتدیکندن جمله سی بو رأیی صواب کوروب اتفاق آرا حاصل اوله رق مرقوم طرفندن مطهره کاغد یازلدی * و مطهر دخی پدرینك امامتدن خلعیله کندوسنك مقام امامته اجلاس اولنمسنی و کافهٔ قلاع و حصونك تحت اداره سنه ویرلمسنی تکلیف ایلدیکندن کرك امام و برادرلری و کرك مجلس و حضار طرفندن قبول اولنه رق مطهرك تکلیفاتی کاملاً دلخواهی وجهله اجرا اولندی و ۹۵۳ سنه سی ذی الحجه سنده مقام امامته کچورلدیکندن کوکبان و عروس شمس الدینه و عران بنی عشب و کحلان دیکر برادری تاج الدینه و جرع دیکر برادرلری حسن و رضی الدینه و ذمرمر و عران القصر ینه دیکر برادری علی یه ترك اولنه رق بونلردن بشقه نقدر بلاد و حصون و قلاع وار ایسه جمله سی مطهره تسلیم اولندی و امام شرف الدین دخی اوغلی شمس الدین ایله کوکبانده اقامت ایتمك اوزره محل مذکوره کیتدی

۹۵۳ سنه سی حلولنده امام مطهر ثلادن صنعایه کلوب سریر امامته کچه رك و پدرینك ضرب ایتدردیکی مثلو کندو نامنه اوله رق سکه ضرب ایتدیره رك و امام سابقك معتبرلری اولان صلاح حمزه و فقیه غانبدن دخی

اولدن اولان غرض و نفسانیتدن ناشی اخذ ثار ایچون مرقوملری و مرقوملرك بر طاقم امثال و اترابنی بر خیلی اقچه ایله تجریم ایده‌رك پك چوق ذخایر و اموالرینی الدقدن صکره برادری عزالدین وشمس‌الدین الندن هنوز النمامش اولان (زاهر) حصنیله سوق (آل دعام)ك تسلیم اولنمسنی با تحریرات اشعار ایلدیکندن محال‌مذکوره دخی طبق اشعاری وجهله تسلیم اولندی

و سنهٔ مرقومه حاولنده عدن جوارنده واقع (حنفر) امیری علی بن سلیمان عدن اوزرینه کله‌رك عدنی ضبط ایلدی

اویس پاشانك قتل اولندیغی

اویس پاشا تعزك ضبطندن صکره اوزدمر ایله امیر موسی‌یی تعزده ترك ایده‌رك زبیده عودت ایلدیکنده حسن بهلوانك رفقاسندن اولوب چراکسه‌دن قلان امیر حیدر زبیده، مومی الیه اویس پاشایی قتل ایتدیکندن اشبو خبر اوزدمره واصل اولسیله برابر امیر موسی‌یی شهر شعبانك برنجی کونی زبیده کوندردی ٭ امیر مرقومك زبیده کلدیکی خبرینی حیدر النجه لا جل المقابله امیر موسانك اوزرینه چیقدی ایسه‌ده حرب اولنمسزین حیدر و رفقاسی امیر موسی طرفندن دردست اولنه‌رق برابرجه جمعه نمازی وقتی زبیده داخل اولدیلر ٭ حیدرك رفقاسی کتخدا صفر و محمد کاشف و ابن عجیل و دیکر بش نفر دها وار ایدی ٭ مملکته بعدالدخول حکومت قوناغنه نزول ایلدیکنده امیر حیدرك خانه‌سنك نهب و غارت ایدلمسنی امر ایلدیکی کبی کندوسنه منسوب کیم وار ایسه جمله‌سنك اموالنی مصادره ایتدکدن صکره اویس پاشانك قاتللرینی باتحری قتلنه متجاسر اولنلردن اون درت نفر طوتوب بونلرك ایچنده (صاری سنان) و (علی بالی) و (سنان متفرقه)

و (حيدر چاوش) اوك اياق اولمش و قصوه اون نفرى دخى بونلره تبعيت ايتمش اولدقلرندن اون دردينى بردن همان اولكون غروب وقتى قتل ايتدى • و صكره اوزدمردن كلان امر اوزرينه (اميرحيدر) و (كتخدا صفر) و (محمد كاشف) دخى شهر شعبانك دردنجى بازار ايرتسى كونى قتل ايدلدى

اويس پاشانك قتل اولنديغى صرده وقوعبولان فتنه‌دن ناشى (بنى مبارك) عربانى شيخ المشايخى على بن سليمان البدوى دخى قبيله‌سى كوچبه بولنديغندن اول اراليق قبيله‌سى خلقيله عدن قربنده بولنوب و عدنده ايسه محافظ بولنان عساكر عثمانيه‌نك قلتى جهتيله اويس پاشا وقعه‌سندن فرصت قزانوب عدنى ضبط ايتدى • عدنك مرقومدن استرداديچون قوهٔ عسكريه تجهيز اولنه‌رق عدن اوزرينه سوق اولنوب عدن شهرى محاصره‌يه آلندى • و عدنده بولنان على بن سليمان البدوى دخى بونك اوزرينه پورتكيزليلر ايله معاهده و اتفاق ايلديكندن عدن محاصره‌سنده بولنان عسكرك موجودى تزييد اولنمق لازمكلدى

اوزدمرك صنعايى ضبط ايلديكى وصولاق فرهاد پاشانك واليلكله كلديكى

مومى اليه اوزدمرك اصلى چركس اولوب مصرده دولت چراكسه رومليره منتقل اولدقدن صكره عاقل و جرى و صادق يكيت و فارس اولمغله مصرده پاشالرك خدمتنده بولنديغندن كندويه بر ولايت كاشفلكى ويرلش و اشبو مأموريتنده حسن خدمت ايده‌رك نام و شان صاحبى اولش و سليمان پاشا هند سفرينه متعازم اولدقده برابر كيدوب بعده يمنده قالمشدر • مومى اليه اويس پاشا قتلى فتنه‌سنى تسكين وصنعايى فتح و تسخير ايتدكدن صكره اشبو خدمت مبروره‌سى

نزد پادشاهیده مقبول ومشکور اولدیغندن امرای محافظین یمندن اولق اوزره طبل وعلم سلطانی عنایت وارزانی قیلنوب وچولاق فرهاد پاشایه دخی یمن ایالتی بکلر بکیلك عنوانی احسان اولنه رق یمنه اعزام قلنمشدر ٭ مومی الیه اوزدمر کندوسی صاف درون عدل وداده مائل غرض وطمعی یوق وضع وحرکتی بابانه دلیر وعاقل ومردانه چوق احوال کورمش وزیاده سیله فقر وفاقه چکمش ونیچه اختلال وفتنه لرده بولنمش دوربین چوق فکرلو برمهیب شکل چرکس قوجه سی ولوند اسکیسی غایتله سنی وصلابت دینیه صاحبی برمسلمان ایدی ٭ اوبله البسه وزینت واحتشام وعزت نفس کبی شیلره اصلا وقطعا رغبتی اولمیوب اربه اتمکی بولور ایسه یر ویتاق بولمز ایسه طپراق اوزرنده یاتوب اویورایدی ٭ مومی الیه فرهاد پاشا دخی اذکیای دهردن عاقل وفاضل اکثر علومده باخصوص علم تواریخده یدطولاسی اولوب هرجهت ایله کامل بروجود شریف ایدی ٭ قصص انبیادن وملوك ماضیه وحکام سالفه اخبارندن اکثری مضبوطی وجمله السنه لغاتی معلوم ومحفوظی اولوب دور حضرت آدمدن کندو زماننه دکین صدور ایدن احوال عالم ووقایع اختلافات بنی آدم فرداً فردا معلوم اولدیغندن غیری ربع مسکونده اولان اقالیم ودیار احوالنه وساکن اولدیغی قومك حالنه واقف ونوادر وعجایب روزکاره عارف مردانه دلیر وصاحب رأی وتدبیر کریم وسخی الطبع برذات شریف ایدی ٭ مومی الیه بکلربکیلك عنوانیله یمنه والی اوله رق مخایه کلوب اوزدمر پاشایه خدمتی مقابله سنده مزید عنایت پادشاهیدن احسان بیوریلان طبل وعلم وخلعت فاخره وامر شریفی وکندو طرفندن کمال محبت وصداقتی مشعر نامهٔ التفات الیقی ارسال وصنعا وجبال طرفلرینك محافظه سینی بالجمله رأی ورزیننه حواله وحددن زیاده تعظیم وتکریم ایتدی ٭ ومدتند، اوزدمرله غایت کوزل خدمتلره موفق اولدیغندن یمن ولایتی معروضات وانهار ایله مرسول مخصوص کوندره رك اوزدمره تحصیل ایدوب کندوسی معزولاً درسعادته عودت ایلدی

٩٥٤ سنه‌سی حوالیسنده مصرده داود پاشا طرفندن لاجل الاعانه عدنك ضبطیچون عسکر کوندریله‌رك عدن قهراً ضبط اولنوب وعلی بن سلیمان البدوی و اصحابندن پك چوق کیمسه‌لر قتل اولنوب عسکری اسیر ایدلدی ● بوندن صکره تعز حوالیسی کاملاً استیلا اولنه‌رق تحت اطاعته آلنوب ذماره حرکت اولنمق اوزره یوللرك کشفی ایچون درتیوز سواری ایله اوزدمر بالذات وعبدالله السرجی دخی نزدنده اولدیغی حالده دوره چیقوب اطراف و اکناف تمامیله کشف اولندقدن صکره ذمار اوزرینه حرکت اولنه‌رق سنهٔ مرقومه شهر صفرنده اوزدمر طرفندن ذمار فتح وضبط اولندی ● وموما الیه ذمارده اقامت ایلدی

موما الیه برمدت ذمارده اقامت ایتدکدن صکره سنهٔ مذکوره جمادی الاخرنده صنعا اوزرینه حرکت ایلدی ● مطهر دخی اول ارالق ایکیوز مقداری سواری بالاستصحاب صنعاده اوچیوز قدر پیاده قوماروب براقه‌رق طیبه‌یه کیتدیکندن اوزدمر صنعایه کلوب باب المجلده اوزدمر ایله ملاقات ایده‌رك محاربه‌یه ابتدار برله مقاتلهٔ کثیره وقوعبولوب برخیلی مقتول وقوع بولدیغندن صنعا درونده اولان عسکر دخی مطهره لاجل الامداد طیشارویه چیقوب اوزدمر اردوسنه ایکی طرفدن هجوم ایلدکلرندن برخیلی چادر نهب ایله اولکون اخشام اولوب کیجه‌سی مطهر (سنینات) قریه‌سنه چکلدی ● وفرداسی کون دخی قریهٔ مذکوره‌ده اقامت ایلدی ● ورجبك ابتداسی وحربك اوچنجی پنجشنبه کونی باب (سبحه) طرفندن اوزدمر صنعایی طوب ایله دوکمکه بدأ ایله برطاقم صعب وممتنع الدخول محللرك هدمیله مشغول اولدیغندن مطهر بونی کورنجه برادری شمس الدینی برخیلی سواری ایله اوزدمر اوزرینه کوندردی ایسه‌ده مذکور سواری منهزماً رجعت ایلدی ● مطهر بالذات تکرار اردوکاهه غایت ثبات وشدتله هجومه تصدی ایلدی ایسه‌ده ترك برادرلری وکرك دیکر رؤسای عسکریه‌سی اثنای محاربه‌ده بولندقلری نقطه‌لری ترك ایله رجعت ایده‌رك مطهرك یاننده جزئی عسکر

قالوب مطهرده منهزم اولدیغندن بوهزیمت اوزرینه (ضلع) قریه‌سنه چکیله‌رك اورادن ثلایه و برادری شمس‌الدین دخی کوکبانه چکیلوب کیتدیلر

مطهرك ذمرمرده اولان برادری علی‌یه امدادینه کلمسی هرنقدر یازدی‌ایسه‌ده علی مطهرك عدوا کبری اولدیغندن اوزدمر دها ذماردن حرکت ایتمزدن اول اوزدمرك صنعایی ضبط ایتمك اوزره کلمسی وکتوره‌جکی عسکرك معاشی کندوسی ویره‌جکنی ومطهری قتل ایلمسی یازه‌رق کونا کون تشویقات ایله اوزدمرك حرکتنه سبب قوی اولدی • مطهره اصلا اعانه ایتمیوب برطاقم معذرت بیانیله ذمرمردن اشاغی اینمدی • حتی مطهرك ادملرندن اولوب اولجه اوزدمرك نزدینه فرار ایدن عبدالله السرجی دخی بونك اوزرینه فرار ایتدیکندن اردو یه بودلالت ایدر ایدی

حمزیون اشرافندن ناصرو برادری عبدالله هرنقدر مطهره ظاهراً عرض مطاوعت ایتدیلر ایسه‌ده بونلردن مطهر اعانه ایچون عساکر طلب ایلدیکنده امتناع ایدرك عسکر ویرمیوب اوزدمره دخی مطهرك صعده‌ده اولان برادری عزالدین صنعا جهتنه مطهره اعانه ایچون کله‌جك اولور ایسه یولنی کسوب صنعا جهتنه کچورمیه‌جکلرینی یازدیلر

بواثناده عزالدین (آل براقش) اشرافندن بعض کیمسه‌لری براز عسکر ایله صعده‌ده براقوب قوه واپیه استصحابیله جزان اوزرینه حرکت ایلدی • وجزانی ضبط ایتمك ایچون محاصره ایدوب ایجاب ایدن محلاره دخی منجنیقلر وضع ایلدی ایسه‌ده صنعانك عساکر عثمانیه طرفندن محاصره اولندیغنی وکندوسیدخی جزانی ترك ایله صعده‌یه عودتله صعده‌ده اقامت ایلمسنی پدری امام شرف‌الدین عزالدینه یازدیغندن عزالدین دخی برخیلی تردد وتراخی ایتدکدن صکره جزاندن عودتله صعده‌یه واصل اولدی ایسه‌ده صنعانك عساکر عثمانیه طرفندن ضبط اولندیغی خبرینی الدی

صنعا شهری اوزدمر طرفندن تمامیله تحت تضییقه النوب سالف‌الذکر رجب

شریفك ابتداسندن یدنجی کوننه قدر طوب ایله دوکلدکدن صکره یدی کون غایت شدتلی محاربات وقوعبولهرق نهایت یدنجی کون مطهرك صنعاده اولان عسکرندن و باب شعوب طرفنده واقع سورك سیل یتاغی اولان کرلرك محافظهسنده بولنان و (رحبه) قبیلهسندن (سعادی العنجری) نام رجل اوزدمرك محل مذکوردن شهره کیرمسنه مساعده ایدهجکنی بیلدرمسی اوزرینه عساکر عثمانیه مذکور سیل یتاغندن صباحلین وقت شروقده صنعایه دخول ایله اوجهت سورلرینه سنجاقلری رکز ایلدکارینی شهرده اولان مطهر عسکری وصلاح الدین ابن شمس الدین کوردکاری کبی شهرك درونده (سایله) ونام دیکرله (بستان السلطان) نام محلده صلاح الدین ابن شمس الدین عساکر عثمانیه اوزرینه هجوم ایتدی ایسهده فریقین بیننده غایت شدتله حرب وضرب وقوعبولهرق صلاح الدین تاب آور مقاومت اولهمیوب پك چوق تلفات ویرهرك نزدنده قلان بقیة السیوف ایله قصر طرفنه چکیلوب و باب القصردن فرار ایلدی ❖ وعساکرك مملکتی نهب وغارته واهالی یی قتل وضربه دوشمسندن طولایی صلاح الدین و عسکرینك فرار ایلدیکندن برکیمسه خبردار اولمدقدن بشقه بر اثر بیله کوریلهمدی

{ المترجم }

{ ایشته عساکر غیر منتظمهنك اثنای محاربهده بویله یغما و غارته دوشملری نیچه نیچه وخامتی موجب اولدیغی ازادهٔ تعریف اولوب بو یکیتلرنده شو یغماجیلقلریله برابر بعد المحاربه قتل نفوس ایتملری وابنای بلدك بنات ونسوانی اسیر ایدهرك اسواق و بازارده بیع و فروخت ایلملری ◦ داخل وخارج اهالئ متمدنه و غیر متمدنهیی وبلکه بالجمله

قبائل و عشایری نفرت ایتدیره‌رك طوغریسی پك چوق مضرتلر حدوثنه باعث اولدیغی وارستهٔ ایضاحدر }

عساکر صنعایه کیردکدن صکره بیك ایکیوز نفر مقداری صنعا اهالیسندن قتل ایدوب نساسنی و قز چوجقلرینی اسیر ایده‌رك اسواق و بازارده بیع ایله پك چوق اموال و اشیا نهب و غارت ایتدیلر ٭ و اهالیدن کرك ذکوردن و کرك طائفهٔ نسادن نیچه‌لری خوف و خشیتلرندن جنت کتوره‌رك کندو نفسلرینی قتل و صلب ایتدیلر ٭ یوم مذکورك نصفنه قدر بو حال امتداد ایدوب اوزدمر ارتق انصافه کله‌رك اهالی یه امان و یریلوب عسکرك قتل نفوس و نهب اموال فعل فضیحتنك اجراسندن اوکی آلندی

{ للمترجمه }

{ اوزدمرك متصف اولدیغی اوصاف حمیده‌یه باقیلنجه صنعا اهالیسی حقنده بو درجه‌یه قدر اراقهٔ دم و مصادرهٔ اموال و سبي و استرقاق اتمامسی لازم کلور ایسه‌ده او وقت و زمان عسکرینك تربیه‌لری بویله اولوب اوکلرینی المقده کوچ اوله جغی بدیدار بولندیغندن ایش بکده اوزدمرك انصافنه قالمیوب بلکه عسکر طیوب بیقدقدن صکره افعال مسرودهٔ مذکوره‌دن واز کچمشلردر }

صلاح الدین ابن شمس الدین منهزماً و محزوناً عمیسی مطهرك نزدینه کیده‌رك صنعانك کیفیتندن خبر ویردیکی مثللو اشبو خبر صعده‌ده عزالدینه دخی کیدنجه عزالدین صنعایی عساکر عثمانیه یدندن قهراً الماق اوزره عساکر وفیره تجهیز ایده‌رك اشراف جوفدن محمد ابن احمد بن محمد بن الحسینی ایله برادری امیر ناصر الدین بن احمدی صعده‌ده محلنه قائمقام براقوب صنعایه

حركت ایتدی • رفاقتنده بولنان عساکرك کثرتندن هرکس تعجب ایده‌رك عزالدین ایله کیمسه باش ایده‌مز ظن ایتدیلر • و عزالدین دخی قلباً برادری مطهره زیاده بغض و عداوت ایدردی • نهایت بو صورتله کلور ایکن اثنای راهده اشراف جوف عسکر ایله برابر بر کیجه عزالدینك یانندن صاوشدیلر • و عزالدین بلاد ظاهره واصل اولدیغنده برادری مطهر ایله بعدالمخابره پدری شرف الدین ایله دیکر برادری شمس الدینه کندوسنه امداد و اعانه ایتلرینی یازدی ایسه ده بوندن اوجه شرف الدین و اوغلی شمس الدین اوزدمره دخالت ایده‌رك امان الدقلرندن ارتق عزالدینه اعانه و امداد ایده‌میه‌جکلرینه دائر قطعیاً جواب و یرملری اوزرینه عزالدین مطهره مراجعت ایتدی • مطهر دخی ثلایی ترك ایله عزالدینه اعانه‌یه کیتدیکی صورتده شمس الدینك کلوب ثلایی ضبط ایده‌جکنی و کندوسنك ثلادن مفارقتی اویه‌میه‌جغنی معرض معذرتده بیان ایلدی

عزالدین بلاد ظاهره‌ده ایکن جوف اشرافیله متفقاً عساکر عثمانیه مرقومك اوزرینه کلدکلرندن و مرقومك اردوسی دخی جبل (ضبیح) نام محلده اولوب (حاشد) و (بکیل) و (مرهبه) و بنی (جبر) و (صید) قبیله‌لری دخی تحت اطاعتنده اوله‌رق اثنای حرب و قتالده زیاده ثبات ایتدکلرندن عزالدین هر نقدر غلبه چالدی ایسه ده حزم و احتیاطه رعایت ایتمدیکندن جوف اشرافندن ناصر ابن احمد بلاد ظاهر قبائلنی مرسول مخصوص کونده‌ره‌رك عزالدینك علیهنه افساد ایلدی • عزالدین دفعهٔ ثانیه اوله‌رق عساکر عثمانیه ایله محاربه ایتمك اوزره نزدنده بولنان کافهٔ عساکری استصحاب ایدوب و اردوسنك محافظه‌سیچون بلاد ظاهر قبائلنه اولان امنیتندن ناشی بر عسکر براقیوب عساکر عثمانیه اوزرینه حرکت ایتدی تمام محاربه‌یه طوتشدیغی اثناده ظاهر قبائلی عزالدینك اردوکاهنه کلوب خیام و اشیا و اموالنی غارت ایتدکلرندن اشبو محاربه‌ده عزالدین مغلوب اولوب عساکری کاملاً منهزم و پریشان اولدی • عزالدین نفسی

قورتارمق اوزره (ظفار) حصننه كیردی * وعساكر عثمانیه طرفندن
حصن مذكور محاصره‌یه آلندی * اشبو خبر اوزدمره كیدنجه مومی الیه
بالذات ایجابی قدر طوب الوب حصن مذكورك محاصره‌سنه كیتدی *
مومی الیه ظفاره واصل اولمسیله برابر عزالدینك قلبنه خشیت الویره‌رك محل
مذكوردن فرار ایتمك ایچون بر چاره دوشونور ایكن نسادی و قیافتنه كیره‌رك
فرار ایتمك خاطرینه كلوب اول اراق قلعه‌نك اوزرندن كاوركبی هیچ بر كیسه
بو سسك نره‌دن كلدیكنی اكلایوب حس ایده‌میه‌جك صورتده محاصرینك
سمعنه عزالدین امرأ قیافتنده قلعه‌دن فرار ایده‌جكدر * بونلری ایی
ضبط ایدیكز دیو طاغدن بر صدا واصل اولدی

(المترجمه)

(مؤرخ بو صدانك اوزدمرك موفقیتنه حمل ایده‌رك روایت ایدر
ایسه‌ده عزالدین حصننه تحصن ایتدیكی وقت بتة نزدنده آدملرندن
بر قاچ كیمسه بولنه‌جغی امر اشكار اولدیغندن مرقومك فرار ایتدیكی
اكلادقلرنده تسلیم اولمیوبده بویله فرار ایتدیكی حالده بالاخره كندولری
كرندانده شمشیر اوله‌جقلری جهتله مجرد نفسلرینك اولومدن
استخلاصی ایچون ایچلرندن بریسی خبر ویردیكنده شبهه یوقدر)

بونك اوزرینه اطراف یوللری بر قاچدها حصر و تضییق اولندیغندن
عزالدین ناچار قالوب جوف اشراقی واسطه‌سیله تسلیم اولدی * اوزدمر
عزالدینی اسیر ایده‌رك صنعایه عودت ایلدی * ومومی الیه اوزدمر اشبو فتح
اوزرینه هیئت وسطوتی ناس عندنده اولكندن زیاده اولدیغی كبی عربك
قلوبنه دخی تأثیرات شدیده براقدی
اوزدمر صنعایه عودتدن صكره امام مطهرك یدنده بولنان حصون وقلا

تسلیم ایلك ویاخود آلتی بیك دینار ویرمك شرطلرینی تكلیفاً ابراهیم چلبی
نام كیمسه‌یی تحریرات مخصوصه ایله امام مرقوم طرفنه كوندردیكندن
امام بلاتأنی وتردد تكلیفات مذكوره‌دن آلتی بیك دیناری ویرمك صورتنه
رضا كوستردیكی جهتله مرقومك بویله بلا توقف تكلیف مزبوری قبول
ایتمسی اوزدمردن خوف وخشیتنه اسناد اولندیغندن تكلیفاتدن استنكاف
ایله اوزدمر همان بولكطوبلری و [illegible] ومقدار كافی عسكری بالاستصحاب
ثلا اوزرینه حركت وثلاده واقع (ناصره) نك جهت قبله‌سنده كائن
(مایده) نام محله مواصلت واوراده ثلایی حصر وتضییقه اقدام ایله
مباشرت ایتدی ٭ ومطهر ایله اوزدمر بینده بو صره‌ده پك چوق حرب وقتال
وقوعبولدی ٭ فقط اكثریسنده غلبه مطهر طرفنده قالدیغندن واشبو
محاربات ومقاتلات قرق كون امتداد ایدوب امام شرف الدین طرفندن اوغلی
شمس الدین واسطه‌سیله اوزدمره برخیلی ذخایر دخی اعانه اولنه‌رق
كوندرلدی ایسه‌ده ینه مطهره غلبه چالمق ممكن اوله‌میوب اوزدمره یأس
طاری اولدیغندن مطهردن صلح طلبیله ایشی طاتلی‌یه بغلایه‌رق صنعایه
چكلمكه مجبور اولوب صلحه قرار ویریله‌رك عقد مواثیق وعهود ایچون
مطهر سید عماد الدین یحیی بن حسن المؤیدی ورفقیه صلاح الدین بن داود
[illegible] نام كیمسه‌لری اوزدمر طرفنه كوندردی ٭ مرقوملر اوزدمر [illegible]
كلدكلرنده سید عماد الدین مصحف شریفی چیقاروب عساكر عثمانیه دخی
ایكی صف اوزره اولدقلری حالده مرسولین مرقومین طرفلرندن اولنان
[illegible]نفات وجهله فیما بعد امام مطهر علیهنه حرب ایدلیه‌جكنه مصحف
[illegible]یف اوزرینه عهد ویمین ایلدیلر ٭ بوصورتله عهد ومیثاق ایدلدكدن
[illegible]ه اوزدمر اردوسنی قالدیره‌رق مأیوساً ومتأسفاً صنعایه عودت ایلدی ٭
[illegible]الحه مذكوره‌دن شمس الدین خبردار اولنجه شاید مطهر نقض عهد
[illegible] زعمیله برعهد نامه یازیلوب طرفیندن تمهیر ایدلمك اوزره اوغلی محمدی
[illegible]مطهره كوندردی ٭ واوزدمر ایله دخی بعد المخابره اوزدمر طرفندن اشراف

صنعایاندن واهل الجوف اشرافندن بعض کیمسه‌لر مطهر طرفنه کوندریلوب عهد نامه یازیله‌رق ایشه تقویت ویردیلر

٩٥٥ سنه‌سی حوالنده اوزدمر نقض عهد ایده‌رك وجوف امیری محمد ابن حسینك قومانده‌سنده اوله‌رق جوفدن ایکیوز سواری اولدیغی حالده دیکر قوهٔ عسکریه‌سنی دخی الەرق ینه امام مطهر اوزرینه حرکت ایدوب (بون) نام محلده مطهرله ملاقی اولدیلر ٭ وطرفین‌ینه ریزخون وميدان معرکه‌یی اجساداموات ایله مشحون ایدوب نسیم ظفر مطهرطرفندا اسدیکندن منصوراً ثلایه واوزدمر دخی مأیوساً صنعایه عودت ایلدی ٭ اشبو مغلوبیتدن ناشی بردها مطهر اوزرینه حرکتدن فراغت ایلدیلر

{ لمترجمه }

{ چونکه مصحف شریف اوزرینه عهد ویمین اولندیغی متعاقب بلا مجبوریت نقض عهد ایتمامك مقتضای دیانت وایجاب مصلحت وانسانیت ایدی ٭ اوزدمر یمیننده خلف ایتمیوب مطهری نقض عهده مجبور ایتمك لازم کلور ایکن یمیننده حانث وآثم اولدیغنك سئیه‌سنی کوره‌جکنده شبهه یوغیدی }

مقدمجه اسیر ایدلمش اولان عزالدینی درسعادته ایصال ایلمك وهمده عسکر طلب ایتمك مأموریتیله ساعی چتال احمدی عزالدینی تودیعاً درسعادته کوندردی ٭ چتال احمد ایله عزالدین ینبعه واصل اولدقلرنده مرقوم عزالدین خسته‌لنه‌رق محل مزبورده پیانهٔ اجلی نوش وزیر زمینده خاموش اولوب قالدیغندن چتال احمد یالکزجه درسعادته حرکت ایلدی

مطهرك اوزدمر اوزرینه وقوعبولان غلبه‌لرندن ناشی شمس الدین مطهردن خوف ایله کوکبان نزدنده (شبام) نام قصبه‌ده‌و بلاد عمرانده اقامت ایتدیرلك اوزره اوزدمردن عسکر طلب ایتدی

٩٥٦ سنه‌سی حلولنده اوزدمر شمس الدینك طلبی اوزرینه قوهٔ کافیه
استصحابیله کوکبان جهتنه حرکت ایلدیکی صره‌ده کوکبانه قریب اولان
ومطهر طرفندن ایچنده مستحفظ بولنان (بیت عز) نام حصن اوزرینه
کیده‌رك ضبط ایله درونده بولنانلری اعدام ایتدکدن صکره حصن مذکوری
هدم ایدوب کوکبان جهتنه عزیمت و (ضلع) دن (شمات) اوزرینه
رحلت وشمس الدین دخی کذلك کوکباندن شماته کله‌رك بربریله مواصلت
ایلدیلر * اشبو شمات قبیله‌سنك نصفی شمس الدینك ونصف دیکری مطهرك
تحت اداره‌سنده بولندیغندن مطهرك اداره‌سنده بولنان قسمك شیخی مطهردن
استمداد ایچون مخصوص مرسوللر کوندردی * مطهر دخی علی ابن
داعر الملصی نام کیمسه‌نك قومانداسیله شیخ مرقومه عساکر وافیه کوندردی
ایسه‌ده اوزدمرك قوتنه مقابله ایده‌میه‌جکلرینی تکرار مطهره بیان ایتمسی
اوزرینه مطهر بالذات دیکر قوهٔ وفره ایله ثلادن حرکت وشمات قربنه
مواصلت ایتدکده عساکر عثمانیه ایله ملاقی اوله‌رق فریقین بیننده باب
محاربه کشاده اولوب بربرلرینه غضنفر آسا حمله‌لر ایلدکلری جهتله اشتداد
ایدن حرب ورزمده ساحهٔ معرکه لعلکون وهر ایکی طرفدن جریح وبیجان
دوشنلر حصر وتعداددن بیرون اولوب بو محاربه محاربات سابقه‌یی سبقت
ایتدی * وتلفات واقعه‌دن طولایی طرفینه ملال عارض اوله‌رق میانه‌لرینه
نهایت ظلام لیل حیلولت ایله بربرلرندن مفارقت ایدوب محاربه‌یه ختام
ویرلدی * اوکیجه مطهر ثلایه چکلدی * واهل شماتك مطهر طرفداری
بولنان قسمی یالکز قالدقلرندن اوزدمره دخالت واستیمان ایتدیلر ایسه‌ده
بکده استیمانلرینه احالهٔ نظر قبول اولنمیه‌رق محللری بتون بتون استیلا اولنوب
اموال واشیا مواشیسی مصادره وهر کیم کورلدی ایسه اخذ وکرفت ایله تلف
ایدلدی * بونلردن بشقه استیمان ایتمك افکارنده بولنان جبل (تیس) و
(خیمه) قبائلی وقبائل سائره شمات حقنده اوزدمرك نقض عهد ایلسندن طولایی
خوف واحتراز ایتدکلرندن دخالت واستیمان ایده‌مدیلر * واوزدمرك شمات

قبیله سنی بووجهله اورمسندن مطهرك غیظ وغضبی و بغی وعداوتی شدتلنه‌رك تکرار برچوق قبائلی جلب وجمع ایله اوزدمر اوزرینه حرکت ایلدی ایسه‌ده بوندن اول وقوع بولان محاربه‌ده اوزدمر غایة الغایه زده لندیکندن مقابله‌یه تاب آور اوله‌میه‌جغنی بالتیقن دیکر یوللردن رجعت ایتمك اوزره سیر سریع ایله شماتدن قالقوب (منقب) نام محله عزیمت ایلدی ٭ حتی بورایه قدر طوپلری چکدکلری صره‌ده کمال تلاش واستعجالدن برخیلی کیسه‌لر طوب التنده ازیله‌رك طوما رعمرلری ٭ زیر چرخ قضاده شکست وطوب یولنه روبراه آخرت اولدیلر ٭ بوحال خجلت مآل ایله منقبه کلدکدن صکره صنعایه عودت ایلدیلر

٩٥٧ سنه‌سی ظرفنده اوزدمر ایله مطهر بیننده آتش حرب وقتال اشتعال بولمقدن خالی اولمدی

‹ نشار مصطفی بکك نامهٔ همایونی حاملاً ایکنجی دفعه اوله‌رق یمنه ورودی ›

٩٥٨ سنه‌سی محرم الحرامنك اونبجی کونی اوز تیمور کانون غیظ کیننده مزاج حدیدینه برصودها ویروب تیغ قهری یالمنی مطهره کوسترمك قصدیله اردوسنی منقبه سوق واعزام واوراده حرب ووغایه منتظراً اقامت وآرام ایتدی ایسه‌ده طرفیندن یکدیکری اوزرینه تجاوز وتعدی وقوعبولمیوب ایکی طرفده تحافظی برحالده بولنه‌رق بین الفریقین لاقتال ولا قیل وقال طور مقده اولدقلری حالده اوزدمرك مقدم ساعی چتال احمد واسطه‌سیله در بار سعادت قراره وقوع بولان معروضاتی اوزرینه مطهرك اطاعت انقیاد ایله داخل دائرهٔ مخادنة وموادعة اولمسی حقنده اولان نامهٔ همایونی حاملاً مصطفی بك زبیده واصل اولوب اوزدمره حرب وکفاحدن کف ید ایتمسنی ومطهره دخی طرف اشرف

حضرت پادشاهیدن اصلاح ذات البین ایچون نامهٔ همایونی حاملاً ومأموراً
كلدیكنی وطرفنه آدملرندن برقاچ كمسنه نك كوندرلمسنی یازدی ایسه ده مطهر
بونی دسیسه یه حمل ایده رك مترددانه ویردیكی جوابی مومی الیه مصطفی بك
زبیددن حركتله تعزه واصل اولدیغنده الدیغندن نامهٔ همایونی لاجل التأمین
مطهر جانبنه كوندردی ٭ مطهر دخی بونك اوزرینه فقیه صلاح الدین
صلاح بن داعی وامیر حسین ابن محمد بنی الهادی نام كیمسه لری تحریرات مخصوصه
ایله كوندروب مرسولین مرقومین تعزده مصطفی بك ایله ملاقات ایلدكلرنده
حقلرنده تعظیمات كامله وتكریمات فائقه اجرا اولندقدن صكره غایت اغر
ونفیس خلعتلردن خلعت اكسا اولندی ٭ مطهرك تحریراتی مآلندن دخی
ودو محبت وصلاح نیت اكلاشیلدیغندن تعزده درت كون شهرآیین اجرا
اولنه رق طوپلر انداخت اولنوب مومی الیه نزدنده بولنان علماء شافعیه دن شیخ
احمد ابن عثمان العمودی یی مطهرك مرسوللریله برابر جانب مطهره كوندردی
بونلر اوزدمرك نزدینه كلدكلرنده پاشای مومی الیهك مرسولی اولان شیخ
احمدی اوزدمر توقیف ایله مطهرك مرسوللرینی مطهر طرفنه كوندردی

مومی الیه مصطفی بك سنهٔ مرقومه شعبان شریفنك نصفنده صنعایه متوجهاً
تعزدن حركت ایلدی ٭ ذمارده ملاقات ایتمك اوزره اولاد واقاربندن بعض
كمسنه لری كوندرمسیچون مطهر طرفنه مكتوب یازدی ایسه ده اوزدمرك سالف
الذكر شیخ احمدی كوندرمامسندن مطهرك امنیتی منسلب ووساوس درونیه سی
مزداد اولدیغندن اولاد واقاربندن كیمسه یی كوندرمدی ٭ ومومی الیه دخی
ذماره واصل اولدیغنده اوزدمر دخی مقدما ذماره كلمش بولنوب مشار الیه
ایله ملاقات ایده رك اوزدمر مصالحه یی رد وجرح ایله حرب اولنمسنی التزام
وبو بابده الحاح واصرار ایلدیكندن مومی الیه دخی مطهردن جوابه انتظار
ایده جكنی وجواب النمدقدن صكره ایشك رنكنه كوره حركت ایتمك لازم
كله جكنی اوزدمره بیان ایلدی ٭ اره دن چوق كچمكسزین مطهردن مصالحه

ومعاهده اولندقدن صکره اولاد واقار بنی کوندره جکی جوابی مصطفی بك ایله اوزدمره مشترکاً ورود ایلدی

بونك اوزرینه مصطفی بك موجود معیتی بولنان قوهٔ عسکریه وتعزدن الدیغی بیوك طوپلر ایله اوزدمر دخی رفاقتنده اولدیغی حالده ذماردن حرکتله منقبه عزیمت ایدرك محل مذکورده قوهٔ کافیه ایله استقراره قرارویردکدن صکره اول اراالق شمس الدین عروس قریه سنده اولدیغندن جلبیچون کاغدیازیله رق شمس الدین دخی منقبه کلدی ● امر صلح وصلاح حقنده مشاوره ومحاوره اولندقدن صکره دفتردار بهرام افندی ایله اعوان واعیاندن برقاچ ذات دخی نتیجهٔ صلحك استحصالیچون مطهر طرفنه کوندرلدی ● مومی الیهم ثلا قربنده کائن (صروم) نام محله واصل اولدقلرنده مطهر طرفندن محل مذکورده بولنان مستحفظین مومی الیهمی کچورمیه رك منع ورد ایلدکلرندن مومی الیهم دخی کیرویه عودت ایدوب کلدیلر ● بونك اوزرینه اردو منقبدن قالدیریله رق ثلا جهتنه طوغری بولنان (منکل) نام محله حرکتله اوراده ارام اولنوب صلح وصلاحه دائر هرنقدر برکره دها مطهر ایله مکاتبه ومراسله اولندی ایسه ده مومی الیه مصطفی بك ایله اوزدمر بیننده وقوع بولان تضاد واختلاف وعدم ائتلاف سببیله امر صلحه قرارویریله مدی

۹۵۹ سنه سی محرمنك ابتداسنده منکل نام موقعدن اردو حرکتله (معینین) نام محله مواصلت ایدوب محل مرقومده مطهر عساکرندن هیچ برکیمسه بیله کوریله مدیکندن اوراده درت کون ارام اولندقدن صکره مطهرك برادری شمس الدینك اوغلی صلاح قومانداسیله ثلادن برقوهٔ کثیره عساکر عثمانیه اوزرینه حرکت ایدرك ثلا قربنده واقع (مشهد) نام موقعه مواصلت ایلدیکنده فریقین تقابل ایتدی ایسه ده جیوش عثمانیان دریای خروش ایدرك وقوع بولان محاربه بردرجه ده اشتداد ایتدیکه امثالی تاریخلرده کورلمامشدر ● چونکه مطهرك عساکرنده درجهٔ مفرطه ده اولان ثبات

واقدام حربك اشتدادينه سبب تام اولوب مطهر جماعتندن كليتلو كشتكان ورؤسا واعيان عسكريه سندن پك چوقلري غلطيدهٔ خاك ايدياوب ديار عدمه پويان اولديغي كبي حسين بن عزالدين المؤيدي وشيخ محمد ابن عبدالله العبيدينك شمشير قهر وتدميريله خونلري اراقه وشيرازهٔ متسانتلري منكسر اولوب دهان مفسدتلرينه لذت تلخ ممات اذاقه اولندي ٭ وحرب وقتالك شدت وكرميتي اثناده فقيه عمادالدين يحيي نصيري قوماندهسيله قبائل ظاهريه دخي كلديكندن مطهرك عساكر منهزمه سنه هرنقدر برقاتدها ثبات وغيرت كلدي ايسهده چه سود كه حال پريشانيلري پاي ثباتلرينه تزلزل ويرديكندن بردرلو تاب آور مقاومت اولهميهرق جمله سي فراره شتابان ايله استخلاص جان ايدنلر داخل دار الامان اولديلر ٭ اشبو محاربه غاية الغايه قانلي ونيجه نيجه جنكاورلر ساحهٔ مكاوحهده ياري جانسز ياري جانلي اولهرق دوشوب جسد انساندن زمين كورلمزايدي ٭ واندا خت اولنان تفنك وطوپلرك دومانندن بر بلوط پيدا اولهرق شمسده كسوف واقع اولمش ظن اولنوردي ٭ وبوصره ده مطهر ثلا قصبه سنك باب المحاسيب جهتنده بولنهرق عساكر منهزمه ثلا قصبه سنه فرار وعساكر عثمانيه دخي تعقيبه ابتدار ايله قصبهٔ مذكوريي ضبط ايلديلر ٭ ومطهر بوحينده ثلا حصننه چيقدي ايسهده حصن مذكوره التجا ايتمك اوزره قپوسنه عساكر منهزمه ايله اهالئ قصبه دن ذكور واناث وچوالق وچوجق وكبار وصغار شدت خوفلرندن برصورتده احتشاد ايتمشلر ايديكه ميدان محشر دن برنشانه اولوب باب حصندن دخول غير ممكن اولديغندن وحتي كثرت ازدحامدن وغلبه لكدن پك چوق كيمسهلر اثناي دخولده وفات ايدوب بيچارهلر حيات مستعارلريني باب اجلده ترك وواصل قضاي مرك اولدقلرندن مطهر دخي اهالينك اموزلرينه وباشلرينه بصهرق بيك كوناتعب ومشقتله استخلاص جان ايده بيلوب داخل حصن اولدي

بواراليق عساكر عثمانيه قصبه يي غارته دوشدكلرندن مطهرك حصنه

دخولندن خبردار اولمدقلری کبی برخیلی کیمسه‌لر اوته یه بر ویه فرار ایده رك قتل و تفدن نفسلرینی خلاص ایلدیلر ۰ وبرازلریده حصنه کیردیلر ایسه‌ده محاصره اولندقلری حالده‌نساو ذکور وکبیر واطفال نهایت مرتبه‌ده دوچار اضطراب ایله بی تاب وتوان قاله جقلری ملاحظه‌سنه مبنی داخل حصن یونانلرك جمله سنی عساکر عثمانیه یغما ایله مشغول اولدقلری وقت حصندن چیقارلدیغندن هر بری بر طرفه کیتدیلر ۰ مظهرك نزدنده معتمدلرندن وجماعتنك شجعانندن محارب یونانلر قالوب ناصره حصننده‌دخی برادر زاده‌سی صلاح الدینی عسکر ایله اقامت ایتدیره‌رك عساکر عثمانیه نهب وغارت سودای عاطلیله اشتغال ایلدکلری صره ده اسباب مدا فعه‌یه بالتشبث تمامیله تقویت واستکمال اسباب مقاومته غیرت ایتدکدن صکره ثلا ونا صره حصنی عساکر عثمانیه طرفندن ضبط اولنمق اوزره کرات ایله وقوعبولان مهاجماتده ظهوره کلان حرب وقتالی تحریرده قلملر وافاده ده لسانلر عاجز قالور

{ لمترجمه }

{ ایشته تماماً حسن نتیجه استحصال اولنمق اوزره قزانیلمش اولان برجسیم محاربه نهب وغارت افعال مذمومه و مقدوحه‌سی سببیله الدن چیقدی ۰ وحسن نتیجه‌یه موفق اولنه‌مدی ۰ و بو قدر دوکیلان قانلر و تلف اولان جانلر بیهوده‌یه کیتدیکه عجبا یغما اولنان اموال بونجه یکیتلرك قاننك وجاننك قیمت و بهاسی مقابلنده اوله‌بیلورمی ۰ و دکرمی ۰ بو یغماجیلقدن ازمنهٔ سابقه‌ده نقدر فنالقلر و نقدر مضرتلر حدوث ایتدیکی تواریخده کورلدیکی کبی بو خطه‌ده دخی نیچه فنالقلر حدوثنه سبب اولمش اکلاملی }

حصون مذکوره نهایت محاصره ایدیله‌رك چه سود که برکره ایش تصعبه دوشدی ✤ وحیل ودسایس ایله ضبطندن یشقه بر چاره قالمدی ✤ بناء علیه تحت الارض ناصره حصننك درونه کیرملك اوزره یول حفری تنسیب اولنوب وبرخیلی اوزاق مسافه‌دن مذکور طریقك حفرینه بدأ ایدیلوب کیجه‌لری اعمال ایتمکده اولدقلری حالده حصندن بعض کیسه‌لر عملیات مذکوره‌یی قازمه‌لرك صدالرندن ایشتدکلرندن کیفیت صلاح الدینه خبرویرلمسی اوزرینه صلاح الدین دخی مطهره معلومات ویره‌رك مطهر طرفندن عساکر عثمانیه‌نك حفر ایتدکلری یولك استقامتندن بونلرك دخی درون حصندن بر یول حفریله شجعان عسکردن برکمین ترتیب ایده‌رك تحت الارض مقابله ایلملری بیان اولندیغندن همان آلات وادوات حفریه تدارکیله طبق مطهرك تدبیری اوزره بونلر دخی مذکور یولك استقامتنده زمینی سرعتله حفره دوام ایتدکلرندن تماميله ایکی جهتدن التقا واقع اولمسیله برابر زیر زمین عربده‌گاه اولدی ✤ وعساکر عثمانیه هرنقدر شدتله صولت کوستردی ایسه‌ده کارکر اولیوب نهایت رجعته مجبور اوله‌رق مأیوساً عودت ایتدیلر
مارالذکر تحت الارض اولان طریقدن سکوب درون حصنه چیقمق ایچون نقدر سعی وغیرت اولندی وحرب ایدلدی ایسه‌ده موفق اولنه‌مدیغندن اوزدمره بو دفعه‌ده مصالحه ایچون مجبوریت کله‌رك مطهره صلح تکلیف ایتدیکنده مطهر طرفندن قبول اولنمیه‌رق وثلانك قسم آخری اولان حضور الشیخ حصنی دخی امیر صالح ابن الامیر صالح بن امیر ناصر نام کیمسه‌نك قوماندا سنده اوله‌رق مطهره معین وظهیر اولوب بوراده‌ده عساکر عثمانیه ایله حروب شدیده وقتال وفیره اولدیغندن ارتق بویله کیجه وکوندز ومدت مدیده امتداد ایدن محاربات ومقاتلاتدن طرفینه زیاده‌سیله تعب ومشقت ویأس وکدورت عارض اولوب نهایت امیر ناصر ابن احمد الحجری واسطه‌سیله صلحه قرار ویرلدیکندن مواثیق وعهود عقد اولندقدن ومیانه‌لرنده مسالمت تامه حصوله کلدکدن صکره اوزدمر ومطهرك برادری

شمس الدين وسائر امرای عسکریه ثلا حصننه کیرمك ومطهر ایله کورشمك اوزره جبلك اوزرینه چیقدقلرنده ذها حصنه واصل اولمقسزین مطهر دخی استقبال ایده‌رك اوزدمرك یاننه کلمسیله بر برلریله معانقه ایتدکاری اثناده شمس الدين (یالك من جبلين اصطدما و بحرين التطما) کلامنی ایراد وطرفیندن بالمشافهه تکرار تحلیف ایله عهده تقویت ویریله‌رك ثلایه داخل اولدیلر ٭ وصکره مصطفی پاشا دخی کلوب مطهر غایت مکلف برضیافت ویردی ٭ فقط مصطفی بکه اوزدمره ایتدیکی قدر انسیت ومحبت کوستره‌میوب اوزدمره حددن افزون تملق اظهار ایتدی

بوندن صکره مصطفی بك و اوزدمر ثلادن اردوکاهه کله‌رك فرداسی کون احمال واثقال وخیام وعساکر کاملاً قالدیریلوب صنعایه عودت اولندی

{ لمترجمه }

{ ینه بعض عرب تاریخلرینك روایتنه کوره اوزدمرك صکره‌کی اولان شدتلی محاربه‌سندن طولایی مطهر نهایت برکون اولوب کندوسیله بالجمله عونه وخونه‌سنك اسیر دوشه‌جکنی بیلدیکندن انواع مکروحیله طریقنه سلوك و اوزدمردن قورتیلمق ایچون کیجه وقتی نشار مصطفی بك طرفنه آدم چیقاروب اطاعت و انقیاد عرضیله امان طلب و رجا ایده‌رك و حددن زیاده مال و جواهر و ذیقیمت اشیا کوندردی مومی الیه مصطفی بك کمال طمعندن صوکنی دوشنمیه‌رك و اوزدمر پاشا ایله مشاوره ایتمیه‌رك همان اول ساعت امان ویرمسیله عهدنامه یازوب مخصوص برآدمیله ایچرو قلعه‌یه کوندردی ٭ بونك اوزرینه مطهره حاصل اولان فرح و سروردن شنلك علامتلریله قلعه و بارولری تزیین

ایله شهر آیین ایتدی ٠ و فرداسی کون مطهر قلعه‌دن اینوب مصطفی بکك یاننه کله‌رك تأکید عهود و شروط ایدوب و خلعت کییوب قلعه‌یه عودت و عظیم ضیافت ترتیبیله مصطفی بکی دعوت ایتدی اوزدمرك بو ایشلرك برندن خبری اولمدیغی حالده مذکور شنلکلری و طوپلری ایشیده‌رك کیفیتدن خبر المق اوزره کتخداسنی مصطفی بکه کوندردیکنده مطهره لواء سلطانی ویرلمش و الای ترتیب اولنوب طبل وعلمی قلعه‌یه کتورمکه حاضر اولمش بولدی ٠ اورادن عودتله کلوب کیفیتی اوزدمره خبر ویردی و اوزدمر پك چوق یانیلوب یاقیلدی و دردینی هرکسه دوکدی ایسه‌ده فریادی هیچ مفید اولمدی ٠ و مطهر سنجاق بکی اولوب ورطهٔ هلاکدن قورتیلدیغنه مسروراً مصطفی بك فرقه‌سی طرفنه اوطاغ وچادر قوردی ٠ و طرفندن اطاعت و انقیادینی مشعر برطاقم دروغ و حیله آمیز عبودیت نامه‌لر یازیلوب و مصطفی بك دخی تصدیق ایدوب مستقل ادملر ایله مصر و اندن آستانه‌یه کوندرلدی ٠ و اوزدمردن هیچ برشی استعلام اولنمه‌دن تصدیق اولنوب درسعادتدن سنجاق و برات احسان اولنوب مطهرك آدملری یمنه عودتله واصل اولدیلر مطهر سنجاق بکلکی عنوانیله شرفیاب اولدی ٠ بر وجه محرر مؤرخلر بیننده اشبو مصالحه حقنده برچوق روایات مختلفه اولوب شوقدرکه مطهر هرنقدر تحت انقیاد دولتده بولنسه هدنه

و مصالحه ایله ینه استقلالیت اوزره اولوب کندو حکمنده بولنان
محللرده تهدیدینی ایقاع ایده‌رك عادتا بر دائره‌ده ایکی حکومت
اوله‌جغی و بو ایسه حکومت سنیه‌نك نفوذینی کسره و عربانك مرقوم
جهتنه میل و اتباعلرینه باعث اولوب بو سببدن فتنه و فساد دائمی
الوقوع بوله‌جغی جهتله مطهرك وجودینی بتون خطهٔ مذکوره‌دن
قالدیروب اورالری تطهیر ایتمك و یاخود قوهٔ جبریه ارائه و اجراسیله
زیر اداره‌سنده اولان محللری ضبط ایدوب نفوذینی کسر ایده‌رك
دعوای حکومتدن اسقاط ایلمك افکاریله اوزدمر بو قدر کلفت حرب
و غایی اختیار ایتدی ایسه‌ده امانه تماماً موفق اوله‌میوب یالکز الك
صکره‌کی محاربه‌ده مطهری کرکی کبی زده‌لدیکندن مدتنده بر دها
دولت علیهنه قیام ایتدرمدی . ایشته بوقدرجق بر فائده‌یه نتیجه‌ویردی .
بوکاده استفادهٔ تامی و حقیقی دینیله‌مز }

بوصورتله اصلاح ذات البین حاصل اولوب مصطفی بکك مأموریتی ختام
بولدیغندن طقوز یوز اللی سکز سنه‌سی رجبنك غره سنده برا مکهٔ مکرمه‌یه
کیدوب حج ایتدکدن صکره مصر حجاجیله مصره عزیمت ایله مطهر حقنده
ایتدیکی خدمات مبروره‌یی حافظ مصر اولان ذاته عرض و تقریر و مطهردن
الدیغی ذیقیمت هدیه‌لردن مستوفی هدیه ویردی ❖ وکیفیت درسعادته مصر
محافظلغی طرفندن یازلدیغندن نشار مصطفی بکك خدمتی غایت مقبول
و مرغوب اولدی

مصطفی بك یمندن کیتدکدن صکره اوزدمر صنعادن حرکتله بلاد یمن

جهتنه عزيمت و اوراليني دخي كاملاً فتح وتحت انقيادە الوب جزانه عزيمت ايلدی

٩٦٠ سنه‌سی حلولنده اوزدمر جزاندن عودتله (ريمه) و (عتمه) وجهات (وصاب)و (سمات بنی‌النوار) نام محللرى دخی آورده قبضهٔ تسخير ايتدكدن صكره صنعايه كلوب اشراف آل‌المنصور وصعده اوزرينه حركت ايلدی ٭ وسنهٔ مرقومه جمادی‌الاخرنده صعده‌يه بلا حرب وقتال دخول ايدوب صعدده بولنان كافهٔ بلاد و قبائل اهاليسی عرض استيمان ايله داخل دائرهٔ انقياد اولديلر

بوندن صكره صنعايه عودت وعدن طريقنك اصلاحيچون (حنفر)جهتنه عزيمت ايتدی

اوزدمرك عزلی نشار مصطفی پاشانك والی نصبی

٩٦١ سنه‌سی حلولنده اوزدمرك صنعا ولايتندن عزلی وبوندن اول كاوب درسعادته عودت ايدن نشار مصطفی بكك صنعا ولايتنه نصب اولنديغی خبری كلدی ايسه‌ده اوزدمر كيمسه‌يه افشا ايتميوب يرينه قائمقام تركيله صنعادن درسعادته متهئ عزيمت اولدی

٩٦٢ سنه‌سی محرم‌الحرامنده اوزدمر صنعادن حركت وشهر مذكورده مصطفی پاشا دخی تعزه مواصلت ايلدی ٭ وسنهٔ مرقومه ظرفنده غايت شدتلی قحط وغلا ظهور ايده‌رك پك چوق كيمسه‌لرين قسمت ازليهٔ روزمره‌لرينی غبرای عالم فنادن مقطوع وجوع اجل آب دانهٔ حياتلرينی مزرعهٔ بقايه مرفوع قيلدی

وفات مصطفى پاشا

مصطفى پاشا تعزده اقامتی اثناده خسته اوله‌رق مصاب اولدیغی علتك شدت اضطرابندن اسیر فراش اولدی • تعزدن زبیده نقل ایلدیلر • وسنهٔ مرقومه رجب شریفنده دفتر عمری دست اجل ایله قپانوب زبیدده دفن اولندی

مومی‌الیه مدت حیاتنده مکاتبه ایله امام شرف‌الدینك بیننی اوغلی مطهرایله اصلاح ایدرك اعادهٔ وداد ومسالمتلرینه و یمندن محمل شریف وامیرالحاج کوندرلك اصولنی وضع ایتمکله موفق اولوب بوندن بشقه هیچ بر ایش کوره‌مدی

{ لمترجمه }

{ اقطار یمانیه اوزدمرك کمال همت و غیرت و شجاعت و بسالتی ثمره‌سیله آوردهٔ قبضهٔ تسخیر و ضمیمهٔ قلمرو حکومت عثمانیه اولوب مومی‌الیه برنجی اوله‌رق فاتح یمن اولدی . وکافهٔ جهات و حوالیٔ یمانیه‌یی ادناس شروشور بغاة و طغاتدن تطهیر و اکتساب ایلدیکی حسن صیت وطنیت ذاتیه‌سنده مرکوز اولان شجاعت سایه‌سنده جمله‌سنی تدمیر ایدوب تهدیدینی ایقاعه قدرت و اوامر و احکام حکومتده تنفیذ حاصل ایتدیکی صره‌ده عزل اولندی • مومی‌الیهك بو عزلنه سبب نشار مصطفى بکدن صکره هر نقدر یمی ینه تحت انضباطه الدی ایسه‌ده نشارك مطهردن طولانی طوتدیغی ایشدنناشی ارتق یمنده

اقامتی آرزو ایتمیوب قراندیغی صیت وشهرتله یمندن چیقمغی بیوك سعادت بیله رك معهود چقال احمدی در دولتـه كوندروب مجرد ركاب همایون پادشاهی یه یوز سورمك اوزره درسعادته عزیمتنی استیذان و یمن ایالتی محل و مستحق بر قوللرینـه صدقه و احسـان بیورلمسـنی عرض ایتدیكـندن مطلوب و دلخواهی اوزره فرمان شهریاری صادر اولوب ایالت نشّار مصطفی بكـه ویرلمشدر

قره شاهین مصطفی پاشانك والیلكله یمنه ورودی

۹۶۳ سنهٔ مرقومه صفر الخیری ایچنده امام شرف الدینك اوغلی شمس الدینك (براش) حصننده بقعهٔ عمری صدمات طوب اجل ایله منهدم وعالم شهوددن منعدم اولوب نعشی كوكبانه كوتوریله رك زیرخاكه دفن ایدلدی ◆ مرقومك وفاتنی پدرینه بیلدرمدیلر
سنهٔ مرقومه ظرفنده متوفی مصطفی پاشانك برینه نصب اولنان قره مصطفی پاشـا یمنه چیقدیغی متعاقب صنعا وزبیدده بولنان عسـاكرك بینلرنده فتنه واختلال ظهور ایده رك بر برلرندن پك چوق كیمسه لری قتل وتلف ایلدیلر ◆ وسـنهٔ مذكوره ایچنده عجایب سماویه وارضیه ظهور ایتـدی ◆ بونلردن بری غایت سـیر سریع ایله حركت ایدر برقو برقلی یلدزدر ◆ دیكری دخی آیات ارضیه دن اوله رق صنعانك اطرافنی عادتا سـوریلر ایله قوردلر استیلا ایدوب برخیلی انسـانلری اكل وتلف ایلمیسیدر ◆ اشبو وقعه جمله یه دهشت ویرمشدر ◆ وشعبان شریفده دخی مشارالیه مصطفی پاشـا صنعایه داخل اولدی

٩٦٤ سنه‌سی حلولنده صنعا اهالیسنك مذهبلری اوزره اذان محمدی‌یه علاوه ایلمکده اولدقلری (حی علی الخیر العمل) لفظلرینك اذانده اوقونماسنی پاشای موسی الیه اعلان ایتدی • و بو امرینك اجراسی یولنده خیلی چالشدی ایسه‌ده، اهالی طرفندن اصغا اولنمیوب اذانی ینه مذهبلری اوزره قرائت ایلدیلر

{ للمترجمه }

{ پاشای موسی الیهك اهالینك بو صورتله مذهبلرینه دخل و تعرض ایدیشی نفوذینك کسرینی موجب اولمقدن و اهالیی حکومت سنیه‌دن تبرید ایتمکدن بشقه هیچ بر شیئ مفید اولمدی و اك مهم ایشلری براقوب ابتدا بو مثللو لزومسز ایشلرله مشغول اولدی • موسی الیه بوسنوی قوجه محمد پاشا طویل اقرباسندن اولوب مملکتندن اون ایکی یاشنده ایکن استانه‌یه کله‌رك عصر حضرت سلیمان خانیده حرم همایونه ویریلوب محل مذکورده پك چوق سنه‌لر تربیه اولدقدن صکره ایالت ایله چیقمشدر }

وفات امام شرف الدین

٩٦٥ سنهٔ مرقومه ظرفنده صنعا و یمنده شدتلی طاعون خسته‌لکی ظهور ایدوب پك چوق اهالی وکبرا واعیان مصاب اوله‌رق وفات ایتدکلری کبی (ظفیر) بلده‌سنده امام شرف الدین دخی علت مذکوره‌دن وفات ایده‌رك اولادلری مطهر وعبدالله ورضی الدین جنازه‌سنده حاضر اولدقلری حالده

امام مهدی احمد ابن یحیانك تربه‌سی یاننده حال حیاتنده بنا ایتدردیکی تربه‌یه دفن اولندی

و علمای شافعیه‌دن بقراط زمن وسقراطیءن وعصرینك فریدی واقراننك نادری اولان قاضی عبدالرحیم ابن محمد التبریزی دخی علت مرقومه‌دن وفات ایدوب جنازه‌سنده مصطفی پاشا حاضر اولدیغی کبی عادتا صنعا اهالیسی عموما مومی الیهك جنازه‌سنده بولندیلر ٭ وقبری برمشهد عظیم اولدی

٩٦٦ و ٩٦٧ طقوز یوز التمش التی سنه‌سنده بروقوعات اولمیوب طقوز یوز التمش یدی سنه‌سنده مصطفی پاشایه ایالت مصر توجیه اولنه‌رق یمن ولایتی محمود پاشایه احاله اولندیغی خبری کلدی

محمود پاشانك ورودی

٩٦٨ سنه‌سی جمادی الاخرینك اواسطنده محمود پاشا صنعایه واصل اولوب مطهر ایله بالمخابره بینلرنده محادنة ومسالمة وقوعبولوب احوال اصلاح امور ملکیه و تمشیت خصوصات رعیه یولنده برچوق مکاتبه اولندقدن صکره فقیه علی ابن عبدالرحمن النضارینك تحت ضبطنده بولنان (حب) حصننك تسخیریچون پاشای مشارالیه امیر اسکندر بن حسام الکردی نام ذاتك قوماندا سیله مقدمة الجیوش اوله‌رق حب اوزرینه قوهٔ عسکریه سوق واعزام ایلدی

﴿ لمترجمه ﴾

﴿ مومی الیه محمود پاشا شام بکلر بکیسی ایکن مرعشده وفات ایدن محمد پاشانك عبد مملوکی و عتقاسندن اولوب حافظ مصر داود پاشایه مصرده کتخدالق ایده‌رك وصکره امراء محافظین مصر سلکنه

داخل اوله‌رق امیر الحاج تعیین اولنمش و کندوسی غرض صاحبی وطمعکار اولدیغندن امیر الحاجلق خدمتنده کوستردیکی سوء احوالدن ناشی متقاعداً اقامتده ایکن هر نصلسه یمن ولایتی احراز ایتمشدر }

٩٦٩ سنه‌سی حلولنده مذکور حب حصننك تسخیریچون پاشای مشار الیه دخی بالذات صنعادن حرکت ایتدیکندن مومی الیه امیر اسکندر مقدمجه نصارینك عسکریله جبل (شعر) ده التقا ایده‌رك فریقین بیننده وقوعبولان محاربه ده نصاری منهزم و پریشان اوله‌ق حصن مذکوره تحصن ایتدکلرندن پاشای مومی الیه دخی محل مذکوره واصل اولدیغی کبی حصن مذکور غایت شدتلی اوله‌رق حصر و تضییقه الدیکه هیچ برکیمسه‌نك برطرفدن کیروب چیقمسی ممکن اوله‌مدی ✦ بوصورتله اولان شدت محاصره وتضییقدن محصورین بیحضور قالوب نصاری امان طلب ایلدیکندن پاشای مومی الیه طرفندن امیر محمد ابن عبدالله ابن جعفر الیامی الاسماعیلی نام کیمسه کوندریلوب امان ویریله‌رك نصاری پاشای مومی الیه نزدینه کلدکدن وحصن مذکور تسلیم اولندقدن صکره پاشای مومی الیه ویرمش اولدیغی اماندن نکول ایله مرقومی قتل وتلف واموال واشیاسنی مصادره وسرف ایتدکدن صکره ازواج و بنات واطفال واولادی عساکر طرفندن اسیر ایدیلوب اسواق و بازارده بیع وفروخت اولندی پاشای مومی الیهك نصاری‌یه امان ویردکدن صکره نقض عهد ایله مرقومی واولاد کبارینی وخدم وتوابعنی قتل ایله اطفال ونسوانلرینی سبی واسترقاق ایلمسندن هرکس تنفر ایلدیکندن طعن وتشنیع ایده‌رك بد دعا ایلدیلر

٩٧٠ سنه‌سی ظرفنده شایان تحریر بروقوعات اولمدیغی

٩٧١ سنه‌سنده محمود پاشا‌یه معاون اولمق اوزره صنعا قائممقامی نامیله واولبابده اولان امر عالی‌یی حاملاً درسعادتدن قرمانی نام ذات صنعایه

گلدی ❁ و پاشای مومی الیه دخی حب طرفندن هنوز عودت ایتمامش اولوب محل مرقومه حین حرکتنده صنعایه قائممقام براقمش اولدیغی محمد ابن حسن قزلباش نام کمسنه نك قرمانینك بو صورتله کلمسی حسدینه طقونه رق قرمانی یه اظهار غضب وحدت ایدوب بینلرنده برودت حاصل اولدیغندن ایکی طرف یکدیگری علیهنه عسکره سلاح الدیروب درون صنعاده بینلرنده بر محاربه جك دخی وقوعبوله رق محمد قزلباشك عصباتی زیاده اولدیغندن قرمانی خوفندن جامع کبیر قربنده اقامت ایلدیکی خانه سنه تحصن ایدوب خشیتندن پنجره قپاقلرینی دخی قپایه رق اقامت ایلدیکی حالده بر کون ضیا المق ایچون پنجره قپاغنی آچمش بولندیغی محمد قزلباشك مرقوم علیهنه تعیین ایلدیکی کوزجیلردن بری کورمسیله همان قرمانی یه برتفنك انداخت ایده رك قورشونك اصابتیله مرقومك شمعدان جسدندن ضیای عمری منطفی اولدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده مطهرك برادر زاده سی صلاح الدین ابن شمس الدینك دخی شمس حیاتی کسوف اجل ایله مکتسف اولدی ❁ ومرقومك وفاتی مطهره زیاده سیله تأثیر ایدوب مغموم ومحزون اولدی ❁ ثلا وکوکبان جهتلرنده اوتوز کونی متجاوز کیجه کوندز بلا آرام باران نزولیله مدت مرقومه ظرفنده برساعت اولمدیکه کثرت سحابدن شمس کورلسون وباران مذکورك کثرت نزولندن برخیلی اماکن وابنیه خراب ومنهدم اولدی

بر بیچاره امیر اسکندرك دخی نمونه نمای اولان عالم غبرادهٔ آیینهٔ حیاتی شکسته اولمق زمانی کلدیکندن سنهٔ مرقومه ظرفنده حب جهتنده محمود پاشا طرفندن قتل ایدیله رك صرحهٔ عمری رهین مرتبهٔ انکسار اولدی ❁ موی الیه اعقل واصحاب رشد ودرایتدن وشجیع وبهادر برذات اولدیغندن جمله ناس اظهار کدر ایلدیلر ❁ وینه سنهٔ مرقومه ظرفنده مطهرك انسابندن صالح بن ناصر بن احمد ایله جوف امیری ناصر ابن احمد وفات ایتدی

۹۷۲ سنهٔ مرقومه رجب شریفنده محمود پاشا دربارسعادتقراره معزولاً عزیمت ایلدی

{ المترجمه }

{ پاشای مشارالیه یمندن کیتدکدن صکره یتمش اوچ سنه‌سنده بر خیلی اقچه‌لر صرف و ابذالیله مصر والیلکنی احراز ایلدیکی بعض تواریخ ترکیه‌ده کورلمشدر }

۹۷۳ سنهٔ مرقومه حلولنده علمای علامه‌دن صاحب تألیفات وتصنیفات فخرالدین عبدالله بن امام شرف‌الدین المتوکل علی‌الله یحیی اجل موعودیله رحلت دار بقا ایلدی

مصطفی پاشا زماننده دفتردار بولنان امیربهرام مقدم صعده‌یه قائممقام نصب اولنمش اولوب مومی‌الیهك دخی سنهٔ مرقومه ظرفنده صعده‌ده دفتر حیاتدن عمری ترقین ونعشی زیر صعیده دفین اولدی

متوفای مومی‌الیه اصحاب فطانت وشجاعت وقدر وحیثیتدن اولوب مرعی الخاطر بر ذات ایدی

قره شاهین مصطفی پاشازاده رضوان پاشانك ورودی

{ المترجمه }

{ پاشای مومی الیه شام شریف امیرالحاجی ایکن باباسی مصر حاکمی اولدقدن صکره قرنداشی فرهاد بك میرالحاج اولوب و اوجاقلقلری اولان غزه سنجاغنه مومی الیه رضوان پاشا حاکم ومیرلوا اوله‌رق و بر مدت غزه‌ده ارام ایتمکده اولدیغی حالده ایالت یمنك عهده‌سنه توجیه اولندیغی امری کلدی }

سنهٔ مرقومه ظرفنده رضوان پاشا یمن والیلکیله زبیده کلدرك شهر ربیع الاخرده غایت دبدبه واحتشام وعظمت واجلال تام ایله صنعایه واصل اولدی ٭ وکیردیکی کیجه خسوف قمر وقوع بولدی

مشارالیه نزدنده کتورمش اولدیغی علمای علامه دن قاضی صالح السکرانی نام ذات اخص خواصندن وعندنده منزلتی عالی ومرتبه سی سامی برذات اولوب مطهر ایله اوزدمر بیننده وقوعبولان معاهده یی فسخ ایله دلخواهی اوزره تجدید معاهده ایتمك اوزره قاضی مومی الیهی صنعایه وصولنك فرداسی کونی مطهر نزدینه کوندره جکنی مطهره بیان ایلدیکندن مطهر دخی قاضی مرقومك اولا ذمرمرده بولنان برادری علی بن شرف الدین نزدینه کوندریله رك علی ایله کورشدکدن صکره نزدینه کلمسنی جوابا بیلدردی

قاضی مرقوم اولا علینك یانته کیده رك کورشدکاری اثناده برخیلی مباحثات علمیه وادبیه ایلدکدن صکره مرقوم علی برادری مطهرك حال ومشوارندن وطبیعت واطوارندن و وقار وتمکین اصحابی اولدیغندن وقوهٔ علمیه ایله برابر حدت ذکا وفطانتندن وسریع الانتقال بولندیغندن قاضی یه معلومات ویره رك نزدنده غایت مدبرانه طوراتمسنی تنبیه ایله دها سائر متنصحانه سوزلر ایراد وبیان ایتدی

قاضی مرقوم ذمرمردن امام مطهرك نزدینه حرکت ایله ثلا یه تقرب ایتدکده استقبال اولنمق اوزره توقیف اولنوب مطهر طرفندن مخصوص عسکر چیقاریله رق رعایت وتوقیرات فائقه ایله قبول اولنه رق مطهر دخی کندو یه مخصوص خارج حصنده چادر قوردرمش اولدیغندن قاضی مرقوم مطهر ایله بوراده ملاقات ایدوب ومطهرك یدینی بعد التقبیل رضوان پاشا طرفندن حامل اولدیغی تحریرات وهدیه لری اعطا ایلدیکندن مقابلة جانب مطهردن قاضی مرقومه وموجود رفاقتی بولنان کسانه نفیس خلعتلر اکسا اولندقدن صکره محل مخصوص کوستریله رك کمال عز واکرام ایله مسافر ایدلدی

قاضیٔ مرقوم اوچکون اقامت ایتدکدن صکره سبب قدومندن و پاشانك مراد ومقصدی نه ایدوکندن سؤال اولنمق اوزره مطهر طرفندن جلب واحضار اولندقده قاضیٔ مرقوم شروط قدیمه احکامنك فسخیله کندوسنه اولوقت مقتضای شروط مساعده اولنان بعض موادك تعدیل والغاسندن صکره تجدید معاهده ایدلمسندن عبارت اولدیغنی بیان ومطهر دخی شروط مذکوره نك فسخنه وکرك تنقیص وتزییدینه صورت رضا کوسترمیوب بوتکلیفی قبول ایتمیه جکنی اتیان ایلمسی اوزرینه قاضیٔ مرقوم دخی قبول ایتمدیکی حالده کندوسنك غائب ایده جکنی ومقدم زیرادارهسنه ترك اولنمش اولان محللر دخی یدندن سیف صارم ایله النه جغنی جواباً افاده ایلدکده مطهر سزك افکاریکز اصلاح اولنمیوب عادتا ایقاع فتنه وفساد اولدیغی اکلاشیلدیغی کبی بوتکلیفاتکز اوزرینه اصرار ایتدیککز حالده بنده قلجدن بشقه برجواب یوقدر * وشمدی قالق کیت پاشایه سویله اکرنیت وافکاری اصلاح ایسه نقض صلاح ایتمسون دیو جواب ویردی

مطهرك دفعهٔ ثانیه اوله رق اقطار یمانیه یی استیلاسی

قاضیٔ مرقوم نزد مطهردن بوصورتله عودت ورضوان پاشا جانبنه مواصلت ایتدکدن صکره مطهرك بغی وعصیانه میال اولوب کندوسی غایت قاتی سوزلو ومهیب یوزلو برآدم اولدیغنی وکندوسنه ویردیکی جوابلری واوزدمر زماننده بومقدار قوهٔ عسکریه اولمدیغی حالده اوزدمر مصالحه یه رغبت ایتمیه رك ینه حربدن کیروطورمیوب شمدی ایسه قوهٔ عسکریه نك کثرتی جهتیله اصلا وقطعا مساعده کوسترمیه رك قوهٔ قهریه وسیفیه ایله حقندن کلنمسی لازم کلدیکنی پاشای مشارالیهه بیان ایدوب مشارالیه دخی تصدیق ایلدیکندن بونك اوزرینه پاشای مومی الیه دکل مطهره بتون اهالی وعربان اوزرینه نیتنی تغییر ایده رك ظلم

واعتساف كوسترمكه باشلديغندن اهالى وعربان تنفرايدوب اكثريسى مطهر طرفنه ميل ايلدكلرى كبى بلادهمدانده بولنان اسماعيليلرك جمله سى مطهره التجا ايلديلر • وعلى ابن شرف الدين اول ارالق مطيع بولنديغندن تحت اداره سنده بولنان (وادىٔ سر) اوزرينه جانب حكومت سنيه دن كوندريلان اعشار مأمورى اكمال مأموريت ايتدكدن صكره صنعايه كلور ايكن اثناى راهده مرقوم عليك جماعتندن بعض كيمسه لر مأمور مذكورى قتل وتلف ايلدكلرندن سنهٔ مذكوره ذى الحجه سنك بشنجى كونى ايجابى مقدار عساكر وادىٔ مذكور جانبنه سوق و اعزام اولندى

{ لمترجمه }

{ پاشاى مومى اليه طرفندن مطهر جانبنه كوندرلمش اولان قاضى كرانى افندى صلح و صلاح ايچون كيتمامش بر الينه مروحه و ديكر الينه دخى كوروك الەرق مطهرك آتشدان درونده سوونمكه يوز طوتمش اولان شرارهٔ بغيك يكيدن علو كير اولمسيچون هوا ويرمكه كيتمش واقعا مطهرك خطهٔ يمانيه ده وجودى قالمق و خطهٔ مذكوره بتون بتون حوزهٔ حكومت سنيه يه التمق درجهٔ الزميتده ايسه ده پاشاى مومى اليهده دها اطراف و اكنافى لايقيله و تماميله بيلمه دن و اكلامدن و اقتضا ايدن تدابيره تشبث ايتمدن وطوته جغى ايشك موقوف عليهى دوشنمه دن قاضىٔ مرقومك رأى و افكارينه امتثالا و هله مطهر اوزرينه قيام ايديشى آتيدن مستبان اوله جغى وجهله نقدر فنا القلره نتيجه ويرمش }

٩٧٤ (سنه سى حلولنده سلطان سليمان جنتمكان حضرتلرينك عازم كلشن

سرای بهشت صفا اولدیغی وتخت عالیٔ عثمانی یی سلطان سلیم خان حضرتلرینك جلوس یوردقلری خبری اقطار یمانیه یه واصل اولدی)

رضوان پاشانك وادیٔ سر اوزرینه عسکر سوق ایتدیکنی علی ابن شرف الدین برادری مطهره بیلدردیکندن مطهر دخی اطراف قبائله مکاتیب مشوقه اسبابیله عربانك جمع وتحشد ایلملرینی اعلان و بونلردن اول باول تجمع ایدنلری برادر زاده سی حسین ابن شمس الدین قومانداسیله بلاد ظاهریه یه سوق ایلدی ٭ بوخبر رضوان پاشایه واصل اولنجه مطهرك صعده اوزرینه حرکت ایتمسندن احتراز اولنه رق وادیٔ سرده بولنان عسکری علی جناح الاستعجال بلاد ظاهریه ده بولنان مطهر اردوسی اوزرینه اعزام ایلدیکندن عساکر مرقومه حسین ابن شمس الدینك عسکریله تقابل ایده رك حرب وجداله بالمباشره ابتدای امرده نسیم ظفر عساکر عثمانیه اوزرینه وزان وحربك امتداد واشتدادندن بعده جانب دشمنه دوران ایله طرفیندن برخیلی تلفات وقوعبوله رق نهایت لقای مظفریت حسین ابن شمس الدین طرفنه نمایان اولدی ٭ عساکر عثمانیه نك بو وجهله اولان مغلوبیتی خبر کدورت اثری رضوان پاشایه واصل اولمسی اوزرینه عساکر مرقومه تجاوزی حرکتده بولنمیه رق بلاد عمرانده توقف ایلملرینی جواباً بیلدردی ٭ وبو ارالق ایسه مطهر سید احمد ابن حسین المؤیدی وامیر محمد ابن ناصر الحمزی یه صعده اوزرینه حرکت وصعده یی ضبط ایلملرینی یازدیغندن مرقومان دخی زیر اداره لرنده بولنان قبائل وعشایری بالاستصحاب صعده یه خروجه شتابان اولدیلر صعده ده قائممقام بولنان وشیخ لقبیله ملقب اولان امیر علی قبائل مرقومه نك کلمکده اولدقلرینی خبر الدیغی کبی اهالیله برطاقم عهد ومثاق ایده رك صعده یی ترك ایله نفسنی وباشنده موجود اولان اتباع وخدامنی استخلاص ایدوب جوف طریقیله صنعایه عودتله قپاغی آتدی

پاشای موحی الیه (جبل بیت حولان) اوزرینه دخی عسکر سوق ایتدیکندن مطهر عساکر مرقومه نك محل مزبوره حرکت ایتدیکنی اکلاینجه محمد ابن

شمس الدینی خولان جهتنه کوندردی ٭ وخولانه واصل اوله‌رق عساکر عثمانیه ایله بالمقابله شدتله مقاتله اولندقدن صکره غالبیت محمد طرفنده قالوب عساکر عثمانیه مغلوب اولدیغندن اشبو خبر مطهره واصل اولدیغی کبی مطهر (شدبه) یه عزیمت ایده‌رك اورادن کافهٔ بلاد اوزرینه مشعلهٔ فتنه‌یی افروز ایدوب مرقوم محمد بن شمس الدینك دخی بلاد حراز جهتنه نهضت ایلمسنی امر ایتدیکندن مرقوم حراز بلادینه واصل اولدیغنده بلاد مرقومه قلاع وحصوننده بولنان عساکر عثمانیه استیمانه مجبور اوله‌رق بولندقلری موقعلری تسلیم ایلدکلرندن بلاد زیمه دخی مطهر طرفندن اخذ اولندی

اشبو خبر الم اثر رضوان پاشایه کلنجه پاشای مومی الیه مرقوم کرانینك رأی خودینه اتباعاً بوایشی طوتدیغنه نادم و پشیمان وغموم وهمومله عقل وذهنی پریشان اولدی ایسه‌ده چه سود که ایش بتدی قپان قاچدی ٭ قاضیٔ مرقوم هرطرفده عساکر عثمانیه‌نك مغلوبیتنی ووقوعبولان وخامت اموری اکلاینجه اقطار یمانیه‌دن کیتمك اوزره رضوان پاشادن رخصت طلب ایلدی ٭ ایشته مرقومك بو ایشی اصلا شیمهٔ انسانیت وشعار بندکیت وصداقته یاقشمز برشیدر ٭ برطرفدنده مطهر قاضیٔ مرقومك اسیر ایدیله‌رك نزدینه کتورلمسیچون هرکسه بذل اموال وعطیه ونوال ایدر و بوقدر سفك دماومقاتله ومحاربه‌یه قاضی سبب اولدی دیه‌رك طعن وتشنیع ایله قاضی حقنده اظهار بغض وعداوت ایلر ایدی

{ للمترجمه }

{ قاضی کرانی افندی کمال حمق و بلاهتی سوقیله ایشی بو پرسه‌یه دوشوردکدن صکره دنائت و ردائت طبعی اقتضاسنجه ارتق خطهٔ یمانیه‌ده‌دخی قالمق استمیوب دفع اولوب کیتمك ایسته‌مش بویله ادمك

رأينه امتثال ایدن کیمسه عجبا نقدر ابلهدر بركره اكلامليده عبرت الملى}

مطهرك بو صورتله وقوع بولان غالبيت ومظفريتى رضوان پاشايه كركى كبى خوف ودهشت و يرديكندن باشينه چيقارمش اولديغى اشبو داهيهٔ عظيمه نك اوكنى المق چاره سنى دوشنوب نهايت اثناى حرب ووغاده مطهر نقدر محل و بلاد استيلا ايده رك ضبط ايلدى ايسه انك اوزرينه برطاقم يرلر دها بالعلاوه كندوسنه ترك اولنمق شرطيله مطهردن طلب صلحه مجبور اولديغندن لاجل المصالحه كتخداسى مسيح نام رجلى مطهر طرفنه كوندردى • و (نهم) و (حولان) و (حدا) و (قيفه) و جميع بلاد (ذمرمر) و (حشب) و (ظاهر) وجبل (حراز) وجبل (حفاش) وجبل (ملحان) و (عمران) بلادى كاملا يعنى خطهٔ يمانيه نك نصفندن زياده سى مطهره ترك اولنمق واشبو مصالحه رضوان پاشانك يمن ولايتندن عزلنه وشايد عزل اولنميوب ده قالديغى صورتده موتنه دكين امتداد ايتمك شرطلريله مصالحه يه قرار و يريلوب بلاد مرقومه سنهٔ مزبوره رجبنده مطهره ترك وتسليم ايله مصالحه ايدلدى

مراد پاشانك ورودى

{ المترجمه }

{ موى اليه مراد پاشا قره شاهين مصطفى پاشانك توابع و خدمتكارلرندن اولوب شام شريف امير الحاجى اولان كورد مراد بكدر }

اشبو مصالحهٔ غريبه ومصيبه دن صكره رضوان پاشانك عزليله يرينه مراد پاشانك نهامديه ولايتله چيقديغى خبرى صنعايه كلديكندن رضوان پاشا

دربار شوکتقراره متوجهاً شهر ذی القعده نك بشنجی کونی صنعادن عزیمت ایلدی

{ للمترجم }

{ طوغریسی بو مصالحه اولمامش عادتا پاشای مومی الیه ایچون بر شرط سلامه لك اولمش . ایشته اولسه اولسه بوقدر اولور . زواللی غالبا مطهردن قورقوسندن حلقنی دخی بکله میه رك فرار ایدر کبی مقام حکومتی براغوب کیتمش . بوکا اجنمقدن بشقه نه دینور چونکه قوجه خطه یی مطهره تسلیم ایدی ویردی . ذهی عقل و درایت ذهی جسارت و شجاعت }

ذاتاً رضوان پاشانك مطهر ایله ایلدیکی مصالحه ومعاهدهٔ عجیبه نك مدتی مومی الیه عزل اولندیغی کبی منقضیه اولدیغندن مطهر ینه دولت علیهنه قیام ایله صنعا قربنده واقع عصر نام محله کلمشیدی

وصنعادر ونده ایسه اون التی امرای عساکریه ایله برایکی بیك مقداری عساکر عثمانیه اولوب مطهر جم غفیر وقوهٔ کثیره ایله صنعانك اطرافنی احاطه وشدتله محاصره یه الدقدن صکره (ریمة ابن حید) جهتنه برادری علی یی و (حبان) جهتنه امیر احمد البعدانی یی عساکر وفیره ایله یوللری ضبط ایتمك ومازین وعا برینده ن بر کیمسه یی بیله کچورمامك اوزره سوق واعزام ایلدیکندن صنعا نك بوصورتله محاصره اولندیغی خبری تهامه ده مراد پاشایه واصل اولنجه همان اورادن موجود معیتیله حرکتله سریعاً ذماره کله رك وذماردن مقدمة الجیوش اولمق اوزره صنعاده والی قائممقامی بولنان شهلا محمد بکك برادری امیر عجم احمد بك نام کیمسه قومانداسیله قوهٔ وافیه چیقاردی ومطهر دخی مرقوم امیر احمده مقابله ایتمك اوزره حسین ابن شمس الدین قوماندا سیله عساکر کثیره سوق ایدوب (ذراع الکلب) نام کچیدده فریقین علی الصباح تلاقی ایتدکلرنده حسین ابن شمس الدین امیر

احمدك اردوسنی اوزرینه ریخ عاصف کبی حملهٔ شدیده کوستررك وقوعبولان مقاتلهٔ عظیمه دن ساحهٔ وغاده امیر احمد مقتولاً دوشدکدن وکله سی الندقدن صکره عسکره هزیمت و پریشانیت طاری اوله رق نهایت فراراً رجعت وحسین بن شمس الدین طرفندن امیر احمد رفاقتنده اولان عساکرك احمال واثقال واشیا واموالی نهب وغارت ایدلدی

اشبو محاربه‌دن صکره مطهر استیلا ایدوبده ید تصرفنه کچوردیکی محال و بلدان جوامع ومساجدنده نامنه خطبه قرائت اولنمسنی اعلان واشاعت ایتدی ٭ مرقومك نامنه خطبه‌لر قرائت اولنوب و بلاد (اب) و (جبله)ده بولنان عساکر عثمانیه اوزرینه دخی بلاد مرقومه حوالیسی اهالیسی مهاجمه ایده رك عساکر عثمانیه هرنقدر مقاتله‌ده ثبات ایلدیلر ایسه‌ده نهایت بلاد مرقومه دخی مطهر طرفندن ضبط اولندی

مراد پاشانك شهادتی

و بو وقوعات مدهشه ومکدره نك خبری زبید قائممقامی بولنان امیر علی یه واصل اولدیغنده مرقوم برخیلی عساکر جمعیله لاجل الامداد زبیددن حرکت و (حجریه) نام محله مواصلت ایلدی ٭ فقط حجریه ایله ذمار بینی جانب دشمندن طوتیلوب خط مخابره منقطع اوله رق ذمار محاصره حالنه کیرمش اولمسندن طولایی مجبوراً ایلرو یه کیده‌میوب حجریه‌ده توقف وارام ایلدی ٭ مراد پاشا دخی احمال و اثقال عسکریه یی ذمارده ترك ایله یالکز خزانه متعلق اشیایی الوب سبکبار اوله رق حرکت ایتمك وسیر سریع ایله صنعانك امدادینه یتشمك اوزره ذماردن بر کیجه خفیاً نهضت و (شلاله) ایرمغی طریقیله عزیمته مبادرت ایتدیکندن خبانده بولنان احمد البعدانی خبر الجه مقابله ایتمك اوزره ایرمغه

قريب كله‌رك ومذكور ايرمغى بعض محلاردن بندوسد ايدوب كذركاهده بولنان ترلالره طاشيره‌رق بتون ترلالرى بتاق حالنه قويدقدن صكره شلاله موقعنده فريقين تلاقى ايلمديلر ايسه‌ده مراد پاشا عسكرى بتاقلغه كيره‌رك حركتسز برحال بيمجاله دوچار اولدقلرى جهتله ميانه‌لرنده وقوعه كلان محاربه‌ده احمد بعدانى اوزرينه غلبه چالمق ممكن اوله‌ميوب نهايت الامر مرقوم طرفندن كوستريلان حملات ومهاجمات عديده وشديده‌يه تاب آورمقاومت اوله‌مدقلرندن اثناى حرب ومعركده مراد پاشاقتل اولنه‌رق رأسى النديغى كبى عساكر مرقومه‌دن پك چوغى مقتول اولوب وپك آزى استخلاص جان ايدبيله‌رك پريشان اولديلر

{ لمترجمه }

{ پاشاى مومى اليهك نيتى صنعايه عزيمت اولميوب زبيده رجعت ايتمك اولديغى وعربانك ايسه شلاله وسائر بوغازلرى طاش ايله اوره‌رك سد وبند ايلدكلرى وقلاغوزلرك اهانتى سببيله دوچار هزيمت اولديغى كبى برطاقم مختلف روايتلر وار ايسه‌ده مومى اليهك خصوصات حربيه‌ده تدبيرسزلكى حركتندن اكلاشيلور ، مومى اليه زبيددن صنعاده محصور بولنان عسكره امداد ايتمك اوزره حركت ايتديكى جهتله موجود معيتى اولان قوهٔ عسكريه‌دن برنفر بيله تفريق ايتميه‌رك زبيددن تا صنعايه قدر اولان خط حركاتى اوزرنده ايجاب ايدن نقاط مهمه‌يى طوته‌رق وخط مخابره‌يى تأمين ايله طوپلى اوله‌رق حركته دوام ايتمسى لازم كلور ايكن بالعكس قوهٔ موجوده‌سندن برجزؤ اعظمنى تفريق ايله ايلرويه سوق ايدوب قوتى ايكى‌يه تقسيم ايتدكدن

صکره نه زبیدله کندو بولندیغی نقطه‌نك اره‌سی و نه‌ده تفریق ایده‌رك ایلرویه سوق ایلدیکی قوتله بینی تأمین اولنمامش ایشته هم شو ایکی خط مخابره‌نك عدم تأمینی و همده قوتك ایکی یه تفریقی سببیله بیچاره عساکر عثمانیه بوحاله کیرمش دیمکدر؟

۹۷۵ سنه‌سی حلولنده احمد بعدانی سالف الذکر مراد پاشانك رأس مقطوعنی مطهره کوندردیکنده مطهر دخی همان رأس مذکوری صنعاده محصور بولنان عساکر عثمانیه‌یه کوندروب همان تسلیم اوللرینی تکلیف ایلدیکی جهتله محصورین مراد پاشانك رأس مقطوعنی کورنجه اموال واشیالرینه تعرض اولنمامق وجمله‌سی متبوع مفخملری طرفندن محرز اولدقلری مراتب ومناصب تا الك کوچك رتبه‌دن بالایه قدر ینه عهده‌لرنده قاله‌رق مرتبه‌لرینه کوره معاش مخصصلری ایله استخدام اولنمق شرطلریله استیمان ایده‌جکلرینی بالبیان مطهر دخی طبق مطلبلری اوزره امان ویردیکندن جمله‌سی صنعادن چیقوب عصرنام موقعه کله‌رك مطهر ایله ملاقات و تکرار عهود ومواثیق عقد اولنه‌رق مطهرك چادرلری میانه‌سنه چادرلر رکز اولنوب اقامت ایتدیرلدکدن صکره کوچك و بیوك ارباب مراتب ومناصبك رتبه‌لرینه وعساکرك صنفنه کوره قانون دولت اوزره مستحق اولدقلری معاشلرندن بر معاش و یرلمسنی کتاب خزینه‌یه امر ایده‌رك اولوجهله معاشلر توزیع اولنوب و بالجمله امرایه نفیس واغر خلعتلر اکساسیله صکره محل مذکوردن ینه صنعایه اعاده ایلدی

محصورین مرقومه سنهٔ مذکوره صفرینك اوتنجی کونی محاصره‌دن چیقدیلر که شهلا محمد بك محمد ابن حسن قزلباش عساکرك سرداری اولوب محمد قره کوز و صعده‌ده قائممقام بولنوبده مقدم کلمش اولان شیخ علی وحسن وجعفر وحمزه و یوسف وناصر وفائق تعزی وفائق صنعاوی مرقومون (ابنای ترکدن اولوب تعز وصنعا القابلریله ملقب ایدیلر) وکیوان ومحمود وطو پال سنان واوزون علی وحنفری عبدالله وامیر ومحمد بن اسماعیل الداعی وحسن وعبدالله نامان ذاتلر مرادن وداود اغا

واوزون علی وجعفر دخی کبار اغواتدن اولوب اغوات سائره عسکر اورزنده بولنسان بلوك اغالری اوله رق وعساکر موجوده ازغیرامی اواغوات التییوز سواری وایکی بیك مقداری پیاده دن عبارت ایدی ٭ فقط امرای مذکوره دن امیر محمد بن اسماعیل الداعی واوغلی امیرحسن و برادری عبدالله ابنای عمر بدن و باطنیه مذهبندن اولوب محمود ورصنوان پاشالر زمانلرنده نزد حکومت سنیه ده مستخدم بولندقلرندن مرقوملری مطهر صنعایه داخل اولمزدن اول حبس ایلدی

سنهٔ مرقومه صفر الخیرینك یکرمنجی کونی مطهر غایت مطنطن الای اجراسیله صنعایه داخل وجامع مقدسه نازل اوله رق ایکی رکعت نماز قیلدقدن صکره بعض آیات قرآنیه قرائت ایده رك جامع مذکوردن ینه الای ایله قصره کلوب وقصرده اقامت ایله عساکر موجوده سی رسم گچیدی اجرا ایلدیلر ٭ واشبو رسم عصر وقتنه قدر امتداد ایتدی

ولات سالفه طرفلرندن نزد حکومت سنیه ده استخدام اولنمش اولان امیر عبدالله حنفری یی دخی حبس ایده رك مرقوم التمش کون محبوس اولدیغی حالده حبسده وفات ایتدی

مطهر غلبهٔ مذکوره اوزرینه امیر علی ابن الشویعی تعز وحوالیسنه واوغلی لطف اللهی (حب) و (اب) و (جبله) وحوالیلریله (سحول) و (مخادر) و (ذی السفال) و (مخلاف) بلده لرینه قائممقام نصب ایتدکدن صکره امیر قاسم ابن شویعی عدن جهتنه کوندروب عدن وجهت مرقومه یی دخی کاملاً حوزهٔ تصرفنه الدقدن صکره (ریمه) و (وصاب) و (برع) و (جزان) بلده لریله و (فرسان) جزیره سنی تحت اداره سنه وشریف عیسی ابن المهدی التهامی نام کیمسه معرفتیله بیت الفقیهی دخی تحت انقیاده الوب جزانده اولان طوپلرك صنعایه کتورلمسنی شریف مرقومه امر ایتدی ٭ ومذکور طوپلر شریف مرقومك اقدامیله و تهامه اهالیسی معرفتلریله صنعایه چیقارلدی

{ لمترجمه }

{ بو قدر قانلر دوکیله‌رك جانلر تلف اوله‌رق اله کچورلمش اولان بر الکای جسیم والیٔ سابق رضوان پاشا سببنه مدت قلیله ظرفنده الدن چیقدی . و بوکا عدم مساعدهٔ تقدیر دینیلور ایسه سؤ تدبیر دخی واردر }

حسن پاشانك زبیده ورودی

سنهٔ مرقومه خلالنده حسن پاشا مصردن زبیده‌یه واصل اولدی ٭ و بو اثناده بیت الفقیه مطهر طرفندن ضبط اولنه‌رق درونده بولنان عساکر عثمانیه‌نك اسلحه‌سنی النوب صالیویرلدی ٭ عساکر مرقومه مأیوساً زبیده کلدکلرنده حسن پاشا اقطار یمانیه‌نك کافهٔ تکرار یدِ مطهره کچه‌رك تحت حکمنده اولدیغنی و یکیدن اکتساب ایلدیکی قوت ومکنت وغالبیتی کورنجه زبیده‌ده تأخر وتوقف ایده‌رك بیچاره انکشت حیرتی دندان تفکرله چیکندی وخطهٔ مذکوره‌نك اویله بلاقوهٔ عسکریه ومهمات حربیه تکرار استردادی ناقابل اولدیغنی اکلادی ٭ واصلا تجربه‌ی عسکر وتدارك سفر خصوصلرینه تشبث ایتمیوب کیفیتی دربار شوکتقراره عرض ایده‌رك عساکر ومهمات طلب واستدعا ایده‌رك زبیده‌ده تدافعی حالده بولندی

۹۷۶ سنه‌سی حلولنده امیر علی ابن شویعه زبیده‌ك ضبطنی مطهر امر ایلدیکندن مرقوم علی زبیده اوزرینه حرکت و (حیس) نام موقعه مواصلت ایلدی ٭ عساکر عثمانیه‌دن بر فرقهٔ قلیله امرادن خیرالله نام رجالك تحت قوماندهسنده اوله‌رق اوجه محل مذکورده بولندیغندن فریقین مقابله‌یه بالابتدار شدتله حرب وجدال ایلدیلر ٭ و بونلره امداد اولمق اوزره حسن پاشا طرفندن

اوزدمر اوغلی عثمان پاشانك يمنه والی اوله رق قوهٔ عسكريه ايله ورودی

حسن پاشا اشبو فتوحاتی در بار سعادت قراره متعاقباً عرض ايدوب ينه استدعای استمداده اصرار ايلدی

سنهٔ مرقومه خلالنده مصردن اوچ بيك موجودی متجاوز عسكر ومهمات وخزاين ايله عثمان پاشا زبيده قدم نهادهٔ سطوت و بسالت اولدی

{ لمترجمه }

اوزدمر اوغلی عثمان پاشا يمنه كلدكدن صكره حسن پاشا اهالينك حددن افزون اموالنی مصادره ايتمش ديه رك متهم طتوب تفتيش ايده رك حسن پاشانك بالجمله اموالنی ضبط ايله مومی اليهی فلس احمره محتاج ايتديكندن بونك اوزرينه حسن پاشا دخی يمندن بحراً مصره عزيمته رخصت اله رق كيتديكی بعض تاريخده مسطوردر }

مقدم صنعاده محصور اولوب بده مطهرك معيتنده مستخدم اولان امرای عساكر عثمانيه پاشای مومی اليهما يه خطاباً خفيا كاغدلر يازديلر ايسه ده يوللر ايسه مطهر طرفندن زياده تحت انضباطه النه رق اياب وذهاب ايدنلرك جمله سی يوقلمه اولنديغندن امرای مرقومه نك مكتوبلری طوتيلوب مطهره ويرلدی •
بونك اوزرينه مطهر دخی مرقومونی متهم طوتوب نقض عهد ايلدكلرينه حكم ايله همان جمله سنی زنجير بند اوله رق حبسه القا ايلدی
عثمان پاشانك قوهٔ كثيره ومهمات وفيره ايله مصردن يمن دیارينه چيقديغی خبرينی مقدم زبيدده بوز يلو بده تعزه فرار ايدن امير علی ابن شويع تعزدن

مطهره بيلدردی ٭ ومطهر دخی دولت عثمانیه نك خطهٔ یمانیه اوزرنده اولان
حقوق مقدسه سندن ال چكمیوب بهمه حال تحت حكمرانیسنه الدیغنی درك وتیقن
ایتدی ایسه ده بو حالی كیمسه یه افشا ایتمیوب اضمار ایله ینه استحصال اسباب
تدافعیه یه تشبثدن كیروطوره یه رق اطراف واكناف قبائلدن احتشاد واجتماع
عسكره مثابرت ایتدی ٭ (حجریه) قبائلی امر مذكوره عدم انقیاد اظهار
ایلمش اولمرندن حجریه امیری احمد ابن عبدالوهاب الحجزی یی دردست ایله
صنعایه كتورتدی ٭ و برادرزاده سی محمد ابن شمس الدینی قوهٔ وفیره ایله تعز
اوزرینه سوق ایتدی ایسه ده مرقوم دها اثنای راهده ایكن عثمان پاشا تعزه
كلەرك اجرای قوهٔ قهریه وابراز سطوت حربیه ایدوب تعزی ضبط واسترداد
ایلدی ٭ و پاشای مومی الیه تعزه واصل اولمزدن اول امیر علی ابن شویع ایله
مطهر طرفندن تعزده قائممقام بولنسان نصیبی تعزی ترك ایله (قاهره) یه
فرار ایلدیلر ٭ واشبو خبر الم اثر مطهره واصل اولنجه اقدامنی تداركات عسكریه
واستجلاب خزینه وملازمهٔ سفریه یه حصر ایله زیاده سعی وكوشش ایده رك
محمد ابن شمس الدینك موضع اتخاذ ایلدیكی جبل (اغبر) اوزرینه سوق
واعزام ایلدی ٭ وبو اثناده عثمان پاشا قاهره یی ضبط ایتمك اوزره حرب ایلكده
اولدیغندن محمد ابن شمس الدینك التحاق ایدن امداد ایله جبل اغبری طوته رق
موضع اتخاذ ایلدیكنی اكلاینجه قاهره یی ترك ایدوب مرقومك ورودینه انتظاراً
حربه آرام ویردی

محمد بن شمس الدین دخی تدابیر حربیه یه بر نتیجه ویرمك وجهله سندن رأی
المق اوزره لاجل المشوره موجود معیتی بولنان بالجمله رؤسایی نزدینه جمع
ایده رك مذاكره ومشاوره لرنده تعزه حواله بولنان جبل (صبر) اوزرینه
قاهره یه ظهیر اولمق اوزره مطهرك اوغللرینی موجود معیتلریله وینه مواقع
مذكوره دن (قصیبه) نام محله دخی رؤسادن بری وضع واقامت
ایتدیریله رك و بو موقعلرك جمله سنده قوهٔ ظهریه واحتیاطیه اولمق اوزره
جبل اغبر دخی موقع اتخاذ اولنمسنه قرار ویردیلر ایسه ده محمد ابن شمس الدین

ارباب حرب وتدبیردن اولمیوب کندو رأینه کیدر بر آدم اولدیغی کبی نهایت مرتبه‌ده خسیس وبخیل اولوب عساکرك یومیه‌سنه ومعاشلرینه صرف اولنمق اوزره مطهر طرفندن و یریلان خزاینی دخی اخفا ایله عسکره پاره و یرمدیکندن کندوسندن معیتی تنفیر ایلدیکی جهتله قرار مذکوردخی مؤخراً اخلال ایدیلوب علی ابن شویعی بلا نفع و فائده جبل (حبش) اوزرینه سوق و کندوسیدخی بولندیغی موقعی ترك ایله قاهره‌یه کیرمك اوزره حرکت ایلدی ٭ ومحمد ابن شمس الدینك اشبو سوء تدبیرندن معیتنده بولنان رؤسا بر قاتدها مغبر اولدیلر ایسه‌ده بر کره حرکت ایتمش بولندیلر عثمان پاشا بوحرکتی اکلادیغی کبی سواری و پیاده عساکرینك شجعان مشهوره سندن و ممارسات حربیه‌لری اك زیاده اولنلرندن ایجابی مقدار عسکری بالتفریق محمد ابن شمس الدینی تعقیب ایتمك اوزره ارقه‌سندن سوق ایلدی (حضیریه) نام موقعده محمد شمس الدینك زیدیه عسکرینی اوره‌رق و پك چوغنی طعمهٔ شمشیر ایده‌رك منهزم ایلدیلر ٭ بوصره‌ده بقیة السیوف اولنلر ایله حضیریه لیلر قاهره‌یه فرار و مرقوم محمد شمس الدین دخی عساکر منهزمه‌دن اول قاهره‌یه بالدخول قرار ایلدی ٭ و بونلرك محل مرقومه کیرمه‌لریله برابر عثمان پاشا قاهره‌نك اطرافنی دائراً مادار احاطه ایتدی ٭ ومحمد شمس الدینك موجود معیتی بولنان رؤسا اشبو حال وخامت‌آلی کورنجه کندولرینی اراده‌لریله تماماً تهلکهٔ ممانته القا ایلدکلرینی و اول اخشام قاهره‌ده قالینور ایسه جمله‌سی قلجدن کچه‌جکلرینی و بویله اولدیغی ایسه برطرفدن یاره‌رق اولن اولوب قلان قاله‌رق همان محل مذکوردن چیقملرینی مرقوم محمد ابن شمس الدینه بیان واتیان ایلدیلر ٭ بورأی اوزرینه قرار و یریله‌رك برطرفدن یاروب چیقمق اوزره عساکر عثمانیه اوزرینه اوردیلر ایسه‌ده عساکر عثمانیه طرفندن کمال ثباتله برابر ابراز اولنان مقابله وصولتدن ناشی پك چوق تلفات و یره‌رك غایت عسرت ومشقتله بقیة السیوف اولنلر منهزماً و پریشاناً ومخذولاً ومقهوراً جبل اغبره فرار ایلدیلر ٭ وقاهره‌ده اهالیسندن بشقه کیمسه قالمدی

قوجه سنان پاشانك سردارلق نامیله ورودی

{ لمترجمه }

{یمندن معزولاً كیدن محمود پاشا مصر والیلكنی استحصال ایتدكدن صكره درجهٔ نهایه‌ده اجرا ایلدیكی ظلم و اعتسافدن اهالئ مصریه بیزار اوله‌رق مشارالیهك عرصهٔ عالمدن وجودینی قالدرمغه مجاسرتله بركون بولاقه كیدركن قصر بدویه نام محلده بر باغ دیواری دلیكندن سینه‌سنه اصابت ایدن دانهٔ تفنك ایله وفات ایتدیكندن مشارالیه سنان پاشانك متوفای مومی الیهك یرینه مصر والیسی اولدیغی بعض تواریخ تركیه‌ده مسطوردر}

سنهٔ مرقومه حلولنده سنان پاشا مصر قاهره‌دن بر آ حركتله وكلی قوهٔ عسكریه ومهمات حربیه وخزائن كثیره‌یی مستصحباً دبدبه و احتشام تام ایله تعزه واصل اولدی

محمد ابن شمس الدینك دوچار هزیمت اولسی وسنان پاشانك تعزه قدم‌نهادهٔ سطوت اولسی اخبار دهشت آثاری مطهره واصل اولدقده مرقوم محمد ابن شمس الدینه عساكر عثمانیه‌یه مقابله ایتمك ممكن اوله‌میه‌جغندن حرب وقتالدن احتراز واجتناب ایله تعكره چكلمسنی یازدی ٭ مطهرك كاغدی كندوسنه واصل اولدیغنده، نزدنده بولنان رؤسا مطهرك بورأی وتدبیرینی استحسان واستصواب ایلدیلر ایسه‌ده، محمد ابن شمس الدین بولندیغی موقعی ترك ایتمامكده اصرار ایلدی وذی القعده‌نك اون دردنجی كونی سنان پاشا طرفندن عثمان

پاشا محمد ابن شمس الدینی اورمق اوزره سوق واعزام اولندی * مومی الیه عثمان پاشا مرقوم محمدك اوزرینه وارمقله برابر طرفین عسکری تقابل ایله اورته‌لغی سحاب حرب قاپلادی * وشدت رعدوبرق کارزاردن دشمنانك وجودلری محو وهبا اولوب دشمنك پای ثباتنه تزلزل طریانیله انهزامه یوز طوتدقلرندن نجاتی فرارده بوله‌جقلرینی بالیقین بقیة السیوف اولنلر همان موقعلرینی ترك ایله (نجد الاحمر) نام موقعه فرار ایلدیلر * بورادە‌ده برخیلی خیام وخزائن وذخایر اغتنام اولنه‌رق منصوراً تعزه عودت اولندی

قاهره اهالیسی سنان پاشایه عرض استیمان ودخالتله باقبول یدلرینه استیمان ورقه‌لری ویرلدی * وکبراسی دخی خلعت اکساسیله تلطیف وتسریر اولندی * عثمان پاشا امان ویردکدن صکره کبرای مرقومه‌نك قتلنه قیام ایتمش اولوب سنان پاشا دخی عهد وامانی نقض ایده‌نه جناب حق معین اولمز کلامیله مساعده کوسترمامش ایکن اهالئ مرقومه یزدن بوقدر عسکر تلف ایتدیلر دیه‌رك مرقومونك قتل اولنملرینه تکرار بتکرار اصرار ایلدیسه‌ده ینه مشار الیه سنان پاشا مطلوبنه مساعده ایتیوب کمال غضب وتهورله رد وجرح ایتمسی اوزرینه عثمان پاشا مغبر اوله‌رق استعفا ایله درسعادته عودت ایلدی

{ المترجمه }

{ مومی الیه عثمان پاشانك سنان پاشا کلنجیه قدر ابراز ایلدیکی خدمت مبروره سنان پاشانك حقد وحسدینه طقنوبده نام کندوسنه قالمق ایچون شاید قتل ایدر خوفندن ناشی عثمان پاشا ایفای فریضهٔ حج ایچون رخصت آله‌رق یمندن صاوشدیغنی بعض تاریخ ترکی درج ایتمش ایسه‌ده ینه بعض مؤرخلرك روایتلرینه کوره سنان پاشا مومی الیهك حقنده حرمت ورعایت ایده‌رك استخدام ایتمش فقط عثمان پاشا

غایت خودبین و معند اوله‌رق اوزرینه سردارلق ایله سنان پاشانك کلدیکنه مکدر اولوب حتی سنان پاشا اردویی صنعایه حرکت ایتدیرمك خصوصنده مجرد مشاوره ایتمك اوزره ایکی کره دعوت ایلدیکی حالده ایکیسنده‌ده اجابت ایتمیه‌رك کلنلر ایله سنان پاشایه خشین جوابلر کوندره‌رك وقوماندا اسنده اولان عسکری بشقه طوتوب تفرد داعیه‌سنه دوشدیکندن مومی الیهك بو افکاری بالاخره اردویه تفرقه براقه‌جغی جهتله سردار طرفندن عزل اولنوب کمال توقیر ایله درسعادته عزیمته رخصت ویریله‌رك سابقا میرمیران یمن اولوب‌ده سردار ایله یولدن عودت ایدن مومی الیه حسن پاشایه ایالت یمن توجیه ایدیله‌رك خلعت فاخره اکساسیله کیفیت دربار شوکتقراره عرض اولنمشدر ؛

محمد ابن شمس الدینك ینه منهزماً نجد الاحمره چکلدیکی خبری مطهره واصل اولدقده بودفعه اوغلی لطف اللهه (شماحی) نام محله چکلدیکی یازدی ایسه‌ده ینه محمد ابن شمس الدین طرفندن بو امره امتثال اولنمدی ٭ لکن سنان پاشا تعزدن حرکت ایلدیکندن بونك اوزرینه مرقوم محمد همان بولندیغی محلدن حرکتله (صهبان) نام محله واصل اولدی ٭ وسنان پاشانك وادئ (مبتم) نام محله کلدیکی خبرینی الدیغی آنده همان (شماحی) یه حرکت ایلدی ٭ و پاشای مشارالیه تعزه عودتله اطرافده بولنان بعض اوفاق تفك قله کبی محلارده مطهر جماعتندن قاچه میوب‌ده قالمش اولان بعض کیمسه‌لری دردست ایتمك اوزره اطرافه اوفاق مفرزه‌لر کوندردیکندن ولطف الله ایسه بو یله کیروده قالمش اولانلری المق ایچون محمد ابن شمس الدیندن عسکرله کیتمك اوزره رخصت ایستدیکنده مرقوم

محمد دخی اثنای راهده توقف اولنمیه رق برآن اقدم نقطهٔ مطلوب اولان شماخی یی طوتمق دها اهم اولدیغنی بیان وکیم کیدرایسه کیتسنی تهورله اتیان ایلدیکندن لطف الله غضبه کله رك مقدار کفایه ده عسکر استصحابیله کیرویه عودت ومذکور مفرزه لر ایله محاربه ایده رك کیروده قلانلری استخلاص ایدوب محمدك عقبندن شماخی یه کلدی

سنان پاشا سنهٔ مرقومه ذی الحجه سنده عدنك ضبط واستخلاصیچون درت بیك نفرایله امرادن (می) بکی برآوقپودان خیرالدین بکی بحراً سوق ایلدی ٭ ومحل مرقومه دخی مطهر طرفندن مقدم کیتمش اولان قاسم این شو بع اولوب عساکر عثمانیه هیچ برطرفدن کیسه مقابله ایتمیه رك عدن وملحقاتی کاملاً ضبط واسترداد ایله مساجد وجوامعده نام حضرت پادشاهی یه خطبه لر قرائت ایتدیرلدی ٭ ومرقوم قاسم بولندیغی حصندن امان طلبیله چیقدی ایسده کندوسنك تنبیهی اوزره جماعتندن بری خیرالدین بکك النی بوس ایده جك کبی یانته صوقیلوب کوملکی یکنده صاقلی اولان خنجر ایله خیرالدین بکی یاره لدیکندن قاسم ویانده اولنلرك جمله سی اولدیرلدی

۹۷۷ سنه سی حلولنده جهت یمانیه ده واقع (حب) حصنده مطهر صنعادن عسکر ترتیب ایده رك سرعتله کوندردی ٭ وسنان پاشادخی تعزدن شماخی اوزرینه حرکت ایدوب شماخینك اطرافنی احاطه ایله محمد ابن شمس الدینك اوزرینه درت جهتدن مهاجمهٔ شدیده کوستروب مرقوم محمدی منهزم و پریشان ایده رك کرك محمد وکرك عساکر منهزمه مخذولاً صنعایه عودت ورجعت ایلدیلر ٭ محرمك اون اوچنجی کونی محمد بن شمس الدین ومعیتی رؤسای عسکریه سی مطهره ملاقات ایتدیلر ٭ مطهر طرفندن حقلرنده حسن قبول کوستریله رك مسؤل ومعاتب طوتیلدیلر ٭ ومطهر بونی متعاقب تحت اداره سنده بولنان کافهٔ قلاع وحصوندن اقتضا ایدنلره طوب وهاون وسلاح وعسکر ترتیب وتسویه ایده رك وصنعا اهالیسندن بشیوز نفر وظیفه عسکر یازه رق بالاستصحاب صنعادن خروج واهالی یه دخی عساکر عثمانیه

صنعایه کلدیکی وقت مقابله ایدرلر ایسه پایمال اوله‌جقلرندن اطاعت ایلملرینی توصیه وتنبیه ایلدی

مطهر اشبو انهزامنه عقلنجه اوچ سبب بیـان ایده‌رك برنجیسی پدری امام شرف الدینه اولان عصیانی ایکنجیسی اوزدمره غلبه ایده‌میوب مومی الیهك عسکرینك صنعایی نهب وغارت و بوقدر نفوسی قتل وتلف و بنات ونسوانی سبی واسترقاق ایلدکاری اوچنجیسی پدرینه قارشو طیبه‌بی اعمار وانشا ایلدیکی سیئـاتنك جزالرینه اوغرادیغنه قائل اولدی ✱ وصنعـادن بعد الخروج ثلایه کیده‌رك اوغلی لطف اللهی دخی عساکروافیـه ایله ذمرمر وحوالیسنه تعیین ایتدی

اول ارالق سنان پاشادخی ذماره واصل اولمش اولسندن مطهرك صنعادن چیقدیغی خبرینی النجه اهالی‌یی تحت تأمینـه الق اوزره همان مرسول مخصوص کونده‌رك درون شهرده امان منـادیلری ندا ایتدردکدن صکره ذماردن حرکتله صفرك سکزنجی کونی صنعـایه واصل اوله‌رق صنعـانك جهت غربیه‌سنه اردویی قوزدبروب وعساکری شهره دخولدن منع ایچون اقتضا ایدن محلاره قراغوللر وضع ایدوب عساکرك شهره دخول ایلملری منع اولندی

سنان پاشا صنعایه واصل اولدقدن صکره حسن پاشایی ذمرمر اوزرینه ووادئ سره سوق واعزام ایلدی ✱ اهل سردن بولنـان بنی یزید قبـائلی مقابله‌یه قیام ایله وقوع بولان محاربه‌ده منهزم ومنکسر اوله‌رق پاشـای مومی الیه قوهٔ قاهره ایله سره داخل اولدی ✱ وسرده ایسه صنعا اهالیسندن قورقوبده اوبجه اورایه فرار ایدن برخیلی نفوس اولدیغنـدن بونلردنده اثنای محـاربه‌ده چوغی تلف اولدیغی کبی ایچلرنده فقیه احـمد ابن صلاح القیجوری دخی بولندیغندن اوصره‌ده مرقومده قتل اولنمشـدی ✱ محل مرقومده الثان اسرا صنعایه کوندرلدی

{ للمترجم }

{ مومى اليه حسن پاشا مصره متوجهاً عزيمت ايلديكى صره‌ده سنان پاشانك برأ يمنه كلديكى خبرينى الديغنـدن ساحلده بر منزلده اردوى همايونه ايريشوب و سنان پاشانك حضورينه چيقه‌رق حالنى عرض ايلدكده مشاراليه التفات ايدوب و خلعت و انعام فراوان ايده‌رك معيتنه اله‌رق حرمتله يمنه كتورمشدر }

صفر الخيرك اون ايكنجى كونى سنان پاشا ثلا ايله كوكبان اوزرينه حركت ايلدى ✦ و امير عبد الله الداعى بى دخى خيمه ومغارب جهتلرينه عسكر ايله كوندروب محال مرقومه اهاليسى كاملاً عرض مطاوعت ايلديلر ✦ وسنان پاشا (حوشان) ه واصل اولمسيله برابر (شبام) اهاليسى مقابله‌يه ابتدار ايلدكلرندن قوهٔ سيفيه ايله شبامى ضبط ايلدى ✦ (دخل شبام) تام تاريخ دوشدى ✦ واهالئ شبام فرار ايلدكلرندن عساكر عثمانيه تعقيب ايله مشغول ايكن مطهر (ضلع) يولندن ارقه‌لرينى الق اوزره عسكر سوق ايلدى ✦ عساكر عثمانيه طرفندن اشبو عسكرك كلديكى خبرالنديغى كبى منهزمينك تعقيبندن فراغتله عودت وجمله‌سى نقاط اصليه‌لرينه مواصلت ايلدكلرندن شبام اهاليدن تهى اولديغى حالده عساكر عثمانيه‌نك يدضبطنده قالدى

سنان پاشا حسن پاشايى جبل (تيس) اوزرينه سوق ايتديكندن محل مرقومه اهاليسى بيعت ايلديلر ✦ و اول اراليق مطهر دخى محمد ابن شمس الدينى كوكباندن (ضلع) ه سوق ايتمش بولنمسندن حسن پاشا تيسدن صكره ضلع اوزرينه كلوب (جروف السمع) نام محلده فريقين ملاقات ايده‌رك وقوع بولان محاربه‌ده حسن پاشانك عسكرندن اولان مقتوللرك رؤس مقطوعه‌لرى محمد ابن شمس الدين طرفندن النوب مطهره كوندرلدى ✦ بو محاربه‌دن صكره حسن پاشا (بنى الخياط) اوزرينه حركت ايتدى ✦ محمد ابن شمس الدينك مقصدى دخى محل مرقومى طوتمق اولوب مرقوم وامير على

ابن الشويع ومؤخراً محمدك برادری حسين ابن شمس الدين دخی كوكباندن التحاق ايلەيەرك بنی الخياط قربنده واقع (صنعمان) نام محلده يته فريقين ملاقات ايدوب ايكی طرفدن حربه ابتدارله مطهرك برادر زادەسی محمد ابن رضی الدينه قورشون اصابتيله ميتاً آتدن اشاغی دوشديكندن همان قالديريلوب طويلەنك التينه دفن اولنەرق تربه دخی انشا اولندی • ومحاربۀ مذكوره اوچكون امتداد ايدوب نهايت محمد ابن شمس الدينك برادری حسين منهزم ومنكسر اولەرق اردوكاهنی ونقود ايله خيلی اموال واشياينی ترك ايله مقهوراً فرار ايلدكلرندن مرقوم محمد وحسين رفاقلرنده يدی نفر كيمسه ايله كوكبانه وعلی ابن الشويع دخی مطهرك تحت ادارەسنده بولنان (بكر) نام محله واصل اولديلر • وسائر فرار ايدن عساكر ورؤسا ثلايه مطهرك نزدينه كيدەرك محل مرقومده خيام ركزيله اقامت ايلديلر

حسن پاشا اشبو محاربەيی قزاندقدن صكره كوكبان اوزرينه حركت ايله كوكبانی شدتله تحت محاصره وتضييقه الديغندن بوندن اول ذكر اولنديغی اوزره صنعاده مطهر نزدنده مستخدم عساكر عثمانيه امراسنك عثمان وحسن پاشاره يازدقلری كاغد مطهر طرفندن طوتيلەسی اوزرينه مرقومون حبس اولنمشلر ايدی • بونلر ايسه مؤخراً محبوساً كوكبانه نقل اولندقلرندن بوصورتله كوكبان محاصره اولنديغی كبی امير حسين بن شمس الدين مذكور محبوسلره خلعتلر كيديرەرك وبرچوق احسانلر ويرەرك سبيللرينی تخليه ايله حسن پاشا نزدينه كوندردی

سنۀ مرقومه شعبانده حسين بن شمس الدين كوكبانده وفات ايتدی • وكوكبانك محاصرەسيله برابر سنان پاشا دخی ثلايی محاصره ايتدی • مطهرده هرنقدر ثلاده محصور ايسەده يته كوكبانی حمايه واعانه ايتمك ايچون هركيم ثلادن كوكبانه كيدەرك كيروب وعودت ايدر ايسه يكرمی عدد التون ويرر ويته بوصورتله مخابره ايدر ايدی

جمادی الاولينك اخرنده (نبازق) نام قويرقلی يلدز شمال ايله غرب بيننده

طلوع ایلدی * کوکب مذکور عندالعرب مشؤم اولوب بوندن صکره کوکبان وثلا محاربه‌لری امتداد ایده‌جکنه حکم ویرلدی * واواصورتله امتداد ایتدی * وبواراالق حسن پاشا ضلع وسنان پاشا حوشان نام محللرده اقامت ایدرلر ایدی

مطهر (قیفه) و (حدا) وشیخ (قطران السحامی) وشیخ (علی ابن نشیر) طرفلرینه یازدیکه یمن جهتی یوللرینی کسه‌رك اردوی عثمانی یه زاد وذخیره کتورنلری منع ایتسونلر * وقبائل مرقومه دخی بر موجب اشعار طرق معابری ضبط ایله ایاب وذهاب ایدنلره مسلط اولدیلر

(حب) حصننده اولان برادری علی ابن شرف الدینه دخی سنان پاشا وحسن پاشا کوکبان وثلا محاربه‌لریله مشغول اولدقلرندن برطرفه عسکر سوق ایده‌میه‌جکلری جهتله اواطرف قبائل و عشائرینی جلب وجمع ایده‌رك کندو مقابله‌سنده بولنان عساکر عثمانیه امیری حضر قپودان اوزرینه حرکتله منهزم ایتمك اوزره اوجهتده بولنان عساکر عثمانیه‌یه تسلط ایلمسنی یازدی * وامیر مرقوم حضر قپودان دخی معیتنده بولنان سکز یوز نفر شجیع سواری ایله علی ابن شرف الدین اوزرینه حرکت ایتمش بولنمسندن ومرقوم علی ایسه مطهرك امری اوزره عشایر وقبائلی جلب وجمع ایلدیکندن حبده فریقین ملاقات ایتدکلرنده وقوعبولان شدتلی محاربه‌ده مرقوم امیر حضر قپودان قتل اولندیغی کبی معیتی بولنان عساکردن بردل بیله قورتیلیوب جمله‌سی قتل ایدلدی

اشبو محاربه‌دن اول ذمرمره سوق اولنان عساکر محل مذکورده بولنان لطف‌الله طرفندن ارسال اولنان نقیب نصاری وشیخ علی ابن نشیر وشیخ قطران السحامی نام کیمسه‌لر قوماندالریله اولان عساکر ایله ذمرمرده ملاقات ایده‌رك ایدیلان شدتلی محاربه‌ده عساکر عثمانیه غالب ولطف اللهك عساکری منهزم ومغلوب اوله‌رق قتل اولنانلرك کله‌لرندن ایکی دوه یوکی تحمیل اولنه‌رق سنان پاشا نزدینه کتوردیکندن مظفریت مذکوره اوزرینه اردوی عثمانیه‌ده

شنلك اجرا اولندی ٭ ایسه‌ده، بونی متعاقب حضر قبودانك معیت موجوده‌سیله علی ابن شمس الدین طرفندن قتل اولندیغی خبرلم اثری کلدیکندن اردو هیئتنه زیاده‌سیله محزونیت اتو بردی

دفعهٔ ثانیه اوله‌رق امیر قراجور ذی مرمی اوزرینه سوق اولندیغندن ینه وقوعبولان محاربات شدیده وعدیده‌ده امیر قراجور منهزم و پریشان اولوب لطف الله طرفندن باشی اله‌رق یدی مطهره کوندرلدی

کوکبان محاصر اولندقدن صکره سکسان اوچ دفعه محاربات شدیده اولدیغی کبی کرك ذلا وکرك مواقع سائره‌ده نائرهٔ حرب وقتال اشتعال ونیچه نیچه جانلر طرفیندن پایمال اولدیغندن بوحال یأسمأب محمد ابن شمس الدینه تأثیر ایله مأیوس اقبال قاوب حسن نزدنده بولنان امیر عبد الله ابن محمد داعی مرقوم محمده صلح تکلیف اولنمسنی پاشای مومی الیهه افاده ایلدیکندن اولوجهله محمد طرفنه کاغد یازلدی ٭ ومحمد ایسه کیفیتی مطهره بیلدردیکندن صلح ایچون استعجال ایتیوب برماه دها صبر وثبات ایلمسنی جوابا بیان ایلدی ایسه‌ده محمد مطهرك بو رأبنی اصغا ایتیه‌رك مصالحه ایتدی ٭ ومحمد ابن شمس الدین اظهار مخادنت ایله کوکبانده نام نامی حضرت خلافتپناهی یه خطبه‌لر قرائت ایتدیره‌رك اسم خلیفهٔ مؤمنین اعلان واشاعت ایلدی

مصالحه اولندیغی متعاقب سنان پاشا وحسن پاشا اردویی منقبه قالدیروب وعروس ومسار وبلاد حضور نامان محللر محمد طرفندن تسلیم اولنه‌رق محمدك اوغلی عبد القدوس رهن اوله‌رق صنعایه کوندرلدی ٭ وبومدت ظرفنده مطهر ایله دخی محاربه اولنیوب عساکرك بویله مدت مدیده لیلاً ونهاراً محارب بولنمسندن جمله‌یه تعب وکسل طاری اوله‌رق هرطرفدن عساکری منقبه جلب وجمع ایلدیلر ٭ ومطهر دخی خواص خدام واتباعندن براز کیمسه الوب کوکبانه کتدیکنده محمد طرفندن کوکبانده نقیب بولنان کیمسه مطهرك کیفیت ورودی ودولتله مصالحه ایتدکلرندن شمدی مطهرله می محاربه ایدیله جکی یوخسه نقض عهد ایله دولت علیهنه

می قیام اولنه‌جغی محمد بن شمس الدینه افاده اولندقده مطهرك ورودندن محمدی زیاده سیله خوف وتلاش استیلا ایتدی ایسه ده مطهرورودینك برمقصده مبنی اولمیوب مجرد زیارت ایچون کلدیکنی بیان ایلسی اوزرینه حسن قبول ایله طوپلر آتیله رق اعلان مسرت اولندی • وینه کوکبان وحوالیسی مطهره بیعت ایله تحت حکمنه کیردکارندن اوجه اولان صلحدن برثمره حاصل اولمدی • مطهرك بوصورتله کوکبانه دخولنی سنان پاشا ایشتدیکی کبی مطهر ایله دخی مصالحه اولنه رق تجدید معاهده اولنمسنی محمد بن شمس الدینه بیان واشعار ایتدیکندن مرقوم محمد دخی مصالحه یه توسط ایده جکنی بیلدردی

بهرام پاشانك ورودی

{ المترجمه }

{ بو اثناده طرف آستانهٔ دولتدن ایالت یمن قره شاهین مصطفی پاشانك کوچك اوغلی که رضوان پاشانك برادری و رکب شام امیرالحاجی مومی الیه بهرام پاشایه توجیه بیورلمشدر }

مشار الیه سنان پاشانك سالف الذکر بلاد یمنده ظهوره کلان خدمات مبروره سی نزد دولتده قرین قبول اولدیغندن ایالت یمن بهرام پاشایه انعام اولندی • مومی الیه بهرام پاشا زبیده چیقمسیله برابر جهت یمانیه‌ده ایجاب ایدن محلاره امرادن محمد محمود نام کیمسه نك قوماندا سیله عساکر سوق ایده رك قبائلدن بعضیلری فرار و بعضیلری عرض انقیاد ایلدیلر • ومومی الیهك ورودی خبری سنان پاشایه واصل اولنجه متقدمن سنهٔ مرقومه ذی الحجه سنك اون یدنجی کونی صنعایه عودت ایلك اوزره حرکت ایلدی

۹۷۸ سنه‌سی حلولنده حسن پاشا مقدم ذمرمرده لطف الله اوزرینه حرکت ایتمش بولنمسندن ومطهر طرفندن دخی امداد اوله رق لطف اللهه برخیلی عسکر کوندرلدیکندن سنان پاشا صنعایه عودت ایتمك اوزره منقبدن حرکت ایتدیکی حسن پاشایه بیلدیروب مومی الیه حسن پاشا دخی ذمرمردن بلاحرب وقتال حرکتله سنان پاشا فرقه‌سنه التحاق ایلدی ❖ وبو اراالق مطهر ایله سنان پاشا بیننده متارکه اولوب اردو صنعایه دبدبهٔ عظیمه ایله واصل اولدی

حب حصننده بولنان امیرعلینك حضرقپودان اوزرینه اولان غلبه‌سی جهتله امیرعلینك حصنی ضبط اولنمق وتحت اداره‌سنده بولنان قبائل تربیه ایدلمك اوزره حسن پاشا بهرام پاشایه لاجل الاعانه حب جهتنه سنهٔ مرقومه صفر الخیرنده سوق واعزام اولندیغندن جبل (بعدان) ده حسن پاشا فرقه‌سیله بهرام پاشا فرقه‌سی ملاقات ایتدکلرندن حب حصننی محاصره ایله حروب متوالیه وقوعبولوب طوپلر ایله حصنك پك چوق محالّ ودیوارینی هدم ایلدیلر

حب محاربه‌سی اثناسنده وشهر جماذی الاولی ظرفنده سنان پاشا صنعادن حرکت وامیرمحمودی دخی قائممقام نصب ایله ذماره مواصلت ایلدی ❖ مطهر طرفندن وکیل مرخص اوله رق ذماره کلمش اولان شمس الدین ابن جحاف وسنان پاشا وبهرام وحسن پاشالر حاضر اولدقلری حالده مطهرك ذاتاً تحت اداره‌سنده بولنان حصون وبلاددن ماعدا (طواهر) و (صعده) وحوالیسی و (حولان) وحوالیسی و (ذمرمر) وحوالیسی وکافهٔ بلاد (نهم) نام بلاد وقلاع وحصون مطهره‌ترك اولنمق وشاید طرفین اهالی وعسکرانی یکدیکری جانبنه فرار ایدن اولور ایسه رد ایدلمك شرطلریله مصالحه ومعاهده اولندقدن صکره شمس الدین ابن جحاف مطهر جانبنه رجعت وبهرام پاشا دخی ینه حب جهتنه عودت ایدی

جبده محصور بولنان علی ابن شرف الدینك اصحابندن وحصنه کیروب چیقان ابن عرجه نام رجل ایله بهرام پاشا مقاوله ایدرك مرقومك واسطه سیله علی ابن شرف الدینی تسمیم ایتمکه قرار ویروب قواکهدن عیوه‌یه سم قاتیله‌رق مرقوم ابن عرجه ویرلدی • وعرجل دخی هرنصلسه مذکورعیوه‌یی حصنه کوتوروب تقریبله علی ابن شرف الدینه ویردیکندن علی برقاچ کره قوقلیه‌رق برمقدار اصیروب یدکدن صکره زندنده بولنان وبنی حشیبردن اولان فقیه حشیبره‌ویردی • اودخی برازینی اکل ایده‌رك باقیسنی عبدلره ویردیکندن عبدلر دخی اکل ایلدیلر • ومرقوم فقیه زهرك اضطرابندن برکون برکیجه یشایوب فرداسی صباح متأثراً وفات ایلدیکی کبی عبدلردن اکل ایدنلر دخی بربرلرینی متعاقباً وفات ایتدیلر • وعلی ابن شرف الدینه دخی تأثیرایدوب مضطرباً یاتدیغندن همان ابن عرجه‌یی زندانه القا ایلدی ایسه‌ده اوچکون یشایوب بودخی وفات ایلدیکندن خواص توابع وخدامی ابن عرجه‌یی قتل وتلف ایلدیلر • ونهایت شعبان شریفده حصن مذکورده بولنانلر استیمان ایدوب تسلیم اولدقلرندن حصن حبك ضبطنه بوصورتله موفق اولندی

سنان پاشا عهدسنه ینه مصرولایتی توجیه بیورلدیغندن امرای عسکریه‌دن وافرادن برابر کیتمك استیانلری ومومی الیه حسن پاشایی بالاستصحاب سنهٔ مرقومه رمضان شریفنده زبیددن جانب قاهره‌یه عطف عنان عزیمت ایلدی

{ للمترجم }

{ حبش بکلربکیسی اوزدمر اوغلی عثمان پاشا یمنه والی اولدقدن صکره میرمیران شام لالا مصطفی پاشا دخی کفایت مقداری مصر عسکریله عثمان پاشایه امداد ایچون سردار تعیین اولنه‌رق ٩٧٦ سنه‌سی اوائلنده

مصره واروب تجهيز عسكر و تداركات مهمات وذخاير امرنده بولنديغندن
و مصر واليسی اول اراالق مشار اليه سنان پاشا اولديغندن مومی اليه
مصطفی پاشانك مطالبنه مساعده ايتميه‌رك مأموريت مذكوره
كندوسنه احاله اولنمق اوزره اجرای تدابيره بالتشبث كيفيت طرفيندن
در دولته عرض اولندی ايسه‌ده خدمت سرعسكری كندويه تفويض
اولنمق بابنده سنان پاشانك ايتديكی تدبير مساعدهٔ وزير كبير ايله
نتيجه پذير اولوب مومی اليه مصطفی پاشا مصردن شامه عودت ايله
مصره ميرميران بغداد اسكندر پاشا قائممقام نصب و تعيين اولنه‌رق
مشاراليه سنان پاشا سردارلق عنوانيله و درت بيك كزيده عسكر ايله
مصردن برأ يمنه عزيمت ايلديكی بعض تواريخ تركيه‌ده مسطور ايسه‌ده
مومی اليه مصرده سفر لوازمينی كورديكی اثناده امرادن طويل مصطفی
و محمد بكلر يمن سفرندن ابا و نفرت ايتدكلرندن فرمان پادشاهی يه
عدم اطاعتلری جهتيله ايكيسنيده قتل ايتديكی و مشاراليه مصرده امرای
عسكريه و افرادك ايچنده يالكز ركوب و نزوله مقتدر اوله‌ميانلرينی
و برده محافظهٔ مملكت ايچون تركی لازم كلان مقداری براغوب قصور
موجود عسكرك جمله‌سيكه يدی بيك نفری متجاوز قوت و مهمات
وطوپ و ذخيره وخزينه فوق الحد اوله‌رق استصحاب ايله سويشدن
قرق عدد (چكدرمه) و اون (قاليون) و يكرمی عدد (شايقه) مبری
سفنی اوله‌رق و يوز عدد (جلبه) تعبير اولنور كميلر دخی نول ايله

طوپیله‌رق بر فرقه‌سی بو صورتله بحراً وکندوسی دخی بالذات براً حرکت ایده‌رك یمنه کلدیکی وکتوردیکی خزانه‌دن هر بر حرکت ومحاربانده عساکره ومشایخ عربانه حددن افزون احسانلر ایلدیکی ونه درجه‌لرده همت وغیرتلر ایده‌رك تکرار یمنی ید مطهردن قورتاردیغی تفصیلاتی برق الیمانیده محرردر . ایشته ابراز ایلدیکی فداکارلقدن ناشی پاشای مشارالیه فاتح یمن نامیله بنام وبو صورتله کسب اشتهار تام ایتمش ایسه‌ده مشارالیهك وقایعنه باقیلنجه واقعا پك چوق فداکارلق ایده‌رك مطهر ایله محاربات عدیده ایدوب یمنك نصفنی مطهرك استیلاسندن استخلاص ایتدی . فقط ینه مطلوب وجهله حسن نتیجه‌یه موفق اوله‌میوب صلح وهدنه ایده‌رك ماالذکر یمنك جهت شرقیه‌سنده وجهت غربیٔ شمالیسنده کائن ممالك وبلدان وحصون وقلاع واراضیٔ وسیعهٔ منبته ووفیره مطهره ترك اولنه‌رق دولتك ید تصرفنده یالکز صنعا ایله تهامه جهتی قالدیغندن مشارالیهك مدتنده وقوعبولان محاربات متعدده‌ده دوکیلان قانلر وتلف اولان جانلر ینه بلا استفاده بیهوده‌یه کیتدی چونکه مأخذمز اولان تاریخلره باقیلنجه مشارالیهه پکده فاتح یمن نظریله باقیله‌میه‌جق . وشاید بو ذاته فاتح یمن دینلور ایسه بیچاره اوزدمرك حقی ضایع ایدلمش اولور . برق الیمانینك مندرجاتنه کوره پاشای مشارالیه‌پك بیوك خدمتلر کورمش ونیچه نیچه همتلر وخزینه‌لر بذل وصرف ایلمش ایسه‌ده بر حسن نتیجه استحصال ایتمش اولسه ایدی

خطهٔ یمانیه‌نك ایكنجی فاتحی دینمك سزا اوله بیلور ایدی ﴾

بهرام پاشا ذمار خارجنده برمحل اعمار وانشا ایتدیره‌رك بناسنه تاریخ دوشن (ملحظ) اسمی تسمیه اولنان محلده اقامت ایدوب ذمار وبن حوالیسی قبائل عاصیه ومطیعه‌سندن سلاح طوپلق اوزره مقابله ایدنلری اوره‌رق پك چوق نفوس قتل ایلدی • حتی قتل ایتدیكی آدملری معطل اولان جسیم برقیویه آتدیررایدی • نهایت اواطرف قبائل وعشایرینك سلاحلرینی كاملاً طوپلیوب مشایخ مشهوره‌دن احمد النواری دخی عرض مطاوعت ایتدی •

سنان پاشا زماننده صنعایه قائممقام براغیلان امیرمحمددی غزل ایله یرینه دلی خضر نام كیمسه‌یی قائممقام نصب ایلدی •

۹۷۹ سنه‌سی حلولنده سالف الذكر مطهرك صنعانی بالمحاصره الدیغی آوانده تسلیم اولان امرا میاننده بولنان محمد ابن اسماعیل الداعی امام مطهرك سجننده وفات ایلدی

۹۸۰ سنه‌سی حلولنده بنات نعش صغری ایله شرق بیننده زهره كوكبندن دها بیوك بر یلدز طلوع ایدوب ناس اشبو كوكبك ظهورندن مطهرك سنهٔ مذكوره ده وفات ایده‌جكنه حكم ایلدیلر

بلاد (اهنوم) اوزرینه مطهر طرفندن قائممقام بولنان بنی جحافدن سید علی ابن ابراهیمه دخی بعض منجمین سنهٔ مرقومه‌ده مطهرك وفات ایده‌جكنی خبرویردكلرندن سید مرقوم مطهرك اطاعتندن چیقه‌رق كندوسنك بهرام پاشایه تبعیت ایلدیكنی و بهرام پاشا دخی معین اوله‌جغنی بیان ایلدیكندن كیفیت مومی الیه بهرام پاشا طرفندن خبرالنمسی اوزرینه مطهره مرقوم سیدك تربیه اولنمسنی واعانه ایچون عسكر ایستدیكی حالده عسكر دخی كونده‌ره‌جكنی یازدیغندن مطهر جواباً اظهار تشكرله عسكره احتیاج اولمدیغنی اشعار ایدوب سید علی‌یی اورمق اوزره اقتضا ایدن

عسكری بالاحتشاد امیرعلی ابن شویع ایله مخدومی غوث الدین قوماندالریله بلاد اهنوم اوزرینه سوق ایلدی ٭ وعلی ابن شویع اهنومی اوره رق سید علینك جماعتنی پریشان ایتدکدن صکره سیدعلی امانه دوشدیکندن بالاستصحاب منصوراً مطهر نزدینه عودت ایلدی ٭ ومطهر سید علی بی حبسه القا ایدوب علی ابن شویعه خلعت فاخره البـاس ایله بشیوز عدد دینار و برصندق طولیسی ملبوسات نفیسه احسان ایلدی

امام مطهرك وفاتی

سنهٔ مذکوره ابتداسندنبرو مطهرك وجودینی خسته لك استیلاو (دای الکلا) علتنه مبتلا اولدی ٭ بوخسته لکی ارهسنده ینه ثلاده اوتوره رق امور وخصوص اهالی ایله مشغول اولوب ارالق صید وشکاره دخی کیتدیکندن نهایت مصاب اولدیغی علت اشتداد ایدوب مرقومك بوعلتی معنگا حصم جانی وظاهراً اك عزیز دوستلری بولنانلر طرفلرندن تسمیم ایدیله رك سمك تأثیرندن حصوله کلدیکنه ذاهب اولدیلر

شهر رجب الفردك اوچنجی بازار کونی امام مطهرك بقعهٔ عمری دانهٔ اجل صدماتیله رهین انهدام وتارك دغدغهٔ حرب ووغای جهان اولدی

وفاتنده بالجمله اولاد شرف الدین واقاربی کاملا نزدنده بولنه رق مکمـل الای ایله جنازه سی قالدیرلدی ٭ وفاتندن اولجه اوغـلی یحیی ابن مطهر محمد ابن شمس الدینك تحت نظـارتنده اولـدیغی حالـده ثلاده ولطف الله ابن مطهرك مستقلا ذمرمرده ودیکر اوغلی غوث الدینك عفارده وینه اوغـلی عبدالرحمنـك حجه ده ومحال مرقومه حوالی وملحقاتی دخی تحت ادارهلرنده بولنمق اوزره اقامتلرینـه قرار ویرلدی ٭ واهـالیسی دخی جملهً عرض مطاوعت وانقیاد ایلدیلر ٭ وصعده وحوالیسی دخی سید احمد ابن حسین المؤیدی یه احاله اولندی

امام مطهرك كنيه‌سى

(مطهر ابن الامام شرف الدين يحيى ابن شمس الدين ابن مهدى احمد ابن يحيى المرتضى ابن احمد ابن امير مرتضى ابن مفضل ابن منصور ابن امير مفضل ابن حجاج ابن امير على ابن يحيى ابن امير معتضد بالله القاسم ابن امام يوسف الداعى ابن امام منصور بالله يحيى ابن امام ناصر لدين الله احمد ابن امام الداعى الى الحق يحيى ابن حسين ابن امام قاسم ابن ابراهيم طباطبه ابن اسماعيل ديباج ابن ابراهيم ابن حسن مثنى ابن حسن سبط ابن امير المؤمنين على ابن ابى طالب كرم الله وجهه ورضى الله عنه)

مطهرك حال حياتنده حبس ايلديكى يكرمى يدى نفر بلاد اهنوم مشايخنى على يحيى ابن مطهر حبسدن چيقاروب عقد عهود ايله سبيللرينى تخليه ايده‌رك محللرينه كوندردى • مشايخ مرقومه مملكتلرينه كيتدكدن صكره على يحيى‌نك اطاعتندن عدول ايله اعلان عصيان ايلديلر • وبلاد اهنوم ايسه غوث الدينك تحت اداره‌سنده اولديغندن اهالى ومشايخ مرقومه بى‌دا ترهٔ انقياده الق اوزره بلاد (شرف) ه چيقدى

مرقوم غوث الدين بلاد شرفه چيقدقدن صكره لطف الله ايله برادرى على يحيى بيننده تضاد واختلاف وقوعبوله‌رق نهايت كسب شدت ايدوب محاربه‌يه نتيجه ويرديكندن لطف اللهك عمى‌زاده‌سى سيد فخر الدين عبد الله ابن احمد ابن شمس الدين لطف الله ايله متفقاً وامير على بن شويع حمزى دخى على يحيى ايله متفقاً لطف الله ايله على يحيى بيننده محاربهٔ عظيمه اوله‌رق على يحيى‌نك عسكرى منهزم وپريشان اولدى

بووقعه‌دن صكره‌ينه على يحيى وابن مطهر ايله برادرى عبد الرحمن ابن مطهر بيننده مخالفت ظهوريله ايش منافسه‌يه كيده‌رك بينلرنده حرب وقتالى منتج اولديغندن محمد ابن شمس الدين طرفندن على يحيى‌يه معاونت وامداد اولنق

اوزره مبارك شعبان نام رجل عسكر ایله کوندرلدی ٭ وفریقین بیننده محاربهٔ عدیده وشدیده وقوعبولدقدن صکره امیرعبد الله ابن مطهر واطف الله توسط ایده‌رك اصلاح ذات البین ایتدیلر

۹۸۱ سنه‌سی حلولنده علی یحیی ایله امیرناصر بیننده ظهور ایدن مغایرت ومخالفتدن طولایی ایش حربه نتیجه ویردیکندن محمد ابن شمس الدین کافهٔ عساکرینی وخواص تبعه ورؤسایی ثلادن علی یحیی‌نك اعانه وامدادینه کوندروب طرفین مقاتله ومحاربه‌یه شدتله قیام ایتدکلرندن برخیلی تلفات وقوعبوله‌رق امیرمحمد ناصر (زاهر) ه چکلدی ٭ واورادندخی صنعایه کله‌رك بهرام پاشایه بیعت ایله استعانه‌ده بولندیغندن پاشای مومی الیه مرقومه سنجاق ویره‌رك بلادی بولنان رداع اوزرینه قائممقام نصب ایتدی ٭ وامیرناصر صنعایه متوجهاً چیقدیغنی متعاقب سیداحمد ابن حسین المؤیدی بلادزاهره کله‌رك امیرناصرك خانه‌سنی هدم ایلدی

۹۸۲ سنه‌سی حلولنده ٭ بلاد اهنوم مشایخی عصیان وطغیاندن وارسته اولمدقلرندن علی یحیی ابن مطهر طرفندن عساکر وفیره ایله جمال الدین علی ابن احمد ابن یحیی ابن صلاح بلاد اهنوم اوزرینه سوق واعزام اولندی ٭ اهنوملیلر غایت صعب وعسیر برمحلده تحصن ایتدیکلرندن وقوع بولان محاربه‌ده علی یحیانك عسکرندن پك چوق تلفات اولدیغی حالده جمله‌سی منهزماً ومقهوراً عودت ایلدیلر

بونی متعاقب علی یحیی ایله برادری عبدالله ابن مطهر بیننده دخی منافسه وقتال عظیمه وقوعبولدی ٭ اشبو مبارزه‌ده برادرلری ناصر ابن مطهر مقتولاً وفات ایدوب عبدالله ابن مطهر دخی (حقل) حصننه عودت ایده‌رك اوراده اقامت ایلدی

(سنهٔ مرقومه ظرفنده سلطان سلیم خان جنتمکان حضرتلرینك دارجهاندن باغ جنانه ارتحالی وسلطان مراد خان ثالث حضرتلرینك تخت عالئ عثمانی‌یه جلوس بیوردقلری خبری اقطار یمانیه‌یه واصل اولدی)

سنهٔ مذکوره ذی الحجه‌سنده مخطده عساکر عثمانیه دفتردار ایله برابر بهرام پاشا علیهنه عصیان ایده‌ك بازار واسواقی نهب وغارت ایتدکدن صکره پاشای مومی الیهی قصرنده محاصره ایلدیلر • صنعا قائمقاملغندن معزول امیر محمود عساکرك اوکنی الەرق تسکین فتنه‌یه واسطه اولدی

مصطفی پاشانك ورودی بهرام پاشانك عزلی

۹۸۳ سنه‌سی حلولنده مصطفی پاشا یمن ولایتیله زبیده واصل اولدیغندن بهرام پاشا دخی ذمارده کائن مخطدن تعزه عزیمت وموی الیه مصطفی پاشا (بقعه) نام محله مواصلت وربیع الاولده محل مذکورده عالم فنادن دار بقایه رحلت ایلدی

بهرام پاشا بوندن اول دفتردار ایله عساکرك کندو اوزرینه اظهار ایلدکلری عصیاندن ناشی اعمال دسایس ایله عساکر عاصیه‌نك پك چوغنی ورئیسلری اولان دفترداری دخی قتل واعدام ایدوب اصلاح احوال عسکریه ایله مشغول ایکن مراد پاشانك یمنه واصل اولدیغی خبرینی الدی

قوجه مراد پاشانك ورودی و بهرام پاشانك عزیمتی

{ لمترجمه }

{ مومی الیه مراد پاشا سابقا یمن والیسی بولنوب صکره مصر والیسی اولەرق مصرده مقتولاً وفات ایدن محمود پاشانك کتخداسی اولەرق پاشای مومی الیه وفات ایتدکدن صکره مصرده قالەرق کندوسی پك زیاده ثروت وسامانه مالك اولدیغندن مصرده میرلواولق وبعده

﴿ امیر الحاجلق منصبلرینی احراز ایتدیکندن صکره ینه مصر حافظی بولنان پاشا واسطه‌سیله یمن ولایتنی احراز ایتمشدر ﴾

مومی الیه بهرام پاشا شهر ذی القعده‌ده تعزدن جانب قاهره‌یه عزیمت ومراد پاشا دخی یمنه مواصلت ایلدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده اقطار یمانیه‌نك كافهٔ جهاتنده غایت شدتلی قحط وغلا اولوب بونی متعاقباً وباعلتی ظهور وعلت مذكوره اجلی كلان نیچه بیك كیمسه‌لری ایصال قبور ایتدیكی مثللو اشراف واعیان وعلمای ناسدن بشقه امام شرف الدین اصحابندن پك چوق آدملر واولاد واحفادندن رضی الدین ابن شرف الدین وعبد التواب ابن شرف الدین وذكریا ابن شرف الدین ومحیی الدین ابن شرف الدین وحسین ابن شرف الدین ومطهر اولادندن صلاح الدین وسلیمان وعبد المنعم وحمید الدین ومطهرك برادری علینك اولادندن محیی الدین وابو الغیث وشمس الدینك اولادندن احمد وعبد الله وعز الدینك اولادندن ذكی الدین وبنه اولاد امامدن زین العابدین بن حسین بن شرف الدین وفات ایدوب بونلردن بشقه دها لایعد ولایحصی اقارب واولادی علت مذكوره‌دن وفات ایلدی

٩٨٤ سنهٔ مرقومه حلولنده مراد پاشا صنعایه واصل اولدی ❊ وتعزده ومحال سائره‌ده بهرام پاشا مدتنده عصیان ایدن عساكره اوك ایاق اولنلردن قلان وسائر ادبسز كروهندن اولان كیمسه‌لری قتل ایلدی ❊ بونلردن بری علی دلی نجق اولوب مقتولین مرقومینی قتل ایتزدن اول بولندیغی محللرده خلعتلو الباس ایده‌رك بالاستصحاب دسایس ایله اثنای راهده قتل ایتدی ❊ ومرقوم دلی نجغی قتل ایلدكدن صكره تعزه واصل اوله‌رق محل مذكورده برمدت اقامتله برخیلی اهل شرورك وجودینی عرصهٔ عالمدن قالدیروب امرای عسكریه‌دن كوچك علی نام كیمسه‌یی دخی صنعایه كتوره‌رك هم مرقومی وهمده كتخداسی بولنان علی یوسفی دیوانده قتل ایلدی

٩٨٥ سنه‌سی حوالیده اوته‌دنبرو تعز قائممقامی بولنان امیر شیخ علی‌یی بر دسیسه ایله قتل ایدوب‌ده تعز قائممقاملغنی حائز اولمق سوداسنه دوشمش و بو مرادینه نائلیتی دخی اولا" تعزه قریب (یفرس) قائممقاملغنی استحصالده بولمش اولان جعفر اغا مراد پاشادن یفرس قائممقاملغنی استحصال ایتدکدن صکره جبل حراز عساکرندن ناصر الحرازی‌یی اطمـاع ایله امیر علینک قتلنه واسطه ایده‌رک ومرقوم ناصر دخی تعزه کله‌رک باب کبیرک قصر میدانی طرفنده وقصره قریب اولوب عادت بلده اوزره مسافرینه اکمک وطعام فروخت ایدر اتمکجی خاتونلردن برینک خانه‌سنه کیره‌رک اقامت ایلدی ٭ ومحل مذکورک دکان وخانه‌لری ایسه بر طاقم اوفاق عشه‌لردن عبارت وضیق بر محل اولوب امیر شیخ علینک دخی کندویه مخصوص اولان بر بستانه هر زمان بش التی‌وز عرب عسکر یله مطنطن اوله‌رق کیدوب بر ساعت اوتوره‌رق بعد التنزه ینه قصره عودت ایتمک معتادی اولدیغندن مرقوم حرازی ناصرک اقامت ایلدیکی محل کذرکاهنده بولندیغندن بر معتاد شیخ علی بستان مذکوره عزیمتله عودتنده اوکنده وارقه‌سنده بولنان عسکر عرضه ایله تفنک آته‌رق محل مذکوردن کچدکاری اثناده مرقوم ناصر بولندیغی محل مخفیدن امیر علی اوزرینه تفنکی بوشالدوب قورشون صولجانبندن کیره‌رک صاغ جانبندن چیقدی ٭ ومرقوم بیروح اوله‌رق آتدن اشاغی دوشدی

لکن اوقدر غلبه‌لک وازدحام ایله برابر عساکر طرفندن آتیلان سلاحلردن کیمک او ردیغی اکلاشیله میوب حتی اکثر ناس قضاء" آتدن دوشدی ظن ایلدیلر ٭ وصکره قانک سیلاننی کورنجه عرب عسکر یله ترک عساکری بیننه فتنه وفساد دوشه‌رک فعل مذکوری طرفین بر برلرینه عزو واسناد ایله مقاتله‌یه قیام ایلدکلرندن مصطفی اغا بن سید علی جزایری نام کیمسه عساکرک بیننی بولمق وفتنه‌یی قالدرمق ایچون امیر علینک قتل اولنمسنه مراد پاشادن امر واردر دیه‌رک برکاغد صورتنی کوستروب ایشته بو امرک

احكامی اجرا اولندی دیمکدر دیو فتنهٔ واقعه‌یی باصدردی
قاتل مرقوم ناصر دخی اورادن صبا و شوب جعفر اغا نزدینه کله‌رك
مرادینك حاصل اولدیغنی وامیر شیخ علی بی اولدر دیکنی خبرویرمسی
اوزرینه جعفر اغا مرقومی کرفت ایله تعز سجننه کوندروب حبس
ایتدیره‌رك وکندوسیدخی متعاقباً همان تعزه کلوب متوفی امیر علینك اموال
واشیاسنی ونقوددن هرنه‌سی وارایسه جمله سنی طوپلیه‌رق تمهیر ایتدی
مرقوم جعفر اغا اصل افکار وامالی اولان تعز قائممقاملغنی استحصال ایچون
صنعایه‌مراد پاشانزدینه‌چیقدی . وپاشای مومی‌الیه‌ایله‌ملاقات ایتدیکی کون
خلعت اکسا اولنه‌رق محل مذکور قائممقاملغی دخی وعد اولندی
فقط امیر علینك قتلنه سبب اولدیغی پاشای مومی الیه طرفندن اولجه کیفیت
بالتحقیق اکلاشلمش اولمسندن مرقوم جعفر اغا پاشای مومی‌الیه یانندن
کیتدکدنصکره بعد العصر ینه پاشا ایله کورشمکه کلدیکنده پاشا طرفندن
ویریلان امر اوزرینه خدم واتباعی باب قصردن ایچرو یه قونلمیه‌رق
یالکز کندوسی پاشا نزدینه چیقدیغنده پاشای مومی الیه جلادی بولنان دلی
قاسمه جعفر اغانك باشینك کسلمسنی امر ایله همان قصر ایچنده باشی کسیلدی .
وپاشای مومی الیه امیر محمدنوبتجی نام کیمسه‌یی دخی حبس ایده‌رك برخیلی
طوردقدن صکره حبسده وفات ایلدی
٩٨٦ سنه سنده مراد پاشا تعزه متوجهاً صنعادن عزیمت وذماره
مواصلتنده علامه دن فقیه احمد ابن القاضی عبد الرحیم تبریزی یی تحت
الحفظ صنعاده واقع دار الحمر اسجننه کوندردکدن صکره تعزه واصل
اولدی . وتعزده اقامتی اثناده بلاد آنسده برحریف بعض کتب غیرمعتبره‌نك
بیاننه کوره آخر زمانده یمنی استیلا ایده‌جك اولان (منصور حمیر)
بنم دعواسیله ظهور واطراف واکنافه کونا کونا اراجیف نشریله برطاقم
سبکمغزلری باشینه جلب ایده‌رك اظهار عصیان ایتدیکندن پاشای مومی
الیه همان رجل من بور اوزرینه حرکت ایله نهایت باشنده بولنانلری

تارمار و پریشان ایدوب کندوسنی دخی قید اسره اله رق تعزه عودت ومحل مرقومده متوفی شیخ امیر علینك قاتلیله برابر ایکیسنی برآنده قتل ایله مدعی مزبورك جلدینی یوزدردی

سنهٔ مزبوره رمضان شریفی نصفنده حسن ابن علی المؤیدی صعدهده امامت دعواسیله قیام ایده رك باشینه برخیلی ادم احتشاد وجلب ایله جبل اهنوم جهتنه چیقه رق اورادن هرطرفده بولنان علما وفضلایه کندوسنك امامتنی مکاتیب ایله ومخصوص آدملر ارسالیله اعلان و بیعت ایلمرینی اشاعت ایلدیکی کبی لطف الله ابن مطهره ومحمد ابن شمس الدینه وعلی یحیی ابن مطهره دخی بیعت ایلمرینی وشاید مخالفت ایدرلر ایسه سیوف قاطعه ورماح لامعه ایله جمله سنی قهر وتدمیر ایده جکنی مکاتیب مخصوصه ایله بیان ایلدی

مرقوم اشبو دعوایه قیام ایتزدن اول خلقی اقناع واسکات والزامله تبعیت ایتدرمك ایچون کندو آدملرندن برازکیمسه لر آل مؤیدك اقطار یمانیه یی استیلا ایله صعده دن عدنه قدر حکم ایده جکنی اخبار مغیباتدن اوله رق اطراف واکنافه اشاعه ایتدکارندن پك چوق سبکمغزان ایناتوب مرقوم دعوای امامته قیام ایتدیکی کبی حریفلرك اعلان ایتدکلری اراجیفك صحتنه قائل اولدقلرندن برخیلی کیمسه لر امام مرقومه تبعیت ایله اشبو اقوال کاذبه یه علی یحیی ابن مطهر دخی ایناته رق امام مؤیدك تحت اطاعتنه دخول ایله برخیلی حصون ومحالی امام مرقومه تسلیم ایلدی

لطف الله دخی عبدالله ابن احمد ابن شمس الدین ونقیب فرحان چاوش ایله بالاتفاق مدعیٔ مرقوم مؤید اوزرینه قیام ایده رك بلاد (حشب) جهتنه حرکت ایتدیلر ٭ هرکیم مؤیده تبعیتله بونلره مخالفت ایتدیلر ایسه انلری اوره رق قتل ایلدیلر ٭ ومراد پاشا طرفندن صنعاده قائممقام ترك اولنان امیر سنان دخی لطف اللهه معین اولمق اوزره چیقه رق لطف الله عسکریله براشوب مؤید جماعتیله وقوعبولان محاربه ده مؤیدك جماعتی منهزم اوله رق پك چوق کیمسه لری قلیجدن کچوردیلر ٭ بونك اوزرینه

ذمرمر بلادی اهالیسی مؤیده تبعیتدن استنکاف ایله سکونت ایتدکلرندن
امیر سنان عساکر ایله صنعایه عودت ایلدی ٭ وامیر مرقومك صنعایه
عودتندن صکره مشرق اهالیسنك کافه سی لطف الله علیهنه اظهار
مخالفت ایلدکلری کبی غوث الدینه دخی بلاد عفار اهالیسی مخالفت
ایدەرك غوث الدینی محاصره ایلدیلر ٭ وبلاد حجه اهالیسی دخی علی
عبد الرحمن اوزرینه قیام ایتدکلرندن بونلردن علی عبد الرحمن مؤیدك
تحت تبعیتنه دخالت ایتدی ٭ وامیر محمد ابن ناصر دخی مؤیدك طرفداری
بولنان سید احمد ابن حسین المؤیدی اوزرینه قیام وصعدهیی تسخیر
ایلدی ٭ ورضی الدین ایسه مقابله ایتمیەرك مؤیدك تحت اطاعتنه کیردی
٩٨٧ سنەسی حلولنده امیر عبد الله ابن مطهر مؤید طرفندن دردست
اولنەرق زندانه حبس ایلدی وسنهٔ سابقهده مراد پاشا طرفندن قاهرهده
حبس اولنمش اولان امیر محمد قزلباش دخی محبسده وفات ایلدی
٩٨٨ سنه سنده مؤید جمع افراد ایله بلاد همدانك اخذی ایچون حرکت
و (روی) قریه سنه مواصلت ایلدی ٭ بلاد همدانك اکثریسی عرض
مطاوعتله بیعت ایتدیلر ٭ وصنعادن دخی امیر سنان چیقەرق لطف الله
ابن مطهر وفرحان چاوش ومحمد ابن شمس الدین طرفندن دخی عنبر طیار نام
کیمسه قوماندا سیله کوندریلان عسکر جملەسی برلشەرك قریهٔ مذکورەده
مؤید اوزرینه حرکت ایلدیلر ٭ امیر سنان طوپلری مواقع مناسبهیه وضع
ایله اطراف قریه احاطه اولنوب عساکر مجتمعه صولت شدیده ایله صولت
ایدەرك عساکر عثمانیه نك هجوملرینه مقابله قصدیله رضی الدین ابن مطهر
ومطیع الله ابن احمد جماعتلریله برابر قریهٔ مذکورەدن چیقەرق هرنقدر
مقابلەده بولندیلر ایسەده تاب آورمقاومت اولەمیوب فرار ایلدیلر ٭ وعلی
یحیی ابن المطهر امیر محمد ابن احمد ابن محمد الحمزی ادرن نام کیمسه قوماندا سیله
مؤیده ثلادن امداد کوندردی ایسەده مؤیدك عساکری بتون پریشان
اولدیغندن برفائدەیی مفید اولمدی ٭ وقریهٔ مذکورەده فرار ایتمیوبده ثبات

ایدنلری دخی امیر سنان کاملاً قلعجدن چکوزه رك رؤس مقطوعه لرینی الوب منصوراً ومظفراً صنعایه ولطف الله دخی ذمر مره عودت ایلمدکلرندن نائرهٔ فتنهٔ مؤیدی بوصورتله اطفا ایلدیلر

مراد پاشا وقوعات مذکوره اثناسنده حضر پاشایی (حبش) طرفنه سوق واعزام ایتمشیدی

سنهٔ مرقومه جمادی الاولیده صنعایی سیل بصه رق بستان سلطان نام محل جهتنده اولان سوری هدم ایله وقوعبولان طغیاننده برخیلی بیوت کوتوردی ٭ ومذکور سیلك ثلا حصننذن کوزندیکی روایت اولنور

ارنود حسن پاشانك و رودی مراد پاشانك عزلی

{ لمترجمه }

{ مشارالیه حسن پاشادر دولتمدارده یکرمی سنه مقداری بوستانجی باشی اولان ارنود حسن اغا اولوب کمال عقل و فراست و رأی و تدبیر و ضبط و سیاست ایله معروف و مشهوردر ٭ بلا طلب کندوسنه یمن ایالتی رتبهٔ وزارت ایله سلطان مرادخان علیه الرحمة و الغفران حضرتلری طرفلرندن توجیه و احسان اولنمشدر ٭ مومی الیهك زماننده بوستانجیلر کتخداسی اولوب متانت و ضبط و دیانت ایله شهرت شعار اولان سنان کتخدانك کندوسنه کتخدا نصب و تعیین اولنه رق برابر یمنه کیتمسنی حضور همایون پادشاهی یه عرض و رجا ایلدکده خواه ناخواه بلاطلب فرمان همایون ایله مومی الیه بوستانجیلر کتخدالغندن چیقاریله رق

مشاراليه حسن پاشایه کتخدا ویرلمشدر }

شهر مذکور طرفنده حسن پاشانك یمن ولایتیله ورودی ومراد پاشانك عزلی خبری کلدیکی کبی مومی الیه مراد پاشا درسعادته متوجهاً عزیمت ایتمك اوزره متهیء حرکت بولندیغی اثناده امیرحسن نام کیمسه‌یی عدن قائممقامی نصب ایلدیکندن امیرحسن دخی مراد پاشانك معزولاً حرکت ایتمسندن طولایی اشبو توجیهات خلقی طرفندن قبول اولنمیه جغندن بحثله پاشای مومی الیهك امر توجیهنی رد ایدوب قبول ایتمدیکندن امیرحسنك بومجاسرتی پاشای مومی الیهك غضب وحدتنی موجب اوله رق امرای موجوده‌یی جلب وجمع ایله کندوسی هرنقدر معزول ایسه ده کمی یه راکب اولنجیه قدر حکم ونفوذی جاری اوله جغنی بعد البیان امیرحسنی قتل ایله وجودینی دیار عدمه پویان ایتدی ◆ وخلفی حسن پاشا ایله ملاقات ایتمکسزین ایفای فریضهٔ حج ضمننده جانب حجازه کیتدی

پاشای مومی الیه کریم الطبع وصلابت دیده اصحابندن ومحب خاندان رسول اوله رق پك چوق کیمسه لری نعم واحسانه مستغرق ایتمسیله اهالئ یمن عندنده پك زیاده ممدوح ومعتبر برذات ایدی

٩٨٩ سنه‌سی حلولنده حسن پاشا تعزه واصل اوله رق اورادن جمادی الاولینك غره‌سنده صنعایه مواصلت ایلدی ◆ وسنهٔ مرقومه رجب شریفنده امیر سنانی بلاد (وصاب) و (ریمه) اوزرینه سوق ایدوب محال مرقومه وحوالیسی تربیه وتنکیل اولنه رق واسلحه وسیوفی طوپلندقدن صکره اموال میریه یی تحصیل ایده‌رك حصن (ظفار) ده بولنان محمد ابن ناصر الحمزی اوزرینه حرکت ایدوب حصن مذکوری محاصره ایتدی ◆ بونك اوزرینه امیر سنانه سردارلق عنوانی اعطاسیله حکم ونفوذی تزیید اولنوب وحصن مذکور محاصره ده ایکن مرقوم محمد ابن ناصر امان طلبیله حصنی تسلیم ایده‌جکنی بیان ایتدیکندن اولوجهله امان ویریلوب حصن مذکور

الندقدن صكره مرقوم محمد ابن ناصری دخی استصحاب ایله صنعایه عودت وعید اضحی ده مواصلت ایلدی

٩٩٠ سنه سنده مرقوم محمد ابن ناصری حسن پاشا دارحمرا زندانه حبس ایتدی ۰ ومرقوم محبسده وفات ایلدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده حسن پاشا آل واولاد شرف الدین ایله نقض عهد ایده رك حرب ایله جمله سنی تحت ادارهٔ حکمرانیٔ سلطنت سنیه یه ادخال ایتمك مراد ایلدیکندن اولوجهله امیر سنانی صعده او زرینه سوق ایتدی ایسه ده صعده ده علی یحیی صعده امیری سید احمد بن حسین مؤیدی ایله متفق اولدیغندن علی یحیی صعده یوللرینی قطع ایله امیر سنان مقابله یه ابتدار ایله محاربه یه شروع اولنه رق اثنای محاربه ده مرقوم علی یحیی ذمرمرده اطف الالهة صنعا او زرینه تعارض ایده رك صنعا جهتنده حسن پاشا یی مشغول ایتمسنی یازدی ۰ اشبو خبر حسن پاشایه واصل اولنجه همان ذمرمر او زرینه عسکر سوق ایده رك فریقین بیننده محاربهٔ متعدده وقوعندن صکره لطف الله جماعتی نهایت الامر منهزم اوله رق ذمرمره چکلدی ۰ وعلی یحیی دخی امیر سنان طرفندن محاصره اولنوب وحوشانده ایسه مصطفی ابن طاهر اقامت ایتدیرلدی

٩٩١ سنه سی حلولنده امیر فخر الدین عبد الله ابن مطهر کوکبانندن صنعایه حسن پاشا نزدینه کله رك عرض دخالت واستیمان ایلدی ۰ ومحمد ابن شمس الدین ایسه ذاتاً مطیع اولوب مرقوم فخر الدین تحت اداره سنده بولنان محللری دولته ترك ایتمك شرطیله قبول اولنوب خلعتلر اکساسیله تکریم وتبجیل اولندی ۰ بونك او زرینه علی یحیی دخی استیمان ایتمك اوزره محمد بن شمس الدینك توسط ایده رك حسن پاشا ایله بینلرینی اصلاح ایلمسنی مرقوم محمده بیلدردیکندن محمد دخی اصلاح ذات البینه توسط ایده رك مدعك تسلیم اولنمسی شرطیله علی یحیایه امان ویریلوب بوده تحت اطاعت سلطنت سنیه یه دخالت ایتدی ایسه ده لطف الله دائرهٔ عصیانده

ثبات ایله اظهار تعند ایلدیکندن ذمرمره سوق اولنان عساکر لطف الله ابن مطهرك اوزرینه غایت دلیرانه وشجیعانه صولتله مرقومك جماعتندن پك چوق کیمسه لری قتل وتلف ایده رك ذمرمر حصننی دائرً مادارا احاطه ایلدکلرندن حصنك تسلیم اولنمسی ولطف اللهه امان ویرلمسی ایچون محمد ابن شمس الدین توسط ایتمسیله مرقوم لطف الله حصندن چیقوب تأمینات ویرلنجه‌یه قدر حسن پاشانك اوغلی امیر حسین رهن اوله رق کوکبانه کوندرلدی ✦ وحسن پاشا دخی لطف اللهك تسلیم اوله جغندن ناشی صنعادن ذمرمره عزیمت ایتدیکندن لطف الله حصندن چیقه رق حسن پاشا نزدینه کلوب پاشای مومی الیه طرفندن تکریم ایله کوکبانه کوندرلدی ✦ وسنهٔ مذکوره شهر ذی القعده سنده ذمرمر حصنی بو صورتله ضبط اولنه رق وپاشای مومی الیه حصن مذکورده بر خیلی ایام اقامت ایلدی سنهٔ مرقومه‌ده امیر سنان دخی صعده‌نك فتحی ایچون سید احمد ابن حسین المؤیدی اوزرینه کوندرلمش اولوب صعده حدودینه قریب برکهٔ (مداعس) نام محله واصل اولدقده امیر مرقومی استقبال ایله امداد ایچون امیر عبد الله ابن مطهر وامیر هادی ابن ناصر وحفیظ ابن ناصر نامنده اولان اشراف یوله چیقدقلرندن امیر سنانه مداعسده ملاقی اولدیلر ✦ و (عجله) نام محلك طوتیلمسی ایچون پیاده وسواری برخیلی عسکر ایله اشراف مرقومه‌یی عجله‌یه سوق ایلدی ✦ وسید احمد ابن حسین المؤیدی دخی امیر سنانك مداعس برکه‌سنه وصولی خبرالدیغی آنده عسکر یله صعده دن چیقه رق حرب ایچون اختیار وتنسیب ایلدیکی مذکور عجله نقطه سنی امیر سناندن اول طوتمق اوزره طوراندی ایسه ده امیر سنانك عجله‌یی طوتدرمق اوزره عساکر کوندردیکنی اکلادیغی کبی برمناسب موقعی اردوکاه اتخاذ ایده رك چادرلریله احمال واثقال سائره‌یی عمیسی مهدی ابن عزالدین وعمی زاده لری صلاح ومحمدی محل مذکورده ترك ایده رك دیکر عمی زاده‌سی عز الدینی اله رق امیر سنانك

عجله یه سوق ایتدیکی عساکری عجله یه صعوددن منع ایتمك اوزره محل مذکور اوزرینه سرعتله حرکت ایتدی ٭ لکن عساکر عثمانیه نقطهٔ مذکوره یی طوتمش بولندقلرندن حرب وقتاله مبادرت ایلدیلر ٭ و سید احمد حسین المؤیدی عسکرینك بعضیلری منهزم ومنکسر اوله رق فرار وثبات ایدوب قلانلر ایله دخی مرقوم احمد وعمی زاده‌سی عزالدین قتل اولنوب جمله سنك رؤس مقطوعه‌لری آلندی ٭ واشبو وقعه شهر ذی القعده‌نك سلخنده وقوعبولدی

ومرقومك قتلی وعساکرینك انهزامی خبری اردوکاهده ترك ایلدیکی عمیسی مهدی ابن عزالدین ایله اوغلی صلاح ومحمده واصل اولنجه بونلرده بولندقلری موقعی ترك ایله محمد صعده حوالیسنده بعض محللرده عسکر طوپلامق ایچون کیده‌رك مهدی وصلاح دخی حصن (ام ایلا) یه کیروب تحصن ایتدی ٭ وامیر سنان دخی اشبو مظفریتدن صکره همان صعده‌یه حرکتله اهالی طرفندن اظهار انقیاد اولنه‌رق بلا حرب ومزاحم شهر ذی الحجه‌ده صعده‌یه داخل اولوب بوصورتله ضبط واسترداده موفق اولدیغندن اشبو خبر بشارت اثرله برابر مرقوم سید احمد ایله عمی زاده‌سی عزالدینك ودیکر رؤسانك رؤس مقطوعه‌لرینی صنعایه حسن پاشا نزدینه کوندردیکنده درون مملکتده شهر آیین اجرا ایلدی

٩٩٢ سنه‌سی حلولنده بلاد صعده وحوالیسی اهالیسی کاملاً امیر سنانه عرض مطاوعت ایتدکلرندن (ام لیلا) حصننی محاصره وتضییقه الدی ٭ وصفر الخیرك اون بشنجی کیجه‌سی بلاد حجه‌ده بولنان عبدالرحمن ابن مطهر حصن (مبین) التنده واقع حوضین نام تفرج محلنده کوله‌سی طرفندن قتل اولندی ٭ وشعبان شریفك غره‌سنده ام ایلا حصنی اخذ اولنه‌رق سید صلاح ابن احمد مهدی ابن عزالدین اخذ وکرفت اولندی ٭ و رمضان شریفك التنجی کونی استسقاء اللحمی علتندن محمد ابن شمس الدین وفات ایدوب یرینه اوغلی احمد ابن محمد ابن شمس الدین شیخ نصب اولنه‌رق لطف الله ابن

المطهر دخی بلاد شرفدن صنعایه حسن پاشا نزدینه کلدیکندن پاشای مومی الیه طرفندن فوق الغایه عزت واکرام اولنه رق براز مدت مسافر ایدلدکدنصکره ینه بلاد شرفه عودت ایلدی

حسن پاشا بلا موجب علی یحیی ابن مطهر ایله نقض عهد ایله علی یحیانك اوزرینه امیر احمد ابن محمد شمس الدینی سوق واعزام ایلدیکندن واول اراق علی یحیی (رغبل)نام محلده بولنه رق ثلاده برادری ابراهیمی و برادر زاده سی احمدی براقش اولمسندن مرقوم امیر احمد علی یحیانك بلادینی تجاوز واوغرادیغی محللری نهب وغارت ایلدی ◆ و پاشای مومی الیه دفتردار مصطفی افندی یی دخی ثلا اوزرینه وامیر کیوان وصلاح الدین اغالری مسور اوزرینه سوق ایتدی ◆ ومسور حصننده مطهر زماننده اولان عسکرك اوزرینه دها ایجاب ایدن مقدارده قوهٔ عسکریه ایله برادر زاده سی محمد ابن الهادی یی علی یحیی کوندردی ایسه ده مرقوم محمد ابن الهادی ایله علی یحیانك بیننده مؤخراً منافسه و برودت ظهور ایلدی ◆ حسن پاشا مرقوملرك بینلری بوزوق اولدیغی خبر النجه همان محمد ابن الهادی یه هدیه لر کوندررك مسور قلعه سنك محافظه سنی یازدی ◆ بو ایشدن علی یحیانك خبری اولمدیغی حالده عساکر عثمانیه مسوره اشبو دسیسه ایله شهر ذی الحجه ده داخل اولدیغندن علی یحیی ارتق ظفیره جهتنه کتدیکی جهتله مسورده اولان عیال واولادی دخی مرقومك نزدینه کوندریله رك مسور حصننده بولنان اموال وخزاین کاملاً اخذ اولنوب وجمیع اهالئ مسور تحت اطاعت وانقیاده النوب محمد ابن الهادی ایله عساکر عثمانیه اوارالق مسورده ساکن اولدیلر ◆ وامیرسنان دخی جبل اهنومده امام حسن ابن علی اوزرینه حرکت ایدوب بواثناده ثلا حصننده بولنان ابراهیم ابن مطهر واحمد ابن علی یحیی ابن مطهر ثلا حصننی تسلیم ایلدیلر ◆ کذلك شهر مزبور ظرفنده حصن حضور المصانع دخی علی یحیی طرفندن وکیل بولنان امیر احمد ابن محمد الحمزی ادرن جانبندن تسلیم اولنوب وینه شهر مذکور ظرفنده امیرسنان جبل اهنومده مرقوم حسن ابن علینك بك چوق قرا و بلادینی

استيلا ايتدى

٩٩٣ سنه‌سی حلولنده حسن پاشا ایله غوث‌الدين بيننده تضاد واختلاف ظهور ایتدیکندن وسنهٔ مرقومه صفرنده محمد ابن الهادی‌یه سنجاق ویره‌رك دیکر امرا وقوهٔ عسکریه ایله محمد ابن هادی‌یی غوث‌الدین اوزرینه سوق ایتدیکندن عفار بلادینی جمیعاً استیلا ایتدیروب قوهٔ قهریه وسیفیه ایله بلاد مرقومه ضبط وتسخیر اولندی ◆ وعفار حصنی دخی محاصره ایدلدیکندن و بلاد عفار ایله بلاد اهنوم همحدود اولوب امیر کتخدا سنان دخی اهنوم طرفندن حرکت وتضییق ایتمش اولمسندن فراراً ظفیرده بولنان علی یحیی ابن مطهرك اشبو فتوحات ومظفریت اوزرینه پای عصیاننه تزلزل کلدیکندن دخالت وتضرعدن بشقه برچاره‌سی قالمیوب شهر جمادی الاولیده امیر کتخدا سنانه دخالت واستیمان ایلدیکندن مرقوم حسن قبول ایله شهر مذکور ظرفنده علی یحیی‌یی بالاستصحاب صنعایه حسن پاشا نزدینه کتوردی ◆ وحقنده حرمت کامله اولندی

وبو اراالق محمد ابن الهادی بلاد مسور اهالیسنه مسور حصننی عساکر عثمانیه‌دن اخذ وضبط ایلملرینی وکندوسی ایلاً کلوب جمله‌سی برلکده اوله‌رق دولت علیهیه قیام ایده جکنی یازدیغندن ذهننده ویردیکی قرار وجهیله نزدنده بولنان اسافل وارا ذل کروهندن براز کیسه‌یی اله‌رق عفاردن ایریلوب مسوره کیتدی ایسه‌ده رفیقلرندن ایکی کیسه برابرنجه کیتمیوب تأخرایده‌رك مرقومك بیراغنی دخی سرقتله امیرکتخدا سنان نزدینه کلدیلر ◆ وامیر مرقوم دخی هنوز صنعایه عودت ایتمامش اولدیغندن مرقوملر محمد هادینك کیفیتندن خبرویرملری اوزرینه نقیب عنبر طیار قومانداسیله کوکبان عسکرندن محمد ابن هادی اوزرینه ومسور بلادینه دخی مقدم امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدین قائمقام نصب اولنمش اولمسندن کیفیت مرقومه دخی یازیله‌رق نقیب فرحان قرمانی قومانداسیله مرقوم امیر احمد طرفندنده عسکر سوق اولندی ◆ ومحمد ابن هادی ایسه

اولجه اولان اشعار او زرینه قبائل طوپلنه رق كندوسنی بكلمكده ظن ایلدیكندن مسوره موا صلتنده هیچ بركیمسه یی بوله میوب یالكز نزدنده بولنان اون نفركیمسه ایله قالدی ٭ وبونلری طیشاروده براقوب جبل مسور او زرینه رئیس عسكر نصب اولنوبده حصنده اقامت ایدن فقیه احمده بیان ایتمك او زره ایكن سالف الذكر سوق اولنان عسكر جهات اربعه دن كورینه رك عساكر مرقومه كلوب محمد ابن هادی یی حصن مذكورده دردست ایله كوكبانه كوندردیلر ٭ وكوكباندن دخی شبامه ایندیریله رك اورادن صنعایه حسن پاشا نزدینه كوندرلدی ٭ صنعاده دار الحمرا سجننه حبس ایدلدی

سنهٔ مرقومه جمادی الاولنده حسن پاشا ثلا حصننی ضبط تسلم ایتمك او زره بالذات ثلایه عزیمت ایتدی ٭ ثلانك التینه واصل اولمسیله برابر امیر ابراهیم ابن مطهر واحمد بن علی یحیی پاشای مومی الیهی استقبال ایده رك اظهار مطاوعت ایلدیلر ٭ ومرقوملر پاشای مومی الیه طرفندن تلطیف وتكریم اولنه رق احمد ابن علی یحیایی سركرده نصب ایله وابراهیم ابن مطهری دخی معاش تخصیصیله تسریر ایتدی

وسنهٔ مرقومه رمضان شریفی ظرفنده امیر كتخدا سنان دخی كافهٔ بلاد اهنومی ضبط ایده رك اهالیسی بیعت ایدوب امام حسن ابن علی یی دخی (صاب) نام محلده محاصره ایتدیكندن نهایت مرقومده تسلیم اوله رق امیر سنان نزدینه كلدی ٭ واتفاق غریبه دن اوله رق مرقوم سنهٔ ماضیه رمضاننك اون بشنجی كونی امامت دعواسنه قالقدیغی كبی بوسنه رمضاننك اون بشنجی كونی دخی امیرسنانه تسلیم اولدی ٭ امیرسنان صحبتیله صنعایه حسن پاشا نزدینه كلوب جرم وعصیانی عفو اولنه رق صنعاده اقامت ایتدیرلدی

۹۹٤ سنه سی حلولنده حسن پاشا لطف اللهی عسكریله صنعایه دعوت ایلدی ٭ ولطف الله دخی بروجه اشعار سنهٔ مرقومه شهر

صفرينك دردنجى كونى برادرى حفظ الهى دخى برابر الەرق صنعايه واصل اولدى • بونى متعاقبا ديكر برادرى على يحيى ابن مطهر دخى صنعايه كلدى • وبو ارالقده غوث الدين حصن عفارده محصور اولوب محاصرين طرفندن زيادە حصر وتضييق اولنديغندن حصن مذكورى ودرونندە اولان خزاين واموال واشيايى تسليم ايله كندوسنك عيال واولاد واحفاديله بلاد شرفده اقامت ايتمك شرطلريله حسن پاشا ايله بينلرينى بولمق اوزره توسط ايلمسنى لطف اللهه يازدى • حسن پاشا طرفندن قبول اولنوب لكن حصن مذكور تسليم اولندقدن صكره غوث الدينك بلاد شرفه صاليويرلمسى خفيا محاصره قوماندانه يازلديغندن بر وجه مشروح شروط مذكوره اوزره ربيع الاولك دردنجى كونى عفار حصنى تسليم اولنەرق عساكر عثمانيه حصن مذكوره داخل اولدى

حصن مذكوردخى فتح وتسخير اولندقدن صكره حسن پاشا صعدة طرفنه عزيمت وحين عزيمتنده بلاد شرفده لطف اللهه ضيافت ايتديره رك اورادن صعده يه حركت ايده جكنى اشراف اعيانه بيلديروب بوصورتله بر دسيسه يه تشبث ايتدى • شويله كه كتخدا امير سنان امراى سائره وعساكر كثيره واولاد مطهردن لطف الله وعلى يحيى وحفظ الله وابراهيم عبدالله وسائر رؤساى مشايخ معيت واستصحابنده اولديغى حالده ربيع الاولك اون ايكنجى كونى بلاد شرفه نزول ايله ركز خيام اولندى

محل مذكورده همان اولكون امير كتخدا سنان اولاد مطهر ايله كافهٔ امرا واغوات واشراف ومشايخى چادرينه جلب وجمع ايده رك اولاد مطهردن لطف الله وغوث الدين وعلى يحيى وحفظ اللهك درسعادته كوندرلملرى حقنده اولان اكيد المضمون فرمان عاليى ابراز ايله حاضرينه قرائت وبيان ايلدى • ولطف الله جملەسنك بيوكى اولديغندن وديكر برادرلرى دخى لطف اللهك خيمەسنده برابر اقامت ايلدكلرندن جملەسى بردن كرفت اولنەرق لطف اللهك دائرەسنده بولنان اتلر وتفنكلر وسائر اجناس اسلحه ضبط وقبض

اولندیغی کبی عقارده دخی غوث الدینك طوتیلوب حبس اولنمسی بیلدیرلدیکندن همان لطف الله وعلی یحیی وحفظ الله تحت المحافظه امیر محمود معرفتیله صنعایه کوندریلوب نیوانه یقین بر محلّ مخصوصه حبس ایتدیرادی ❖ امیر کتخدا سنان دخی لطف المهك بلادینی ضبط وقلاع وحصوننی تسخیر ایچون حرکت ایدرك کاملاً اخذ وضبط ایله خزاین وفیره و موال و زواد کثیره الهرق صنعایه نقل ایتدیردکدن صکره عفار اوزرندن مرور ایدرك ینه بلاد شرفه کلوب محلّ مذکورده دخی ایجاب ایدن حصنلری قبضهٔ تسخیره المدی ❖ وحسن پاشا اوچ صنعایه عودت ایلدیکندن بع لاوات یکرمی دردنجی کونی امیر حسن وشیخ علی الحولانی السحامی محافظه وصحبتیله غوث الدین عفاردن صنعایه کتوریله‌رك دیکر برادرلری نزدینه حبسه قونیلدی

امیر کتخدا سنان دخی بلاد شرفك کافهٔ امور انضباطیه‌سنی ترتیب وتنسیق ایتدکدن صکره لطف المهك اولادینی الوب برابرنده اوله‌رق صنعایه عودت ایلدی

سنهٔ مرقومه جمادی الآخرنده امیر علی جزایری حسن پاشا طرفندن جبل ریمه اهالیسنك تربیه وتنکیللری ایچون بلاد ریمه اوزرینه سوق اولندیغندن قوّهٔ جبریه وقهریه ایله بلاد مذکوره اهالیسی دخی کاملاً تربیه ایدلدی وسنهٔ مرقومه شهر رجبنده بحر احمرده ویمن اچیقلرنده کشت وکذار ایدن دونغای همایون سفاین افرنجه‌دن الدقلری برخیلی اسرا و نقود مقطوعه وغنیمت وفیره ایله یمن اسکله‌سنه واصل اولدقلری خبری کلدی

اولاد مطهرك درسعادته کوندرلدیکی

سنهٔ مذکوره شوال مکرمنك یکرمی بشنجی بازار ایرتسی کیجه‌سی لطف الله وعلی یحیی وحفظ الله وغوث الدین ایله بونلردن اول محبوس بولنان محمد ابن

هادی ابن مطهر وابن حسن ابن علی وشیخ وهاب العذری امیر کتخدا
سنانك تحت محافظه سنده اولدقلری حالده مخایه اعزام اولنه رق مخادن سفینه یه
ارکاب ایتدیریلوب مرقوملر خطهٔ یمانیه دن نفی وتغریب اولندیلر
مومی الیه امیر کتخدا سنان مرقوملری سفینه یه ایندردکدن صکره مخادن بلاد
حجریه اوزرینه حرکت ایدوب بلاد مرقومه یی دخی فتح وتسخیر ایلدی
اولاد مطهرك بوصورتله اخذ وگرفت ایدیلهرك دربار شوکتقراره
کوندرلدکلرندن ناشی قاسم نام کمسنه امامت دعواسیله ظهور ایتدی •
آتیده وقوعاتی ووقت ظهوری درج اولنه جقدر
٩٩٥ سنه سی رجب شریفی ظرفنده دفتردار مصطفی افندی اجل موعودیله
ارتحال دار بقا ایدوب رمضان شریفده دخی امیر کتخدا سنان بلاد حجریه دن
عودت ایلدی • وذی القعده ایچنده (شهارت الاببر) نام حصن عبدالله
ابن حاجب الندن ضبط وتسخیر اولندقدن صکره (شهارت الغیش) نام محل
دخی فتح اولندی
٩٩٦ سنه سی محرم الحرامنده طرف اشرف حضرت ملوکانه دن حسن پاشایه
وامرای سائره یه اتفاقی شامل امر شریف کلدی

{ المترجم }

﴿ یمن والیسی حسن پاشایه اصدار بیوریلان امر شریفك ﴾

﴿ صورتیدر ﴾

حالا سدهٔ والا و عتبهٔ علیامه مکتوب کوندروب ولایت یمن صانها الله
عن الفتنده امام و مهدی نامنه ظهور ایلیان رئیس مفسدین و سردار
مشرکین و سائر عصاة عربان ضلالت نشان ایله نیچه ایام و لیال جنك

وجدال و حرب و قتال ایلیوب بعون الله الملك المتعال حسن تدبیر و تدارك ایلمکله معرض معارضه‌ده نیچه‌سنك باشلری کسیلوب ومهدی نامنده اولان شقی اله کتوریلوب حقنده‌ن کلنوب و روم ایلی یه تابع دوقه کین سنجاغیله اول جانبده محافظه‌ده اولان کتخدا سنان دام عزه واقع اولان محاربه‌لرده دفعات وکراتله یرارلقلر و مردانه‌لکلر ایلیوب وکوکبان حاکمی محمد و حجه حاکمی عبدالرحمن دام عزهما دخی خلوص طویت و صفای عقیدت ایله سدهٔ سعادتمه انقیاد و اطاعت وکرکی کبی خدمت ایدوب روز و شب زمرهٔ مشرکین و فرقهٔ منکرین ایله مقاتله و محاربه و نیچه یولداشلقلر ایلیوب بعون الله الملك العلام اعدای لئام خذلهم الله الی یوم القیام منهزم اولوب و بالجمله ولایت مزبوره‌ده جان و باشك و اوغلك و یرار آدملرك و مال و منالك ایله کیجه کوندوز دین و دولت خدمتنده بذل قدرت و صرف همت ایلیوب حالا محافظه ایچون جبه‌خانه و روم ایلی عسکری لازم اولدوغین عرض ایدوب و اولبابده بمنه متعلق واعدای بدریه متفرع هرنه‌اصل خصوص تحریر و بیان ایلمش ایسك پایهٔ سریر سعادتمه عرض و تقریر اولنوب علی الوجه الکامل علم شریف پادشاهانهم محیط و شامل اولمشدر • ایکی جهانده یوزك آق اولسون • نعم جلیلهم سکا حلال اولسون • برخوردار اوله‌سن • حضرت واجب الوجود مفیض الخیر و الجود دائما معین وظهیر و دستکیرك اوله • اغور همایونمده اول دیار جلیل

الاعتبارده سنكله خدمتده اولان میر میران علی پاشا وحاكمان مكرمت
عنوان واعیان و سائر عساكر نصرت جویانك دخی یوزلری آق اولسون •
هر وجهله خیر دعامه مظهر اولمشلردر • سنی حق سبحانه وتعالی
حضرتنه اصمارلدم • ایمدی عرض ایلدیكك اوزره مصردن مستوفی
عسكر وجبه خانه تدارك اولنوب بر وجه استعجال اولجانبه ارسال
اولنمغیچون خط همایون سعادتمقرونمله فرمان عالیشانم صادر اولوب
خدمت مزبوره ایچون مصر محافظه سنده اولان دستور مكرم مشیر
مفخم نظام العالم وزیرم حضر پاشا ادام الله اجلاله یه سدهٔ سعادتم
قپوجی باشیلرندن قدوة الاماجد و الاكارم فلان زید مجده تعیین
اولنوب معجلاً كوندرلمشدر • جبه خانه و عسكر عن قریب واروب
ایرشمك مقرردر • و كوكبان و حجه حاكملرینه دخی بر ر ثوب خلعت
عنایت اولنوب استمالت نامه لر كوندریلوب ولایت مزبوره نك انتظامی
و رعایا و برایاسنك مهد راحتده آسوده و بستر استراحتده غنوده
اولملرینه هر وجهله تقید همایونم اولمغین عرض ایلدیكك خصوصلره مساعدهٔ
همایونم اولمشدر • الحمدلله تعالی عسكر و مال و خزینه یه احتیاجم
اولمیوب بفضل الله الملك الاعلی ممالك محروسه م دائما و سعتده واعدای
دین یوماً فیوماً نكبت و مذلتده اولوب قدرت و قوتم و سطوت وحشمتم
كمالده اولمغین عسكر و خزینه بابنده هر نقدر مراد ایدینورسك و دخی
یمنیه متعلق هر نه مهمات عرض ایدرسك تأخیر اولنمیوب مع زیادة

ارسال اولنوره دائما انظار فرخنده اثارم اول جانبه منصرف و منعطف اولوب يمن اهاليسنك حقلرنده عنايت و احسانم مبذول و بيدريغدره سندخي نعماى بى انتهام ايله پرورده و منظور انظار عنايت اثارم اولوب اولجانبده اولان جيوش دريا خروشمه كما كان سردار اولديغك اجلدن من بعد دخي عزل و نصب و حل و عقد و قبض وبسط و صلح و جنك و بالجمله امور ملك و ملت و احوال سپاه و رعيت سنك رأى صايبك و افكار ثاقبكه تفويض اولنوب اغور همايونمده سبق ايدن خدمات لايقه و مساعئ فايقه‌ك مستلزم عنايت پادشاهانهم اولديغى اجلدن حقنده مزيد انوار عنايت خسروانهم لامع و اثار جديدهٔ عاطفت ملوكانهم ساطع اولوب اسياف فاتحة الاكنافمدن بر قبضه شمشير ظفر تأثيرم ايله خلع فاخره‌مدن ايكى ثوب خلعت مورث البهجتم احسان و عنايت اولنمشدره بيوردمكه وصول بولدقده سدهٔ سدره مكانمدن عنايت اولنان قليجى انواع تعظيم و تكريم و اصناف توقير و احترام ايله قوشانوب و خلعت فاخره‌يي كيوب نهاد نجابت نژادكده مضمر اولان جلادت و شهامت و فراست و كياست مقتضاسنجه وار قوتى بازويه كتوروب اول جانبده اولان بكلربكيلر وحاكملر و بكار و اغالر و مشايخ و سائر عسكر ظفر مأثرمه استمالتلر ويروب خدمته ترغيب ايليوب مصردن مجدداً ارسال اولنان عسكرى لازم اولان قلعه‌لره و ولايتلره اولاشديروب و بركشديروب

و دخی دائما مکاید اعدادن غفلت ایلمیوب هر ساعتده دشمنی حاضر
و پیدا وظاهر و هویدا بیلوب { و شاورهم فی الامر } فحواسنجه هر
خصوصده مشاوره ایدوب القاء ربانی ایله قلوب صداقت مصحوبکزه
هرنه لایح اولورسه اکا کوره عمل ایلیه‌سزکه بلطف الله الملك الاکبر
صبح ظفر شرق اقبالدن طلوع ایدوب دائما منصور و مظفر اولمکز
مقدر اوله اکا کوره تقید ایدوب رأی رزین اصابت قرینك موجبنجه
ولایت مزبوره نك نظام و انتظامی و رعایا و برایانك حضور حال و رفاه
باللری و مال میرینك توفیر و تکثیری بابنده و ظهور ایدن عدوی کینه
جویك عنایت پروردکار و اعانت رسول مختار و همم چاریار صداقت
کردار ایله حقلرندن کلنمك خصوصنده و بالجمله دین و دولت ابد پیوند
خسروانه‌مه متعلق اولان امور جمهورده انواع مساعی جمیله و اصناف
اثار جلیله‌ك وجوده و ظهوره کتوره‌سن . ان شاء الله تعالی اغور همایونمده
وجوده کلان خدمات مبروره و مساعی مشکوره‌ك ضایع اولمیوب
مأمول و ملحوظکدن زیاده التفات عالیه‌مه مظهر اولمك مقرردر .
و سنك ایله اول اماکن مبارکه‌ده دین و دولت خدمتنده جان و باش
فدا و ما ملك بذل و صرف الیان بکاربکیلر و حاکملر و بکار و اغالر
و سائر عسکرك دخی ایلدکلری خدمت و چکدکلری زحمت
و مشقت مقابله سنده منتهای امالری هرنه ایسه عز حضور لامع
النورمده مقبول اولوب ان شاء الله الملك الجواد مأمول و ملحوظلرندن

زياده بر مراد اوللرى مقرردر بيلمش اوله سز • اكا كوره متابعت و امرينه اطاعت ايدوب باب خدمتده دقيقه فوت ايلميه لر • و من بعد دخى لازم العرض اولان احوالى على التوالى عرض و اعلامدن خالى اولميه سن }

مرقوملرك درسعادته وصوللرنده جمله سى يدى قله يه تسجين اولنه رق بونلردن ابتدا سنهٔ مرقومه صفرنده غوث الدين اجل موعوديله وفات ايلدى

سنهٔ مرقومه ذى القعده سنده امير كتخدا سنان اجناد كثيره استصحاب ايده رك بلاد يافع اوزرينه حركت ايتدى

٩٩٧ سنه سى امير على جزايرى بلاد ريمه نك كافهٔ ويركولرينى تحصيل ايده رك يوللرى تأمين ايتدكدن صكره كمال سطوت وطنطنه ايله حسن پاشا نزدينه عودت ايلديكندن مرقومك اشبو خدمات مبروره سنه مكافاتاً عهده سنه پاشالق رتبه سى توجيه اولنه رق وصعده وحواليسنده بولنان بالجمله بلاد اوزرينه قائممقام نصب ايديله رك كوندرلدى

٩٩٨ سنه سى ظرفنده بركونا حادثات ووقوعات اولمدى

٩٩٩ سنه سنده حسن پاشا اوغلى امير حسينى تعز وحواليسى اوزرينه قائممقامى نصب ايتدى • وسنهٔ مرقومه رجب شريفنده حفظ الله ابن مطهرك دخى يدى قله سجننده وفات ايلديكى خبرى كلدى • وامير كتخدا سنان بلاد يافعى كاملاً تحت انقياده الهرق ويركوذ كوتلرينى تحصيل ايتدكدن صكره عودت ايلدى

١٠٠٠ سنه سى شهر شعبان شريفنده امير كتخدا سنان موجود معيتى بولنان قوهٔ كثيره ايله صنعايه داخل اوله رق حسن پاشا طرفندن حسن قبول ايله غايت محتشم ومطنطن الاى اجرا اولنه رق استقبال اولنوب وامير كتخدا سنان وبالجمله امراى عسكريه يه على مراتبهم خلعتلر اكسا ايله بلاد يافع

مشایخ ورؤسا سنه‌ضیافتلر و بریله‌رك تلطیف وتسریر قلنوب و بالجمله عسا کرك دخی معاشلری اعطا اولنوب اهالی صنعا طرفندن شهر آیین اجرا اولندی

١٠٠١ سنه‌سی شعبان شریفی اخرنده بعدالعصر وشمس برج جوزاده ایکن غایت شدتلی کسوف شمس وقوعبولوب وقت کسوفده حاصل اولان ظلامدن عاتایلدیزلر کورندی ٭ وحسن پاشانك درسعادتدن کلوبده ابتدا صنعایه داخل اولدیغی وقت برج جوزاده اولدیغندن اشبو کسوفدن منجملر برخیلی معنالر چیقاروب اقطار یمنده فتنه تحدثنه ذاهب اولدیلر ٭ وکسوفدن درت سنه صکره ظهور ایدن امام قاسمك ظهورینی کسوفك احکامنه حمل ایلدیلر

١٠٠٢ سنه‌سنده هندستان حکمدارینك وزیری (عزیرکوکه) نام ذات حسن پاشا ایله لاجل الملاقات صنعایه کلدی ٭ ومشارالیه حسن پاشا بالذات احتشامله استقبال ایلدی ٭ ووزیر مشار الیه شهرشواله قدر صنعاده اقامت ایتدکدن صکره حج شریف ایچون جانب حجازه عزیمت ایتدی

١٠٠٣ سنه‌سی حلولنده حسن پاشانك یمندن عزلیله یرینه مصر والیسی حافظ احمد پاشانك نصب اولندیغی خبری کلدی ایسه‌ده مؤخراً ابقا اولندیغی خبری ورود ایلدی

(سنهٔ مرقومه ظرفنده جنتمکان سلطان مراد خان حضرتلرینك وفاتی وسریر ابهت مصیر عثمانیه سلطان محمد خان حضرتلرینك جلوس ایلدکلری خبری خطهٔ یمانیه‌یه کلدی)

١٠٠٤ سنه‌سنده خطهٔ مرقومه‌ده بروقوعات ظهور ایتمدی
١٠٠٥ سنه‌سی حلولنده حسن پاشا صنعاده واقع بکیری نام جامع کبیری مجدداً انشا ایتدردی

{المترجم}

{جامع مذكور میدان القصر نام محلده اولوب بر قبه‌لی و بر مناره‌لی و شادروانی شامل استانبول سلاطین جوامعی طرزنده و جسیم و كوزل بر جامعدر . و بكیری نامیله بنام اولمسی پاشای مشارالیهك درجهٔ نهایه‌ده سودیكی بكر اسمنده اولان كوله‌سی صنعاده وفات ایتدیكندن مرقومك نامیله بنام ایتمش اولدیغی روایت اولنور . و مذكور كوله دخی جامع مذكور نزدنده اولان تربه‌ده مدفوندر}

قاسمك دعوای امامتله ظهوری

١٠٠٦ سنه‌سی محرم الحرامنده قاسم امامت دعوسیله ظهور ایده‌رك (حدیدقاره) نام محله كلوب قبائلی دعوته ابتدار ایلدی . حسن پاشا طرفندن بلاد اهنومده بولنان امیر عبدالرحیم دخی بیعت ایتمسی ایچون خبر كوندردی . و صنعادن امیر الحج خدمتیله كیدوب بده قافلهٔ حجاج ایله جانب حجازدن عودت ایدن امیر حسن كاشف دفتردار اثنای راهده امامك عساكر محشده‌سنه تصادف ایده‌رك محاربه‌یه قیام اولنوب امیر حسن كاشف منهزم اولدی . اشبو خبر عبدالرحیمه واصل اولدیغندن و بورالق ایسه حسن پاشا صنعاء اوچ چاریك مسافه‌ده روضه نام محلده بولندیغندن كیفیت تفصیلاً عبدالرحیم طرفندن حسن پاشایه اشعار اولندی . و حسن پاشا اشبو خبری النجه درونی غایت تلاش استیلا ایدرك همان امیر محمد اسنانه امیر عبدالله ابن معافاتك قوهٔ عسكریه ایله سریعاً سوقه چیقارلمسنی امر ایتدی . بر موجب امر مرقوم دخی قوهٔ عسكریه ایله سرده واصل اولدی .

وحسن پاشا ایله امیر کتخداسنان روضه‌دن صنعایه کلدیلر • وامیر علی ابن مطهر ابن شواع (خمر) ده اولدیغندن و برادری عبدالملك دخی مقدار کافی عسکر ایله امیر علینك زدینه پاشای مشارالیه طرفندن کوندرلدیکندن مرقوملر بلاد ظاهردن (غربان) نام محل اوزرینه حرکت ایتدیلر ایسه‌ده اهالیسی عموماً امام قاسمه تبعیت ایلدکلرندن ارائهٔ عصیان ایللری اوزرینه هر نقدر نصیح و پند اولندی ایسه‌ده چونکه بلاد ظاهر اهالیسی زمان قدیمدنبرو متصف اولدقلری قحبه‌لك وعهودده عدم ثبات صفتلرینی بوراده ده کوستردکلرندن حسن پاشا امیر مطهر ابن شویعی بالجمله امرا اوزرینه سردار نصب ایدرك بیوك وکوچك کافه‌ یه نفرذی أثیراتك ایچون حثیتنی تزیید ایدوب کلیتلو اقچه وخلعتلر اعطاسیله صنعادن بلاد ظاهره کوندردی • و بلاد مرقومه واصل اولدیغی آنده حاصل اولدیغی سردارلك امرینی بالجمله امرا ورؤسای حاضره‌یه قرائت ایتدی • جمله‌سی امتثال ایتدیلر • و بونی متعاقب لاجل الصایح بلاد ظاهره قبائلنه کاغد یازدی ایسه‌ده قبائل مذکوره مدافعه‌یه اماده بولندقلرینی اظهار ایتدکلرندن امیر مطهر بولندیغی محلدن حرکت ایتدیکندن قبائل احمال واثقالی دوللرینی اوره‌رق جبخانه وخزاین وهاون طوپلرینی بالاخذ وشیخ علی ابن منش السعامی‌ینی دخی یاره‌لدکدن صکره بیك یدی یوز عدد قدر دیارینی نهب وغارت ایلدیلر

بو اثناده امیر کتخداسنان دخی بلاد حضور بنی شهابه متوجهاً حرکت ایدوب بلاد ظاهر قبائلی واهالیسی ایسه بلاد عمراندا اجتماع واستقرار ایلدکلرندن و نجران وحولان وسائر بلدار قبائلی دخی امامه بیعت ایتمش اوزره جهت امامه متوجه اولدیلر

و امیر ابراهیم طویل دخی بلاد خیمی اوزرینه سوق اولنمش اولوب محل مرقوم اهالیسی دخی اظهار عصیان ومخالفت ایله مقابله‌یه بالابتدار بین الفریقین غایت شدتلی محاربه وقوعبولوب پك چوق تلفات اولدی ایسه ده قبائل مرقومه مغلوب اولدقلرندن تحت انقیاده کیردیلر

ومرقوم امیر کتخدا سنان بلاد حضورده (بیت معدن) نام محله واصل اولدیغنده امام قاسمك تبعیت واطاعتنده بولنان کافهٔ قبائل محل مرقومه اجتماع ایلدکلرندن مقابله یه بالابتدار محاربات شدیده وعظیمه یه طوتوشه‌رق کوکبانلدن دخی امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدین امیر کتخدا سنانه امداد اوله‌رق یتشه‌رك قبائل مجتمعه ومحتشده‌یی بك چوق تلفات براقدیره‌رق منهزم وپریشان ایتدیلر • اورادن امیر ابراهیم طویله اعانه ایچون بلاد خیمه‌یه حرکت ایلدیلر ایسه‌ده ثلا اهالیسی دخی امام قاسمه بیعت ایتمش اولملریله ثلانك ضبط ومحافظه سیچون امام مرقوم طرفندن سید حسن بن شرف ادن نکلانی کوندرلدیکندن امر کتخدا سنان بلاد خیمه‌یه عزیمتدن صرف نظرله همان ثلا اوزرینه توجیه عنان ایتدی ایسه‌ده مرقوم ثلا حصننه کیرمش بولنه‌رق امیر کتخدا سنان ثلایی حصر وتضییقه الوب زیاده صولت وشدتله حرب وجدال ایتدیکندن رئیس محصورین بولنان سید حسن تسلیم اولق اوزره امیر کتخدا سناندن معاهده‌یه طالب اوله‌رق مکاتبه ومخابره‌یه باشلدی • بوکا دخی احالهٔ نظر اولنیوب قهر وتدمیر ایله الحق اوزره وقوعبولان فرط صولت وغیرتدن محل مذکورك ضبط وتسخیرینه برره‌رق قالمش ایکن امیر کتخدا سنانك سریعا وعاجلا موجود معیتی بولنان قوهٔ عسکریه ایله صنعایه عودت ایتمسی حسن پاشا طرفندن مرسول مخصوص واسطه‌سیله اشعار اولندیغندن امیر مرقوم ثلا محاربه‌سنی ترك ایله علی جناح الاستعجال صنعایه عزیمت ایلدی • وموصلات ایلدیکنده باب یمن جهتنه اردویی قوردی

امیر مرقومك جلب اولنمسی ایسه امام قاسم طرفندن بلاد خیمه اوزرندن قوهٔ کثیره ایله حماطی نام رجل ذمار اوزرینه کوندریلوب ومرقوم دخی ذماره داخل ومارین وعارینی منع ایتدیکندن تهامه ایله مخابره منقطع اولدیغی جهتله همان ذمار اوزرینه عسکر سوق اولنق ایچون ایدی امیر کتخدا سنانك وصولنی متعاقب احمد ابن یوسف الواعظ نام امیرك تحت

قوماندا سنده اوله‌رق مقدار کافی عساکر تجهیز اولنوب سرعتا ذماره سوق اولندی • وحماطی دخی مقدم ذماره واصل اولمسیله اهل بلددن بری تزویج ایده‌رك محل مرقومی کندوسنه دارالقرار اتخاذ ایتمش ایدی . عساکر مرقومه‌نك ذماره تقرب ایلدکاری خبرینی آلنجه امیر کتخدا سنان کلیور ظنیله کمال خوف وخشیتندن ذماردن (یفاع) نام محله چیقوب محل مرقومه عساکرك کله‌جکی ظننده بولندی • بوایش ایسه امیراحمد ایچون غایت اعلا اولوب همان محل مذکور اوزرینه عطف عنان عزیمت ایده‌رك محل مرقومی احاطه ایله حماطی بی اسیرایتدیکی کبی مرقوم حماطی ذماردن بلادیمنك ضبطی ایچون طرفندن اوله‌جه کوندرمش اولدیغی عیانی نام رجل دخی حماطینك اسارتندن صکره شیخ السرجی معرفتیله دردست ایدیله‌رك امیر احمده مقیدا کوندرلدی

بواثناده کتخدا امیرسنان دخی امام قاسمك عسکرینه مقابله ایچون (هزم) ه سوق اولندی • مذکور هزم قریه‌سنه تقرب اولندیغی آنده طرفین صفوفی مقابله ومقاتله‌یه بدأ ومباشرت ایلدیلر • حاشدو بکیل قبائلی دخی امام طرفندن عساکر محاربینه التحاق ایتدیریلوب امیرکتخداسنان دخی بیوك طوپلری قریهٔ مذکوره اوزرینه طوغری مناسب موقعلره وضع ایدوب بین الفریقین محاربه‌یه کسب امتداد ایلدی

وبوحینده صعده‌ده بولنان امیرمصطفی نزدنده اولان شجعان وعساکردن بشقه اطراف وقبائل صعده‌دن دخی برخیلی عساکر تجمع ایده‌رك احتیاطکارانه برحالده بولندی ایسه‌ده اشراف آل‌نصور واشراف جوف صعده‌یی المق مقصدیله جمعیت عظیمه ایله صعده اوزرینه حرکت ایتدکلرندن اشبوخبر امیرمصطفی‌یه واصل اولنجه صعده‌دن چیقمیوب دشمنلرینك کلمسنه انتظارده بولندی • صعده‌دن چیقمامسی قبائل امیرمرقومك محاربه‌دن عجزوفتورینه حمل ایلدکلرندن کرکی کبی جسارتلنه‌رك سربست سربست حتی صعده‌یه قریب برموقعده خانه‌لره داخل اولملریله برابر مرقوم امیرمصطفی موجود معیتی

بولنان عساکری الهرق صعده‌دن غضنفرانه دشمنلری اوزرینه هجوم کوستروب یك چوقلرینی قلجدن کچیره‌رك قهر وتنکیل ایتدردی ٭ بو صره‌ده آل منصور اشراف واعیانندن ایکی نفر شریف ایله معتبران وفضلادن شریف جدیده نام کیمسه والتمیوز نفری متجاوز اهالی قبائل قتل وتلف ایدیله‌رك جمله‌سی منهزم وپریشان ایدلدی ٭ وبو هفته ظرفنده امیر مصطفی جماعتنه مصاب اوله‌رق علت مرقومه‌دن وفات ایدوب یرینه امیر محمد کچدی

{ لمترجمه }

{ امیر مصطفی خسته‌لکنده شریف جدیده‌نك قتل اولندیغندن بو حاله مصاب اولدیغنی بیان ایلدیکنی مؤرخلر روایت ایدیورلر ایسه‌ده مادامکه جدیده مظنه‌دن بر ذات ایدی دولت علیهنه قیام ایدن بغاة وعصات ایچنده عجبا نه ارار ایدی ٭ بو رایه باقیلنجه امیر مصطفی مرقومك سببنه وفات ایتمدی عادتا اجلی کلدی اولدی دیمکدر }

واحد یوسف الواعظ ذمارده بولنان بغاتك شرورندن اورالری تطهیر ایتدکدنصکره حماطی ایله عیانی یی مقیداً صنعایه کتوردی ٭ وحماطی دیوانه قریب بر محل مخصوصه وعیانی دخی دار الجمر زندانه حبس ایدلدی ٭ مؤخراً عیانی حبسدن چیقاریله‌رق ضرب شدید ایله هلاك ایدلدی

کتخدا امیر سنان دخی سالف الذکر قریهٔ هزمده امام قاسم عسکرینی منهزم وپریشان ایده‌رك بلاد عمرانه واصل اولوب اوراده اقامت ایلدیکی اثناده بلاد شرف قبائل واهالیسی دولت علیهنه عصیان ایله جمله‌سی امامه تبعیت ایتدکدنصکره بلاد حجره‌یی دخی افساد ایده‌رك عبدالرحیم ابن عبدالرحمن حصننده محاصره وتضییق ایتدکلرندن مرقوم بالضروره وخواه ناخواه بر طاقم شروط ایله استیمان ایده‌رك امام قاسمك نزدینه کیتدیکندن امام طرفندن کافهٔ عساکر امام اوزرینه مرقوم عبدالرحیم سردار نصب

اولنوب بلاد عمرانه امیر کتخدا سنان اوزرینه سوق واعزام اولندی مرقوم عبد الرحیم هر نقدر اماممه تبعیت ایده رك سردار نصب اولندی ایسه ده کندو خواهش وآرزوسیله اولیوب مجبورا اولدیغندن دولت طرفدارلغی الدن براقیه رق برحیله ودسیسه ایله تحت قوماندا سنده بولنان عساکری بوزدیروب امیر سنان ایله برلشیجی ضمیرنده کرکی کبی قرارلشدردیغندن بلاد عمرانه قریب قالنجه افکارینی امیر کتخدا سنانه بیلدیره رك امیر مرقومك بلاد عمراندن چکیلسنی وکندوسی عمرانه کلدکدن صکره کلسنی دخی بیان ایتدیکندن امیر مرقوم عمراندن چکلدی ٭ وعبدالرحیم دخی متعاقبا عمرانه واصل اولوب مملکته کیرمسیله امیر سنان تکرار تعقیب ایله محاصره یه الدی ٭ وامیر مرقوم تسلیم اولمق اوزره ایکن امامك اصحابندن بری عبد الرحیمك دسیسه سنی درك وتیقن ایتدیکندن سائر رؤسا وعساکره کیفیتی بیان ایلسی اوزرینه عبد الرحیم انبو امنیه سنه موفق اوله مدیغی جهتله کانه حرب بتمك قصدیله چیقار کبی مملکتدن امیر سنان اوزرینه چیقه رق تمام ایکی طرف بربرینه تقرب اتمسیله برابر عبد الرحیم کندو جماعتیله امیر سنانك عساکری ایچنه دخالت ایدوب امیر مرقومله برابر اولدی ٭ وکیفیت حسن پاشایه سنهٔ مرقومه رمضاننده تبشیر ایدلدی

بلاد طاهریه ده واقع (حلقهٔ یافع) نام حصن حصینده بولنان امیر احمده لاجل الاعانه عبدالله ابن مطهر وامیر درویش وامیر جعفر وامیر حسین دفتردار وامیر محمد سردار نام کیمه لر ایله برخیلی اعیان واغوات وقوهٔ عسکریه سنهٔ مرقومه رمضاننده حسن پاشا طرفندن سوق واعزام اولندی ٭ عساکر مرقومه (زهرا) نام محله واصل اولدقلرنده کافهٔ قبائل بونلرك اوزرینه اجتماع واحتشاد ایدرك تاب آور مقاومت اوله مدقلرندن احمال واثقاللرینی براقوب برمقدار تلفاتله داعه عودت ورجعت ایتدیلر

امیر کتخدا سنان بلاد عمرانده عبد الرحیم ایله برلشدکدن صکره بالاتفاق

امام قاسمك عساكرى اوزرينه صولت شديده كوستروب عساكر مرقومه‌يى منهزم و پريشان ايلديلر

امام قاسمك ظهورندن اول كوكبانده امير احمد ابن محمد ابن شمس الدين نزدنده عيال واولاديله اقامت ايدن وجميع مصارفات يديه‌سنى امير مرقوم طرفندن ويريلان امام قاسمك اقربالرندن سيد عامر ابن على نام كيمسه امامك ظهورنده بيعت ايتمك نيتنده اولديغنى امير احمد حس ايتديكنده مرقومى حبس ايده‌جك اولدى ايسه‌ده مرقوم امام طرفنه كيتميه‌جكنى عهد وميثاق ايله امير احمده بيان و بو وجهله عهد وپيمان ايتديكندن حبسندن صرف نظر ايلدى ايسه‌ده مرقوم مؤخراً نقض عهد ايده‌رك امام طرفنه فرار ايلدى ● امام مرقوم جانبندن بلا دخيمه طرفندن جبل تيس اوزرينه كوندريله‌رك محل مرقومى ضبط ايلديكندن صكره كوكبانه امير احمدك اوزرينه حركت ايده‌رك عساكر وفيره ايله (شافوف) نام محلى مروراً ايدوب (مقعو رالحصان) نام محله اينوب اردوسنى قوردى ● محل مذكور ايسه كوكبانه يقين اولديغندن امير احمد دخى سيد عامرك اوزرينه شوال شريفك التنجى بازار كونى حركت ايده‌رك (ترباده) نام محله كلديكنده برادرلرينى وآل شرف الديندن بولنان سائر امرايى سوق ايلديكندن تمام محاربه‌يه قيام ايده‌جكلرى وقت يغمور ياغمسيله تفنكلرك فتيلرى سونديكى جهتله عامر عساكرينك منها جمهٔ قويه وصولت شديده‌سنه تاب آور مقاومت اوله‌مدقلرندن منهزم اولديلر ● و بواثناده امير احمد طرفندن پك چوق تلفات وقوعبولديغى كبى هادى ابن رضى الدين ابن امام شرف الدين ولطف البارى ابن محمد ابن عبدالله ابن امام شرف الدين قتل اولنه‌رق وعلى ابن حسين ابن على ابن امام شرف الدين دخى اسير ايدلدى ● امير مرقوم احمد منهزماً ومغموماً كوكبانه رجعت ايلديلر اشبو محاربه‌دن صكره امير احمد بالذات (يفعان) نام محلده سيد عامر

اوزرینه کیده‌رك غایت قانلی وقوعبولان محاربه‌ده ینه غلبه چاله‌میه‌رق منهزم اولدیغندن کوکباندن بشقه محللر سید عامر طرفندن ضبط اولنه‌رق یالکز طویله حصنی ایله کوکبان امیر احمدك تحت محافظه‌سنده قالدی

امام مرقومك ظهورنده خطهٔ یمانه‌نك هرجهتی فتنه‌وفساده دوشدیکندن احمد ابن یوسف الواعظ وشیخ علی ابن متاش السحامی وامیر احمد ابن محمد الجزی الادرن نام کیمسه‌لری حسن پاشا صنعا اهالیسندن عسکر یازه‌رق اشبو عسکر ایله (اسناف) اوزرینه سوق ایتدیکندن اسناف رؤساسندن حاجی احمدالاسدی نام کیمسه جمعیت کثیره ایله بونلره مقابله ایده‌رك برخیلی محاربه‌دن صکره جمله‌سی منهزم اولوب وامیر احمد ادرن واوغلی وحجریه‌دن باشنده بولنان جماعتی کاملاً قتل اولندیغندن احمد ابن یوسف الواعظ مضمحلاً طوپلری واجمال واثقالی کاملاً ترك ایله صنعایه رجعت ایتدی ● ومرقومك ذمارده اولان فتوحاتی تصادفیه حمل اولنوب ذمرمر قلعه‌سنه حبس ایدلدی

سنهٔ مرقومه ذی‌الحجه‌سنده (مدع) حصننك ضبطیچون امام قاسم طرفندن سید حسن سوق اولندیغندن حصن مذکور محاصره وتضییق اولنوب درونده بولنانلر هرنقدر استیمان ایله تسلیم اولمق استدیلرایسه‌ده سیدمرقوم طرفندن قبول اولنمیه‌رق قهراً حصن مذکور ضبط اولنوب‌درونده بولنانلر قتل‌وتلف ایدیله‌رك وطائفهٔ نسوانك عرضلری هتك‌ایدلدکدن‌بشقه قولاقلرنده اولان کوپه‌لری المق ایچون قولاقلرینی دخی کسه‌رك کوپه‌لری او یله غدارانه صورتله نهب ایلدیلر

سید حسنه اشبو مظفریتدن صکره کبر وعظمت مستولی اولدیغندن فتوحات مرقومه‌یی کوکبانده امیر احمده یازوب کوکبانی دخی کلوب بویله ضبط ایده‌جکنی بیلدیره‌رك کوکبان اوزرینه حرکت و (رأس الضیه) نام محله مواصلت ایلدیکنده امیر احمد دخی (بیت منعین) نام محله کلوب فریقین التقا ایلدیلر ● محل مرقومده وقوعبولان شدتلی محاربات‌عدیده‌ده‌امیر احمدك

عسكرى صولت ومهاجمهٔ دليرانه كوستردكلرندن سيد حسن تاب آور مقاومت اوله‌ميوب پك چوق تلفات واسلحه واحمال واثقال براقه‌رق منهزماً ومقهوراً فراره شتابان اولديلر

اشبو وقوعات اثناسنده سيد عامر جبل تيسده بولنه‌رق طويله حصننك محاصره‌سيچون طرفندن فقيه على محيريسى نام كيمسه‌يى كوندرديكندن وكوكبانه قريب (بيت مليك) نام محله دخى امام عسكرى تجاوز ايدوب بونك اوزرينه امير احمد دفعهٔ ثانيه اوله‌رق هم فقيه مرقوم وهمده عساكر متجاوزهٔ مذكوره اوزرينه هجوم ايدرك جمله‌سنى پريشان ايدوب مرقوم فقيه على‌يى دخى قتل ايتدى

ايشته بوحالده ادارهٔ دولتده بولنان كوكبان و بكير وطويله حصنلرى امير احمدك تحت محافظه‌سنده وصنعا وذمرمر وصعده دخى امام طرفندن محاصره‌ده اولديغى صورتده حسن پاشا تحت محافظه‌سنده قالوب صنعا حواليسنده اولان سائر كافهٔ قلاع وحصون امام قاسم طرفندن ضبط اولندى

امير احمد ابن شمس الدينه دخى محاربات عديده‌دن طولايى ارتق تعب وكسل طارى اولوب بوندن صكره امير كتخدا سنان دخى بلاد عمران اوزرنده (نعاش) نام محلدن امير عبدالرحيم ابن عبدالرحمن ايله برابر اوله‌رق صنعايه عودت ايلدى

شهر ذى الحجه‌نك التنجى جمعه كونى امير كتخدا سنان عبدالرحيم ايله صنعايه بر بچق ساعت مسافه‌ده (سعوار) نام محلى اورمغه كوندرلديكندن محل مذكور امير مرقوم طرفندن اوريله‌ق عصاتدن يوز نفرى متجاوز كيمسه قتل ايدلدكدن صكره صنعانك جهت يمانيه‌سنده برقوناقلق مسافه‌ده كائن (قبتين) نام محله جانب مصردن ورود ايدن عساكرك مواصلت ايلديكى خبرى كلديكندن امير موى اليه عساكر مرقومه‌يى لاجل الاستقبال قبتين جهتنه عزيمت ايلدى

١٠٠٧ سنه‌سى محرم الحرامنده امير كتخدا سنان قبتينده بولنديغندن امام

قاسم طرفندن حاجی احمد الاسدی حولان ونهم وقبائل سائره‌دن اجتماع واحتشاد اولنمش اولان عساکر ایله صنعا اوزرینه سوق اولندی ٭ و برکیجه بعدالعشا صنعانك باب یمن جهتنه کلدیکندن کیفیت درون صنعادن خبر النجه قلعه‌دن طوپلر انداخت اولنه‌رق وحسن پاشا نزدنده بولنان شجعان سوواریاندن اولان عساکر دخی باب الستردن چیقه‌رق یله‌رق امام عسکری پریشان ایدلدی ٭ جبل نقم التنه طوغری فراره شتابان اولدیلر

وکوکبانده امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدین دائما محارب بولندیغندن خزینه وذخایر قالمدیغی جهتله کیفیتی امیر کتخدا سنانه یازدی و امیر مرقوم ذماشدن حین عودتنده مرقوم امیر احمده ظهیر اولمق اوزره امیر ابراهیم ابن مطهری منقبده براقمش ایدی ٭ امامك صنعا اوزرینه تسلطی خبری کلنجه قبتیندن همان حرکتله عساکر موجوده‌یی بالاستصحاب صنعایه عودت ایدوب صنعاده برکیجه اقامتله فرداسی کون امیر عبدالرحیم دخی برابرنده اوله‌رق کوکبان جهتنه حرکتله کوکبان قربنده واقع (انود) نام محله اردویی ایندردی ٭ امیر مومی الیهك محل مرقومه کلدیکنی امام قاسمك رؤسای عسکریه‌سندن حسن ابن شرف الدین کحلانی دخی ثلاده خبر الدیغنده فقیه علی الشهاری‌یی قوۀ کثیره ایله شبام اوزرینه سوق ایتدی ٭ وشبامده ایسه امیر احمد طرفندن لطف الله ابن رضی الدین قومانده‌سیله سواری وپیاده عساکر اولوب امام طرفندن کلان عساکر کیجه شبامه تقرب ایلدکلری اثناده شامدن بوینده چانلی بر بقر اخورلرك بریسندن قاچمش اولدیغندن مذکور چانك صداسنی امام عسکری شبامدن عسکر چیقوب باصدیلر ٭ ظنیله خوف وخشیتلرندن جمله‌سی بلا حرب پریشان اوله‌رق فرار ایلدیلر ٭ واوراده بولنان اوچ عدد قیو یه‌دخی کیجه قرا کلقده جان حولیله بش اون کیشی دوشمش اولوب فرداسی کون بونلردن دخی عساکر عثمانیه قیولردن صو چکر ایکن ادم بولنوب امیر کتخدا سنان جانبنه

کتورلدکلرنده ضرب شدید ایله ضرب اولندیلر

طویله حصنی سید عامر طرفندن محاصره اولندیغندن امیر کتخدا سنان حصن مذکور اوزرینه حرکت ایده‌رك عامر اوزرینه کوستریلان دلیرانه صولتدن عامرك عسکری منهزم و پریشان اولدقلرندن حصن مذکور محاصره‌دن استخلاص اولنوب امیر مومی‌الیه حصنه داخل اولدی ❖ ومحصورینك رئیسی بولنان محمد ابن عبدالتواب ابن امام شرف‌الدینه خلعت اکسا ایدوب معیتی بولنان رؤسا وعسکره احسان واکراملر ایتدکدن صکره جبل تیس اوزرینه حرکت واوراسی جمیع حوالیسیله ضبط وتحت اطاعته الوب اورادندخی مداع حصارینی تسخیر ایتمك اوزره عزیمت ایله حصار مذکوری محاصره وتضییقه الدی ❖ محصورین نفسلرینك استخلاصیله محلارینه صالیویرلمك شرطلریله استیمانه طالب اولدقلرندن امیر سنان طرفندن مطالبلرینه روی موافقت کوستریلوب بوصورتله حصن مذکور محصورین طرفندن تسلیم اولنه‌رق بعده محصورین مرقومه محلارینه صالیویرلدی ❖ وامیراحمدك تحت اداره ومحافظه‌سنده بولنان وکوکبانه ملحق اولان بلاد وقلاع امام قاسم استیلاسندن استرداد واستخلاص اولندقدن صکره امیر کتخدا سنان (عزان) و (کحلان) تاج‌الدین وعبدالرحیم دخی عفار اوزرلرینه حرکت ایتدیلر ❖ مرقوم عبدالرحیم عفاری فتح وتسخیر ایلدکدنصکره مرقومك ذاتاً تحت اداره ومحافظه‌سنده بولنوبده امام قاسم یدینه کچن بلاد ظفیره عزیمت وحصن ظفیری محاصره ایدوب اثنای حربده الت جکه‌سندن یاره‌لنه‌رك دیشلری دوکلدی ایسه‌ده حصن ظفیرك محاصره سنه موفق اولدیغندن وامیر کتخدا سنان دخی عزان و کحلانی ضبط ایتمش اولماسندن مداعه کلمش ایدی ❖ اورادندخی بنی (قطیل) و (صراره) اوزرینه کیده‌رك اوراری‌ده فتح ایتدکدن صکره (خمر) ه کلدی

جزایری علی پاشا بروجه محرر صعده‌یه قائممقام نصب اولنه‌رق کیتدکدن وصعده‌ده برمدت اقامت ایلدکدن صکره بلاد حبشه والی نصب اولنه‌رق

حبش جهتنه مأموراً كيتمش ويرينه دخى اولتاريخده متوفى امير مصطفى قائممقام نصب اولنمشيدى ⋄ اشبو سنه خلالنده مومى اليه خزايرى على پاشانك حسن پاشايه معين اولمق اوزره حبشدن مأموراً خطهٔ يمانيه يه كله جكى خبرى واصل اولدى

۱۰۰۸ سنه سى حلولنده امير كتخدا سنان خمردن حركتله بنى (جيش الاعرام) اوزرينه عزيمت ايدوب كافهٔ بلاد سوده يى استيلا ايتديكه امام قاسمك زير ادارهسنده بلاد مرقومه دن بشقه بر محل قاليوب كندوسيده سوده ده ايدى ⋄ باشنده بولنان خلق ايله هرنقدر مقابله يه ابتدار ايتدى ايسه ده امير كتخدا سنان اجراى دسايس وحيل ايله امام عسكرينى (نوبتين) نام محلده منكسر ومنهزم ايدوب بلاد مرقومه يى دخى ضبط واسترداد ايتدى ⋄ وبلاد مرقومه ده رئيس بولنان امير عبدالله معافا نام رجل مقدم بالاجبار امامه تبعيت ايتمش وكندوسى معناً دولت طرفدارى بولنمش اولديغندن امام مرقوم منهزم اولدقدن صكره سوده حصننه تحصن ايتمك ايستدى ايسهده مرقوم معافا طرفندن طرد اولنديغندن نفسنى قورتارمق اوزره (محراب) نام محله جان آته رق اوادنده اهنومه فرار ايتدى ⋄ بونك اوزرينه امير سنان معافايه خلعت اكسا ايدهرك تلطيف وتسرير ايله ينه خمره عودت ايتدى ⋄ وسنهٔ مرقومه صفرنده بلاد سوده دخى فتح واسترداد اولندى

وشهر مذكور ظرفنده امير محمد صديق وامير درويش وصفر اغا نام رؤساى عساكر عثمانيه بدويلر طرفندن قتل اولندى

عبدالرحيم حصننى ظفيرك محاصره سيله مشغول اولديغى حالده محصورين عبدالرحيمه تسليم اولملرندن خوفاً امير فخرالدين عبدالله بن مطهر كوندرلديكى حالده اكا تسليم اوله جقلرينى امير كتخدا سنانه باتحريرات اشعار ايلدكلرندن امير سنان طرفندن دخى مرقوم فخرالدين كوندريلوب محصورين مرقومه تسليم اوله رق امير سنان نزدينه كلديلر ⋄ وجمله سنه خلعتلر اكسا اولنوب تسرير اولنديلر ⋄ وصنعايه كلنجه يه قدر امير سنانك نزدنده اقامت ايلديلر

سنهٔ مرقومه جمادی الاولاسنده حسن پاشا شیخ صالح ابن حمید ایله برادری حمیده مصردن کلمش اولان عسکردن درتیوز نفر مقداری عسکر ترفیق ایدەرك وادیٔ (فروات) نام محله سوق ایلدیکندن محل مذکوردن مرور ایتدکدن صکره عسکردن ارقه‌یه قالمش اولان افراد ایله برابر شیخ صالحك برادری حمید دخی اولدیغی حالده مقدما امام طرفندن صنعا اوزرینه کلوبده منهزم اولان حاجی احمد الاسدی بونلره تصادف ایدەرك اوردیغندن عسکردن برخیلی کیمسه‌لر ایله حمیدی قتل ایتدی ٭ بو وقعه اوزرینه قبائلك اکثریسی ینه شماروب تحت انقیاددن چیقه‌رق امام قاسم طرفنه تبعیت ایتدیلر ٭ مرقوم دخی وقوعات مذکوره‌یی سررشته ایدەرك تکرار اورتالغی افساد ایتمك ایچون بتون قبائله کاغدلر یازوب کوندردی ٭ وسید عامر دخی منهزم اولدقدن صکره امام مرقوم نزدینه کیدەرك اوراده بولندیغندن مرقومده برطرفدن قبائل وعشایری تحریك وجمع وتحشید ایتمك اوزره امام طرفندن بلاد نهم وحوالیه کوندرلدیکندن بورالری افساد ایتدکدن صکره بلاد آنسه کیدوب اورادنده بلاد خیمه‌یه عودت ایدەرك محل مذکوردن جبل تیس وجمیع بلاد (لاعه) ومدع وکحلان جهتلرینه دخی کاغدلر یازدی ٭ وعامرك کیفیت خروجی خبری امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدینه طویله‌یه عزیمتنده اثنای راهده واصل اولنجه مرقومك کفار اوزرینه قیام ایدر کبی اشبو حرکات شقاوتکارانه‌سندن امیر مومی الیه زیاده متأثر ومتألم اولوب کثرت حزن وغمدن بکا ایدەرك اللرینی قالدیروب سید عامره بد دعا ایدەرك طویله‌یه کیتدی ٭ وامیر احمدك طویله‌یه عزیمتی خبری سید عامره کیتدکجه مقابله ایتمك اوزره (رمان) نام محله عسکرینی جلب وتجهیز ایله کندوسی (محویت) جهتنه کیدوب اوراده ایکی کون اقامت ایتدکدن صکره (عدینه) نام محله عزیمت ایلدی ٭ ومحل مرقومده همان بربنی تزویج ایتدی ٭ وقرب عدینه‌ده واقع (لکمه) نام محلده دخی امیر احمد طرفندن نقیب اقامت ایتمکده اولدیغندن نقیب مرقومه اعانه وامداد اولمق اوزره

شيخ عبدالله ابن صالح الرواسك تحت قوماندا سنده اوله‌رق مرقوم امير احمد دخی اول ارالق لكمه‌يه عساكر عثمانيه‌دن برقوت سوق ايلدی

عساكر مرقومه لكمه‌يه تقرب ايتدكلرنده تصادف ايلدكلری برخاتون سيد عامرك باشنده غايت آز كيمسه اولديغی حالده اورايه يقين برمحلده اولديغی خبر ويرديكندن عساكر مرقومه همان مرقومك اولديغی محله كيده‌رك اطرافنی احاطه ايله دردست ايدوب اسيراً ومقيداً لكمه‌يه كتورديلر ٭ مرقومك رمان نام محلده جلب وتجهيز ايتديكی عساكر اسير اولديغی خبرانجه جمله‌سی محللرينی ترك ايله طاغيلدقلری آنده شيخ عبدالله صالح الرواس دخی بونلری تعقيب ايده‌رك پك چوقلرينی قتل وتلف ايدوب قورتيله‌بيلنلر شواهق جباله فرار ايله منهزم وپريشان اولديلر وپك چوق اسرا ايله سيد عامرك اصحابندن ايكی كيمسه دخی اسير ايدلدی

اشبو مظفريت امير احمد طرفنه تبشير اولنديغی متعاقب اسرا ايله سيد عامر امير احمد نزدينه كتورلدی ٭ ومرقوملر كوكبانده تشهير اولنه‌رق ايكی كون توقيف اولندقندن صكره امير مرقوم جانبندن حرزده امير كتخدا سنان طرفنه ارسال اولنديغندن اسرای مرقومه‌يی همان اولكون طياق التنده تلف ايدوب وسيد عامرك اصحابی بولنانلرك دخی دريلرينی يوزديره‌رك كيفيتی پاشايه بيان ايلدی ٭ وسيد عامرك دريسنك دخی يوزلمسی امير سنانه جواباً بيلديرلديكندن مرقومكده دريسی يوزديريله‌رك رجب شريفك نصفنده صنعاده حسن پاشايه كوندرلدی

ارتق امام قاسمك قوتنه ضعف طاری اولديغندن وثلا ايسه آلا آن امام مرقومك رؤساسندن اولان سيد شرف الدين ابن حسن الكحلانی يد تصرفنده اولوب امير احمد امير كتخدا سنان ثلانك ضبطيچون حرزدن حركت ايتمسنی وكندوسی دخی كلوب برلشه‌جكنی عرض وبيان ايتديكندن اولوجهله امير كتخدا سنان حرزدن حركت وامير احمد ايله ملاقات ايده‌رك ثلايه عزيمت ايلديلر ٭ ثلايه مواصلتلرينی متعاقب مرقوم سيد شرف الدين امير احمد واسطه‌سيله بلاحرب

ولا تكلف ثلاذن چیقاریلوب مقیداً کوکبانه کوندریلوب حبس ایدلدی ٭ وامیر کتخدا سنان طرفندن حصن مذکور الندفدن ومستحفظلر اقامت ایتدیرلدکدن صکره امیراحمد ایله کوکبانه عودتله امیر مرقومك اوغلی محمد ایله امیر عبدالرحیم ابن عبدالرحمنك کریمه سنك تزوجلری دردست اولمغله محمدك ولیمه جمعیتنی غایت مطنطن ومکلف اوله‌رق بعدالاجرا امیرکتخدا سنان حمزه عزیمت واورادن دخی ذمرمر جهتنه حرکت ایدوب لجام ذمرمره واصل اوله‌رق اوراده اقامت ایلدیکندن احمد ابن یوسف الواعظك اسناف وقوعاتنده ناموس دولتی پایمال ایتمش اولمسندن ناشی مرقومك قتل اولنمسی ایچون حسن پاشادن امیر کتخدا سنانه امر کلدی ٭ برموجب امر مرقومی ذمرمرده قتل ایتدی

خزایری علی پاشا دخی بوصره‌ده بلاد حبشه‌دن کله‌رك حسن پاشا ایله ملاقات ایتدن کدن صکره بلاد حولانك فتحی ایچون بلاد مرقومه‌یه سوق اولندی ٭ پاشای مومی الیه حرکتندن صکره (عاشر) طریقی اوزرنده برلشمك اوزره امیر کتخدا سنانك ذمرمردن محل مرقومه حرکت ایتمسنی یازدیغندن امیر مومی الیه دخی بروجه اشعار حرکتله محل مذکورده برلشوب بلاد حولانی فتح ایده‌رك خزایری علی پاشا حولانده قالوب امیر کتخدا سنان صنعایه عودت وسنهٔ مرقومه ذی القعده‌سنده مواصلت ایلدی ٭ حسن پاشا طرفندن استقباله عسکر کوندریلوب غایت دبدبه واحتشام ایله صنعایه دخول ایله عساکرك خیامی باب شعوب جهتنه قوریله‌رق عید اضحی چیقارلدقدن صکره مومی الیه (جبل ثورین) و (خیمه) جهتلرینه حرکت ایده‌رك اورالری دخی تحت انقیاد وتأمینه الدی

١٠٠٩ سنه‌سی حلولنده خزایری علی پاشا بلاد ریمه اهالیسنك تربیه وتنکیلاری ایچون سوق واعزام اولندیغندن جبل ریمه‌ده بنی (طایلی) نام محله عقبه‌دن چیقیلور ایکن عسکری بکلمیه‌رك کندوسی منفرداً ایلرویه سوروب یکمش ومحل مرقومه واصل اولمسیله برابر اطراف جباله تحشد ایدن عربان

طرفندن یالکزلغی جهتله اوزرینه تفنك آتیله‌رق مومی الیه محل مرقومده قتل اولنمش اولوب بوخبر عقبنده عسکره واصل اولنجه عساکر دخی جمله چیقمیه‌رق برحال تشتت وتفرقده پریشان اوله‌رق عودت ایلدیلر • بو ارالق امیر کتخدا سنان دخی بلاد (سنحان) لك عدن جهتنده واقع (وادی فروات) نام محلده اولوب امیر عبدالله ابن المعافا دخی بلاد اهنومه کوندرلدیکندن مرقوم بلاد مذکوره‌یی فتح ایده‌رك امام قاسمی (شهار) نام محلده محاصره ایتدی

جزایری علی پاشانك قتل اولنمسی اوزرینه مخدومی امیر محمد پدرینك یرینه پاشا نصب اولندی

متوفای مومی الیه ولایت حبشدن خطهٔ یمانیه‌یه مأمورًا کلدیکی صره‌ده یرینه مصردن کتخدا حسین نصب اولنه‌رق ولایت حبشه کوندرلدی

١٠١٠ سنه‌سی حلولنده منفیًا درسعادتده یدی قله‌ده بولنان لطف الله ابن مطهر وفات ایدوب درسعادتده استفراش ایتدیکی جاریه‌دن محمد اسمنده براولادی قاله‌رق طرف سلطنت سنیه‌دن معاش تخصیص اولندی

وینه سنهٔ مرقومه‌ده عبدالله ابن امام شرف الدین دخی اجل موعودیله ارتحال داربقا ایلدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده امیر کتخدا سنان صنعایه کله‌رك اورادن دخی بلاد نهم اوزرینه حرکت ایدوب محل مذکورده فتنه وفساده دائر براثر کوره‌میه‌رك جمله اهالی عرض مطاوعت ایتدکلرندن ینه صنعایه عودت ایلدی

امام قاسم شهارده عبدالله ابن معافا طرفندن محاصره اولنمش اولسندن اثنای محاصره‌ده عیال واولاد واقارب واصحابنی ترك ایده‌رك یالکز فرار ایدوب استخلاص نفس ایتدی

١٠١١ سنه‌سی حلولنده امام مرقومك فراری جهتله عیال واولادی امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدینك وجهنده اوله‌رق تسلیم اوله‌جقلرینی بیان ایتدکلرندن امیر مرقوم دخی کوکبانده اقامت ایتملری شرطیله وجهنه الوب سنهٔ

مرقومه محرمنده شهاری تسلیم ایتدیلر • وعساکر محاصریندن برمقداری بونك اوزرینه (جمز)ه قالدیرلدی

١٠١٢ (سنهٔ مرقومه رجب شریفنده سلطان المسلمین وامیر المؤمنین سلطان محمد خانك ارتحال کاشنسرای جنان ایلدیکی وسلطان احمد خانك جالس سریر سلطنت اولدیغی خبری خطهٔ یمانیه‌یه کلدی)

حسن پاشانك درسعادته عزیمتی ویرینه امیر کتخدا سنان پاشانك والی اولدیغی

١٠١٣ سنه‌سی محرم الحرامنك اون بشنجی جمعه ایرتسی کونی حسن پاشا کافهٔ امرای عسکریه ومأمورین ملکیه واشراف واعیان محلیه‌یی دیوان حکومته جلب وجمع ایله مقدمجه وقوعبولان عرض وانهاسی اوزرینه امیر کتخدا سنانك دربارشوکتقراردن ورود ایدن والیلك امر عالیسنی قرائت ایتدیره‌رك رسم نصبنی اجرا ایلدکدن صکره کندوسی درسعادته متوجهاً شهر مذکورك یکرمی ایکنجی جمعه ایرتسی کونی کوکبان طریقیله حرکت ایتدیکندن محل مذکوره قریب (باب همجر) نام محلده امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدین استقبال ایده‌رك اورادن محویته قدر تشییع ایدوب وداع ایتدکدن صکره امیر مرقوم کوکبانه عودت ومشارالیه دخی بیت الفقیهه متوجهاً عزیمت ایتدی • اورادندخی زبید طریقیله ساحله اینه‌رك لاجل الزیاره مکهٔ مکرمه‌یه کیتدی

{المترجم}

{ مشارالیه حسن پاشا خطهٔ یمانیه‌یی برحال شورش مألده وآتش فتنه وفسادك شراره‌لری هر محاله علو انداز اولدیغی صورتده بولدی •

و كندوسنك كمال سعى و غيرتى و كتخداسى بولنان مومى اليه امير سنانك دخى فرط شجاعتى و يرارلغى ثمره سيله برنجى درجه ده خطهٔ مرقومه يى اولاد مطهورك ايادئ تصرفلرندن استخلاص و استرداد ايدوب اصل نفوذلى اولنلرينى دردست ايده رك درسعادته نفى و تغريب ايتدى . و اقطار مرقومه يى بونلرك افساداتندن قورتاره رق و امام شرف الدين و امام مطهر احفاد و اولاد صغارينى دولتعليه يه ايصنديروب تماميله محكوم ايده رك اسايشى اعاده ايلدى . صكره امام قاسمك دعواى امامتله ظهوريله خطهٔ مرقومه قبائل و عشايرى يكيدن كاملاً عصيان ايدوب كافه سى امام مرقومه بيعت ايتدكلرندن هر طرفى بتون بتون امام مذكور استيلا ايلديكى حالده ايكنجى درجه ده اوله رق يمن قطعه سنى مرقوم يدندن دخى استرداد ايتدى . و وقوعبولان برچوق محاربه لرده دوكيلان قانلر بيهوده يه كيتميوب جمله سنده قزانه رق حسن نتيجه استحصالنه موفق اولديغندن ايكنجى فاتح يمن ديمكه سزا پاشاى مشار اليهدر . و مشار اليه بويله مدت مديده يمنده قالديغندن برازده بلاد رومده وقت كچورمك ايچون ولايتدن عفوينى برقاچ دفعه استدعا ايتمش ايسه ده طرف حضرت پادشاهيدن حسن پاشا يمنه كيتدكدن صكره الحمدلله يمن طرفندن قولاغمز دينج اولدى . محل مذكوردن انفكاكى جائز دكلدر ديو جواب ويرلمشدر . مشار اليهك انهاسنه مساعده اولنمدقدن صكره ينه يرينه مومى اليه امير سنان كبى جسور

و مقتدر بر ذاتی والی ایتدیروبده اویله کیتدی ٭ حق الانصاف ستایشه شایان مشار الیهدر

سنهٔ مرقومهده یمنه بعض احکامی مؤدی صنعانك جهت غربیه‌سندن کوکب مشتری جرمنده (نجم النیازك) طلوع ایدوب قرق کیجه طوغدقدن صکره غائب اولدی

سنهٔ مذکوره ظرفنده اطراف قبائل وعشایرده بغی وطغیان امارهلری ظهور ایتدیکی کبی بلاد خیمه اهالیسی دخی اشاعهٔ عصیان ایلدکلرندن سنان پاشا طرفندن کتخداسی امیر ذوالفقار محل مذکور اوزرینه امیر احمد ابن محمد ایله سوق واعزام اولندی ٭ محل مرقوم اهالیسی دفعاتله عصیان ایتدکلرندن پك چوقلری طعمهٔ شمشیر ایدیله‌رك لایقیله تربیه ایدلدی ٭ واورادن امیر ذوالفقار صنعایه عودت ایلدی ٭ واول اراضی (حدا) نك تربیه‌سیچون دخی امیر درویش سوق اولنمش اولمسندن اهالی عرض مطاوعت ایده‌رك رئیسلری بولنان علی ابن فلاح امیر موسی الیهی استقبال ایلدی

وسنهٔ مرقومه ظرفنده جبل حرازده حصن مسار اهالیسی دخی طغیان ایتدکلرندن حصن مذکور محاصره اولنه‌رق شدتلی حربلر وقوعیله فتح وتسخیر اولندی

سنهٔ مذکوره شهر شوالنك اون برنجی کونی امیر احمد ابن محمد ابن شمس الدین وفات ایدوب اوغلی محمد مقامنه کچورلدی ٭ هرنقدر عقل ودرایت اصحابندن ایسه‌ده نحوست طالعی سببیله عساکر و اهالیی وعربانی حسن اداره‌یه موفق اوله‌مدیغندن کونا کونا فتنه وفساد ظهور ایتدیکندن مرقومه معاون اولمق اوزره برادری اسماعیل سنان پاشا طرفندن معززاً ومکرماً کوکبانه کوندرلدی

ومذکور شهر شوال ایچنده امیر مطهر ابن شویع دخی وفات ایتدیکندن جنازه‌سنده بالذات سنان پاشا بولندی

١٠١٤ سنه‌سی حلولنده اوته‌دنبرو دولت طرفداری اولان عبدالرحیم ابن عبدالرحمن امام قاسمه تبعیت ایده‌جکنی ودولت طرفندن اوله‌رق امام مرقوم اوزرینه ایتدیکی محاربادن طولایی نادم اولدیغنی وهرحالده بوندنبویله ظهیر ومعین اوله‌جغنی مرقوم امام قاسمه یازدی ❖ وامام مرقوم دخی اول اراالق بلاد بعیده‌دن (برط) نام محله فرار ایچکلمش اولمسندن عبدالرحیمك بوصورتله یازمسی اوزرینه زیاده‌سیله اظهار محظوظیت ایده‌رك عبدالرحیم ایله ارتباط ودومخالصت ایلدیلر

بوحینده سنان پاشا بلاد ظاهر اوزرینه امیر عبدالله معافایی سوق ایتمك ازره عساکر تجهیز ایتدیکندن عبدالرحیمك قبائلندن عساکر مرقومه‌یه ضم والتحاق اولنمسی واوزرلرینه مرقوم عبدالرحیم اصحاب ونقباسندن برکیمسه‌نك رئیس نصب ایدلمسی خصوصلری دخی اجرا اولندی

سنهٔ مذکوره جمادی الاخره‌نك اون التنجی صالی کیجه‌سی نصف اللیلدن صکره جهت شمال غربیدن کثرتله شهاب دوشه‌رك عادتا نثرت سقوطندن یریوزی کوندز کبی ضیادار اولوب بر ساعت قدر امتداد ایتدی ❖ اره‌دن چوق کچمکسزین عبدالرحیمك قیامی و دولت علیهنه عصیانی وقوعبولوب نائرهٔ حرب و قتال اشتعال ایلدی ❖ و اشبو وقوعات سماویه‌دن صکره بری برج اسدده و دیکری برج سرطانده اوله‌رق ایکی عدد قویرقلی ییلدز دخی طلوع ایتدیکندن بوکا دخی کونا کونا معنالر و حکملر ویریلوب پك چوق فناالقلرك حدوثنه بادی اولدی

{ المترجمه }

{اشبو حادثات سماویه‌یی بز احکامنه رعایتاً یازمیوب مجرد وقوعات صره‌سنده یازمقده اولدیغمزی بوندن اول بیان ایلمشیدك . و فقط مفسد جاهلك ذهننده تصور ایتمکده اولدیغی مفسدته قیامنه و جهلای

ناسی بویله بر شیئله اغفال ایدوب ایستدیکی حرکتـه قالقشمسنه وسیله اولدیغنده غیر منکردر

عبـدالرحیم امام قاسمه فکر عاطل و زعم باطلنی بیلدیروب مکاتبه ایتدکدن صـکره مضمری اولان خباثتی میـدانه چیقاره‌رق کافهٔ جهات و بلاده القای فساد ایچون کاغدلر یازوب و (حقل) شیخی ناصرالبهیـله دخی مرقومک اثر شقاوتکارانه‌سـنه تبعیـله تهییج فسـادده معین اولوب اجرای فسـاد و شیطنتده شیطانی پك چوق کچدی

عبدالرحیمك اشبو حال شقاوتمآلی سـنان پاشایه بیلدیرلدی ایسـه‌ده پاشای مومی الیه اولقدر اهمیت ویرمیوب بو ایشی نظر اعتنایه بیله المدی ◆ عبدالرحیم باشـنه طوپلدیغی قبائل و عشـایردن بر خیلی جماعتی حصن (جرع)ه سوق ایتدی ◆ و حصن مذکور ایسه بر خراب محل اولوب فقط مذکور حصن کیمك ید ضبطنده بولنور ایسه بلاد جرع و بلاد مغرب تحت تملیکنه کچه‌جکنه اعتقاد ایده کلدیکندن انك ایچون ابتدا محل مذکورك ضبطنه عسکر کوندردکدن صکره اصحابندن بر ینی اوزرینه رئیس نصب ایده‌رك بر فرقه عسکرده (سود) جهتنه و برادر ینی دخی کوکبان طرفنه و دیکر برادری مطهری بلاد سوده و بلاد اهنوم اوزرینه سوق و اغرام ایتدی

کیفیت سنان پاشا طرفنه خبر ویرلدکده مشارالیه ایشـه‌ینه اویله نظر اهمیتله باقیـه‌رق لایقیله احتشـاد و اجتماع ایتلرینه منتظر اولدقدن صـکره امیر ذوالفقاری (جرع) و امیر درویشی دخی (سود) جهتلرینه قوهٔ وافیه ایله سوق و اعزام ایلدی

بوصره‌ده بلاد خیمه اهالیسی ینه دولت علیهنه اظهار شـقاوتله عبدالرحیم جانبنه تبعیت ایتدیلر ◆ عبدالرحیمك برادری مطهر بلاد اهنومه مواصلت ایدنجه محل مذکور اهالیسی دخی عرض مطاوعتله دخالت ایلدکلرندن امیر

عبدالله ابن معافا ایسه بوندن اول بلاد اهنومی ضبط ایتدکدن صکره اوغلی ابراهیمی اورادہ براقش اولمسندن مرقوم ابراهیمی مطهر محاصره یه الهرق اورادن سوده یه حرکت ایتدی

مطهره لاجل المقابله امیر محمد ابن احمد کوکباندن کندو عبدلرندن نقیب سنبل قوماندا سیله قوهٔ کافیه سوق ایتدیکنی متعاقب سنان پاشا امیر محمده معین وظهیر اولق اوزره صنعادنده عسکر کوندردیکندن مرقوم نقیب سنبل (خیمهٔ بنی الذواد) نام محله حرکتله اوراده استقرار ایتدی • کوکبان ملحقاتندن (نجره) اهالیسی دخی عبدالرحیمه تبعیت ایلدکلرندن محمد ابن احمد کوکباندن طویله یه عزیمت ایتدی ایسه ده ینه کوکبانه ملحق وخیمه قربنده کائن (شاحذیه) اهالیسی دخی اظهار مخالفتله عبدالرحیمه تبعیت ایلدیلر • برمنوال محرر هرطرف اهالیسی پیدرپی مرقوم عبدالرحیمه دخالت ایتمکده بولندیلر

ایش بویله ایکن امیر محمد ابن احمد طرفندن کوندریلوب بده خیمهٔ بنی الذواده مقیم نقیب سنبلک عسکرینه علاوه اولهرق پاشای مشارالیهک کوندردیکی عساکر التحاق ایدوب مرقومک تحت اداره سنده بولنان قوهٔ عسکریه تکثر وازدیاد ایلدی • وسنبلک اوزرینه عبدالرحیم طرفندن کندو قبائلی خلقنه دیکر قبائلدن دخی برمقدار ضم اولنهرق برشرذمهٔ قلیله سوق اولنوب وبو موجود نقیب سنبلک نزدنده بولنان قوهٔ عسکریه نک ثلثی قدر اولمدیغی حالده عبدالرحیم جماعتی نقیب سنبلی محاصره یه الوب تسلیم اولمغه مجبور ایتدیکندن نهایت مرقوم سنبل بلا حرب ووغا موجود رفاقتی بولنان کافهٔ عسکر ایله ترک سلاح ایدهرک تسلیم اولدی • وجمله سی اسیرا عبدالرحیم نزدینه کتورلدی • وعبدالرحیم دخی کافه سنی برطاقم حصنلره تفریق ایدهرک حبس ایلدی

{ المترجمه }

{ بویله عقلسز و عبد مقوله‌سی آدم قوماندەسیله حربه سوق اولنان برفرقه عسکرك حالی بویله اوله بیلور . برزنجی کوله‌دن دها نقدر تدابیر حربیه مأمول اولنه بیلور . ایشته بویله غوغا ایتمکسزین ترك سلاح ایله مقتضای جبلت و موانستی اولان اسارتی ارتکاب ایدر دشمنه تسلیم اولور و اولقدر خلقیده قید حبسه کرفتار ایدر }

عبدالرحیم بوندن صکره کوکبانه ملحق بولنان کافهٔ بلادی استیلا ایده‌رك امیر محمد ابن احمدك تحت اداره‌سنده یالکز جبل تیس قالدی . اشبو وقوعاتی متعاقب سنان پاشا همان وسریعاً امیر محمد ابن احمده لاجل الامداد عسکر کوندردیکندن عبدالرحیم ایله امیر محمد بیننده حرب وقتال اشتداد ایتدی

۱۰۱۵ سنه‌سی ربیع الاخرنده امیر محمد ابن احمد طویله‌ده ارتحال داربقا ایتدیکندن نعشی کوکبانه قالدیریله‌رق دفن اولندی . ویرینه برادری اسماعیل ابن احمد کچورلدی ایسه‌ده مرقوم علیل ومریض المزاج اولدیغندن اویله هرآن مشی وحرکته مقتدر اوله‌مامسیله الده بولنان جبل تیس اهالیسی دخی دولت علیهنه اعلان مخاصمتله عبدالرحیمه تبعیت ایتدکلرنده طویله حصننه برینك کندی تنسیبی اوزره رئیس نصب اولنمسنی سنان پاشا مرقوم اسماعیله یازدی . اسماعیل دخی صلاح ابن مطهر ابن صلاح ابن شمس الدینی رئیس نصب ایتمك مراد ایتدی ایسه‌ده مرقومك دولت علیهنه عداوتنی حس ایتدیکندن کیفیتی پاشای مشارالیهه اشعار ایده‌رك مناسب برکیمسه‌نك طویله‌یه کوندرلمسنی عرض ایلدی . پاشای مشارالیه دخی امیر عبدالله ابن مطهری طویله‌ده بولنان عساکر عثمانیه اوزرینه سرکرده نصب ایدوب کوندردی . مرقوم امیر عبدالله طویله‌یه کیده‌رك وصلاح ابن مطهری جلب ایله نیتنك

قبائلندن طولايى تكدير وتوبيخ وتعييب ايتديكى صرده مرقوم نيتنده بويله برفساد اولمديغنه يمين ايدهرك صورت انكارده بولنوب عبداللهى تأمين ايدهرك طويله ده اولان دائرهسنه عودت ايتدى • و بونك اوزرينه غضبندن اضمار ايلديكى كين وعداوتندن كافهٔ قبائلى لاجل الافساد خفياً كاغدلر يازوب اعلان واشاعت ايلدى

مرقوم صلاحك اشبو عصيانى اوزرينه سنان پاشا امير عبداللهه اعانه اولمق اوزره تكرار عسكر كونرديكندن مرقوم صلاحك وحشتى ازدياد ايدهرك برحيله ايله عبداللهه غلبه چارهسنى تصور ايدوب عبداللهك نزدنده بولنان كوكبان عسكريله ديكر قبائلدن موظف اولهرق استخدام اولنان عساكرك بعضلرينى عهد وميثاق ايله كندويه بند ايدهرك واطراف قبائله وابن حاطى يه وعبدالرحيمك جبل تيسده اولان جماعتنه طويله اوزرينه كلمرلرينى يازهرق بونلرك كلمسيله برابر كندويه بند ايتديكى عسكرله قيام وعبداللهه غلبه ايتمكى تصويب ايدوب و بو وجهله ايشى تصرليوب قبائلك كلمسنه انتظار ايتدى • كيفيت عبدالله طرفندن خبر الندیغندن مرقومك دائرهسى يانندهٔ بر يره شجعان عسكردن التمش نفر قدر اقامت ايتديرلدى • مرقومك اوجه جلبنى يازمش اولديغى قبائل طويله يه كلمكده اولدقلرينى كورديكى كبى بونلر ايله برلشوب غلبه ايدرم سوداسيله دائرهسنك قپوسنى قپايهرق كوكبان عسكرينك كندوسنه امداد ايتملريچون ندا ايلدى • مرقومك صداسنى عساكر مرقومه ايشتدكلرى كبى يرلرندن چيقوب بعضيلرى سوارى اولديغندن آتلرينه بنهرك سلاحلرينى طاقهرق عبدالله عليهنه حرب وكفاحه قيام وتفنك آتمغه بدأ ومباشرت ايلدكلرندن عساكر عثمانيهدن اوچ درت نفرى دوشدى • نهايت عساكر عثمانيه صلاحك دائرهسنه هجوم ايدهرك قپويى قيروب ايچرو يه كيردكلرنده مرقوم صلاح فرار ايتمك قصديله بولنديغى محلك پنجرهسندن كندوسنى اشاغى يه آتديغندن عبداللهك عسكرى طرفندن طوتيلوب نزد عبداللهه كتورلدى • وعبدالله دخى قتل

واعدام ايلدى • طويله ده آتيلان تفنكلرك صداسندن اطراف قبائل برقاتدها آقين آقين كلمكده ايديلر فقط محاربه ايتميوب كلان قبائل يالكز اطرافده طوروب نتيجه يه انتظار ايدرلر ايدى • طويله ده ايسه محاربه كوكبان عسكريله امتداد واشتداد ايتمكده اولديغى سنان پاشا طرفندن خبرآلنجه امير ذوالفقار جرع جهتندن جلب اولنه رق مقدار وافى عسكر ايله سريعاً طويله يه عبدالله ه امداد اوله رق كوندريلكندن مرقوم ذوالفقار طويله يه واصل اولديغنده صلاحه تبعيت ايدن كوكبان عسكريله حرب ووغايه طوتيشوب بونلرى تارمار وپريشان ايتدكدن صكره طويله يه كيره رك عبدالله ويانده بولنان هادى حسين ايله ملاقات ايلدى

صلاحك امدادينه كلمش اولان قبائل جانب صلاحدن بر مظفريت امارهسى كورمدكلرندن ومرقومك قتل اولنديغنى دخى حس ايلدكلرى جهتله عبدالله اوزرينه هجوم ايده ميوب يالكز تحشد ايتدكلرى محللرده طورورلر ايدى

امير ذوالفقار اولاً قبائل متحشدهٔ مرقومه يى بولندقلرى محللرده پريشان ايتدكدن صكره جبل تيس اوزرينه حركت ايده رك ابن حاطى يى وعبدالرحيمك سائر اصحاب وعسكرينى منهزم ايدوب محل مذكورى ضبط ايلدى

عبدالرحيم تيسدن صلاحك امدادينه كيدن عساكرك يتيشه ميوب ده صلاحك قتلنه سبب اولدقلرينى اسناد ايله رؤساسنى تجريم ايده رك ضرب شديد ايله ضرب ايلدى

امير ذوالفقار هادى حسين دخى رفاقتنده اولديغى حالده جبل تيسدن بلاد مسور اوزرينه حركت ايدوب محل مرقومى دخى اخذ وضبط ايلدكدن صكره امير احمد الاحزم نام كيمسه يى بلاد مذكوره اوزرينه مستحفظ براقوب اورادن (جرع) جهتنه كيتدى • ومحل مرقومده برخيلى حرب اولندقدن صكره استحصال مظفريت اولندى • شوقدركه امير عبدالله معافاتك اوغلى ابراهيم اهنومده محاصره اولنمش اولمسندن يتيشيلوب مرقوم محاصره دن

قورتاریله‌مدیغندن عبدالرحیم طرفنه تسلیم اولدی

سنهٔ مرقومهٔ شعبان شریفی آخرنده مشتری و مریخ کوکبلری بر برینه مقارنت ایده‌رك ایکیشی بر یلدز کبی اولدیغندن اشبو وقوعات دخی منجملر طرفلرندن ینه فتنهٔ کثیره و محاربهٔ وفیره ظهورینه حکم ویرلدی

سنان پاشانك عزلیله جعفر پاشانك ورودی

{ لمترجمه }

{ مومی الیه جعفر پاشا اسبق والی حسن پاشانك خزینه‌داری اولوب پاشای مشارالیه وفات ایتدکده قانون عثمانی اوزره متوفای مشارالیهك دائره‌سنده خدمتده اولان خدامندن خدمت شهریاری‌یه لایق اولنلری دائرهٔ همایونه النديغی صره‌ده مومی الیه جعفر پاشا دخی دیکرلری میانده دائرهٔ همایونه دخول ایده‌رك خدمت شهریاریده بولنوب بعد زمان ایالت حبش ایله چیقه‌رق سواکنده والی و حاکم بولندیغی آوانده یمن ولایتنی احراز سوداسنه دوشه‌رك نهایت مرامنه نائل اولوب سواکندن یمنه کلمشدر }

۱۰۱۶ سنه‌سی حلولنده سنان پاشایه سابق حسن پاشا طرفندن وقوعبولان عرض وانها اوزرینه رتبهٔ وزارت وخلعت کلدی ایسه‌ده ارادن چوق بچمکسزین مشارالیهك عزلیله جعفر پاشانك والیلکی خبری ورود ایلدی ✦ و بوارالق امیر ذوالفقار دفعهٔ ثانیه اوله‌رق بلاد مسورك فتحنه کیدوب اورالر اهالیسنی تربیه وتنکیل ایله دائرهٔ اطاعته ادخال ایلدکدن صکره کوکبان ملحقاتندن اولوب ده اولجه عبدالرحیم طرفندن استیلا اولنمش اولان محللرك

جمله سنی استرداد ایدرك اهالیسنی دخی تربیه ایله انقیاد ایتدردی • بونك اوزرینه سنان پاشانك عزلی خبری کلنجه امیر ذوالفقار محال مذکوره‌دن صنعایه عودت ایلدی

سنهٔ مرقومه ربیع الاولنده سنان پاشا امیر دفتردار حسینی دیوان حکومتده قتل ایتدی

والئ لاحق جعفر پاشا طرفندن خزینه‌یی تسلیم المق اوزره کندندن اول بر مأمور مخصوص کوندرلدیکندن مرقوم سنان پاشا نزدینه واصل اولدیغنده کیفیت مأموریتندن خبر ویرمیوب پاشای مشارالیه طرفندن زیاده حرمت ورعایت کوردیکندن کمال محجوبیتندن ناشی ایفای مأموریت ایده مدی

{ المترجم }

{ او زمانلرده خزینهٔ دولت والیلره منحصر کبی برشی اولدیغندن والئ لاحقه خزینه‌دن برشی کوسترلمامك ایچون غالبا دفتردارك قتلی لازم کلمش اولملیکه قتل اولنمش }

سنهٔ مرقومه جمادی الاولنده جعفر پاشا تعزه واصل اوله‌رق سنان پاشا دخی مخایه متوجهاً جمادی الاخرك یکرمی اوچنجی بازار کونی کمال دبدبه واحتشام وعز ووقار ایله حرکت ایلدی • تعزه تقرب ایتدیکنده جعفر پاشا ایله ملاقات ایتمیه‌رك یالکز مکاتبه ایله کورشدیلر

تعزدن سنان پاشا مخایه حرکت ایده‌رك اثنای راهده عارض اولان خسته‌لك اشتداد ایدوب مخایه داخل اولدیغی شعبان شریفك اوچنجی کیجه‌سی ارتحال دار بقا ایلدی • محل مذکورده مدفون اولان مظنهٔ کرامدن شیخ شاذلی حضرتلرینك مقبره‌سی نزدینه دفن اولندی

مشارالیه سنان پاشا خطهٔ یمانیه‌ده حسن صیت قزانمش وتهدیدینی ایقاعه

قادر نافذ الاوامر بر ذات ایدی ٭ عزلندن هرکس متأثر اولدی ایسه‌ده عزل اولمامش اولسه ایدی عمریده وفا ایتمیه‌جك ایمش

مشارالیه سنان پاشانك وفاتی خبری والیٔ لاحقه کلنجه متوفای مومی الیهك اموال واشیاسنی ضبط ومصادره اولنمق اوزره طرفندن کتخداسی عمر نام رجل کوندرلدیکندن مرقوم پاشای مومی الیهك امرینی اجرا ایتدکدن صکره سنان پاشانك اوغلی امیر محمدی وکتخداسی امیر ذوالفقاری ومعیتیله دها سائر درسعادته کیتمك اوزره مخاده بولنان رؤسای عسکریه‌یی مرقوم کتخدا عمر بالاستصحاب تعزه جعفر پاشا نزدینه کتوردی

{ للمترجمه }

{ بعض مؤرخلرك روایتلرینه کوره جعفر پاشانك سنان پاشا ایله حقوقی اولدیغندن اوغلنی توقیف و اموالنی مصادره ایتمیوب مجرد حمایه‌و وقایه ایچون اله‌رق حتی امیر محمدی نزدنده تربیه ایده‌رك خدمتنده بولندرمق ایچوندر }

معهود عاصی عبدالرحیم دخی سنان پاشانك وفاتنی ایشیدنجه صلح اولنمق ایچون طرفندن جعفر پاشایه مرسول مخصوص کوندردیکندن وکندوسنك عصیانه سبب سنان پاشانك اهانتی اولدیغندن بحثله برطاقم کذب ودروغدن عبارت مزور شیلر بیان ایتدیکندن جعفر پاشا دخی بوکا قاپیله‌رق اعلان مسرت ایچون طوپلر اته‌رق شهر آیین اجرا ایتدیروب کندوسنه مصلحانه کاغدلر یازه‌رق مرسوللرینی اعاده ایلدی

عبدالرحیم اشبو مصالحه‌یی کندویه بربیوك فرصت عد ایده‌رك بوندن استفاده ایتمك اوزره امیر اسماعیل ابن احمد ایله مخادنة ومخالصة ایدوب اجرای دسایس وحیله ایله هرنصلسه کوکبانه داخل اوله‌رق مسوری دخی الوب عسکرینی کوکبانه ومسوره اقامت ایتدردی

جعفر پاشا صنعایه متوجهاً تعزدن حرکتله (ذی اشرق) نام محله واصل اولدیغنده محل مذکوره اینه‌رك اولکیجه قوناق ویروب فرداسی صباح بالجمله امرای عسکریه‌یی نزدینه جلب ایله امیر ذوالفقار حقنده برطاقم مزورلرك تزویرات وغیظ وکینلریله قولاغی طوله‌رق وبوغرضکارلرك تزویراتنه اعتماد ایده‌رك امیر ذوالفقاری اوراده قتل ایلدی

محل مذکوردن حرکتله شوالك اون بشنجی بازار ایرتسی کونی صنعایه واصل اولوب قصره نزول ایتدی ٭ صنعایه مواصلتندن صکره سرکرده امیر محمد واسطه‌سیله فقها وکلادن امیر محمدی صلح ایچون کوکبانه عبدالرحیمك نزدینه کوندردی ٭ فقیه مرقوم عبدالرحیم طرفندن کمال مسرت وتعظیمات وتوقیرات ایله استقبال اولنه‌رق خلعتلر اکسا اولندی

فقیه مرقوم بوصورتله قبول اولندقدن صکره عبدالرحیم طرفندن سبب ورودی سؤال اولندقده خلیفهٔ مؤمنینه اطاعت ایله صلح اولنمسی واورتادن فتنه وفسادك قالقمسی ایچون اصلاح ذات البینه کلدیکنی سویلدیکی عقیبنده عبدالرحیم اظهار غضب وحدت ایلدیکندن فقیه مرقوم یرندن قالقوب استرینه رکوب ونزدنده بولنانلردخی برابرنده اولدیغی حالده عودت ایتمك اوزره ایکن جمله‌سی اخذ وکرفت اولنه‌رق کوکبانده بولنان اغاجلره عبدالرحیم طرفندن صلب اولندیلر

اشبو خبر کدورت اثر جعفر پاشایه واصل اولنجه نشاطی غیظه تبدل ایده‌رك آتش غضب درونی قاپلادی ٭ بو اثناده امام قاسم ایله دخی بینلرنده صلح وقوعبولوب مسالمت حصوله کلمشیدی

١٠١٧ سنه‌سی حلولنده درسعادتده یدی قله‌ده محبوس بولنان اولاد مطهردن علی یحیی‌نك وفات ایتدیکی خبری کلدی

جعفر پاشا عبدالرحیم اوزرینه حرب ایتمك ایچون عسکر تجهیز ایده‌رك وکتخداسی امیر عمری دخی عساکر مرقومه اوزرینه سردار نصب ایدوب

کوکبان جهتنه سوق ایلدیکندن مرقوم (ماذن) نام محله واصل اولدی

سنهٔ مرقومه ربیع الاخرینك اون بدنجی جمعه ایرتسی کونی امیر اسماعیل ابن احمد ذاتا علیل ومریض بولندیغندن اجل موعودیله ارتحال دار بقا ایتدیکندن وحین وفاتنده مقامنه امیرعلی ابن شمس الدینی قائممقام نصب ایلدیکندن جعفر پاشا طرفندن دخی خلعتلر اکسا اولنه رق تسر یروتلطیف اولندی

امیر کتخدا ماذندن حرکتله بیت العذاقة نام محله مواصلت واورایه قریب (قلعة المشقق) نام محلی خراب ایتدیکندن عبدالرحیمك جماعتی دخی محل مذکوره احتشاد ایتمش بولنملرندن بینلرنده محاربات عدیده وجسیمه وقوعبولوب بواراده عبدالرحیمك جماعتی منهزم ومکسور اولدی ٭ عبدالرحیم جماعتنك انهزامی خبری مسرور اوزرنده بولنان عبدالرحیمك برادری امیر احمد ابن عبدالرحمنه واصل اولدقده همان بولندیغی محلدن شد قوافل واحمال واثقال ایله جبل (وعیله)یی طوتمق اوزره حرکت ایدوب کیفیتی برادری عبدالرحیمه دخی بیان واشعار ایلدی ایسه ده عبدالرحیم حرب ایچون کافهٔ عسکریله ذاتا کوکبانذن چیقه رق (ظفیر)ه قریب بر محلده بولندیغندن وطویله ده اولان امیرعبداه ابن المطهرك دخی ظفیرده عبدالرحیم اوزرینه حرکت ایتمسی جعفر پاشا طرفندن امراولنمش اولمسندن ناشی مرقوم عبداه دخی کلوب عبدالرحیمی محل مذکورده اوره رق پریشان ایتدکدن صکره امیراحمد ابن عبدالرحمندن اول جبل وعیله یی طوتدی ٭ وعبدالرحیمك تحت اداره واستیلاسنده بولنان محلارك کافهٔ جهتنده حرب وقتال آتشلری علواولندی ٭ ومحل مرقومده پریشان اولدقدن صکره ارتق کوکبانه کله میوب وامیرعلی ابن شمس الدین طرفندن کوکبان تمامیله تحت محافظه یه النلدی ٭ وعساکر عثمانیه دخی کوکبانه دخول ایدرك اطراف وجواری ضبط ایلدی ٭ عبدالرحیمك النده (ذنوب) و(حجه) و(مبین) نام محلاردن بشقه برقالمیوب

هرطرفی عساکر عثمانیه طرفندن استیلا اولندی ◆ وامیرکتخدا عمردخی مشققدن (ماذن) ه عودت ایدرك اوراده ارام ایلدی ◆ عبدالرحیم حجه یه مقدار کافی عسکر براقه‌رق (ذنوب) ه چکیلوب درونی خوف وخشیت ایله طولدیغندن (مبین) ه دخی برادری احمدی براقوب کندوسی اورادنده بلادشرفه کیتدی وبلادشرفده دیکر برادری محمد اولدیغندن مرقوم ایسه عبدالرحیمك شقاوتندن ناشی طارغین اولدیغندن عبدالرحیمه اصلا یوز ویرمدیکندن اوراده ده ثبات وقرار ایده‌مدیکندن (هیجه) نام محله فرار ایتدی ایسه‌ده محل مرقومده دخی بارینه‌میه‌جکنی تیقن ایده‌رك حصن (کحلان الشرفه) کیدوب تحصن ایتدی ◆ امیرمحمد سرداردخی عساکر عثمانیه ایله بلادشرف اوزرینه حرکت ایده‌رك محل مذکورده بولنان عبدالرحیمك برادری محمدبن عبدالرحمن امیرمرقومی عرض انقیادله استقبال ایلدیکندن محل مرقوم بلاحرب وقتال تحت دائرهٔ اطاعته الندقدن صکره عبدالرحیمك اوزرینه حرکت اولنه‌رق مرقوم متحصن اولدیغی محلده محاصره ایدلدی

١٠١٨ سنه‌سنده عبدالرحیمك مبینده بولنان برادری احمد ابن عبدالرحمنه دیکر برادری محمدك جانب دولته دخالت وعرض استیمان ایلدیکنی امیرکتخدا عمرمرقوم احمده یازدیغندن مرقوم دخی عرض استیمان ایدوب یدنده بولنان مبین حصننك تسلیم المسنی امیرسردار محمده بیلدیردیکندن حصن مذکوری درونده بولنان خزاین وجبخانه والات حربیه واسلحهٔ کثیره ایله تسلیم الله‌رق برادری محمدایله ایکیسی برلکده جعفر پاشایه ارسال اولندی ◆ اشبو خبر دیکر برادرلری مرقوم عبدالرحیمه واصل اولنجه بودخی عرض استیمان ایده‌رك دخالت ایده‌جکنی امیرسردار محمده بیان ایلدیکندن کیفیت جعفر پاشایه لدی العرض پاشای مشارالیه طرفندن دخی مرسول مخصوص واسطه‌سیله امان ورقه‌سی کوندرلدیکندن مرقوم امیرسردار محمده تسلیم اوله‌رق برابرجه صنعایه کلورکن صنعایه یقین قالدقلرنده امیرعبداه ابن یحیی معافا ایله مرقوم

عبدالرحیم بیننده مقدمدن بر و اولان مخاصمه وعداوتدن ناشی مخصوصی اوله‌رق مرقوم معافا عساکرکلیه ایله امیرسردارك استقبالنه جعفر پاشا طرفندن کوندرلدی ٭ عبدالرحیم دشمن خاص وعدو اکبری بولنان عبداله ابن یحیی معافاتی کورنجه بکزینك رنکی اوچدی ایسه‌ده نه‌فائده امیرسردار محمدکال دبدبه واحتشام ایله استقبال اولنه‌رق صنعایه داخل اولدی ٭ وجعفر پاشا دخی دیوان حکومتده امرا و رؤسا واعیان واشراف نزدنده حاضر اولدقلری حالده مرقوم عبدالرحیم حضورینه کتوریله‌رك اوجه احضار اولنمش اولان کرسی یه اقعاد ایتدیریلوب نزد حضارده جعفر پاشا مرقومه عتاب آمیز سوزلر سویلدکدن صکره دارالحمرا زندانـنه کوتورلمسنی امر ایتدی ٭ و اوصره‌ده امیرکتخدا عمر مرقوم حقنده اولان بغض وکینی یکه‌میوب عنان صبری الندن کتدیکندن عبدالرحیمه اولقدر خلق ایچنده توقات ویوم‌رق اوره‌رق حقارت واستخفاف ایلدیکندن عبدالرحیم کمال حزن واسفندن بکا ایلیه‌رك حبسخانه‌یه کیتدی ٭ مرقومك صنعایه دخولی ومحبوس اولمسی ربیع الاخرك التنجی بازار کونی اولوب یوم مزبورك دردنجی پنجشنبه کونی دخی امیرعمر کتخدا اتدن دوشه‌رك اولآنده وفات ایلدی

یرینه صفراغا نام کیمسه کتخدا نصب اولندی ایسه‌ده مرقوم عابد و زاهد یالکز عبادتله اشتغال ایدر برذات اولوب ایش اربابی اولمدیغندن مرقوم عزل اولنه‌رق اوجه بلاد ریمه اهالیسنك تربیه وتنکیللری ایچون کوندرلمش اولان دفتردار عبداله چلبی کتخدا نصب اولندی ٭ مرقوم عبداله چلبی جبل مذکورك تربیه‌سنه موفق اولدقدن صکره صنعایه عودت ایتدی

شهر مذکورك نصفنده خسوف قمر وقوعبولوب بونی متعاقب قحط وغلا ظهور ایتدیکندن پك چوق کیمسه‌لر اجلقدن وفات ایلدی

امیراحمد شرعبی نام کیمسه‌نك وقوعبولان عصیانندن ناشی اوزرینه امیر

محمد سردار سوق اولنه‌رق مرقوم منهزم و پریشان اولوب تعزجوارنده (عماق) نام محله فرار ایله اورادن بعض بطریقی ایش ایچون تعزه کوندرمش ومرقوم دخی تعزده بولنان رؤسای عسکریه‌دن احمد شریف اغایه شرعینك عماقیده اولدیغنی خبر ویروب اغای مومی الیه مرقوم اوزرینه حرکتله کیفیتی جعفر پاشایه یازدیغندن پاشای مشارالیه دخی مرقوم شرعی‌یی تحت الحفظ کتورمك اوزره اسماعیل اغا نام کیمسه‌یی کوندردی ٭ ومرقوم شرعی احمد شریف اغا طرفندن دردست اولنمش اولمسندن پاشای مشارالیه طرفندن کلان اسماعیل اغایه تسلیماً صنعایه کوندریلوب وصولی آننده قتل اولندی

۱۰۱۹ سنه‌سنده عبدالله چلبینك یرینه کانی چلبی دفتردار نصب اولندی ٭ وسنه مرقومه ظرفنده جعفر پاشا دورمقصدیله کوکبان و بلاد عمرانه چیقوب کشت وکذار ایله صنعایه عودت ایلدی

صعده‌ده قائممقام بولنان امیرمحمد مدت مدیده‌دنبرو محل مذکورده اولوب اطرافده ظهور ایدن وقایع وفتنه وفساددن طولایی برخیلی وقتلر صعده جهتنه باقیله مامش ومرقوم دخی دعوای استقلالیت ایدوب عصیان اماره‌لری کوسترمش اولمسندن اورادن قهر وتنکیلی ایچون صعده اوزرینه قوه عسکریه سوق اولندی ٭ بونك اوزرینه محمد ایله عصباتی صعده‌یی ترك ایده‌رك فرار ایتدکلرندن عساکر عثمانیه صعده‌یه داخل اوله‌رق وامیر صفردخی محل مرقومه قائممقام نصب اولندی

۱۰۲۰ سنه‌سی شعبان شریفنك اون التنجی کونی محبوس بولنان مرقوم عبدالرحیم بکتاش اغایه ترفیقا درسعادته نفی وتغریب اولندی ٭ ومحبایه قدر امیردرویش اغایه ترفیق ایدلدی

جعفر پاشانك عزليله ابراهيم پاشانك ورودی

{ للمترجمه }

{ مومی اليه ابراهيم پاشا درگاه عالی ينگيچريلری اغاسی ايكن عهده‌سنه ايالت يمن توجيه و احسان بيورلمشدر }

١٠٢١ سنه‌سی حلولنده جعفر پاشانك عزلی وابراهيم پاشانك يمنه والی نصب اولنه‌رق رمضان شريفك اون‌بدنجی كونی محلندن حركت ايلديگی خبری كلدی ◆ مشاراليه ابراهيم پاشانك مخايه چيقديغی تحقق ايتديگی كبی جعفر پاشا درسعادته متهیء عزيمت اولدی

١٠٢٢ سنه‌سی محرم‌الحرامنده خزينه تسليم ايتمك اوزره ابراهيم پاشا طرفندن مأموراً علی اغا نام كيمسه صنعايه واصل اولدی ◆ و ربيع‌الاولك برنجی كونی جعفر پاشا صنعادن حركت وابراهيم پاشا دخی تعزه مواصلت ايلديكندن جعفر پاشا ابراهيم پاشا ايله تعزده ملاقات ايلديلر ◆ جعفر پاشا صنعادن كيتدكدن صكره خزينه‌نك محاسبه‌سنه واخذ وقبضنه مأمور علی اغا پاشای مشاراليهك حسابنی كوردكده سكسان بيك غروش اختلاس ظهور ايدوب اقتضا ايدن دفاتری بالتنظيم مضبطه‌لرينی صنعاده عقد اولنان مجلس اعضاسنه تمهير ايتديره‌رك مبلغ مزبورك استردادی ايچون ابراهيم پاشايه كوندرلدی ◆ ومبلغ مزبور جعفر پاشادن استرداد اولندی

جعفر پاشانك كتخداسی امير عبدالله چلبی پاشای مشاراليهك رضاسی اولمقسزين مفارقت ايده‌رك ابراهيم پاشا نزدنده قالديغندن جعفر پاشا حيدر نام كيمسه‌يی كتخدا نصب ايده‌رك زبيده عزيمت ايلدی

جعفر پاشانك صنعادن عزيمتندن صكره امام قاسم نقض عهد ايده‌رك دولت عليه‌يه قيام ايتديكندن بلاد شرف وعفار وحجه‌ده بولنان عساكر

مستحفظه مرقومك عصیانی اوزرینه بولندقلری موافقی ترك ایدەرك صنعایه چكلدیلر • كیفت ابراهیم پاشا طرفندن خبر النجیه همان امیر عبدالله چلبی یی سردار نصب ایدەرك كندندن اول صنعایه كوندروب امام قاسمك اوزرینه حركت ایتمسنی امر ایلدیكندن مرقوم عبدالله چلبی صنعایه واصل اولدیغنده باب شعوب خارجنده بولنان عید نماز كاهی پیشكاهنه ركز خیام ایله تجهیز لوازم حربیه وعسكریه ایتدی

ابراهیم پاشانك وفاتیله جعفر پاشانك والی قائممقاملغی

ابراهیم پاشا دخی تعزدن حركتله ذماره مواصلت ایلدكده خستەلنەرق علتی كسب اشتداد ایدوب محل مرقومدن تختروانه بندیریلەرك یوله دوام اولندی ایسەده (منقذه) نام محله وصولنده جمادی الاولك یكرمی سكزنجی بازار ایرتسی كونی وفات ایتدیكندن محل مرقومده مدفون حسن بابا نزدینه دفن اولندی •

{ لمترجمه }

درسعادتده مصطفی پاشا تكیەسی پوست نشینی قدوة العلماء الواصلین عمدة الصلحاء السالكین مشایخ خلوتیەدن شیخ حسن افندی حضرتلری قدس الله اسراره و نور مرقده قرق نفر صوفی ایله بعد الحج لاجل السیاح یمنه كچەرك یریم قصبەسنده رحمت ربانی یه واصل و مقام دار النعیمه نائل اولمشدر • قبەسی و زاویەسی والئ یمن حاجی پاشا طرفندن بنا ایدیلەرك اوقاف و عقار یاپلمشدر • مذكور حسن بابا مشارالیه حسن افندی ظن اولنور ایسەده روایته نظراً حسن افندی

دیار یمنه ١٠٢٧ تاریخنده هجرت ایتدیکی کبی یرمده مدفوندر }

سنهٔ مرقومه خلالنده درسعادتدن سلیمان اغا احمد اغا قوماندلریله سپاهی عسکری واصل اولدیغندن وجعفر پاشا دخی هنوز زبیددن حرکت ایتمامش بولنمسندن مرقوم سلیمان اغا یله ابراهیم پاشا کتخداسی دیکر بر والی کلنجیه قدر جعفر پاشانك زبیددن عودتله کما فی السابق امور ولایته باقسنی وضبط وربط احوال ایلمسنی قرار لشدیروب جعفر پاشایه یاز قلرندن وامراواغواتك جمله سنك رأیی بو بابده اولدیغندن پاشای مومی الیه دخی زبیددن عودت ایدوب امیر عبدالله چلبی یه ابراهیم پاشانك نصب وتعیین ایلدیکی کبی ینه سردارلق عهده سنده اولدیغنی یازدی ایسه ده مرقوم عبدالله چلبی پاشای مومی الیهك رضاسی اولمقسزین مقدمکی مفارقتندن ناشی درونده خوف وتلاش کیردیکندن جعفر پاشا ذماره مواصلات ایلدیکنده عبدالله چلبی کافهٔ امرا وروٴسای عسکریه ایله موجود معیتی بولنان بالجمله عسکری جلب ایده رك جعفر پاشایی قبول ایتمامك خصوصنده کندوسیله تماماً اتفاق واتحاد ایلمریچون بر مصحف شریف کتوروب جمله سی تحلیف ایله اوزادلمش اولان صارغك التندن کچوریله رك عهد ومیثاق ایلدیلر * و بو خصوصی شاید پاشای مومی الیه یازوب بیلدیرن اولور ایسه اول کیمسه نك قتل اولنه جغنه دخی قرار ویرلدکدن صکره عبدالله چلبی پاشای مومی الیهه کندوسی امرانك رأی وتنسیبیله والی قائممقامی اولدیغنی و پاشای مشارالیهك معزول بولنمسندن طولایی ولایتجه حکم ونفوذی جاری اوله میوب کندوسنك قائممقاملقدن عزلی ایسه مجرد دربار شوکتقراره عرض اولنمقچه ممکن اوله میه جغنی جعفر پاشایه اشعار ایلدی

عبدالله چلبینك بو مألده اولان مکتوبی جعفر پاشایه واصل اولدیغنده تنزل ایتمیه رك اصلا جواب بیله و یرمدیکندن مرقوم بتون بتون خوف وخشیته دوشوب امام قاسم ایله برابر اوله جغنی وحین حاجتده امامك کندویه معاونت

ایلسنی یازه رق امام دخی بالممنونیه قبول ایدوب ایکیسی عقد اتفاق واتحاد ایلدکلرندن عبدالله چلبی اطرافده بولنان عساکرك اولدقلری محللری ترك ایله صنعایه کلدکلرینی یازدی و بونلر دخی برموجب اشعار صنعایه کلدکلرندن امام قاسم عفار وحجه وامیرعلینك ابن شمس الدین تحت اداره سنده بولنان بلاد سائره یی استیلا ایده رك یالکز طویله حصنی مرقوم علینك یدنده قالدی

بونك اوزرینه امام قاسمك اوغلی حسن (بیت علمان) ودیکر اوغلی کوکبانه قریب حضورالشیخ جهتلرینه حرکت وتجاوز ایتدیلر

امیرعبدالله معافاتك جعفر پاشایه میل ومحبتی اولمق جهتیله عبدالله چلبی مرقومك چادرینی نهب وغارت ایتدردکدن صکره خفیاً ویردیکی امر اوزرینه صنعاده اولان خانه سنی دخی یغما ایتدیروب مرقوم معافاتك مدت عمرنده قزانوب ادراك وادخار ایتدیکی اموال واشیاسی کاملاً محو وهبا اولدی وکیفیت عبدالله چلبی یه خبر ویرلدکده بویله بر ایشدن معلوماتی اولمدقدن بشقه رضاسی دخی اولمیه جغنی قسم ویمین ایله بیلدردیکندن عساکرك الدقلری اشیا واموال رد اولنمق اوزره امرلر ویردی ایسه ده دوده قولاق قحواسنجه یالکز بعض شیلر عسکردن استرداد اولندی

بو اراالق امام قاسم صعده اوزرینه عسکر سوق ایده رك صعده قائمقامی مقابله یه مقتدر اوله میوب صعده یی ترك ایتمسندن ناشی امام قاسم طرفندن صعده اخذ وقبض ایدلدی

امیرعلی ابن شمس الدین جعفر پاشا ایله عبدالله چلبینك بینی اصلاح ایتمك ایچون پاشای مشارالیه ایله مکاتبه ایتدیکندن عبداه چلبینك صعده اوزرینه حرکت ایده رك اولا صعده یی امام قاسم یدندن الماسنی وصکره استیلا ایتدیکی مملکتلردن چیقارمسنی امیر مرقوم واسطه سیله عبداه چلبی یه امر ایتدی ایسه ده عبداه چلبی بو امری دسیسه یه حمل ایده رك اصغا ایتمیوب شقاوتنده ثبات ایتدیکندن جعفر پاشا عبداه چلبینك تربیه وتنکیلیچون

عسکر تجهیز ایدەرك امیر حیدرك قومانداسیلە مرقوم اوزرینە سوق واعزام ایلدی

عبداه چلبی عساکر مرقومەنك کلدیکنی خبر النجە امیر درویش وامیر احمد ابن عبدالرحمن وامیر رمضان وحسن بك وسپاهی کاشف غارك قوماندارلە وبو ارالق امام قاسم انصارندن فقیە علی اشهاری دخی کلمش اولدیغندن مرقوم نخی موجود اولدیغی حالدە امیر حیدرك اوزرینە عساکر وفیرە سوق ایلدیکندن قریۀ (نعض) قربندە (قبتین) نام محلدە فریقین ملاقات ایدرك بینلرندە محاربات شدیدە وقوع‌بولدقدن صکرە عبداه چلبی طاقمی منهزم وپریشان اولەرق عساکرك اکثرسی امیر حیدر جهتنە کچدی وعبداه چلبینك کتخداسی یوسف اغا اثنای محاربەدە اسیر ایدلدیکی کبی امیر حیدر طرفنە کچن امرا ورؤسا واغوات وعسکر جملەسی ذمارە جعفر پاشا نزدینە کوندرلدی

جعفر پاشا ذمارەدە بولنان امرا ورؤسای عسکریە واغوات وعسکرك جملەسندن مرکب بر دیوان جسیم ترتیب ایلە محاربهٔ مذکورەدە کرك اسیر ایدلمش وکرك بعدالهزیمە امیر حیدر طرفنە کچمش اولان کافهٔ امراواغوات وافراد عسکریە حضور دیوانە جلب اولنەرق عتاب شدید ایلە معاتبە ایلدکدن صکرە امیر رمضان وحسن بك ومحمد کیلان وقرنفل وسپاهی کاشف اغاری وفقیە علی‌الشهاری‌یی محل مذکورەدە قتل واعدام ایلدی ٭ وصکرە امیراحمد ابن عبدالرحمن وامیر درویش نام رؤسانك دخی محاربەیە بدأ اولنمزدن اول عبداه چلبی طرفنی ترك ایلە امیر حیدر جانبنە کچەرك اظهار غیرت وحمیت واثبات شجاعت وصداقت ایلدکلرندن ناشی مرقومانە غایت آغر خلعتلر اکسا اولنەرق تلطیف وتسریر اولندیلر

جعفر پاشانك عزلیلە متوفی ابراهیم پاشا طرفندن خزینەنك قبضنە مأموراً کوندریلان رجل جعفر پاشایە سکسان بیك غروش ذمت چیقارمسندن

طولابی مرقوم پاشای مومی الیهدن کمال خوفندن ناشی صنعادن خدم واتباعنی لهرق ذماره عزیمت ایدوب اورده حقنده استشفاع اولنمسنی پك چوق کیمسهلره بیان ایتدی ایسهده جعفر پاشانك غیابندن ابراهیم پاشایه کوندرمش اولدیغی دفتری ابراهیم پاشانك اوغلیله لاجل الاستمال مأمور مرقومه کوندردی • مرقوم دخی کندی ایشی اولیوب مجرد بعض ارباب اغراضك اصرار والحاحلریله یاپدیغنی معرض معذرتده بیان ایتدی ایسهده مرقومك معذرتی قبول اولنمیوب قتل اولندی

بو حینده جعفر پاشا ذماردن حرکتله منقذه مواصلت ایتدیکندن وعبداه چلبی دخی اوجله وقوعبولان محاربهدن عسکرك جملهسی جعفر پاشا طرفنه میال اولدیغنی اکلادیغندن باب شعوبدن خیمهسنی وعسکری درون قلعهیه وقصره قالدردی • وصنعا ایچنده کونا کونا اراجیف ظهور ایدهرك خلق تلاش واندیشهیه دوشدی • وبو اثناده امیر حیدر دخی پاشای مشارالیهدن اول حرکت ایدهرك صنعایه بالوصول صنعانك عدن جهتندهواقع وقلعهیه قریب (ماجل) نام محله رکز خیام ایلدیکندن اهالیٔ صنعا قپولرینی قپایوب لاجل الاستیمان امیر احمد الاحزم طیشارو چیقهرق امیر حیدر نزدینه کلدی • واهالی ایچون امان الدیغی صرهده چونکه سور قپولری قپالو اولمسندن درون صنعاده بولنان امرا ورؤسا واغوات عسکریهنك کافهسی سیل یتاغی کرلرندن چیقوب امیر حیدرك نزدینه کلدکلرندن جملهسنه امیر مرقوم طرفندن علی مراتبهم خلعتلر اکسا اولندقدن صکره امیر مرقوم دخی صنعایه دخول ایله کیجه عبداه چلبی یی دردست ایدرك حبسه القا ایتدی

جعفر پاشا منقذدن حرکتله (سیان) نام محله کلدکده عبداه چلبی ایله پاداشلرینك قتل واعدام اولنملرینی امیر حیدره امر واشعار ایلدیکندن برموجب امر مرقوملر صنعاده قتل واعدام اولندیلر

{ لمترجمه }

{ عبدالله چلبی بغی و شقاوتی سببیله جعفر پاشایه مقابله ایتمك ایچون
امام قاسم ایله اتفاق ایده رك خطهٔ یمانیه نك اکثر حصون و قلاعنده
بولنان عساکر مستحفظه یی صنعایه طوپلادی . و قلاع مرقومه یی
امام قاسم تکرار بلا مزاحم و مانع ضبط ایلدکدن صکره حصون
و قلاع مرقومه یه ملحق اولان بلاد و محالی استیلا ایلدی . مضرت
جسیمه نك بری بو اولدیکه محال مزبوره امام مرقومك ید استیلاسندن
استرداد اولنند جه یه قدر نیچه محاربه لر اوله رق قانلر دوکلمش
ایدی . و ینه تکرار استرداد اولنمسیچون نقدر جانلر تلف اوله جق
مضرتك ایکنجیسی دخی شو اولیورکه شقیٔ مرقوم لاجل المقابله امیر
حیدر ایله ایتدیکی محاربه ده بو قدر امرا و افراد عسکریه نك قانلری
هدر اولمسنه سبب اولدیغی کبی وقوعبولان تلفاتدن ناشی قوهٔ موجودهٔ
عسکریه یه ده نقصانیت طاری اولدی . مضرتك اوچنجیسی ایسه
مرقومك شقاوتی دشمنلره قوتی موجب و کافهٔ رعیه یه سوء تأثیر ایله
کسر نفوذ حکومت سنیه یی مستوجب اولدی . ایشته مرقومك
اظهار ایلدیکی شقاوت مضرات مشروحه ایله برابر وجود خباثت الودینك
ازاله سنی انتاج ایلدی . جناب حق بو مقوله دنی و شریر کیمسه لرك
دنائت و شرورندن دولت و ملتی مصون بیورسون چونکه تاریخلرده

گوریورزکه بو مقوله آدملردن دولت و ملتمز نیجه نیجه رخنه لره اوغرامش و خسار دیده اولمش﴾

جعفر پاشا صنعایه قریب (ریم) ه واصل اولوب اوراده بر کیجه آرامدن صکره شعبان شریفك اوندردنجی صالی کونی محل مذکوردن حرکتله غایت مطنطن و محتشم الای ایله صنعایه وصل اولدی ایسه ده خارج صنعاده بولنان بستانه کلدیکنده یوم مذکورده صنعایه کیرماهسی بعض منجملر طرفندن افاده اولندیغندن بستان مذکور قصرینه اینوب عبداه چلبینك اطراف ومواقع و بلاددن صنعایه جلب ایلدیکی عساکرك رؤساسنی همان جلب ایله بولندقلری مواقع وقلاع و بلادی مرقوم عبداه چلبینك امریله ترك ایتدکلرندن ناشی جمله سنه عنف وشدتله معامله ایتدکدن صکره رؤسای مرقومه اعتراف خطا واساءتله طلب عفوده بولندقلری جهتله جرم وقباحتلری عفو اولنوب بونلردن یالکز امیر ابراهیم ابن مطهر ایله امیر حسن دفتردارك حبس اولنملرینی امر ایدوب امرای سائره یه علی مراتبهم خلعتلر اکسا اولندی

پاشای مشارالیه بستان مذکورده جمعه کوننه قدر اقامت ایتدکدن صکره ارتق منجمینك قوالنه باقیوب جناب حقه توکل ایدهرك یوم مذکورده صنعایه داخل اولدی • اولکون امیر حسین دفترداری قتل ایلدی • وامیر ابراهیم ابن مطهردخی رمضانك نصفی اولان بازار ایرتسی کونی محبسده وفات ایلدیکندن اورادن برادری خانه سنه قالدیریلوب تجهیز وتکفین ایله دفن اولنمشدی

مرقومك وفاتی کیجه سنه علامات سماویه دن اولهرق قمر کلیاً منخسف اولدیغی حالده غروب شمس عقیبنده طلوع ایتدی • بوکا هر کونا کونا معنالر ویرلدی

جعفر پاشا امام قاسمك يدينه كچمش اولان محللری استرداد ایچون عسكر تجهیز ایدوب امیر حیدرك قومانداسیله سوق واعزام ایلدی ✱ امیر مرقوم بلاد عمرانه مواصلتنده امام قاسمك اوغلی حسن (عزة الاشمور) نام محله چكدیكندن امیردز ویش دخی مرقومی محل مذكورده محاصره ایله برابر محاصره دن قورتارمق اوزره مرقومه حاجی احمد الاسدی نام كیمسه امداده كلدی ✱ بونك اوزرینه امیر حیدر دخی یتیشوب مرقوم احمد الاسدی یی منهزم و پریشان ایلدیكندن حسن ابن قاسم تسلیمه مجبور اولوب امیر حیدره تسلیم اولدی ✱ وجعفر پاشا طرفنه كوندرلدی ✱ رمضان شریف اواخرنده دار الجرا زندانده حبس اولندی

امیر حیدر محل مرقومدن حركتله كوكبانه ملحق اولوبده طویله دن بشقه اوله رق امام قاسمك استیلاسنده اولان كافهٔ بلادنی استرداد ایدوب وطویله ده بولنان امیر عبد الرب بن علی بن شمس الدین دخی كمال ثباتله امامه مقابله ایتدیكندن نهایت امام قاسم اولكی اولان صلحده كندوسنه ترك اولنان محللر ینه یدنده قالمق اوزره طلب صلح ایدوب استیماننده بولندی ایسه ده پاشای مشار الیه طرفندن قبول اولنمدی

١٠٢٣ سنه سی حولنده امام قاسمك یدنده بولنان بلدانك كافه سی استرداد اولنه رق یالكز (وداعه) و (اهنوم) بلادی امام مرقومك زیر اداره سنده قالوب امیر حیدر امیر كل حسینی وامیر رستمی وامیر احمد الاحزمی وامیر حسن قفه یی وامیر مطهر ابن شوبعی وامیر عبداه ابن معافایی وامیر درویشی بالاستصحاب (هبر) اوزرینه حركت ایتدی ✱ محل مرقومه مواصلتنده هیچ برطرفدن تعارض اولنمدیغندن حرب وقتال وقوعبولمدیغی جهتله صعده اوزرینه حركت اولنمسنه قرار ویرلدیكندن امیر عبداه معافا ایله امیر حسن قلفه یی وامیر عبد القادر ابن ناصری وامیر كل حسینی عساكر وافیه ایله هجرده ترك ایده رك صعده یه حركت ایله محل مذكوری آورده قبضهٔ تسخیر ایدوب اوراده استقرار ایلدی ✱ امیر رستمی بعض بلاد اوزرینه سوق ایتدی ✱

مرقومك كيتديكى محللر هنوز تحت اطاعته داخل اولميوب امام قاسمك طرفدارى بولنانلر اوله‌رق احتشاد واجتماع ايله اظهار عداوت ومخاصمت ايلدكلرندن مرقوم امير رستم‌ه ظهير ومعين اولمق اوزره امير احمد الاحزمى دخى امير حيدر رستم نزدينه عساكر وافيه ايله كوندردى ❊ حالبوكه مرقوملرك بينلرنده مناقشه ومنافسه وقوعبوله‌رق عدم اتفاق واتحادلرندن ناشى ظهوره كلان تفرقه‌ده قبائله فرصت دوشوب امير رستمك اوزرينه مهاجمه ايله كندوسنى ومعيتى بولنان عساكرى كاملا قتل وتلف ايلدكلرندن كيفيت امير حيدر طرفندن خبر النجه موجود معيتى بولنان عساكرك كابسنى اله‌رق بالذات محل مرقومه كلدى ايسه‌ده امير احمد لاحزم دخى منهزم اولمش اولمسندن بونك اوزرينه مرقوم احمد الاحزم امير حيدرله صعده‌يه عودت ايدرايسه قتل اولنه‌جغى خوفندن دشمن طرفنه وقبائل ايچنه فرار ايتدى ❊ ومرقومى قبائل دردست ايدوب قتل ايده‌رك رأس مقطوعنى امام قاسم طرفنه كوندرديلر

اشبو وقوعات امير حيدرك باشنه دنيايى زندان ايدرك مغموما ومحزونا صعده‌يه كلدى ايسه‌ده دشمن طرفندن يوللر قطع اولنه‌رق (هجر) تحت محاصره‌يه آلندى

امير حيدر هجرده بولنان عساكرى محاصره‌دن قورتارمق اوزره اجراى دسيسه ايله بالتقريب صعده‌دن چيقه‌رق (خمر) نام محله كلديكندن اوراده امير عبداه معافاتك وعساكرك استخلاص واستخراجنه تدبير وچاره دوشنمكده ايكن عساكر مرقومه امام قاسم طرفندن شدتلى محاصره اولنديغندن وارتق زاد وذخيره‌لرى قاليوب شدت جوع جانلرينه كار ايتديكندن عبداه ابن معافا بالذات امام قاسمه تسليم اولوب ومعيتى بولنان عساكر سلاحلرينى ترك ايله امير حيدر طرفنه كيتمك شرطلريله هجردن چيقه‌جغنى امام قاسم طرفنه بيان ايلمسى اوزرينه بوصورته طرف امامدن موافقت كوستر‌ديكندن وكيفيت امير حيدره دخى بيلديرلمش اولمسندن اشبو رأى صورت ظاهره‌ده

مرقوم امیرحیدر جانبندن استصواب اولنوب فقط معناً برحیله اولمق وعساکر مرقومه‌یی الق اوزره امیردرویش وامیرعبدالقادر وعثمان واسماعیل وعلی اغالر قوماندا سیله بیك نفری متجاوز هجره عسکر کوندردی • فقط بونلر اثنای راهده ایکن قبائل وعشایر طرفندن مخالفت کوستردیکندن زور باز و ایله یوله دوام ایده‌رك هجره کیردیلر • لکن هجرده بولنان عساکرشدت جوعدن بردرجه‌یه قدر کلمشلر ایدیکه ارتق مشی وحرکتدن قالمشلر وکندولرینه زیاده‌سیله ضعف الویرمشیدی • امیردرویش دخی ذخایر وارزاقه‌دائر برشی المیه‌رق اویله تهی دست کلدیکندن هجره واصل اولدقلرنده عبداه ابن معافا ارزاق وذخایردن سؤال ایتدکده امیردرویش بورایه اوتورمغه کلمدك سزی الوب کوتورمکه کلدك دیو جواب ویردی ایسه‌ده اشبوجوابك اجلغه برفائده‌سی اولمدیغندن ابن معافانك بتون الی بوکرنده قالدیغی کبی هجره کیریله‌جك یرده و یوله حواله بولنان (قرن الوعر) نام محله دخی تغافل اولنه‌رق امیردرویش طرفندن مستحفظ براغیلامش اولمسندن ابن المعافا بوایشه‌ده تلاش ایتدی • لکن چه سودکه محل مذکور بونلر هجره کیردکاری عقبنده امام عسکری طرفندن طوتیلدی

امیرعبداه ابن معافا بونك اوزرینه برآن اقدم هجردن چیقمغه قرار ویردیکندن عساکرك ارقه‌سی انجیه قدر دمداد اوله‌رق هجرده برمقدار عسکر ترك ایده‌رك امیردرویش وسائر رؤسای عسکریه وموجود رفاقتلری بولنسان عساکر هجردن چیقدقلرینی متعاقب امام عسکری دخی هجره کیردیلو • وعبداه ابن‌معافا امیردرویشه ارتق هجر الدن چیقوب امام عسکری داخل اولمسندن بوراده بزم ایچون بقا وثباته محل قالمیوب امام عسکری دخی کلیتلو اوله‌رق تجمع ایتمکسزین همان کتملی دیدیکنده امیر درویش معیتلری بولنان عساکرك کثرتندن ودشمن نقدر طوپلنمش اولسه‌لر غلبه چاله‌جقلرندن بحث ایله اغرطوراندی • عبداه ابن معافا تکرار جواب ایله الشاعلا وصواب اولان رأی بوساعتده بورادن کیتمکدر دیدی •

وامیر درویشك بو یله جم غفیر ایله هجره کیردیکنی امام استماع ایتدیکی وقت کندوسنه خوف کله‌رك (شهار) ه فرار ایتمکی تصور ونیت ایتمشیدی ٭ لکن کرك امیر حیدرك وکرك امیر درویشك تدبیرسزلکلریله غفلتلرندن هجره کلان عساکر ایله ذخیره وارزاق کوندرمدیلر ٭ اکر امیر درویش ارزاق وذخایر ایله هجره کلمش اولسه ایدی ٭ هم امام فرار ایدوب وهم ده بلاد امامی کاملاً قبضهٔ تسخیره الهقلر ایدی

امیر درویشك مرادی یالکز هجردن عساکری چیقارمق ایچون اولدیغنی ویانلرنده ارزاق وذخایره اثر بر شی‌لری اولمدیغنی قبائل وعشایر عربان اکلادقلری کبی قرا ودیارلرنده اجتماع کوس وطبللرینی چاله‌رق طوپلاندیلر جمله سندن اول اهنوم قبائلی امامك اوغلی حسین قوما نداسیله کلوب هرطرفدن هجرك یولنی کسدی ٭ وایجاب ایدن نقاطمهه‌یی طوته‌رق عساکر هجردن ایریلور ایریلمز آتش حرب وقتال اشتعال ایلدی ٭ ودشمنك کثرت وشدتله هجومندن عساکرده (غاب اثله) نام محله کلنجیه قدر پك چوق تلفات اولدیغی کبی محل مذکورده امیر عبداه ابن معافا وامیر درویش وامیر کل حسین وامیر حسن قفه وامیر عبدالقادر ابن ناصر الحمزی الجوفی وسنان وعثمان اغالرك جمله‌سی میدان معرکه‌ده مقتولاً دوشدیلر ٭ وعسکرك پك چوغی مقتول ومجروح اولدیغی حالده منهزم وپریشان اولدیلر ٭ وکوکبان عسکریله بعض عساکر عثمانیه‌دن باقی قلان جرویات دخی علی واسماعیل وقاسم اغالر ایله (قرن الوعر) ده محاصره اولنوب بونلر دخی ترك سلاح ایله تسلیم اولدقلرندن اسیر ایدیله‌رك مقتول اولان امرانك رؤس مقطوعه‌لریله امام قاسم نزدینه کوتورلدی ٭ اشبو محاربه‌ده امر دربشته عساکر عثمانیه‌دن بیك درتیوز نفر مه‌دن محاربه‌ده قالمشدر

{ للمترجم }

{ تشبث ایدیله‌جك بر ایشده تدبیر واسبابده نقصانیت ایدوبده صکره

تقدیره بهتان اتمامليدر . باقيكز قوماندان بولنان ذاتك بر تدبيرسزلكنده و يالكز بر حركتنده سهو و خطا ايتمسنده نقدر مضرت وقوعبولييوره و نقدر جانلر تلف اولييور . ايشته بو ميدان معركه‌ده وفات ايدن يكيتلرك هر بررلری بلاد روم كبی محال بعيده‌دن كلمش وبلا ثمره بر خطا سببنه جمله‌سی ديار عدمه كيمش . و خطۀ مذكوره‌جه عادتا براردو باتمش ديمكدر . حيف صد هزار حيف كه اسلافك بوكونه وقوعاتلرندن اخلافه يالكز آجينمق دوشييور . فقط آجينمق ايله‌ده كچمش بتمش اولمش بر ايش ايچون بر فائده حاصل اولمز . هيچ اولمز ايسه اسلافك خطالرندن عبرت المق لازم كلور}

اشبو خبر الم اثر امير حيدر طرفنه واصل اولنجه مرقومی خوف وتلاش الهرق رأی وتدبيری بتون بتون شاشردی . و بولنديغی محلی ترك ايله صنعايه كتمك ايستدی ايسه ده قوماده‌سی التنده بولنان امير عبدالله ابن مطهر مرقوم حيدرك بولنديغی حجز نقطه‌سنی ترك ايلمديكی حالده ايش بتون بتون فنايه وارەجغندن محل مذكوردن حركته رضا كوسترميوب تحافظی حالنده بولندقلری وصنعا يولنك اوزرنده واقع (سنتين) نام محله دخی بولك محافظه‌سيچون عسكر قويدقلری حالده موجودلری درجۀ كفايه‌ده اولديغندن نقدر دشمن كلمش اولسه مقابله ايده‌بيله‌جكلرينی بيان ايلمسی اوزرينه امير حيدره طاری اولان دهشت كيدوب عبدالله بن مطهرك رأينی صواب كوره‌رك امير احمد ابن عبدالرحمن قوماندا سيله مذكور سنتين نام محله يولك محافظه‌سيچون ايجابی قدر عسكر كوندرديلر

وقوعات مذكوره جعفر پاشايه اشعار اولنديغنده مشاراليه جمع افراد ايله امير

صلاح ابن المؤيدو امير محمد ابن عبدالرحمن قوماندرلريله علی جناح لاستعجال (دعان) جهتنه عساکر وافیه سوق و اعزام ايلدی ✻ واطرافده دخی آتش فتنه وفساد شراره پاش اولدیغندن امیر احمد ابن عبدالرحمن سنتين وقعه‌ده ثبات تام ايده‌رك امیر حیدر دخی عبدالله ابن مطهری حرزده ترك ايله (عرة الاشمور) اوزرینه حرکت ايلدی ✻ واواوقت محل مذکورده ایسه امام قاسم طرفندن حسين ابن علی الهدوی اولوب امیر حیدرك حرکتندن صکره امیر محمد ابن علی ابن شمس الدين طویله‌ده اوله‌رق جعفر پاشا طرفندن مرقومه دخی امداد اولمق اوزره امیر محمد ابن عبدالرحمن ابن مطهر قوماندا سیله دعاندن عسکر کوندرلدیکندن مرقومه طویله‌ده ثبات ايدوب بونك اوزرینه عرة الاشموره‌ده امیر حیدر امام قاسم جماعتنی کاملاً محاصره ايدوب واسير ايده‌رك صنعايه پاشای مشارالیه نزدینه کوندرلدی

امام قاسمك اوغلی علی دخی هجره محاربه‌سندن صکره امیر حیدر صعده‌دن مفارقتنده محل مرقومه براقدیغی امیر صفرك اوزرینه حرکت ايدوب صعده‌یه مواصلتنده امیر صفر مقابله‌یه بالابتدار بين الفريقين محاربهٔ عظیمه وجسيمه اوله‌رق مرقوم علی میدان محاربه‌ده قتل اولندیغی کبی اصحاب واعیانندن پك چوق کیمسه‌لر قتل اولنوب عساکر موجوده‌سی منهزم و پریشان اولدیغندن علی ايله رؤسای سائره‌نك رؤس مقطوعه‌لری جعفر پاشا طرفنه کوندرلدی

امیر حیدر عرة الاشمورك ضبطندن صکره (غران بنی عشب) اوزرینه کیده‌رك محل مرقومی دخی بالتسخیر حصون مشهوره‌دن وغایت صعب بولنان (کحلان سعدالدين) نام حصنی دخی فتح ايتدی

١٠٢٤ سنه‌سی حلولنده بلاد جوفدن ظهور ايله خطهٔ یمانیه‌یه انتشار ايدن برنوع حما خسته‌لکی سنهٔ مرقومه نهایتنه قدر امتداد ايدوب اوغرادیغی وطولاشدیغی قرا وقصبات و بلدانده لایعد ولایحصی انسانلر تلف ايتدیکی جهتله بر بلیهٔ عظیمه ايدی ✻ ومذکور خسته‌لکك اسمی دخی (شطر الغب

الصفراویه) اولوب پك چوق خانه وکاشانه‌لری قپانه‌رق سکناندن خالی قیلدی • ومصاب اولنلردن پك آز کیمسه خلاص بولدی

والیٔ اسبق حسن پاشا طرفندن درسعادته کوندریلان حسن ابن علی ابن مطهر ایله اول کوندریلان عبدالرحیم ابن عبدالرحمن ابن مطهر نام رجلار سنهٔ مرقومه ظرفنده‌یدی قلعه‌ده وفات ایلدیلر •

حاجی محمد پاشانك ورودی جعفر پاشانك عزلی

{ لمترجمه }

{ مومی الیه محمد پاشا محروسهٔ مصرده دفترداراق ایله میرلوا اولوب حاجی پاشا دینمکله معروف ومعنوندر }

١٠٢٥ سنه‌سی ظرفنده حاجی محمد پاشا یمن والیلکیله مخابه چیقوب ابتدای رمضان شریفده مدینهٔ تعزه مواصلت ایلدیکندن جعفر پاشا دخی رمضان شریفك اون برنجی کونی درسعادته متوجهاً صنعادن حرکت ایتدی

والیٔ لاحقك ورودی خبری بین الناس انتشار ایتدیکی صره‌ده امام قاسم جعفر پاشادن بر سنه مدتله صلح ومدنه طلب ایدرك پاشای مشارالیه موافقت ایدوب مدت مذکوره ایله مصالحه ایدلدی

اشبو مصالحه‌دن صکره جعفر پاشا صعده‌دن امیر صفری عساکر ایله الدیروب محل مذکور برلی عسکر یله محافظه اولنه‌رق اداره اولنمق اوزره امیر صفرك یرینه صلاح ابن احمد المؤیدی کوندردیکندن وعساکر مستحفظه ایسه یرلو اولوب قبائل واهالیٔ مدینه اطاعت وانقیاد ایتدکلرندن واعانه وامداد اولمق ایچون صنعادن دخی عسکر کوندرلماسندن امیر مرقوم صعده‌یی

ترك ايله چكلمكه مجبور اولوب ترك ايله چكلدی ٭ وصكره امام قاسم اوغلنی عسكر ايله صعده يه كوندروب محل مذكوری ينه يد تصرفنه كچوردی

{ لمترجمه }

{ والیٔ لاحق كلدكدن صكره جعفر پاشانك امام قاسمله مذكور مصالحه يی ايديشی و صعده يی بو حاله قيوشی ايكی صورتله سؤظنی دعوت ايدر ٭ بريسی امام قاسمدن پاره المقدر ٭ ياخود غرضدن نشئت ايدر ٭ بو غرض ايسه دولت و ملت عليهنه اوله جغندن بوده يا عقل نقصانيتندن كلور ٭ وياخود خائنلكدن اولور ٭ ايشته مومی اليهك بو ايشی بو قدر كورديكی خدمات حسنه يی چوريدر }

حاجی محمد پاشا ذی الحجه نهايتنده قرار اوچ ماه قدر زمرده اقامت ايده رك روحه محرر اقصار يمانه به چيقديغی اثناده امام قاسم طرفندن ايقاع اولنان فتنه وفساد واختلال اوزرينه كلهرك اكثر محلارينه زمام اداره حكومت سنيه دن چيقمش ايدی

١٠٢٦ سنه سی حوالنده پاشای مشار اليه صنعايه عزيمت ايتمك اوزره ذماره مواصلت ايدوب اورادنده كبريت معدنی اولان (جبل كبريت) اوزرينه عزيمت ايلدی ٭ چونكه قطعهٔ يمانيه ده محل مذكوردن بشقه بريرده كبريت معدنی اولمديغندن اهالی اقتضا ايدن باروتی كبريت مذكوردن اعمال ايتمكده اولدقلرندن جبل مذكور اوزرينه معدن مزبورك محافظه سيچون غايت متين و رصين برحصن انشا ايتديروب درونده اقتضا ايدن مستحفظلرينی اقامت ايتديره رك معدن مذكوری ميری يه ضبط ايدوب وتجارلر يدلرنده نقدر كبريت وار ايسه اثماننی ويره رك طوپلدقدن صكره خطهٔ مذكوره ده كبريت فروختنی

منع ایلدی ٭ وغایت الغایه تحت انضباط وانحصاره الوب خارجدن کلان تاجر ایچون ساحلده جانب میریدن فروخت ایتدیرر وخارجدن ایچرویه اصلا کبریت صوقمز ایدی

مشار الیه جبل مذکوردن صنعایه متوجهاً نهضت ایدەرك صنعایه قریب ریمه نام محلده برکون اقامتله فرداسی کون دبدبه وطنطنه ایله شهر خارجنده کائن بستانك قصرینه نزول ایدەرك امرای عسکریه واعیان واشراف بلدەدن اقتضا ایدنلره علی مراتبهم خلعت اکسا واحسانلر ایدوب کافهٔ مأمورین وعساکرك معاشلرینی ویەرك محل مذکوردن ربیع الاولك یکرمنجی بازار ایرتسی کونی صنعایه کیررك قصره نازل اولدی

صنعایه دخولنك فرداسی کونی امور وخصوصات اهالی ورعیەنك رؤیت وتمشیتنه بدأ ومباشرت ایدوب وهرنوع دعاوی وخصوصاتك شرع شریف احکامنه توفیقاً رؤیت وتسویه سنه کمال جد واهتمام ایلیوب احقاق حق یولنده عدل وحقانیت اوزره کیدرك طریق مستقیمدن آیرلمز ٭ وهرشیئی قیلی قرق یارجسنه کورمکسزن اصلا کیرو قالمز ٭ برذات اولدیغندن خطهٔ یمانیه اوزرنده معدلت دولت علیه یی نشر ایتدی

مشار الیه صنعایه مواصلتنده سلفی زماننده امام قاسمك وقوعبولان شقاوتندن ناشی استیلا ایتدیکی محللرینه مرقومك ید شقاوتکارانه سنده اولدیغندن وامام مرقومك ولیٔ سابق جعفر پاشا ایله ایتدیکی صلحك ایسه مدتی منقضیه اولوب والیٔ لاحق مشار الیه محمد پاشا امام مرقومك تربیه وتنکیلیله یدنده بولنان محللرك استرداد اولنمسیچون عساکر تجهیز ایتدیکندن (امیر هرمز) قوماندسیله (اشبو امیر هرمز بعض نسخەده (دمر) یازلمشدر) بلاد حضوره یرفرقه قوهٔ عسکریه سوق ایدوب امیر مرقوم بلاد مذکوره یی فتح واسترداد ایدەرك امام قاسمك رؤسای عسکریه سندن طیر نام کیمسه یی دخی قتل وتلف ایتدی وبلاد حضور وخیمده علو افروز ولان آتش فتنه وفسادی اطفا ایلدی

۱۰۲۷ سنه‌سی رمضان شریفی اواخرنده پاشای مشارالیهه رتبهٔ سامیهٔ وزارت کلدی

والیٔ اسبق ایکنجی سنان پاشانك مخدومی امیر محمدی مشار الیه کافهٔ عساکر اوزرینه سردار نصب وتعیین ایده‌رك بلاد احبوب اوزرینه سوق ایتدیکندن محل مذکوری و بلاد بنی مطر وبلاد آنس نام محلاری فتح واسترجاع ایلدکدن صکره بلاد سود و بلاد کحلانی دخی استرداد ایله کوکبانه ملحق محللر اوزرینه کیدوب محال مرقومه‌یی وبلاد حجه‌یی دخی فتح واسترجاع ایتدی ٭ وبوندن صکره امیر هرمز کندی طلب واستدعاسی اوزرینه بلاد ریمه‌یه سوق واعزام اولندی

امیر علی ابن شرجبی نام شیخ عصیان ایده‌رك مرقومك اوزرینه سوق اولنان قوهٔ عسکریه دخی مرقوم ایله حرب وقتال ایتدکدن صکره تاب آور مقاومت اوله‌مدیغندن فرار ایدوب جماعتی منهزم ومکسور واوغلی دخی قید اسره کرفتار اوله‌رق زیر اداره‌سنده بولنان محللر ضبط ایله اوغلی مقیداً صنعایه کتورلدی

(سنهٔ مرقومه خلالنده سلطان احمد خان فردوس مکان حضرتلری ارتحال داربقا ایله سلطان مصطفی خان حضرتلرینك جلوس سریر عالیٔ عثمانی اولدقلری خبری واصل اولدی)

سنهٔ مرقومه ذی القعده‌سنك یکرمی اوچنجی جمعه ایرته‌سی کیجه‌سی وقت فجردن ایکی ساعت اول شرق جهتندن بیاض اوله‌رق عمودی بر ضیا ظهور ایدوب شفق انجه‌یه قدر طوره‌رق اورتالق اغاردقدن صکره ضیای مذکور نهاردن غائب اولدی ٭ وفرداسی کیجه وقت مذکورده ینه طلوع ایدوب ذی الحجه‌یه قدر بو وجهله طوغدی ٭ وبونی متعاقب شمال جهتندن برده قویروقلی یلدز طوغه‌رق ضیای مذکور ایله بینلری اچیق اولدیغی حالده بروج ایله غیر توالی اوزره سیر و حرکت ایدرلر ایدی ٭ وبطلیموسك کتاب اربعه‌سنده کوکب مذکور اوزرینه بر خیلی مباحثات

اولدیغندن اولوقت منجملر پك چوق معنالر ویردیلر

۱۲۸ سنه‌سی حوالیسنده قحط وغلا ظهور ایده‌رك بلاد مشرق اهالیسی کاملاً ترك اوطان ایله محال سائره‌یه هجرت ایلدیلر • وپك زیاده مشاق واضطراب جوع وقوع بولدی • ومتعاقباً صنعا وصعده وکوکبانده اوچ دفعه غایت شدتلی حرکت عرض اوله‌رق صعده‌ده پك چوق بنالر منهدم وخراب اولدی

(سلطان مصطفی خان حضرتلری سلطنتدن خلع اولنه‌رق سلطان عثمان خان حضرتلرینك تخت عالی عثمانی‌یه اجلاس ایتدیرلدیکی خبری سنهٔ مرقومه ربیع الاولنده ورود ایلدی)

خطهٔ مذکوره‌ده بویله بر طاقم متغلبه وبغات وطغاتك ظهورنده هر جهتده فتنه وفساد وقوعه کله‌رك بونلرك تربیه وتنکیللری یولنده اوغراشیلوب اشتغال اولندیغندن ناشی اهالیدن ذکوة وویرکو کبی اموال میریه استحصال اولنه‌مامقده بولندیغی وبعض محللردن النان دخی وهنه قولاق کبی برشی اولدیغی جهتله مأمورین وعساکر مستخدمه‌نك معاش وتعییناتلرینه اداره ایتدیرلمدیکندن حکومت سنیه‌نك تمامیله تهدیدینی خطهٔ مذکوره اوزرنده ایقاع ایله بر طرفدن کیمسه باش کوسترمامك وفسادات اورته‌دن قالدیرلمق واموال میریه استحصال ایله عساکر ومأمورین حال ضجرتدن قورتارلمق اوزره مشارالیه محمد پاشا بر چاره دوشونه‌رك نهایت بلاد اهنوم سوده وصعده وسائر قبله جهتنده بولنان بلادی امام قاسمه ترك ایله دیکر جهتلرله اشتغال اوله‌رق تحت انضباط وانتظامه النمسنی تصویب وتنسیب ایدوب امام قاسم ایله بعد المخابره اوصورتله محال مرقومه‌یی امام قاسمه ترك ایتدی • وسنهٔ مرقومه ظرفنده میانه‌لرنده صلح اولنه‌رق اولکی وصکره‌کی محاربه‌لرده طرفیندن النان اسرا ومحبوسلر یکدیکری طرفنه ترك اولندقدن صکره پاشای مشارالیه تصویبی اوزره دیکر محال وبلادی بربر تحت تأمینه المق وتمامیله تربیه ایله اسایشی اعاده ایتمك اوزره سردار محمدی اولا بلاد وصاب اوزرینه

سوق ایتدیکندن سردار مرقوم محل مذکوری اوروب واهالیدن سلاحلری کاملاً طوپلایوب اموال میریه‌یی دخی تحصیل ایتدکدن صکره طوپلدیغی تفنکلرله برابر پاشای مشارالیه جانبنه کوندردی ومحل مرقومدن سردار مرقومی بلاد حضوره مأمور ایده‌رك کندوسنه دخی کتخدا نصب ایلدی

١٠٢٩ سنه‌سنده امام قاسم اتباعندن و(غربان) هالیسندن اولان ناصر صبیح نام رجل مهدیلك دعواسیله بلاد خیه‌دن ظهور ایدرك کندوسنك مهدی اولدیغنی وجمله‌نك اتباعی یلزمنی کافهٔ قبائل وعشایره اوراق مخصوصه ایله اعلان واشاعه ایلدی

مرقومك ظهوری اثناده امام قاسم وفات ایتدیکندن مدعیٔ مرقوم امام قاسمك وفاتنده اهالی‌یه کندو ظهوری امام مرقومك وفاتنه سبب اولوب کندوسنك مهدی اولدیغنه بوندن بیوك دلیل اولیه‌جغنی دخی اعلان ایله بر طاقم سبکمغزلری باشنه جلب وجمع ایتدی ٭ واوزرینه صنعادن عسکر سوق اولندیغندن باشنه طوپلادیغی شرذمهٔ قیه‌یی لاجل المقابله عسکرك اوزرینه حرکت ایتدردیکندن عساکر مرقومه جهه‌سنك اطرافنی احاطه ایده‌رك برخیلنی طعمهٔ شمشیر ایتدکدن صکره بقیة السیوف اولنلری دخی صنعایه کتوردیلر وبونلرك رؤسای بولنسان درت نفر قتل اولندی ٭ واصل رئیسلری ومهدیٔ کاذب اولان شقیٔ مرقوم فرار ایتدی ٭ بو وجهله جمعیتلری پریشان ایدلدی

سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك اون بشنجی صالی کونی صباحلین امام قاسمك عمری ختامه رسیده اولدی

امام قاسمك کنیه‌سی

(قاسم ابن محمد ابن علی ابن الرشید ابن احمد ابن الامیر حسین ابن علی

ابن يحيي ابن محمد ابن يوسف الأشل ابن امام الداعى الى الله القاسم ابن امام الداعى الى الله يوسف ابن امام المنصور بالله يحيي ابن امام الناصر الدين الله احمد ابن الامام الهادى الى الحق يحيي ابن حسين ابن القاسم ابن ابراهيم ابن اسماعيل ابن ابراهيم ابن حسن ابن حسين ابن على ابن ابى طالب امير المؤمنين كرام الله وجهه﴾

﴿ المترجمه ﴾

﴿ مرقوم امام قاسم اولده مذهب زيديه يه تابع ايسه ده فروعده جدى اولان هادى الى الحق يحيي ابن حسينك احداث ايلديكى فرعياته تابع اوله رق امامت دعواسنده مذهب ﴿ هدويه ﴾ ناميله خلق هادينك مذهبنه اقتدا ايتديروب مقام امامتى بو صورتله محافظه يه قالقشدى وفقه زيديه دن ﴿ الاعتصام ﴾ و علم كلامدن ﴿ اساس ﴾ نام كتابلرى تأليف ايتدى • بونلك كنيه لرندن سادادتن اولدقلرى اكلاشيلور ايسه ده آتيده امامل حقنده اولنان تصريحاته باقيلنجه ساداتدن اولميوب عادتا متغلبه كروهندن بولندقلرينه اطمئنان حاصل اولور ﴾

سنهٔ مرقومه ظرفنده يمنه قحط وغلا ظهور ايده رك پك چوق فقرا علتجوعدن وفات ايتديكى كبى صنعا وكوكبان وخيمه وشهار واب وجبله نام محللرده وبا علتى ظهور ايده رك بو سببدن پك چوق اهالى وفات ايلدى • وپاشاى مشاراليه فقرايه حددن افزون تمام واحسانلر ايتدى

سنهٔ مرقومه ظرفنده پاشای مشارالیه طرف حضرت پادشاهیدن التفات اولندی

سنهٔ مرقومه رجب شریفنك نصفنده خسوف قمر واقع اولوب قمر کلیاً منخسف اولدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده اولسون ودها اولجه اولسون مشارالیه صنعاده بر خیلی خیرات ومبرات اعمال و انشاسنه موفق اولدی * وطرف حضرت پادشاهیدن مرصع بر سیف دخی کلدی

١٠٣٠ سنه‌سی ظرفنده‌شایان تحریر بر حادثه و وقوعات اولمدی

حاجی محمد پاشانك عزلیله فضلی پاشانك ورودی

١٠٣١ سنهٔ مرقومه شهر شعبانك اون برنجی بازار کونی فضلی پاشا صنعایه واصل اولدی * ووالیٔ سابق محمد پاشانك عزلی خبری کلنجه والیٔ لاحقك وصواندن اولجه مکهٔ مکرمه‌یه ادای حج ایچون کتمش ایدی * مشارالیه محل مبارکهٔ مذکورده وفات ایلدی

{ للمترجم }

{ مشارالیه محمد پاشانك محاسنی حقنده مؤرخك بری اون بش صحیفه قدر ستایش یازمش بونك درجی ایسه موجب صداع اولوب فقط مؤرخ مومی الیهك قولنجه مشارالیه حلیم و سلیم و کریم الطبع و اهل تقوی عابد و زاهد صلابت دینیه اصحابندن بر مرد کامل ایسه‌ده بعض مؤرخك روایتنه‌ده باقیلنجه مشارالیه مصرده اقامتی

مدتده یمندن عودت ایدوبده مصره کلنلردن دائما یمنك احوالنی تحقیق ایده‌رك حریص طینت وطمعکار طبیعت اولدیغندن جمع اموال و خزاین سوداسنه دوشوب مصر محافظنه و درسعادتده محال سائره‌یه پك چوق رشوتلر ویره‌رك نهایت یمن ولایتنی احراز ایلدیکی و مومی الیه عزلندن صکره مکهٔ مکرمه‌یه کلدیکنده نزدنده کثرت و وفرتله وجودی کوریلان اموال و اشیادن ناشی شرفای مکه طمعاً مومی الیهی تسمیم ایده‌رك و بالجمله اشیاسنی ضبط ایله بینلرنده تقسیم ایلدکاری اکلاشیلور ٭ بویله اولدیغنه دخی اولتاریخده مصر والیسی بولنان ذات طرفندن شریف مکهٔ مکرمه‌یه یازیلوبده بروجه زیر صورتی درج اولنان تحریرات مآلی دلالت ایده‌بیلور

مصر والیسی ابراهیم پاشا طرفندن شریف مکهٔ
مکرمه حضرتلرینه کوندریلان تحریراتك صورتیدر

جناب امارت مآب سیادت نصاب صدارت انتساب سعادت اکتساب ذوالقدر العالی والمجد السامی المحفوف بصنوف عواطف الملك السبحانی صاحب المقام و المنظر الانیس مکهٔ مکرمه شریفی السید ادریس ادام الله تعالی سیادته فی مقعد صدق انیس و جلیس حضرتلرینك موقف شریف صداقت نشانی و مشرب لطیف مکرمت عنوانلرینه

صدق و اخلاصمزی منبی در . دعوات خالصات صفا صفات و غرر تسلیمات وافیات عنبریة النسیمات اتحاف و اهدا اولندقدن صکره انهاء خیر خواه سینه صاف اولدرکه حالیا جانب جده‌دن بعض سفاین و جلبه ایله بو جانبه کلن کمسنه‌لر بوندن اقدم وزارت ایله یمن ایالتنه متصرف اولوب باارادة الله تعالی مکۀ مکرمه‌ده وفات ایدن وزیر حاجی پاشانک سفینه و جلبه ایله دریادن کلان اثواب و اثقال و ارزاق و اموالنه عاقبت اندیش اولمیان مفسدینک انهاسی و دولتکزی قایرمیان بدخواهلریکزک تحریک و اغواسی ایله تعرض اولندیغی خبرینی اعلام ایلدیلر . علم شریفکزه خفی دکلدرکه مشارالیه حاجی پاشا عالم صباوتدنبرو کاه دفتردارلق وکاه نیجه التزام و غدارلق ایدوب نقل و ارتحالندن صکره جمیعاً اموال و نقودی دولتلو پادشاهمزه موروث اولوب دولتلو پادشاه خلافت مآب ایدالله ایام دولته الی یوم الحساب حضرتلرینک انواع احسانٔ بی پایانلریله بهره‌مند و بهره‌یاب ایکن بومقوله اموال پادشاهی‌یه ایادیٔ مضرت مبادی وضع ایتمک قتی امر بعید و رأی ناصوابدر . العیاذ بالله تعالی بو احوال استدیکنز منوال اوزره رکاب کامیاب پادشاهی‌یه عرض و انها اولنه‌جق اولورسه آثار مآلی نه یوزدن ظهور ایده‌جکی بللودر . ایام دولت پادشاهی و هنکام خلافت شهنشاهیده بو قدر زمان و اواندنبرو مسند ریاست و مقر شرافتده صفا و رفاهیت اوزره انواع نعم جلیله‌لری ایله کامکار اولدیغکزدن غیری بر ایالتـه برابر جدهٔ

معموره محصوليله بهره‌دار ایدوب بونك كبی نیجه نیجه التفات جمله و نعم جلیلة الاثرلری حقكزده ظاهر و اشكار ایكن بو مقوله ایش اختیار اتمك نه اصل وضع ناهموار ایدوكی ملحوظكزدن دكلمیدر • بویله ایشلر و بو مقوله جنبشلر ایله زوال نعمتدن احترازیكز یوقمیدر • و مظاهر قهر پادشاهی اولنلرك مسند و مقرلری عسكر ظفر رهبرلریله زیر وزبر اولمسی مقرر دكلمیدر • بیت الماله دست درازلق عقلا ایشی اولمیوب طمعكارلق دخی صداقت پرور اولنلرك روشی دكلدر • آز و چوق نعمتك زوالنه باعث اولمسی محققدر • محصل بو مكتوبدن مراد بو ایشك عاقبت و نهایتنی برخوش فكر وملاحظه ایدوب مومی الیه حاجی پاشانك الیقونیلان اموال و ارزاقك كیرو كمیلره و جلبه‌لره قویوب یرار وكیلكز وحاجی پاشانك اول جانبده اولان وكیلی و ادملریله بو جانبه كوندرمكه صرف اهتمام ایلیه‌سز كه حاجی پاشانك كندو خطیله اولان دفتر حالا الیمزده‌در • ركاب ظفر انتساب پادشاهی‌یه ارسال ایدوب خزینۀ عامرۀ شهنشاهی‌یه ایصال و ادخال اولنه • وحالا دفتر مزبورك بر صورتی سزه كوندرلدی • امدی اول دفتر موجبنجه شویله النان ارزاق بالكلیه ارسال اولنمز ایسه چوق ایش ظهورینه باعث اولمسی مقرردر • خصوصا بوندن اقدم حاجی پاشانك فرتندن صكره وارثلرندن اللی درت بیك غروش الوب بوندن ماعدا سابقا در دولتده قزلر اغاسی اولان سلیمان اغا دخی كندو مالندن اون بیك فلوریلك بهاری

حاجی پاشانك كمیسنده ایدی . اولدخی معا النمشدر . وبالجمله اول كمیلردن هرنه النمش ایسه كرك حاجی پاشانك وكرك سلیمان اغانك بالتمام ارسال ایلمكه صرف مقدور وسعی نامحصور ایلیه سز والسلام ﴾

﴿مشارالیه فضلی پا آستانهٔ سعادتده قپودان ایكن طرف پادشاهیدن رتبهٔ وزارت ایله ایالت یمن توجیه واحسان اولنمشدر﴾

والیٔ اسبق جعفر پاشا مدتنده حبس اولنمش اولان امام قاسمك اوغلی حسنك والیٔ سابق زماننده سبیلی تخلیه اولنمیه‌رق رهن طریقیله محبسده اولدیغی حالده سنهٔ مرقومه جمادی الاخرینك اوچنجی صالی كیجه‌سی حبسدن فرار ایتدی

۱۰۳۲ سنه‌سی طرفنده شایان تحریر وقایع اولمدی

فضلی پاشانك عزلیله حیدر پاشانك ورودی

۱۰۳۳ سنهٔ مرقومه‌ده فضلی پاشانك عزلی خبری كلنجه محاسبه‌دن مسؤل اولمامق واموال میریه ید كتماننده قالمق ایچون محاسبه كاتبی عبدالحی افندی‌یی دارجمراده مخنوقا اولدردی . وبوندن صكره ابو عریش طریقیله ساحله متوجها حركت ایدوب ابو عریشه واصل اولدیغنده محل مرقومده وفات ایلدی

﴿ المترجمه ﴾

﴿ ایشته پاشای مومی الیهك نه درجه‌یه قدر بر آدم اولدیغی شوندن

آكلامليكه اموال ميريه يي ضبط ايلدكدن صكره بيچاره محاسبه كاتبنك دخي قانه كيرمش }

والئ لاحق حيدر پاشا مخابدرينه مواصلت ايلديكنده سنان پاشا زاده امير محمد دخي لاجل الاستقبال مخايه اينمش بولنوب پاشاي مشاراليه مرقومي مخاده قتل ايدوب پدرينك نزدينه دفن اولندي

مرقومي قتل ايلديكندن طولايي اقطار يمانيه اهاليسي وكافهٔ مأمورين وامرا وافراد عسكريه پاشاي موميالهدن تنفر ايدهرك لوم وتقبيح وطعن وتشنيع ايلديلر

وامير مرقومي قتل ايتدكدن صكره فضلي پاشا منسوباتندن ينه مخاده بولنان (الفيجي) نام ذاتي دخي قتل ايتدي

{ لمترجمه }

{ ايشته بو ذاتكده نه درجهده سوء تدبير صاحبي وظالم وغدار بر آدم اولديغي دها مخايه چيقار چيقماز خطهٔ يمانيهيه انتشار ايتديكندن نيچه نيچه فنالقلرك حدوثنه ونهايت خطهٔ مذكورهيي قلمرو حكومت سنيهدن چيقارمغه باعث وبادي اولدي }

١٠٣٤ سنهٔ مرقومه رجبنك غرهسنده پاشاي موميٰاليه مخادن صنعايه واصل اولدي

١٠٣٥ سنهسي ظرفنده تحريره شايان بر وقايع اولمدي

١٠٣٦ سنهسنده امام قاسم وفات ايتدكدن صكره مقام امامته اوغلي محمد مؤيد يچديكندن سنهٔ مرقومه حلوانده امام مؤيد تحت ادارهٔ حكومت سنيهده اولوب ذكوة وويركولري ميريه عائد بولنان اهاليدن دخي خفيا ذكوة وويركو المق اوزره طرفندن كوندرمش اولديغي فقيه علماني نام رجل

حیدر پاشا طرفندن اخذ و گرفت ایله صنعایه گتوردیلوب قتل اولندیغنك اوزرینه مرقوم امام مؤید حیدر پاشایه کاغد یازه‌رق مرقومی بغیرحق قتل ایلدیگندن بحثله دیت طلب ایلدی ❊ و بوکا دائر برقاچ دفعه مخابره‌ومکاتبه اولندی ایسه‌ده حیدر پاشانك ویردیگی جوابلر مسکت اولمیوب مغلطه‌دن عبارت اولمسندن مرقوم امام مؤید نقض عهد ایده‌رك حبسدن فرار ایدن برادری حسنی عدن جهتنه (ذراع) نام محله ودیگر برادری احمدی دخی عمران جهتنه سوق واعزام ایلدیگندن هرجهتده یکیدن آتش حرب وقتال اشتعال ایتدی

حیدر پاشا امیرسنبلی قوهٔ کثیره ایله ذمار جهتنه سوق واعزام ایدوب امام مرقوم دیگر برادری حسینی دخی بلاد خیمه اوزرینه سوق ایده‌رك مرقوم محل مذکوردن (اهجر) اوزرینه حرکت او رادن (صبیح) جهتنه گیتدی ❊ امام مرقوم برادرلرینی محرم الحرامك غره‌سنده محال مذکوره‌یه قول قول سوق ایتمش اولمسندن حیدر پاشا خبردار اولنجه پاشای مومی الیه دخی امیرصفری قوهٔ کافیه ایله ثلایه وامیر کتخدا عمری عمرانه گوندروب وامیر عبدالرب ابن علی ابن شمس الدین دخی حیدر پاشایه‌اعانه اولمق اوزره شهر صفرك غره‌سنده ایکی بیك مقداری پیاده‌وسواری‌یی نقیب هادی مبارکك قوماندا سیله قبیبنه اعزام ایتدی ❊ وشهر مذکورده پاشای مومی الیه امیر ناصر الحمزی‌یی جبل (اوز) ه گوندردی مرقوم امیرعبدالرب ابن علی طویله‌ده اولدیغی حالده کوکبان وشبام وحصین بکر وطویله تحت محافظه سنده بولندی ❊ وصنعا وثلا وعمران وکافهٔ بلاد تهامه دخی حیدر پاشانك تحت محافظه‌سنده قالدی

بلاد مغارب قبائل عربانی عصیانلرینی اظهار ایله دولت علیه‌یه قیام امیر عبدالرب ابن علی اوزرینه اظهار مخالفت ایلدکلرندن مرقوم نقیب فرحانی عساکر وافیه ایله محروس وعیله‌یه سوق ایتدی ❊ وفرحانك عقیبندن نقیب محمودی دخی قوهٔ کافیه ایله فرحانه ظهیر اولمق اوزره بیت الجداعی نام محله

کوندردیکندن فرحان ایله محل مذکورده اجتماع ایلدیلر • واورادن (لاعه) بلادنده کائن (الحزنه) نام محله عزیمت ایتدیلر • وقبائل وعشایر دخی محل مذکورده احتشاد واجتماع ایلدکلرندن فریقین تقابل ایده‌رك بینلرنده محاربهٔ شدیده وقتال کثیره وقوعبولدیغندن ونهایت نقیب محمود ایله فرحان منهزم اولدقلرندن (سحمه) نام محله قدر رجعت وفرار واولکیجه اوراده نصف اللیله قدر قرار ایله اورادن (عولی) نام محله کیتدیلر

سنهٔ مرقومه شهر صفرنده امیر عبدالرب ابن علی کوکباندن طویله‌یه عزیمت ایدوب کیفیت انهزاملریله عولیده امام طرفداری اولان قبائل اطرافلرینی احاطه ایلدکلرینه دائر نقیب فرحان ایله محموددن مکتوب الدی • واشبو خبر کدورت اثر امیر مرقومه واصل اولنجه بلاد مرقومه‌یه عسکر سوق ایتدیکنه غایت نادم وپشیمان اوله‌رق قلبنی حزن وغم استیلا ایتدکدن بشقه موجود معیتی بولنان کافهٔ عساکری نقبای مرقومه ایله سوق ایده‌رك نزدنده انجق یوز اللی قدر نفر قالمش بولنمسی جهتیله بونلره امداد ایتمك ایچون دخی چاره بوله‌میوب قالدی

عولی نام محلده نقیب فرحان ایله محمودك اطرافنی امام قاسم طرفداری بولنان قبائل یحیی ابن صلاح ثلایی نام کیمسه قومانداسنده اوله‌رق احاطه ایلدیلر

شهر مذکور ظرفنده امام مؤیدك برادری حسن ابن قاسم قبیلنده بولنان عساکری باصمق ایچون لیلاً عساکرك اوزرینه هجوم ایلدیکندن صباحه قریب فریقین حربه طوتشدیلر • واشبو حرب ایکندی وقتنه قدر امتداد ایدوب نهایت غالبیت مرقوم حسن طرفنده قاله‌رق کوکباندن نقیب هادی مبارك قومانداسیله کلان عساکر فرار ایتدکلرندن بونلردن بشقه وعساکرك مقتول ویاره‌لی اولانلرندن غیری کافه‌سنی اسیر ایتدکدن صکره اردوکاهی استیلا ایده‌رك بالجمله طوپلری والات وادوات حربیه‌یی نهب وغارت ایلدی • واشبو خبر کدورت اثر صنعاده حیدر پاشایه واصل اولنجه درونی تلاش

قپلادیغی کبی قلوب ناس دخی کاملاً منکسر ومختل اولدی
مرقوم حسن نقطهٔ مذکوره‌یی ضبط ایتدکدن صکره تعز ایله صنعانك خط مخابره‌سنی قطع ایده‌رك مارین وعابرین اوزرینه تسلط ایلدی
(صنوف) نام محلده بولنان عساکر عثمانیه اوزرینه دخی امام مؤید طرفندن بنی خیاطده اولان عساکر کیده‌رك محاصره ایدوب عساکر مذکوره استیمان ایله تسلیم اولدقلرندن جمله‌سی اخذ اولنه‌رق امام مؤید نزدینه کوندرلدی

حیدر پاشا تدابیر حربیه‌دن بی‌بهره وهرشیدن غافل بولنمسی جهتله کافهٔ ممالك وبلدان یمن امام مؤید طرفندن استیلا اولنوب تحت ادارهٔ دولتده اوله‌رق ممالك مذکوره‌ده بولنان حصون وقلاعك مستحفظلرینه دخی احتیاط اولق اوزره وقتیله زاد وذخیره کوندرمامش اولوب حصون وقلاع مذکوره طرق وسبلنی امام مرقوم قطع ایتدیکندن جمله‌سی محاصره حالنده قالوب مستحفظلرك اصلا وقطعا مقابله ومخالفت ایتمکسزین همان تسلیم اولملرینی موجب اولدی * وپاشای مومی الیهك النده بالاخره صنعا ایله عدندن بشقه برمحل قالمیوب کافه‌سی امام مؤیدك ید تصرفنه کچدی

سنهٔ مرقومه ربیع الاولك اونجی کونی خیمه وجبل تعز وطویله حوالیسی قبائلنی امام مؤید جلب وجمع ایده‌رك حضر ابن الهادی وسید احمد ابن لقمان وفقیه یحیی ابن احمد مخلافی ودقة نام کیمسه‌لر قوماندالریله عبدالرب اوزرینه طویله‌یه سوق واعزام ایلدی * عبدالرب بك ایسه نزدنده عساکر از اولوب فریقین حرب وقتاله بدأ ومباشرت ایلدکلرندن مدینهٔ طویله‌نك نصفی عبدالرب ودیکر نصفی امام طرفندن اولدیلر * وطویله ومتوز وقرانه حصنلری دخی عبدالرب بك النده اولوب کمال ثباتله مقابله‌یه ابتدار ایتدیکندن طرفیندن پك چوق تلفات وقوعبولوب نهایت طویله قصبه‌سنك نصفی عبدالرب بده ونصف دیکری امام عسکرنده قالدی * وعبدالرب برادری علینك امام

طرفنه میال اولدیغنی اکلادیغندن اصحاب وجماعتیله برابر محبسه القا ایتدی امام مؤید عسکرندن اولوب بلاد خیمه‌دن کله‌رك کوکبان نزدندن مرور ایدرلر ایکن کوکباندن دخی مطهر سلاله‌سندن حسن ابن احمد طیشارو چیقمش بولنمسندن عساکر مرقومه بونی کورمسیله برابر اوزرینه تفنك انداخت ایده‌رك اولدیروب باشنی قطع ایله امامه کوتوردیلر

عبدالربك نزدنده بولنان قبائل عساکر جزؤیه‌سنی دخی جمله‌سی امام طرفنه فرار ایده‌رك یالکز اهل کوکبان قالدی

(براش الطویله) نام حصنده محمد ابن مرجان چاوش ونقیب محمد ابن عبدالباقی قوماندارلریله مستحفظ بولنان عسکر اوزرینه حضر ابن الهادی وسید احمد ابن لقمان قوماندارلری آلتنده بولنان قبائل ایله مؤید طرفندن حرکت ایلیوب حصن مذکوری محاصره‌یه الدقلرندن محصورین تحمل ایده‌میه‌رك جمله‌سی امان طلبیله سید احمد لقمانه تسلیم اولدیلر ٭ وعساکر مرقومه اسیر ایدیله‌رك شهاره‌یه امام نزدینه کتورلدی

امیر ناصر ابن علی المحبشی قومانداسیله عبدالربه امداد اولمق اوزره حیدر پاشا طرفندن کوکبانه عساکر وافیه کوندرلدی ٭ ومرقوم ناصر کوکبانه واصل اولمسیله برابر (انود) نام محل اوزرینه حرکت ایدوب اورادندخی بنی‌الخیاط اوزرینه کچدی وعبدالربه همدان قبیله‌سندن امداد کلدیکی کبی اوجه عساکر عثمانیه‌دن دخی امداد کلمش اولمسندن عبدالربده طویله جهتندن بنی‌الخیاط اوزرینه حرکت ایلدی

ناصر ابن علی المحبشی امام جماعتیله اوجه محاربه‌یه طوتیشوب جماعت مذکوره‌نك مقدمه‌سنی طاغتدیغندن جمله‌سی منهزم اولدی ظنیله اورادن انوده عودت ایلدی ایسه‌ده امام جماعتی طوپلنوب عبدالرب اوزرینه یوکلندکلرندن عبدالربی بوزدیلر ٭ عبدالرب دخی طویله‌یه چکلمکه مجبور اولوب امام عسکری محل مذکوره قدر تعقیب ایلدیلر

کوکبانه قریب (بیت ملیك) اوزرینه حرکت ایتمسی ناصر محبشی‌یه

عبدالرب یازدیغندن ناصر دخی محل مذکوره حرکت ایدوب وکوکباندن طوپلری دخی کتوروب اورادہ اوچکون محاربه ایتدکدن صکره بیت ملیکی ضبط ایلدی

محل مذکوردن امیر ناصرك ثلا اوزرینه حرکت ایتمسنی حیدر پاشا یازدیغندن وثلاده ایسه امام مؤیدك اصحابندن عبداه ابن عامر اولوب ناصرمحاشی ثلا اوزرینه حرکت ایدهرك عبداه ابن عامر تاب آور مقاومت اوله‌مدیغندن ثلایی ترك ایلدی ٭ وناصر طرفندن محل مذکور دخی ضبط اولندی

طویله‌ده مقدم اولان محاربه‌ده سید صلاح ابن محمد یاره‌لنمش اولمسندن مذکور یاره‌نك تأثیرندن کوکبانده جمادی‌الاولك غره‌سنده وفات ایتدی

شهر جمادی‌الاولده بنی‌الحیاط قبائلی عبدالرب اوزرینه کیدهرك بینلرنده تکرار وقوعبولان قتالده عبدالرحیم ابن یحیی صاغ قولندن یاره‌لندی ٭ وعبدالرب طرفندن پك چوق تلفات وقوعبولدی ایسه‌ده بونك اوزرینه عبدالرب طویله‌ده شمس‌الدین یحیایی ترك ایله ینه انوذ اوزرینه حرکت ایدهرك محل مذکوره احتشاد ایتمش اولان امام عسکریله محاربه‌یه طوتیشیلوب غایت شدتلی حرب اولدقدن صکره طرفیندن زیاده تلفات اولدیغی حالده امام عسکری تاب آور مقاومت اوله‌مدیغندن منهزماً محل مرقومدن فرار ایلدیلر

عولیده بولنان نقیب فرحان ایله محمودك تحت قوماندا‌سنده بولنان عسکرك اکثریسی فرار ایتدکلرندن بونلردن بلا حرب ولاقتال امام عسکرندن امان طلبیله حصن تسلیم ایتمکه مجبور اولملریله بر طاقم مقاوله ومعاهده‌لر ایله حصنی فقیه یحیی ثلاییه تسلیم ایلدیلر ٭ ومرقومان ایله معیتی بولنان عسکر انوده عبدالربك نزدینه جمادی‌الاخرك نصفنده کلدیلر

هر نقدر اوته‌ده بروده بویله امام عسکری ایله حرب وقتال وقوعبوله‌رق کاه غالب وکاه مغلوب اولمقده ایسه‌لرده کافهٔ جهاتك قبائل وعشایری واهالیٔ قرا وقصبات اظهار بغی وطغیان ایلدکلرندن بالجمله طرق ومعابری قطع

ایده‌رك مارین وعابرینه ایصال دست خسار ایله هرجهتی محاصره حالنه قویدیلر

(بیت ابدز) ده امام مؤید طرفندن بولنان هادی ابن حسن عبدالربدن امان طلبیله حصنی تسلیم ایده‌جکندن عبدالرب نقیب محمودی تجهیز ایده‌رك قبائل خبر الماسق ایچون کیجه کوندردی ایسه‌ده مرقوم محمود یتیشه‌مدیکندن ینه انوده عودت ایلدی

امام مؤیدك برادرلری حسین وحسن کافهٔ قبائلی جمع ایدوب جم غفیر ایله انود اوزرینه کلدکلرندن عبدالرب موجود معیتی بولنان عساکر عثمانیه واعرابیه‌یی قول قول امام جماعتی اوزرینه سوق ایدوب حربه مباشرت اولندی ایسه‌ده امام جماعتنك کثرتندن وحربك شدتندن ناشی عبدالرب عساکری هرطرفدن پریشان اوله‌رق وهر بری بر طاغه منهزماً فرار وعساکر عثمانیه ایسه یول وایز بیلمدکلرندن انلرده برطاقم صعب‌الصعود قیالقلره وطاغلره قاچدیلر ٭ واشبو هزیمتدن صکره عبدالرب باشنده قلان عسکرایله مسجد عفاره کلوب محل مذکوره قریب (بکر) نام محلده دخی سائر پریشان اولان عساکر عثمانیه و اعرابیه طوپلندیلر

یوم مذکورده سید محمد ابن المهدی وحفظ‌الدین ابن عزالدین ابن امام شرف‌الدین ونقیب ریحان حیشری و بشیر ابن مبارك وسید عبداه ابن احمد الجزی وحسین صلاح ابن الهادی میدان حرب ووغاده مقتولاً دوشدکاری کبی پك چوق رؤسای عساکرتلف اوله‌رق عبداه ابن المهدی دخی مجروحاً اسیر اولدی

اشبو محاربه غایت شدتلی وقانلی برمحاربه اولدیغندن طرفینده پك چوق تلفات اولدی ایسه‌ده عبدالرب طرفندن وقوعبولان وفیات و یاره‌لی حددن افزون اولوب حتی رؤسای مرقومه دخی جملةً میدان محاربه‌ده وفات ایتدیلر

عبدالرب مسجد عفاردن (بکر) ه کیده‌رك اوراده بولنان عساکر ایله برلشوب

جمله سی بیك نفر قدر اولدیلر ● عبدالرب وقوعبولان انهزامدن و بوندن صکره امامه غلبه چالمق ممکن اوله میه جغی افکارندن ناشی امام مؤید ایله مصالحه ایتمك اوزره نزدنده بولنان رؤسای عسکریه ایله مشاوره ایتدی ایسه ده بونلردن بعضیلری رضا کوستروب و بعضیلری کوسترمدیکندن خصوصیله نقیب محمود بتون بتون مخالفت ایتدیکندن عبدالرب دخی بلا شرط وعهود امامك برادرلری حسین وحسندن امان طلب ایده رك مرقوملره دخالت ایتدی ● و اورادن جمله سی قالقوب کوکبانه کلدیلر ● بو وجهله کوکبان وشبام امامك برادرلری طرفندن تسخیر اولندی

هادی ابن الحسن دخی ثلاده بولنان امیر صفرك اوزرینه امام مؤید طرفندن کوندرلدیکندن امیر صفر مقابله ایتمکسزین رجبك یکرمی بشنجی کونی تسلیم اولدی

صنعا شهرنده کائن بئر العزب محلاتی عربان النسده اولدیغندن حیدر پاشا رجب شریفده مذکور محلاتی هدم وتخریب ایتدردی

مقدم طویله ده عبدالرب حبس ایلدیکی محمد ابن علی بی محبسدن چیقاردی وشمس الدین ابن یحیی وسید شرف الدین ابن حسین ابن عبدالرب دخی طویله دن کوکبانه کله رك امام مؤیدك برادرلرینه عرض استیمان ایله دخالت ایلدیلر

شهر شعبانك طقوزنجی جمعه ایرتسی کونی امام مؤیدك برادرلری حسین وحسن ایله عبدالرب وعبدالربك جماعتی کاملاً صنعانك ضبط وتسخیری ایچون کوکباندن حرکت وخارج صنعاده حده نام موقعه مواصلتله اردویی اورایه قوردقدن صکره صنعانك جوانب اربعه سنی احاطه ایده رك تحت محاصره یه الدیلر ● وخارجدن ذخایر وارزاق کتورنلردن طوتدقلرینی قتل واعدام ایلدیلر

شهر مذکور ظرفنده امام مؤید طرفندن جبله ده بولنان حسین ابن ناصر حمزینك اوزرینه تعزدن عساکر عثمانیه حرکت ایدوب مرقوم حسین مقابله

ایدمیه‌رك جمله‌یی ترك ایله فرار ایتدیکندن فقط محل مرقومده بولنان اشرافدن ایکی کیمسه اخذ وکرفت اولنه‌رق تعزه کتوریلوب زندانه قونیلدی

شهر مذکور ظرفنده حیدر پاشا صنعادن امام عسکریله محاربه ایتمك اوزره عسکر چیقاروب وطرفیندن برخیلی حرب اولنه‌رق زیاده‌سیله تلفات ویرلدکدن صکره عساکر عثمانیه ینه صنعایه عودت ایلدی

دفعهٔ ثانیه اوله‌رق حیدر پاشا صنعادن ینه عساکر چیقاروب خارج صنعاده حدده کائن (فج عطان) نام محلده امام عسکرینك اوزرینه صولت شدیده کوستردکلرندن امام عسکرینی منهزم وپریشان ایله برخیلسنی طعمهٔ شمشیر ایتدکدن صکره کلیتلو ذخایر اغتنام ایتدیلر ٭ وامام عسکری بونك اوزرینه حدده واقع مسجد مطهر نام محله چکلدیلر ٭ ویمن جهتنده امام عسکرینه ذخیره کتورن برجسیم قافله‌یی دخی مذکور محاربه‌دن برقاچ کون صکره عساکر عثمانیه اوروب کافه‌سنی اخذ واغتنام ایتدیلر ٭ ودفعهٔ ثالثه اوله‌رق ینه حدده عساکر عثمانیه امام عسکریله برمحاربهٔ شدیده دها ایدوب اثنای حربده نزول باران سببیله امام عساکرینك تفنکلرینك فتیللری منطفی اولدیغندن جمله‌سی منهزم اولوب عساکر عثمانیه پك چوق کله الدیلر

واشبو محاربه‌دن صکره عساکر عثمانیه صنعانك ضلاع جهتنده بولنان امام عسکری اوزرینه چیقوب اورادهده کمال دلیری وشجاعت اوزره حرکتله دشمن اوزرینه مهاجمات شدیده کوستردکلرندن امام عسکری پك چوق تلفات ویره‌رك مغلوب ومنهزم اولدیلر

وینه صنعا خارجنده (ظبرحدین) نام موقعه عساکر عثمانیه رمضان شریفك اون برنجی کونی چیقه‌رق بوکونه قدر وقوعبولان محاربانك جمله‌سندن جسیم وقانلی برمحاربه ایتدیلرکه عامه‌یه حیرت الویردی ٭ واشبو محاربه‌ده دخی امام عسکری زیاده‌سیله تلفات ویره‌رك مغلوب اولدیلر

بوندن صكره ينه خارج صنعاده برقاچ دفعه لر محاربات عظيمه ذها وقوعبولوب هردفعه سنده امام عسكرندن التمش سكسان كله النوب و برخيلى مشايخ ورؤسا قتل اولندى

صنعانك عدن جهتنده و يول اوزرنده كائن (بيت الكبش) نام محله طريقى كسمك ايچون امام جماعتندن براغيلان عساكرك اوزرينه شوال شريف طرفنده بالذات حيدر پاشا طوب استصحابيله عزيمت ايدوب محل مذكوره مواصلتنده عساكر اماميه امان طلب ايلدكلرندن اعطاى امان ايچون حيدر پاشا برداقجى نام كيسه يى قريه يه كوندردى ٭ مرقوم قريه يه تقرب ايتمسيله برابر اوزرينه تفنك انداختيله مرقومى اولدردكلرندن حيدر پاشا همان عساكر مرقومه نك اطرافنى احاطه وطوب تفنك انداختيله تضييق ايدرك جمله سنى دردست ايدوب قتل واعدام ايدرك صنعايه عودت ايلدى

بوندن صكره ينه صنعانك خارجنده وشهر ذى الحجه طرفنده (جراف) و (روضه) نام محللرده دخى محاربات عظيمه وقوعبولدى ٭ واشبو محاربه لرده امرادن چركس كمال نام كيمسه دخى وفات ايتدى

١٠٣٧ سنه سى حلولنده دخى بر منوال محرر هرجهتدن دولت عليه نه محاربه دوام ايتمكده اولديغندن وعمر كتخدا ايله امير ناصر الحبشى دخى مقدمدن عمران جهتنده بولنملرندن بونلر دخى امام طرفندن محاصره ايديله رك نهايت استيمان ايله امامك تحت اطاعتنه كيمكه مجبور اولدقلرندن موجود رفاقتلريله جانب امامه دخالت ايلديلر ٭ وعمر كتخدا شهاره كتوريله رك امام طرفندن تسجين ايلدى ٭ واون سنه صكره سجندن چيقارلمشدر

سنهٔ مرقومه طرفنده امام مؤيدك برادرى حسن ايله عبدالرب عساكر كثيره ايله امام مرقوم طرفندن يمن جهتنه سوق واعزام اولنوب برادرى احمد وحسينى صنعا محاصره سنك اوزرينه قوماندان براقدى ٭ مرقوم حسن ايله عبدالرب ذماره عزيمت واورادنخى (اب) و (جبله) يه مواصلت ايلديلر ٭ محال مرقومه ده بولنان عساكر عثمانيه جملهٔ استيمان ايتدى ٭

بوندن صکره تعزك ضبطی ایچون حسن محروس (خضیره) یه وعبدالرب محروس (قاعده) وجبل (صبور) اوزرینه حرکتله جهات ثلثه دن تعزی تحت محاصره یه الدیلر • وتعزده ایسه امرای عسکریه دن علی اغا نام کیمسه اولوب مرقوم ثبات واقدام ایدوب یمن جهتنده تعز ومجاوز بید وعدندن بشقه جمله محلار امام طرفندن استیلا اولندی

تعز جمادی الاخرده محاصره ایدیله رك ذی الحجه غایه سنه قدر محاصره یدی آی امتداد ایتدیکی کبی اثنای محاصره ده محاربات عدیده دخی وقوع بولدیغندن طرفیندن پك چوق تلفات ظهوره کلدی

۱۰۳۸ سنه سی حلولنده تهامه ده بولنان آیدین پاشا طرفندن تعزه امداد واعانه اولمق اوزره بشیوز نفر مقداری عسکر کوندرلدی • عساکر مرقومه (نجد قسیم) نام محله واصل اولدقلرنده تعز محاصره سنده بولنان امام برادری مرقوم حسن عساکر مرقومه نك اطرافنی احاطه ایده رك جمله سنی اسیر ایلدی • واورادن (دمنه) اوزرینه کچه رك اسرای مرقومه نك جمله سنی اوراده قتل واعدام ایتدی

{ لمترجمه }

{ آتیده کیفیت ولاتی بیان اولنان احمد پاشانك جده ده وفات ایتدیکی خبری مصره کلنجه حافظ مصر بولنان بیرام پاشا مصردن یمنه عسکر و امداد ارسال ایتمك کلی مال خرج و صرفنه محتاج اولدیغندن صاقینه رق عسکر و مهمات ارسالندن صرف نظر ایتمشدر • فقط بالاخره تحت مسؤلیتده ده قالماق ایچون اول اثناده حبش بکلر بکیسی بولنان آیدین پاشا دینمکله معروف ملتزملك و امانتدن نشو و نما بولوب

تحصيـل مال ايله مشهور اولان موى اليه آيدين پاشايي ميرميران يمن و سردار و سر عسكر نصب ايده‌رك همان سوا كنـدن يمنه كچمسى امريني كوندردى . و آيدين پاشا دخي يمنى حال سـابقى كبى ظنيله كمال ممنونيتله باشنده اولان اوچيوز قدر آدميله ١٠٣٧ سنه‌سنده سوا كنـدن مخايه كچدى . بعض وقعـه نويسـلر شويله روايت ايدرلركه موى اليه مخايه كلديكنده حيدر پاشانك محل مذكوره ادخار ايتمش اولديغى نقود و اشيايي بوليجق يمنك فتحنى و امامك ظهورينى و حيـدر پاشا و عسـكرك صنعاده محصور اولديغنى بالكليـه فراموش ايدوب يوز بيلده معمر اولور ايسه‌م بو قدر نقود و اموال بكا كافيدر تعب و مشقت نه لازم ديه‌رك جمله‌سنى اخذ و قبض ايده‌رك بالجمـله موجود معيتى اولان عسكرك انجق علوفه‌لرينى ويروب صفـاى خاطر ايله ذوقنـده اولدى . و محاصره‌ده بولنـان محللردن امداد طلبيچـون فرياد ايله كلان ادملرى اصغا و اسـتماع ايتميوب بنى انجق محافظه‌سـنه تعيين ايتـديلر . يمن ولايتنـده امام و زيديه طائفه سـيله جنـك و جداله كوندرمامشلردر . حيدر پاشا فتنه‌يي نيجه قالدردى ايسه دفع ايتسون ديو كلنلرى دفع ايدر ايدى . ايشته بو ذاتكـده ماهيتنى اكلاملى }

شهر محرم الحرامك يدنجى بازار كونى عبدالر بك طومار عمرى دست اجل ايله دور يلوب بوكيلوب نعشى (جند) نام محلده طپراغه صوقيلدى

مرقوم حسن دمنه‌دن مخا اوزرينه حركت ايتديكندن محل مذكورده عساكر

عثمانیه ایله شدتلی محاربه ایتدی ایسه‌ده ظفریاب اوله‌میوب اورادن تعزه قریب (خوض الاشراف) نام محله رجعت ایلدی

حیدر پاشانك صنعائی امام محمد مؤیده ترك
ایله تحت الاستیمان زبیده عزیمت ایلدیکی

بیك اوتوز آلتی سنه‌سندن اشبو اوتوز سکز سنه‌سی رجب شریفنه دکین صنعا امام مؤید طرفندن متمادیاً ایکی سنه‌یه قریب محاصره اولنه‌رق بو حینده دفعاتله محاربه‌لر دخی اولدقدن صکره بر حسن نتیجه استحصال اولنه‌مدیغندن محصورینده ارتق طاقت قالمیوب جمله‌سنی یأس وفتور استیلا ایتمسیله حیدر پاشا استیمان ایتمکه مجبور اوله‌رق شهر مزبورك طقوزنجی کونی امام ایله بعدالمقاوله موجود معیتی بولنان کافهٔ عساکر ومأمورین ایله صنعائی امام محمد مؤیده ترك ایده‌رك ونزدینه امام طرفندن لاجل التأمین رهن اوله‌رق اشراف واعیاندن مرعی الخاطر کیمسه‌لر ترفیق اولنه‌رق انلرك حمایه وصحابتیله زبیده عزیمت ایتدی

حیدر پاشا صنعادن کیتدکدن صکره رجب شریفك یکرمی یدنجی بازار کونی امامك برادری احمد صنعایه داخل اوله‌رق حسن پاشا بستاننده استقرار ایلدی

تعزده محصور بولنان علی اغا تعزی تسلیم ایتمیه‌رك امام برادری مرقوم حسن ایله مصالحه وهدنه ایدوب ینه تعزده قالدیغندن بونك اوزرینه تعز وقاهره اهالیسندن مستخدم بولنان عساکر موظفه‌نك معاشلرینه صرف اولنمق اوزره تهامه‌ده آیدین پاشا طرفندن خزینه کوندرلدیکندن تعز اهالیسنك معاشلری صرف اولنوب قاهره اهالیسندن مستخدم بولنانلرك معاشلری ویرلمدیکندن اهالیٔ مرقومه حسن طرفنه کیده‌رك تظلم حال ایلملریله حسن دخی بو سببدن

ينه تعز اوزرينه قيام ايله برخيلى حرب وقتال اولدقـدن صكره تعزى ضبط وتسخير ايلدى ۰ وعلى اغا برمحله تحصن ايلديكندن مؤخراً امان ويريله‌رك تسليم اولدقدن صكره اصحابيله برابر شهاره امام نزدينه كوندرلدى

١٠٣٩ سنه‌سـنده حيدر پاشـايى آيدين پاشا كامران جزيره سنه نفى ايتدى

{ لمترجمه }

مومى اليه حيدر پاشا قزل بيراق اغاسى بولنديغى حالده حضور همايونه دعوت و ولايت يمن وزارت ايله مومى اليهه توجيه واحسان بيورلمشدر. مشـاراليه يمنه واصل اولديغنـده دشمن دولت بولنـان امام قاسمك مشعلهٔ شقاوتنى والئ اسبق و سابق خيليدن خيلى اخماد ايله عادتا بركور قنـديل كبى قالمش و نهايت امام مرقوم دخى وفات ايتمش ايكن اوغلى محمد مؤيدك پدرى مقامنه كچدكـدن صكره پاشاى مومى اليه مرقومك آدمنى طوته‌رق همان قتل ايتمسى اوزرينه مرقوم محمدمؤيدك كانون دروننده اولان شرارهٔ شقاوتى شعله‌انـدرمش ۰ ايشسته بو ايش پاشاى مومى اليهك درايتسزلكندن نشئت ايتديكى بديدار اولديغى كبى مرقوم محمد مؤيدك دولت عليهنه قيام ايله اوته‌يه برويه عسكر سوق ايتـديكى صره‌ده پاشاى مومى اليه دخى قوهٔ موجوده‌سنى هر برجهته اعزام ايده‌رك قول قول تفريق ايله برمتشـتت و طاغيـق حاله كتورديكدن بشـقه اطراف و اكـنافده بولنان قلاع و حصـون

مستحفظلريله مواقع سائره‌ده بولنان عسكره زاد و ذخيره دخی
كوندرمديكندن مرقوم امام عسكری حيدر پاشانك اوته‌ده بروده
بولنان آز آز متفرق قوتلری اوزرينه جمعيت و كثرتله كله‌رك هرموقعده
بوزدی • و قلاع و حصون و مواقع متينه مثللو محلريده محاصره
ايدوب اولصورتله ضبط ايلدی • اكر پاشای مومی اليه اصحاب درايت
و اهل حربدن اولوبده قوهٔ موجوده‌سنی طاغتميه‌رق طوپلو بولنديروب
امام فرقه‌لرندن يالكز الك جمعيتلی بر فرقه‌نك اوزرينه قوهٔ كافيه ايله كيدوب
پريشان ايتمش اولسه ايدی سائر فرقه‌لر دخی جزوئی عسكر سوقيله
پريشان اوله‌جقلرنده شبهه يوغيدی • غايت تدبيرسز اوله‌رق اجرا
ايلديكی حركات عسكريه‌دن هر طرفده غائب ايتدكدن صكره ساحل
ايله دخی خط مخابره منقطع اوله‌رق دشمن ساحلده مبدأ مورد اولان
مخابيدرينی ضبط ايتمكه قدر كيتدی • ونهايت بو حال ايله كندوسيده
صنعاده محاصره اولندی • بر كره ساحلدن تا منتهای نقطه‌يه قدر
دشمن اطرافی كاملاً استيلا ايتدكدن صكره صنعاده اجرا ايديلان
مقابله و مقاتله هيچ بر ايشه يراميوب ينه بالاخره دشمنك غلبه
چاله‌جغی اشكاردر • سياق حالدن اكلاشيلديغنه كوره صنعا و حواليسنك
امام محمد مؤيده ترك و تسليم اولنمسنه برنجی سبب مومی اليه حيدر
پاشانك عدم درايت وسوء تدبيری اولديغی اشكار ايسه‌ده ايكنجی
سبب دخی آتيده محلنده بيان اولنه‌جق موادر

لكن بعض مؤرخلرك قولنجه مشاراليه ايكى سنه قدر اولدقجه حسن اداره ايدوب كندوسى مديون بولنديغندن ديوننى ادا ضمننده وار قوتنى تحصيل ماله صرف ايتدكدن ماعدا اهل ذوق كيمسنه اولمغله صنعانك لطافت آب و هواسنه فريفته اولوب اكثر اوقات و ايامنى روضه ديمكله معروف اولان باغچه لرده عيش و عشرت ايله كذران ايتديرر ايدى . برده امام محمد ابن قاسمك طغيان ايتديكى صره ده حيدر پاشانك عزليله يمن ولايتى احمد پاشايه ويرلديكى خبرى كلديكندن يأس كتوره رك قيدسزلكه اوروب و امام مرقوم ايله محاربه ايتمك اوزره چيقاره جغى اردو برچوق مصارفله حاصل اوله جغندن كندوسى معزول بولنديغى جهتله بو قدر مصارفى كندو مالندن صرف ايتمك و بيهوده زحمت و مشقت چكمك نه لازمدر . والئ لاحق كلديكى وقت كورسون ديو اهمال و مسامحه ايلدى . صكره والئ لاحقك جده ده وفاتى خبرى كلنجه عقلى باشنه كله رك پك چوق جد و سعى ايلدى ايسه ده وقت كچدى دشمن قوت بولدى نهايت بو حاله كلدى . هرنه ديناور ايسه دينلسون بنه مشاراليهك تدبيرسزلكى ثمره سيله وجوده كلمش بر فناالقلردر . صنعاده حيدر پاشا بو حالده بولنديغى اثناده امام حسن مخا اوزرينه مستولى اولديغندن ايدين پاشا حيدر پاشايه اكر اون كونه دكين باى وجه كان مخا اوزرندن امامى دفع ايتمز ايسه ك قراره طاقت واقتداريمز قالمامغله سفينه لره كروب فرارمز مقرردر اكر مخا امام تصرفنه كيرر ايسه مصردن امداد كلديكى

صورتده يناشوب ولايته داخل اولملرينه امكان اولميه‌جغى خودمعلومكز دره ديو خبر كوندرديكنى وبو ارالق حيدر پاشا امام ايله بر سنه ايچون مصالحه ايتمش بولنمسندن اورادن چكلمسى ايچون امامه مرسول مخصوص كوندروب امام دخى مخادن چكيله‌رك يريمه كلوب اورادن صنعا طريقنى بتون بتون كسوب ارتق سواحل ايله مخابره ممكن اوله‌مديغندن مومى اليه حيدر پاشا هيچ بر موقع وبنادردن اصلا خبر الهميوب ارتق قحط وغلادن وجبخانه‌سزلكدن صوك درجه‌يه كله‌رك زياده صيقلديغى وبو صره‌ده خرپوتلى سليمان نام كيمسه دخى بيرام پاشا مصردن عزل اولنوب آستانه‌يه متوجهاً عزيمت ايدوب وجانب يمنه عسكر وجبخانه امدادى ايله طرف عليه‌دن تقيد اولنميوب بيهوده محصور قالمقدن ايسه بركون اقدم تداركنى كوره‌رك سلامتله چيقمق لازمدر ۰ زيرا آستانه‌دن يمنى فراموش ايتمشلردر ۰ مآلنده بر مكتوب يازه‌رق حيدر پاشايه كونردديكندن مكتوبى كتورن ادام امام طرفندن طوتيله‌رق ومكتوب النوب قرائت اولنديغنده بونك اوزرينه امام حسن ارتق بتون بتون وارقوتى بازويه ويره‌رك يمنى قبضهٔ تصرفنه المق سوداسنه دوشديكنى وحيدر پاشا مجبوراً استيمان ايله صنعايى ترك ايده‌رك چيقديغنى دخى مؤرخلردن برقسمى بيان ايدرلر ۰ روايات مختلفه چوق اولوب بويله‌ده اولسه اويله‌ده اولسه بزينه مومى اليهك تدبيرسزلكنه حمل ايدرز ۰ }

قانصو پاشانك مصردن ورودی

سنهٔ مرقومه شهر جمادی الاخری غرهسنده قانصو پاشا قوهٔ کثیرهٔ عسکریه ومهمات حربیه وکلیتلو دوه ایله براً مصردن زبیده واصل اولدی ٭ اورادن دخی بندر مخایه عزیمت ایلدی ٭ ایدین پاشا مقدم مصردن حیدر پاشایه معین اولمق اوزره کوندرلمش اولمسندن مومی الیه ایسه مخاده اقامت ایدوب هیچ بر طرفه حرکت ایتمیهرك مأموریتنی تماميله ایفا ایلمامسندن قانصو پاشا مخایه واصل اولمسیله برابر مومی الیه آیدین پاشایی قتل وحیدر پاشایی دخی کامران جزیرهسندن سواکنه نفی ایتدکدن صکره (حیس) نام محله حرکت ایتدی

محل مذکوردن امیر مصطفی ایله پاشای مومی الیهك کتخداسی مقدمهٔ الجیوش اولهرق بلاد شرعبده (نجد المخیرب) نام محله رجب شریفك نصفنده سوق اولندی ٭ وبوراده مرقوملر موجود رفاقتلری بولنان عساکر ایله رمضان شریفك غایهسنه دکین ایکی بچق آی اقامت ایلدیلر

شهر رمضانك نصفنده امام محمد مؤید دخی تجهیز عساکر ایله برادری حسنی نجد المخیرب اوزرینه سوق ایلدیکندن محل مذکورده عساکر عثمانیه ایله حربه بدأ ومباشرت اولنهرق غالبیت حسن طرفنده قالوب عساکر پریشان اولدقدن صکره پك چوغی اسیر ایدیلهرك اردوکاه ضبط اولنوب مرقوم کتخدا یالکز باشنه مخایه وامیر مصطفی دخی نجد الدار نام محله فرار ایتدکلرندن امام عسکرندن اوچ نفر کیمسه امیر مصطفی یی تعقیب ایدهرك نهایت اثنای راهده امیر مرقومی طوتوب اولدردیلر ٭ ومرقوم امام برادری حسن اخذ وگرفت ایتمش اولدیغی اسرایی دخی کاملاً اعدام ایلدی ٭ اشبو هزیمت

اوزرینه قانصو پاشا (حیس)ی ترك ایله او دخی مخایه فراراً عودت ایلدی

١٠٤٠ سنه‌سی شهر شعبانده امام مؤیدك برادری مرقوم حسن بو وجهله اقطار یمانیه‌یی کاملاً قبضهٔ تسخیره الدقدن صکره برادری امام ایله کورشمك ایچون دیکر برادرلری حسین واحمدی دخی بالاستصحاب شهاره عزیمت ایلدی ٭ وبر ماه قدر اقامت ایتدکدن صکره مرقوم حسن ذمرمر جهتنه عزیمت ایتدی

١٠٤١ سنه‌سی حلولنده مرقوم حسن ذمرمردن کوکبانه وکوکباندن (ضوران) نام محله کیده‌رك اورالری کشت وکذار ایلدی

١٠٤٢ سنه‌سنده برطرفدن بر وقوعات ظهور ایتمدی

١٠٤٣ سنه‌سی حلولنده امام برادری حسن صنعایه کله‌رك زبید ومخانك ضبط وتسخیری ایچون عساکر تجهیز واحضار ایلیه‌رك وعلی ابن شمسانی عساکر وافیه ایله حیس اوزرینه سوق ایلدیکندن محل مرقومده بولنان عساکر عثمانیه ایله مقابلهٔ عظیمه ومحاربهٔ جسیمه وقوعبولدقدن صکره عساکر عثمانیه مغلوب اولوب مرقوم علی حیسی ضبط ایلدی

سنهٔ مرقومه شعبان شریفی نصفنده امامك برادری حسن قوهٔ کثیره واشراف واعیان وفیره ایله صنعادن تهامه اوزرینه حرکت ایده‌رك رمضانك غره‌سنده زبیده ملحق (حما) نام محله واصل اولدی

شهر شوالك برنجی کونی عساکر عثمانیه زبیددن امام عسکری اوزرینه حرکت ایده‌رك زبیده قریب (مصفریه) نام محلده صفین تلاقی ایدوب بین الفریقین غایت عظیم وجسیم محاربه وقوعبولوب امام عسکرینك سرعسکری مقامنده بولنان وتعز قائممقامی اولان امیر شمس الدین ابن علی ایله رؤسای عسکریه‌دن کارآزموده اون نفری متجاوزی اثنای حربده مقتولاً دوشدکاری مثللو افراد عربان وقبائلدن لایعد ولایحصی تلفات اولدیغندن مرقوم حسین منهزم ومخذول اولدی ٭ وقبائلك هر بری برطرفه فرار

ایلدیلر ٭ محاربات سابقه‌یه اشبو محاربه مسابقت ایلدی ٭ وعساکر عثمانیه منصوراً ومظفراً زبیده عودتله برخیلی اسرا دخی الندیغندن اسرای مرقومه زبیده کتوریله‌رك قتل وتلف ایدلدی ٭ ومرقوم حسن دخی منهزماً حمایه فرار ایلدی

مرقوم حسنك برادری حسین لاجل الامداد صنعادن حرکت وحماده برادری نزدینه مواصلت ایلدی ایسه‌ده پریشانلق وانکساری ینی اکلادیغندن یتیشه‌مامش اولدی

حمایه قریب (قریه) نام محلده حسن طرفندن امیر سنبل اقامت ایتمکده اولوب امیر مصطفی نام کیمسه قوۀ وافیه ایله زبیددن مرقوم سنبل اوزرینه سوق اولندیغندن امیر مصطفی مرقوم سنبلك اطرافنی احاطه ایده‌رك حربه مباشرت اولندی ایسه‌ده امیر سنبلك بولندیغی محلدن حریق ظهور ایده‌رك اشبو حریق ایکی طرف اره‌سنه حائل اولدیغندن امیر مصطفی زبیده عودت ایلدی

قانصو پاشا ایله امیر مصطفی عساکر کلیه ایله حماده بولنان عساکر امامیه اوزرینه حرکت ایده‌رك محل مرقومه مواصلتلرنده علی الصباح حربه طوتیشیلوب غایت شدتلی برمحاربه ایده‌رك اشبو محاربه غروب شمسه قدر امتداد ایلدی ٭ وبعد الغروب پاشای مومی الیه ینه زبیده عودت ایلدی

١٠٤٤ سنه‌سی حلولنده حمای صفروی اسمنده ینه خسته‌لك ظهور ایدوب اقطار یمانیه‌ده پك چوق نفوس مذکور خسته‌لکدن وفات ایتدیکی مثللو امام شرف الدین اولاد وانسابندن برخیلی کیمسه‌لر دخی وفات ایتدی

اوجله محاربه‌ده مقبول اولان امیر شمس الدینك یرینه کیدن سید عبدالرحیم ابن یحیی نام کیمسه دخی حماده وفات ایلدی

سنۀ مرقومه ظرفنده قانصو پاشا ایله امامك برادری مرقوم حسن بیننده برمدت ایچون مصالحه وهدنه وقوع بولوب اشبو مصالحه ایسه حسنك قوتنه

كركى كبى ضعف طارى اولديغندن مجرد كندوسنه چكى دوزن ويرمك ايچون بردسيسه دن عبارت ايدى • اشبو مصالحهٔ موقته دن صكره جماده برحريق ظهور ايتديكندن مرقوم حسنك پك چوق نقود واموال واسلحه واشياسى ياندى • بونكله برابر مذكور خسته لكه مصاب اولوبده عشه لرده يتان خسته لردن دخى ايكيوز نفرى متجاوز كيمسه احراق بالنار اولدى • وحريقدن صكره حسن ابن قاسم جانى ينه اعمار وانشا ايلدى • وقوهٔ موجوده سنى دخى تكثير ايتدى

قانصو پاشا ايله مرقوم حسن ابن قاسم بيننده معقود اولان مصالحه نك مدتى سنهٔ مرقومه ذى الحجه سنده منقضيه اولدى

١٠٤٥ سنه سى خلولنده مخاده بولنان امير مصطفى محل مذكوردن زبيده طوب وهاون ومهمات وعساكر سوق ايتدى • حسن ابن قاسم دخى كيفيتى خبر الهرق قافلهٔ مزبوره يى اورمق اوزره همان وادئ نخله حركت ايدوب اقتضا ايدن نقاط مهمه يى طوته رق يولى قطع ايلدى • مذكور قافله كلسيله برابر طرفيندن مقابله يه بالابتدار محل مذكورده دخى برجسيم محاربه وقوعبولوب نهايت حسن ابن قاسم غلبه چالديغندن قافلهٔ مذكوره يى كاملاً نهب وغارت ايتدى

مذكور قافله نك اوريلوب التديغى خبرى پاشاى مومى اليهه واصل اولديغى آنده مومى اليه كمال دهشت وحيرته طالدى • وايشنك مشكلاته صارديغنه حكم ايلدى

بوصورتله محاربه نك مدت مديده دنبرو ليلاً ونهاراً امتداد ايتمسندن وهرطرفده اولان امنيتسزلكدن ارتق هركسه يأس طارى اوله رق زبيده بولنان عساكر عثمانيه دائرهٔ اطاعتدن خروج ايدوب پاشاى مومى اليهك عليهنه قيام ايتدكلرندن مومى اليه دخى حسن ابن قاسم ايله خفياً مخابره ايده رك بركيجه يالكزجه مرقوم حسن نزدينه زبيددن فرار ايلدى

قانصو پاشانك زبيدى ترك ايله مصره عودتى

پاشاى موما اليه حسن ابن قاسم نزدينه كلدكدن صكره كمال اعزاز و اكرام ايله قبول اولنوب برخيلى مدت مرقوم حسن نزدنده اقامت ايتدكدن صكره كندوسنه فوق الغايه انعام وا كرام اولنه رق ومطلو بى قدر دوه ومكارى ويرياوب عساكر عثمانيه دن برابرنجه كيتمك استيانلرى دخى بالاستصحاب ومرقوم حسن ابن قاسم طرفندن نزدينه اشراف واعياندن كيمسه لر ترفيق اولنه رق وشهر صفرك آخرنده برًّا مصره متوجهاً بيشه يه قدر تشييع اولندى واورادن دخى مكهٔ مكرمه يه عزيمت ايلدى

بو صورتله قانصو پاشا اقطار يمانيه دن چيقارلدقدن صكره شهر ربيع الاولده حسن ابن قاسم بندر زبيده داخل اوله رق وكيرديكنى متعاقباً مناره لرده مذهب زيديه اوزره اذانه (حى على الخير العمل) لفظلرينى علاوه ايتديره رك اذان قرائت ايتدردى

امير مصطفى دخى مخاده قالمش بولنمسندن مرقوم مخايى حسن ابن قاسمه تسليم ايتمك اوزره خبر كوندروب حسن دخى طرفندن محمد ابن عامر نام كيمسه يى رهن اوله رق كوندرديكندن اولصورتله امير مصطفى مخايى تسليم ايتدى • وحسن ابن قاسم مرقوم امير مصطفى يه بك چوق نقود واموال واشيا ويره رك جمادى الاولك اونجى كونى مرقوم امير مصطفى دخى موجود معيتيله مخادن سفينه لره راكباً بحراً ومصره متوجهاً عزيمت ايلدى

بوندن صكره حسن ابن قاسم زبيددن بندر مخايه عزيمت ايده رك كرك زبيد وكرك مخا ايچون امام طرفندن اقعادى لازم كلان مأمور ومستحفظلرى تعيين ايلدى

{ لمترجمه }

{مومی الیه قانصو پاشا کوله‌من ومغریل طائفه‌سندن اولدیغی حالده مصرده امرای محافظین وامیر الحاج اولمشدر • مومی الیه اوتدنبرو مصرده سرکشلك وتعند وتفردی اختیار ایتمش و باشنده غلبه‌لك وعصبات پیدا ایلمش اولدیغندن طبانی یصی محمد پاشا مصر والیسی ایکن مومی الیهك مصرده وجودی فتنه واختلاله باعث اوله‌جغنی درك وتیقن ایده‌رك عهده‌سنه وزارت توجیهله دیاریمنه سردار وسرعسکر نصب ایتدیروب غایت مکمل صورتده مهمات وذخایر ونقود وعسکر ترتیب ایده‌رك مومی الیهی یمنه سوق ایتدی • پاشای مومی الیه مصردن حین حرکتده از غیر امرا واغوات برکة الحاجده بادفتر اون درت بیك نفره مواجب وعلوفه ویردیکی ومومی الیهك یمنه وصولنده سکز بیك نفری متجاوز عسکرده بادفتر یمنده بولندیغی کرك معا کلان عسکر ایله یمنده بولنان عسکرك امرا وضابطانی وخدم واتباعی حساب اولنجه مومی الیهك قوتی یکرمی بیکدن متجاوز اولدیغی محققا روایت اولنور• مومی الیه مجرد خطهٔ یمانیه‌نك ایادیٔ متغلبه‌دن استخلاص اولنمسیچون کوندرلدی • مومی الیهك زبیده وصولنده بالکز بنادر بحریه‌دن بشقه کافهٔ جهاتی امام جماعت زیدیه دست استیلاسنه کرفتار اولمش بولدی • فقط مومی الیه دخی هم درایتسز وهمده تدابیر حربیه‌دن بی بهره

وجبـين بر ذات امش • چونكه مقصـدی زبـدن تجاوزی حركتله هدف مطلوب اولان صنعائی يد اعدادن ضبط واسترداد ايتمكميدره يوخسه يالكز بنادر سواحليه‌يی محافظه ايله تدافعی حالده بولنمقميدر • شقينك هيچ بريسـی اوزرينه مرام ومقصدينی بنا ايده‌مامش • اكر مقصدی تجاوزی حركت ايسه حسن ابن قاسم زبيد ومخائی ضـبط وتسخير ايتمك اوزره زبيد اوزرينه الك بيوك قوتله‌كلديكه امامك بوندن بشقه جسيم برقوتی يوغيدی وبوقوت پريشان ايدلمش اولسه يرينه بر دها بوكبی قوت جمعی عديم الاحتمال ايدی • ايشـته اعدانك بويله بر قوهٔ جسيمه‌سنی زبيددن چيقه‌رق ايلديكی برقاچ تعارضی محاربه‌لرده زبون ايده‌رك عادتا تهامـه‌دن جمله‌سنی طرد ودفع ايتمـك درجه‌سـنه كتورديكی حالده مرقوم حسنك دسيسه‌سـنه الدانه‌رق برمدت معينهٔ موقته ايچون مصالحه‌ايدوب تكرار دشمنك قوتنی تكثير وتزييد ايده‌رك تقويت ويرمسنه سبب اولدی • حالبوكه دشمنی دوچار انهزام وتهامه اراضيسنده تارومار وپريشان ايده‌جك فرصتی الدن قاچردی بو ايسه كندوسـنك تدبيرسزلكيله برابر جبانتـدن ايلرو كلمش برشی اولديغنده شبهـه يوقدر هايدی مرامی تجـاوزی حركت اولميـوب ده تدافعی حالده بولنمق اولسـون • ينه مذكور فرصت فوت ايدلمامك ودشمن بتون بتون تهامه اراضيسندن چيقاريلوب اقتضا ايدن بوغازلره ونقاط مهمه‌يه قله واستحكاملر انشاسـيله دشمنی بر دها تهامه جهتنه كچورمامك لازم

كلوردی . بونلرك دخی هیچ بر یسنی اجرا ایتمدکدن صکره بیك اوتوز طقوز تاریخندن بیك قرق بش تاریخنه دکین بر نتیجه‌یه مستند اولمدیغی حالده التی سنه ظرفنده متمادیا دشمنله محاربه ومقاتله ایتدی . ومرام مقصدینی بر اساس اوزرینه بنا ایتمدیکندن دشمنك تسلط وتعارضندن قورتیله‌مدیغی کبی اندفاعنه دخی مقتدر اوله‌میه‌رق نهایت عساکرك اختلال وعصیانه سببیت ویروب سنین مرقومه ظرفنده دوکیلان قانلر بیهوده‌یه کیدوب بالاخره الده قالمش اولان بنادر سواحلیه‌یی ده پاشای مومی الیه تسلیمه مجبور اوله‌رق سوء تدبیر سببیله سواحل یمن دخی بتون بتون قلمرو حکومت سلطنت سنیه‌دن چیقدی

مومی الیهك ناحق یره تلف ایتمش اولدیغی عسکرك تعریبنی واهالی‌یه کوستردیکی ظلم و اعتساف وبغیر حق اولان سفك دمایی بیان صره‌سنده مؤرخلرك درج ایلدکاری مقالاتی یازمغه بز حیا ایلدیکمزدن صرف نظر ایتدك

{ دولت علیه‌نك خطهٔ یمانیه‌یی انضمام قلمرو حکومت ایلمسیله بالاخره }

{ ترك ایتمسنك سببلری }

{ مصر قاهره دها دولت عثمانیه طرفندن فتح وتسخیر اولنمزدن اول مصر ملکی بولنان سلطان غوری طرفندن طقوز یوز یکرمی بر تاریخنده سواحل یمانیه‌یه دونغما سوق اولنه‌رق مؤخرا سواحل مذکوره چراکسهٔ

غوریه جانبندن ضبط اولندقدن صکره تجاوزی حرکتله طقوز یوز یکرمی اوچ تاریخنده صنعا وحوالیسنی دخی ضبط ایلدیلر . وصکره امام شرف الدینك ظهوریله ایچرولرده منهزم اولدقلرندن ینه سواحله اینوب نبادر سواحلیه یی تحت تصرفه الدقلرندن بنادر مرقومه حکومت مصریه یه الحاق اولندی

طقوز یوز یکرمی اوچ سنه‌سنده مصر قاهره سلطان سلیم خان حضرتلری طرفندن آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایدیله‌رك ممالك مصریه قلمرو حکومت عثمانیه‌دن اولنجه قریب وبعید مصره ملحق اولان محللر دخی ممالك محروسهٔ دولت عثمانیه‌دن معدود اوله‌جغندن خصوصیله اولوقت خاقان مشار الیه حضرتلری خطهٔ حجازیه یی دخی ضمیمهٔ ممالك ایلدیکی واقلیم یمنده ایسه چراکسهٔ مصریه‌دن عسکر بولندیغی جهتله هر حالده یمنك امر اداره‌سی دولت علیه‌یه کچمش ومجبوراً اورالرده تحت نظر حکومت سنیه‌یه النمش اولمسندن وعصر مذکور دولت عثمانیه‌نك دها دور واستیلاسی وکرهٔ ارضك هر جهتنده صیت وصدای سطوت عثمانیانك کنکرهٔ آسمانه چیقمش اولدیغی بر زمان فتوحات اقترانی بولنمسندن اوآن سلطان سلیمان خانیده وطقوز یوز قرق بش تاریخنده سواحل یمنه دخی خادم سلیمان پاشا مأموراً کوندرلدی . وبنادر سواحلیه‌ده بولنان امرا وچراکسهٔ مصریه‌یی دولت عثمانیه‌یه بیعت ایتدردیکندن سواحل

يمن تاريخ مذكوردن اعتباراً بتون بتون تحت ادارهٔ دولت عثمانيه‌يه كچوب طقوز يوز اللى درت تاريخنده صنعا شهرى اوزدمر طرفندن ضبط اولنه‌رق ابتدا يمن واليسى مومى اليه اولدى . بوصورتده خطهٔ يمانيه طقوز يوز قرق بش تاريخنده زير حكومت سلطنت سنيه‌يه كچه‌رك خطهٔ مذكوره‌يى قانصو پاشانك ترك وتسليم ايلديكى بيك قرق بش تاريخنه قدر تمام يوز سنه تحت حكومت دولت عثمانيه‌ده بولنه‌رق نهايت حيدر پاشا وقانصو پاشالرك عدم درايت وسوء تدبيرلرى سببيله امام قاسمك اوغلى امام محمد مؤيده ترك وتسليم اولندى . بز حيدر پاشا حقنده سالف الذكر ثبت صحيفهٔ سطور ايلديكمز اسبابك برينى اتى‌يه تعليق ايتديكمزدن بيانه ابتدا اولنور . شويله‌كه مومى اليه حيدر پاشا بيك اوتوز اوچ تاريخنده يمن ولايتيله خطهٔ يمانيه‌يه كله‌رك بش سنه واليلك ايدوب بيك اوتوز سكز تاريخنده صنعاده امام مرقومه ترك وتسليم ايتدى . پاشاى مومى اليهك اشبو بش سنه ظرفنده اولان وقايعى دربار شوكت قراره عرض وانها الله طلب امداد ايدوب ايتمديكنه دائر تواريخ عربيه‌ده برشى كوريله‌مامش ايسه‌ده البته طبيعت مصلحت اقتضاسى افادهٔ حال ايده‌جكى بديداردر . فقط بيك تاريخندن صكره دولت عليه‌نك كرك پاى تختنه الك قريب محللرنده داخلى وكرك خارجى اوله‌رق وقوعبولان غوائل اقطار مذكوره‌او زرينه حصر نظر ايتديره‌ميوب اولوقت حيدر پاشا وقوعاتنك

ابتـدالرنده ایشی بتون بتون مصر والیلرینه حواله ایتدیلر . و بو اثناده ایسه برقاچ مصر والیسی تبدل ایتدیکی حالده محافظ مصر بیرام پاشا بیله یمن خصوصاتنـه اصلا احالهٔ نظر ایتمیه‌رك ایشی اولو ریله کچشـدیری ویردیکنـدن آیدین پاشـابی اولصورتله کوندرمش ایدی . بو سـببدن حیدر پاشا بتون بتون مددسز قالدی . وکنـدوسید خی ارباب اهلیت ولیاقتـدن اولمدیغندن ایشی تلویث ایده‌رك نتیجه‌سنی وخیم بر حالده براقدی . دولت عثمانیـه نك اقلیم مذکوراوزرنده اولان یوز سـنه مدت حکومتی ظرفنده برنجی والی اولان اوزدمردن اعتباراً حیدر پاشایه کلنجیه دکین اون سکز والی کلمش کیتمش مومی الیه حیدر پاشانك یرینه اولسـون ارباب لیاقتدن بر والی جزؤی عسـکر ایله کوندرلمش اولسـه ایدی بو قدر قانلر دوکیـله‌رك جانلر تلف اوله‌رق اله کچورلمش اولان یمن اقلیمی قلمرو حکومت عثمانیه‌دن چیقمز ایدی . واقعا مصر محافظی محمد پاشانك صکره‌کی همتی شایان تقدیر ایسه‌ده قانصو پاشا کبی غدار بربادکاری باشندن دفع بلا ایده‌رك کوندرمسی او همتی محو ایتدی . و همده اولقدر نقود و مهمات و جبخانه وعسکرك بیهوده تلف و مضمحل اولمسـنه بادی اولدی . بویله بر قوتك تکرار دولتجه تدارك وسوقی مشکل اولدیغندن دولتك غوائلی ارتق اقلیم مذکوری تحت نظر اهمیتدن چیقاردی . ایشته سببك بریده بو اولدیغنـه حکم ایدرز

لدى الحاجه احتياط اوله رق يمنه كيدوب كلان عسكردن بشقه دولت عثمانيه نك يوز سنه لك حكومتى هنكامده يمن اردوسنك موجودى ابناى تركدن و قول طائفه سى اولمق اوزره اون بش بيك نفردن و يمن اهاليسندن دخى عساكر موظفه اوله رق بشبيك نفردن عبارت اولوب دائمى صورتله يكرمى بيك عسكر يمنده سلاح التنده بولنديرلمشدر . و يمن ولايتنك وارداتى دخى اولوقت سكهٔ حسنهٔ جديده اوله رق سنوى بشيوز بيك التون اولوب بوندن عساكر موجوده نك معاش وتعييناتى و محلى مأمورلرينك مصارفاتى و حركات عسكريه يه عائد اولان مصارفات ايله جبخانه و مهمات و قلاع تعميرى و سائر ابنيهٔ ميريه انشاأت و تعميراتى مصارفاتى چيقارلدقدن صكره هر سنه يوز اللى بيك عدد التون باغلنوب ديار يمندن ماليه يه كوندرلديكى تاريخلرده مندرجدر

بوندن صكره حكومت يمانيه برطاقم امامارك يد تغلبنه كچوب برچال تفرق وتشتتده بولندى

در زمان امام محمد مؤيد ابن قاسم

مرقوم بيك قرق بش تاريخنده اقطار يمانيه يى يد استيلاسنه اله رق ١٠٤٦ تاريخندن ١٠٥٤ سنه سنه قدر سكز سنه حكومت ايدوب ومدت حكومتنده شهاردن بر طرفه چيقميه رق سنهٔ مذكوره ظرفنده محل مرقومده وفات

ایلدی ◆ تهامه‌یی الدقدن صکره بیك قرق یدی تاریخنده برادرلری حسن وحسین تهامه‌دن صنعایه عودت ایلدیلر ◆ و بیك قرق سکز تاریخنده مرقوم حسن (ضوران) نام محلده مرقوم حسین دخی (ذمار) ده وفات ایلدیلر ◆ ودیکر برادری احمد کوکبانده احمد ابن شمس الدینك کریمه‌سنی تزویج ایدوب اوراده اقامت ایتدی ◆ امام مرقوم بیك اللی ایکی تاریخنده ذمرمر حصننی هدم ایلدی ◆ ومدتنده بیك قرق التی تاریخندن قرق سکز تاریخنه قدر ایکی سنه غایت شدتلی قحط وغلا اوله‌رق پك چوق انسانلر علت جوعدن وفات ایتدی

در زمان امام متوکل اسماعیل ابن قاسم

امام مرقوم ۱۰۵٤ سنه‌سی ظرفنده مقام امامته چقوب ۱۰۸۷ تاریخنه قدر اوتوز اوچ سنه حکومت ایدرك سنهٔ مرقومه جمادی الاخره‌نك بشنجی جمعه کیجه‌سی وفات ایتدی ◆ مرقوم متوکل وارث امامت بولنسان احمدك کوچك برادری اولوب احمد ایسه سناً بیوك اولدیغندن هرنقدر دعوای امامتده بولندی ایسه‌ده اشراف واعیان ومشایخ طرفلرندن قبول اولنمیه‌رق مقام امامته کوچك برادری اسماعیل چقورلدی

احمدك مسند امامتدن بو وجهله دور ومهجور اولمسی غیظ وغضبنی تحریك ایتدیکندن برادری متوکل اوزرینه امامت دعواسیله قیام ایده‌رك بینلرنده برخیلی مقاتله ومحاربه وقوع بولوب نهایت احمد مغلوب اولدیغندن متوکلك تحت اطاعتنه دخالته مجبور اولدی

عساکر عثمانیه خطهٔ یمانیه‌دن چکلدکدن صکره عدن شهری حنفر امیری النده قالمش اولمسندن امام مرقوم بیك اللی بش تاریخنده برادری احمدك اوغلی حسنی حنفر اوزرینه سوق ایده‌رك بلاد حنفر وعدنی ضبط ایلدی

بيك التمش تاريخنده بحر احمرده انكليز قورسانلرى حجاج وتجار سفينه‌لرى اوزرينه تسلط ايده‌رك بحر مذكورده پك چوق دفعه محاربات بحريه وقوعبوله‌رق انكليزليلر افراط درجه‌ده اموال واشياى تجاريه نهب وغارت ايلديلر

حسن ابن احمد حنفر وعدنى فتح ايتدكدن صكره صنعايه كلدى و بيك التمش درت تاريخنده مرقوم ذمرمر حصننى تعمير وتجديد ايتدى

بيك التمش بش والتمش التى سنه‌لرنده امام مرقوم بلاد (رصاص) و بلاد (يافع) و بلاد (شعفل) اوزرينه قوهٔ عسكريه سوق ايدوب بلاد مرقومه‌يى اوره‌رق ومشايخدن پك چوق كيمسه‌لرى قتل واعدام ايده‌رك جمله‌سنى تحت انقياده الدى

وينه بيك التمش التى سنه‌سنده (عوالق) و (حضرموت) و (شحر) نامنده اولان بلدان اوزرينه حسن ابن احمدى سوق ايده‌رك بلاد مرقومه‌يى فتح وتسخير ايدوب كافه‌سى داخل دائرهٔ انقياد اولدقدن صكره اشراف وكبرا ومشايخنى مرقوم بالاستصحاب امام نزدينه عودت ايلدى * وامام مرقوم مدتنده حضرموت واوطرفده كائن سائر بلادى دخى صنعا حكومتنه الحاق ايلدى

سنهٔ مرقومه ظرفنده امامك برادرى احمد صعده‌ده وفات ايتديكى كبى بيك يتمش سكز تاريخنده دخى امام مرقومك اوغلى محمد وفات ايلدى

امام مرقوم مدتنده پك چوق عشاير وقبائل ايله محاربه ايده‌رك اكثرى محللرى تحت حكمنه الدى

در زمان امام احمد ابن حسن ابن امام قاسم

امام مرقوم ١٠٨٧ سنه‌سى ظرفنده مقام امامته چقوب ١٠٩٢ تاريخنه قدر بش سنه حكومت ايده‌رك سنهٔ مرقومه جمادى الاخرنده ذمرمرده كائن

(قراس) نام محلده وفات ایلدی * مرقوم هر نقدر مقام امامتی احراز ایتدی ایسه ده علی ابن حسین الشامی نام رجل مخالفت ایده رك امام احمدك علیهنه قیام ایتدیکی کبی متوکلك اوغلی احمد دخی بیعت ایتمیه رك عصیان ایدوب هر جهتده فتنه وفساد حدوث ایده رك نیچه نیچه محاربه ومقاتله وقوعبولدی ایسه ده مرقومی مسند امامتدن خلع ایده مدیلر

و بیك سکسان سکز تاریخنده دخی قاسم ابن محمد ابن امام قاسم مرقوم امام علیهنه قیام ایدوب بینلرنده پك چوق دفعه محاربات وقوعیله برخیلی قانلر دوکلدکدن صکره نهایت (حجه) و (کحلان) و (عفار) و (سود) و (اهنوم) نامان محللر مرقوم قاسمه ترك اولنه رق مصالحه اولندی

بیك طقسان تاریخنده بلاد حبشدن علی پاشا نام کیمسه پیاده وسواری عسکریله لحیه یه چیقه رق محل مذکورده استقرار ایلدی * وامام طرفندن کندوسنه ممانعت اولنمدی

{ للمترجم }

{ مؤرخك بری مومی الیه علی پاشانك لحیه یه چیقدیغنی بر وجه محرر بیان ایتمش ایسه ده مومی الیه علی پاشا کیمدر و بلاد حبشده نه ایدی • و اورادن یمن سواحلندن لحیه یه نیچون کچدی • بوکا دائر تصریحات یوقدر }

در زمان امام مؤید محمد ابن متوکل ابن اسماعیل

مرقوم ١٠٩٢ سنه سی طرفنده مسند امامته چکوب ١٠٩٧ تاریخنه قدر بش سنه حکومت ایده رك سنهٔ مرقومه جمادی الاخرنده (ضوران) نام محلده وفات ایلدی * مرقومه پك چوق قبائل و عشایر بیعت ایتدکلرندن حددن

افزون سفك دماء وقوع بولدقدنصكره اطاعت ايلديلر ٭ بيك طقسان اوچ تاريخنده قاسم ابن احمد روضه ده و بيك طقسان بش سنه سنده حسين ابن المهدى احمد ابن حسن تعزده وفات ايلديلر

بيك طقسان درت سنه سنده اهل مشرق امام عليهنه قيام ايدوب ايكى سنه حرب وقتال وقوع بولديغى حالده امام طرفى مغلوب اوله رق مشرقليلر غالب اولدى ٭ و برحسن نتيجه الهمقسزين امام مرقومك دخى وفاتى وقوعبولدى

در زمان امام ناصر محمد ابن احمد ابن حسن

مرقوم ١٠٩٧ سنه سى ظرفنده مقام امامته كچوب ١١٢٧ تاريخنه قدر اوتوز سنه حكومت ايده رك سنهٔ مرقومه ظرفنده مقام امامتدن خلع اولندى ٭ مرقوم مسند امامته كچدكدنصكره برادرزاده لرى وعميلرى جمله سى امامت دعواسنه قيام ايتدكلرندن بينلرنده شدتلى حرب وقتال اوله رق بر خيلى جانلر تلف اولوب وقانلر دوكلدكدن صكره امامت مرقوم ناصرده تقرر ايلدى

مرقوم امام بيك طقسان سكز سنه سنده كافهٔ قبائل وعشايردن عسكر جلب وجمع ايده رك عميسى حسين ابن حسن اوزرينه سوق ايدوب محاربه لر ايتدى ٭ و بيك يوز تاريخنده مرقوم حسينى مسند امامتى كندوسنه ترك ايده جكى دسيسه سيله هرنصلسه بالتقريب اله كچوره رك حبسه القا واموال واشياسنى مصادره ايلدى

بيك يوز بر سنه سنده رداع بلادنده كائن مدينهٔ حضرايى بنا ايلدى ايسه ده مؤخراً مرور زمان ايله خراب اولدى

بيك يوز اوچ تاريخنده احمد ابن غالبى عساكر وفيره ايله تهامه جهتنه سوق واعزام ايلدى

بيك يوز يدى تاريخنده بلادرومدن ابراهيم پاشا نامنده برذات عساكر ايله (زيلع) نام محله چيقوب وامام طرفنه عرض دخالت ايتديكندن طرف امامدن درت طوپ ويريله رك پاشاى مومى اليه محل مذكورده استقرار ايتدى

{ لمترجمه }

{ مؤرخك برى دخى پاشاى مومى اليهك بر وجه محرر زيلعه ورودينى يازمش ايسه ده نه سببه مبنى كلديكنه دائر بر شى تصريح اتمديكندن مومى اليهك نره دن و نه ايچون كلديكى بيلنه مدى }

بيك يوز يدى وبيك يوز طقوز تاريخلرنده جهت قبايه ايله مشرق اهاليسى ينه قيام ايدوب امام ايله بينلرنده متعدد محاربه لر وقوعبولدى ٭ وقبائل غالب اولديلر

وبيك يوز اون بر سنه سنده ابراهيم نام كيمسه اولاد قاسمدن اولديغنى بالادعا امامت دعواسيله ظهور ايله بلاد شرفدن چيقدى ٭ وامام دخى بو ارالق خسته بولنديغندن ومرقوم مدعى علم وفق وعلم طلسم وعلم سميا كبى علوم موهومه دن دم اوره رق نيجه نيجه جاهل وسبكمغزلرى الداتوب كندوسنه تبعيت ايتديره رك اهالئ بدويه ومتمدنه ايچنه القاى فساد ايله پك چوق وقوعات حربيه وغريبه نك حدوثنه سبب اولديغندن مرقوم نهايت دسيسه ايله صعده ده دردست اولنه رق قتل وتلف ايدلدى

امام مرقوم بيك يوز اون درت تاريخنده اهل مشرقدن تأهل ايده رك اقربا اولدقدن صكره مصالحه اولندى ٭ وسنهٔ مرقومه ده قحطان ابن معوضه ابن عفيف نام كيمسه بلاد لحجدن ظهور ايده رك عدنى ضبط وتسخير ايتديكندن امام برادر ينى عساكر وفيره ايله مرقوم اوزرينه كوندردى وعدنى تكرار استرداد ايتدى

سنهٔ مرقومه ظرفنده جده‌ده بولنان سلیمان پاشا امام نزدینه برادرینی هدایا ایله کوندردیکندن امام طرفندن دخی مقابلةً پك چوق ذیقیمت اشیای نفیسه هدیه اولندی

وسنهٔ مرقومه ظرفنده مشرق قبائلی ینه تحت طاعتدن چیقه‌رق اوزرلرینه عسکر سوق اولنوب محاربات کثیره وقوعبولدی

بیك یوز اون التی سنه‌سنده حبور قبائلی طغیان و بیك یوز اون یدی سنه‌سنده دخی سید ابراهیم نعمی نام کیمسه امامت دعواسیله تهامه‌دن ظهور ایدوب بونلر اوزرینه دخی عسکر سوق اولنه‌رق حرب وقتال ایدیلوب منهزم و پریشان ایدلمشلردر

بیك یوز اون سکز تاریخنده حبور قبائلی ایله مصالحه اولندی • وسنهٔ مرقومه ظرفنده بلاد یافع وحضرموتده اولان امام عسکری محال مرقومه‌یی ترك ایلدیلر

و بیك یوز اون طقوز و یکرمی سنه‌لرنده عمران و بلاد حاشد قبائلی طغیان ایتدکلرندن بونلر ایله دخی محاربات کثیره وقوعبولدقدن صکره دائرهٔ انقیاده النديلر

بیك یوز یکرمی اوچ تاریخنده امامك عمیسی اولادندن حسین ابن قاسم ابن محمد مؤید ابن قاسم امامت دعواسیله امام علیهنه قیام ایده‌رك بیك یوز یکرمی یدی تاریخنه دکین بش سنه مدت امام ایله محاربه ومقاتله ایده‌رك نهایت تحت ادارهٔ امامده اولان بالجمله ممالکی استیلا ایله امامه غلبه چالوب مقام امامتدن مرقوم ناصری خلع ایلدی

در زمان امام حسین ابن قاسم

مرقوم ١١٢٧ سنه‌سی ظرفنده مقام امامته چقوب ١١٣٠ تاریخنه قدر اوچ سنه حکومت ایده‌رك سنهٔ مرقومه شهر شعباننده شهارده وفات ایلدی •

مرقوم مسند امامتی احراز ایلدکدن صکره شهارده وامام مخلوع ناصر دخی رداعده اقامت ایلدیلر • وامام مخلوع زماننده رئیس العسکر بولنان وامام مخلوعك قرنداشی اوغلی اولان قاسم ابن حسین ابن احمد ابن حسن ابن قاسم ینه امام لاحقه معین نصب اولنه‌رق صنعاده اقامت ایله امام نامنه سکه ضرب ایتدی

سنهٔ مرقومه ظرفنده مرقوم قاسم ابن حسین امام مخلوع ناصر اوزرینه عسکر سوق ایده‌رك طرفیندن وقوع بولان محاربه‌ده ناصر عسکری منهزم اولدی • وتکرار ناصر بالذات مرقوم قاسم ابن حسین اوزرینه قیام ایده‌رك بووقعه‌ده دخی مغلوباً فرار ایلدی

بیك یوز یکرمی سکز تاریخنده مرقوم ناصر ینه قاسم ابن حسین اوزرینه قیام ایدوب وقوعبولان محاربه‌ده قاسمك عسکری منهزم و پریشان اولدیغندن بینلرنده مصالحه وقوعبولدی ایسه‌ده بالاخره مرقوم قاسم امامت دعواسیله امام حسین علیهنه قیام ایده‌رك امامتنی ناسه اشاعه واعلان ایله اکثر قبائل وعشایری بیعت ایتدردی • و بیك یوز یکرمی طقوز سنه‌سنده امام حسین ایله بینلرنده قتال عظیمه وقوعبولدی • ومرقوم امام حسین وفات ایدنجه مقام امامتی احراز ایلدی

در زمان امام قاسم ابن حسین

مرقوم ۱۱۳۰ تاریخنده مسند امامته چقوب ۱۱۳۹ سنه‌سنه قدر طقوز سنه حکومت ایده‌رك سنهٔ مرقومه شهر رمضان شریفك یکرمی سکزنجی پنجشنبه کونی صنعاده وفات ایلدی • مرقوم امام حسینك برادری امامت دعواسنه قالقشدی ایسه‌ده کندوسنه امام قاسم طرفندن اراضی ویریله‌رك اقامت ایتدیرلدی • مرقومك مدتنده بلاد جوف قبائلی ایله ارحب قبائلی

عصیان ایدەرك برقاچ دفعه محاربه وقوعندن صکره قبائل مرقومه تحت انقیاده النوب وسائر کافهٔ قبائل بیعت ایلدیلر

در زمان امام منصور حسین ابن قاسم ابن حسین

مرقوم منصور حسین امام قاسمك اوغلی اولوب ١١٣٩ تاریخنده پدرینك یرینه امام نصب اولنەرق ١١٦٥ سنه سنه قدر یکرمی التی سنه حکومت ایدوب سنهٔ مذکوره ظرفنده صنعاده وفات ایتدی ٭ مرقومك علیهنه عمی زادەلری وسائر اقرباسی قیام ایدەرك بینلرنده متعدد حرب وقتال وقوعبولەرق پك چوق قان دوکلدی ٭ و بیك یوز قرق برسنەسنده اسحق ابن المهدی امامت دعواسیله عصیان ایدوب امام مرقوم ایله برخیلی محاربه ایلدیکی کبی بیك یوز قرق ایکی سنەسنده یام قبائلی دخی قبائل حاشد ایله اتفاق ایدەرك تهامەیه ایندکلرندن امام طرفندن اوزرلرینه عسکر سوق اولنەرق مقاتلهٔ عظیمه ومحاربهٔ جسیمه وقوعبولوب امام عسکری منهزم و پریشان اولەرق یاملیلر بیت الفقیهی ضبط ایلدیلر ٭ و بیك یوز قرق اوچ تاریخنده اوتەدنبرو وادیٔ ظهرده اسکان ایدن یام مکرمیلری طیبه وفده حصنلرینی تعمیر وترمیم ایدەرك مؤخراً امام اوزرینه قیام ایتدکلرندن برخیلی محاربه اولدقدن صکره مصالحه اولنەدی (مکرمی دیو مذهب باطنیه فقها سنه تعبیر اولنور) بیك یوز اللی بش سنەسنده امامك برادری احمد اوتەدنبرو عصیان ایدەرك بینلرنده محاربات کثیره وقوعبولدقدنصکره مصالحه ایتدی ٭ و بیك یوز اللی التی و یدی سنەلرنده ابن البحر نام رجل تشویقیله دوحسین ودومحمد قبائلی وابن راجح نام کیمسەنك واسطەسیله دخی حولان قبائلی طغیان ایدەرك پك چوق محللری استیلا ایله نهب وغارت ایلدکلری مثللو حولانلیلر بلاد جهران وذماری ضبط ایلدیلر ٭ و برادری احمد ینه امامت دعواسنه قیام ایتدی

ارتق بوندن صكره امامت متفرقاً برقاچ كيمسه‌لر يدلرنده قالەرق هر بری برر محلده حكم ايلدكلرندن غايت متفرق ومتشتت برحاله كيردی • يته بونلردن مرقوم امام منصوردن صكره صنعاده مقام امامته كچنلر بيان اولنور

درزمام حكومت متشتتهٔ اماميه

مرقوم ناصر وفات ايتدكدن صكره يرينه اوغلی عباس امام اولەرق يكرمی درت سنه امامت ايلدی • و ١١٨٩ سنەسی شهر رجب شريفنده صنعاده وفات ايتدی

مرقومدن صكره اوغلی منصور علی مقام امامته كچەرك قرق سنه امامت ايتدكدن صكره ١٢٢٩ تاريخنده وفات ايلدی

مرقومك يرينه دخی اوغلی متوكل كچوب يدی سنه امامت ايدەرك ١٢٣٦ تاريخنده وفات ايتدی

مرقومك يرينه دخی اوغلی مهدی عبدالله كچوب اون سنه امامت ايدەرك ١٢٤٦ تاريخنده صنعاده وفات ايلدی

مرقومك محلنه اوغلی علی كچدی ايسه‌ده برمدت صكره امامتدن خلع ايديلەرك يرينه ناصر عبدالله كچوب مؤخراً مرقومی همدان قبيله سی اهاليسی قتل واعدام ايلدكلرندن محلنه محمد ابن متوكل امام اولدی • مرقومدخی برمدت صكره وفات ايدەرك مقام امامته علی ابن مهدی كچدی ايسه‌ده برمدت صكره مرقومده امامتدن خلع اولنەرق يرينه ١٢٦٢ تاريخنده محمد ابن يحيى ابن منصور علی كچەرك مرقومك دولت عثمانيه‌يه اولان محبت وخلوصی اقتضاسی تاريخ مذكورده توفيق پاشايی صنعايه كتوردی • وقوعات مذكوره آتيده تفصيلاً تصريح اولنەجغی وجهله مرقوم محمد ابن يحيى عساكر عثمانيه‌يی صنعايه كتوردكدن صكره امامتدن خلع اولنەرق بونك سلفی اولوب ده امامتدن مخلوع سالف الذكر علی ابن مهدی امامته

بچوریله‌رك عساكر عثمانیه صنعادن چكلدكدن صكره مرقوم یحیی علی ابن مهدی طرفندن قتل اولنه‌رق امامت مرقوم علیده قالدی ایسه‌ده سنهٔ مرقومه‌دن صكره حكومت امامیه عادتا منقرض اوله‌رق خطهٔ یمانیه قبائلی بتون بتون هر قبیله مشایخ واعیانی اللرنده قالوب بعض محللرده‌ده اویله امام سلاله‌سندن قالمش بعض كیمسه‌لر بولنوب قبیله شیخلكی ایدرلر ایدیكه بونك امثالی دخی اتیده محلنده بیان اولنه‌جقدر

زیدیه امامرینه دائر معلومات

دیباجه‌ده ثبت صحیفهٔ سطور اولدیغی واسامیلری دخی بیان قلندیغی اوزره اشبو تاریخ بیك ایكیوز التمش ایكی سنه‌سنه‌قدر بش جلد تواریخ عربیه‌دن خلاصةً جمع وترجمه اولنه‌رق سنهٔ مرقومه‌دن اشاغیسی صنعانك فتح وتسخیری اولان بیك ایكیوز سكسان طقوز سنهٔ هجریه‌سنه دكین مشهودات وتحقیقات ناچیزانه‌م اوزرینه یازلمش وسالف الذكر بعض محللره علاوه ایدیلان بندلرده دخی برطاقم موادك درجی آتی‌یه ترك وتعلیق قلنمش واشبو موادایسه‌ینه بعضیلری كتب زیدیه‌دن ترجمه اولنه‌رق بعضیلری وقوف وتحقیقات عاجزانه‌م قبیلندن بولنمش اولدیغندن اشبو اثر ناچیزانه‌مك مطالعه‌سنه تنزل بیوران ذواتدن بعض تاریخ آشنا اولیانلره برمعلومات مختصره اولمق ایچون بومحله درج اولنمق مناسب كورلمشدر ◆ امامت نه دیمكدر ◆ وابتدا زیدیه امامرندن خطهٔ یمانیه‌یه كیم كلمشدر ◆ وحكومت امامیه الك اول نصل محو ومنقرض اولمشدر ◆ وخطهٔ مذكوره اهالیسی قاچ مذهبه منقسمدر ◆ وبومذهبلرك محدثی كیملردر ◆ بورالرینك ثبت وتسطیرینه ابتدار اولنور

زیدیه امامرندن ابتداخطهٔ یمانیه‌یه کلوب‌ده حکومت امامیه تشکیل ایدن امام ایله اندن صکره حکومت امامیه‌یه کیملر یدینه کچدیکی بیان اولنور

ابوالحسن الهادی الی الحق (یحیی ابن حسین ابن قاسم ابن ابراهیم ابن اسماعیل ابن ابراهیم ابن حسن ابن حسین ابن علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه) مومی الیه امام یحیی حضرت علی کرم الله وجهه افندمزك سکزنجی بطن اولادی اولوب ٢٥٤ سنهٔ هجریه سنده مدینهٔ منوره‌ده قدمنهادهٔ عالم شهود اوله‌رق مؤخراً مدینهٔ منوره‌دن جبل الرس نام محله جدی قاسمك نزدینه کیدوب اورادن دخی طبرستانه عزیمت ایده‌رك محل مذکورده تحصیل علوم فقهیه ودینیه ایتدکدن صکره اصول مذهبیه‌ده امام زید حضرتلرینه اتباع واقتدا ایده‌رك فروعده اختلاف ایله پك چوق کتب مسائل تألیف ایلدی ٭ وطبرستاندن ینه جبل الرسه کله‌رك اوراده امامت دعواسیله قیام ایدوب بلاد یمنه کچدی ٭ براز مدت بلاد مرقومه‌ده اقامتله خلقی دعوت ایدوب تکرار جبل الرسه کیتدکدن صکره ٢٨٤ سنه‌سی شهر صفرنده محل مذکوردن دفعهٔ ثانیه اوله‌رق یمنه عودت وصعده‌یه مواصلتله محل مرقومده اقامت ایدوب عشایر وقبائلك اکثریسی بیعت ایتدردکدن صکره صنعا اوزرینه حرکت ایلدی ٭ واواوقت خلفای عباسیه طرفندن یمن والیسی بولنان ومذهب جبریه‌دن اولان محمد اسعد بن یعفردن یمنی فتح وضبط ایتدی و ٢٩٨ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك یکرمنجی بازار کونی صعده‌ده وفات ایتمشدر

امام مومی الیهك مؤلفاتی بیان اولنور

فقهدن (کتاب الاحکام) و (المنتخب) و (الفنون) و (کتاب المسائل) و

(كتاب محمد ابن سعيد) و (كتاب الرضاع) و (كتاب المزارعة) و (كتاب امهات الاولاد) و (كتاب الولا) و (كتاب القياس) و (فى التوحيد) و (كتاب التوحيد) و (كتاب مسترشد) و (كتاب الرد على اهل الزيغ) و (كتاب الاراده والمشيه) و (كتاب الرد على ابن الحنفيه) و (فى الكلام على الجبريه) و (كتاب بوار القرامطه) و (كتاب اصول الدين) و (كتاب الامامه) و (اثبات النبوه والوصيه) و (كتاب الرد على الاماميه) و (كتاب البالغ المدرك) و (كتاب تفسير الخطاياء الانبيا) و (كتاب الرد على ابن جرير) و (كتاب تفسير) التى جلد اوزره ايدوكى و (معانى القرآن) يدى جلد اوزره اولديغى و (كتاب الفوائد) ايكى جلد اوزره ايدوكى سالف الذكر كتب متنوعه مومى اليهك تأليفاتندن اولوب بوكا مماثل دها سائر مؤلفاتى دخى اولديغى وكندوسى عصرينك علامه سى ومذهب زيديه امامليرينك يكانه سى ايدوكى مذهب مذكور كتب فقهيه سنك برنده كورلمشدر

امام مومى اليه خطۀ يمانيه يه كلزدن اول يمن اهاليسى مذاهب سنيه دن ومذاهب خارجيه نك شعبات متنوعه سندن ومذهب زيديه دن اوله رق برطاقم مذهبلره متبع بولندقلرندن امام مومى اليه برخيلسنى مذهب زيديه اتباع ايتدرمشدر

امام مومى اليه وفات ايتدكدن صكره مقامنه اوغلى محمد كچدى ايسه ده مؤخراً كندو رضاسيله مقام امامتى ٢٩٩ سنه سنده برادرى احمده ترك ايلدى * وكندوسى ٣١٠ تاريخنده صعده ده وفات ايتدى

امام احمد مؤخراً ناصر لقبيله تلقيب اولنوب امام مرقوم عدنه قدر كافۀ بلادى استيلا ايتمشدر

يمنده بلاد مغارب وناحيۀ تهامه ولاعه و بنى شاور و بلاد حجور وعينان وحفاش ملحان وضلع ومسور واعذار نام بلده لر اهاليسى امام ناصر احمدك مدتنده مذهب اسماعيليه دن ظهور ايدن عبد الحميد قرمطى نام كيمسه يه اتباع ايده رك اسماعيليه مذهبنه اقتدا ايلمرندن وتاريخ مذكورده اسماعيليه مذهبى ائمه

وكبارى وسائر مقتديلرى برحال غليان وطغيانه كلدكلرندن پك چوق محللر اهاليسنى جبر وزور ايله مذهب مذكوره اتباع ايتدرملرندن ناشى امام ناصر احمد بلاد مرقومه اهاليسى اوزرينه قيام ايدوب مرقوم عبدالحميد ايله بينلرنده محاربات عديده وقوعبولدقدن صكره عبدالحميد وجماعتى پريشان ايدلدى و پك چوقلرى تلف اولدى ايسه‌ده عراق جهتنده مذهب قرامطه‌نك مقرى بولنان قراى واسطدن استمداد ايلدكلرندن مرقوم عبدالحميدك استمدادينه بلاد عراقدن جم غفير كلدى ٭ بوندن صكره ينه برخيلى محاربات وقوع بولدى ايسه‌ده غلبه امام طرفنده قالدى

۳۲۵ سنه‌سى حلولنده امام ناصر احمد صعده‌ده وفات ايدوب مقام امامته اوغلى المنصور يحيى كچدى و ۳۷٦ سنه‌سنده بودخى صعده‌ده وفات ايده‌رك يرينه برادرى مختار قاسم امام اولوب مؤخراً مقتولاً زيدة اليمانيه‌ده وفات ايتدى ٭ بوندن صكره مقام امامته اوغلى المنتصر محمد كچه‌رك اوده وفات ايتدكدن صكره يوسف ابن يحيى منصور ايله ينه اجدادى اولادندن قاسم ابن على ابن عبدالله ابن محمد ابن قاسم ابن ابراهيم بلاد بيشه‌دن كله‌رك بينلرنده امامت دعواسى ظهور ايدوب برخيلى تضاد و اختلاف واقع اولدى ايسه‌ده ۳۹۰ سنه‌سنده امام يوسف ابن يحيى منصور مقام امامتى احراز ايتدى ٭ و ۳۹۳ سنه‌سنده قاسم ابن على و ٤۰۳ تاريخنده يوسف ابن يحيى وفات ايدوب ابو عبدالله حسين ابن القاسم ابن على العيانى متوفى قاسمك اوغلى اولديغندن پدرينك وفاتندن صكره امامت دعواسيله بوده يوسف ابن يحيى عليهنه قيام ايتدى ايسه‌ده اووقت نائل اوله‌ميوب مرقوم امام يوسف وفات ايتدكدن صكره مقام امامتى بتون بتون احراز ايلدى و ٤۰٤ تاريخنده بون نام محلده محاربه‌ده وفات ايتدى

زيد ابن على ابن ابى طالب كرم الله وجهه ورضى الله عنهم ذريتندن محمد ابن

القاسم ابن حسين ايله ابو عبدالله وفات ايتمزدن اول بينلرنده امامت دعواسی ظهور ايتديكندن محمد ابن القاسم ابو عبدالله محمد ابن قاسمی قتل ايلدی

ابو عبدالله حسين وفات ايتدكدن صكره ٤٦٩ سنه‌سنه قدر مقام امامته كيمسه نچه ميوب شوقدركه امامتی ضبط ايتمك اوغرنده عبداللهك برادری قاسم معارضلريله محاربه ومقاتله ايله متفرق اولديغی حالده انك بونك يدنده قالوب محلنده ذكری سبقت ايدن دولت عامريه ظهور ايتديكی وقته قدر حكومت اماميه بوصورتله متشتت اولوب دولت مذكوره‌نك ظهورنده دخی محمد ابن الامام الناصر وامام منصور ومطهر بن محمد يدلرنده متفرقاً بولنديغندن دولت مذكوره خطهٔ يمانيه‌يی استيلا ايتدكدن صكره بونلرك سلاله‌سی دخی اولوقت بتون بتون محو ومنقرض اولدی

٩١٢ تاريخنده امامت دعواسيله شرف الدين ظهور ايتديكنده مرقومك سلاله‌سيدخی منقرض و حكومت نفوذيه‌سی محو ونابود اولوب ١٠٠٦ تاريخنده امام قاسم ظهور ايده‌رك بونلرك مدتلری دخی بر وجه محرر بيان وتصريح اولنمشيدی

امام قاسمك كنيه‌سی درج اولنان بندك التنده‌اشبو امامليك ساداتدن اولدقلرينه بكده اطمئنان حاصل اوله‌مديغی آتيده امامل حقنده يازيله‌جق محلده بيان اولنه‌جغی يازلمشيدی ✦ ايشته سالف الذكر زيديه امامليندن ابتدا خطهٔ يمانيه‌يه كلان يحيی ابن حسين اولوب مرقومك وفاتندن صكره ٤٦٩ تاريخنه قدر امامت اوغرينه نيجه نيجه قانلر دوكيله‌رك وقوعات اولديكه عادتا امام سلسله‌سی محو ومنقرض اوله‌رق يالكز نامی قالديغندن تاريخ مذكوردن صكره حكومت يمانيه برقاچ حكومته منقسم اولوب بنه اولكی كبی امامت ناميله برطاقم متغلبه‌لر حاكم اولديلر

مار الذكر امام شرف الدينك ظهور ايتديكی كبی الك صكره برده امام قاسم چيقديكه بونلرك كنيه‌لرينه باقيلنجه شرف الدين حضرت علی كرم الله وجهه

افندمزك مخدوم نجابتموسوملری حسن سبط رضی الله عنهك سلاله‌سندن اولدیغی وقاسمك دخی حضرت مشارالیهك رضی الله عنه سکزنجی بطن اولادی اولان وابتدا خطهٔ یمانیه‌یه کچن یحیی ابن حسینك ذریتندن کلدیکی اکلاشیلور اما بوقدر تغلبات ارەسنده ظهوره کلان انقراضاتدن طولایی مرقوملرك حقیقتاً ساداتدن اولملرینه یکده اطمئنان حاصل اولەمز ومرقوم شرف الدینك وقاسمك ظهورلری مجرد عصبیت ایله اولدیغی وکندولری متغلبه‌دن بولندقلری وقوعات سالفهٔ محررەدن استدلال اولنه بیلور که کتبه‌لریده اویدرمه اولسه کرکدر

شمدی بز بوراده امام نه دیمك اولدیغنی مختصرجه بیان و ایضاح ایده‌جك ایسه‌کده امام مسئله‌سی مسائل فقهیه‌یه عائد اولدیغندن خارج صدد کبی کورینورایسه‌ده فقط اشبو تاریخده حکومت امامیه زمانلری اولدیغی وانلرك مدت حکومتلری دخی درج ایدلدیکی جهتله یالکز امامتك نه دیمك اولدیغنی تصریح ایلمك مناسب کوتورر برمحل بولندیغندن بیانه شروع اولنمشدر

امامتك معنای لغویسیله صورت تقسیم ودلالتی

{ امامت } لغتده تقدم معناسنه‌در

امامت درت قسمه منقسمدر

{ قسم اول } امامت وحی در نبوت کبی

{ قسم ثانی } امامت وراثتدر علم کبی

{ قسم ثالث } امامت عبادتدر صلوة کبی } کتب فقهده امامت اطلاق اولنسه بومعنی مراد اولنور

{قسم رابع} امامت مصلحتدر امامت جميع امتك مصالحی ایچون خلافت عظمادر | کتب کلامیه‌ده امامت اطلاق اولنسه بو معنا مراد اولنور

امامتك ظهوری

امام علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرتلرینك عهد عالیلرینه دکین امامتده کونا کونا اختلافات وقوع بولوب حضرتدن صکره اختلاف امامت ایکی قسمه منقسم اولدی ٭ برقسمی امامتده وبر قسمی اصولده‌در ٭ امامتده اولان اختلاف دخی ایکی وجه اوزره اوله‌رق وجه اول اهل سنت وجماعتك قوللریدرکه امامت اتفاق واختیار ایله ثابته اولور ٭ وهر کیمك اوزرینه جمیع امت ویاخود صلحاء امتدن بر جماعت جمع اوله‌لر ٭ اول امام اولور لکن آنده برنیچه شرطك وجودی اعتبار یله‌در دیدیلر ٭ شروط مذکوره کتب فقهیه‌ده مسطوردر ٭ واهل سنتك اشبو ذهابلری اجماع امت وقیاس فقهانك استدلال ایلدکلری نصوص جلیله وادلهٔ قاطعه ایله مثبتدر

وجه ثانی امامت نص وتعیین ایله ثابته اولور دینلردرکه بوجماعت حضرت امام علیدن صکره امامتده نیچه نیچه اختلاف ایتدیلر ٭ شویله که بعضیلری اوغلی محمد بن الحنفیه امامتی نص ایتدی دیدیلر ٭ بونلر کیسانیه‌در ٭ وینه بونلر محمد بن الحنفیه‌دن صکره دخی اختلافات کثیره ایله اختلاف ایده‌رك بعضیلری محمد بن الحنفیه‌نك اوزرینه نصی انکار ایدوب امام حسن ایله امام حسینك رضی الله عنهما اوزرلرینه نص ایله قائل اولدیلر ٭ وحضرت مشار الیهمادن صکره ینه امر امامتده اختلاف ایله بعضیلری انی اولاد حضرت حسنده وبعضیلری اولاد حضرت حسینده رضی الله عنهما اجرا ایلدیلر ٭ واولاد حضرت حسینده اجرا ایدنلر حضرت

حسیندن صکره زین العابدینك امامتنه نص ادعا قیلدیلر ٭ وزین العابدینك انتقالندن صکره اختلاف ایله زیدیه اوغلی زیدك امامتنه ذاهب اولدیلر ٭ وامامیه اولنلر دخی نصاً محمد بن علی الباقر حضرتلرینك امامتنه وصکره اکا وصیتله جعفر بن محمدك امامتنه ذاهب اولدیلر ٭ بعده اولادندن بش نفر ایچنده که محمد واسماعیل وعبدالله وموسی وعلیدر ٭ منصوص علیه کیم اولدیغنده اختلاف ایدەرك بعضیلری محمدك امامتنه ذاهب اولدیلر ٭ بونلر عماریه‌در ٭ و بعضیلری اسماعیلك امامتنه ذاهب اولدیلر ٭ و پدرینك حال حیاتنده موتنی انکار ایتدیلر بونلر مبارکیه‌در ٭ وبعضیلری اولاد اسماعیلده نصاً بعد نص بوکونه دکین امامتی اجرا ایلدیلر ٭ بونلر اسماعیلیه‌در ٭ وجه ثانیده اولان اختلافات بروجه محرردر

امامتك اصول قسمنده اختلافاتی دخی صحابه زماننده حادثه اولان بدعتدر ٭ ازانجمله بریسی (معبد الجهنی) و (غیلان الدمشقی) و (یونس الاسواری) نامان اشخاص ظهور ایدوب قدر ایله قائل اولدیلر ٭ وخیر وشرك تقدیره اضافتنی انکار ایتدیلر ٭ وواصل بن عطا که رئیس معتزله‌در ٭ بونلرك اثرنجه کیتدی و بدعتلرینك اوزرینه بعض بدعتلر دخی علاوه ایتدی

امامت حقنده وجه ثانی‌یه قائل وذاهب اولان جماعت (معتزله) و (شیعه) و (خوارج) و (مرجئه) و (نجاریه) و (جبریه) و (مشبهه)ناملریله متفرق اوله‌رق هر برلری انواع مذهب ومسلکه کیده‌رك یتمش اوچ فرقه‌یه بالغ اولدیلر ٭ وبونلر حقنده علماء عظام وفضلاء ذوی الاحترام پك چوق کتابلر تألیف ایله فرق مذکوره‌نك اعتقادلرینی تفصیل اوزره شرح وبیان ایدکلرندن تفصیلنه واقف اولمق ایستیانلر مؤلفات مذکوره‌یه مراجعت ایتسونلر

امامتك نه دیمك اولدیغی اکلاشیلدیغندن شمدی حکومت امامیه‌یی الاه الاملم شویله که امامت نص وتعیین ایله ثابته اولور دیین جماعتك برطاقم اختلافات

ایله ذاهب اولدقلری انواع مذاهب باطله واقاویل عاطله دن وجوده کلان فرق متعدده ومتنوعه نك حکملرندن منبعث اولمش برشیدر ٭ چونکه فرق مذکوره علماسندن اول عصرلرده ظهور ایدن هل عصباتك هر بریسی برر اصول وفروع احداث ایده رك بونلردن بعضیلری نسبت نسبله ادعای سیادت وشرافت و بعضیلری اصول مذهبلرنجه مدعای فقاهت ایده رك ریاست مذهبیه یی احراز ایله محکوم اولمیوب امامت نامیله حاکم اوله رق سرافراز اولمشلردر

وقایع سالفه دن دخی آکلاشیلدیغی اوزره اشبو کروه امامیه نك مجرد بر برینه غلبه و یاخود بر متغلبه نك دیکری علیهنه قیام ایله امر حکومتی قزانمق داعیه سنده نیجه نیجه قانلر دوکمشلردر ٭ و بونلردن اك صکره لره قدر حکومت امامیه جزیرة العربك سائر اقسامندن دها زیاده نفوذلی اوله رق خطهٔ یمانیه قسمنده قالوب سالف الذکر محلنده بیان اولندیغی اوزره بو راده ده ینه امامت دعواسی سبیله نه قدر قانلر دوکیلوب نیجه جانلر تلف اولمش ٭ بویله ایکن حکومت مذکوره بر اساس قویه یه استناد ایده میوب رهین اندراس اوله رق محو ونابود اولوب بوقدر میلیون اسلام متفرق بر حالده و بر طاقم حکم طاغوت التنده ظلم واعتسافدن ازیلوب وادیٔ جهالتده قالمش وهر قنغی جهتده حکومت امامیه ظهور ایتمش ایسه هیچ بریسی تأسس ایده مامشدر ٭ حتی جزیرة العربك بعض جهتلرنده الآن اویله برسونوك موم کبی امام حکومتی نامیله اداره اولنان محلرده بیله حال اسفك دها اکسك دکلدر

ایشته بویله بر طاقم متغلبه نك ظهوری ملت اسلامیه نك تفرق وتشتتنه موجب اولدی ٭ و بونلرك جاه ریاسته اولان طمع وحرصلری جهت وحدت اسلامیه یی در پیش نظر ایتدرمك شویله طورسون اراقه ایلدکاری دم وتلف ایتدکاری آدم قابل حساب وتخمین دکلدر

خلفای راشدین زماننده هجرتك سکسانجی سنه سنه کلنجه یه دکین یعنی ظهور مجتهدینه قدر اولان مدت عادتا زمان فترت ایدی ٭ و بو ازمنهٔ بحرانده کونا

کونا مذاهب ظهور ایتدیکه بونلر سالف الذکر جماعت وفرق مذکوره‌در ❖ اول اراق خلقك هر بری برطرفه اتباع واقتدا ایله برچوق اختلافات مذهبیه وقوعبولوب ناسك بیننه فتنه وفساد کیردیکندن ظهور ایدن فرق مذکوره‌دن امتك تشتت وتفرقی کبی غایت بیوك فنالقلرك حدوثندن ناشی خلقی بوحال بدمآلدن قورتاروب طریق مستقیمه سوق ایتمك و پریشان اولمش جمعیت مذهبیه‌یی شیرازه بند وخرابه یوز طوتمش بقعهٔ ملیه‌یی برقلعهٔ حصینه مانند ایلمك اوزره مجتهدین عظام حضراتی ظهور ایده‌رك اهل سنت اوزره اجتهاد ایتدکاری مذهبلردن برازی منقرض اوله‌رق نهایت درت مذهبك اصحابی قالوب بین الامه منتشر اولان فساد دخی اورته‌دن منتزع اولمشدر ❖ مجتهدینك ظهورینه واجتهاده لزوم قوی اولدیغنه سبب سالف البیان عصر فترتده وقوعه کلمش اولان فسادات وتفرقهٔ امتدر ❖ اکر بو اجتهاد اولمامش اولسه ایدی ❖ معاذالله تعالی امت اسلامیه بتون بتون متفرق ومتشتت برحال بدمآلده بولنه‌جق ایدی ❖ طقوز یوز التمش درت تاریخنده والی قره مصطفی پاشانك اهالی اوزرینه بیلزوم اظهار ایلدیکی تعصبدن ناشی ذیل ایتدیکمز بندده بعض موادك آتیده محلنده بیان اولنه‌جغی وعدایدلمش ایدی ایشته محلی بوراسیدر ❖ اولجه اجتهاد وقوعبولمش واهل سنتك خارجنده قلان قالمش ایکن دولت علیهٔ ابدی الدوامك ظهورندن شمدی‌یه دکین توسیع ممالك و بلدان ایدلمش ومارالذکر اجتهاد سببنه نیجه میلیون اسلام دائرهٔ اتحاد ملیه‌یه النوب برخلیفه‌نك تحت حکمرانیسنده بولندیریله‌رق شرع شریف ودین مبین اسلامیه محافظه وحمایه اولنمش فقط بونك موقوف علیهی دخی عسکر بسلمك وعسکری تجهیز ایچون انواع اسلحه ومهمات ناریه وادوات حربیه بولندرمقله برابر بونلریده امر استحصالده خزینه‌یه مالك اولمقدر ❖ ایشته بو مرام ومقصده وصول ایسه رعیه ایله حاصل اولور ❖ خطهٔ یمانیه اهالیسی‌نك بعضیلری مذاهب اهل سنتدن خارجدر دیو نیچون انلری دائرهٔ اتفاق واتحاد ملیه‌یه علی حاله قبول ایتمیوبده ترك مذهبلرینه یورومیلیدر ❖ اسلافده خطهٔ مذکوره‌یه کلان والیلرك

برخیلیسی بوزاره قالقیشوب اهالی یی تنفر ایتدیره‌رك امامل‌رك ایشلرینه رواج ویرمشلر • شمدی تحت حکمرانیٔ سلطنت سنیه‌ده اهل سنت اوله‌رق واهل سنتك غیری بولنان نفوس اسلامیه برموازنه اولنسه اهل سنتك غیری اولان نفوس هیچ مثابه‌سنده قالور • لکن یزده‌ده بعض اعتقاد وفکرده ذاتلر وارکه اهل سنتك غیری اولان جماعته اقتدا ایدن امتك امر دینلری وآیین مذهبلری مجرد امامل‌رینك وجودیله صحیح اولوب آنلرجه خلیفه‌یه انقیاد جائز دکلش • هر حالده آنلری اهل سنت جماعتنه اتباع ایتدرمایکه انقیاد خلیفه آنلرجه جائز اولاسون دیورلر • حالبوکه بوذهابك بطلاننه برنجی دلیل شواوله‌بیلورکه حکومت امامیه زمانلرنده هیچ برقوم رضالریله امامل‌ره اطاعت وانقیاد ایتمیوب قان دوکه‌رك تحت الجبر بولنمشلر • اکر جماعات مذکوره‌نك امر دینلری وآیین ومذهبلری امام ایله صحیح اولمق لازم کلش اولسه ایدی اهالی دینسز ومذهبسز قاله‌جغز دیو امامل‌ره اطاعت وانقیاد ایدرلر ایدی • اوت معهود امامل‌ر کندو جاه حکومتلرینی محافظه ایلمك واووسیله ایله اهالی یی تحت اطاعته المق ایچون تألیف ایتدکلری کتابلرده برطاقم اولصورتله مسائل ومباحثات درج ایتمشلر ایسه‌ده ینه مذاهب مذکوره‌نك بعضیلرندن برخیلی علماء مدققین بومسئله‌لری جرح ایله بطلاننی اورته‌یه قویمشلردر

ایکنجی دلیل دخی شو اوله‌بیلورکه صنعا شهر شهیری بوکره اوردهٔ قبضهٔ تسخیر اولنمزدن اول آتیده ذکری کله‌جکی وجهله برکوشه‌ده محسن شهاری نامنده اولان برحریف امامت دعواسیله اوتوره‌رق نامنه خطبه قرائت اولنمسنی اطراف واکنافه وصنعالیلره توصیه ایدر وهیچ کیمسه طانیمدقدن صکره هرکس مجنون کلامیله استهزا وتقبیح ایلر ایتمشکه عساکر نصرتمآثر جناب ملوکانه صنعایه داخل اولنجیه دکین نقدر سنه‌لردنبرو اهالی امامسز قاله‌رق بتون قبیله مشایخی تحت اداره‌سنده بولنمشلر • بوقدر سنین ظرفنده بونلر دینسزمی قالدیلر • اکر بویله اولمش اولسه ایدی کندولری اقتدا ایده‌جك البته برامام بولورلر ایدی .

بزم مقصدمز ایسه ماراالذکر اجتهاد اولدی . امت تفرق وتشتتدن قورتارلدی . اهل سنتك خارجنده قلان مذاهبك پك چوقلرینك اعتقادلری فاسد ایسه‌ده فی زماننا بزجه جهت وحدت اسلامیه ارانیلوب بعدالاجتهاد اهل سنت خارجنده قالمش اولان جماعت اسلامیه ایله او یله دعوای مذهب ارانیلمیه‌رق اتحاد واتفاق ایده‌رك دائرهٔ اتحاد اسلامیه‌یی توسیع ایتمك وبونلری دخی خلیفهٔ مؤمنین اولان پادشاه عبدالتبنساه افندمز حضرتلرینه ایصندرمقدر

خطهٔ یمانیه اهالیسنك مذهبلری

بوراده صره‌سی کلدیکندن خطهٔ یمانیه اهالیسنك ذاهب اولدقلری مذاهبك بیانبه شروع اولنور . شویله که یمنك تهامه‌سیله ساحل اهالیسی تهامه‌دن عسیر حدودی اولان ابو عریشه قدر عموماً شافعی المذهب اولدقلری کبی ینه ابو عریشدن عسیرك کرك تهامه جهتی وکرك جبال اهالیسی مکهٔ مکرمه‌یه قدر هم ساحلاً وهم جبالاً کذلك جمله‌سی شافعی المذهبدرلر

یمنك صنعا حوالیسندن جبل حراز اهالیسنك برمقداری شافعی المذهب چوغی اسماعیلیه مذهبندن اولدیغی کبی صنعایه قریب بلاد همدان قبیله‌سی اهالیسنك دخی برخیلیسی اسماعیلیه‌دن و برازی مذهب زیدیه‌دندر

ینه یمنك حدیده وصنعا حوالیلرندن جبل ریمه وجبل برع وجبل حفاش وجبل ملحان وجبل وصابین وعتمه وتعز وهجریه وعدین واب وجبله ودسفال وصحبان ومخادر . وبنی عواض وحبیش اهالیسی عموماً شافعی المذهبدرلر . و یریم وذمار ونفس رداع بلده‌سی و بلاد آنس وعمران وصعده و برط ونفس صنعا واطراف وحوالیسی عموماً مذهب زیدیه‌دن وخطهٔ یمانیه ایله عسیریه

يمنده اولان يام قبائلى اهاليسى كافهٔ اسماعليه‌دن اولوب يمنده مذهب مذكورك مقر فقهاسى يام بلاديدر

عسير قطعه‌سنده محمد عائضك عسير اسمنده اولان قبيله‌سى خلق وهابى مذهبندن ايسه‌لرده مذهب مذكور اهالى مفقود حكمنده كبيدر • و (لحج) و (عدن) اهاليسنك ثلثانى حنفى وثلثى شافعيدر

حاصلى خطهٔ يمانيه اهاليسى اهل سنتدن اوله‌رق شافعى مذهبنه واهل سنتك غيرى اوله‌رق زيديه واسماعيليه مذهبلرينه اقتدا ايتمشلردر • سالف الذكر بيان اولنان محللرك غيريسنده بولنان اهالى دخى اشبو مذاهبدن برينه مقتدى بولنمشلردر • بوخصوصده اهالئ موجوده‌نك ثلثاندن زياده‌سى اهل سنت اولوب ثلثندن ازى اهل سنتك غيريدر

مذهب زيديه اولسون ومذهب اسماعيليه اولسون برطاقم شعبه‌لره منقسم اولديغندن شعبات مذكوره‌نك هر بريسنه‌ده بشقه بشقه اقتدا ايدنلر اولوب مذاهب مذكور و شعباتنك دخى بيان اولنمسى ايجاب ايلديكندن بروجه اتى تصريح اولنور

مذهب زيديه

مذهب مذكوره اقتدا ايدنلر (زيد ابن على بن الحسين بن على) نك رضى الله عنهم اتباعيدر • مذاهب اوزرينه تأليف اولنمش كتابلرده از جمله ملل نحلده تصريح اولنديغى اوزره (زيد) رئيس معتزله اولان (واصل بن عطا)يه شاكرد اوله‌رق اندن اعتزال ايتمشدر • واصلك اعتقادى ايسه حضرت على كرم الله وجهه ايتديكى محاربه‌لرده صوابده يقين اوزره اولميوب بلكه انلردن برفرقه لاعلى التعيين خطا اوزرينه ايدى ديديكى كبى افضلك وجودى عندنده مفضولك امامتى جائزه‌در • وامام على صحابه‌نك افضلى ايكن

خلافت ابو بکره رضی الله عنهم تفویض اولندیغی نائرهٔ فتنه‌یی تسکین وقلوب عامه‌یی تطییب ایچوندر دیدی

زید بن علی حضرتلری کوفه‌ده مقتولاً شهید اولدقدن صکره اوغلی یحیی یرینه امام اوله‌رق خراسانه کیدوب جرجان نام قصبه‌ده بودخی مصلوباً شهید اولدی ٭ بعده امر امارت محمد ایله ابراهیمه تفویض اولندی ٭ محمد مدینه‌ده وابراهیم بصره‌ده مقتولاً شهید اولدیلر ٭ بوندن صکره امر زیدیه (ناصر الاطروش) نام کیمسه ظهور ایدنجیه قدر پرمشوش حالده بولندی ٭ مرقوم ناصر الاطروش دخی قتل اولنمق اوزره ایکن بلاد (دیلم وجیله) فرار ایدوب اوراده خلقی مذهب زیدیه دعوتله محل مذکورده مذهب مذکور نشونما بولدی

بعض علماء وفضلا زید ابن علی حضرتلری زیدیه‌نک کندویه نسبت ایتدکلری مسائل اعتزالدن واعتقاد زیغ وضلالدن بریدر ٭ حاشا وکلا که اندن شوائب اختلالدن برشی ظهور ایده بلکه اول امام جلیل وعالم نبیل ایدی دیدیلر زیدیه طائفه‌سی اوچ فرق اولوب فرقهٔ اولی (جارودیه) در ٭ بوفرقه ابوجارود نام برکمسنه‌نک اصحابی اولوب و امام باقر جارودی (سرخاب) ایله تسمیه ایده‌رك وسرخابی دخی دریاده ساکن اولور شیطان ایله تفسیر ایتمشدر

اشبو جارودیلر دیدیلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم امام علی رضی الله عنهك امامتی اوزرینه وصف ایله نص ایدوب تسمیه ایله نص ایتمدیکندن حضرتدن صکره امام حق علی ایکن خلق وصف ایله اشنا اولمدیلر ٭ وموصوف طلب ایتمدیلر ٭ وابو بکری رضی الله عنه اختیارلری ایله امام نصب ایتدکلرندن صحابه نص رسوله مخالفت وحضرت رسولدن صلی الله علیه وسلم صکره امام علی‌یه اقتدادن مجانبت ایتدکلری جهتدن حاشا ثم حاشا کافر اولدیلر دیدیلر

حالبوکه صحابهٔ کرامی رضی الله عنهم اکفار ایدن کافر اولدیغندن اکاه

ممالك حبشك مصر ايله همحدود بولنديغى وحرمين شريفينه دخى قريب اوله‌رق يالكز اره‌ده بحر احمر فاصل اولديغى واهاليسى ايسه هنوز دينسز ايدوكنى بيلديكندن بلاد حبشده دخى اعلاء كلمة الله اتمكى وحبشستانى ضميمهٔ قلمرو حكومت عثمانيه ايلمكى مراد بيوردى

پاشاه عدالتپناه اشبو امنيه‌سنى فكرينه تماميله يرلشدردكدن صكره ممالك حبشك ضبط وتسخيرى خصوصنى اوزدمر پاشايه فرمان بيورديلر مشار اليه دخى كمال افتخار وممنونيتله قبول ايتدى ٠ وطرف پادشاهيدن حبش سرعسكرلكى براتى ويريلوب لوازمات وتداركات سفريه كورلدى

پاشاى نامدار دربار شوكتقراردن دلير وكزيده بيك نفر رومى تفنك انداز ومهمات حربيه ايله مصره حركت ايده‌رك ومصرده دخى تهيئه واحضارى اولجه مصر محافظنه فرمان بيوريلان سوارى و پياده اوچ بيك نفر دلاور و بقيهٔ مهمات حربيه وزاد وذخيره‌يى مصردن بالاستصحاب سويشه حركت ايتدى ايسه‌ده كرك درسعادت و كرك مصردن النان عساكرك هر برى ايكيشر اوچر نفر مسلح خدم واتباع صاحبى اولان يكيتلردن اولوب بونلرك توابعيله برابر مشار اليهك موجود معيتى اون بيك نفره بالغ اولدى

پاشاى فداكار سويشدن سفينه‌لره راكبا سواكنه كيدوب اولا اورابى

بالتسخير قائمقام نصبیله مستحفظ براغه‌رق مهمات و لوازماتك اكثریسنی بحراً مصوعه سوق ایدوب كندوسی براً حركتله سواحل بوینجه اولان محللره علم ظفر توأم عثمانی‌یی كوستره‌رك و قارشو كلنلری تربیه و تنكیل ایده‌رك مصوعه كیردی

چونكه حبشستانك بحر احمر سواحلنده اسكله‌سی مصوع اولدیغندن پاشای مشارالیه اس حركاتی اسكلهٔ مزبوردن قوروب ایلرویه حركتله {دوارو}ه نام بلده‌یی فتح ایتدكدن صكره حبشك مقر حكومتی اولان {بوندیه} شهری اوزرینه واروب شهر مذكوری دخی كافهٔ ملحقات و انحاسیله ضبط و تسخیر ایدوب محل مذكورده حكومت عثمانیه‌یی تشكیل ایلدی

پاشای صاحب اقتدارك حبشده فتحله تحت حكومت سنیه‌یه الدیغی بلادك وسعت و مقداری انجق موجود رفاقتی اولان عسكرك محافظه ایده بیله‌جكی قدر محالدن عبارت ایدی . اكر موجود معیتی دها زیاده اولمق و صكره‌دن امداد كوندرلمك لازم كلسه ایدی حبشستانی بتون بتون قبضهٔ تسخیره الدقدن صكره عنان غیرتی قره‌لر ایچنه عطف ایله نشر انوار شرع مبین ایده‌رك اورالریده تنویر ایده‌جك ایدی

مشارالیه مقر حكومت اتخاذ ایلدیكی {بوندیه} شهرنده جوامع و مساجد بنا ایلدی . و امر حكومتده اولدرجه نشر عدالت ایتدیكه اهالئ حبش

بینلرنده بر مقاوله و مشارطه ایتدکاری اثناده { عهد سلیمان } الفاظیله بر برلرینی تأمین ایدرلر ایدی ۰ حتی بر عهد و صلح { سلطان سلیمان } نامی اوزرینه بغلنمز ایسه اهالیٔ حبشك مقبولی اولمدیغی کبی صکره لری حبش حکمدارلری بیله بر کیمسه یه امان و عهد ویردیکی وقت { سلطان سلیمان عهدینی ویردم } دیمز ایسه بر فرد اعتماد ایلمزدی

پاشای مشار الیه ۹٦۷ تاریخنده بونده ده جوار رحمت رحمانه واصل اولوب محل مذکوره دفن اولندی ایسه ده مؤخراً اوغلی عثمان پاشا یرینه سردار تعیین اولنه رق بونده یه کلدی ۰ و پدرینك نعشنی مصوعده بنا ایتدردیکی تربه یه قالدردی ۰ مشارالیهك قبری شمدی مصوعده در

﴿ رحمة الله علیه ﴾

دولت عثمانیه نك شمشیر آبداری یالمی حبشستان الکاسنك تا وسطنده مسکون اولانلرك بیله کوزلرینی قماشدردی ۰ و یقین وقته قدر جده والیلرینك منشورنده { جده و یمن و حبش } والیسی دیو ذکر اولنمسنه سبب بو ایدی

عثمانلو قهرمانلری بر وقت لوای ظفر التوای عثمانی یی دیار حبشده اعلا و امر حکومتی تنفیذ و اجرا ایتدکاری حالده نه غریبدرکه حقوق مقدسهٔ سلطنت سنیه التنده بولنان اقلیم یمن و عدن و لحج حقنده عصر تمز اجنبی غزته لری بر طاقم مالایعنی بحثلر آچه رق غزته ستونلرینی بوشینه

طولدیردلر . بو وجهله محرریمزدن عساکر مصریهٔ شاهانه چکیلوب یمن سواحلی تخلیه اولندقدن و مومی الیه اشرف بك دخی ایشی بیتروب کیتدکدن صکره اول ارالق انکلتره دولتی عدنه عسکر صوقدی . وهنده آمد شد ایدن سفاینه مقتضی کمور ایچون انبارلر یاپوب کمور ادخار ایده‌جکنی موءخراً طرف سلطنت سنیه‌یه بیلدردی . دولت مشارالیها ایله سلطنت سنیه میانه‌سنده اولان مصافات و مسالمتدن ناشی هیچ بر عهد و شرطه مستند اولمیه‌رق مذکور مغازه و انبارلرك بناسنه مساعده اولندی . عدن انکلتره دولتی تحت تصرفنده اولمدیغی کبی عدنك خارجنده بر ساعت مسافه‌ده برمحلك بیله تصاحب وحمایه‌سنده بولنمسی لازم کلمز . لحج حقنده اولان تصاحب جعلی وبی حقیسنه کلنجه (لحج عدنه التی ساعت بعد مسافه‌ده بولنوب محل مذکور اهالیسی عدنه ذخیره و باغ و قیون وطاوق و یمورطه کبی شیلر کتوره‌رك داد و ستاد اولمسی و بو وسیله ایله عدنده بولنان اهالینك تدارك حوایج ضروریه‌لری امرنده اولدقجه بر نوع تسهیلات حصولنه لحج شیخینك اعانه‌سی بولندیغی و شیخ مرقوم مستقل حکمدار اولدیغی) کبی بر طاقم اسباب واهیه سردیله و لحج شیخی فاضلك طلبیله انکلتره دولتی تحت حمایه‌سنده بولندیرلمسنه انکلیزلرك عدن قوماندانی قالقشمشدر . لحج حقنده اولان معلومات آتیده محلنده درج اولنه‌جقدر

حالبوکه عدن و لحج صنعا مضافاتندن اولوب حکومت امامیه‌نك اواخری زمانلرنده شیخ فاضلك باباسی امام حکومتی طرفندن لحجه مدیر نصب اولنه‌رق کوندرلدی

مرقوملك محل مذکورده بولندیغی اوانده امام حکومتی درجهٔ انحطاطه کلدیکی کبی انکلیزده عدنه حلول ایتمش بولندی . ایشته بو صره‌یی مرقوم بر فرصت بولوب لحجده تغلب ایله استبداد کسب ایتدی

بوکره سایهٔ سطوتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده خطهٔ یمانیه کاملاً تابعیت قدیمه‌سنه ارجاع و تحت اطاعته ادخال اولنجه مرقوم فاضل لحجك ذاتاً صنعا مضافاتندن اولدیغنی بیلدیکندن تحت تابعیت سلطنت سنیه‌یه کیرر ایسه قزانمش اولدیغی استقلالیتی النذن کیده‌جکی وعادات عرب اوزره مشیخت دخی ارثاً اکبر ذکورك اولوب بیوك برادریله‌ده دعوای مشیختدن طولایی بینلرنده منافسه‌و مناقشه اکسك اولمدیغندن بالاخره شاید مشیختده برادرینه انتقال ایدر زعم وخاطره‌سیله تابعیت دولت علیه‌دن استنکاف ایله عدن قوماندانته دخالت ایلدی

مرقوملك انکلیزه دخالتی و تابعیت سلطنت سنیه‌دن مباعدتی مجرد غصب مشیخت و استبداد زعمندن اولدیغنده‌و واقع اولان استنکافندن ناشی جزای عملی بوله‌جغنده شبهه یوقدر

لحج سلطنت سنیه‌نك حقوق صریحی التنده بولندیغی حالده دولت

مشارالیها قاعدهٔ دولیه‌یه مستند اولمقسزین شیخ مرقومك دخالتنی قبول ایتدی . و { لحج حکمداریدر و مستقلدر } یوللو برطاقم خارج حقوق دولیه مالایعنی ادعاده بولنه‌رق رفع حقوقه قالقشدی . یوخسه شیخ مرقوم ذکور واناث نهایت بشـبیك نفوسی حاوی بولنان لحج قبیله‌سنده مدیر ایکن غصب مشیخت واستقلالیت ایتمش برکیمسه‌در . حتی قبیله‌سی خلقنه بیله تهدیدینی ایقاعه قادر اوله‌مدیغندن قبیله‌نك برقسم اعظمی بیوك برادرینك طرفداری ایدی

حال بویله ایکن مرقوم لحج سلطانی و حکمداری کبی دولت مشارالیها طرفندن برطاقمناملر وعنوانلر ایله یاد اولنمقده بولنمشدر . حکمداراق و سلطنت براوفاق قبیله‌نك مشیختنی احراز ایله حاصل اوله‌جغنی عجبا قاعدهٔ دولیه تسلیم ایدرمی

ایشته حکمدار وسلطان دینیلان شیخ فاضل بوآدمدر

شریف مومی الیه محـق واصدقادن برذات اولدیغندن برقاچ سـنه‌لر تهامهٔ یمانیه‌یی حسن اداره‌یه موفق اولمشدر

مؤخراً مومی الیهك بعض تعلقات و یکنلری اظهار عداوت ومخاصمت ایده‌رك امور ومصالحنه خلل وسکته کتوردکاری کبی تاریخ مذکورده صنعا امامی بولنان محمد بن یحیی ایله دخی ارالرنده نفاق واقع اولمغله امام مرقوم صنعا توابعیله دوحسین وسائر قبائلدن عسکر جمع ایده‌رك شریف مومی الیه علیهنه قیام ایله تهامه‌یه ایندیکندن وشریف مومی الیه دخی حـدیده‌دن چیقوب مراوعه‌یی تجاوز ایده‌رك باجل ایله مراوعه بیننده ملاقی اولدقلرندن برخیلی

محاربه ایتمشلر ایسه‌ده شریف مومی الیه یارانوب وعسکرک دخی ازلغندن مغلوباً قعطبه قریه‌سنه چکلدیکی جهتله قریهٔ مذکوره‌ده محاصره اولنمش واوراده دخی برقاچ کون ثبات ایله محاربه ایلمش ایسه‌ده تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق دوحسینلیلر اسیر ایتمشلردر ✦ امام مرقوم هرنقدر شریف مومی الیهه غلبه چالدی ایسه‌ده حدیده‌نك ضبطنه مقتدر اوله‌میه‌جغنی درك وتیقن ایله حدیده اوزرینه عزیمتدن صرف نظر ایدوب بیت الفقیه وزبید طرفلرینی استیلا ایتدکدن صکره شریف مومی الیه دوحسینلیلرده اسیر اولدیغی حالده دوحسینلیلرله زبیده ترك وکندوسی برمقدار عسکر ایله مخا طرفنه متوجه عزیمت اوله‌رق مخاده دخی شریف حسین طرفندن عسکر از بولنمسندن طولانی جزئی محاربه ایله مخایی دخی استیلا ایلدی

امام مرقوم مخایه کیتدکدن صکره مومی الیه شریف حسینك حدیده‌ده قائممقامی بولنان یکنی شریف حسن یام قبیله‌سندن عسکر جمع ایله بالاستصحاب زبیده عزیمت واوراده امامك عسکری بولنان دوحسینلیلر ایله اجرای مسالمت ایده‌رك مرقوم امام محمد یحیی‌ده ایشلمش اولان ایلقلرینه مقابل یکرمی بیك ریاله قریب اقچه اعطاسیله عمیسی شریف حسینی قید اسارتدن استخلاص ایتدکدن صکره دوحسینلیلر محمد یحیایی دخی تسلیم ایلمك شرطیله معاهده ومقاوله ایلدکلرندن دوحسینلیلرك اشبو معاهده‌لرندن امام مرقوم خبرالنجه مخاده اولان عسکری براقوب کندوسی همان خفیاً وخیس طریقیله صنعایه طوغری فرار ایلدی

زمان سلطان عبد المجید خانیده حدیده‌نك ضبط اولندیغی

یمنك احوالی بوحالده بولندیغی اثناده امیر مکهٔ مکرمه متوفی شریف محمد ابن عون حضرتلرینك معاونی بولنان قبرسلی توفیق پاشانك یمن حقنده باب عالی‌یه تقدیم ایتمش اولدیغی لایحه ذات شاهانه‌نك باب عالی‌یی تشریفلری

کوننه تصادف ایتمکله لایحهٔ مذکوره حضور عالیلرنده قرائت اولندیغندن یمنك تحت ادارهٔ سلطنت سنیه‌یه الحاقی خصوصنه ارادهٔ شاهانه‌لری شرفتعلق ایده‌رك یمنك اخذ واستردادی مأموریتی شریف مشارالیهك عهده‌سنه احاله اولنمش وتحت نظارت وقوماندەلرنده اولمق اوزره با ارادهٔ سنیه مجدد بیك نفر عساکر موظفه‌یی مصردن ترتیب ایتمك ایچون مومی الیه توفیق پاشا مصره کوندریله‌رك عساکر مرقومه مصردن یازیلوب حجازده بولنان عساکر نظامیهٔ شاهانه‌دن دخی برطابور ایله مجدداً مصردن یازیلان وعتقدن اولان بیك بشیوز قدر سواری و پیاده عساکر موظفه‌که جمعاً ۳ بیکه قریب قوهٔ عسکریه‌دن سواری براً و پیاده بحراً جده‌دن حرکت فی ۱۷ جمادی الاخر سنه ٦٥ تاریخنده حدیده لیماننه مواصلت ایتمشلردر

یمن امیری بولنان مارالبیان شریف حسین بوارالق مخاده بولنمغله حدیده‌ده قائممقامی بولنان شریف حسن ایله حدیده‌نك تسلیم اولنمسی خصوصی مخابره اولندقده عمیسی شریف حسینه کیفیتی اشعار ایله جوابی کلنجه‌یه قدر تسلیم ایده‌میه‌جکنی معرض اعتذارده بیان ایتمش ایسه‌ده شریف مرقومك اشبو اعتذاری قبول اولنمیوب حدیده‌نك جهت شمالیه‌سندن قوبه چیقیلوب شامیه برجی محافظه‌سنده بولنان نقیب شریف حسن نام کیمسه‌یه مذکور برجك تسلیمی تکلیف اولندیغنده نقیب مرقوم دخی شریف حسندن امر اولمدقجه تسلیم ایده‌میه‌جکنی افاده واتیان ودرون مملکته کیروب مومی الیه شریف حسن ایله مذاکره ایده‌رك ینه عودت ایتمك اوزره رخصت و وجه ویرلمسنی بیان ایتمسی اوزرینه مساعده اولنه‌رق ایچرو کیروب مومی الیه شریف حسن ایله بالمذاکره عودتنده برج مذکور تسلیم اولنمیه‌جغنی افاده ایتدیکندن ارتق محاربه‌یه قرار و یریله‌رك ساعت ایکیدن برج مذکوردن حربه بدأ ایله اولکون یدی راده‌لرینه قدر تفنك انداخت اولنه‌رق برج مذکور ضبط اولنه‌مامش وطوب ایسه دکزدن هنوز قره‌یه چیقاریله‌مامش اولمسندن هرنصلسه نقیب مرقومه وجه ویریله‌رك برج مذکورده بولنانلر چیقارلمش

وارنسی کونی بعض واسطه ایله شریف حسن دخی جلب اولنه‌رق روح سائرده بالتخلیه حدیده شهرینی تسلیم ایلشلردر

حدیده شهری تسلیم اندقدن چند کون صکره شریف حسین مخادن حدیده‌یه کلوب مشارالیه شریف محمد بن عون وتوفیق پاشا ایله کورشدکدن صکره تفنك پاتلتدقلرندن طولایی مشار ومومی الیهمایی تعییب ایله ادعای تذکیه ایدرك عنك اداره‌سی عهده‌سنه تصورتله احاله اولندیغندن وینه اویله جه تسلیم ایده‌جکنه دائر طرف دولتدن مأموراً کلان اشرف بك واسطه‌سیله اولنان معاهداتدن بحثله اثبات مدعای صداقت وحمیت ایتسیله مومی الیه حق قزانوب معاهده‌نك احکامنی تماماً ایفا ایلدیکنی مشعر مشارالیه شریف محمد بن عون ایله توفیق پاشادن برتصدیقنامه الدقدن صکره کندی امر انتعاشی ایچون زهره‌دن ابوعریشه قدر اولان یرلرك واردات ومصارفانی کندوسنه عائد اولمق اوزره محال مذکوره موالیه‌ترك اولنه‌رق تهامه‌نك جهات سائره‌سنی تخلیه وتسلیم ایتشدر

حدیده بوصورتله استرداد واخذ اولندقدن صکره صنعانك ضبطنی توفیق پاشا افکار ایتسیله مومی الیه شریف حسین محمد بن عون ایله توفیق پاشایه قوهٔ موجودهٔ عسکریه‌نك دون اولمسندن ناشی صنعا اوزرینه حرکت اولنمامسنی وشیخ المشایخ بولنان علی حیده‌یه اعتماد ایدلمامسنی مراراً وتکراراً مصرانه توصیه ایتدکدن واحوال یمانیه‌نك نزاکت ادارسنی دخی لایقیله افاده واخطار ایلدکدن صکره وطنی اولان ابوعریشه کیتدی

صکره‌لری ولات طرفلرندن بعض مرتبه کندوسنه واقع اولان حقارت اوزرینه تحمل ایده‌میوب دربار شوکتقراره عزیمت ایله التفات شاهانه‌یه مظهر اوله‌رق میرمیرانلق پایه‌سی دخی احسان بیورلمش واول اراق باب عالیجه یمن وعسیر حقنده بعض متصور اولان امور مهمه‌نك تمشیت وتسویه‌سنده بولنمسی کندوسنه تکلیف اولنمش ایسه‌ده اعتذار ایتدیکندن شهریه مستوفی معاش تخصیص

واحسان بيوريله رق درسعادتدن مكهٔ مكرمه‌يه عودت واوراده اختيار عزلت ومجاورت ايله محل مباركهٔ مذكوره‌ده وفات ايتمشدر

توفيق پاشانك صنعا اوزرينه اولان حركتى

صنعاشهر شهيرينك اخذ وضبطى خصوصنده مومى اليه توفيق پاشانك افكارى غليان ايلديكى و باشلوجه امنيه‌سى ومطمح نظرى اوراسى اولديغى كبى مشاراليه شريف محمد بن عون دخى بو ايشه تماشات ايده‌رك و بلكه انكده اقدم آمالى اوله‌رق امن درميانه غيرت ايتدكلرندن مقدمجه طرف مشيخت‌پناهيدن باتوصيه شريف مشاراليه معيتنه ويرلمش اولان مكهٔ مكرمه نقيب السادتى سيد اسحق افندى شريف مشاراليه طرفندن نامهٔ مخصوص ايله صنعا امامى محمد يحيى طرفنه كوندرلدى ✦ واو تاريخده ايسه ارتق امامارده حكم ونفوذ قالميوب بتون اطراف قبائل شيخلرى النده اداره اولنديغى كبى صنعا وحواليسى اهاليسى دخى امامردن دلكير اولوب هرزمان امام عليهنه قيام ايكسك اولمديغندن امام مرقوم مضطرب برحالده ايكن مومى اليه سيد اسحق نامهٔ مذكور ايله صنعايه وصل اولدى ✦ ودولت عليه طرفندن حديده ضبط اولنديغندن وحديده‌ده بولنان قوهٔ عسكريه‌نك ترتيندن ودها برطرفدن كلوب ازدياد ايده‌رك بالاخره صنعا اوزرينه حركت اولنه‌جغندن بحثله امامى تأمين ايتديكندن امام دخى صنعا وحواليسنك احوالى برطغيان حالده اوله‌رق نفوذ امامتك منكسر بولنمسندن بشقه بويله وفاسز ووحشى عربانك تحت قهر بغيلرنده قالمقدن ايسه دولت عليه‌يه عرض مطاوعتله مكهٔ مكرمه امارتى مثللو اولمز ايسه‌ده اكا نسبتله دها بر بشقه عنوان ايله ويا خود والى معاونلكيله مستوفى معيشه نائل اولمق امنيه‌سيله صنعا وتوابعندن التى يديوز قدر عرب عسكرى جلب وجمع ايده‌رك مومى اليه سيد اسحق ايله حديده‌يه عزيمت ايتدى ✦ مشاراليه شريف عون ومومى اليه توفيق پاشا ايله

صنعا اوزرینه حرکت ایچون هرنقدر مشاوره ومذاکره وقوعبولدی ایسه ده امام مرقوم قوهٔ موجودهٔ عسکریه‌یی سید اسحقک دیدیکی ومبالغه ایتدیکی کبی کلیتاً او کورمیوب جزؤی عسکرله حرکت اولنمق لازم کله‌جکنی اکلادیغندن زیاده‌سیله مأیوس اولدی * نه چاره که برکره حدیده‌یه ایمش بولندی * اکر کالدیکی کبی عودت ایتمش اولسه مشارالیهما طرفلرندن اغبرار و انفعالی موجب وصنعا وحوالیسی اهالیسی نزدنده دخی عاری مستوجب اوله‌جغنی بالملاحظه هرچه باد آباد دیوب قوهٔ حاضره ایله ویریلان قرار اوزرینه بیك ایکیوز قدر پیاده وسواری عساکر موظفه اصل موجوددن تفریق وموما الیه توفیق پاشایه ترفیق ایله وامام مرقوم دلالتیله فی ۲۲ شعبان سنه ٦٥ حدیده‌دن حرکت وفی ٤ رمضان سنه ٦٥ پنجشنبه کونی صنعایه مواصلت ایلدیلر

صنعا اهالیسی عسکرك ورودینی کوردکاری کبی امام محمد بن یحیی‌دن برقاتدها تنفر واول آنده فکرلری عسکر حقنده تغیر ایتدی ایسه ده عسکر قلعه‌نك ستر قپوسندن قلعه‌یه دخول وسواریلردن برمقداری دخی خارج قلعه‌ده وملکت سورینك داخلنده جامع بکیریه اوکنده بولنان میدانه رکز خیام ایتدیلر * وامام موما الیه دخی کندو خانه‌سنه نزول ایتدی

حالبوکه کافهٔ اهالیٔ صنعا واطراف قبائل کرك امام و کرك عسکر حقنده تبدیل وتغییر افکار ایدرك امام وعسکر علیهنه قیام ایله سوء قصد ایتمکه همان اوکیجه‌دن خفیاً قرار ویردکلرندن بواشه امام مرقوم هر نقدر مطلع اولمش ایسه‌ده بردن بره وقوعنی مأمول ایتمدیکندن تغافل ایدرك وتوفیق پاشایه دخی بو ایشدن برنبذه خبر ویروب ایشی تمامیله بیان ایتمامش ایسه‌ده پاشای موما الیه دخی اظهار جسارت وشجاعتله فتور ایتمیوب اولبابده اقتضا ایدن تدابیره تشبث بیله ایتمامش وصنعا شهرینك ایسه جسامتی مناسبتیله فرداسی جمعه کونی بیچاره عسکر متمدن برشهر ظن وقیاسیله صباحلین طاقم طاقم چارشو و بازار وحمام و بربر دکانلرینه

طاغیلدقلرندن صنعا اهالیسی وخارجدن کلان قبائل عساکرك اشبو پریشانلقلرینی تمام فرصت عدبله قوه‌ده اولان فسادانی فعله چیقاروب صباحلین ساعت اوچ بچق راده‌لرنده (قانلری مباح واموالاری حلال) دیو شهرك هر جهتنده آوازه‌لر ظهور ایتمسیله برابر طاغیلمش اولان عسکری نرده وقتی کوشه‌ده بولدیلر ایسه اوزرلرینه هجوم ایده‌رك پیاده وسواری طقسان نفری متجاوز عسکر شهید ایتدیلر * وعساکرك برطاقمی که قلعه‌یه یقین اولان محللرده ایدیلر * بونلر دخی مقابله ایده‌رك قلعه‌یه دخول ایله جانلرینی قورتارمشلردر * قلعه ایچنده واسع میدان وار ایکن آتلو عساکرینك اکثری درون قلعه‌ده اقامت ایتدیرلیوب قلعه‌نك سوری خارجنده بکیری میدانه قونمش بولنمرندن سواری مذکور اوزرینه اهالی هجوم ایده‌رك اسبلرینی غارت ایدوب عساکر مرقومه دخی اتلری ترك ایله برخیلی مقابله ایتدکدن صکره جانلرینی قورتارمق ایچون بکیری جامعنه تحصن ایتمشلردر * مومی الیه توفیق پاشا عساکر مرقومه‌یی قلعه‌یه المق ایچون برمقدار عسکر الوب باالذات قلعه قپوسندن طیشارو جامع بکیری میدانه چیقنجه قارشو اولان خانه‌لردن اتیلان قورشونلردن ایکی محلندن یارلنوب دوشدکده عسکر قالدیروب قلعه‌یه عودت ایلمشلردر * قلعه‌نك وسعتی جهتیله سورینك برطرفی جامع مذکوره قریب اولدیغندن مؤخرا مذکور سوردن بر قپو آچیلوب جامعده محصور اولان سواریلر برسقطلق اولمقسزین محل مذکوردن قلعه‌یه النمشلردر * بو وقعه‌دن اول اهالی علی الصباح مومی الیه امام محمد یحیایی دخی خانه‌سنده حبس ایله علی مهدی‌یی امام نصب ایتمشلردر

توفیق پاشا یکرمی بش کون قدر قلعه‌ده محاصره اولنه‌رق وبو اثناده گاه محاربه گاه مکالمه اولندقدن صکره نهایت بعض شرائط ایله امام لاحق علی مهدی طرفندن رهنلر ویریله‌رك صنعادن توفیق پاشانك موجود معیتیله چیقوب کیتمسنه قرار ویرلدیکندن مومی الیه توفیق پاشا امام مخلوع

محمد ابن یحیی ایله حدیده‌یه کلمش اولان بعض ذواته ویردیکی رتبهٔ ثالثه ورابعه وخامسه نشانلرینی استرداد ایده‌رك ورهنلری دخی بالاستصحاب برابرنده بولنان چرخه طوپینك اوکنه دیزدیروب عید شریفك برنجی کونی حدیده‌یه عودت ایتمك اوزره صنعا قلعه‌سندن چیقدی ٭ وصنعایه درت ساعت مسافه‌ده کائن مساجد نام محلدن بری اولان بوغازه همدان قبیله‌سی تحشد ایتدیکندن عساکره تسلط وتعدی ایتدیلر ایسه‌ده رهنلر المش ومعاهده‌یه ربط اولنمش اولدیغندن امام لاحق علی مهدی خبر المسیله همان صنعادن موجود بولنان توابع وسائره‌دن بر مقدار عرب اله‌رق یتیشوب وهمدانیلردن برقاچ عربك کله‌لرینی کسوب توفیق پاشانك اوکنه آتمش وبونك ایله موثوق العهد اولدیغنی وعهدنده ثابت قدم ایدوکنی بیلدردکدن صکره صنعادن اون ایکی ساعت مسافه‌ده بولنان خیمهٔ خارجی حدودنده مفحق نام محله قدر کچورمشدر ٭ ومحل مذکوردن دخی جبل حراز عاملی بولنان حسن اسماعیل داعی طرفندن معاونت اولنه‌رق باجل طرفنه قدر کچوریله‌رك باجلدن دخی حدیده‌یه مواصلت ایلمشلردر ٭ صنعا ماده‌سی بویله برعکس اولنجه وقت وحاله کوره برکونا تشبثاته دخی یول قالمیوب ارتق مشار الیه شریف محمد بن عونك مأموریتی بتمش دیمك اولدیغندن مکهٔ مکرمه‌یه عودت ایتمشدر

صنعاده خانه‌سنده محبوس بولنان مرقوم امام محمد یحیی دخی توفیق پاشانك صنعادن چیقدیغی کون تحت الحقارة خانه‌سندن چیقاریلوب قلعه‌ده اولان حبسخانه‌ده‌کی مجرمینك یاننه قالدیریله‌رق انواع شکنجه ایدیلوب نهایت فی ١٢ محرم سنه ٦٦ تاریخنده مرقوم امام علی مهدینك امریله قتل ایتمشلردر ٭ وحتی بلا تجهیز وتکفین وصلاة واسقاط جنازه‌سنی دفن ایلمشلردر

اعتراض

{ بو ادملرك نه اقارب وتعلقاتنه ونه اولاد واحفادینه دخی رحم

و شفقتلری یوقدر . بو قدر اختلال و قیام مرقوم علی مهدینك تحریك وتشویقی وحولان رؤساسی ایله ارحب رؤساسندن بیت المذرینك اتفاق واتحادلریله در}

مومی الیه توفیق پاشا متصرفلق ایله برایام حدیده ده پاره لرینك دواسیله اوغراشوب اکتساب صحت ایتدکدن صکره برمقدار عسکر استصحابیله حدیده نك اطراف قبائلنه چیقوب و بنی (قیس) جبلنی بلا محاربه اداره یه ادخال ایده رك ورهنلر الوب عودت ایتمش ایسه ده اوراده ایچمش اولدقلری میاه مضره دن کندوسی وعساکرك ثلثاندن زیاده سی خسته لغه دوچار اولدیغندن و پاشای مومی الیه دخی مصاب اولدیغی مرضدن رهایاب اوله میه رق فی ۱۸ ربیع الاخر سنه ٦٦ تاریخنده حدیده ده وفات ایدوب عسکردن دخی خیلوجه وفیات وقوع بولمشدر

جای دقت

{ مومی الیه توفیق پاشانك باب عالی یه تقدیم ایتدیکی لایحه اول ارالق باب عالینك یمن حقنده اولان بر تصور و تصمیمنه تصادف ایتمشکه دولت علیه یالکز سواحل یمنك انضمام قلمرو حکومت ایدلمسنی تنسیب ایده رك ایشی دخی مشارالیه شریف محمد بن عون ایله توفیق پاشایه حواله ایتمش توفیق پاشا تقدیم ایلدیکی لایحه ده حدیده دن التمش ساعت بعد مسافه ایچروده و حدیده دن صنعایه قدر اولان خط حرکات اوزرنده یوزبکی متجاوز نفوسی حاوی بولنان قبائل ایچندن

كچوبده صنعا شهر شهيرينى ضبط ايتمسكى و صنعانك وتوابع وملحقاتى بولنان اون قوناقلق و سكز قوناقلق مسافه‌لرده كائن محللرى تحت انقياده المغى عرض ايتمش ايسه در دولته جهل اوزرينه غايت سهولتلى برايش اوله‌رق عرض ايتمش ديمكدر . اكر بويله ايسه‌مومى اليه ارتكاب كذب ايتمش بويله اولميوبده دولتك مرضيسى اولمقسزين اويله رأى خوديله صنعايه حركت ايتمش ايسه‌عادتا عقلسز و درايتسز برذات ايمش

چونكه بو ذاتك عقلسز و درايتسزلكى صنعا اوزرينه اولان حركتندن استدلال اولنديغى كبى هيچ برشيده بهره‌سى اولمديغى و هيچ برشيئه عقلى ايرمديكى اجرا ايلديكى حركات عسكريه‌دنده اكلاشيلور . شمدى صنعاهدف مطلوب اولنجه‌اس الحركات حديده‌اوليور . خط الحركاتك بمدمسافه‌سى دخى التمش ساعت بولنيور . وحديده‌دن هدف مطلوبه قدر اولان عشاير و قبائلك جمله‌سيده دشمن اولدقلرى حالده بوذات كانه صنعا شهرى مهمانخانه ايمش وكافۀ مالزمۀ عسكريه اوراده كندولريچون احضار اولنمش كبى برايكى چرخه طوپيله برقاچ آتم طوب جبخانه‌سى و عسكرك فشنككلرنده اولان تفنك جبخانه سى و يدى سكز كونلك ارزاق و بيك قدر باشيبوزق عسكريله حركت ايتمش بواسنه فن حربدن و حركات عسكريه‌دن بيخبر اولمقله برابر موقع

و مصلحتی طانیه‌رق ایش کورمکه مقتدر بر آدم اولمدیغنی اثبات ایدر حتی بو ذات شریف صنعاده محصور قالدیغی مدتده طوپلك کله‌سی اولمدیغندن قلعه‌ده بولنان حبسلرك زنجیرلرینی چیقاروب صنعا شهری اوزرینه آتوب انکله اهالی‌یی تهدید ایده‌رك اهالیدن قوت لایموت ییه‌جك المشلر . و قلعه قپوسنك اوکنه بر بازارجق قوردیره‌رق الدقلری مأکولاتی قلعه‌دن ایپلرله چکمشلر . برکات و یرسونکه بونی عقل ایده بیلمش

آتیده محلنده تفصیلاتی کله‌جکی اوزره صنعا حوالیسنك جسامتنه و کثرت نفوسنه نظراً اویله درت بچق باشیبوزق عسکریله علی العمیا صنعانك ضبطنه نصل قیام اولنور . حتی بو دفعه وقوعبولان حرکات عسکریه‌ده حدیده‌دن اون طابورله حرکت اولندیغی حالده خطوط حرکات اوزرنده نقطهٔ متوسط اتخاذ اولنان محللر ایله ضبط ایدیلان قلاع و نقاط مهمه‌یه خط مخابره‌نك محافظه‌سیچون ترك اولنان طابورلردن بشقه صنعایه انجق درت بچق طابورله کیریله بیلدی که بوده اسلحهٔ جدیده‌سیله‌در . یوخسه عساکر شاهانه اسلحهٔ عتیقه ایله مجهز اولمش اولسه‌ایدی . انجق یکرمی طابورله حرکت اولنه بیلوردی . ینه بویله ایکن تعز جهتی ایچون اوچ طابور دها قوته احتیاج مس ایتدیکندن صنعا و حوالیسنده بولنان طابورلرك موجودی اون

اوچ طابوره بالغ اولدیغی حالده سکز ماهی متجاوز حرکات عسکریه و وقوعات حربیه‌نك ارقه‌سی النه‌مدی · ایشته توفیق پاشانك درایتسزلکنی بوندن قیاس ایتملی بیهوده یره ناموس دولتی پامال ایتمشده براغوب کیتمش

فریق محمود پاشانك ولایت وکالتی

حدیده متصرفلغی حجاز ایالتنه ملحق بولنمسندن ناشی مومی الیه توفیق پاشانك وفاتی کیفیتی ولایت مذکوریه اشعار اولنوب دیگر متصرفك کلمسنه دکین هیئت حاضره ووجوه بلده انتخابیله متوفای مومی الیهك کتخداسی سلیمان بك متصرف وکیلی تعیین اولنمش ایسه‌ده مؤخراً حجاز فرقهٔ عسکریه‌سی قوماندانی فریق کرد محمود پاشانك یمن والیلکی حجاز والیسی جانبندن انها اولنوب منشوری ورود ایدنجیه قدر مشار الیه محمود پاشا والی وکالتیله فی ٢٤ جمادی الاخر ٦٦ تاریخنده حدیده‌یه کلمشدر

حضرموت وقعه‌سی

مشار الیه محمود پاشانك حدیده‌یه وصولندن صکره حضرموت وقعه‌سی ظهور ایتدی شویله که حضرموتك (امیرالبرور) عنوانیله بولنان (کثری) نك دلالت ومعرفتیله وجمع ایده‌جکی عساکر عربیه‌نك اعانه‌سیله حضرموتك سواحلی اولان (مکلا) و (شحر) اسکله‌لرینك ضبط اولنمسی تصور اولنوب و بو ایشك تسویه‌سی دخی ذکری سبقت ایدن نقیب السادات سید اسحق افندی‌یه حواله اولنوب یمن مرتبات عسکریه‌سندن بشیوز مقداری باشیبوزق

ایله برقطعه طوپك مومی الیه سید اسحقه ترفیق ایدلمسی حجاز ولایتی طرفندن محمود پاشایه اشعار اولنمش و مرقوم امیر و سید اسحق برلکده اولدقلری حالده عساکر مذکوره ایله حدیده دن سفینه لره راکباً بحراً شهر اسکله سنه مواصلتله بر طرفدن دخی عساکر مرقومه ایله طوب قرایه چقارلمش اولوب بوارالق مرقوم امیر کثیر مملکتك اوزرینه هجوم ایتمك ایچون طرفندن دخی گویا جلب وجمع ایده جکی عساکر عربانیه نك ترتیب وتحشیدی افکارنده ایکن شهر امیری بولنان (علی ناجی) مملکتك محافظه سیله نزدنده بولنان واطرافدن قریب یرلردن جلب ایدیکی عربان ایله عساکر عثمانیه اوزرینه شدتله هجوم ایدرك عساکرك موجودی آز اولدیغی کبی ذاتاً اویله برتدبیر وترتیب ایله ده چیقمدقلرندن عساکر مرقومه تار ومار اوله رق ومرقوم علی دکز طرفنی دخی کسدیکندن عساکر مرقومه بالضروره طوب وجبخانه لری دخی ترك ایدرك امیر کثیرك طرفداری اولان وواحده ده بولنان برقبیله حدودینه داخل اولنجیه دکین حرب ایله چکلمشلر بعده بر حیلی تلفات ویررك نهایت قبیلهٔ مذکوره نك معاونت وحمایه سیله سفینه لره کیروب حدیده یه عودت ایتمشلردر

غریبه

مرقوم سید اسحقك نه درجه ده عقلسز و تدبیرسز برآدم اولدیغی صنعا وقوعاتنده میدانه چیقمش اولدیغی و کندوسی حرب وضربدن اکلار عسکرلك بیلور برآدم اولمیوب اویله ساده جه برآدم بولندیغی حالده امنیتله قوماندا اسنه عسکر وطوپ ویریله رك وکندو ایشنك ترویجی یولنده بولنان بر امیرکاذبك سوزینه دخی اعتماد ایدیله رك اهالیسنك احوالی بیلنمیان وموقعی

﴿ دعا ﴾

{بو نصل شیدرکه اولیای اموردن بر ذات کندو اغراض نفسانیه سنك ترویجی ایچون ناموس دولتی کسر ایدن بو مقوله کروه عصاتدن اخذ ثار ایتمیوبده اغماض ایتسون ٠ جائزدرکه استصحابنه و یریلان بر طابور عساکر شاهانه و موظفه ده قبیلهٔ مذکوره نك تربیه و تنکیلیچون و یرلمشدر ٠ عجبا قنغی حوصله درکه بویله بر شیئی قبول ایلسون ٠ بو افکارده اولان ذاتلرك فکرلرینی جناب حق اصلاح بیورسون آمین}

سنهٔ مرقومه ظرفنده نجران مکرمیلرندن عبدالله بن یوسف تهامهٔ یمانیه‌یی ضبط واستیلا ایتمك قصدیله قبیله‌لری اولان یام عشایرندن وکرك قبائل سائره‌دن اتی بدی بیك قدر ادمیله ابو عریش طریقیله تهامه‌یه نزول ایتمش ومشار الیه محمد پاشا دخی مقابله ایتمك اوزره ایکی طابو عساکر نظامیه ایله درت قطعه طوپ وبش التیوز قدر پیاده وسواری عساکر موظفه‌یی بالاستصحاب زبیده طرفنه چیقمش و یاملیلر دخی زبیده‌یه التی ساعت مسافه‌ده سوق (قناوز) تعبیر اولنان موقعه قدر ایلرولیه‌رك طرفین (صلیل) قبیله‌سی حدودنده وزبیده ایله قناوز بیننده (دیر ابوریش) نام موقعده فی ۲۷ ربیع الاخر سنه ٦٩ صالی کونی تلاقی ایله ساعت اوچ بچقدن طقوز بچغه قدر شدتلی محاربه اولنمش عساکر شاهانه ازلق اولدیغی حالده یاملیلرك کثرتیله برابر یام قبیله‌سی غلبه چالمه‌دقلرندن عارلرینه طوقینه‌رق بربرلرینك غیرتلرینی تهییج ایتمك ایچون اوچ فرقه‌یه تقسیم اوله‌رق بالادعا شدتله هجوم ایلدکارنده عساکر شاهانه دخی مردانه مقابله ایتمشلر ایسه‌ده هر نصلسه دشمنك بر فرقه‌سی آتلولرك طرفندن یول بوله‌رق اردویه کیرمش و پاشای مشار الیهك چادرینه کلوب یغما ایتمکده اولدقلری اثناده عساکر

شاهانه قلعه نظامنه كیره‌رك چادر مذكورجهتنه اولان یوز آتش ایتمسیله برابر
اشقیادن اوتوز قدری دوشدكدن صكره نوبت آتشه باشلینجه جمله‌سی
طیشارو پوسكروب چكلمشلردر ٭ اشبو محاربه‌ده یام اشقیاسندن اوچ
درتیوز قدر نفوس تلف و برچوغی دخی مجروح اوله‌رق عساكر شاهانه‌دن
یكرمی یدی نفر شهید وقوع بولمشدر (پاشای مشارالیه چادرینه یامیلرك
كیرمسندن طولایی چادری پیس ایتدیلر دیو یاقشدر)
محاربهٔ مذكوره ساعت اونبره قدر امتداد ایتدیكندن یامیلر یاره‌لیلریله كندو
طرفلرنده قلان مرده‌لرینك نقلیله مشغول اولوب اخشام اولدقدن صكره
كانه اولكیجه‌ده اوراده‌لر كبی عساكر شاهانه‌نك قارشوسنده آتشلر یاقوب
طورمشلر ایسه‌ده اشبو آتش یاقق دسیسه اولوب اصل مقصدلری
كندولرینی اوراده كوستروب عسكرك ارقه‌سنی المق ایچون یاقش اولدقلری
آتشلری براقوب (ضمحا) و (زیدیه) قلعه‌لرینی ضبط ایتمك اوزره
كیتدكلری خبرالنجه اشقیای مرقومه‌دن اول همان زیدیه قلعه‌سی طوتلق
ایچون عساكر شاهانه سرعتله حركت وشفقله برابر زیدیه‌یه مواصلت
اولندقده اشقیای مرقومه زیدیه قلعه‌سنه كیرمك اوزره ایكن عساكر
طرفندن درعقب طوپه طوتیله‌رق قلعه‌یه دخولدن منع اولنمشلر ٭ اشقیانك
مذكور زیدیه قلعه‌سندن امیدلری كسیلنجه (ضمحا) یی طوته‌رق تحصن
ایتدكلری كبی برفرقه‌سی باجل جهتنه چیقدقلرندن پاشای مشار الیه دخی
ایجابی قدر عسكرله زیدیه‌دن طوغری باجله كیدوب یامیلرك اصل تهامه‌یه
اینان یوللرینی كسمش اولمسندن و یامیلرك اوائلده جبراً ضبط ایتمش اولدقلری
جبل حرازده یامیلر طرفندن هم امام وهم عامل بولنان حسن اسماعیل داعیدن
صوری ومعنوی استمداد ایده‌رك وزرانیق ودها سائر قبائلی دخی دائرهٔ
اتفاقلرینه ادخال ایله تكرار تهامه‌یه تسلط ایتمك اوزره بولنمشلر ایكن جناب
قهار قیوم حضرتلری اشقیای مرقومه اوزرینه برعلت مهلكه مسلط
ایده‌رك طعمهٔ شمشیر قهر ذوالجلال اوله‌رق تلف و پریشان اولوب كیتمشلردر

مشار اليه محمود پاشا صنف عسكريدن يتشمه امى وحسن وجرى برذات اولوب قوهٔ عسكريه نك قت موجودينه نظراً تهامهٔ يمانيه يى ضبط وربط وحسن اداره يه موفق اولوب بين القبائل حسن صيت براقشدر • فقط جبل ريمه نك تسخيرينه هر نقدر چالشدى ايسه ده موفق اوله ميوب يالكز جبل (برع) ى ٧٠ تاريخنده ضبط و تسخيره موفق اولمشدر

يتمش ايكى سنه سى اواسطنده عسير اميرى بولنان عايض بن مرعى دخى دولت عليه يه اظهار طغيان ايله يمن تهامه سنى ضبط ايتمك قصديله باشينه كليتلو عشاير جمع ايله مركز ايالت بولنان حديده اوزرينه تسلط ايتمك اوزره حديده نك طرف شماليسنده واقع ايكى ساعت بعد مسافه ده صو قيولرى بولنان (جبانه) نام موقعه جماعت منحوسه كثيره سيله قونوب اورادن تدابير حربيه يه تشبثله مشغول ايكن من قبل الحق اوزرلرينه نزول ايدن بلاياى معنويه دن بركيجه ظرفنده اوچيوز التمش نفر تلفاتى وقوعبولنجه امير مرقومك درونى دهشت آلنهيه استيلا ايده رك نيت فاسده سندن صرف نظرله همان مأيوساً ومخوفاً رجعت ايدوب كذركاهلرنده بولنان بنى مروان وسائره كبى قبائل تهامه يه ايصال دست تعدى ايده رك مملكتلرينه وارنجيه قدر اوچبيكدن متجاوزى دوچار اولدقلرى بليهٔ معنويه دن تلف اولمشدر • وامير مرقوم عايض بن مرعى دخى چوق يشامامشدر • بلكه مرقومده اوقهردن هلاك اولمشدر

سليمانيه لى احمد پاشانك متصرفلغى

مشار اليه محمود پاشايه حجاز ولايتى توجيه بيورلديغندن فى ٣ محرم ٧٣ تاريخنده بكلربكى پايه سيله ومتصرفلك عنوانيله سليمانيه لى احمد پاشا يمنه تعيين بيوريلوب كلمشدر • مشار اليهك مدتى برخيلى امتداد ايدوب جبل ريمه نك ضبطيچون پك چوق اوغراشه رق وخيلى تلفات وخسارت ويرمش ايسه ده

موفق اوله مامشدر . انجق (حفاش) و (ملحان) و (راس) جبللرینی ضبط
ایدرك تحت اداره یه المش ایسه ده بونلرك ضبطنده دخی خیلوجه تلفات
وقوع بولمشدر
مشار الیه اداره ٔ امور واحوال ملکیه یه مقتدر ومستقیم الاطوار اولدیغنی
روایت ایدرلر

یاور علی پاشانك متصرفلغی

فی ۱۰ رجب ۷۹ تاریخنده بکلربکی پایه‌لولرندن علی یاور پاشا متصرف
تعیین بیوریله‌رق کلمشدر . مومی الیه برمدت تهامه ٔ یمانیه یی اعتدال اوزره
اداره ایتمکده ایکن سکسان سنه‌سنده هربه فساد وسببه مبنی ایسه متوفی
عایض بن مرعینك اوغلی عسیر امیری بولنان محمد بن عایض حکومت سنیه یه
حقارت ایتمك وابوعریش شرفاسیله اوتدن اولان غرض ونفسانیتندن ناشی
انتقام المق اوزره عشایر کثیره ایله تهامه ٔ یمانیه یه تجاوز ایدوب ابوعریشه
کله‌رك ذوی الخیرات شرفاسنك ازمنه ٔ قدیمه‌دن یاپدیرمش اولدقلری اون اوچ عدد
قلاع وحصونی وخانه‌لرینی کاملا هدم وتخریب ایدوب تحت اداره ٔ
سلطنت سنیه‌ده بولنان جزان اسکله‌سی قلعه‌سی دخی ضبط ایتدکدن صکره
حدیده ولایتی حدودینی اوتوز ساعت کچه‌رك لحیه اسکله‌سی قضاسنده
اولان ناحیه‌لره تجاوز ایتمش متصرف مشار الیه حدیده‌دن ترتیب ایتمش اولدیغی
عساکر موجوده ٔ شاهانه ایله مرقوم محمد بن عایضه مقابله ایتمك اوزره
چیقمش ایسه ده مرقوم هرنصلسه مقابله یه جسارت ایده میه‌رك واصل کین
وغرضی ایسه شرفای مرقومه اوزرینه اوله‌رق (زهره) قصبه‌سی وسط طرفنده
کندی حالنده بولنان شریف علی بن محمدك خانه ودائره‌سی تخریب وغارت ایدرك
ابوعریش طریقیله عودت ایدوب کیتمش ایسه ده ذکر اولنان جزان قلعه‌سی تحت
تصرفنده قالمش و فوراً حکومت سنیه طرفندن هرنقدر استرداد ایچون عسکر

ترتيب اولنوب سوق اولنمش ايسه ده النه ميوب وقت مرهونه براغيلمشدر •
متصرف مشاراليهك دخى مؤخراً عزلى وقوعبولمشدر

﴿ ملاحظه ﴾

﴿ عسير اميرى محمد ابن عايضك اشبو حركت و طغيانى اثناده عزت پاشا جده واليسى بولنوب مرقومك تربيه و تنكيلى حقنده تشمير ساق غيرت ايتمش و حتى مصردن اوچ طابور عساكر مصريهٔ شاهانه ايله مقدار وافى طوپ و سوارى دخى امراى مصريه دن ميرالاى اسماعيل بك قومانداسيله ترتيب بيوريله رق جده يه ورود ايتمش ايسه ده امير مكهٔ مكرمه دولتلو سيادتلو شريف عبدالله پاشا و والئ مشاراليه حضراتنك تحت رياستلرنده مأمورين محليه و امراى مصريه و سائر امراى عسكريه دن مركب طائفه ده تشكل ايدن مجلسده هر نه يه قرار ويرلدى ايسه بالآخره عساكر مصريهٔ شاهانه قنفده يه سوق اولنه رق ومرقوم محمد عايضه ميرالامراالق رتبه سيله دردنجى رتبه دن مجيدى نشانى احسان بيوريلوب تربيه سندن صرف نظر اولنمشيدى وجزان قلعه سى دخى مرقومك تصرفندن بو صورتله قورتارلدى

بويله اولميوبده اووقت عسير اوزرينه حركات عسكريه اجرا اولنمق لازم كلمش اولسه ايدى • او تاريخده مكهٔ مكرمه ده اوچ طابور عساكر شاهانه اولوب اوچ طابورده عساكر مورودهٔ مصريهٔ شاهانه كه

جمعاً التی طابوردن عبارت اولورایدی . بو قدر عسکرله عسیرکبی برقطعهٔ جسیمه اوزرینه عجبا حرکت اولنمق ممکن می ایدی . خصوصیله دولتعلیه او ارالق قره طاغ مسئله‌سنی هنوز بر طرف ایتمك اوزره ایدی . بو دفعه اسلحهٔ جدیده سببیله اون التی طابور عساکر شاهانه غایت مکمل صورتده سوق بیورلمش اولوب اکر عسکریکی سلاحلر ایله مجهز اولمامش اولسه ایدی . عادتا اوتوز طابوره احتیاج اوله‌جغی موقعك جسامت و مناعت و نفوسك کثرتندن استدلال اولنمشدر ›

دفعهٔ ثانیه اوله‌رق سلیمانیه‌لی احمد پاشانك والیلکی

فی ١٨ شعبان ٨١ تاریخنده یکنجی دفعه اوله‌رق رتبهٔ وزارت ایله یمن ولایتی عنوانیله سلیمانیه‌لی احمد پاشا کلمشدر . مشارالیه سالف البیان مقدم بر ذات ایسه‌ده برمدت سلفی علیهنده برطاقم ایشلرله مشغول اوله‌رق صکره‌ده (عبس) و (بنی اسلم) قبیله‌لرینی تحت ادارهٔ حکومت سنیه‌یه المق ایچون سکز ماه قدر اوغرشوب وقوع بولان محاربه‌دن وآب هوانك وخامتندن خیلوجه تلفات ویره‌رك نهایت تحت اداریه المش ایسه‌ده لایقیله حسن اداره‌یه موفق اوله‌مقسزین انفصالی وقوع بولمشدر

تاجرلی احمد پاشانك متصرفلکی

فی ٨ محرم ٨٤ تاریخنده بکلربکی پایه‌اولرندن تاجرلی احمد پاشا یمن متصرفلکی عنوانیله کلمشدر

حلبلی علی پاشانك متصرفلغی

فی ١٠ محرم ٨٦ تاریخنده بكلربكی پایه‌لولرندن متصرفلق عوانیله حلبلی علی پاشا كلمشدر ٭ پاشای مومی الیهك مدتنده سالف البیان عسیر امیری محمد بن عایض عادتا خطهٔ یمانیه‌ده تسلطن ایتمك زعم باطل وافكار عاطلیله بغی وعصیان ایده‌رك ابتدا یمن حكومتی مقری بولنان حدیده شهرینی آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایلمك مقصدیله قبائل عسیریه‌دن كلیتلو عربان جمعیله قطعهٔ عسیریه‌دن حركت ایده‌رك ابوعریشه كلوب محل مذكور قلعه‌سنده بولنان مستحفظلره هرنصلسه یول ویروب قلعه‌یی ضبط ایتدكدن صكره جزان قلعه‌سنی دخی تحت محاصره‌یه الەرق اورادنده حركتله اثنای راهده بعض قبائل عجزه‌یی دپه‌لیه‌رك باجله تقرب ایدوب ومحل مذكور شیخ المشایخی بولنان حمود بن علی حمیده‌یی جلب ایله اواطرف قبائلندن دخی برخیلی عربان جمع ایده‌رك فی ٣ رمضان ٨٧ تاریخنده حدیده‌یه مواصلت وملكتی محاصره‌یه الەرق برقاچ كون ظرفنده (دوم) اغاجی تعبیر اولنور اورالرده بولنان اغاجلردن اون بش یكرمی نفر چیقه بیلور بیوكلكده برقاچ عدد نردبان اعمالیله شهرك سورلرینه مذكور نردبانلر واسطه‌سیله هجوم ایتمك اوزره شهر مذكورك سكزنجی پنجشنبه كیجه‌سی نصف اللیلده شهرك جهت جنوبیه‌سی سورلرینه مذكور نردبانلری عادتا تكبیر ایله كتوره‌رك طیایوب شدتله هجوم ایتدكاری صره‌ده درون شهرده سور و بروج اوزرنده بولنان عساكر شاهانه اشقیای مرقومه‌نك هجوملرینه غضنفرانه ودلیرانه مقابله ومقاومت كوستردكلرنده صباحه قدر حرب اولنوب اشقیا صباحلین سوره یقین بولنان كاركیر ابنیه‌لره چكیله‌رك تحصن ایدوب اورالردن كوندز ساعت بشه قدر كرك سور وكرك برجلرده بولنان عساكر شاهانه‌یه مقابله ایتدكلرندن نهایت محال مذكوره طوپه طوتله‌رق عصاتك پای ثباتلرینه انكسار حاصل

اولمسیله تحصن ایلدکلری یرلری دخی ترك ایله حدیدهٔیه برساعت بعد مسافه‌ده اولان اردو کاهلرینه کیتمشلردر ٭ محاربهٔ مذکوره‌ده عصاتدن التیوز نفر قدر اطراف سورده مرده قالمش اولدیغندن فرداسی کون لاشه‌لری قادیریله‌رق دکزه آتیلمشدر ٭ و مقدار مذکوردن زیاده مجروحلری وقوعبولوب بونك دخی پك چوغی عودتلرنده اثنای راهده تلف اولمشدر

عساکر شاهانه‌دن اوتوز قدر شهید ومجروح وقوعبولمشدر

مرقوم محمد ابن عایض بو صورتله حدیده‌دن منهزماً عودت ایتدیکی حالده کمال کبر وغرورندن متصرف پاشا ایله برطاقم عهود وشروط ایتمکده قالقشمش ایسه‌ده کیفیت دها اولدن دربار شوکتقراره عرض وانها اولنمقدن ناشی ایکنجی جلدده تفصیلاتی کله‌جکی وجهله باغی مرقومك تربیه و تنکیلیچون احضار اولنان برفرقه عسکر سوق واعزام اولنمشدر

﴿ قبحیات ﴾

﴿ باغی مرقوم محمد ابن عایض حدیده‌دن عودتندن صکره عسیره قدر اثنای راهده ایصال دست خسار و تعدی ایتمدك محل براقمدیغی کبی زیدیه بندرینی دخی نهب و غارت ایتدیکی صره‌ده طائفهٔ نسوان و بناتك اوزرلرندن کاملاً البسه‌لرینی الدیروب عورت یرلرینی مکشوفاً چیر چبلاق براقدردقدن صکره طائفهٔ مزبوره ایچنده بیلکلرنده بیله‌زکلری و قولاقلرنده کوپه‌لری اولنلرینك دخی بیلکلرینی و قولاقلرینی کسدیره‌رك بیله‌زك و کوپه‌لری اویله الدرمش و مدینهٔ مذکوره اشرافی اوقاف صندیغنی وسائره‌یی و کتابلری کاملاً نهب ایتمشدر

واقعا ازمنهٔ سالفه غدارانندن بعض وحشی و غدار کیمسه‌لرك نام مردارلری تاریخلرده کورلمش ایسه‌ده مرقوم محمد بن عایض دخی عصرنده بولنان غدارلرك برنجیسی خائن بر آدم اولوب چونکه مظلومك آهی یرده قالمیه‌جغندن جناب حق همان دنیاجه اولان مجازاتنی ویره‌رك قصاص ایتدیرمك ایچون ﴿ الملوك ملهمون ﴾ مضمون حکمت مشحونیله ذات کرامت صفات حضرت تاجداری‌یه بیلدیره‌رك سایهٔ سطوتوایهٔ حضرت پادشاهیلرنده مظلومینه نصرت و ظلمه‌یی زجر و منعه مسارعت بیورلدیغندن مرقومك دخی وجود ملوثی الودی دنیادن قالدیرلدی • و مظلومك آهی یرینی بولدی

﴿ غریبه ﴾

﴿ غریبی شوراسیدرکه بعض کیمسه‌لر محمد بن عایض و امثالی غدار و خونریز و شرعاً و عرفاً بیك کره قصاص جزالری کلمش کچمش • عندالشریعه مجرم و طاغی و باغی بولنان خائنلرك ظاهر اسملرینه باقه‌رق ساداتدن معدود کبی ظن ایتمشلر • محمد ابن عایض ایسه دکل ساداتدن حسب و نسب صاحبی بیله اولمدقدن بشقه عربلر بیننده نام و شهرتی ظالم و غدار اولوب بیاغی بر قبیله شیخلکندن کلمش باباسنك یرینه کچمش عربلر ایچنده عادی بر آدم ایدی

عساکر شاهانه عسیر قطعه‌سنه سطوت انداز اقدام اولدقلری کوندن

اعتباراً الی آخره اویله ساداتدن کیمسه‌یی کورمیوب قارشولرنده هر آن مسلح و جانه قییرقورشون آتر • یعنی آدم اولدیرر • دولته و ملته عاصی آدملر کوردیلر • مجرد دین و دولتی اوغرنده وطنلرندن برقاچ بیك ساعتلك مسافهٔ بعیده‌یه فدای جان ایده‌رك کیدوب‌ده بویله بر بلاد بعیده‌ده کونا کون متاعب و مشاق سفریه و حربیه ایچنده اوغراشان و طنداشلری و بلکه اولاد و احفادلرینك موفق اولدقلری مظفریتلرله افتخار ایده‌جکلری و اویکیتلرك برقاتدها موجب شوق و غیرتلری اوله‌جق کلمات طیبه قوللانه‌جقلری یرده نا معلوم اوله‌رق استماع اوزرینه و علی العمیا بیلمیه‌رك بعض کیمسه‌لرك برطاقم کلمات ناسزا قوللاندقلری رهین سامعهٔ اسف اولمشدر ﴾

حدیده متصرفی مومی الیه علی پاشا اصحاب فطانت و درایتدن و غیور برذات اولوب عسیرلولرك حدیده‌یه اولان هجوملرنده عساکر شاهانه ایله افراط درجه‌ده غیرت ایدوب چالشمش ایسه‌ده سبب عزلی اولوقت محکوم بولنمسندن اکلاشیلور

عصاة مرقومه‌نك مهاجمه‌لری اوانده حدیده‌ده بولنان عسکرك قوماندانی میرالای احمد بك اولوب اشبو موفقیتدن صکره عهده‌سنه میرلوالق رتبه‌سی توجیه بیورلمشدر • پاشای مومی الیهك دخی مؤخراً یمندن اردوسی موقعنه عزیمتی آتیده محلنده کله‌جکدر

طقوز یوز برتاریخندن زمان عبد المجید خانیده و بیك ایکیوز التمش بش تاریخنده حدیده‌نك ضبطنه دکین خطهٔ یمانیه اویله برحال شورش مآلده کیتمش و سنهٔ مرقومه ظرفنده حدیده ضبط اولندقدن صکره محل مذکور وملحقاتنه یمن

کشف اولنمیان بر محله بو صورتله عسکر سوق ایدلمسنده چوق غفلت اولنمش بو حضر موت وقعه‌سیده صنعا وقعه‌سنك بر بشقه نوعیدر }

مصطفی صبری پاشانك والیلکی

مشارالیه محمود پاشانك اصالتی خبری کلسوب فی ٥ ذی القعده ٦٦ تاریخنده مصطفی صبری پاشانك والیلکیله کلشدر ♦ مشار الیه مستقیم الاطوار و اداره‌یه مقتدر بر ذات اولدیغندن ازمدت ایچنده (مقصع) ناحیه‌سنی حدیده‌یه الحاق ایتدکدن صکره جبل ریمه اتکنده کائن بیت الفقیهه تابع بولنان (مناصره) قبیله‌سنك او یغونسزلغی و شیخلری بولنان (ابکر شرف) نام کیمسه‌نك عصیانی اوزرینه لاجل التنکیل قبیلهٔ مذکوره اوزرینه حرکت اولنمش و شیخ مرقوم (ضیف) قریه‌سنده بولنان بر متین حصنه تحصن ایتدی ایسه‌ده وقوع بولان محاربه‌ده بر مقدار وفیات ایله حصن مذکور ضبط اولنه‌رق مرقوم شیخ ایله خیلوجه عرب تلف اولمشدر ♦ بوندن صکره باجله کیدوب جبل برعك ضبطی ایچون جبل مذکورك اتکنده (ساقیه) نام موقعده اردویی ایندیره‌رك تدابیر لازمه‌یه تشبث ایتمك اوزره محل مذکورده اقامتی اثناده فی ٢٢ ربیع الآخر ٦٧ تاریخنده کیجه بر قاچ ساعت بر علت وجعه مبتلا اولوب علت مذکوره‌دن ارتحال دار بقا ایتمسیله نعشی حدیده‌یه کوتوریلوب دفن اولنمشدر

مشارالیهك فجئهٔ وفاتی وقوعندن طولایی مسموماً وفات ایلدیکی بعضیلر طرفلرندن روایت اولنمش ایسه‌ده ولایتك اولوقت مستثنا بر محل اولدیغندن ارتق اوایله تدقیق و تحقیق ماده‌او نمامشدر

محمد سری پاشانك والیلکی

یمن دفترداری ومتوفای مشارالیهك مستشار خاصی اولوب میرمیرانلق رتبه‌سنی حائز اولان محمد سری پاشا بالطبع وکالت ولایته چکوب مؤخراً وزارتله اصالةً یمن والیسی نصب وتعیین بیورلمشدر
مشارالیهك مدتنده فی ۳ رمضان ٦٧ تاریخنده سالف الذکر شریف حسینك یکنی ابوعریش شرفاسندن شریف حسن بن محمد تهامهٔ یمانیه‌یی ضبط ایتمك زعمیله یام قبیله‌سندن وقبائل سائره‌دن التی بدی بیك قدر خزانه طوپ پلایوب (لحیه) اوزرینه تسلط ایده‌رك محل مذکور قلعه‌سنده بیك قدر سواری وپیاده و باشیبوزق عسکری بولندیغی حالده برقاچکون محاصره ایده‌رك مملکت الدن چیقه‌جغنه آز برشی قالشیکن حدیده‌دن ترتیب اولنان درت بلوك عساکر نظامیهٔ شاهانه ایله برقطعه طوب ودرت یوز قدر باشیبوزق عسکری سرچشمه عبدالبرج آغا رفاقتیله محل مذکوره سوق اولنه‌رق عساکر مرقومه مواصلتلریله برابر اشقیانك اوزرینه شدتلی هجوم ایلدکلرندن اشقیای مرقومه منهزم و پریشان اوله‌رق فراره‌شتابان اولدقلرندن لحیه قلعه‌سنده اولان محاصر بن دخی چیقوب جمله عساکر برلشوب اشقیایی بالتعقیب بدیوز قدرینی طعمهٔ شمشیر ایتدکدن بشقه اول اراالق قبائل مطیعه‌دن دخی خیلوجه تلف اولنمشدر
مشارالیهك امور ومصالح ولایتده کوستردیکی بعض بطائت واسرافات سببیله انفصالی وقوع بولمشدر

بوناپارت مصطفی پاشانك والیلکی

فی ٤ رجب ٦٨ تاریخنده بوناپارت مصطفی پاشا یمن والیلکیله کلمشدر ۰

مشارالیه مرکز حکومت اولان حدیده‌ده بعض مضارفانجه اصلاحات وتنقیحات ایده‌رك خزینه‌جه تصرف ایدوب مارالبیان (شحر) امیری ضبطنده قالمش اولان برقطعه طوبی دخی برصورتله استرداد ایتدکدن صکره حدیده توابع وحوالیسینك انضباط احوالی واصلاح خصوصات قبائل ضمننده بحراً حدیده‌دن حرکتله مخایه عزیمت ایدوب مخادن دخی اواثناده زبید ایله بیت الفقیه بیننده بولنان (زرانیق) قبیله‌سنده واقع اولان اختلاف وعصیان اوزرینه علی‌الفور زبیده کلسیله وکندوسی هرنقدر رأی وتدبیرده بوناپارت کبی ایسه‌ده هنوز موقعك احوالنه واقف اولمقسزین بعض نا اهلك اغفالاتنه قاپلسیله بلا تدبیر قبیلهٔ مرقومه‌یی اوروب بیت الفقیهه کیتمك ترتیبله اوچیوز نفردن عبارت اولان باشیبوزق عسکرینی اله‌رق زبیددن حرکت وقبیلهٔ مذکوره‌نك حدودینه صباحلین مواصلتله اوکرینه کلان چوبان مقوله‌لرینی اوروب وکسوب کیتمکده اولدیغی قبیلهٔ مرقومه کورنجه جمله‌سی قیام وحسینیه یولی اوزرنده اوچ ساعت‌بعد مسافه‌سی اولان اورمانلقده محاربه‌یه مباشرت اولنوب عسکر محل مذکوری حرب ایله کچمکده وقبیله اهالیسی دخی برطرفدن تجمع ایله کثرتلنمکده اولوب اورمانك نهایتنه وارنجه‌یه قدر زوال وقتی کلمش وموسم دخی شهر تموزك اواسطی اولمق جهتیله شدت حرو حرارتدن وصوسزلقدن عسکره تعب وکسل الویردیکنی وخصوصیله صباحدن اویله وقتنه دکین انداخت اولنان تفنکلرك ایشدن قالمش اولدیغنی قبائل مرقومه اکلاینجه بردن بره شدتله هجوم ایده‌رك طوب و بیراغی ضبط وعساکری هرجهتدن احاطه ایله اورتایه الوب قیرمقده اولدقلری حالده پاشای مشارالیه النده بولنان طبانجه‌لریله عربك هجوم و اقتحامی اره‌سندن قورتیلوب برقاچ نفر دائره‌سی خلق وسائره ایله بیت الفقیه یولنی طوتوب کیدر ایکن موقع مذکوره برساعت‌مسافه محلده قهرندنمی ویاخود نزول اصابتندنمی هرنه‌دن ایسه بغتةً اسبندن قوم اوزرینه دوشمش واغزی کپورمکده اولدیغندن توابعی صو کتوره‌رك ایچمسی ایچون ابرام ایتمشلر ایسه‌ده ایچمیوب

بنم اجلم كلدی صوبی یالکز باشیمه دوکون دیمسی اوزرینه صوبی باشینه دوکدکارنده همان تسلیم روح ایدەرك نعشی بیت الفقیهه قالدیریلوب قلعه یه دفن اولنمشدر • واشبو وقعه‌ده یوزدن متجاوز عسکر دخی شهید اولوب جمله‌سی بر بقعه‌ده دفن اولنمشلردر • زرانیق قبیله‌سی قاچ قسمدن عبارت اولدیغی ومشارالیهك محاربه ایلدیکی محل و بیت الفقیهله محل مذکورك بینی قاچ ساعت ایدوکی و ینه محل مذکوردن زبیدك قاچ ساعت اولدیغی ایکنجی جلدده تفصیلاً بیان اولنەجقدر

مطوش پاشانك ولایت وکالتی

وقعهٔ مذکوره فی ٢٧ رمضان ٦٨ تاریخنده وقوعبولوب لحیه قائممقامی بولنان میرمیراندن مطوش پاشا وکالت ولایته بکوب بش ماه قدر وکالت ایلدیکی مدتده بتون تهامهٔ یمانیه برحال اختلالده بولنه‌رق و مأمورین ایله عسکر انواع تحت جور وجفاده قالمشلردر

کرد محمود پاشانك والیلکی

فی ٢٩ صفر ٦٩ تاریخنده مارالذکر حجاز فرقه‌سی قومانданی فریق محمود پاشا رتبهٔ وزارتله ولی تعیین بیورلدیغندن برطابور عساکر نظامیه ایله برمقدار عساکر موظفه رفاقتنده اولدیغی حالده حدیده‌یه کلمشدر • مذکور زرانیق قبیله‌سنك تربیه وتنکیلیچون مشارالیهه تأکیداً ارادهٔ سنیه شرفتعلق ایتمش ایسه‌ده محمود پاشانك قدیمدن مصطفی پاشا ایله بینلرنده برودت ونفسانیت اولمسندن ناشی مشارالیهك بوصورتله وفاتندن محمود پاشا ممنون اوله‌رق کانونکین وعداوتنده مشتمل اولان علوغرضی بونکله اطفی ایدوب قبیلهٔ مذکوره‌یی تربیه ایتمك شویله طورسون بلکه تلطیف ایتدی

ولايتی اطلاق اولنمش وحديده مقر حكومت سنيه اوله ق مخلافی دخی مخا وزبيد وبيت الفقيه وزبيديه وابوعريش وجزان نامان قصبه‌لر اولوب مؤخراً بعض ولاة عظامك اقداملريله برع وملحان وحفاش وراس جبللريله عبس وبنی اسلم وباجل نامان محللر دخی تحت ادارهٔ حكومت سنيه‌يه النوب حديده‌يه الحاق ايدلمش وبالجمله يمن ولايتی ديلان محل بونلردن عبارت بولنمش وخطهٔ جسيمهٔ يمانيه‌نك محال سائره‌سی ينه برطاقم شيخلر اللرنده وحكم طغاة التنده قالمش اولديغی حالده مسافه‌نك دوربارشوكت‌قراره اولان بعديتندن واسباب نقليه‌جه كوريله‌جك مشكلاتدن ودولتعليه‌نك بربرينی متعاقب متوالياً ظهور ايدن برطاقم غوائلندن ناشی ولايت مذكوره همان سابقلری كبی برحاله كلوب توسيع دائرهٔ ولايت اولنه‌مديغی شويله طورسون برحسن اداره‌يه بيله موفق اولنه‌مامشدر

سويش قنالنك اچلمسندن طولايی جزيرة العربك نزد سلطنت سنيه‌ده دركار اولان اهميتی ووسائط نقليه دخی سهولت قزانديغی جهتله ارتق يمن اقليمی كبی برخطهٔ جسيمه ايله قطعهٔ عسيريه ازمنهٔ سالفه‌ده سلاطين عظام عثمانيه طرفلرندن قبضهٔ تسخيره كچوريلوبده حكومت مقدسهٔ سلطنت سنيه التنده بولنديغی حالده صكرلری برطاقم غوائل حيلولتيله بتون بتون الدن چيقمغه برشی قالمامش ايكن مذكور خطه‌لرك يكيدن انضمام قلمرو حكومت سنيه ايدلمسی واول باده ظهار بغی وشقاوت ايدن مرقوم عسير اميری محمد بن عايضك وخطهٔ عسيريه قبائلنك تربيه وتنكيل اولنمسی افكار خيرتدثار شاهانه‌لری اوزرينه كمال سرعت واستعجال اوزره سوق واعزامی خصوصنه ارادهٔ سنيهٔ حضرت ملوكانه شرفتعلق ايدن برفرقه احتياط عساكر نصرتمأثر شاهانه‌نك مجرد حسن موفقيت سنيهٔ جناب جهانداری ثمره‌سيله وجوده كتوردكلری فتوحات جليله ايكنجی جلدده ذكر اولنه‌جقدر كه قطعات مذكورهٔ جسيمه‌نك پادشاهمز افندمز حضرتلری الحق يكيدن فاتحی اولديلر * ونيجه سنه‌لردنبرو بويله حال خراب وپريشانيده قالمش اولان بلدلر وندنبو يله سايهٔ

عمران وآبهٔ تاجدارلریله ازسرنو کسب معموریت ایدرک نعم معدلت سنیه ایله متنعم اوله جقلردر

﴿ اخطار ﴾

{ عصر محاسن حصر جناب ملوکانه‌ده خطهٔ عسیریه و یمانیه‌نك ضبطی وقایعی اشبو تاریخمزه ایکنجی جلد اوله‌رق علاوه اولنه‌جقدر و بوده خطهٔ مذکوره اوزرنده اجرا ایدیلان حرکات عسکریه وحاصل اولان فتوحات و یکیدن ایدیلان تشکیلات و موقعك حال جغرافیسی و ابنیهٔ عتیقه و آثار قدیمه‌سی اهالینك عادات و اطواری و محصولات ارضیه وصناعیه‌سی و اراضینك قوهٔ انباتیه و کمالیه‌سی و بعض محاکمات معتنا بهاسنی شامل بولنه‌جقدر }

اشبو جلد اول معارف نظارت جلیله‌سی رخصتیله بیك ایکیوز طقسان بر سنه‌سی جمادی الاخرنده بصیرت مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

کتابده مذکور اولان ممالك وبلدان ومواضع ومحالك وجه تلفظلری

(حرف الهمزة)

(ابین) همزه‌نك فتحی و بانك سكونیله‌در ◆ عدن ابین اراضیسنه اطلاق اولنوب امرای حمیردن ابین نام کیمسه اراضیٔ مذکوره‌ده اقامت ایتدیکندن مضاف اولمشدر ◆ و (عدن ابین) دیو مشهوردر بر روایته کوره‌دخی مرقوم ابینك دکزنده بر جزیره‌ده اقامت ایتدیکندن (عدن ابین) دیو مذکور جزیره‌یه اطلاق اولنور ایمش

(اب) همزه‌نك کسری و بانك تشدیدیله‌در

(اسناف) همزه‌نك فتحی و سینك سكونیله‌در

(اهداد) همزه‌نك کسری وهانك سكونیله‌در

(آنس) همزه‌نك مدی ونونك سكونیله‌در

(اغبر) احمر وزننده‌در

(انود) همزه‌نك فتحی ونونك سكونیله زبانزددر ◆ بر ده (نواده) وارد که قتاده وزننده‌در (سام بن نوح) لك مرقدی اولان قریه‌در

(اهنوم) همزه‌نك فتحی وهانك سكونیه‌در

(اهجر) افضل وزننده‌در

(ارحب) همزه‌نك فتحی و رانك سكونیله‌در ◆ قبیله‌نك بولندیغی موضعك آدیدر

(احجل) همزه‌نك فتحی وحانك سكونیله‌در

(حرف الباء)

(برع) فرع وزننده‌در ◆ ذماره تابع بر حصنك آدیدر

(بعه) ثمره وزننده‌در ◆ ناحیه اسمیدر

(برع) زفر وزننده‌در ◆ جبل برعك اسمیدر

(بهال) بانك فتحیله در

(بون) بانك ضمی وفتحیله ده اولور

(بط) بانك فتحی ورانك وطانك سكونیله در

(بكیل) امیر وزننده در • همدان قبیله سندن بر جماعتدر

(براش) بانك فتحیله در

(بعدان) سحبان وزننده در

(بقعه) بانك ضمیله در • اوارضك ادیدر

(حرف التاء)

(تربیه) جهینه وزننده در • قریه نك اولدیغی موضعك ادیدر

(تعكر) تمر وزننده در • جبلك آدیدر • حضنده جبلك نامیله یاد اولنور

(تعز) تانك فتحی وزانك تشدیدیله در • یمن ملكلرندن برینك پای تختی ایدی

(تعبره) تانك فتحی وعینك سكونیله در

(تحیتا) تانك فتحیله در

(توعد) تانك ضمی وعینك فتحی ودالك سكونیله در

(تیس) تانك فتحی و یانك سكونیله در

(ترباد) تانك كسری ورانك سكونیله در

(حرف الثاء)

(ثلم) فتحتینله در • (ثلامه) زبانزد اولمشدر

(حرف الجیم)

(جبله) غرفه وزننده در • بلده نك اسمیدر • و (ذوجبله) دخی بر موضع آدیدر

(جبل) جبوندن مخففدر • (جبون) در صبور وزننده در

(جازان) وادینك اسمیدر • بو وادینك اسكله سی (جزان) دیو زبانزد اولمشدر

(جوف) خوف وزننده‌در • موضعك اديدر
(جهران) جيمك فتحی وهانك سكونيله‌در
(جراف) غراب وزننده‌در
(جند) فتحتيله‌در
(جرع) زبانزددر (جرعه) فتحاتله‌در • وغره وزننده‌ده اولور
(جربان) جيمك فتحی ورانك سكونيله‌در
(حرف الحاء)
(حبيش) زبير وزننده‌در
(حيصنه) جهينه وزننده‌در
(حيصنه) فرحه وزننده‌در • ساحل بحرده برقريه اسميدر
(حجر) حانك فتحيله‌ده وكسريله‌ده جائزدر • موضعك اديدر
(حبان) حانك فتحی وبانك تشديديله‌در • دره‌نك اسميدر
(حب) حانك فتحی وبانك تشديديله‌در • (سبأ) مضافاتندن برقلعه‌نك
اسميدر • وحضر موتده برطاغك دخی آديدر
(حدين) حانك فتحی ودالك تشديديله‌در
(حنفر) حانك فتحی ونونك سكونيله‌در
(حراز) حانك فتحيله‌در
(حاشد) شينك كسريله‌در
(حولان) فتحاتله‌در
(حدا) حانك فتحيله‌در
(حشب) زبانزد اولمشدر (حوشب) اولوب جوهر وزننده‌در • ناحيه‌نك
اسميدر
(حفاش) حانك فتحی وفانك تشديديله‌در
(حجريه) زبانزددر (حجر) فتحيله‌در • بوده بشقه برموضعك اديدر
(حضيريه) زبانزددر (حضير) اولوب سفينه وزننده‌در

(حما) عصا وزننده در

(حشا) حانك فتحيله در

(حبش) حبس وزننده در

(حمل) ثمر وزننده در

(حمه) حانك فتحيله در

(حزنة) حانك فتحی وزانك سكونيله در

(حذران) فتحاتله در

(حجار) حانك فتحی وجيمك تشديديله در

(حرف الخاء)

(خزع) نزع وزننده در

(خيس) خانك كسريله در ● موضعك آديدر

(خيم) خانك فتحيله در ● اوطاغلرك اسميدر

(خبت) خانك فتحی وبانك سكونيله در ● قرای زبيددن برقريه در

(خدد) زفر وزننده در

(خزف) نتف وزننده در

(خلقه) فتحاتله در

(حرف الدال)

(دمت) دالك فتحی وميمك وتانك سكونيله در ● بلادك اديدر

(دارم) الك مدی رانك كسری وميمك سكونيله در

(دمنة) دالك كسريله در

(دعام) غراب وزننده در

(حرف الذال)

(ذمار) سحاب وزننده در ● ذمار نام ملك بنا ايتديكندن انكله نامدار اولمشدر

(ذمرمر) صفرجل وزننده در ● حصنك اديدر

(ذخر) كنف وزننده‌در ٭ بر طاغك آديدر

(ذنوب) صبور وزننده‌در

(ذراع) كتاب وزننده‌در

(ذمويان) و (دلان) قريه‌لری ذمار قريننده اولوب نسخوانی دلبرلكده يك مشهوردر

(ذبيان) فتحاتله‌در

(ذبغان) فتحاتله‌در

(حرف الراء)

(ريشه) رانك كسريله‌در ٭ قريه‌نك اسمی اولوب قبيله‌نك پدری آدينه منسوبدر

(ريشان) سلمان وزننده‌در ٭ ايين ملحقاتندن برحصن آديدر ٭ و (معجم) نام محل اوزرينه حواله بولنان طاغك اسميدر

(رس) رانك فتحی وسينك شده‌سيله‌در ٭ (آذربيجان) الكاسنده بروادی اسمی اولوب مذكور وادی اوزرنده وقتيله بيك قدر شهر وقصبات وقرا اولديغی روايت اولنور ٭ و (جبل رس) دخی مذكور وادی طافرندن بری اولمق كركدر

(رغبل) جعفر وزننده‌در

(رمله) ثمره وزننده‌در

(رمه) ثمره وزننده‌در ٭ ناحيه‌نك اسميدر ٭ و برحصنك دخی اديدر

(رحبه) قحبه وزننده‌در ٭ حمير قبيله‌سندن بر بطن اوله‌رق بطن مذكور قبيله‌يه اسم اولمشدر ٭ مرقومك اوزدمره يول آچمی امامه قحبه‌لك ايتمك ديمك اولوب قبيله‌سنك قحبه وزننده كلمسی دخی اتفاقات غريبه‌دندر

(رحبه) جرعه وزننده‌در ٭ صنعا قربنده بردره آديدر

(ريم) رانك فتحيله‌در

(رداع) رانك كسريله‌در

(رباك) رانك ضميله در
(رياب) رانك كسريله در
(رصاص) سحاب وزننده در
(حرف الزاء)
(زيلع) صيقل وزننده در * حديده سنجاغی ملحقاتندن حبش ساحلنده
بر بلده نك اسميدر
(زهر) هانك كسريله در
(زحف) زانك فتحی وحانك سكونيله در
(حرف السين)
(سرحه) طلحه وزننده در
(سواد) سينك فتحيله در
(سر) سينك كسری ورانك تشديديله در * واديك وناحيه نك اسميدر
(سفال) سينك فتحله در
(سنبات) سينك ضميله در
(سخن) سينك كسريله در
(سود) سينك ضميه ودالك سكونيله در
(سجده) غرفه وزننده در
(سعوان) سينك فتحی وعينك سكونيله در
(سارح) رانك كسری وحانك سكونيله در
(حرف الشين)
(شعب الصاقره) شينك كسريله در * يول و وضعك اديدر
(شرعب) جعفر وزننده در
(شروات) شينك فتحی ورانك سكونيله در
(شبام) شينك ضميله در
(شمات) شينك فتحيله در

(شعر) كتف وزننده در

(شذبه) فتحه‌لرله در

(شلاله) شینك فتحه‌یله در

(شها) فعال وزننده در

(شواع) شینك ضمه‌یله در

(شحر) بحر وزننده در ٭ شینك کسریله‌ده زبانزددر ٭ عمان ایله عدن بیننده وقع ساحلك اسمیدر

(شغل) شینك فتحی وعینك سکونیله در

(حرف الصاد)

(صعده) حمزه وزننده در

(صبر) کتف وزننده در ٭ تعز اوزرینه حواله بونان طاغك اسمیدر

(صبر) صادك کسریله در ٭ عدن ابین ارضینده برطاغك ادیدر

(صیره) بلاد جوفده بوفهم جماعتندن برخانانك اسمیدر

(صیره) تمره وزننده در ٭ برموضعك دیدر

(صعفان) صادك فتحی وعینك سکونیله در

(صروم) صادك فتحیله در

(صهبان) صادك فتحی وهانك سکونیله در

(صراره) صادك فتحیله در

(صبیح) شریف وزننده در

(حرف الضاد)

(ضفوف) صبور وزننده در

(ضع) ضادك کسریله در

(ضحی) غنی وزننده در ٭ یانك تشدیدیله در ٭ قریه‌نك اولدیغی موضعك ادیدر

(حرف الطاء)

(طرف) فتحتیله‌در ٭ ناحیه اسمیدر

(طهران) طانك کسریله‌در

(طواهر) طانك فتحیله‌در

(طلیلی) زبانزنده‌در ٭ (طلال) ذر ٭ امیر وزننده در ٭ مذکور لغتك برمعناسی هدر اولان دمه دینوب پاشای مومی‌الیهك دمیده محلی مذکورده هدر اولمسی اتفاقات غریبه‌دندر

(حرف الظاء)

(ظفار) قطام وزننده‌در ٭ صنعا قربنده بر بلده اديدر ٭ و ينه يمنده (مرباط) قربنده برشهر اديدر ٭ وصنعانك جانب يمين وجانب شمالنده برر حصن اسملريدركه برينه (ظفار زيد) وديكرينه (ظفار الظاهر) دينلور

(ظاهره) هايله وزننده‌در

(حرف العين)

(عروس) صبور وزننده‌در ٭ قريه‌نك اسميدر

(عروسين) عينك فتحيله‌در ٭ حصنك اديدر

(عفاره) خساره وزننده‌در

(عر) عينك ضمى ورانك تشديديله‌در

(عزان) عينك فتحى وزانك تشديديله‌در ٭ (عزان خبت) و (عزان ذخر) برر حصنك دخی اديدر

(عدن لاعه) برقريه‌در ٭ بو (عدن ابين) ديدكلرندن بشقه‌در ٭ اصل (لاعه) صبر نام جبلده بر بلده‌در ٭ وعدن اكا مضاف اولديغندن انك ايچون عدن لاعه دينلمشدر

(عراس) عينك ضميله‌در ٭ بلادك اديدر

(عسان) عينك فتحيله‌در

(عتبه) عينك ضمى وتانك سكونيله در
(عرن) فتحاتله در
(عجله) فتحاتله در ٭ قريه نك اديدر
(عدينه) جهينه وزننده در
(عماقى) زبازدر ٭ (عماق) كتاب وزننده در ٭ موضعك آديدر
(عولى) عينك فتحيله در
(عدان) سحاب وزننده دكز يالوسنه دينور ٭ عدنك اصل اسمى عدان اولمقده كركدر ٭ وياخود حرف همزده بيان اولنديغى اوزره ابينك عدنيدر
(حرف الغين)
(غيل) ميل وزننده در ٭ موضعك اديدر
(غران) غينك فتحيله ورانك تشديديله در ٭ موضعك اديدر
(غارن) غينك مدى ورانك ودالك سكونيله در ٭ حصنك اديدر
(غمدان) غينك ضمى وميمك فتحيله در ٭ موضعك اديدر
(غربان) غينك فتحى ورانك سكونيله در
(غشيق) غينك فتحيله در
(حرف الفاء)
(فارع) رانك كسرى وعينك سكونيله در
(فله) فانك فتحيله در
(فده) فانك كسريله در
(فروات) فانك فتحى ورانك سكونيله در
(فج عطان) عطان رمان وزننده در
(فرسان) فتحاتله در ٭ قبيله لقبيدر ٭ وبحر احمرده بر جزيره نك دخى اسميدر
(حرف القاف)
(قرن بقل) قافك فتحى ورانك سكونيله در ٭ حصن اديدر ٭ قارن

مخففدر
(قعطبه) قافك فتحی وعینك سكونیله در
(قصیبه) جهینه وزننده در * موضع اسمیدر
(قطیل) امیر وزننده در
(قوزین) قافك فتحی وواوك سكونیله در
(قصین) قافك فتحی وصادك تشدیدیله در
(قوقین) قافك ضمی وواوك سكونیله در
(قواریر) قافك فتحیله در

(حرف الكاف)

(كم) كافك فتحیله در
(كحلان) عثمان وزننده در
(كنینه) سفینه وزننده در * قریه نك وحصنك اديدر
(كنن) فتحتینله در * طاغ اسمیدر

(حرف اللام)

(لحج) لامك فتحی وحانك سكونیله در * (بانیسی اولان لحج بن وائل قطن) اسمیله مسمادر
(لوز) لامك فتحی وواوك سكونیله در
(لكمه) لامك فتحی وكافك سكونیله در
(لاعه) حرف عینده كچدی

(حرف المیم)

(مأص) فتحتنیله در
(ملح) فتحتینله در * طاغده بر موضعك اديدر
(مسافر) میمك فتحیله در * بلده نك اسمیدر * وهمدان قبیله سندن بر جماعتك پدری اسمیدر
(مور) جور وزننده در * ابوعریشك جهت جنوبیه سنده وزبیدك جهت

شماليه سنده واقع بالجمه قريه‌لرك ساحلی اسميدر
(مدع) عنب وزننده‌در
(منقب) مقعد وزننده‌در
(منيف) مجيب وزننده‌در ٭ تعز اوزرينه حواله بولنان صبر جبلی اوزرنده برقلعه‌نك اسميدر ٭ ولحجه تابع ينه بر قلعه اسميدر ٭ وبرطاغك اديدر
(منبر) ميمك فتحی وعينك سكونيله‌در
(مأرب) منزل وزننده‌در ٭ مملكه‌بی شامل برموضع اديدر ٭ و(سبأ) دينيلان يردر ٭ و (ازد) بلادنده بربلده‌دركه حضرموت طاغلرينك نهايتنده واقعدر
(مخلاف) محراب وزننده‌در ٭ (كوره) (جند) (رستاق) (طسوج) يعنی قضا وسنجاق ديمكدر
(مصباح) ميمك كسريله‌در
(مسار) ميمك فتحيله‌در
(مرهبه) ميمك ضمی ورانك سكونی وهانك كسريله‌در
(مشكل) ميمك فتحی ونونك سكونيله‌در
(ملحان) ميمك كسری ولامك سكونيله‌در ٭ ناحيه وطاغك اديدر
(مخادر) ميمك فتحيله‌در
(متيم) معظم وزننده‌در
(مداعس) ميمك فتحی وعينك كسريله‌در
(مبين) محسن وزننده‌در
(محوت) ميمك فتحی وحانك سكونيله‌در
(مخا) عصا وزننده‌در
(ماذن) صاحب وزننده‌در
(منقذ) محسن وزننده‌در
(مصنعه) ميمك فتحی وصادك سكونيله‌در

(موزع) زانك فتحی وعینك سكونیله در

(مقرانه) میمك كسری وقافك سكونیله در

(مجا) میمك فتحی وجیمك سكونیله در

(منسكین) میمك فتحی ونونك سكونیله در

(مجالین) میمك فتحیله در

(مفرح) میمك فتحی وفانك سكونیله در

(مصفریه) بابزددر (مصفر) اولوب محدثه وزنده در

(حرف النون)

(نهم) نونك ضمیله در

(نخل) نونك فتحی وحانك سكونیله در

(نجه) نونك فتحیله در

(نعاش) نونك كسریله در

(نعص) نونك ضمیله در

(نجران) سكران وزننده در ٭ موضعك ادیدر ٭ محل مذكورسنهٔ هجریه نك اون اوچنجی سالنده فتح اولنمشدر

(نقم) نونك ضمیله در

(حرف الواو)

(ودید) واوك فتحیله در

(وعلان) سحبان وزننده در ٭ حصنك ادیدر

(وعیله) جهینه وزننده در

(وداعه) سحابه وزننده در ٭ ناحیه نك اسمیدر

(وعر) واوك فتحی وعینك سكونیله در

(وصاب) واوك فتحی وصادك تشدیدیله در ٭ وصاب علیا وسفلا نامله ایكی وصاب اولدیغندن (وصابین) دینور

(حرف الهاء)

(همدان) سلمان وزننده‌در * قبیله‌نك ادیدر

(هیوه) هانك فتحی و یانك سكونیله‌در

(هزم) زبازددر (هزم) زبیروزننده‌در * و (ذوهریم) بلده‌نك اسمیدر

(هجه) هانك فتحی و یانك سكونیله‌در

(هجر) فتحتینله‌در * بلده‌نك ادیدر

(حرف الیاء)

(یعر) یانك فتحی وعینك سكونیله‌در

(یافع) فانك كسریله‌در * و (رعین) اراضیسنده برناحیه اسمیدر *

(ذورعین) زبیروزننده ملوك حمیرن برینك لقبیدر * و (رعین) ملك مزبورك بنا كردسی اولان حصنك ادیدر * و برناحیه‌یه‌ده اسم اولمشدر

(یرم) یتیم وزننده‌در * بلده‌نك بولندیغی موضعك ادیدر

(یفمات) یانك فتحی وفانك سكونیله‌در

(یفاع) سحاب وزننده‌در

[illegible]

ایشته شمدی میرالآی دلیر عسکری
یعنی راشد بك افندی ادیب و اهل فن

جمع ایدوب سلك اللآل نظمه بر تاریخ نو
کاولدی هر بر سطری کویا رشتهٔ درعدن

اویله بر تاریخ کیم هر لفظی بر فصل الخطاب
اویله بر تاریخ کیم هر حرفی بر کنج سخن

اویله بر تاریخ رعنا تحفهٔ نادیده کیم
اولسه شایاندر اکر ارایش هر انجمن

سالجه مبدأ بو تاریخه طقوز یوز بر اولوب
عصر حاضرده نهایت بولدی با طرز حسن

مندرج کیفیت پیشین و طور و اپسین
منفهمدر صورت حال و وقوعات کهن

بو کتاب الدن اله کزسون اوقونسون دائما
واقف حال عین اولسونلر ابنای وطن

قیلدی تاریخ دوتا ترتیبنه انشا « سنیح »
اولدی بر ممدوح اثر تاریخ صنعا و یمن

١٢٩٠ ١٢٩٠

نفس صنعا اهالئ اشرافندن اولوب علمای کرام وادبای بنامدن شاعر ماهر ومنشئ کامل ویمن ولایتی تحریرات عربیه باش کاتبی فضیلتلو قاضی حسین جغمان افندی انشاد بیوره رق صنعادن بالخاصه کوندرمش اولدقلری تقریضدر

ابتهجت ارض الیمن * بما اتی فیها علن
بأبیض مسود * کمثل ربات الوسن
وصارت الارض به * کالروض با کره هتن
وضحکت ازهارها * مثل الربیع فی الزمن
وعطرت ارجاؤها * به کطیب ذی ثمن
وافتخرت بنیلها * ذکرا جمیلا وحسن
وشکرت سعی الذی * قام به من غیر من
احمد من فاق الاولا * راشدها ومن من
نبل ادیب من هو * الندب الهمام المؤتمن
میرالای من له * سیف علی کل الفتن
الضارب الهمام اذا * غضنفر الهیجاء حن
ومن اذا ما حرکت * اجناده العاصی سکن
سل عنه ایام السری * فی حرب ابناء الدمن
نسل یزید اذ عصا * وصار فی البغی الأذن
بغی له من جده * مسلسل بعن وعن (۱)

وسل مناظر السقا * وريده تخبرك من
وسل حرازا والذى * للكفر حقا قد بطن{٢}
وسل جبال ريمة * فيها غدى الاسد الاسن
مصا دما بنفسه * كل الحروب والمحن
اوصاب مع نوا * حيها فكم فيها كمن
مع قلم يراعه * مفنن فى كل فن
عين معين ادب * فا طلبه يامن يطلبن
فاق على كل ذوى * الاداب فى هذا الزمن
متفقات ارضنا * فيه الفروع والشجن
لذاتى تاريخه * فروع اخبار اليمن ١٢٩١
لذاك صار شاوه * يعلو المعالى بالعلن
ذاك جميع حاصل * عن مولا كل من
ولحظة المولا الذى * لله فينا مؤتمن
{عبد العزيز}سيد السادات * ذى الخلق الحسن
سيف اله سل له * لدينه جد الحسن
حامى حما الحجاز عن * كل المصائب والفتن
فخر الملوك اصيد من * آل عثمان ومن
خليفة الله على * العباد معدن الفطن
ابقى الاله ملكه * فهو المليك المؤتمن

(١) عسیر امیری محمد عایضك کنیه‌سی یزید اولوب ومسکن ومأواسی دخی جبال (سرا) اوله‌رق محاربات واقعه ایسه جبال مذکوره اوزرنده اولدیغندن ناظم مومی‌الیه بو بیتلرله محمد عایضك سلالۀ یزیددن اولدیغنی وپدری دخی دولت علیهنه برقاچ دفعه عصیان ایلدیکنی ووقعۀ کربلادن طولایی من الاجداد موروث اولان طغیانلرینی ایما ایدر

(٢) بو بیتدن مراد دخی جبل حراز شیخی اسماعیل داعینك مذهب باطنیه رئیسی اوله‌رق ومذهب مذکوره عقیده‌سنك مرتبۀ شرکده بولنمسندن داعیٔ مرقومك بطلانی ایمادر

يمن و صنعا تاريخنك ايكنجى جلديدر

اثر

الحاج احمد راشد ميرالاى اعضاى مجلس خاصه

خطۀ عسيريه و يمانيه اوزرنده اجرا ايديلان حركات عسكريه
و وقايع حربيه و جغرافيايى شاملدر

تاریخ صنعا ویمن

{ جلد ثانی }

بسم الله الرحمن الرحیم

{ مقدمه }

{ عسیر امیری محمد ابن عایضك بيك ایکییوز یتمش طقوز سنهٔ هجریه‌سنده تهامهٔ یمانیه اوزرینه وقوعبولان حرکات تجاوزکارانه‌سنه حدیده متصرفلکی طرفندن ارائه اولنان مقابله‌یه قارشو طوره‌میوب رجعت ایلدیکی وپازده تجاوز اولدیغی محللردن بعض بنادرك تحت تصرفنده قالدیغی وفقط صکره‌ینه حکومت سنیه جانبندن استرداد بیورلدیغی وقایعی بوندن اول محلنده بیان اولنمشدر

مرقوم محمد ابن عایض اولوقت سلطنت سنیه‌نك عفو عالیسنه مظهر اولەرق عهده‌سنه میرالامرالق رتبه‌سی توجیهیله برابر دردنجی رتبه‌دن

مجیدی نشان ذیشانی دخی احسان اولندقدن صکره عسیر قطعه سنك
ادارهٔ امور ملکیه سی کمافی السابق عهده سنده قالمق اوزره عسیر
قائممقامی نصب اولندی . مرقوم هر نقدر بو صورتله نائل نعم جلیله
ومستغرق یم الطاف علیه اولدی ایسه ده طینت اصلیه سنده مرکوز
اولان دنائت واهانت سببیله کوردیکی لطف ونعمتك قدر وشکرینی
بیلمیه‌رك وارتق قبوغنه صیغه‌میه‌رق درونده صاقلدیغی وضمیرنده
بسله‌دیکی افکار شقاوتك آثارینی اظهار و بتون بتون خطهٔ یمانیه‌یی
دست نخوت پیوستنه المق زعم عاطلیله خطهٔ مذکوره اوزرینه تجاوز
وتعدی یه قرار وعسیر مشایخ واهالیسندن برچوق کیمسه‌لری باشینه
جلب و جمع ایتمکده اجبار ایله تحشید ایده بیلدیکی حشراتدن وعونهٔ
خونه سندن مرکب برجم غفیر ایله اولا حدیده نك ضبط وتسخیری ضمننده
عسیردن حرکتله حدیده متصرفلکی تحت اداره سنده وکذرکاه اولان
بنادر وقرا وقبائلی حدیده‌یه قدر اوروب ویاقوب یتمش سکسان
یدی سنهٔ هجریه سی رمضان شریفنك اوچنجی کونی حدیده‌یه
مواصلت ایلدیکنده وقوعبولان محاربه‌ده مرقومك نصورتله دوچار
پنجهٔ خذلان ونه وجهله تار مار و پریشان اولدیغی وقایعی دخی یازلمشیدی

مرقومك بو دفعه کی شقاوتی وحدیده‌یی اورمق اوزره وقوعبولان

حركتی جدیده متصرفی حلبلی علی پاشا طرفندن جده ولایتیله امارت مکهٔ مکرمه‌یه یازلدیغی کبی دربارشوکتقراره دخی عرض اولنمش وعاصیٔ مرقوم بوصورتله ینه کوسترمش اولدیغی حرکات باغیانه سیله قهر وغضب سلطنت سنیه‌یی دعوت ایتمش اولدیغندن وافکار عدالت اثار پادشاهی ایسه حضور عباد ودوام اسایش بلاد قضیهٔ خیریه‌سنه معطوف اولوب قطعهٔ یمانیه‌جه عاصیٔ مرقومك نان کورلکله ایقاد ایلدیکی مشعلهٔ شورش وفسادی همان اخماده امر وفرمان مهابت عنوان جناب شهنشاهی شرفتعلق بیورلمشدر

جناب حق ولی‌نعمت بی منتمز شهنشاه موفق افندمز حضرتلرینی جهان طوردقجه اریکه پیرای شوکت وعافیت بیورسون هرقنغی امره افکار شاهانه‌سی معطوف اولسه دلخواه مکارم اکتناه تاجداریلری اوزره منصه پیرای حسن حصول وفلك نیت معالی منقبت ملوکانه‌لری قنغی جهته بادبان کشای عز واقبال اولسه ساحل مقصوده موصول اولوب سایهٔ موفقیتوایهٔ جناب ظل اللهیده مقتبس انوار تجلیات وتوجهات سنیه اولان الیوم مسند نشین صدارت عظمی سرعسکر ظفر رهبر فخامتلو دولتلو حسین عونی پاشا حضرتلری دخی شمدی‌یه قدر کرك اوقات حربیه وشورش وکرك ایام حضر واسایشده هر بر مأموریت علیه سنده مظهر توفیق خدای متعال وعسکرلکك اعتلای شوکت وشانی امرینه

مصروف اولان افكار ومهمات عاليهٔ جناب شهنشاهی‌یی دلخواه عالئ حضرت ملوكانه موجبنجه موقع فعله ایصال بیوردقلری مثللو اشبو مسئلهٔ یمانیه اوزرینه سوق عسكر ظفر سمیر وباغئ مرقومك قهر وتدمیر اولنمسی خصوصنه مهابت افزای صدور اولان امر وفرمان عدالتعنوان حضرت پادشاهی‌یی علی العجله انفاذ واجراده صرف ما حصل رؤیت واقتدار وهمان اتی الذكر قوهٔ عسكریه ومهمات حربیه‌یی سوق واعزام ایتمشلردر ﴾

الحاج احمد راشد

﴿ عسیر قطعه‌سنه فرقهٔ احتیاطیه‌نك سوق واعزام اولندیغی ﴾

باغئ مرقومك تربیه وتنكیلیچون اون التی طابور اولمق اوزره افراد احتیاطیه‌دن بش الای پیاده وبر طابور طوبجی تشكیلی ونظامیه احتیاط طوبجی الایندن دخی بر طابور علاوه وترفیقی ایله بر فرقهٔ عسكریه‌نك ترتیب واعزامی قرار كیر اولوب بو قوهٔ عسكریه‌نك تشكیلیچون سلاح التنه چاغریلان افراد احتیاطیه طاقم طاقم ورود ایدرك طابور والایلری درسعادتجه عجالةً ترتیب اولنمغه باشلیوب فرقهٔ مذكوره قوماندانلغی متحیزان فریقاندن محمد ردیف پاشا حضرتلرینك عهدهٔ استیهالنه احاله بیوریله‌رق اركان حربیه میرلواسی احمد مختار پاشا واركان حربیه میرالایی حسین فوزی واركان حربیه قائممقامی علی بكلر ومكتب فنون حربیهٔ شاهانه كتابت خواجه‌سی قائممقام سلیمان بك واركان حربیه ضابطاننددن دها اقتضا ایدن بك وافندیلر دخی مشار الیهك معیتنه ویریلوب اداره مأمورلری دخی تعیین ایله فرقهٔ مذكوره‌نك مأمورین حربیه وقلمیه‌سیده بریاندن بو صورتله تشكیل اولنمقده ایدی

وقا که محمد عائضك حدیده‌یی شدیداً محاصره ایتدیکی وایشك تهلکه‌لی اولدیغی عدندن بالتلغراف دفعهً خبرالنمسی اوزرینه ایشده فوق‌العاده اهمیت اولدیغندن باغی مرقومك حرکات تجاوزکارانه‌سنه مقابله ایچون برآن اقدم یتشمه‌سنك شدت لزومی حس اولنه‌رق سکسان یدی سنه‌سی رمضان شریفنك اون سکزنجی بازار کونی سلیمیه قشله‌سنده هنوز تشکیلی اولنه بیلمش اولان بش طابور پیاده ایله قویرقدن طولار ایکی بچق چاپنده چلیك ششخانه‌لی طوپلردن بر بطریه طوپ بش قطعه واپوره ارکاباً ومومی الیه میرلوا احمد مختار پاشا قومانداسیله طوغریدن طوغری‌یه حدیده‌یه سوق واعزام اولندی ایسه‌ده اوچ کون صکره حدیده‌نك محمد عایض طرفندن ضبط اولندیغنه دائر عدندن درسعادته کشیده اولنان وکاذب اولدیغی اون بش یکرمی کون صکره تبین ایدن بر تلغراف اوزرینه سالف‌الذکر فرقهٔ متعازمه‌یی یالکز براقامق ایچون قوماندان مشار الیه ردیف پاشا حضرتلری دخی پاشای مومی الیهدن اون کون صکره یعنی شهر مذکورك یکرمی طقوزنجی پنجشنبه کونی درسعادتدن حرکت ایلدکاری مثللو صورت تشکیلی ختام بولان یدی طابور پیاده ایله نظامیه طوپجی طابوری بلوکلرینك بقیه‌سی دخی مشار الیه حضرتلرینی متعاقباً لیلهٔ عید فطرده حرکت ایتدی • ومذکور طابورلرك ترتیبی عقیبنده تشکیل اولنمش اولان بشنجی الایك درت طابوری وافرا احتیاطیه‌دن تشکیل اولنان بر طابورلق طوپجی ضابطانی دخی بعدالعید ایام مختلفه‌ده سوق وتسریب اولندیلر

ذاتاً حجاز فرقهٔ عسکریه‌سی قوماندانی اولوب ده مکهٔ مکرمه‌ده بولنان میرلوا حسن پاشا دخی جده‌دن بر طابور عساکر شاهانه ایله ایکیبوزه قریب باشیبوزق سواری عساکرینی بالاستصحاب بحراً حدیده‌یه حرکت ایتمش اولدیغی وحدیده‌ده ایسه اولدن ایکی طابور دها بولندیغی ومومی الیه احمد مختار پاشاده معیتی موجودی اولان بش طابورله طوغریجه محل مذکوره کتدیکی جهتله

حديده‌ده اولان قوت سكز طابوره بالغ اولمش ايسه‌ده چه سود كه عسيراولر اولجه پريشان اولوب كيتدكلرندن ارتق حديده‌جه قوت بولندرمغه وتكرار عسكر سوق ايتمكه حاجت قالمامش ايدى

{ ١٢٨٦ } بورادن اشاغى اولان تاريخلر سنهٔ روميه اعتبارى ايله اولديغى اخطار اولنور }

قوماندان پاشا حضرتلرى درسعادتدن حركتله بيك ايكيوز سكسان التى سنهٔ روميه‌سى كانون اولنك يكرمى دردنجى كونى جده‌يه مواصلت ومحل مذكورده امير مكهٔ مكرمه دولتلو سيادتلو شريف عبداه پاشا وجده واليسى دولتلو خورشيد پاشا حضراتى ايله برلشه‌رك ارباب وقوفدن بعض ذوات دخى حاضر اولديغى حالده عسير اوزرينه اوله‌جق حركاتده قنفده‌نك مبدأ حركات اتخاذ اولنمسى تنسيب وتصويب اولنديغندن مومى اليه احمد مختار پاشانك موجود معيتى اولان بش طابوردن برينك دها حديده‌ده اولدن موجود بولنان ايكى طابورك يانده ترك ايتمسى وذاتاً محل مذكورده اولان ميرالاى احمد مخلص بكك قومانداسنه ويرمسى وكندوسنك ديكر درت طابور وطوبجيلر ايله قنفده‌يه سريعاً كلمسى ومومى اليه حسن پاشانك دخى جده‌دن كوتورديكى طابورله ينه جده‌يه عودت ايتمسى امرلرى مأمور مخصوص ايله مومى اليه احمد مختار پاشايه كوندرلدى • ومؤخراً موجبنجه مومى اليه حسن پاشا بر طابورله جده‌يه عودت واحمد مختار پاشا دخى قنفده‌يه مواصلت ايتدى

قوماندان پاشا حضرتلرى دخى جده‌يه كلمش اولان طابورلرك ايكيسيله جده‌دن حركتله سال مذكور كانون اولنك اوتوزنجى چهارشنبه كونى اخشام اوزرى قنفده‌يه مواصلت ايدوب فرداسى پنجشنبه كونى عساكر شاهانه ومهمات وارزاقك اخراجنه بدأ ومباشرت اولنه‌رق جده‌دن دخى پيدرپى طابورلر

ومهمات وارزاق ایام مختلفه‌ده قنفده‌یه کلمکده بولندی • وقنفده‌دن برساعت بعد مسافه خارجنده وعسیرلو اداره‌سنده کائن (ام الجرم) نام محلده صو وحطب بولندیغی جهتله محل مذکور اردوگاه اتخاذ اولندی

کرك درسعادتدن حرکت ایدن یدی طابور وطوبجیلرك وکرك احمد مختار پاشا ایله حدیده‌دن کله‌جك اولان درت طابورك قنفده‌یه مواصلتلری ارقه‌سی سنهٔ مذکوره کانون ثانیسنك اون اوچنجی چهارشنبه کونی الندی • ومکهٔ مکرمه امیرینك برادری میرمیران کرامدن عبداله پاشا دخی تسهیل مصلحت ایچون معاونات فعلیه ضمننده بوارالق قنفده‌یه کلدی

ذاتاً محمد ابن عایضك تحت اداره‌سنده بولنان وتهامه اراضیسنده کائن (حلی) قبائل جسیمه‌سی شیخ المشایخی شیخ عمر شهر مذکورك یدنجی پنجشنبه کونی قنفده‌یه کله‌رك عرض انقیاد ایدوب اردونك حرکاتنجه لازم کلان خدمت دلالتی ووقعجه سائر خدمات مقتضیه‌یی ایفا ایده‌جکی وکندو قبیله‌سی خلقندن درتیوزه قریب دوه تدارك ایله کتوره‌جکنی افاده وتعهد ایتدکدن صکره یدرپی دوه تدارکنه باشلدی • وکتورمکده اولدیغی دوه‌لر دخی برطرفدن اشترا اولندی

اول باول تشکیل اولنوب‌ده قنفده‌یه ورود ایدن طابورلرك ارقه‌سی الندی ایسه‌ده ایلرویه حرکت ایچون ایجاب ایدن مکاری حیواناتی هنوز الده ایدیله‌مامسندن ومحل مذکورده مبایعه اولنه‌جق دوه‌لر دخی تیز الدن تدارك ومبایعه اولنه‌مامسندن طولایی ضروری برمدتجك قنفده‌ده اتخاذ اولنان اردوگاهده ارام اولنمق لازم کلدیککندن ابوارالق (بنی شیب) و (آل سلیمان) و (بلحارث) و (آل کثیر) و (عوامی) و (بالقرن) و (بلسمر) و (شمران) و (ابوالریان) و (بنی سهیم) و (بنی رزق) و (بنی بحیر) و (عماره) و (آل هشیم) قبائلی مشایخ وکبراسی اردویه کله‌رك عرض اطاعتله استیمان ایتدیلر • وینه برادر امارتپناهی سعادتلو حسین پاشا حضرتلری یده (لیث) دن

قوماندان پاشا حضرتلريله كورشمك ودوه تداركنجـه ارائهٔ تسهيلات ايتمك اوزره قنفده‌يه كلدی

قنفده‌دن حركات تعرضيه‌يه بدأ اولنديغی

بو صره‌ده دوه تداركيچون اوغرا نيلان صعوبات درجهٔ تعريفـدن بيرون اولوب هله جد اولسون محضا الطف خدا واقدام قوماندان وامرا ثمره‌سی اوله‌رق بر درتيوز اللی‌يه قريب دوه هنوز استيمان ايدن قبائلدن مبايعه ومكهٔ مكرمه جهتندن وسائره‌دن كذلك مبايعـه وتدارك اولنان دوه‌لرك جمله موجودی ماه مزبورك اون سكزنجی بازار ايرتسی كونـنـه دكين بشيوز التمش رأسی تجاوز ايلديكندن قنفده‌يه مواصلتك يكرمی ايكنجی كونی حركات تعرضيه‌يه بدأ ايدلدی

قنفده مبدأ حركات اتخـاذ اولنديغی كبی هدف مطلـوب دخی اللی درت ساعت مسافده‌ده وجبل سراده واقع سوغا اولديغندن ابتدا محـائل نقطه‌سی طوتيلق اوزره خط حركات (قوز بالعير) و (مشرف) و (حجابه)و (جهفه) و (بارك) و (بقره) نامـنده اولان محللر اوزرندن قوراق لازم كلديكندن ماه مزبورك يكرمی برنجی پنجشنبه كونی ميرالای عثمان بك وار كان حربيـه قائمقامی علی رضـا بك رفاقتلريله برنجی الايك برنجی وايكنجی وايكنجی الايك برنجی طابورلری قنفـده‌يه اون ايكی ساعت مسافـده اولان وماء جاری بولنان (مشرف) نام موقعه سـوق واعزام اولندی

اشبو برنجی قافـله‌نك حركتنك اوچنجی جمعـه كونی دخی ايكنجی الايك يكنجی واوچنجی الايك برنجی طابورلريله ايكی بچق چاپنده اولان ايكی قطعه ششخانه‌لی بيوك طوپلری بالاستصحاب قوماندان پاشـا حضرتلری ساعت

طقوزده ام الجرمدن حركت ومحل مذكوره سكز ساعت مسافه‌ده بولنان (قوز بالعير) ه فرداسی صباح مواصلت ایتدی ❊ ومحل مذكورده بشكون اقامتله ارزاق جلب اولندی ❊ وایام مذكوره ظرفنده ایكییوز رأسی متجاوز دوه مبایعاتی وقوعبولدیغی كبی ذات امارتپناهی طرفندن دخی براعانهٔ مفتخره اولمق اوزره مكهٔ مكرمه‌دن التی یوز رأسی متجاوز دوه كلدی ❊ و بومدت ظرفنده اردونك معیتنده بولنان مكاری دوه‌سنك موجودی بیك درتیوز رأسی تجاوز ایتدی ❊ وقواله ومحل سائره‌دن كله‌جك اولان مكاری استروباركیرلری دخی قنفده‌یه پیدرپی كلمكه باشلدی

قوماندان پاشا حضرتلری موجود معیتی بولنان طابورلردن درت بلوكنی خط مخابره‌نك محافظه‌سی ضمننده قوز بالعیره ترك ایدوب دیكر طابور و بلوكلر وطوبجیلر ایله ماه مزبورك یكرمی سكزنجی پنجشنبه كونی بعدالظهر حركت ولیلاً مشرف نام محله مواصلتله اوراده بولنان اوچ طابور ایله برلشدی

دردنجی الایك اوچ طابوری وایكنجی الایك اوچنجی طابوری قنفده‌ده ام الجرمده ترك اولنه‌رق میرلوا احمد مختار پاشا دخی ایلرویه مقدار وافی ارزاق سوق ایده‌رك برهفته صكره بر طابور عساكر شاهانه ایله اوچ قطعه طاغ طوپنی بالاستصحاب شریف عبد اله پاشا ایله شیخ عمر دخی رفاقتنده اولدیغی حالده اردویه التحاق ایتمك اوزره ام الجرمدن حركت ایتدی ❊

قوماندان پاشا حضرتلری مشرفه مواصلتلرینك فرداسی جمعه كونی محافظهٔ طریق ایچون محل مذكورده‌ده درت بلوك تركیله قصور بش طابوری وطوبلری الوب ومحل مذكوردن التی ساعت مسافه‌ده اولان (حجایه) یه متوجهاً حركت ایتدی ❊ اشبو مرحله‌نك یوللری غایت صرب وطاشلق اولدیغندن طوپلرك نقل وسیرنده كوجلك كورلدیكی جهتله انجق فرداسی كون صباحلین مواصلت اولنه بیلمشدر

محل مذكوره مواصلت اولندیغنده بارق قبائلی اهالیسی افساد ایله عساكر شاهانه‌یه مقابله ومقاومت ایتملری یولنده تضییق وتشویق ایتمك اوزره محمد

ابن عايضك ادملر كوندرديكى خبرى الممسى اوزرينه برآن اول بارك نقطه‌سى طوتلمق اوزره همان حركته مجبوريت كلمش ايسه‌ده طوب حيوانلرينك يورغون بولنملرى جهتله طوبلر يواش يواش ارقه‌دن كتورلمك ايچون قائممقام محمد على بكك قوماندانسنه برنجى طابور و يريله‌رك درت بلوكده خط مخابره‌نك محافظه‌سيچون قالمق اوزره محل مذكوره ترك اولنوب باقى اوچ طابورله يوم مذكورده بعد الظهر ايلرويه حركت اولنه‌رق حجابه‌يه طقوز ساعت بعد مسافه‌سى اولان بارك ناحيه‌سنده جهفه نقطه‌سنه فرداسى بازار كونى مواصلت اولندى . وفرداسى كون دخى احمد مختار پاشا رفاقتنده اولان طاغ طوپلرى و بر طابورله كيروده قالديغى بيان اولنان ايكى قطعه كبير طوپى مستصحبا كذلك جهفه‌يه واصل واردويه داخل اولدى ❖ اون التى كون قدر باركده اقامت اولنه‌رق وبو اثناده محل مذكوردن التى ساعت بعد مسافه‌ده بولنان (بقره) نام محله اوچ طابورله ميرالاى عثمان بك حركت ايتديريله‌رك وبرطرفدن دخى قنفده‌دن ارزاق جلب اولنه‌رق سالف البيان خط مخابره‌نك محافظه‌سنه موقتا براغيلمش اولان بلوكلرده اردويه التحاق ايتديرلديكى كبى برطرفدنده بارك قبائليله جوارده واقع سائر قبائل مشايخ وكبراسى بالنفس اردويه كله‌رك عرض مطاوعتله استيمان ايلديلر ❖ بالكز بارك شيخ المشايخى (حسن ابن هيازع) ذاتا محمد ابن عايض طرفدارى اولديغندن واهاليى عساكر شاهانه اوزرينه قيامه تحريك وتشويقه مأمور بولنمسندن ناشى فرار ايلمش اولمشى جهتله اختفا ايلديكى محل خبر النه‌رق اوزرينه بر مقدار عساكر سوق اولنمش ايسه‌ده بولنه‌مدى ❖ وشريف عبد الله پاشا حضرتلرى نحافت وجودلرى اقتضاسنجه مشاق سفريه‌يه تاب آور مقاومت اوله‌ميه‌رق مكهٔ مكرمه‌يه عودت ايتمك اوزره رخصت استحصاليله باركدن قنفده‌يه عزيمت ايتدى ❖ برادرى شريف حسين پاشا حضرتلريدخى ذاتا قنفده‌ده بولندقلرندن محل مذكوردن واپوره راكبا برلكده جده‌يه عزيمت بيوردبلر

محمد ابن عايض اوته‌دنبرو بويله عصيان ايتدكجه جده ولايتی وياخود يمن متصرفلكی طرفلرندن كندوسنه ويريلان نصح و پندی وخصوصيله بوندن اولكی عصياننده مظهر اولديغی عفوی وعهده‌سنه توجيه اولنان رتبهٔ مير ميرانی‌يی كندو اعتقادنجه مصالحه معناسی حكمنده طوته‌رق بومثللو كوستريلان معاملاته الشديغندن بودفعه‌ده مظهر عفو اولورده مصالحه ايديلور افكار غير معقوله‌سنه ذهابله بنی شهر قبائل جسيمه‌سی شيخ المشايخی ومحمد ابن عايضك صهريت جهتيله اقرباسی بولنان شيخ (فائز ابن غرم) ی عقد صلح ايتمك اوزره قومندان پاشايه كوندرمش ايسه‌ده شيخ مرقوم باركده تحت توقيفه المنشدر

باركدن دخی شهر شباطك اون التنجی صالی كونی جملهٔ حركت و بقره‌ده ارام ايله ايكنجی پنجشنبه كونی بقره‌يه التی ساعت بعد مسافه‌سی اولان محائله مواصلت اولنوب محائل ايسه قصبه‌يه مانند بر قريه اولديغندن نفس محائله بر طابور اقامت ايتديريله‌رك قصبهٔ مذكوره پيشكاهنده يكرمی دقيقه مسافه‌ده كائن (غليله) نام قيويه قريب (المنيظر) نام صرت اوزرينه اردو قورلدی

محائله قدر اولان حركات عسكريه‌يه بروجه محرر بركونه متاعب ومشقت چكلمكسزين وقوعبولمش كبی اكلاشيلور ايسه‌ده عساكر شاهانه براقليمدن ديكر اقليمه چكمش ديمك اوله‌جغندن هرحالده طبايعده امتزاج حاصل اولنجيه‌دكين بر درجه‌يه قدر آب وهوانك تأثيری جای انكار اولميوب قنفده‌دن محائله دكين عساكر شاهانه آب وهوانك صدماتنه مصاب اوله‌رق عادتا اوچ ربعی بر نوع سته خسته‌لكنه دوچار اولدقلرندن محائله مواصلت اولنجيه‌يه قدر بويوزدن برخيلی مشقت كورلدی • فقط محائله مواصلتدن صكره عساكر ملوكانه‌نك جمله‌سی اعادهٔ صحت ايده‌رك بهر طابور افرادندن يالكز اوتوزر وقرقر خفيف سته‌لی ظهور ايده‌رك بونلرده محائلده تشكيل اولنان خسته خانه‌يه ياتيريله‌رق مؤخرا انلرده جملة شفاياب اولمشدر

عسيرك تهامه جهتنده الك مهم نقطه محائل بولنمسی وهدف مطلوب اولان (سوغايه) حركتده نقطهٔ متوسط اتخاذ اولنمغه شايان برموقع معتنا اولمسی جهتله ساحلده بولنان نقطه‌لردن محائله الك يقين اولان بر نقطه‌يه خط مخابره‌نك كشاد وترتيبی لازم كلمشدر • كرچه قنفده مبدأ حركات اتخاذ اولنمش ايسه‌ده قنفده‌دن اردونك بر آ محائله قدر اوتوزدرت ساعت مقداری مباعدت ايتمسی ونقطهٔ متوسط دخی محائلك بولنمسی ايجاب ايده‌جكی جهتله ذخاير وارزاق ومهمات نقلنده مشكلات كوريله‌جكنه وساحلده (حلی) نام اسكله محائله يكرمی ايكی ساعت بعد مسافه‌ده بولنمسنه بناء قنفده‌يه خط مخابره اردونك محائله وصوليله برابر حلی اوزرندن قورلمشدر • حلی اسكله‌سی ايسه اويله اسكله وابنيه‌يی شامل اوليوب سكنادن خالی بولنمسی جهتله محل مذكوره مجدداً ارزاق انباريله اسكله اعمال وانشا اولنه‌رق اردويه مقتضی ذخاير وارزاق ومهمات قنفده‌دن صانبق تعبير اولنور قايقلر ايله حلی‌يه نقل اولنه‌رق حليدن دخی دوه‌لرله اردويه نقل وايصال قلنمشدر

اشبو حلی اسكله‌سنك تشكيليله امر محافظه‌سنه و ذخائر و مهماتك مواد تسبيليه ونقليه‌سنه دردنجی الای مأمور ايدلديكندن الای مذكو رميرالايلق خدمتنی ايفاده بولنان قائممقامی فضلی بك رفاقتيله شهر مذكورك اون اوچنجی جمعه ايرتسی كونی بر آ ام الجرمدن حركتله بازار ايرتسی كونی حلی‌يه مواصلت ايدوب همان بر طرفدن انبارلر و اسكله اعمال و انشاسنه و بر طرفدنده قنفده‌دن ذخاير و ارزاق و مهمات جلبنه ميرمومی اليه بدأ و مباشرت ايلدی

فرقه‌نك درسعادتدن حين حركتنده دردست تشكيل بولنان ودرت طابوردن مرتب اولان بشنجی الای تشكيل اولنه‌رق الای مذكورك دخی قنفده‌يه و رود ايدن طابورلر ينك ماه مذكورك اونبجی كونه قدر ارقه‌سی النوب مذكور طابورلر ام الجرم اردوكاهنده اقامت ايتديرلديكی كبی فرقه معيتنده

استخدام اولنمق اوزره قواله و محال سائره‌دن وروود ایدن استر و بارکیر مکاریلری دخی بیك رأسه بالغ اولمشدر

فقیرك • اولوقت بیکباشیسی بولندیغم بشنجی الایك برنجی طابورینك قنفده‌دن و حلی اوزرندن محائلده‌کی اردویه التحاق ایتمك اوزره حرکت ایتمسی امری طرف قوماندانیدن کلدیکندن ماه مزبورك اون طقوزنجی جمعه کونی وقت غروبده قنفده‌دن حرکتله اونبر ساعت بعد مسافه‌ده اولان (بئر الحجر) نام محله واوراده ارام ایله فرداسی اخشام محل مذکوردن حرکتله سکز ساعت مسافه‌ده واقع (الصلب) نام محله و محل مذکورده‌ده قوناق ویرلدکدن صکره فرداسی بازار ایرتسی کونی حلی یه مواصلت اولنمشدر • قنفده‌دن طابور مزبورك کتوردیکی مکاریلر ایله حلیده بولنان مکاریلر مع دوه بیك یوزقرق رأس مکاری یه بالغ اولوب مذکور مکاریلره حلیدن ارزاق و ذخایر و مهمات و کراسته تحمیل اولنه‌رق بالاستصحاب تحت المحافظه اردویه ایصال اولنمق اوزره فرداسی صالی کونی اخشام اوزری حلیدن حرکت و یکی خط حرکت اتخاذ اولنه‌جق طریقدن عزیمت اولندی • و طابور مذکورك قنفده‌دن حرکتی کون فرقه‌نك مجلس اداره‌سی رئیسی میرلوا نظیف پاشا دخی درسعادتدن قنفده‌یه کلوب اورادن دخی بحراً حلی یه کلدیکندن وقوماندان پاشا ایله لاجل الملاقات اردویه عزیمت ایده‌جکندن پاشای مومی الیه دخی طابور مذکور ایله حرکت ایتدیلر • حلیدن یکرمی ایکی ساعت بعد مسافه‌ده اولان محائله محل مذکوردن حرکت اولندیغنك اوچنجی و ماه حالك یکرمی التنجی کونی مواصلت اولندی

محائلدن مذکور حلی طریقنك امر محافظه‌سیچون نقاط ومواقع مناسبه‌یه عسکر اقامت ایتدیرمك اوزره ارکان حربیه قائممقامی علی بك ارزاق جلبیچون محائلدن حلی یه کوندریلان دوه مکاری قافله‌سیله ومستحفظ عسکریله مأموراً حلی یه کوندرلدیکی جهتله مؤخراً قنفده‌دن حلی یه کلان

بشنجی الایك ایکنجی واوچنجی طابورلرینی ارزاق قافله سیله مخائله کتورمك وینه ذاتاً حلیده بولنان دردنجی الایك اوچ طابورندن بربچق طابورینی دخی طریق مذکورده مواقع لازمه یه وضع واقعاد ایلمك اوزره اردونك سوغایه حرکتندن صکره حلیدن عودت ومذکور بربچق طابوری یولده ایجاب ایدن نقطه لره اقامت ایتدیره رك طریقی تحت تأمینه الدقدن صکره دیگر ایکی طابور وارزاق قافله سیله مخائله کلمشدر

اردونك مخائلده اقامت ایلدیکی مدت ظرفنده مخائل قبائل کثیره سندن خیلیسنك مشایخ وکباری کلوب دخالتله استیمان ایلدیلر • وبعض قبائلك کروه اشقیاسندنده برشرذمه سی کلوب نفس مخائلده بولنان طابور قراغوللری اوزرینه تسلط ایتمك وتفنك آتمق وحیوانات رعینه وصولاغه کیدن عساکردن ارقداشلرندن ایریلوبده منفرداً کروده قالنلردن اللرینه کچن بعض باشیبوزق ونظام عساکرندن ودخالت ایتمش اولان قبائل مطیعه اهالیسندن برقاچ کیمسه یی قتل وجرح ایلمك کبی خباثته جرأت ایلمریده وقوعبولدی

هدف مطلوب اولان سوغایه حرکت اولندیغی

فرقه نك ذاتاً نظام سواریسی اولمدیغندن اوته دنبرو جده ولایتنده وذات امارتپناهی معیتنده استخدام اولنه کلان وبیشه اهالیسندن بولنوبده بیشه عساکری تعبیر اولنان هجینلی عساکر موظفه دن وبیشه لی سرکرده عبوش اغا رفاقتیله ولایت مذکوره دن فرقه معیتنده قوللانیلمق اوزره ایکیوز مقداری عساکر ایله ینه ولایت مذکوره دن یوز قدر سواری عساکر موظفه النمش وبونلرده بوارالق فرقه معیتنده بولنمشدر

سالف الذکر مخائله ساحلدن خط مخابره تشکیل اولندقدن وبرخیلی ارزاق

وذخایر جلب ایدلدکدن صکره ارتق هدف مطلوب اولان سوغایه حرکت اولنمق لازم کلدیکندن ومحل مذکورده موجود بولنان سکز طابور عساکر شاهانه‌دن ایکی طابور و اردونك نزدنده بولنه‌رق قنفده‌دن کتوریلان مذکور بیوك طوپلرك طاغلردن حرکت ایتدیرلسی عدیم الامکان بولنمسندن اشبو طوپلر میرالای ولی بك قومانداسیله محائله ترك اولنه‌رق دیکر التی طابور عساکر شاهانه ایله سوغا اوزرینه حرکت اولنمشدر

سوغا دینیلان محل آتیده تفصیلاً بیان اولنه‌جغی وجهله طائفدن عدنه متوجه جبل حجاز یمانیه‌نك اوزرنده وعسیر سراسنده کائن اولوب اشبو طاغك سطح بحردن یوکسکلکی ایکی بیکدن اوچ بیك متروبه قدر اولدیغیله برابر تپه‌سنه چیقمق ایچون اتکك هر برینه یناشیله مدیغندن وفقط یکدیکرینه سکزر اونر ساعت بعید بر طاقم پاتقه‌لردن عبارت وغایت صعب المرور اولان و (عقبه) دینیلان یوللردن مرور وصعود اولنور . مذکور عقبه‌لردن (تی عقبه) سی تعبیر اولنان یولك اولدقجه طوب واحمال واثقال نقلنه الویرشلی بولنمسی ومحائلکده ذاتاً عقبهٔ مزبوره‌یه اون درت ساعت اوله‌رق الك یقین ومتوجه اولسی جهتله محمد ابن عایض عقلنجه عساکر شاهانه‌نك هر حالده مزبور عقبه‌دن چیقه‌جغنه ذاهب اولوب حشراتنی عقبهٔ مذکوره باشنه (مجزعه) نام محله جلب وجمع ایله اورادن مقابله ومقاومت ایتمك اوزره حاضر ومهیا بولندیغی ومذکور عقبه‌لردن ایسه (ربیعة الشام) ده باحه نام محله چیقان ودیبندن ذروه‌سنه بش ساعتده چتیله بیلور (صماع عقبه) سی اطلاق اولنان عقبه دخی بیوك طوپلردن بشقه اولان احمال نقلنه مساعد ایدوکی ومحائلدن عقبهٔ مزبوره‌یه کیدن طریق ایسه تمام ربدیه وقوع بوله‌جق هجومك طریقی اولوب عقبة الصماعه چیقمق ایچون طریق مزبورك نصفندن صوله برتبدیل استقامتله دشمنك اغفالی وعقبه فوقنك بوش بولنه‌جغی کشف اولندیغندن بوصورتله دشمن شاشردیله‌رق دسیسهٔ حربیه ایله حرکتده

سرعتاولمق اوزره سبكبار اولەرق مذكور صماع عقبەسی اوزرندن حركتله
بغتةً عسیر طاغنك اوزری طوتیلمغه قرار ویرلمشدر

شویله كه مارالذكر التی طابور عساكر شاهانەنك نزدنده اغرلق بولنمامق
ایچون چادرو یغمورلق وسائره ترك اولنەرق حتی قوماندان پاشا حضرتلرندن
ملازم ثانی‌یه قدر یغمورلقدن بشقه برشی آلنمیەرق یالكز عساكر شاهانەنك اون
دسته جبخانه ودر در كونلك پكسماد اوزرلرنده اولمق ودر در كونلك پكسماد
ایله مقدار كافی جبخانه دخی ایجاب ایدن شعیر ایله استر مكاریلرینه تحمیل
ایدلمك واوچ قطعه طاغ طوپی دخی بولنمق اوزره بغتةً وخفیفاً
ایكندی وقتی حاضرلق امری ویرلمشدر ● امر مذكور ویرلدكدن اوچ
ساعت صكره یعنی سكسان یدی سنەسی شهر مارتنك ایكنجی صالی كیجەسی
مجائلدن مذكور طابورلر وطاغ طوپلری ومعیتی مأمورلریله قوماندان پاشا
حضرتلری (رجال المع)ناحیەسنده واقع ریدەبولی‌اوزرنده(احابش)وادیسی
جهتنه حركت ایتدی ● وصباحه قارشو احابشه مواصلت اولنمشدر

دشمن طرفندن بوطریق اوزرینه‌ده قراغوللر وضع اولنمش اولمسندن اردو
محل مذكوره قدر هر نقدر شماته ایتمیەرك كیتمش ایسەده عساكر شاهانەنك
كلدیكی مذكور قراغوللر طرفندن حس اولندیغندن تجمعلری ایچون عادتلرنجه
صیحه وفزعه ابتدار ایتدكلری وكیجەنك دخی شدت ظلمتی جهتله صباحه
انتظاراً همان اوراجقده اردویه آرام ویریلوب شفق آچیلدقدن صكره
دمدار وپیشدار وجانبدار ترتیب ایله حركته دوام اولنەرق صباح ساعت
درت رادەلرنده احابش قریەسی حذاسنه تقرب اولندیغنده‌قریهٔ مذكورەده
برایكی بیراق ایله اشقیانك جمعیتی كورلمش واشقیای مرقومه تفنك آتمق
وجنبیه وحربی صاللامق وبربرلرینی تشجیع ایتمك ایچون تركی سویلمك
كبی برطاقم نمایش اجراسنه مباشرت ایتدكلرندن مذكور طاغ طوپلرندن
بر قطعەسی مناسب بر نقطەیه ایندیریلەرك جمعیت مذكوره اوزرینه بر قاچ
دفعه آتیلەرق ایچلرینه دوشن دانەلردن بش اون قدری دیار عدمه عازم

اولدیغندن جمعیتلری پریشان ایدلدکدن صکره اردو ینه حرکتنه دوام ایدرك واثنای راهده بردرهده بولنان صو باشنده برقاچ ساعت آرام اولنوب حیوانات صولاندیرلدقدن وعساکر شاهانه یه یورغونلق الدیریله رق شدت حرارت شمس اوراده کچورلدکدن صکره محل مذکوردن دخی حرکتله اخشام ساعت اون ایکی یی تجاوز ایده رك بر اوزون بوغازك ایچنده (جرف) نام محله مواصلت ولیلهٔ مذکوره‌ده اوراده بیتوتت اولنمشدر

اشبو دوام اولنان طریق اطرافی جبال مرتفعه ایله محاط وادیلردن یعنی دره‌لردن عبارت اولوب واشبو احابش ایچندن کچن یرینه (وادیٔ احابش) وجرف ایچندن کچن قسمنه (وادیٔ جرف) وعوص ایچندن کچن قسمنه (وادیٔ عوص) اطلاق اولنور واقار صویی یوقدر

اردو ایسه حرکتنه دوام ایتدیکی صره‌ده پیشداره مأمور طابور واسطه سیله ایکی طرف طاغلری طوتیلدیغی حالده سالف الذکر جرف نام محله مواصلتدن اولجه قوماندان پاشا حضرتلریله لوا پاشاوامرای سائره برابر اوله رق اردونك ایلروسنده و پیشدارك کیروسنده کیتدکلری صره‌ده صاغ طرفده طاغك برنده طاشلرك ارقه سنده اختفا ایتمش اولان برقاچ اشقیا بغتةً قوماندان پاشا اوزرینه برال سلاح بوشالتدیلر ایسه‌ده قورشونلر ارەلرندن کچوب برکیمسه یه اصابت ایتمدی ٭ وهمان مذکور طاغده پیشدار طابورندن برقاچ بلوك هجوم ایتدیریله رك اشقیای مرقومه فرار ایتدکلرندن اله کچوریله مامشدر

اولکیجه نقاط مناسبه یه قراغوللر وضعیله جرفده بیتوتت اولنوب فرداسی صباح شفق وقتی حرکتله محل مذکوره یارم ساعت مسافه‌ده بولنان قیودن عساکر شاهانه اقتضا ایدن صویی الدقدن وحیوانات دخی صولاندیرلدقدن صکره وادیٔ عوصه کیریله رك اثنای مشی وحرکتده عوص قریه سنده

وجبال شاهقه اوزرنده پارلاقلرله جمعیت اشقیا کورلدی • قریهٔ مذکوره دخی وادیٔ مذکوری تشکیل ایدن جبال متسلسله دن اولان طاغك اوزرنده بولندیغندن وذاتاً جبال مذکوره‌یی طوته‌رق واردونك حرکاتنه تبعیتله حرکت ایدن بلوکلر اشقیای مذکوره اوزرینه مواصلتلرنده حربه مباشرت ودیگر طرفدن دخی اوچنجی آلایك اوچنجی طابوری بیکباشیسی شوکت افندی قومانداسیله بر مقدار عسکر سوقیله انلر دخی نقطهٔ مذکوره‌یه مواصلت ایلدکلرنده عساکر شاهانه طرفندن کوستریلان دلیرانه صولت وهجومه اشقیا تاب آور مقاومت اوله‌مدیغندن جمله‌سی منهزماً فرار ایتدیلر • و برخیلی مجروحلری اولدقدن بشقه بش اون قدری دخی طعمهٔ شمشیر اولدی

ایشته محل مذکوره دکین اولنان حرکت عربانه زبده استقامتنی کوسترمش واوصورتله اردونك نیتی اختفا ایدلمش ایسه‌ده ارتق بوراده طریق مذکورك ترکیله صوله تبدیل استقامت ایده‌رك عقبة الصماع دره‌سنه کیرمك وارتق اردونك نیتی اظهار ایدلمك وقتی کلمش اولدیغندن همان افاتهٔ وقت اولنمقسزین دره‌یه صاپلمش و بلا آرام یوله دوام ایدلمشدر • بوصورتله عقبة الصماع دره‌سنه کیرلدکدنصکره یوله دوام اولنور ایکن قریه‌نك برینه اوچ نفر اشقیا اختفا ایده‌رك محل مذکوردن اثنای مروردہ وطابور عاجزینك التنجی ویدنجی بلوکلری قریهٔ مذکوره حذاسنه کلدکده اشقیای مرقومه طرفندن بغتةً برقاچ ال سلاح آتیلمسیله یدنجی بلوك هجوم ایتدیریلوب اشقیای مرقومه‌نك اوچی بردن کشتهٔ شمشیر اولمشدر

محائلدن حرکت اولندیغنك ایکنجی چهارشنبه کونی اخشام ساعت اونبر رادەلرنده وسالف الذکر تبدیل استقامت زماننده بربچق ایکی ساعت صکره اردونك ایلروسی مذکور عقبه‌نك التنه مواصلت ایتمشدر • لکن دره‌نك اغزندن عقبه‌نك التی بولنان محله قدر اولان مسافه ایکی ساعت چکر سیل

یولی و یقوش اولدیغی کبی سیلدن تراکم ایتمش برطاقم تعریفی ناقابل طاش یغیندیلرندن عبارت وصوسز وغایت صیجاق بر بوغاز بولندیغندن عساکر شاهانه‌یه خیلیدن خیلی تعب وکسل طاری اوله‌رق افرادك پك چوغی دوکیلوب یولده قالدیغندن دمدار طابوری طوپلیه‌رق کلمشدر ❖ وعقبه‌نك التندن طاغك تپه‌سی درت بچق بش ساعتلك مسافه اولدیغی واردونك ارقه‌سی المسنه انتظاراً توقف و آرام اولنمق لازم کلسه بوده درت بش ساعته موقوف بولندیغی وشاید اردونك ارقه‌سی المق اوزره آرام اولنسه بیله طاغك ذروه‌سی انجق فرداسی کون طوتیله بیله‌جکی واولوقته قدر دشمن اولجه طوتمش اولدیغی مارالبیان (تی عقبه) سنی وسائر محللری ترك ایله نقطهٔ مطلوب اولان صماع عقبه‌سنك باشنی اردودن اول طوتوب اولوقته دکین مکتوم طوتیلان واجراسنه غایت سرعتله و فدا کارلقله چالیشیلان دسایس حربیه‌یی محو وهبا ایده‌جکی ودشمن ایسه محل مذکوری طوتدیغی حالده یولك غایت الغایه صرب بولنمسندن پك چوق تلفات و یریله‌رك بلکه چیقلسی بیله امکانك خارجنده قاله‌جغی جهتله دشمندن اول محل مذکور طوتیلق اوزره مذکور عقبه‌التنه وارلدیغی آنده موجود بولنان عساکر شاهانه‌ایله قوماندان پاشا حضرتلری وارکان وامرای اردوی همایون اخشام اذانی صیره‌لرنده عقبه یوقشنه صاره‌رق ایلرویه حرکت ومکاری وعساکر متباقیه برطابور دمدار ایله کیرویه ترك اولندی ❖ و ابتدا طاغه صاران قسم عسکری حرکته مقتدر اوله‌میانلری همان کیرویه ترك‌ایله یالکز توانا عسکرله غایت سریع حرکت ایده‌رك کیجه ساعت اوچ بچق راده‌لرنده صماع عقبه‌سنك تپه‌سنی طوتوب کیجه حالیله انتخاب اولنان نقاط مهمه‌یه عساکر وضع اولنه‌رق و هر طابور دخی کوستریلان یرلره اقامت ایله برطرفدنده کیروده قلان عساکرك ارقه‌سی پیدرپی التحاق ایلدیکی کبی کون طوغدقدن صکره دخی مکاریلر ایله طوپلر کلمکه باشلیوب نهایت یوم مزبور اخشامیسنه قدر ارقه‌سی النه‌رق دمدار طابوری اردویه مواصلت ایتدی ❖ و بوصورتله

عقبه‌مز بوره‌یه یکرمی درت ساعتده چیقلمش اولدی ● واولکون محل مذکورده آرام ایله اردویه استراحت ویرلدی

محمد عایض ایسه محائلدن اردونك حرکتنی وریده یولی اوزرینه حرکت اولندیغنی خبرالور الماز سریعاً قرنداشی سعد ابن عایضی برطاقم حشراتله ریده‌نك محافظه‌سنه قوشدیروب کندوسی ینه مقرنده قالمش وایشك نه رنك کسب ایده‌جکنه منتظر اولمش ایسه‌ده اردونك عقبهٔ صماعه دوندیکنی اردو عقبه‌نك التنه واصل اولدقدن صکره خبرالدیغندن باشنده بولنان حشراتی مستصحباً مقرلری اولان تی عقبه‌سی باشنی ترك ایله صماع عقبه‌سنی طوتمغه واردوبی جبله چیقارمامغه قوشمش ایسه‌ده حشراتی هنوز یولده‌قورقورماز عساکر شاهانه‌نك مذکور عقبة الصماعك رأسنی طوتدقلرینی ایشتدکلرینه مبنی مأیوساً یولدن دونوب سوغانك محافظه‌سنه قوشمشلردر

فرداسی جمعه کونی محل مذکوره‌یارم ساعت بعد مسافه‌ده بولنان وماء جاری اولان (باحه) نام موقعه اردو قالدیریله‌رق ایجاب ایدن نقاط مهمه‌یه قراغوللر وضعیله آچیقده اوله‌رق عساکر شاهانه‌یه آرام ویرلدی ● و (ربیعه) و (رفیده) قبیله‌لرندن بعض مشایخ اردویه کله‌رك استیمان ایتدیلر

اردونك نقطهٔ متوسط اولان محائل ایله بیننده الك کسدیرمه بریولدن خط مخابره‌نك تشکیلی لازم کلوب کرچه اردونك باحه‌یه کلدیکی طریق وار ایسه‌ده اوزاق بولنمسندن و باحه‌یه اوچ چاریك مسافه‌ده (عقبة القضا) نام طریق اوزرندن محائل باحه‌یه اون ایکی ساعت وهدف مطلوب اولان سوغایه باحه‌دن بش ساعتلك مسافه اولمسندن خط مخابره‌نك مذکور قضا عقبه‌سی اوزرندن آچیلمسی ایجاب ایتمشدر ● وعقبهٔ مذکوره‌دن ایسه دوه چیقمق قابل اوله‌میوب مکاری بارکیر واسترلری ایاب وذهاب ایده‌بیلور

صورتده اوله‌رق بونکله برابر یول غایت بوزق اولدیغندن بعض محللری اصلاح وتسویه اولنمق اوزره باحه‌یه کلدیکنک فرداسی وشهرمارتک التنجی جمعه ایرتسی کونی قوماندان پاشا حضرتلری بالذات و ارکان حربیه میر الایی حسین بکی ودرت بلوك عساکر شاهانه‌یی بالاستصحاب عقبهٔ مذکوره‌یه کیتدی

سالف البیان باحه‌دن سوغا یولی اوزرنده وسوغا جهتنده (تهال) نامنده بر جبل بولنوب یوم مذکورده محمد ابن عایض بش التی یوز نفری متجاوز عونهٔ خونه‌سیله اردویی اورمق زعم عاطلیله ظهر وقتی مذکور جبل اوزرینه کله‌رك قراغوللره آتش ایتمکه مباشرت ایلدکلرندن اردوده قوماندان وکیلی بولنان میرلوا احمد مختار پاشا طرفندن طابورلرك بر بلوك قطعهٔ منتظره‌لری ایجاب ایدن نقطه‌لره ومیرالای عثمان بك قوماندەسیله دخی جبل مذکورك بر جهتنه طابور عاجزی بولنان بشنجی الایك برنجی طابوریله * فقیر * ودیکر جهتنه دخی قول اغاسی عباس اغا رفاقتیله درت بلوك سوق واعزام اولندی * عساکر شاهانه کمال شجیعانه ودلیرانه حرکتله ایکی جهتدن جبل مذکوری صره‌رق صعود ایتدکجه دشمن دخی جبلك اردو جهتنی ترك ایله طاغك کیروسنده واقع آردج اغاجی اورمانلغنه کیره‌رك اورادن مقابله‌یه ابتدار ایتدی ایسه‌ده عساکر شاهانه طرفندن کوستریلان شدت صولت اوزرینه اشقیا تاب آور مقاومت اوله‌میه‌رق رجعته مجبور اولوب منهزماً سوغا طرفنه طوغری فرار ایتدیلر * واشبو محاربه ایکی ساعت قدر امتداد ایدوب دشمندن قرق قدره قریب مقتول اولدیغی رأی العین کورلدیکی کبی برخیلی یاره‌لولری دخی اولدیغی ایشیدلشدر * عساکر شاهانه‌دن ایکی نفر شهید وبر یوزباشی ایله بر نفر یاره‌لو وقوعبولشدر * محاربه‌دن صکره جبل مذکورك اك مهم نقطه‌سی اوزرینه طابور عاجزیدن قول اغاسی فتاح بك رفاقتیله اوچ بلوك عساکر شاهانه ترك ایدیله‌رك مظفراً اردویه عودت اولنمشدر

محل مذکورده اقامت اولندیغی اثنـاده (ربیعه) و (رفیده) و (علکم) قبیله‌سی شعباتندن (آل قصیر) و (بیتین) و (آل سعـید) و (بنی مالك) قبیله‌سی شعباتـندن دخی (آل مجمل) و (آل رمیـان) و (ملاحـه) و (بنی زرات) و (تلاوه) و (بنی شدات) و (آل یعلان) و (بنی مینه) و (آل صبح) و (آل طبیب) قبائلی کلوب عرض دخالت واستیمان ایتدیلر ٭ حلیدن ارزاق و مهمات وایکی طابور عساکر شاهانه و ویتوورت طوپلر ینی مستصحباً حرکتله محائله کله‌رك ومحائلدن دخی باحـه‌یه کلمك اوزره بولنان ارکان حربیـه قائممقامی علی بك جبل عسیره چیقدیغنك دردنجی کونی باحه‌یه مواصلت ایتدی ٭ وطابورلر ایچون اقتضا ایدن ارزاق دخی کلدیکندن ماه حالك طقوزنجی صـالی کونی ومیرمومی الیهك وصولنك فرداسی کونی باحه‌یه قائممقام محمد علی بك قومانداسـیله ایکی طابور عسـاکر شاهانه ترك اولنه‌رق التی طابور وایکی قطعه طاغ و بش قطعه ویتوورت طوپلریله سوغا قلعه‌سی اوزرینه علی الصباح سالف الذکر جبل تهلل اوزرندن حرکت اولندی ٭ ومحل مذکورده بولنان اوچ بلوکك منسوب اولـدیغی طابوری دخی التی طابور میاننده اولدیغندن اشبو بلوکلرده اورادن طابورینه التحاق ایتدیریله‌رك حرکته دوام اولندی

ظهر وقتی سوغا پیشکاهـنده وسوغایه اون دقیقه‌لك مسافه‌ده وخط حرکات اوزرنده واقع اوفاق بر جبله مواصلت اولنه‌رق محل مذکوردن سوغا حصنلری تمامیله کورندی ٭ سوغانك جوانب اربعه‌سی جبال صغیره ایله محاط و بر قاچ اوفاق وادیلر تشکیل ایدر و براز واسعجه جزئی عارضه‌لی زمیندن عبارت بر موقع اولدیغندن همان محل مذکوردن اقتضا ایدن ترتیبه تشبث اولنمشدر ٭ شو یله که اردونك مواصلت ایتدیکی مذکور جبلدن سوغایه متوجهاً طورادیغی حالده جهت یمینه دوشن واو بر طرفی ریده قلعه‌سی اوزرینـه اولان جبله قول اغاسی یونس افندی رفاقتیله درت بلوك سوق ایدلـدکدن و بر قاچ

دفعه قلعه اوزرینه طوب انداخت اولندقدن صکره قوماندان پاشا حضرتلرینه سوغایه قریب ومیدانك وسطنده اولان تپه جك اوزرینه حرکتله جهت یسارده واقع جبل اوزرینه دخی مقدار وافی عسکر اعزام اولندی ٭ وابتدا مواصلت اولنان محل اوزرنده دخی بر طابور براغلمشدر ٭ بوصورتله نقاط مهمه طوتیلدقدن صکره مرکزدن قلعه اوزرینه طوبلر انداخته مباشرت اولنوب اشقیای متحصنه تضییقه النددی ٭ وصاغ جناحده واقع طاغ اوزرنده تحشد ایدن عصات دخی قول اغاسی یونس افندی ایله سوق اولنان عساکره مقابله یه ابتدار ایتدیکندن اشبو معرکه اثناسنده طوب مرمیلرندن بری قلعه نك (مسمار) نام حصن کبیری پنجره لرینك برندن کیره رك داخلنده شورایه بورایه صاچلمش بولنان باروتلره تأثیر ایده رك ویاخود داخل حصنده فتیللی تفنکلرك ثمره سی اوله رق کذا شوراده بوراده صاچیلی بولنان باروتلرك اوستنه بر اتشلی فتیل دوشه رك هرنصلسه مذکور صاچیلی باروتلر آتش الدیغی آنده آتش تاجبخانه مخزننه کیتمکله جبخانۀ مذکور آتش اله رق بردنبره حصن مذکورك همان نصفنه قریب قسمی غایت مدهش بر صدا وعلو وسیاه دومان ایله قار یشق عادتا اون متره ارتفاعه قدر صعود ایله بریاننده دور بلوب بر ایله یکسان اولوب درونده متحصن بولنان عصاتدن نصفنه قریب کیمسه هلاك اوله رق بونلردن ورطۀ هلاکدن قورتیلوبده (حفیر) جهتنه طوغری فرار ایدن اوچ نفر خذله دن ایکیسی اولجه هجوم ایده رك اوآرالق حصن مذکورك قربنده سپرده بولنان عساکر شاهانه طرفندن تعقیب وقتل ایدیله رك بریسی تخلیص جان ایتمشدر ٭ وو قوعۀ مز بورك منظرۀ مدهشه سی عصاته عادتا قیامت علامتندن برحال کوسترمشدر

عساکر شاهانه طرفندن سوغایه هجوم اولنوب طرفیندن آتش حرب وقتال کرمیت پیدا ایتدیکی صره ده محمد ابن عایض باشنده متحشد اولان اوچ بش بیك قدر خذله ایله سوغایه ناظر یارم ساعت مسافه ده حفیر نام جبلدن

عساکر شاهانه اوزرینه هجوم ایتمك افکاریله کوسلر چالدرمغه باشلیوب وترتیب صفوفله تعرضه قیام ایتمش وبیك آدم قدر دخی ایلروله‌مش ایسه‌ده بحکمة‌الله تعالی او اثناده سالف‌الذکر الك کوکندکاری حصن مسمارك جبخانه‌سی آتش الهٔ رق برهوا اولمش و محمد عایض ایسه حصن مذکورك ذکر اولنان دهشتلی منظره‌سندن اورکمش اولمسندن درحال هجومدن فراغتله ملول و مأیوس محلنه چکیلوب غمناك قالمشدر

حصن مذکور رهین انهدام اولمسیله او آنده بشقه‌جه اوچ طابور عساکر شاهانه‌یه هجوم قوماندامی ویرلدیکندن عصات دیکر حصنلردن ایکیسنی دها ترك ایدوب وبوصولت وهجومده اشقیادن یکرمی‌یه قریب کیمسه تلف ایدلمشدر ٭ اشبو محاربه غروب وقتنه قدر امتداد ایتدیکندن عساکر شاهانه‌دن دخی بریوزباشی ایله بش نفر شهید و بر ملازم اون سکز نفری متجاوز یاره‌لی وقوعبولمشدر

یوم مذکورده برمنوال محرر اوچ عدد حصن فتح وتسخیر اولنمش ایسه‌ده ایکی عدد حصن هنوز ید اشقیادن قورتاریله‌مدیغی کبی سالف‌البیان صاغ طرف طاغنده بولنان اشقیا دخی دفع وتنکیل اولنه‌مدیغندن ایلهٔ مذکورده تجاوز اولنمیه‌رق هرکس بولندیغی نقطه‌ده علی‌حاله ثباته مجبور اولمش ومذکور ایکی عدد حصنك محاصره وضبطی ایچون احمد مختار پاشا قوماندا سیله میرالای عثمان وموسی بکلر ایکی طابور عسکرله داخل سوغاده براغیلمش ایسه‌ده حصون مذکوره‌نك اطرافی واسعجه میدانجق بولنمسندن ومتحصنین طرفندن دخی عساکرشاهانه اوزرینه بلا آرام یغمور کبی قورشون انداخت اولنمسندن حصون مذکوره‌یه بلا مطالعه تقرب ممکن اولمدیغندن کیجه‌نك ظلمتندن بالاستفاده اقتضا ایدن کشفیات ایلرولدیلوب وبرقطعه ویتوورت طوپی جلب اولنه‌رق وقت شفقده

اوتوز ادیم مسافه‌یه قدر حصنه تقرب اولندقدن صکره بغتةً هجوم اولندقده دشمن دخی زمین عارضه‌سندن بالاستفاده چیقوب صاووشه‌رق بوصورتله حصن داخل اولنمش و دشمن ایسه صول طرفده مترصد عساکر شاهانه طرفندن کوریله‌رك اوزرلرینه اجرا اولنان آتشده برمقداری تلف ایدیلوب برازی دخی قورتیله‌رق فرار ایتمشلردر

حصون مذکوره دخی فرداسی چهارشنبه کونی بوصورتله تسخیر اولنه‌رق سوغا قلعه‌سی برمنوال محرر کاملاً فتح اولنمشدر ٭ محمد ابن عایض باشنده بولنان جماعتیله مارالذکر سوغایه ناظر و یارم ساعت مسافه‌ده وریده عقبه‌سنك باشنده واقع (حفیر) نام موقعده اولدیغندن مرقومك محل مذکوردن دفع وتنکیلی ایچون ایکنجی الایك ایکنجی و بشنجی الایك برنجی طابورلری حرکت ایتدیریله‌رك و قوماندان پاشا دخی برابر اولدیغی حالده محل مذکوره مواصلت اولنمش ایسه‌ده مرقوم تاب اور مقاومت اوله‌میوب نزدنده بولنان اوچ قطعه طوپی و چادرلری ترك واوراده بولنان مهمات انبارینی احراق ایده‌رك ریده قلعه‌سنه فرار ایتدی ٭ ومذکور حفیر نام محل ریده قلعه‌سنك عقبه‌سی وسوغا یولی اوزرنده اولدیغندن طابور عاجزی ایله ٭ فقیر اوراده قراغول ترك اولنه‌رق دیکر طابورله قوماندان پاشا سوغایه عودت بیوردیلر

ابها قلعه‌سنك تسخیر اولندیغی

نقاط مهمه‌دن وینه محمد ابن عایضك قلعه‌لرندن اولوب سوغایه بش ساعت مسافه‌ده کائن (ابها) قلعه‌سنك دخی ضبطی لازم کلدیکندن ودشمن ایسه برمقتضای موقع عساکر شاهانه‌نك اوکون ریده‌یه هجوم ایده‌جکنه منتظر اولمسی و بوارالق بغتةً ابها اوزرینه تعرض ایدیلور ایسه اورانك حاضرلقسز

اوله‌رق باصدیرلمش بولنه‌جغی طبیعی اولدیغندن فرداسی پنجشنبه کونی قوماندان پاشا حضرتلری سوغادن درت طابور عساکرشاهانه‌یی بالاستصحاب درحال ابها او زرینه حرکت ایده‌رك موقع مذکوره مواصلتلرنده قلعهٔ مذکوره‌ده بولنان مستحفظلر مقاومت ایده‌میه‌جکلرینی درك وتیقن ایله مجبور فراره شتابان اولدقلرندن قلعهٔ مذکوره بلا مصادمه تسخیر اولنوب درونندە ایکی قطعه طوب ایله برقطعه هاون و برخیلی چادر ومهمات ناریه ومدخر ارزاق وذخایر بولنمشدر • محل مذکورده دخی برنجی الایك ایکنجی طابوری بیکباشیسی احمد حلمی افندی قوماندا سیله ترك اولنه‌رق دیکر طابورلرله ینه یوم مزبورده سوغایه عودت اولنمشدر

بو اراالق عسیر مشایخ معتبره وکبراسندن شیخ لاحق کله‌رك عرض دخالت ایلدیکی کبی (آل زیدی) و (کود) و (ذعی) و (رشید) و (آل النمر) و (آل المحاج) و (عزیزه) و (بدله) و (آل علی ابن امقریب) و (آل زیدان) و (آل یمنه) و (شعبه) و (شقیق) و (بنی مازنه) و (شعف) قبیله‌لری دخی استیمان ایتمشلردر

ریده قلعه‌سی اوزرینه اولان حرکات

سوغا وابها قلعه‌لری برمنوال محرر ضبط وتسخیر اولنمش ایسه‌ده محمد ابن عایضك تحصن ایتدیکی وغایت جسیم ومتین (ریده) قلعه‌سنك تسخیری لازم کلمش و قلعهٔ مذکوره حقیر نام محلدن کشف اولنه‌رق متانت فوق العاده‌سی جهتیله ضبطی بیوك طوپلره محتاج اولدیغی کوریله‌رك و بو جنس طوپلرك کتورلمسی ایسه قلعهٔ مذکوره‌یه اك قریب براسکله‌یی مبدأ حرکات ایده‌رك تهامه‌دن دیکر برفرقه‌نك حرکتنه منوط ایدوکندن ریده‌یه یکرمی درت ساعت مسافه‌ده اولان (شقیق) اسکله‌سی انتخاب اولنوب اسکلهٔ مذکوره‌یه التی طابور

عساکر شاهانه‌یی مواقع متفرقه‌دن جلب وجمع ایده‌رك حرکتله ریده قلعه‌سنك تهامه جهتندن محاصره‌سنه کلمك اوزره سوغادن میرلوا احمد مختار پاشا تعیین اولندی * و (وسیم) وحلی سواحلنده لنکر انداز سطوت اولان سینوب و رسمو نام سفاین همایونك سریعاً قنفده‌یه کیدوب مقدار وافی ارزاق وایکی بچق چاپنده قوروقدن طولولار پروسیه کاری ششخانه‌لی طوپلردن درت قطعه‌سنی وایکنجی الایك محل مذکورده بولنان اوچنجی طابورینی ومیرلوا عاکف پاشایی آلوب شقیق اسکله‌سنه کیتمك اوزره حلی اسکله‌سنه کله‌رك مومی الیه احمد پاشانك ورودینه انتظار ایتمسی واندن اله‌جغی امره کوره حرکت ایلمسی بحر احمر قومندانی میرالای احمد بکه و مذکور طوپلر وارزاق وذخایر ایله مومی الیه عاکف پاشانك وطابور مذکورك ومهماتك سریعاً کوندرلمسی خصوصلری دخی قنفده میرلوا نظیف پاشایه یازلدی

بیك ایکیوز سکسان یدی سنهٔ رومیه‌سی شهر مارتنك اون دردنجی کونی مومی الیه احمد مختار پاشا میرالای موسی وارکان حربیه قائممقامی علی بکلری واوچنجی الایك اوچنجی وبشنجی الایك برنجی طابورلرینی الوب سوغادن حرکتله بشنجی الایك باحهٔ ریعه‌ده بولنان ایکنجی طابورینی دخی الوب اوچ طابورله محائله مواصلت ومحائلده بولنان میرالای ولی بك قومانداسیله اولدن بولنان اوچنجی الایك ایکنجی وبشنجی الایك اوچنجی طابورلرینی دخی میرمومی الیه بالاستصحاب وبشنجی الایك اولوقت بیکباشیسی بولندیغم مذکور برنجی طابوریله محائل نقطهٔ مهمه‌سنی محافظه ایتمك وامور عسکریه وملکیه‌یه باقق اوزره * فقیری * ترك ایدوب درت طابورله محائلدن حلی‌یه حرکت ایتدی .

حلی ایله محائل اراسنده یولك محافظه‌سیچون اوتدنبرو دردنجی الایك برنجی طابوری بولندیغندن مومی الیه احمد مختار پاشا حلی‌یه اثنای حرکتده طابور مذکورك اقامت ایلدیکی نقطه‌لره بشنجی الایك اوچنجی

طابوری ترك ایله تبدیل ایدوب و حرارت شمسدن کوندزلری حرکت ایتمك ممکن اوله‌مدیغندن کیجه‌لری حرکته دوام ایله ماه مذکورك اون طقوزنجی جمعه کونی علی الصباح حلی یه مواصلت ایتدی

اولجه مأموراً درسعادتدن کله‌رك فرقه نزدنده بولنان یاور حرب حضرت عسکری قول اغاسی کریم افندی دخی سوغا و ابها قلعه‌لرینك فتحنده بولنوب محال مذکوره‌نك فتحی تبشیراتنی حاملاً و سویشه متوجهاً وپلنك بحری واپورینه راکباً یوم مذکورده قنفده‌دن حرکت ایتدی

مومی الیه احمد مختار پاشانك حلی اسکله‌سنه مواصلتنك فرداسی جمعه ایرتسی کونی قنفده‌دن ایکنجی الایك اوچنجی طابوری و اللی رأس طوبکشان حیوان براً و سینوب و رسمو واپور همایونلری دخی ارزاق وطوب ومهماتی وشقیق اسکله‌سی قوماندانلغنه تعیین قلنان میرلوا عاکف پاشایی حاملاً بحراً حلی یه مواصلت ایتدکلرندن ذاتا حلیده بولنان طابورلر ایله برابر شو حالده حلی اسکله‌سنده یدی طابور عساکر شاهانه جمع ایدلمش اولمسندن مذکور طابورلردن دردنجی الایك اوچنجی طابوری اولدن محل مذکورده بولنان قائممقام فضلی بك قوماندا سیله محافظ ترك اولنوب دیکر التی طابور شقیق ایچون تفریق و تهیه ایدلمشدر

حلیدن فرداسی بازار کونی میرالای ولی بك قوماندا سیله دردنجی الایك برنجی و بشنجی الایك ایکنجی طابورلری ومکاری و طوبکشان حیوانانی براً وارزاق وطوبلر وعاکف پاشایی طابورله برنجی قافله اوله‌رق بحراً شقیق اسکله‌سنه سوق اولندی ٭ شقیق ایله حلینك آره‌سی بحراً واپور ایله اون بر ساعتلك وبراً دخی یکرمی یدی ساعتلك مسافه اولدیغندن واپورلر فرداسی بازار

ایرتسی و برا کیدن فرقه دخی حلیدن حرکتك دردنجی کونی شقیقه مواصلت ایتدیلر

واپورلر حموله‌لرینی تخلیه ایتدکدن صکره سینوب قروتی سواریسی قزغانك سقطلغندن بحثله حلی‌یه عودت ایده‌میوب رسمو واپوری کلمش وسینوب قروتنك حرکتدن قالدیغنی بیان ایتمش وفقط شقیقه کیتمك اوزره حلیده هنوز ایکی طابورله اوجه قره‌دن کیدن طابورلرك پراکنده‌سی بولندیغندن بالضرور ایکنجی الایك اوچنجی طابوری کاملاً وذردنجی الایك ایکنجی طابورینك ایکی بلوکی رسمو واپورینك دیکر بر ایکنجی سفر ایتمسیچون حلیده ترك اولنه‌رق حرکات عسکریه‌یی تأخیردن وقایة احمد مختار پاشا ایله بر طابور وعموم پراکنده‌لر جمله‌سی بیك ایکیوز کیشی قدر اولدقلری حالده واپور مذکوره بنوب صیجاغك درجهٔ غایه‌ده شدتیله برابر کمال ازدحام ومشقتله ماه مذکورك یکرمی طقوزنجی پنجشنبه کونی صباحلین شقیقه چیقمشلردر ٠ وشو حالده شقیقده التی طابور بولندیریله‌جق ایکن سینوب قروتنك حرکتدن قالیویرمسی مناسبتیله ایکی بلوك نقصان اوله‌رق انجق بش طابور جمع ایدیله‌بیلمش ورسمو واپوری حلیده قلان سالف‌الذکر اون بلوکی کتورمك اوزره دفعه حلی‌یه کوندرلمش ایسه‌ده شقیقده اولکی یوکنك تخلیه‌سیله حلی‌یه کیدوب انلری کتورمسی اقلی درت کونه محتاج وبو مدت ظرفنده ایسه شقیقده بکلمك جائز اولمدیغندن ذکر اولنان اون بلوك عسکر شقیقه کلدیکی حالده ارقه‌دن کوندرمك اوزره احمد مختار پاشا بشنجی الایك ایکنجی طابورینی عاکف پاشا ایله اسکله‌یه ترك ایدرك همان فرداسی کونی درت طابوردن ایکی بلوك نقصان عساکرله طوبلری دخی مستصحباً ریده اوزرینه حرکته قرار ویرلمشدر

شقیقدن ریده‌نك اره‌سنده بولنان مراحلده صواولان محللر شقیقدن یدی

ساعت بعد مسافه‌ده بولنان و یولی مستوی اراضیدن اولان (درب) قریه‌سی ودربدن ایکی ساعت مسافه‌ده غایت عارضه‌لی یولی اولان و (قصبه) نامنده قیولی برقریه و بورادنده ایکی ساعت مسافه‌ده یولی اولدقجه دوز بولنان وماء جاری‌یی حاوی (جنبین) نام محل اولوب جنبیندن ریده اون ایکی ساعت بعد مسافه‌ده و یولی ایکی جانبی جبال ایله محاط وطار بوغاز وسیل مجراسندن عبارت بولنمشدر ٭ مذکور جنبیندن یدی ساعت مسافه‌ده (ذات المضه) نام محلده (اشمه) تعبیر اولنان صو موضعی بولنور و {اشمه دیو سیل یتاغی بولنان محللر بر متره عمقنده حفر اولندیغی حالده صو چیقان چیقورلره دینیلور} محل مذکورده اشبو اشمه صویی اولوب بورادن ایکی ساعت مسافه‌ده دخی (مسقام) نام محلده ماء جاری واردر ٭ واشبو صولرك قلت وکثرتی موسمه تابع اولدیغندن بوموسمده انجق اردو اداره اولنه بیله جك درجه‌ده ایدی

بوحسابجه شقیه‌دن ریده بش کونلك مسافه اعتبار اولنه‌رق موجود مکاری حیوانیله اطراف قرادن تدارك اولنوب استکرا اولنان حیوانانك موجودی انجق ایکیوز اللی رأس اولوب وتحمیل اولنه‌جق یوکلر دخی حرارت هوادن ناشی دونجه تحمیل اولنمق لازم کلدیکندن یالکز پکسماد و جبخانه وایجابی قدر صو ایله حرکت اولنمق ایچون یغورلق وکلیم وسائر اشیا وارزاق کبی شیلر النمیه‌رق غایت خفیف و سبکبار اولمق اوزره ریده‌یه وصول ایله اورادن مکار یلرك شقیه‌یه کوندرلسی وشقیه‌دن ارزاق جلبی لااقل اون یدی کونه محتاج اولدیغندن مطلق بو اون یدی کونلك ارزاقك ایلك دفعه‌ده برابر النمسی فرض عین مثابه‌سنده ایدوکندن بش کونلك پکسماد عساکر شاهانه‌نك ارقه‌لرنده واون ایکی کونلك پکسماد ایله مکاری وطو بکشان حیواناتك شعیری و بیوك طو بلره انجق اوچیوز یکرمی سکز وکوچك و ویتورت طو بلرینه درتیوز آتم کله و جبخانه و بهر طابور ایچون عساکر شاهانه بدلرنده

بولنانلردن بشقه انجق اوز صندق احتياط جبخانه كوتوريله بيلك اوزره حاضرلنيله بيلمشدر

واشبو ترتيب هدف مطلوبك متانت ومناعتی ودشمنك حالی اقتضاسنجه غايت دون ونسبتسز بر ترتيب ايسه ده مكاری حيواناتنك عدم وجودندن ومحلی اهاليسندن مطلوب قدر استكرا اولنه جق دوه بولنه مديغی كبی هنوز كندولرينكده محمد عايض طرفداری بولنملرندن نشأت ايتمش وبو صورتله عادتا فداكارانه حركت ايدلمشدر

ترتيبات مذكوره وجهله ماه مذكورك اوتوزنجی جمعه كونی ميرلوا عاكف پاشا بشنجی الايك ايكنجی طابوريله شقيق اسكله‌سی محافظه‌سنه وايلرويه حركت ايده جك فرقه نك ارزاق ومهمات وسائره سنك نقل وايصالی خصوصاتنه باقق اوزره ترك اولنمش وحلی اسكله سنده ترك اولنوب هنوز كلميان سالف الذكر ايكنجی الايك اوچنجی طابوريله ايكی بلوكی دخی واپورله جلب ايدوب ارقه دن يتشديرلمسی توصيه ايدلمشدر

يوم مذكورده ساعت سكز راده لرنده ميرلوا احمد مختار پاشا ميرالای ولی وموسی واركان حربيه قائممقامی علی بكلر ايله واوچنجی الايك ايكنجی واوچنجی ودردنجی الايك برنجی طابورلريله ايكنجی طابورينك التی بلوكی وايكی قطعه ويتوورت ودرت قطعه ايكی بچقلق ششخانه طوپلری والتمش قدر عساكر موظفه سواريسی وموجود مكاری حيواناتندن مركب بر فرقه يی مستصحباً هدف مطلوب اولان ريديه يه متوجهاً شقيقدن حركت ايتدی

فرقهٔ مذكوره نك كافهٔ موجودی مكاريجی نفراتيله برابر بيك يديوز كشيدن عبارت اولوب كرچه بهر طابورك ترتيب تامی مع ضابطان سكز يوز

نفردن عبارت و بو تقدیرجه فرقهٔ مذکوره‌نك موجودی اوچ بیکدن دون اولمامق لازم کلور ایسه‌ده حرکات متوالیه‌دن ناشی طابورلر افرادندن بر خیلی خسته وقوعبولوب انلرك ترکی تحت ضرورتده اولدیغی کبی حلی اسکله‌سندن دخی حین حرکتده بالضروره کتوریله‌میه‌رك صکره کلمك اوزره برطاقم پراکنده براغلدیغندن بوسببلردن اوچ طابورك مع مکاریجیان و طوبجیان بیك یدییوز موجودی بولنمشدر ◆ اکرچه حلیده براغیلان پراکنده‌لرك ورودینه انتظار کشتیقده ارام اولنمش اولسه بالاده بیان اولندیغی اوزره حرکات عسکریه‌یه تأخر کله‌جکندن و بو تأخر سببیله آتیده کونا کونا مشکلاتك ظهوری ملحوظ بولندیغندن قوهٔ موجوده‌نك ازلغنه باقلمیه‌رق همان علی جناح الاستعجال حرکته مجبوریت کلشدر ◆ و بیك یدییوز موجوددن مکاریجی و سائر پراکنده خدمتلرده بولنانلر چیقاریلنجه اصل صف حربده بیك اوچیوز سلاح انداز بولنه‌بیلوزایدی

مذکور جمعه کونی ساعت سکزده مارالذکر قوتله حرکت و اسکله‌یه بربچق ساعت مسافه‌ده کائن شقیق قریه‌سنه مواصلت و محل مذکوردن سقامشکاری و احتیاطاً التان صو طولملری طولدیریله‌رق ساعت اونبرده اورادنخی حرکتله کیجه یوله دوام اولنمشدی ◆ و یولك چول و اراضیٔ مستویدن اولمسی مناسبتله بوراده طوبلرك نقلنده صعوبت چکلمدی ◆ وکیجه ساعت یدی راده‌لرنده بر محلده موله ویریله‌رك ساعت اونه قدر عسکره اویخو کسدیریله‌رك و حیوانات دکلندیرلدکدن صکره ساعت اونده حرکت و قیام ایله برنجی قوناق اولان (درب) قریه‌سنه طلوع شمسله برابر وارلمش و اهالیسی اوجه تأمین ایدلمش اولسندن اکثریسی خانه‌لرنده مقیم اولوب محل مذکوره قونلدی

یوم مذکورده ساعت اوچه قدر درب قریه‌سنده ارام اولنمش ایسه‌ده امرار

وقت ایتمه‌رك (جنبین) نام محلی یوم مذکورده طوتمق لابد و لازم
اولدیغندن محل مذکور طوتلق اوزره حرکت اولندی ٭ لکن ذربه ایکی
ساعت مسافه ایلروده بولنان و قصبه دینیلان کویه وارنجیه قدر شدت
حرارت شمسدن عساکر شاهانه‌دن اوچ نفر شهید و اون بش قدر خسته
وقوعبولدیغی کبی عسکر بتون یوللرده دوکیلوب قالدی ٭ حرارت شمس
بکچورلمك ایچون اخشامه قدر مذکور کویده توقف و آرام اولنمغه مجبوریت
کلدیکندن قریهٔ مذکورده موله ویرلمشدر ٭ درب قریه‌سیله قصبه
قریه‌سنك بیننده اولان ترلالرك ذر ونلرنده اثنای بارانده صو ترا کم ایتمك
ایچون هر ترلانك اطرافنده ایکیشر اوچر ذراع ارتفاعنده سدلر یاپلمش
و یول دخی بو سدلری اینوب چیقه‌رق کچمش و بشقه محلدخی بولنه‌مامش
ایدوکندن زمینك شو عارضه‌لرندن ناشی طوبلرپك کوجلکله چکلمش
و حیواناته زیاده‌سیله تعب و کسل عارض اوله‌رق بتون طورمه درجه‌سنه
کلمشدر ٭ مذکور قصبه قریه‌سنده یوم مذکورده اخشامه قدر ارام اولنه‌رق
و یوللرده دوکیلان عسکر طوپلانبلوب و حیوانات دخی دکلندیرلمشدر

اخشام ساعت اونبرده مذکور قصبه قریه‌سندندخی جنبینه حرکت اولنمش
ایسه‌ده کیجه زیاده قراکلق اولدیغندن طوبکشان حیواناتی باسه‌جغی یری
کورمدیکی و طوپلری کوتورمکه اعانه ایتمك اوزره بهر طوبه ایکیشر بلوك
عسکر دخی ویرلدیکی حالده ینه طوبلر نقل ایدیله‌میوب ضروری کیجه یولده
ارام اولنمشدر

محل مذکورندخی صباحلین شفق وقتی حرکت وشهر نیسانك برنجی بازار
کونی ساعت ایکیده جنبینه مواصلت اولنمش ایسه‌ده شدت حرارت شمسدن
ارتق کوندز ایلرویه حرکت قابل اوله‌میه‌جغندن کوندزی بکچورمك اوزره
محل مذکورده دخی ارام اولنمشدر

جنبین ایکی تپه جك اراسنده بر وادینك اسمیدر ✦ یوم مذكورده ساعت طقوزه قدر جنبینده توقف وارام اولنه رق بورادن ایلرویه كیجه حركت اولنمق تصور اولنمش ایسه ده كیدیله جك یول دره ایچی اولدیغندن ودشمنك پوصو قورمش اوله جغی مأمول بولندیغندن طو بكشان حیواناتی دخی باصه جغی یری كورمیه جكی وصو ایسه سكز ساعت بعد مسافه ده (ذات المضه) نام محلده اولوب كوندز حركت دخی كرچه ممكن دكل ایسه ده مذكور سكز ساعت مسافه نك هر حالده نصفی بو كونك اخشامندن ونصف دیكری دخی ایرتسی كونك صباحندن المق لازم كلمشدر ✦ بناء علیه یوم مذكورده محل مز بورك محافظه سیچون درت بلوك عسكر ترك اولنه رق ساعت طقوزده حركتله بر بچق ساعت مقداری قطع مراحل اولندیغی صره ده وزان ایدن شدتلی سم روزكارینك تأثیریله اون اوچ نفر شهید و یمش التی كیمسنه سمه مصاب اوله رق حركتدن قالمشدر ✦ اشبو مصابین دوه لره تحمیل اولنمش ایكن ینه ایلرویه حركت غیر ممكن اولوب همان ساعت اون بچقده ارام ویریله رك كیجه ساعت بره قدر وقت كچورلدكدن صكره حركت اولنمشدر ✦ عساكر شاهانه نك یاردم واعانه لری اولدیغی حالده انواع متاعب ومشاقله طوبلر چكیله رك اغیر اغیر و كوز كوزی كورمیه رك ظلام لیل ایچنده نهایت كیجه ساعت سكزه قدر یوله دوام اولنه بیلمش وذات المضه یه درت ساعت قاله رق بر محلده وذره ایچنده شفقه انتظاراً قولاك كیروسنی طوپلامق اوزره توقف اولنمشدر

قولك كیروسی النديقدن وشفق آتدقدن صكره محل مذكوردن دخی حركت اولنمش ایسه ده ینه فوق الغایه صیجاق باصوب وشدتلی سم روزكاری وزان ایتدیكندن بو حالده ینه یوله دوام اولنمش اولسه عسكر بتون دوكیله جكندن نهایت ذات المضه یه بر ساعت قالنجیه دكین كیدیلوب بر محلده ذها توقفه مجبوریت الویرمش واوراده توقف اولنمشدر ✦ محل مذكورده صو بولنمدیغی كبی عساكر شاهانه نزدنده دخی صو اولمدیغندن مذكور

ذات المضه ده اشمه لر تعبیر اولنان صووار ایسه ده بو موجود بولنان اشمه لرك صولری دشمن طرفندن تسمیم اولندیغی خبر النمسی جهتله محل مذكور همان ضبط اولنه رق دیكر اشمه لر قازیلوب اچیلمق لازم كلمش بونك ایچون ایكی یوز نفر دوه لره بالاركاب وسقالر وطلوملر وقازمه وكوركلر كوندریلوب ذات المضه طوتیلمش ویكیدن صو یرلری حفر اولنوب توقف اولنان محلده عسكره ایلرودن صو جلب اولنمش واخشام سرینلكنده محل اقامتدن قیام ایله بتون فرقه ذات المضه ده جمع ایدلمشدر ◆ ذات المضه دن ریده قلعه سی اوچ درت ساعت بعد مسافه ده اولوب ارتق بوندن اوته ده دشمنك یوصیسی قویا مأمول ایدوكندن كیجه حركت اولنمق ممكن اوله میه جغی جهتله اوراده صباحه قدر قالنمشدر

ذات المضه دن دخی فرداسی صالی كونی علی الصباح حركتله یوله دوام اولنمقده بولنمش ایسه ده بورادن ایلروسی ارتق طار بر دره دن واراضی غایت طولانباجلی وصاغی وصولی همان چیقلمسی ناقابل طاغلردن عبارت بولنمشدر ◆ محل مذكوردن برچاریك مسافه ایری یلور ایرلمز فنا بر محلده دشمن طرفندن قوریلان پوصودن پیشدارلر اوزرینه تفنك انداخت اولنمسیله برابر پیشدار متیقظانه برحال ایله طورانوب صاغدن صولدن بزر بلوكله اشقیانك اوزرینه سرعتله هجوم ایده رك سكز نفرك كله سی آلنه رق قصوری فرار ایتمشدر ◆ وبوحینده عساكر شاهانه یه اصلا ضرر ایراث ایتیوب برنفرك بیله برونی قناماشدر

بو صورتله (مسقام) نام محله وارلمش ودره نك صیجاغی دخی كركی كبی باصمغه باشلمش اولدیغی ومحل مذكوردن صكره ایلروسی كشف اولنمدقجه حركت جائز اولادیغی وخصوصیله ریده قلعه سی دخی یقین اولوب حركت اولنسه بیله انجق غروب وقتی قلعه یه تقرب اولنه جغی وكیجه نك ظلامنه

تصادف ایده‌رك لازم كلان كشفدن برشی استفاده ایده‌میه‌جكی جهتله اولكون وكیجه مقامده آرام اولنمغه قرار ویرلمشدر ◆ یوم مذكورده مقامه مواصلت اولندیغنده سوغا طاغلرنده اولان قوماندان پاشا فرقه‌سی دخی سوغا جهتی طاغلرندن اوكوز بو ینوزی واری ایجاب ایدن نقطه‌لری طوتدقلرندن ریده اوزرینه طوغری آتدقلری طوپلرك دومانی كوریلوب وصدالری ایشیدلمشدر ◆ بونك اوزرینه مقامده بولنان احمد مختار پاشا فرقه‌سنك دخی ریده‌یه تقرب ایلدیكی قوماندان پاشا فرقه‌سنه بیلدیرلمك ایچون مقام دره‌سنك ایلروسنده ویولدن بیك بشیوز خطوه مقداری محلده و بوغازك صاغ طرف طاغلری اره‌سنده یوكسكده مبنی اولوب یولدن كوریلان واشقیانك تحت محافظه‌سنده اوله‌رق درونده عصاتك اشیا وامتعه‌سی محفوظ اولدیغی صكره‌دن اكلاشیلان بر متین قله‌یه برقاچ دانه آتیلمسی تنسیب اولنمشدر ◆ محل مذكوره طوپ انداختنه مناسب برچاریك ایلروده برنقطه‌یه بر طابورله ایكی بیوك طوپ كوتوریلوب اولا مسافه‌نك تخمینی ایچون بش كله آتیلوب مسافه تخمین وتقدیر اولندقدن صكره آتیلان بر كله بیك بشیوز خطوه مسافه‌دن آتیلدیغی حالده تخمی بر بچق ارشون كیرج و بونمه طاشله یاپلمش مذكور قله‌نك تا وسطنه اصابت ایده‌رك یوز وایچ دیوارلرینی دله‌رك كچمش و بو خبر مجدد عایضه كیتمش اولدیغندن طوپك بو صورتله اولان تأثیرندن طولایی خوفه دوشوب ایرتسی كونی كویا امان طلب ایدركبی مالا یعنی بر مكتوبله طوبلرك حالنی كشف ایچون مخصوص بر آدم چیقاروب احمد مختار پاشایه كوندرمش ایسه‌ده پاشای موما الیه دخی مالا یعنی جواب ویره‌رك مرسول مرقومی تاقلعه پیشكاهنه قدر برابر كوتوروب اورادن شدتلی كلاملر ایله قلعه‌یه اعاده ایتمشدر

فردانی وشهر نیسانك دردنجی چهارشنبه كونی علی الصباح مقامدن حركتله ساعت ایكی رادلرنده ریده پیشكاهنه مواصلت اولنمشدر ◆ شو

حالده پاشای مومی الیهك شوغاده قوماندان پاشا حضرتلرینك نزدندن ایرلدیغی کوندن یکرمی بر کون صکره ریده‌نك الت طرفنه بالوصول محاصره‌یه بدأ ایتدیکی وطقسان ساعتلك مسافه‌یی محل عمل تشبثات مقتضیه ایله برابر یکرمی بر کونده دور ایدوب طولاشدیغی نمایان اولور ٭ و بو مدت ظرفنده دخی قوماندان پاشا حضرتلری سوغاده بر یاندن اطرافی استمالت ودیکر طرفدن بالای جبالدن کوچك طوبلرله قلعه‌یی دوکوب تضییق ایدر ایدی .

ریده قلعه‌سنك محاصره ودوکلسی یقین محللردن اولمق ایجاب ایتدیکندن اراضی ایسه غایت عارضه‌لی و یوکسك یوکسك صرت وتپه‌جکلردن مشکل اولدیغی واشبو تپه‌لر ایسه قلعهٔ مذکوره‌نك طوبلری تأثیری آلتنده بولندیغی حالده طوبلرك ناچار بورالره چیقارلمسی لازم کلمشدر ٭ مذکور قلعه‌یی دوکمك ایچون اك مناسب نقطه‌لر انتخاب اولنوب برطرفدن عساکر شاهانه اعانه و یاردمیله طوبلر مذکور تپه‌لره چیقارلمقده و برطرفدن اطراف کشف اولنه‌رق خط محاصره‌نك قره غول نقطه‌لری طوتلمق ایچون اقتضا ایدن تدابیره باقیلمقده ایکن ریده قلعه‌سندن دخی عساکر شاهانه وطوبلر اوزرینه طوب آتشنه باشلانمشدر ٭ ایشته بواثناده طوبلر مذکور ایجاب ایدن نقطه‌یه چیقاریلوب و اطراف دخی لایقیله کشف اولنه‌رق طوتلمسی لازم کلان طاغلر طوتلمق ایچون تکمیل اطراف طاغلره طرف طرف مقدار وافی عسکر سوق اولنوب ومذکور طاغلره ایسه انجق بشر التیشر ساعتده چیقیله‌بیلدیکندن اولکون اخشامه قدر نقاط مذکوره طوتیلوب خط محاصره تأسیس اولنمشدر ٭ وطوبلر ایله عسکرك قسم اعظمنك بولندیغی محل هرنقدر آچیقدن اچیغه ریده قلعه‌سی طوبلری تأثیری آلتنده ایدیسه‌ده مذکور قلعه‌دن آتیلان کله‌لر اکثریت اوزره بونلرك اوستندن آشمش ولله‌الحمد کمسنه‌یه ضرر اصابت ایتمامشدر ٭ واولکیجه استحکام طوبریزندن کله‌یه طیانه‌جق متانتده صباحه قدر درت مزغاللی وقلعه‌یه بیك آدیم مسافه‌ده بر

طوب طابيه‌سنی ياپلش وضابطلرين هنوز ناتمام قالمش ايسه‌ده اورتالق آيدينلانديغی آنده هواده بر كثيف سيس پيدا اولوب مذكور سيس حكمت خدا يالكز قلعه‌يی قاپلامش و بو صورتله انشا آتی دشمن كوره‌ميه‌رك ايش بالسهوله ختامه رسيده ايدلمشدر

اشبو پنجشنبه كونی علی الصباح طابيه ياپلدقدن وهوادن سيس دخی صيرلدقدن صكره اول باول آتيله‌جق كله‌لر ابوس حالنده‌می آتيلديغی صورتده تأثيری زياده اوله‌جق يوخسه كله‌يه باروت قونيلميوبده يرينه قوم طولديريلوب قره كله حالنده‌می آتيلديغی صورتده تأثيری زياده اوله‌جق بورالرينك تجربه‌سی ضمننده ابتدا قره كله حالنده اوله‌رق قلعه‌نك اوست طرفی و بر قولاج ثخنلی بولنان ديوارلرينه آتيلوب داوب چكمش ايسه‌ده اساس طرفنه طوغری آتيلدقده دها زياده عريض اولان ديوارك درونندن چكه‌ميوب قالديغی و يالكز كله‌نك جرمنجه بر دايك آچيلوب ديواره زياده رخنه ويره‌مديكی اكلاشلمشدر ٭ اشبو تجربه‌دن صكره ابوس حالنده آتيلوب بو وجهله آتيلان كله‌لر اولا ديواره واروب چارپمسيله قاپسولك ازيلوب ايچروده‌كی باروته آتش تأثير ايدنجيه قدر مرور ايدن زمان ظرفنده كله‌نك ديواره تقريباً اوچ درت پارمق قدر نفوذ ايتديكی وكله پاطلادقدن صكره ديوارده حاصل اولان دليكك اولكنه يعنی قره كله‌يه نسبتاً دها بيوجك كورنمسندن استدلال اولنمش وبو ايسه عادتا ديواره‌لغم كومك ديمك اولديغی جهتله ابوس حالنده يعنی پاطلايجی كله‌نك زياده رخنه‌دار ايده‌جكی وهدمك بوصورتله قولای اولوب قره كله كبی زياده كله صرفنه احتياج اولمديغی تبين ايتمشدر

محمد عايض حديده‌دن رجعت ايتديكی آنده متجاسر اولديغی فضاحتك درجه‌سنی اكلايوب احتياطاً اوارالق ريده‌نك كايدی مقامنده اوله‌رق بكی

یاپدرمش اولدیغی وریده قلعه‌سنه حوالهٔ تامه‌سی بولندیغی کوریلان ومحافظه‌سنه دشمن طرفندن فوق‌العاده اعتنا ایدیله‌رك حوالیسی مارغاندن اتیلان بر قطعه طقوزلق طوپك اردویه دخی ویره‌جکی خسارك زیاده‌جه اوله‌جغی اکلاشیلمش اولان وغایت متین ومستحکم بولنان (قحطان) برجنك اول امرده الغمسنك درجهٔ وجوبده اولدیغی پاشای مومی الیه طرفندن حکم اولندیغندن برج مذکورك صورت ضبطنده اقتضا ایدن تدابیره باتشبث یوم مذکورده برطاقم ساخته کوسترشلر ایله اولا درت وانی متعاقباً ایکی که جمعاً التی بلوك عساکر شاهانه بر طاقم یارلر اراسندن میرالای ولی بك و بیکباشی حلمی افندی قوماندارلریله مذکور برجه سوق اولندیغی صره‌ده برجی دخی طوپه طوتوب عساکر شاهانه کمال سرعت وشجاعتله برجك التینه صوقیلوب ابراز مردانکی ودلیری ایله طیشارو قپوبی قیره‌رق حولیه دخول ایتمشلر • واواراق روس جبالده قوماندان پاشا حضرتلریله بولنان طابورلردن برنجی الایك برنجی طابورینك بر بلوکی دخی قائمقامی محمد علی بك وقول اغاسی احمد فیضی افندی قوماندارلریله یوقاریدن برج مذکوره طوغری صارقوب اینه‌رك بونلره التحاق ایتمشلردر • حصن مذکورك قاپین تپوردن مصنوع ایچ قپوسی اولدیغی حالده درون حصنده بولنان دشمن طرفندن مقابلهٔ شدیده کوستریله‌رك طامندن عساکر شاهانه اوزرینه ال خمپره‌لری آتدقلرندن مذکور خمپره‌لر پاطلغه براغلمقسزین همان عساکر شاهانه طرفندن دخی طپه‌سی ینار اولدیغی حالده ال ایله آله‌رق حولی دیوارندن طیشارو آتیلدیغی کبی ریده قلعه‌سی وسائر برجلر طرفندن اتیلان تفنك قورشونلرینه دخی برجك حولی دیواری سپر اوله‌رق تأثیرینه مانع اولدیغندن وعساکر شاهانه ایسه ذکر اولنان مسدود قپونك یان سوکه‌لرینی قازمه‌لمغه باشلدیغندن برجده اولان دشمن شاشیروب ومقابله‌دن عاجز قالوب تسلیمه مجبور اوله‌رق اون نفری میناً بولنوب واوچی طوبجی اولدیغی حالده اوتوز نفر اسیر ایدیله‌رك برج مذکور بر قطعه طوپیله

اولکون بر منوال محرر ضبط و تسخیر اولنه رق بالاسنه سنجاغ مظفریت کشیده اولنمشدر * مذکور برجدن کوندز اردویه واردودن برجه کیدوب کلمك دشمن مرمیسنك کثرتندن و قربیتندن ناقابل بولنمش اولدیغی صورتده بر طرفندن محمد عایض برج مذکورك الدن کیتدیکنی کورنجه وارقوتی بازویه ویروب دفعةً المق زعمنه قالقیشه رق قلعه وسائر برجلردن بش التیوز قدر حشراتی خزینه سنی آچوب اقچه قوتیله بالتشجیع آچیقدن اچیغه برجه هجوم ایتدرمش و بونلر ایسه عادتا عساکر شاهانه نك سونکیلرینی طوتمق درجه سنه قدر کلمش ایسه لرده نهایت تاب آور مقاومت اوله مدقلرندن وعساکر شاهانه نك تیمور قازق کبی اورایه صاپلنمشجه سنه ثبات و بلا فتور مقاومت ایتمکده اولدقلرینی کوروب نا امید قالمش اولدقلرندن و برخیلی تلفات ویره رك مأیوسًا رجعت قهقرییه مجبور اولمشلردر * بعده حصن مذکور عساکر شاهانه یدنده تقرر ایتمشدر * وقت دخی اخشام اوله رق اورتالق قرارمغه باشلادیغنه اوراده بولنان عساکر شاهانه اردو ایله اولان اختلاطی تأمین وخط مخابره یی ستر ومحافظه ایچون حصندن بدأ ایله اردویه طوغری اولان یولك دشمن طرفنی برسپر دیوار یله اورتمك اوزره بربچوق ارشون قدر ارتفاعنده سپر انشاسنه بدأ ایله صباحه دکین ختام بوله رق مهما امکن محفوظجه اردو ایله اختلاط اولنمشدر

فرداسی جمعه ایرتسی کونی علی الصباح زیده قلعه سی قربنده واقع سعید واحد وعبدالرحمن نامان اوچ قرنداش قوماندالری التنده ایکیوزی متجاوز عصات ایله محفوظ (بیت الفرح) نام حصنه کله ایتلامق واوراده دخی عساکر شاهانه اوزرینه تفنك وطوب ایتلامق اوزره مرقوم سعیدك پاشای مومی الیهه کلوب استرحام استیمان ایتمسی اوزرینه حصن مزبورك تخریبدن بالوقایه الیروده اثنای هجومده بوراسنك ایجاب ایدنلره برملجاء اوله رق شهیدلن حفظی دسیسه سنده تشبث ایتدکاری و بو صورتله عادتا برنوع خیانتله قیام ایلدکاری

اكلاشلمش ایسه‌ده ذاتاً كاه‌نك ازلغندن او یله هر یره كله صرفندن اجتناب اولندیغی ومع مافیه اصل قلعه‌یه تصور اولنان هجوم اثناسنده بو حصندن زیاده مضرت كوریله‌جكی نمایان اولدیغی جهتله حصن مزبورك بو صورتله بی طرف براغلمسی جانبه منت بیلنه‌رك همان مرقومك استدعاسی قبول اولنه‌رق مذكور بیت المفرحدن عساكر شاهانه اوزرینه طوپ وتفنك آتیله‌جغنی لاجل التأمین مرقوم عبدالرحمن رهن ویه‌رك قرنداشی سعید ابن مفرح عودتله حصن مذكورك بو صورتله بی طرف قالمسندن بالاستفاده ارتق اصل قلعه اوزرینه هجوم ایتمك ایچون اقتضا ایدن كدیكك زه‌دن آچلمسی لازم كلدیكی تعیین ایتمك ضمننده پاشای مومی الیه میرالای موسی بكی مستصحباً بالذات سالف الذكر ضبط اولنان حصنه كیتمش واثنای عزیمتنده یوز اللی ایكییوز زادیم مسافه‌دن ودشمن حصنلرندن زیاده‌سیله قورشون اتیلمش ایسه‌ده هیچ بر تأثیر وضرری اولمقسزین حصن مذكوره مواصلتله كشفه بالابتدار كدك محلی تصرلمش واورادن عودت اوزره بولنلمش ایكن اصحاب نفوذدن رجال المعلی عبدالوهاب نام كسنه محمد عایض طرفندن كوندریله‌رك حصن مذكوره طوغری پاشای مومی الیه نزدینه كلمكده اولدیغی كوریله‌رك مرقوم جلب ایدلمشدر • استدعا واسترحامی دكلنلدكده كرچه مرقوم محمد عایضك تاب وتوانی كسیلوب صحیحاً امان قپولرینه یناشدیغی وباشلوجه طوبدن اوركدیكی اكلاشلمش ایسه‌ده برمقتضای طبایع بدویه مرسولك كلاملری نتیجه‌لی اولمیوب ونتیجه المق ایچون شاید ایش تكرار كیت وكله براغیلسه عادتا كلماتك ارقه‌سی اوچ بش كونده النه‌جق شی اولمدیغندن وعربلر ایسه بو یله برزمانده كوره‌جكلری ملایمتی ضعفیته حمل ایتمك عادتلری اقتضاسندن ایدوكندن انك اوزرینه پاشای مومی الیه مرسول مرقومك سوزلرینه وكندوسیله اوزون اوزادی‌یه مكالمه‌یه اصلا التفات ورغبت كوسترمیه‌رك و بارد معامله ایله

{ هایدی محمد عایضك یاننه كیت وسویله كه بن اشته طوپلریمك

يانه كيديورم • بز اورايه وارنجيه قدر شايد بالذات كندوسى اورايه كلور تسليم اولور ايسه اول وقت امان ويريلور • اوله مديغى حالده يارين على السحر كله سى اياقلر التنده بوارلانور • وطوب اتلمامق مهلى دخى اشته طوب طابيه سنه كيديورم اورايه وصولمده منقضيه اولور }

ديه رك مرقوم عبد الوهابى كيرو يه چويرمش مرقوم ايسه ايشك ايت ولعل ده قالديغنى كوروب عودتدن امتناع ايله برچاره بولمق ايچون نياز واسترحامده اصرار ايتمشدر • بونك اوزرينه پاشاى مومى اليهك نزدنده بولنان امر چاوشلرى معرفتيله مرقوم طوتديريلوب جبرًا اعاده ايدلمشدر • بو اثناده پاشاى مومى اليه دخى برطرفدن معيتيله طوب طابيه سنه كله رك كدك آچلق ايچون تصرلنان نقطه يه طوبلر چورلديكى آنده ينه استيمان علامتيله قلعه دن برى ظهور ايتمش ايسه ده محمد عايضك كندوسى كلمديكى جهتله شو مرسول اردويه بيله قبول اولنميوب همان تصرلنان محلدن كدك اچمق اوزره قيجدن طولار ايكى بچقلق چليك ششخانه لى طوبلردن اوچى برنقطه يه وبرآنده آتش ايتمك شرطيله طوب آتشنه باشلانلمش وبوصورتله اوتوز كله آتلمديغى آنده ثخنى بر آرشون سكز پرمق اولان ديوارده عرضى بش وارتفاعى درت ارشون اوله رق بركنيش كدك آچيلمش ايسه ده قلعه نك ايچ زمينى طيش زميندن تخمينًا بش ارشون قدر مرتفع بولنديغى وهدمدن حاصل اولان يغنتى ايسه مطلوب وجهله برسطح مائل تشكيل ايده مديكى وشو حالده هجومك ناقابل اولديغى كورلمش اولديغندن برمقدار دها كله اتيله رق هجومى تسهيل ايچون سطح مائل مذكورك براز دها توسيع وتسطيحى وكديكك اشيكيله برلشديرلمسى لازم كلمش ايسه ده اوارالق طوبلرده قيزوب نشانلرينه خلل كتورمش اولديغى كبى وقتده اخشام اولوب اورتالق قرارمغه باشلامش ومهمات اوله رقده انجق يتمش ايكى كله قالمش اولديغى جهتله طوب آتشنك قطعيله باقى ايشك موجود كله ايله صباحه

تعلیق تذییب اولنه‌رق ایرتسی کون اولصورتله هجومه قرار ویرلمشدر • فقط
کوندز یقیلان یری کیجه تعمیر ایتمکی عصات عادت ایدنمش اولدیغندن ملحوظ
اولان تعمیری منع ایچون کیجه وقتی براز عسکر ایلرو سوق اولنوب آوه
یاپیله‌رق غایت یقین مسافه‌دن هر درت بش دقیقه‌ده کدیکه بر تفنک آتیلور
ایدیکه بو صورتله کدیکه کمنه‌نک یناشه‌مامش اولدیغی کدیکک علی الصباح
ایکی حالنده قالدیغی کورلمسیله اکلاشلمشدر • اردوده رهن اوله‌رق بولنان
عبدالرحمن ایله مذکورک صباحیسی ایشک نه‌یه منجر اوله‌جغنی اکلادیغندندر
هر نه‌دن ایسه محمد عایضه بر مکتوب یازوب هر حالده تسلیم اولمسی لزومنی
کوسترمکی قوره‌رق محافظی بولنان بیکباشی فیض اه افندی‌یی بو بابده استحصال
رخصته واسطه ایتمش و بیکباشیء مومی الیه دخی احمد مختار پاشایه مراجعتله
مرقومه مکتوب یازمغه مأذون اولدیغنی وفقط بلا شرط علی الصباح بالنفس
محمد عایضک قلعه‌دن چیقوب اردویه دخیل اولمسنی و بوکا صحیحاً راضی
اولدیغی حالده هجومدن امین قاله‌بیلملریچون حصنلرک اوزرنده مرکوز
و یمین ایله موضوع علامت تشجیعیه اولان یازیلی قرمزی بیراقلرک قالدیریلوب
علامت تسلیمیت اولان بیاض بیراقلرک اورتالق اغارمزدن اول رکزینی
توصیه‌دن بشقه بر شی یازمیه‌جغنی بیان ایتمش و بوده اولصورتله بر مکتوب
یازمش و بو مکتوبی حاملاً مرقومک کوله‌سی اردودن چیقاریلوب کیجه
ساعت اوچ صولرنده قلعه‌یه کوندرلمش و محمد عایض ایسه یوم مذکورده
وقوع بولان صدمات وشدتدن ودرون قلعه‌یه دخول ایدن کله‌لردن اوتوروب
طوره‌جق وکندینی محافظه ایده‌جک بر محل بوله‌میوب درونه ایجه خوف
ودهشت الویردیکندن مکتوبک وصولنده همان رؤساسیله مشورته اوتوروب
نهایت اولصورتله کندینی تسلیمدن بشقه چاره بوله‌میوب باشنده متحشد
حشراته بیان حال ایتمش و چونکه کندوسی تسلیم اولدیغی حالده معیتیده
تسلیم اولمش دیمک اوله‌جغندن بونلرنده هر کیم تسلیمه راضی اولمز وجسارت
دخی ایدرد قلعه‌دن چیقارق اردونک قره‌غول خطندن سوکوب قاچه‌بیله‌جکنی

کوزینه الدیرسه همان نصف الیلده اجراسنه مأذون اولدیغنی بتون حصنلر مستحفظلرینه اعلان ایتمسی اوزرینه ایچلرندن برقاچ بوزکشی و یاخود جمله‌سی و بلکه محمد عائض کندوسی دخی اول کیجه ساعت التیده صاواشمق زعمیله سس سزجه قلعه‌دن چیقه‌رق بر بلوك عساکر شاهانه‌دن عبارت پوصه‌نك اوزرینه اوغرامش اولدقلرندن بریالم آتش یه‌یوب اوته‌یه برویه پریشان اولوب طاغلمشلر وهر طرفه مراجعت ایدوب باش اورمشلر ایسه‌ده طریق نجاتك بولنه‌میه‌جغنی وتسلیمدن غیری چاره اولمدیغنی درك وتفرسله مأیوساً قلعه‌یه دونوب تکرار کیرمشلر ٭ و بو اغورده حکومیتاً اوتوز عدد کشیلری عساکر شاهانه یدینه چکمش وتخمین اولندیغنه کوره ایچلرندن بش اون کشیلر یده قورتیلوب صاوشه بیلمش وارتق طرفیندن دخی وقت شفقه انتظار اولنمش وعلی السحر سیاه بیاضدن فرق اولنغه باشلدیغی آنده برمدتدنبرو حصنلرك اوزرلرنده جهت نحوستنه اسن قرمزی بیراقلرك یرلرینه بیاض بیراقلرك قائم اولوب عساکر شاهانه‌یی سلامله دیغی و بو صورتله تسلیم تکلیفنك ارتق قلعه‌جه قرار داده اولدیغی اکلاشیله‌رق طوب وتفنك آتشندن وهجوم ترتیب وتصورندن فراغتله کیفیت تسلیم وتسلمك حسن اجراسنه دیده دوز انتظار و بیهوده اضاعهٔ وقت اولنمامق اسبابنك استحصالنه ابتدار اولنمشدر

یوم مذکور بیك ایکیوز سکسان یدی سنه‌سی نیسانك سکزنجی بازار کونی اولوب ذکر اولندیغی و جهله اورتالق اغاردقدن بر ایکی ساعت صکره‌جه محمد عایض بلا شروط حرب اسارتیله قلعه‌دن چیقاریلوب اصول حربیه وجهله پاشای موهی الیه نزدینه کتوریلوب تسلیم اولدی ٭ و بعده قرنداشی سعد ابن عایض و تعلقاتی و سائر ایلرو کلان قوماندان و مشایخ جمله‌سی جلب ایدیلوب تحت محافظه‌یه النـدی ٭ و درحال میرلای موسی و ارکان حربیه قائمقامی علی بکلر بر طابور عساکر شاهانه ایله قلعه‌نك تسلیم النمسنه مأموراً ایچرو یه کوندریلوب و ایچروده بولنان اسرادن بر قناق

ایقاعنه میدان ویرلمامك وصورت تسلم یولیله اجرا ایدلمك اوزره یانلرینه تحت الحفظ سعد ابن عایض وسعید ابن مفرح ترفیق ایدلدی • ایشته بو صورتله قلعه‌یه بالدخول تکمیل برج وبارو وحشراتدن بالازاله بتون قلعه قابل استعمال وغیر قابل استعمال یکرمی ایکی قطعه طوب واسلحه وکثرت اوزره جبخانه وسائره والتیوزدن متجاوز مستحفظیله عساکر شاهانه یدینه تسلیم ایلدی • ودرحال سنجاغ عالیٔ عثمانی الك یوکسك برجه کشاد ویکرمی بر پاره طوب انداختیله بروج وبارولرده وتکمیل طاغلرده بولنان عساکر شاهانه صف بستهٔ سلام اوله‌رق اوچ دفعه (پادشاهم چوق یشا) دعای واجب الاداسیله تزیین لسان عبودیت اولندی • وختام کیفیت تسلم قوماندان پاشا حضرتلرینه خبر ویرلدیکندن مشارالیه حضرتلری دخی سوغا طاغلرنده بولندیغی نقطه‌دن همان ریده‌یه ایندی • واسرا یوم مذکورده کاملاً سلاحلری النه‌رق قلعه‌نك مسجدنده وسائر مناسب محللرده توقیف ایدلدیکی کبی محمد عایض دخی رؤساسیله بشقه برحصنده توقیف اولندی • وحصنلرده موجود اولان اموال واشیادن برشی غارت وتلف ایدلمامك ایچون اقتضا ایدن محللره تعیین اولنان قومیسیون مخصوص معرفتیله بالتمهیر نوبتجیلر وضع واقامت ایتدیرلدی

قلعه‌لردن چیقاریلوب سلاحلری النان اسرا طوبجی وتفنك انداز اوله‌رق التیوزدن متجاوز اولدیغندن بونلرك مناسب محللره جمعی وسلاحلردن تجریدی ووقوعاتسزجه موقفلرینه ایصالی وقلعه‌لره عساکر شاهانه‌نك یولیله ترتیب وتوزیعی وعساکرك نهب وغارت کبی مقدوح اولان شیلره جرأت ایده‌مامه‌لری اسبابنك استحصالی ایشلریکه بونلر محل حرب ووغاده فوق العاده اعتنا ودقت اولنمسی لازم کلان ایشلر اعدادندن اولدیغندن بالجمله امرا وضابطان بو ایشلرله مشغول اولدیلر • قلعه‌نك جامعی حوالیسنك برطرفنده دوکه‌ده ویغیلی اوله‌رق دشمن طرفندن ترك اولنان بار وتاش وقارغشه‌لق

ومشـ ولايت اراسنده هر نصلسده آتش الهرق اوراده بولنان دردنجی الایك اوچنجی بیكباشیسی حلمی و اوچنجی الایك برنجی بیكباشیسی حقی افندیلرله قرق نفره قریب افراد عساكر شاهانه باروتك علوی تأثیرینه مصاب اولهرق بیكباشیٔ مومی الیهم ایله برابر بكرمی طقوز قدری شهیداً وفات ایتمشلردر ۰ قلعهنك متانت ورصانتی اقتضاسنجه اثنای فتحده وفتحندن اول اولان محاربهلرده پك چوق یارهلی وشهید ویراسی خاطرله كلوز ایكن مذكور قلعه عادتا تلفات ویرلمكسزین كبی ضبط وتسخیر اولندیغی حالده بعدالفتح بوصورتله ظهوره كلان تلفات محضا برحكمت آلهیه التنده اولدیغیده منكر دكلدر ۰

همان یوم مذكور ومتعاقبی اولان برقاچ كون ظرفنده هرطرف بالمعاینه اقتضا ایدن محللر تحت انضباطه النوب ریدهقلعهسنده ترك اولنهجق امرا وعساكر ترتیب اولندقدن و بی لزوم قلان (مفرح) و (شهران) و (بكره) حصنلرینك تخریبی امری ویرلدكدن واسرای مرقومه قوماندان پاشا حضرتلری طرفندن بالمعاینه سبیلی تخلیه اولنهجقلرك سبیللری تخلیه ایدلدكدن واپچلرنده طوبجی افرادی اولهرق بش اون سنه ظرفنده حجاز ویمن قلاع خاقانی طوبجیلرندن فرار ایله كلوب بوراده توطن ایتمش ومجدد عایضه طوبجیلق ایدهرك اردوی همایونی فوق العاده دقتله طوب اتهرق خیلوجه ازعاج ایلمش بش اون كمسنه بولندیغی جهتله بونلرده نظاماً قورشونه دیزلدكدن وباقی قلان درتیوزی متجاوز اسرا دخی شقیقدن درسعادته كوندرلمك اوزره بربچق طابور عساكر شاهانه تحت محافظهسنده اولهرق میرالای ولی بكه تودیعاً شقیق اسكلهسنه كوندرلدكدن صكره قوماندان پاشا حضرتلریله احمد مختار پاشا وسائر امرا وعساكر شاهانه نیسانك اون اوچنجی جمعه كونی سوغایه چیقدیلر

سوغا فتحندن صكره عساكر شاهانهیی لاجل الالتفات درسعادتدن مخصوصاً

کوندریلان یاور حرب حضرت شهریاری ارکان حربیه میرالایی حاجی محمد امین بك ایله یاور حرب سرعسکری قول اغاسی مصطفی افندی ریده قلعه سنك تسخیرندن ایکی کون اول یعنی شهر مذکورك التنجی کونی سوغایه قوماندان پاشا حضرتلری نزدینه کیتمك اوزره محاذیدن چقوب یولده ریده نك تسخیری خبرینی الهرق نیسانك طقوزنجی یعنی یوم تسخیرك ایرتسی کونی سوغایه داخل اولمشلر ووقوعاتی اوکرنه رك اشبو خبر بشارت اثرك تحریرات رسمیه سنی دخی درسعادته کوتورمشلردر ✦ واسرای مرقومه دن درتیوزی مجاز قسمی درسعادته کیدوب و طابورلره بالتوزیع عساکر شاهانه سلکنه قید وادخال اولنمشلر ایسه ده محمد عایض و قرنداشی سعد و سعید ابن مفرح و دها یکرمی سکز قدر رؤسا ریده دن ایراقدن صکره یولده کیدرکن تحت محافظه سنده بولندقلری عساکری بالاغفال اللرندن قورتیلوب صاووشمغی قورمش اولدقلرندن یولده کندولرنجه صاووشه بیلمکه مساعد بر محلده دفعة هر بری بر محله طوغری چیل یاوریسی کبی طاغیلدقلرینی نزدلرنده قراغول بولنان بربلوك محافظ عسکری کورکورمز ارتق حیاً دردستلری چاره سندن قطع امید ایتدکلرندن حامل اولدیغی امره استناداً همان سونکو و قورشون ایله اعداملرینه قیام ایلش و شو حادثه هیچ بری تخلیص جان ایده میه رك جمله سی اعدام اولنمش ایسه ده انجق مجهول الاسم ایکی کشی حیاً دردست ایدیله بیلمش ایسه ده مجروح بولندقلرندن یشامامشلردر

خطهٔ عسیریه طاغلرینك هر بر نقطه سی غایة الغایه صعب المرور وتهامه اراضیسی حرارتی وفور اولوب بو جهتله اولان مناعت موقعیه دن بشقه سوغا وریده قلعه لری غایتله متین و رصین اوله رق اراضیٔ مذکوره اوزرنده حرکات عسکریه پك کوچ اولدیغی و قلاع مرقومه نك ضبطی دخی اونسبتده بولندیغی حالده فرقه نك قنفده دن حرکتی سکسان التی سنه سی کانون ثانیسنك یکرمی برنجی پنجشنبه کونی اولوب یوم مزبوردن

اعتباراً يتمش سكز كون ظرفنده ريده قلعه‌سی تسخير اولنه‌رق قطعهٔ عسيريه‌جه نتيجهٔ فتوحات حاصل اولمشدر • وريده‌نك فتحنده كافهٔ مواقع عسكريه‌ده شنلكلر اجرا ايديله‌رك اهالی‌یه نمايشلر ايدلمشدر • وبو فتوحات صحيحاً پك بيوك موفقيت اعدادندن بولنمشدر • وبوده مسند جليل سر عسكری عهده‌زنده بولنان دولتلو حسين عونی پاشا حضرتلرينك فرقهٔ مذكوره‌يی تجهيز واعزام وتسييرنده ومتعاقباً ايجاب ايدن مالزمه وكافهٔ احتياجاتك سوق وتسريبنده بالنفس صرف وابذال بيوردقلری همت واقدامات متواليه ايله برابر مشاراليه رديف پاشا حضرتلرينك فوق‌العاده ابراز ايلدكلری همت وغيرتلری ثمره‌سيله اولديغی بديداردر

حلی شيخ المشايخی عمر دخی دلالتده وموقع اقتضاسنجه ارائهٔ تسهيلاتده فوق‌العاده خدمتلر ابراز ايتديكندن مؤخراً مومی‌اليه بيك غروش مأموريت معاشی ودردنجی رتبه‌دن برقطعه نشان واصطبل عامره پایه‌سی ويريله‌رك عسير سنجاغی مجلسنه اعضای دائمی تعيين بيورلمشدر

اشبو موفقيتدن صكره شهر نيسانك اون اوچنجی كونی سوغاده قوماندان پاشا حضرتلری سببی آتيده بيان اولنه‌جغی وجهله دوچار اولديغی علت وجعدن مزاجی منحرف اولدی • بو صره‌ده اوچنجی الايك ايكنجی واوچنجی طابورلريله ميرالای موسی بك (رجال المع) ه وبرنجی الايك برنجی وايكنجی الايك برنجی طابورلريله دخی ميرالای عثمان بك (بنی شهر)ده واقع (تنومه) يه مأمور ايديله‌رك ميرمومی‌اليهم سوغادن حركت ايده‌رك محال مذكوره‌يه عزيمت ايتدكلری كبی شقيق اسكله‌سنده بولنان ميرالای ولی بكك دخی ايكنجی الايك اوچنجی وبشنجی الايك اوچنجی طابورلريله (صبيا) موقعنه حركت ايتمسی يازلديغندن ميرمومی‌اليه دخی محل مذكوره عزيمت ايتدی

محال مذكوره عسير مهماتندن اولوب مير مومى اليهمك مأموراً عزيمتلرى دخى اواطرف مشايخندن بعضيلرى اولجه استيمان ايتمشلر ايسه ده بعضيلرى هنوز استيمان ايتمدكلرندن هم بونلرى استيمان ايتدرمك وهم اهاليى تحت تأمينه الهرق هربرى بولندقلرى محللرده برر حكومت عسكريه تشكيليله حل وعقد اموره مباشرت وعدالتله امر حكومتى اجرا ايتمك ايچون ايدى

سوغا مركز اتخاذ اولنهرق مير مومى اليهم دخى محل مأموريتلرينه كيتدكدن صكره مواقع عسكريه يعنى مراكز حكومت تعدد ايلدى • شويله كه برنجيسى (محائل) موقع عسكريسى سوغايه اون بش ساعتدر • ايكنجيسى (ابها) موقع عسكريسى اولوب سوغايه بش ساعتدر • اوچنجيسى (ريده) موقع عسكريسيدر • سوغايه درت ساعتدر • دردنجيسى (رجال المع) موقع عسكريسى اولوب سوغايه اون اوچ ساعتدر • بشنجيسى (تنومه) موقع عسكريسى اولوب سوغايه اوتوز اوچ ساعتدر • التنجيسى (صبيا) موقع عسكريسيدر • سوغايه قرق ساعتدر • يدنجيسى (شقيق) اسكله سى موقع عسكريسى اولوب سوغايه يكرمى درت ساعتدر • سكزنجيسى (حلى) موقع عسكريسى سوغايه اوتوز سكز ساعتدر • طقوزنجيسى (قنفده) اسكله سى موقع عسكريسى اولوب براً سوغايه قرق بش ساعتدر

اولدن موقع اتخاذ اولنهرق ترك اولنان طابورلر ايله صكره دن كوندريلان وحديده ده بولنان بر طابور كه سالف الذكر مواقع عسكريه ده بولنانلرك جمله سى اون درت طابور اولوب مركزده يالكز ايكنجى الايك ايكنجى واوچنجى الايك برنجى طابورلرى قالمشدر

بوندن صكره باجمله مواقع عسكريه قوماندانلقلرينه امر حكومتك اجراسى

واعشـار ونصاب وویرکوی شخصینك تحصیلی ایچون صورت حرکت واجرا آتی شامل اولان تعلیمات واهـالی یه تبلیغی اقتضا ایدن اعلاننامه‌لر طرف قوماندانیدن کوندرلدی ٭ وهر موقع قوماندانی محول عهده‌سی اولان ایشلرك رؤیت و تسویه‌سنه بدأ ومباشرت ایله حکومت مأمورلری کافیه قدر امر وکالتی ایفا ایلدیلر

ارکان حربیه میرالایی حسین بك دخی سـوغادن برطابور وابهاده بولنان طـابوردن دخی درت بلوك الهرق (قحطان) و (رفیدةالیمـانی) و (سنحان) جهتلرینی استیمان ایتدرمك واعشار ونصاب وویرکو تحصیل ایلمك اوزره مأموراً دوره چیقـدی ٭ فقیر ٭ دخی بوصره‌ده محـائل دائره‌سـندن (قنا) و (آل خـارش) و (منجعه) و (مقـابره) و (ریش) و (بارك) قبائلنی دور ایتدم

میرالای عثمان بك تنومه‌ده بولنان ایکی طابورله مؤخراً (رغدان) جهتنه وقائممقام فضلی بك دخی رفاقتیله حلی اسکله‌سـنده بولنان طـابورله تنومه‌یه مأمور اولدیغندن مومی الیه فضلی بك طـابور مذکورله شهر مایسك اون ایکنجی چهارشنبه کونی محائله کله‌رك اورادندخی تنومه‌یه کیدوب موقعی تسلیم الدقدن صکره میرالای عثمـان بك رغدان جهتنه حرکتله امر حکومت کسب توسع ایتمشدر

قوماندان ردیف پاشا حضرتلری ریده‌نك فتح وتسخیرندن اون بش کون اولدنبرو سوغا قربنده ریده‌یه ناظراك یوکسك جبلك ذروه‌سـنده کیجه وکوندز بلا مفروشات همان طپراق اوستنده امرار اوقات ایتمشدر ٭ وجبل مزبور ایسه چوق وقت بلوط وسیس ایله مستور بولندیغندن مشار الیه حضرتلرینك ذکر اولنان سفالتله رطوبت ایچنده وجودی

کرکی کبی زده‌لنمش اولدیغی حالده سالف الذکر ریده‌نك یوم فتحی اولان
نیسانك سکزنجی کونی جبل مزبوردن ریده‌یه طوغری نزوله شتاب ایتمش
وکرچه استر اوزرنده بولنمش ایسه‌ده استرایله اینیله میان ایکی ساعتلك
قدر اوچورم وکسیك مسافه‌یی پایه ایتمش اولدیغی ووجودك اولجه زده‌لنمش
بر حالده بولنمسی وکندولرینك دخی ملحم اولمسی جهتله دیزلری شو مشقته
تحمل ایده‌مامسندن یوم مزبورده ریده‌یه واصل اولدیغی آنده صول
دیزنده بر نوع صزی حس ایتمش وکلوب کچیجی بروجع نظریله باقیلمش
ایسه‌ده مذکور وجع کیتدکجه شدتلنه‌رك مارالذکر نیسانك اون‌اوچنجی
جمعه کونی سوغایه واصل اولدقلری آنده یاتاغه دوشمش وتداوی
لازمه‌سنه دخی تشبث اولنمش اولدیغی حالده اوکی النه‌میوب صول دیز
قپاغندن اشاغی طوغری بوینه قوال کبی اتدن آیریلوب ات ایله کمیك
اره‌سنه جراحت طوپلانمش ونهایت دلینوب فتیل اشلدلمش والحاصل
شدتلو بر بیلانجق علتی اولدیغی نمایان اولمشدر • فقط مشار الیه
حضرتلرینك ارتق تاب وتوانی کسیلوب کاه بایلوب وکاه آیلیه‌رق بر
حال نا امیدیده بولنمشدر • بو حال ایله سوغاده قالور ایسه حیاتندن بتون
بتون امیدسزلك کلدیکندن واوتوز یدی کون بو حالده سوغاده بیهوش
یاتدقدنصکره مایسك یکرمنجی کونی عموم قوماندانلق وکالتنی میرلوا
احمد مختار پاشایه احاله ایده‌رك درت قوللی بر تذکره وایکی بلوك عساکر
شاهانه اعانه ویاردمیله اموزده کتورلمك اوزره ریده طریقیله سوغادن
شقیقه متعازم اولمشلردر • ودرت کون صکره شقیقه بالوصول حاضر
بولنان واپوره راکباً جده‌یه واصل اولدیلر • درسعادته عزیمتنه استحصال
رخصت ضمننده کیفیتی عدن وسویشدن باتلغراف مقام سرعسکری‌یه عرض
ایده‌رك اراده‌ٔ سرعسکری‌یی بالاستصحاب جده‌ده کندوسنه ایصال ایلمك اوزره
اولجه سوغادن عدنه کوندرلمش اولان میرالای سلیمان وسویشه کوندرلمش
اولان قائممقام علی بکلره منتظراً برخانه‌یه چیقاریلوب ذاتاً استراحته

محتاج اولان وجودیده براز دکلندرمك ایچون محل مذکورده اقامت ایتدی ۰ اوصیره‌ده مقام سر عسکریدن احمد مختار پاشانك قوماندان وکالتنه تعیینیله کندوسنك ارقادی واپورینه راکباً درسعادتدن کلمسی اوامر تلغرافیلرینی حاملاً مومی الیه سلیمان بك عدندن وعلی بك سویشدن جده‌یه کله‌رك مشار الیه حضرتلرینه اعطا ایتدیلر ۰ وریده فتوحاتی شامل اولان تحریرات رسمیه‌یی درسعادته کوتوران یاور حرب حضرت شهریاری میرالای حاجی محمد بك ارقادی واپوریله درسعادتدن حرکت ایتمش ایسه‌ده قلعهٔ سلطانیه پیشکاهنده واپورك ماکنه‌سنه عارض اولان فنالقدن ناشی واپور مذکور عزالدین نام واپور همایونله بالاستبدال میر مومی الیه عزالدین واپوریله جده‌یه کلدی ۰ مکر فتوحات مزبوره دربار شوکتقراره عرض اولندقده ردیف پاشا حضرتلرینك عهده‌لرینه رتبهٔ سامیهٔ مشیری ووزارتله یمن ولایتی والیلك وقوماندانلغی توجیهنه ویمن ولایتك تشکیلنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت شهریای شرفتعلق ایتمش اولدیغندن اولبابده شرف تسطیر اولان منشور عالی واحسان بیوریلان مرصع بر قبضه سیف میر مومی الیه وساطتیله واصل اولدی ۰ ومشار الیه حضرتلری تذکره‌ده یاتدیغی حالده منشور عالی قرائت اولندقدن صکره محل مذکوردن واپور مزبوره بالارکاب ومومی الیه سلیمان بك دخی معاً درسعادته متوجهاً عزیمت بیورمشلر ومومی الیه علی بك دخی عسیره عودت ایتمشدر

مشار الیه ردیف پاشا حضرتلری سوغادن شقیقه ایندیرلدیکی صیره‌ده رجال المع قبائلی شیخ المشایخی بولنان احمد ابن نافع و مرقومك اوغلی ابراهیم فساد و اغواسیله عصیان ایده‌رك محل مذکورده میرالای موسی بك قوماندا سیله بولنان طابورلرك اوزرینه برکون بغتةً هجوم ایتمشلر ایسه‌ده عساکر شاهانه متیقظانه طورانوب دشمنك هجوملرینه میدان ویرمیه‌رك

غضنفرانه حركتله دشمن اوزرينه صولت كوستروب اولكون حرب و وغا اولنه‌رق دشمن منهزماً و برخيلى تلفات و يارەلى و يره‌رك فرار ايتمشلردر ♦ قبائل مذكوره بر قاچ كونلر حال طغيانده بولنمشلر ايسه‌ده عساكر شاهانه اوزرينه ظفر بوله‌ميه‌جقلرينى تيقن ايتدكلرندن اظهار ندامتله عرض دخالت ايده‌رك استيمان ايلمشدر ♦ و شيخ مرقوم دخى صكره اله كچوريله‌رك محبسه القا اولنمشدر ♦ مومى اليه موسى بكك مؤخراً وقوعبولان انحراف مزاجى سببيله سوغايه كله‌رك يرينه اركان حربيه قائممقامى على بك قوماندان كوندرلمشدر

عسيرك مشايخ متنفذاندن اولنلردن مقدمجه تحت توقيفه النان شيخ فائز ابن غرم ايله مؤخراً تحت الاستيمان كلان برادرى شيخ على ابن غرم و يرينه استيمان ايده‌رك كلان شيخ لاحق ابن احمد الزيدانى و اوغلو وقاضى حفظى و محائل شيخ المشايخى على و محمد ابن عايضك برادرى شيخ سعيد و عبدالرحمن ابن مفرح و احمد ابن مفرح و على ابن طامى كه بونلرك خطهٔ عسيرده ابقاارى جائز اولمديغندن نفى و تغريب اولنملرى اهم و الزم اولديغى جهتله مرقومونك جمله‌سى قوماندان وكالتى طرفندن درسعادته كوندرلمك اوزره تهيئه اولنه‌رق ايكى اى قدر صكره آنسزين بر كيجه يوله چيقاريله‌رق قول اغاسى يونس افندى قوماندا سيله اوتز اوستنده يوز نفر كزيده عسكر مفرزه‌سيله بركسنه‌نك خبرى اولمقسزين شقيق اسكله‌سنده احضار اولنمش اولان رتنو نام واپوره آتيله‌رق درسعادته اعزام و بعده يانيه جهتنه نفى اولنديلر ♦ رديف پاشا حضرتلرينك منشورينى كتوران مومى اليه محمد بك عساكر شاهانه‌يه التفات جهاندرجات جناب شهريارى‌يى حاوى بولنان فرمان عالى‌يى حامل بولنديغندن لاجل التبليغ جده‌دن عسيره كله‌رك فرمان عالى‌يى استقبال ايچون ترتيب اولنان رسمده احمد مختار پاشايه اعطا ايله مشاراليه دخى

تعظیمات فائقه و تکریمات لایقه ایله میر مومی الیهدن الهرق بعدالتقبیل یکرمی بر پاره طوب شادی آتیله‌رق عساکر شاهانه‌یه قرائت و بالجمله مواقع عسکریه‌یه اعلان و اشاعت ایتدکدن و میر مومی الیه دخی بو صورتله ایفای مأموریت ایلدکدن صکره درسعادته عودت ایلمشدر

احمد مختار پاشا حضرتلرینک والی وقوماندانلق وکالتی امریله فریقلک رتبهٔ رفیعه‌سی امر عالیسی و ارکان حربیه میرالایی حسین بکک و میرالای عثمان و ولی بکلرک میرلوالق و قائمقام فضلی و محمد علی بکلرک میرالایلق و بیکباشی محمد اغانک قائمقاملق و قول اغاسی راغب و احمد فیضی افندیلرک بیکباشیلق امر عالیلری و میرالای موسی و ارکان حربیه قائمقامی علی بکلره دردنجی رتبه‌دن نشان عثمانی یاور حرب سرعسکری قول اغاسی عثمان اغا و داعتیله کلمشدر

شوارالق اداره مأموری میرلوا نظیف پاشا وقوعبولان انحراف مزاجندن ناشی درسعادته عزیمته رخصت طلب ایلسی اوزرینه قوماندان وکیلی طرفندن بارخصت درسعادته عزیمت ایدەرک یرینه میرلوا عاکف پاشا اداره مأموری تعیین اولنمشدر

مومی الیه فضلی بکک زیر اداره‌سنده و جبال متسلسله اوزرنده بولنان بنی‌شهر قبائلندن (کشاف) قبیله‌سی شیخ المشایخی احمد ابن ناشع عصیان ایدەرک کشاف قبیله‌سنی ایاقلندیردیغی کبی محائل ملحقاتندن اولان و محائله اوتوز ساعت بعد مسافه‌ده و تهامه‌ده طاغلر اوزرنده بولنان (بنی تیم) قبائلندن (بنی حسین) و (آل شمیل) و (بنی زهیرن) و (ال شعیب) و (ال‌صمید) ودها سائر قبائلی دخی تحریک و اغرا ایدەرک قبائل مذکوره مرقومه تبعیت ایتدکاری جهتله با امر قوماندانی مومی الیه فضلی بک

کفاف قبیله سنك تربیه وتنکیلیچون اوچیوز موجوددن عبارت اوچ بلوك الەرق تنومەدن حرکتله کفافه عزیمت و * فقیر * دخی مخائل مرکزندە قول اغاسی رامز افندی یی وکیل ترك ایله وطابور ایسه ایکنه‌لی تفنك ایله مسلح اولمیوب ایکنەلی یه تحویل اولنمق اوزره امریقه‌دن مبایعه اولنمش وهنوز تحویلاتی اجرا ایدیله‌مدیکندن حال حاضری انجق بشیوز آدیم مسافه یه وارر تفنکلرله مجهز بولنمسندن اوچیوز موجود اوزره بالترتیب اوچ بلوك عساکر شاهانه یی و بر عدد ویتوورت طوبنی بالاستصحاب علی جناح الاستعجال شهر تموزك اون برنجی کونی بنی‌تیم اوزرینه حرکت اولنمشدر * کرچه اشبو ایکی مفرزه‌نك بری جبال متسلسله ودیکری تهامه اوزرنده ایسه‌ده‌ینه لدی‌الحاجه بربرینه ظهیر اولمسی وحرکات لازمه‌ده مخابره ایدلمسی خصوصلری مقتضای امر قوماندانیدن ایدی * مومی الیه فضلی بك موقع عسکری اولان تنومه‌دن اوتوز التی و * فقیر * دخی موقع عسکری اولان مخائلدن اوتوز ساعت مسافه‌ممتد خطوط حرکات اوزرندن هدف مطلوبه عزیمت ایلدك

میر مومی‌الیه کفاف قبیله سنه مواصلت ایده‌رك ابتدا ایجاب ایدن نصایح ووصایایی بعدالتبلیغ قبیلهٔ مذکوره مطاوعت ایتمیه‌رك مرکز عصیانده عناد واصرار ایله وعساکر شاهانه یه ارزاق ومهمات کتورن و بر بلوك تحت محافظه سنده بولنان برقافله یی غایت‌صرب بر بوغازده پوصوقوره‌رق علی‌الغفله مذکور قافله یی قورشونه طوتدقلرندن بوراده‌عساکر شاهانه طرفندن افراط درجه‌ده کوستریلان دلیرانه حرکتدن عصاته برچوق تلفات براقدیریله‌رق پریشان ایدلمشدر * ارتق بونك اوزرینه میرمومی‌الیه طرفندن دخی مقابله یه بالابتدار مذکور قبیله یی تمامیله اوروب و بش‌التی کون حرب ایده‌رك تحصنکاهلری اولان حصنلری احراق ایدوب عصات ارتق محل التجاء بوله‌میه‌جقلرینی درك ایله عرض استیمان ایتدکلرندن

جرم وقبایح متجاسره‌لری عفو اولنه‌رق تأمینات لازمه اعطاسیله دائرهٔ مطاوعته الینمشدر

قبیلهٔ مذکوره اطاعت ایده‌رك میر مومی الیه عودت ایتدیکنده ینه بنی شهر قبائلندن (ال ثابت) قبیلهٔ جسیمه‌سنك عصیان ایلدیکی خبرینی اثنای راهده الدیغندن قبیلهٔ مذکوره‌نك امر تربیه‌سی ضمننده او جهته عطف عنان غیرت ایتدی • ومیر مومی الیهك نزدنده طوب اولمدیغندن مقدمجه واقع اولان انهاسی اوزرینه قنفده‌دن برقطعه ویتوورت طوبی قول اغاسی اسماعیل افندی معیتیله کلدی • میر مومی الیه قبیلهٔ مذکوره اوزرینه مواصلت ایده‌رك بونلره دخی نصایح لازمه‌یی تلقین ایتمش ایسه‌ده کارکر تأثیر اولمدیغندن ینه عساکر شاهانه اوزرینه سلاح انداخته مجاسرت ایتمشلردر • فقط ال ثابت قبائلی اهالیسی سلحشور وحصنلرینك غایت جسامتیله برابر متانت ورصانتی اولدیغندن وعصاتك النده اولان حصنلر ایله موجودلرینك کثرتنه نظراً عساکر شاهانه‌نك موجودی غایت دون مرتبه‌ده بولنمسندن محاربه برهفته قدر امتداد ایده‌رك وهر جهتدن عساکر شاهانه‌یی اورته‌لرینه الدقلری حالده نهایت میر مومی الیهك وعساکر شاهانه‌نك فوق العاده ایتدکلری ثبات وکوستردکلری حرکات دلیری ثمره‌سیله عصاتی برباد وپریشان ایده‌رك عساکر شاهانه مظفر اولمشدر • قبیلهٔ مذکوره‌نك بنی شهر ایچنده مشهور اولان بالجمله حصنلری ضبط وتسخیر اولندقدن صکره جمله‌سی عرض استیمان ایلمشلردر • بونلرك استیمانلری قبول اولنمزدن اول قلاع و حصونی بالذات کندولری هدم وتخریب ایتدکلری حالده استیمانلری قبول اولنه‌جغی کندولرینه تبلیغ اولندقده بوصورتله مظهر عفو اوله‌جقلرینی جانه منت بیله‌رك کافهٔ حصونی ویریلان مهل ظرفنده بالذات الاریله هدم ایدوب یرایله یکسان ایتدکدن صکره جمله‌سی عفواولنه‌رق دائرهٔ اطاعته دخول

ایله امن وراحت اوزره اوتورمشلردر • اشبو محاربه‌لرده عصائدن ایکییوزی متجاوز یاره‌لی وتلفات وقوعبوله‌رق عساکر شاهانه‌دن پك دون درجه‌ده یاره‌لی وشهید وقوعبولمشدر

سالف‌الذکر بنی تیم قبائلنی مرقوم احمد ابن ناشع دها اولدن تحریك ایتدیکندن بنی‌تیم ایچنده دخی هنوز حرکات عسکریه اجرا اولنمامش اولمسندن اکر عساکر شاهانه ایله کیدیلور ایسه بردن بره اهالینك وحشتنی موجب اولور ملاحظه‌سیله هم محل مذکور اراضیسی کوریلوب کشف اولنمق وهمده احمد ابن ناشع طرفندن اغفال اولنان قبائله وعظ ونصیحت اجراسیله سفك دما اولنمقسزین اوکی آلمق قصدیله طرف قوماندانیدن اولنان امر اوزرینه • فقیر • یکرمی قدر عساکر موظفه سواریسی ایله قبائل مذکوره ایچنه بوندن اول ومایس یکرمی بر تاریخیله عزیمت ایدوب مرقوم احمده تبعیت ایدن قبائل شیخلرینه کاغدلر یازه‌رق شیخلر ایله دیکر مرعی‌الخاطر کیمسه‌لری بنی تیم ایچنده و (الخضوه) نام محله جلب وجمع ایله پك چوق نصیحتلر ویره‌رك بونلر دخی تلقیٔ قبول ایدوب دولته اطاعت اوزره بولنه‌جقلرینی بیان ایتمشلر ایدی • اورادن دخی احمد ابن ناشع حقنده بعض مذاکره ایچون تنومه‌یه مومی الیه فضلی بکك نزدینه چیقه‌رق میر مومی الیهله ده ملاقات ایتدکدن صکره ینه محائله عودت ایتمشیدم

بر منوال محرر بنی تیم ایچنه اولان بوندن اولکی سفرمده هر نقدر قبائل مذکوره‌یه نصایح لازمه ویرلمش ایسه‌ده مؤخراً مرقوم احمد ابن ناشع بونلرك ذهنلرینی کرکی کبی بوزه‌رق بتون بتون افساد ایتدیکندن بو کره قوهٔ عسکریه ایله کلنجه بلکه قان دوکلمکسزین قبائل مرقومه تحت‌اطاعته آلنور ذهابیله برخیلی تدابیر واسبابه تشبث اولنمش ایسه‌ده قبائل مذکوره

تعند ایدرك نقطهٔ عصیانده ثبات ایتدكلرندن ایش نهایت سلاحه مراجعته نتیجه ویرمشدر

مذكور قبائلك بو درجه یه قدر عناد و اصرارلری دخی كفاف قبیله سندن بقیة السیوف اولوب احمد ناشع ایله بونلره التحاق ایدن عصاته كوكملریله برابر بنی تیم ایچنده واقع زیاده ارتفاع و طریقی صعب اوله رق مشهور اولان و ذروه سنده قله و حصن مثللو استحكاملری بولنان (ریمان) نام جبل تحصنكاهلری و محل ملجاء و مأ والری اولدیغندندر • اول باول ضبط اولنه جق نقطه مذكور ریمان طاغی اولوب محل مذكور اوزرینه حركات عسكریه اجرا اولندیغی و ایجاب ایدن نقاط مهمه اوریله رق ضبط ایدلدیكی صره ده قنفده قائمقاملغی تحت اداره سنده بولنان قبائلی درت بلوكه و هر بلوكك موجودی اون بشر دیزیدن عبارت اوله رق دوره چیقمش اولان بشنجی الایك دردنجی طابوری بیكباشیسی رفعت بك ایله دخی محائل دائره سیله قنفده دائره سی اداره لرینه ویریلان بعض قبائلك جوارینه كوره حدودلری تفریق اولنمق و محل مرجعلری بیلدیرلمك اوزره برله شیله جكندن وموی الیه بنی تیم حدودینه دخی كلمش بولنمسندن موجود رفاقتیله موی الیه دخی بنی تیمه جلب اولنه رق جبل مذكور ضبط و تسخیر اولنوب اوزرنده بولنان بروج و حصون احراق و تخریب اولندقدن و قبائل مذكوره تماماً تربیه ایدلدكدن و دشمن طرفندن طقسان قدر یاره لی و تلفات ویرلدكدن صكره بالاستیمان دائرهٔ اطاعته التمشدر • اشبو ریمان محاربه سی لیلاً و نهاراً درت كون امتداد ایدوب بشنجی الایك برنجی طابورندن یاره لری خفیف اوله رق یكرمی بر یاره لی و ملازم عمر اغا ایله درت نفر شهید اولمشدر • بوده مذكور طاغك صعب و تحصنكاهلرینك متانتیله برابر سالف الذكر الده بولنان سلاحلرك فنالغندن نشئت ایتمشدر

موی الیه فضلی بك آل ثابت قبیله سنی تحت انقیاده الدقدن صكره بنی

تیه کله‌رك اشبو اوچ مفرزه محل مذکورده برلشمشدر • وبو ارالق سوغادن احتیاط اولمق اوزره درت بلوك عساکر شاهانه بیکباشی احمد فیضی افندی قومانداسیله تنومه‌یه‌واصل اولدیغی خبری کلمشدر • کرك بنی شهر وکرك بنی تیم ایچنده وقوعبولان عصیان پك چوق قبیله‌لره سرایت ایتدیکی جهتله قبائل مذکوره‌نك تربیه‌سیچون ایکی ماهی متجاوز متمادیاً حرکات عسکریه اجراسیله حرب‌وغا وقوعبولدیغندن رجال‌المعده بولنان طابورلردن بهر بلوکی بربری اوزرینـه اون بشر دیزی اوله‌رق درت بلوك دها قول اغاسی نوری افندی رفاقتیله طرف قوماندانیدن بنی تیمه سوق اولندیغندن مومی الیه فضلی بکك محل مذکوره مواصلتندن اولجه مذکور درت بلوکده واصل اولدی • محل مذکورده اوچکون اقامتله بر نمایش عسکری اجرا اولنه‌رق شهر اغستوسك اوتوز برنجی کونی مومی الیه فضلی بك تنومه‌یه و فرداسی اولان ایلولك برنجی کونی دخی بیکبـاشی رفعت بك (تریبان) ه موجود رفاقتلریله حرکت ایتمشلردر

• فقیر • دخی بر مدت دها بنی تیمده اقامتله بالجمله قبائلك اعشار ونصاب و ویرکوی شخصیـلرینی تحصیل ایتدکـدن صکره (ربیعهٔ مقاطره) و (حیضه)و (بارك) و (اثرب)قبائلنی‌دور وبونلردن دخی تحصیلات میریه ایده‌رك اورالرده‌ده نمایش و حرکات عسـکریه اجراسـیله عودت وشهر ایلولك یکرمی اوچنجی‌و محائلدن انفکاك اولندیغنك یتمش درد نجی کونی محائل موقع عسکر یسنه مواصلت ایتدم • و اشبو مدت ظرفنده قبائل عاصیهٔ متعـددهٔنك جمله‌سی داخل دائرهٔ مکاوعت ایدیله‌رك تحت استیمانه المشـدر • و رجال المعدن کلمش اولان مذکـور درت بلوك دخی محائله مواصلت اولندیغنـك فرداسی‌کون ینه رجال المعـه سـوق و اعزام ایدلمشدر

بر وجه محرر بني شهر و بني تيم ايچنده حركات عسكريه اجرا اولنديغي صره‌ده عثمان پاشا دخي بلاد زهران و رغدان ايچنده حركات عسكريه اجراسيله (بيشه) يه قدر كيده‌رك و روی عصيان كوسترن قبائلي تربيه و تنكيل ايده‌رك بو اراﻟﻖ غامد شيخي عبدالعزيز ايله اوغلي احمدي دخي محللندن تبعيد ايتمك اوزره محبوساً قنفده‌يه كوندردي ٭ مرقوملر برمدت محل مذكورده حبس ايدلدكدن صكره سبيللري تخليه اولنمشدر ٭ و بالجمله اهالي يني استيمان ايتديروب زهراني مركز اتخاذ ايتمشدر

سراجبال متسلسله سندن حجاز جهتي تهامه سنده واقع (شدا) طاغي اهاليسي دخي طاغلرينك مناعت موقعيه سنه كوكنه‌رك اظهار شقاوت ايتدكلرندن اولطرفلرده دورده بولنان بيكباشي مومي اليه رفعت بك مذكور طاغك بر جهتندن حركت وزهراندن قائممقام محمد بك و بيكباشي حمدي بك قومانداريله عثمان پاشانك سوق ايتديكي طابور دخي جبل مذكورك ديكر جهتندن حركتله اشبو ايكي قول حرب و وغا ايده‌رك مذكور جبله چيقمشلردر ٭ وذروه سنده بولنان اك صعب نقطه سنده تجمع ايدن اشقيا اوزرينه ابتدا مومي اليه رفعت بك جهتي اوغرايوب محل مذكورده غايت شدتلي اولان محاربه‌ده عصات پريشان ايديله‌رك حصون و بقعه‌لري تخريب و احراق اولندقدن و تربيه و تنكيل ايدلدكدن صكره استيمان ايتمشلردر ٭ بو محاربه‌ده دخي عصاتدن بر خيلي ياره‌لي و تلفات اولوب عساكر شاهانه‌دن جزئي ياره‌لي و شهيد وقوعبولمشدر

عسير قطعه سنجه اصلاحات ضمننده سالف البيان حركات عسكريه اجرا اولنديغي حينده و سال مذكور شهر ايلولنك اواسطنده ماليه نظارت جليله سي معاوني اولديغي حالده مؤخراً عهده‌لرينه يمن دفترداراغي توجيه بيورلان اديب افندي حضرتلري تشكيلاته مأموراً و حكومت

مأمورلريني استصحاباً و قوماندان وكيلي مشاراليه احمد مختار پاشانك دخي عهده‌لرينه رتبهٔ ساميهٔ مشيرى و وزارتله يمن ولايتى و فرقهٔ عسكريه قوماندانلغى توجيه بيوريله‌رق اولبابده اولان منشور عالى يى حاملاً ياور حرب حضرت شهرياري قائممقام رشيد بك دخي معاً واپور مخصوصله قنفده‌يه اوغرادقدن صكره شقيق اسكله‌سنه كله‌رك اورادن دخي صوغايه واصل اولمشلردر

طابورلر مواقعه طاغلدقدن صكره هر موقعجه بعض قبائل طرفندن كوستريلان اطاعتسزلكدن ناشي مواقع مذكوره‌ده حركات عسكريه اجرا اولنه‌رق قبائلدن عصيان ايدنلر تربيه و تنكيل اولنمش و تحت اطاعته النمش و مواقع عسكريه‌ده حركات عسكريه‌يه نتيجه وفيصل ويرلمشيدى ✦ هرنقدر بويله ايسه‌ده محمد ابن عايضك برادرى اولوب ريده‌نك حين فتحنده ريده‌ده بولنميه‌رق طيشاروده قبائل ايچنده قلان ناصر بن عايض ايله عبدالرحمن بن عايض قبائلى افساددن كرو طورمزلر ✦ ومرقوملردن عبدالرحمن ابدال كروهندن سرسرى برآدم اولوب قبائلجه اولقدر تأثيرى اولميه‌رق لكن ناصرك اولدقجه بعض قبائله نفوذى اولديغندن ومن القديم محمد عايض طرفدارى بولنان شيخلرى كنديه جلب ايده‌رك بونلر واسطه‌سيله اولاً صوغا اطرافنده اولان قبائلى خفياً تحريك وافساده قيام ايتمكده اولديغى حالده برطرفدنده مرقومه حكومت سنيه طرفندن تأمينات ويريله‌رك استيمان ايتديرلمك ضمننده مخابره اولنمقده بولنمش ايسه‌ده صوغاده قوهٔ موجودهٔ عسكريه‌نك دون مرتبه‌ده بولنديغى كبى فرقه‌نك بالجمله طابورلرى بر طاقم مختلف المسافه موقعلره طاغيلمش و هر موقعده بر ونهايت ايكى طابور عسكر بولنمش اولمسندن مرقوم ناصر وار قوتى بازويه ويره‌رك ابتدا صوغايى ضبط ايتدكدن صكره هر بر موقعك اوزرينه بشقه بشقه قوتلر ايله عموماً قبائلى هجوم ايتديره‌رك نهايت عسير قطعه‌سنده بولنان

عساکر شاهانه‌یی جملةً تلف ایتمك ویاخود بولندقلری نقطه‌یی ترك ایتدیروب دکزه دوکمك کرکی کبی فکرینه یرلشدردیکندن بالجمله عسیر قبائلنه بو یولده کاغدلر یازه‌رق ومخصوص آدملر کوندره‌رك قبائلی نقطهٔ فکرینه جلب ایتمش وبالجمله قبائل ایله محاربه ایدرك مرقومك سوغایی ضبطنه انتظاراً مهیا بولنملرینی بیلدرمشدر

مرقوم ناصر اشبو فساد ترشیسنی قوردقدن صکره اظهار بغی وعصیانه جرأت ایده‌رك سوغا اطرافنده اولان قبائلی جلب و جمع ایدوب سوغانك محائل و شقیق و رجال المع ایله اولان خطوط محاربه‌لری اوزرنده واقع (حفیر) و (صماع) و (قضا) و (تی) عقبه‌لرینه و ابها ایله اولان خط محاربه اوزرینه بر طاقم قوتلر قویه‌رق خطوط محاربه‌یی کسه‌رك مارین و عابرینی منع ایله سوغایی بو صورتله محاصره‌یه المش و سوغا اطرافنده بولنان جبللرده دخی جمعیتلر کوسترمکه باشلامش اولدیغندن مذکور جمعیتلر اوزرینه‌ده طرف مشیر اکرمیدن ارالق ارالق قوهٔ جزئیهٔ کافیه سوق اولنه‌رق عصات پریشان ایدیله‌رك ارائهٔ سطوت اولنمقده بولنمشیدی

باغیٔ مرقومك اشبو حرکات شقا وتکارانه‌سی معلوم اولنجه ذاتاً ابهاده بولنان بر طابوردن تفریق اولنه‌رق سوغایه اون التی ساعت مسافه‌ده (رفیدة الیمانی) یه بیکباشی احمد حلمی افندی قوماندا سیله اقعاد اولنمش اولان درت بلوك عساکر شاهانه‌نك ارتق اوراده بولندیرلمسی جائز اوله‌میه جغندن وفقط کندو کندولرینه عودت ایتدیرلمسیده ممکن اوله‌مدیغندن مذکور بلوکلرك ابهایه وابهادن دخی سوغایه جلبی ایچون قول اغاسی یونس افندی قوماندا سیله سوغادن درت بلوك افراز اولنه‌رق بر کیجه آنسزین خط محاصره یاردیریله‌رق ابهایه کوندرلمسی وبونلرك ابهایه

وصوللرنده درحال ابهاده‌كی درت بلوكك قول اغاسی حاجی محمد افندی قومانداسیله وكمال سرعتله رفیده‌یه كیدوب اوراده اولان درت بلوكی بالاستصحاب ابهایه عودت ایلمسی خصوصلرینه طرف مشیریدن امر ویرلمشدر • افندیٔ مومی الیهم برموجب امر ابهایه ورفیده‌یه عزیمتله قدمه اصولنجه مذكور بلوكلری الەرق عودت ایتدیكی صره‌ده یول اوزرنده واقع بوغازلر كاملاً عربان طرفندن طوتیلمش اولمسندن عساكر شاهانه‌نك مروری اثناده جانب دشمندن تفنك انداختنه مباشرت اولنمشدر • واوجه ترتیب اولنمش اولان پیشدار ودمدار وجانبدارلر طرفلرندن دخی مقابله‌یه بالابتدار رفیدۀ الیمانیدن ابهایه قدر عربان طرفندن طوتیلمش اولان نقدر نقاط مهمه وارایسه عساكر شاهانه‌نك ابراز ایلدكلری حركات دلیرانه وشجیعانه‌لری ومومی الیه بیكباشی احمد وقول اغاسی حاجی محمد افندیلرك غیرت واقدامه‌لری ثمره‌سیله مذكور نقطه‌لرك جمله‌سندن دشمن غایت پریشان برحال ایله قالدیریله‌رق وبرچوق تلفات براقدیریله‌رق كرمتیله حرب اوله‌رق مظفراً مرور و ابهایه مواصلت ایتمشلردر • و فرداسی كون دخی همان ابهادن درت بلوك مومی الیه قول اغاسی محمد افندی قومانداسیله و دیكر درت بلوكده ذاتاً سوغادن كیدن یونس افندی قومانداسیله حركت ایتمش ایسه‌لرده ابها ایله سوغانك اره‌سنده بولنان بوغازلر دخی خط محاصره اوله‌رق عربان طرفندن اوته‌دنبرو طوتغین اولدیغندن بركون اول وقوعبولان حرب كبی بو كون دخی عساكر شاهانه حرب ایده‌رك كلدیكی سوغایه عكس ایتدیكندن اشبو ورود ایدن بلوكلری لاجل الاستقبال همان سوغادن بر مقدارقوتدن عبارت مفرزه چیقارلمش اولمسندن عصات مذكوره مفرزه‌لرك اره‌سنده قالوب ایكی طرفدن عساكر شاهانه‌نك وقوعبولان صولت وهجوملرندن دوچار پنجهٔ پریشانی و انهزام اوله‌رق بولندقلری نقطه‌لردن دفع وتنكیل و بر خیلی تلفاتده یوم مذكورده ویرمشلردر • و عساكر شاهانه ظفر

و نصرتله سوغایه بسلامتساز وصول اولمشلردر • کرك اولکی وکرك بو محاربه‌ده عساکر شاهانه‌دن بر قاچ یاره‌لی وقوعبولمشدر

بونك اوزرینه عربان جمعیتلرینه بر قاتدها تقویت ویره‌رك سوغا اوزرینه تسلطه ابتدار ایلملرندن سوغاده بولنان عساکر جزئیه طرفندن کوستریلان صولت ومقابله‌ده هر دفعه اولان تسلطلرنده عصات پریشان اوله‌رق وتلفات کثیره ویره‌رك رجعت قهقری ایله رجعت وفرار ایتمشلردر

بر وجه مشروح سوغانك محاصره‌سی مناسبتیله اطراف مواقع ایله سوغانك مخابراتی منقطع اولدی • فقیرك • بولندیغم محائل نقطه‌سی دخی نقطهٔ متوسط اوله‌رق قنفده وحلی اسکله‌لرندن کلان ارزاق و ذخایر ومخابرات ودرسعادت پوسته‌لری کرك مرکز اولان سوغایه وکرك دیکر مواقعه محائلدن ایصال اولندیغندن درسعادتدن وموقعدن کلان پوسته‌لرك جانب مشیریته ایصال اولنمسی خصوصنده هرنه تدابیر واسبابه تشبث اولندی ایسه‌ده مجرد قوهٔ جبریه ارائه‌سیله عقبه‌لری آچمغه موقوف بولنمش ومحائلدن تنومه موقعنك خط مخابره‌سی آچیق اولدیغندن محائل وتنومه‌ده بولنان قوهٔ عسکریه‌نك برندن سوغا اوزرینه بر مفرزه چیقارلمسی خصوصی تنومه موقعی قوماندانی بولنان میرالای فضلی بك ایله مخابره اولنه‌رق محائل نقطه‌سنك اهمیتی جهتله نقطهٔ مذکوره‌ده بولنان بر طابور قوتدن تفریق اولنه‌رق بر طرفه حرکت اولنمق لازم کلور ایسه قوته طریان ایده‌جك نقصانیتدن ناشی اطراف عربانك هم محائل نقطه‌سی اوزرینه هجوم ایده‌جکلری وهمده ساحل ایله محائلك دخی خط مخابره‌سنی قطع ایلیه‌جکلری تحقیقات خفیه‌دن اکلاشلدیغندن ومحائل ایله ساحلك خط مخابره‌سی قطع اولنور ایسه ایشده دها زیاده مشکلات کوریله‌جکندن تنومه نقطه‌سی محائلدن تحت نظر عاجزانه‌مده بولندیرلدیغی حالده

مومی الیه فضلی بکك اوچیوزقدر قوتله سوغا اوزرینه حرکت ایتمسنه میانه‌ده بالمخابره قرار ویریلوب میر مومی الیه اولصورتله تومه‌دن سوغا جهتنه حرکت ایتمشدر

رؤسای بنام اشقیادن وناصر عایضك ظهیر ومعینی اولان شیخ مرعی ابن غرم نام شقی بوصرده سوغایه یقین وحصون جسیمه ومتینه‌یی حاوی بولنان قریه‌سنده خونهٔ عونه‌سی اولان برخیلی اشقیایی جلب وجمع ایلمش اولدیغی طرف حضرت مشیریدن خبر الندیغندن مرقوم محل مذکورده سالف الذکر ابهادن عسکر ورودینك ایرتسی کونی علی السحر بغتاً باصیلمق اوزره اوننبز بلوك ترتیب ایله میرلوا حسین فوزی پاشا قوماندا سیله تسریب اولنان عساکر شاهانه سنهٔ مذکوره تشرین اولینك التنجی کونی صباحه قارشو قریهٔ مذکوره‌یی علی الغفله باصدرق اشقیای مرقومه‌دن تخلیص بیم جان ایله کریزان اولنلرندن ماعداسیکه قوهٔ هاجهٔ عسکریه‌یه زعملرنجه سلاح بدست مقاومت اولمشلردر • فرد آفریده جای نجات وسلامت بولمقسزین کافه‌سی پنجهٔ غازیان جنود جناب پادشاهیده بریدهٔ کردن وخصوصاً ریده قلعه‌سنك آوان فتحنده اورادن فرار ایله بلا افاتهٔ وقت مروحه جنبان نائرهٔ اختلال ومفسدت اولان رئیس شهیر اشقیا مرقوم مرعی بن غرم نام شقیٔ مغرورك دخی وجود عداوت الودی دانهٔ مرك نشانهٔ جنود پادشاهی ایله افتادهٔ زمین خذلان اولدقدن صکره رأس خبیثی الندرق و (ال برینه) قبیله‌سی شیخینك دخی کلدسی قطع اولندرق ومرقوم مرعینك حصنلری یاقیلوب یقیلوب یر ایله یکسان ایدلمشدر • سایهٔ سطوتوایهٔ پادشاهیده کمال ظفر ونصرتله جنود شاهانه‌دن کیمسه‌نك برونی قنامدیغی حالده سوغایه عودت اولنمشدر • وعساکر شاهانه‌دن کمسنه‌یه هیچ برضرر کلمامسنه سبب ایسه عصات مرقومه‌اویله بروقتیله باصدیرلمشدرکه حتی هیچ بری تفنکلرینك فیتلارینی یاقه‌مامشدر

ایشته بو مظفریت باعث انکسار انوف اعدا واشقیا اولەرق سالك اولدقلری مسلك شقاوت وعصایتكاریجە شهرت شكن اولمشدر ٭ وشو موفقیتك نتایج حسنەسندن اولەرق سوغابی ضبط وتسخیر ومشیر پاشا حضرتلرندن تا نفره قدر قلعەدن كچورمك افكار فاسدەسنە قاپیلان بونجه عربان طرف طرف كریزان اولدیلر ٭ وكمال ندامت وخجالتله دامن امانه صارلمنك اسبابنی ارەیەرق فرداسی كون (علكم) و (عكاس) قبائلنك بقیۀ رؤساسی كافةً كلوب عرض استیمان ایتدكلرندن یدلرینه امان ورقەلری ویرلمشدر ٭ وبوانهزام اوزرینه هر جهتك خطوط مخابرەسی آچیلمشدر ٭ وناصر دخی قبائل بعیده ایچنه صاووشمشدر

واشبو محاصره اثناسنده رجال المع اهالیسی دخی محل مذكورده بولنان طابورلرك شقیق اسكلەسیله اولان خط مخابرەسنی كسمك وعساكر شاهانه اوزرینه مهاجمه ایتمك كبی بغی وشقاوته قالقشمشلر ایسەده موقع مذكور قوماندانی بولنان اركان حربیه قائممقامی علی بكك تدبیری وعساكر شاهانەنك حركات دلیرانەسی ثمرەسیله نیت فاسده وشقاوتكارانەلرینه فرصت ویرلمامشدر ٭ وصكره رجال المعجه دخی حركات عسكریه اجرا ایدیلەرك تربیه وتنكیل اولنمشلردر

مومی الیه فضلی بك دخی تنومەدن حركت ایتدكدن صكره (بلعمر) قبائل عاصیەسی اقتضا ایدن بوغازلری طوتەرق عساكر شاهانه اوزرینه سلاح انداخته باشلریله عساكر ملوكانه طرفندن كوستریلان دلیرانه وغضنفرانه هجوم وصولتده اشقیا پریشان اولدقلرندن برخیلی تلفات ویرمشلردر ٭ اولا قبائل مذكوره ایچنده اجرای حركتله تمامیله تربیه وتنكیل اولنوب وبونلرك دخی برخیلی حصنلری حرق وهدم ایدیلەرك یوله دوام ایدلمش وعساكر شاهانه (بلحارث) قبائلی

ایچنده کاننجه قبائل مذکوره طرفندن دخی مقابله اولنمش
اولندیغندن کذلك عساکر شاهانه‌نك همت دلیرانه‌لریله بالحارث تپه‌لرده دوچار
انکسار و تارمار اولوب طرد و دفع اولنه‌رق حصنلری احراق و تخریب ایدیلوب
چکلمشدر • بالحارث حدودی چکلدکدن صکره اولان قبائل اوجه ذات
حضرت مشیری‌یه عرض و استیمان ایتدکلرندن حامل اولدقلری امان
ورقه‌لرینی کلوب میر مومی الیهه ارائه ایلملری اوزرینه بونلرك تحت
اطاعته النددقلری اکلاشلدیغندن اورادن سوغایه حرکت ایدرك کمال
ظفر و نصرتله مرعی ابن غرم وقعه‌سنك اوچنجی و تشرین اولك
طقوزنجی کونی سوغایه واصل اولمشدر

میر مومی الیه تنومه‌دن حرکتله بالحارث حدودینی چکنجه‌یه یعنی محل
مذکوره دکین سرا طاغلری اوزرنده بولندیغی نقطه‌لرك جمله‌سندن محائل
موقعی ایله صورت حرکات و اجرا آتنه دائر مخابره ایدرك عزیمت ایتمشدر
میر مومی الیه سوغایه واصل اولمزدن اول مومی الیه حسین فوزی پاشا
بنه سوغانك قارشوسنده حفیر جهتنه سوق اولنمش اولمسندن پاشای مومی
الیهه ظهیر اولمق اوزره موجود معیتیله مومی الیه فضلی پاشا دخی
تسریب اولنه‌رق هنوز استیمان ایتمامش اولان قبائل عاصیه‌نك تربیه‌سیله
سطوت قاهرهٔ حضرت پادشاهی کوستریله‌رك جمله‌سی دائرهٔ اطاعته
ارجاع اولنمشدر • اشبو اختلال شهر ایلولك یکرمیسندن بدأ ایله تشرین
اولك اون بشنه قدر اوتوز کون مقداری امتداد ایتمشدر

مسبوق اولان انهای حضرت قوماندانی اوزرینه برنجی احتیاط الاینك
قائمقاملغی عهدهٔ عاجزانه‌مه توجیه بیورلدیغندن اوجه ورود ایدن
امر عالی اختلالدن صکره جانب مشیر افخمیدن تشرین اولك اون بشنده
طرف عاجزی‌یه کوندرلمشدر

بروجه محرر تشکیلاته مأمور دفترداراديب افندی حضرتلری ایله ملکیه مأمورلری دها اختلالدن اوجه سوغایه واصل اولمش اولملرندن مذکور اختلال بعدالتسکین اعادهٔ اسایش عمومی حاصل اولدیغندن عسیر قطعه‌سی مجدداً تشکل ایده‌جك یمن ولایتنه ملحق ومربوط اولمق اوزره (محائل) متصرفلك مقری اوله‌رق سنجاق عد واعتبار اولندیغندن (ابها) و (بنی شهر) و (رغدان) و (رجال المع) و (صبیا) و (قنفده) نام محللر قائممقاملق اتخاذ وتأسیس اولنوب وبونلرك ناحیه‌لری دخی تحدید اولنه‌رق اقتضا ایدن قائممقاملر ومدیرلر نصب وتعیین اولنوب طرف ولایتدن بیورلدیلری یازیله‌رق دیکر معیت مأمورلریله جمله‌سی محللرینه سوق واعزام اولنمشدر

مومی الیه حسین فوزی پاشانك کوزلری اغریدیغندن هم تداوی ایتمك وهمده تبدیل هوا ایلك اوزره درسعادته عزیمته طرف مشیریدن رخصت ویرلمشدر * وسوغادن شقیق طریقیله بحراً قنفده‌یه وقنفده‌دن دخی درسعادته متوجهاً عزیمت ایلمشدر

بنی شهر ورغدان وقنفده قائممقاملریله معیت مأمورلری محائل طریقیله محللرینه کوندرلمك وکندوسیده تنومه‌یه محائلدن چیقمق ویاور حرب حضرت شهریاری قائممقام رشید بکده محائلدن قنفده‌یه واورادن درسعادته کیتمك اوزره فضلی بکك رفاقتیله ومیر مومی الیهك رفاقتی بولنان عساکر شاهانه ایله جملةً محائله کلمشلردرا * ثنای راهده وعقبة القضانك وادیسنده بنجار تلیلرك حیدودلرندن بعض خبیثلر طرفندن عساکر شاهانه اوزرینه تفنك انداخت اولندیغندن بونلرك بولندقلری تپه اوزرینه میر مومی الیه طرفندن هجوم ایتدیریلان عساکر شاهانه برخیلیسنی دپه‌لیه‌رك رؤس منحوسه‌لرینی اله‌رق وجود خباثت الودلرینی دنیادن قالدرمشلردر

میر مومی الیه محائلده بر قاچکون اقامت ایتدکدن صکره موجود رفاقتی
اولان عساکر شاهانه و بنی شهر قائممقامی و معیت مأمورلریله تنومه یه حرکت
وعودت ایتدیکی کبی دیکر محل قائممقاملری و یاور مومی الیه دخی قنفده
و محللرینه کوندرلمشدر

وهر طرف قائممقاملقلری و ناحیه‌لر تشکیل اولنه‌رق حکومت سنیه
تأسیس اولنوب امور رعیه و مصالح تبعه‌نك رؤیت و تمشیتنه هر جهتده بدأ
اولنمشدر

﴿ مطالعه ﴾

﴿ بو مثللو یکیدن ضبط ایله تحت اداره‌یه النمش وهنوز عموماً اهالیسی
استیمان ایتمامش اولان بر خطهٔ جسیمه ایچنده خارج قاعدهٔ فن حرب
بویله مسافات مختلفه و بعیده‌ده مواقع متعدده تشکیل ایله طابورلرك
سوق و اقامه‌سیله طاغنیق بر حالده بولندیرلمسی فرقه‌نك قوتنه ضعف
طریانی موجب و بوسببدن بر طاقم فرصت جوی عداوت اوله‌رق کوشه‌ده
و بوجاقده بولنان عدولرك عروق شقاوتلری حرکتله اختلال مذکوره‌نك
ظهورینی مستوجب اولمش دینیلور ایسه سؤال مقدره‌یه جواب
اوله‌رق بز دیرزکه واقعا شو اختلالك ظهورینه سبب بالجمله طابورلرك
بر برارینه اعانه و استمداد ایده‌میه‌جك راده‌ده طاغنیق بولندیرلمسی
و خصوصیله اصل مرکز بولنان سوغانك بیله احتیاطسز براغیلمسیدر
فقط مواقع مذکوره دن صکره‌دن عسکر سوق اولنان رجال المع

و صبیا و تنومه موقعلری اولوب و بورالره سوق اولنان طابورلرکه التی طابوردن عبارت بولنه‌رق اشبو طابورلر اولوقت محال مذکوره‌یه سوق اولنمیه‌رق بر نقطه‌ده احتیاط بولندیریله‌رق هنوز استیمان ایتمامش اولان جهتلر اوزرینه صره‌سیله حرکت ایتدیریله‌رك جهات مذکوره اوزرنده طوپلیجه حرکات عسکریه اجراسیله عدم اطاعت کوسترن قبائل تمامیله تربیه اولنوب استیمان ایتدیرلمك و بوصورتله آسایش عمومی استحصال ایدلمك لازم کلور ایدی خاطره‌سی واردر. فقط مسلك مذکورك اصول اتخاذیله ایشه بر باشدن کیروب دیکر باشه واصل اولمق بر چوق زمانه محتاج اولدیغندن اشبو اصول منفرده مجرد حرکات عسکریه‌نك امتدادینه و افاتهٔ زمانه میدان ویرلمامك مقصدینه مبنی اولدیغی کبی دربار شوکتقراردن حکومت مأمورلری کلوبده حکومت سنیه نك تشکیلنه قدر اهالینك مصالح مشروعه و سائره‌سنه باقیله‌میه‌جغندن بر حکومت موقتهٔ عسکریه التنده بولندیریله‌رق شوصورتله مصالح عبادك رؤیت و تمشیت اولنمسی و آتیده جغرافیا بحثنده معلوم اوله‌جغی جهتله مذکور التی طابور بردن سرا طاغلری اوزرنده بر نقطه‌ده بولندیرلمش اولسه ارزاق و ذخایر نقلنجه زیاده صعوبت اولوب بو اغورده یك چوق حیوان تلف اوله‌جغی کبی کذلك بر جهته کرك اوچ طابور و کرك دها زیاده

حرکت ایتدیرلسه ینه نقلیه‌جه موجب مشکلات بولنه‌جغی مثللو بر طاقم محاذیر و موانعدن نشئت ایتمشدر . هرنقدر جابجا اختلاللر وقوعبولدی ایسه‌ده مواقعده بولنان طابورلر اشقیا اوزرینه اوفاق اوفاق مفرزه‌لر ایله حرکت ایده‌رك اهمال و اثقالجه اویله صعوبت و مشکلات کورمیه‌رك از قوتله پك بیوك و پك چوق ایشلری آز بر زمانده کوردیلر ﴾

حکومات محلیه تشکل ایتدیکی صره‌ده دردنجی اردوی همایون ردیف لواسی ایکن عهده‌سنه فریقلك رتبهٔ رفیعه‌سی توجیه بیوریله‌رق عسیر متصرفی تعیین بیوریلان مصطفی پاشا وازمیر ردیف میر الایی اولوب عهده‌سنه میر لوالق رتبه‌سی توجیه بیوریلوب حدیده متصرفلکنه تعیین بیوریلان طاهر پاشا ولایت مکتوبجیسی فائق افندی و حکومتده قوللانیلمق اوزره برقاچ مأمورلر وعسیر سنجاغنده استخدام اولنمق اوزره ایکی بلوك مقداری سواری عساکر ضبطیه سنهٔ مذکوره تشرین ثانیسی اوائلنده قنفده‌یه واصل اولدیلر وعسیر متصرفی مصطفی پاشا ایله عساکر ضبطیه قنفده‌یه چیقوب مومی الیه طاهر پاشادخی محل مأموریتی اولان حدیده‌یه عزیمت ایتمشدر

مشار الیه مصطفی پاشا قنفده‌ده برقاچ کون اقامتدن صکره ولایت مکتوبجیسی فائق افندی ایله شهر مذکورك اون دردنجی بازار کونی محائله واصل اولدی ◆ فقط عسیرجه حکومت تشکیل اولندیغندن وحرکات عسکریه‌یی ایجاب ایتدیره‌جك ارتق ایش قالمدیغندن موسم کچمکسزین برآن اقدم صنعانك فتحی ایچون خطهٔ یمانیه‌یه حرکت اولنمق زمانی تمام

كلديكندن طرف مشيريدن عسير متصرفنك برآن اقدم كلسنه شدتله انتظار اولنمقده بولنمش ايسه‌ده مشار اليه وجودى اقتضاسندنميدر ٭ ندر هر نصل ايسه دها قنفده‌يه چيقمسيله برابر تمارضه باشليوب محائله كلديكنده تمارضى ارتردى ٭ مشير پاشا حضرتلرى ايسه متصرف پاشانك برآن اقدم سوغايه چيقمسى وابها قائممقاملغى داخلنده الك مهم اولان نقاط ومحللرى برابرجه دور ايده‌رك مواقعك احوالنى كوسترمسى وموقعك حالتنجه ايجاب ايده‌جك ايشلرى تبليغ ايلمسى وبر طرفدن يمن اوزرينه حركت اولنه‌جق اشبو حركتك تأخيراتماسى ضمننده متصرف مشار اليهك وقت كچورميوب عجلةً سوغايه كلسنى آرزو ايدر وبوبابده سرعت حركت وعزيمتنه دائر امرلر يازار متصرف مشار اليه ايسه محائلده حكيم بيكباشيسى غالب افنديدن وجودينك بو حواليده ياشايه‌ميه‌جغندن بحثله رابورط المغه چاليشور غالب افندى دخى صورت استدعا اصولنه توفيق اولنمدقجه رابورط ويره‌ميه‌جكنى بيان ايتدكجه افندئ موى اليهى تهديد ايلر وبر طرفدن ٭ فقيرده ٭ افندم مشير پاشا حضرتلرى سريعاً سوغايه عزيمتكزى قوللكزه يازمشلر احمال واثقاليكز ايچون اقتضا ايدن حيوانلر حاضردر بيوريكز ديه‌رك مشار اليهى سوغايه كوندرمكه غيرت ايدر نهايت محائله كلديكنك يدنجى وشهر مذكورك يكرمنجى جمعه ايرتسى كونى سوغايه بو حال ايله عزيمت ايتمشدر

مشير پاشا حضرتلرى دخى ريده وسوغا وابها وامثالى مواقع معتنا بهايه اون آيلق ارزاق ويديشر سكزيوز صندق جبخانه ولوازمات ادخار ايتمش اولديغى ومشار اليه اديب افندى وولايت مأمورلرى رفاقتلرنده بولندقلرى حالده يمن جهتنه حركت ايتمك اوزره محائلى تشريف ايده‌جكلرندن فقط متصرف پاشايه انتظاراً حاضر وآماده بولندقلرى ومتصرف پاشا سوغايه واصل اولنجه ابها قائممقاملغى

دائره‌سنده بعض محال معتنابی برلکده دور ایتدکدن صکره متصرفلك مقری اولان محائله او یله اینه‌جکلری جهتله متصرف مشار الیه سوغایه واصل اولدی ایسه‌ده فقط عید فطره هنوز ایکی کون قالمش اولمسندن مشیر پاشا حضرتلرینك نیتلری ایسه بیرام نمازینی بعدالادا ومعایده رسمنی مسجدده اجرا ایله یوله چیقمق اولدیغندن ترتیبات بوصورتله اجرا اولنمش ورفاقتیله محائله ایندیریله‌جك درت بلوك دخی حاضر ومهیا ایدلمش اولدیغندن بروجه محرر صلوة عید ادا اولندقدن ومعایده رسمی مسجدده اجرا ایدلدکدن صکره عساکر موجوده وداع ضمننده رسم چکیدی یاپه‌رق بالجمله ولایت ومعیت مأمورلریله شهران جهتنه حرکت ایتمشلردر

مشیر مشار الیه حضرتلرینك رفاقتلرنده بولنان عسکرك موجودی دون مرتبه‌ده اولدیغندن مشار الیه متصرف پاشا دوراولنان محللرده زیاده‌سیله خوفه دوشه‌رك بر ولایت هیئتیله والی بو قدر عسکرله هیچ بویله یرلری طولاشورمی یابر اختلال اولسه بزم جمله‌مزی بتوررلر * والی پاشانك عقلنه شاشرم بو قدر زحمت ومشقتلر اختیار ایده‌رك درت اردب داری دانه‌سنك ارقه‌سندن طولاشیور دیه‌رك هیچ بر حمیتك قبول ایتمیه‌جکی صورتده برطاقم ذاتلره دردینار برطرفدنده عجبا بریردن برتفنك پاطلیه‌جقمی دیو اطرافنه باقار

ابها و شهران جهتلری دوراولندقدن و(تی) وادیسنك (فرغ) نام عقبه‌سی باشنه کلنوب فیمابعد محائل ایله ابها و سوغا اره‌سنده‌کی خط مخابره‌نك تأمینی و اره یرده استنادکاه تشکیلی ایچون عقبهٔ مذکوره‌نك رأسنه بر بیوجك حصن ایله ایکی قره‌غول نقطه‌سی بالترتیب انشاسنه امر ویرلدکدن صکره ذات مشیری معیت مأمورلریله جملهً کانون اولك اون

ایکنجی بازار کونی محائله واصل اولدیلر • و رجال المعدن کلان طابورلردن بیکباشی فیض الله افندی طابورینک درت بلوکیله مذکور فرغ عقبه سنک باشینه یاپیله جق حصنک بناسیله امر محافظه سنه مأموراً کوندرلمشدر

خطهٔ یمانیه اوزرینه وقوعبولان حرکت و ترتیبات

اشبو حرکتک صورت ترتیبی رغدان جهتنده بولنان ایکی طابورک قنفده اسکله سنه سوقیله میرلوا عثمان پاشانک و تنومه ده بولنان بر طابورله میرالای فضلی بکک و رجال المعده اولان ایکی طابورک قوماندا سنه مأمور ارکان حربیه قائممامی علی بکک شقیقه عزیمتی ورفاقتی طابورلرک محائله کلرلری و شقیق و جزان اسکله لرنده بولنان طابورلرک شقیق و جزاندن بحراً سوقی وصبیاده اولان طابورلرک دخی اردونک مکاری حیواناتیله براً حدیده یه حرکت ایلری ترتیب اولنمشدر

شویله که فرقه نک درت طابوری ایکنه سز عادی تفنک ایله مجهز بولنمش اولوب اون ایکی طابوری ایکنه لی تفنک اولدیغندن عسیره ایکنه لی تفنک ایله مسلح و الک زیده اولان طابورلر ترک اولنمق اوزره اوچنجی الایک ایکنجی و اوچنجی و دردنجی الایک برنجی و اوچنجی و برنجی الایک ایکنجی و بشنجی الایک دردنجی طابورلریکه جمعاً التی طابور عساکر نظامیهٔ شاهانه ایله قضالر مرکزلرنده البسه و اسلحه سی منتظم اولمق و ربعی سواری بولنمق اوزره بیک سکز یوز قدر عساکر ضبطیه وامرادن میرالای حسنی و محمد علی بکلر وقائممقام رفعت ونوری و محمد بکلر میرلوا عثمان پاشا قوماندا سیله ترک اولنه رق و اشبو طابورلردن

دردنجی الایك برنجی طابوری ریده و سوغا و برنجی الایك ایکنجی طابوری ابها و اوچنجی الایك ایکنجی طابورندن درت بلوك بیکباشی فیض الله افندی قومانداسیله ابها طریقی اوزرنده اولانتیواددیسنك مذکور فرغ عقبه سنده و بشنجی الایك دردنجی طابورندن درت بلوك حلیده و دیکر درت بلوك محائلده بولنمق اوزره مقر متصرفلك اولان مذکور محائلده مومی الیه عثمان پاشا متصرف مشار الیه معیتیله اوچ طابورله قالمق اوزره ترتیب اولنمشدر

خطهٔ یمانیه یه چیقمق اوزره حدیده اسکله سنه کیده جك طابورلر دخی اوچنجی الایك برنجی وایکنجی الایك ایکنجی و بشنجی الایك برنجی طابورلری محائلدن حلی یه اینه رك حلی ورغداندن کلان برنجی الایك برنجی وایکنجی الایك برنجی طابورلری دخی قنفده و شقیقده اولان بشنجی الایك ایکنجی طابوری ودردنجی الایك ایکنجی طابوری درت بلوکی شقیق و بشنجی الایك جزانده بولنان اوچنجی طابورینك درت بلوکی جزان اسکله لرندن واپورلره تعیین اولنان مدتلرده ارکاب اولنه جقلر و هر طابورك مکاری استرلرندن یکرمیشر رأس النه رق قصورلری عسیرده براغیلان طابورلره ترك اولندیغندن کیده جك طابورلر ایچون التان یکرمیشر رأس استرلر ایله طوبکشان حیواناتی و امرا و ضابطان بینك حیواناتی قنفده دن بدأ ایله براً مأمور مخصوصلر صحابتیله حلی یه و حلیده بولنان حیواناتی الدقدن صکره شقیقه و شقیقده اولان حیواناتی دخی الهرق صبیایه کیدوب اورادن دخی میرلوا ولی پاشا قوماندا سنده بولنان ایکنجی الایك اوچنجی طابوری و دردنجی الایك ایکنجی و بشنجی الایك اوچنجی طابورلرینك دردر بلوکلریله و پاشای مومی الیه قوماندا سیله براً حدیده یه حرکت ایلملرینه دائر صورت مشروحه ده اقتضا ایدن تعلیماتلر یازیلوب دها مشیر پاشا حضرتلری سوغادن محائله ایتمکسزین مواقع لازمه یه کوندرلدیکندن هر موقع قوماندانی بر موجب تعلیمات حرکات لازمه یی اجرا ایتمشلردر

و فرقه رفاقتنده بولنان واپورلرك دخی صورت حركتلرینه دائر ایجاب ایدن تعلیمات و اوامر بحر احمر قوماندانی میرالای احمد بكده ده بشقه‌جه كوندرلمشدر

اشبو ترتیبات وجهیله مخائله كله‌جك طابورلر كلدكجه یمن پی همان حلی یه سوق اولنه‌رق و مومی الیه عثمان پاشا دخی مخائله كله‌رك حركات عسكریه‌نك ترتیباتی وسوقیات ایشلریله مشغول اولندیغی صره‌ده زواللی متصرف پاشانك تمارضی ینه اشتداد كسب ایتدیكندن حكیملری باشینه طوپلیوب دردینك دواسی یولنده بولنور دردینك دواسی ایسه محل مذكوردن تخلیص كریبان ایده‌رك درسعادته كیتمك ایچون استحصال ایده‌جكی راپورط اولدیغندن مشار الیهك بو یولده كوستردیكی سوز وكداز واستدعاسی اوزرینه معاینه طبیه‌سی اطبای موجوده یه حواله اولنمش ومومی الیهم دخی بالمعاینه (هیپو قوندریا) اولدیغی راپورط ایتملری اوزرینه راپورط مذكور ایجابی بالتذكر بیلدیرلمك اوزره فرقهٔ عسكریه سر طبابتنه حواله اولنه‌رق ایجابنه باقلمش ایسه‌ده نتیجهٔ حال كندوسنك جانی پك زیاده سور اولدیغی بیلدردیكندن بویله بر ذاتدن ایش بكلمك شویله طورسون یكیجه تحت اداره‌یه آلنمش اولان خطه‌یی بلكه شیرازه‌سندن چیقاروب معاذالله عكس بر حال ظهورینه بادی اوله‌جغی ملاحظه‌سیله عثمان پاشا كبی غیور و مقدم بر ذاتك محل مذكورده ترك اولنمسی طبیعت مصلحت اقتضاسندن اولدیغندن پاشای مومی الیه دخی متصرف پاشانك حالنی كوروب اكلادقدن و طرف مشیریدن بو بابده ایجاب ایدن تبلیغات واوامر ویرلدكدن صكره دفتردار افندیله سائر معیت مأمورلرینی ومیرالای فضلی بكی و ٭ فقیری ٭ بالاستصحاب ذات مشیری حلی یه عزیمت بیورمشلردر

عساكر شاهانه‌یی حدیده‌یه نقل ایده‌جك اولان واپورلر دخی حلیده‌مثنی

حركت بولنان طابورلر میرالای موسی بك قومانده‌سیله و شقیقده بولنان طابورلرك حركتنه مأموراً اوجله كوندریلان قائممقام لاز علی بكك محل مذكورده وقوع وفاتندن ناشی مذكورطابورلره قوماندا ایتمك و رفاقتیله كوتورمك اوزره اولدن رجال المعدده اولان طابورلرك امر قوماندا سنده بولنان اركان حربیه قائممقامی علی بك مؤخراً رجال المعدن شقیقه كوندرلدیكندن محل مذكورده بولنان طابورلر دخی میر موسی الیه قوماندا سیله حركت ایتمشدر

حلیدن ذات مشیری یله معیت مأمورلری یني الهرق جماة (صانیق) تعبیر اولنور قایقلردن بر یله راكباً بحراً قنفده‌یه حركت ایتدیكندن فرداسی كون قنفده‌یه مواصلت اولنمشدر ٭ اشبو حركات اثناسنده عسیر سنجاغی داخلنده قولرا خسته‌لكی ظهور ایلدیكندن اطراف مواقعدن كرك محائله و كرك قنفده‌یه كلوبده جمع اولنان طابورلر بر برلریله اختلاط ایتدیرلمیه‌رك قوردونلر ایچنه النوب قرانتنه اصولی اجرا ایتدیرلمشدر ٭ و مذكور طابورلرینه بولندقلری اسكله‌لردن واپورلره راكباً پیدر پی حدیده‌یه مواصلتلرنده عسكر اقامه سنه مناسب وشهره ایكی ساعت مسافه‌ده بر موقعه چیقاریلوب بربرلریله اختلاط ایتدیرلمیه‌رك هر واپوردن چیقان عسكر بشقه بشقه قوردون التینه النه‌رق قرانتنه اجرا ایتدیرلمسی خصوصی حدیده متصرفی میرلوا طاهر پاشایه امر واشعار اولندیغندن حدیده‌یه مواصلت ایدن عساكر شاهانه بووجهله قرانتنه آلتینه النمشدر

قولرا خسته‌لكنك وقوعی سببیله طبیعی هواده وخامت وثقالت ظهور ایده‌جككندن قنفده‌یه مواصلت اولندیغنك عقبنده ذات مشیری ودفتردار افندی شدتلی سیتمه خسته‌لكنه طوتیلدقلری كبی فضلی بك ایله ٭ فقیره ٭ دخی (ابی الركاب) نام خسته‌لك وسیتمه كلدیكندن برطرفدن خسته‌لكله

وبر طرفدن حديديه‌يه كيده‌جك اولان ذخاير وارزاق وجبخانه ومهمات وخسته خانه ادوات وسائره‌سنك ترتيب ووابورلره تحميليله اوغراشيلقده ايكن متصرف پاشا طرفندن فرقه‌نك سرطبيبى اولوب قنفده‌ده عموم خسته خانه‌سنده بولنان ميرالاى حسن بكه غايت شدتلى وتهديد آميز امرنامه‌لر كلوركه محائلده بولنان حكيملر مشاراليهك علتنى تشخيص ايده‌مدكلرندن برقاچ حكيمله بالذات محائله كله‌رك كندوسنى معاينه ايتسونلر وبو ارالق درسعادتدن دخى ذخاير ومهمات محمول بر وابور كلديكندن بر طرفندن مذكور وابورك سرعت تخليه‌سيله اشتغال اولنه‌رق حاصلى كيجه ايله كوندز برعد اولنوب مدت قليله ظرفنده بو ايشلرك ختامى امرنده هركس قوللرا ايچنده‌يانه‌رق خدمت ووظايف لازمه‌سنى ايفا ايچون هر برفداكارلغى صرف وابذال ايتمكدن ذره قدر كرو طورمديغى حالده اداره مأمورى ميرلوا عاكف پاشايه‌ده باش دونمسى ومعده بولانمسى كبى عجايب بر علت عارض اوله‌رق اكثريا حضور مشيريده بايلوب كنديني غائب ايتمسندن پاشاى موميٰ اليهك دخى منسوب اولديغى اردوسى طرفنه تخليه اولنان وابورله عزيمت ايتمك ايچون درسعادته عزيمتنه طرف مشيريدن رخصت ويرلديكندن پاشاى موميٰ اليهده معدن كشفنه مأموراً كلوبده ايفاى مأموريت ايده‌رك سوغادن معيت مشيرى ايله قنفده‌يه كلان قائمقام قدرى بك ايله درسعادته متوجهاً عزيمت ايتديلر • وموميٰ اليه عاكف پاشانك يرينه اداره رئيس وكيلى اداره مأمورى بيكباشى رضا افندى تعيين ايدلمشدر

بر طرفدن متصرف پاشانك بويله موميٰ اليه سرطبيب حسن بكه بربرينى متعاقب يازديغى كاغدلردن وكندوسنك محل مذكوردن استخلاص اولنمسى يولنده مقام مشيريته وقوعبولان استرحام نامه‌لرندن غايت قورقاق اولديغى وجانى ناموسدن عزيز طوتديغى وبو حواليده ذرتما ايشه يراميه‌جغى برقاتدها اكلاشيلمشدر • جناب حق بالجمله عسكر ارقداشلرمزى بو مثللو

افکار سقیمه واطوار وخیمه‌دن محافظه بیورسون معاذاه تعالی هیچ برانسانڭ نفسنه قبول ایتدیره‌میه‌جکی حالتری مشارالیهڭ اختیار ایتمسندن طولانی وقوعه کتوردیکی حال بد مآل قنفده‌دن بامضبطه دربارشوکتقرار عرض اولندی

کرك عسیر قطعه‌سنده براغیلان عساکر شاهانه وهیئت ملیکه‌نڭ وکرك خطهٔ یمانیه‌یه سوق اولنان قوتڭ قنفده‌ده کافهٔ احتیاجاتی ترتیب و اکمال اولندقدن وترتیبات وحرکات عسکریه ودها ارسالی لازم کله‌جك احتیاجات واو یولده تشبث اولنه‌جق ترتیبات خصوصلری دربار شوکتقراره عرض ایدلدکدن وفرقه‌نڭ اداره هیئتی وبرطابور عساکر شاهانه درسعادتدن کلمك اوزره یولده بولنان واپوره انتظاراً قنفده‌ده براغیله‌رق حدیده‌دن عودت ایتدیریله‌جك واپورلرله همان بونلرڭ دخی حدیده‌یه حرکت امرلری ویرلدکدن صکره ذات سامئ مشیری وبرطابور عساکر شاهانه ودفتردار افندیله ولایت مأمورلری ومیرالای فضلی بكو فقیر * وبحر احمر قوماندانی میرالای احمد وطوپجی قائمقامی محمد بکلرو برخیلی ارزاق وذخایر تحمیل اولنه‌رق کانون ثانینڭ یکرمی ایکنجی کونی واپوره راکباً وحدیده‌یه متوجهاً قنفده‌دن حرکت اولنمشدر

حدیده متصرفی میرلوا طاهر پاشایه اولجه طرف مشیریدن اولنان امر واشعار اوزرینه حدیده‌یه اوچ ساعت بعد مسافه‌ده کائن (جبانه) نام محل خطهٔ عسیریه‌دن بحراً ورود ایدن طابورلره موضع موقت اتخاذ اولنه‌رق مذکور طابورلر پیدرپی محل مذکوره چیقدقجه بشقه بشقه قوندیریلوب وبربریله اختلاط اولنمامق ایچون قوردونلر التینه المنمشدر

کانون ثانینڭ یکرمی یدنجی وقنفده‌دن حرکت اولندیغنڭ بشنجی کونی

ذات سامئ مشیری معیتی بولنان مأمورین وطابور ایله مذکور جبانه یه مواصلت ایدەرك كذلك مشیر پاشا حضرتلری طاقیده بشقه جه قوردون داخلنه المشدر ٭ محل مذکوره ورود ایدن طابورلر ایام مختلفه ده كلدكلرندن مذكور طابورلر ایچنده قرانتنه مدتنی تكمیل ایدنلرینه بربرلریله اختلاط ایتدیرلمیەرك حدیده ده صوبرجی تعبیر اولنوب صو قیولرینك بولندیغی واردوكاه اتخاذ اولنان محله سوق ایله محل مذکورده دخی قوردونلر التینه النمشدر ٭ ذات حضرت مشیری دخی جبانه ده مدت قرانتنه یی تكمیل ایدەرك محل مذکوردن حركتله حدیده یه عزیمت وحدیده ده بولنان عساكر شاهانه ومأمورین وكبرا ووجوه بلده واهالی طرفلرندن یوم مذکورده بالاستقبال اجرای مراسم خوش آمدی ایله داخل شهر اولەرق حكومت قوناغنه نازل اولمسیله برابر محل مذکورده تجمع ایتمش اولان بالجمله مأمورین عسكریه وملكیه ووجوه واشراف بلده یه خطاباً كافه سنك خوشنودلغنی مستلزم اولور صورتده حال ومصلحته موافق غایت كوزل برنطق رسمی اجرا ایتدكدن صكره جمله سی محللرینه كیتمشلردر

وجه مشروح اوزره طقوز طابور عساكر شاهانه؛ خطهٔ عسیریه دن بحراً وولی پاشا قومانداسیله اولنلر دخی براً حدیده یه كلدكدن وذاتاً فرقهٔ احتیاطیه دن اولوب حدیده ده بولنان بر طابورده اردوكاهه چیقارلدقدن صكره اون طابور عساكر ملوكانه نك حركت؛ حاضرلغنه بدأ ومباشرت اولنمشدر

شویله كه قولرا علتی حكمنی اجرا ایدەرك بتون مندفع اولمش وطابورلرك دخی قوردونلری المش ایسه ده مشیر پاشا حضرتلری ذاتاً قنقدەدن منحرف المزاج كلەرك الدرمز وكیفسزلكنی مهمەمز

ایکن بو اراالق خسته‌لکی بتون بتون اشتداد ایدوب غایت شدتلی بر حما ایله معده وجعنه دوچار اوله‌رق علت غیرتنه غلبه چالدیغندن یتاغه دوشدی • بر طرفدن حکیملر علتنك تداویسیله مشغول اولور • ومتعدد پهلوان یاقیلری اچیلور • ودیکر طرفدن کندولری اردونك حرکاتی یولنده اقتضا ایدن تدابیر وتشبثات ایله اوغراشور ایدی

هدف مطلوب صنعا اولدیغندن اس الحرکات دخی حدیده اوله‌جغی جهتله خط حرکات قنغی جهت ویوللردن آچیلق لازم کله‌جکدر • بونك تحقیق واقتضا ایدن خریطه‌سنك تنظیمی امرنده خسته حال ایله بالذات کندولری مشغول اوله‌رق استماع اوزرینه غایة الغایه صحته قرین بر استکشاف خریطه‌سی یاپه‌رق وصنعانك رسم مسطحنی دخی ترسیم ایدوب خط حرکاتی قوره‌رق بر نسخه‌سنی استنساخ ایتدیروب کیفیت حرکاتی دربار شوکتقراره عرض یولنده تقدیم ایتدیلر

اشبو یمن جهتی حرکات عسکریه‌سیچون لزومی کورینان مکاری استرلریله مهمات وذخایرك درسعادتدن طوغریدن طوغری‌یه حدیده اسکله‌سنه کوندرلمسی دها عسیردن حرکتدن اول استانهٔ علیه‌یه بیلدیرلمش اولمسندن مذکور استرلر وذخایر ومهماتك بر طرفدن ورودینه انتظار اولنمقده وبر طرفدن دخی قنفده‌دن کله‌جك اولان ذخایر ومهمات سائره کله‌رك واپورلردن چیقارلمقده ایکن درسعادتدن کله‌جك ذخیره واپورلرندن بریسیده بو اراالق ورود ایده‌رك مذکور واپورك سرعت تخلیه‌سی خصوصی بشنجی اردو طابورلرندن اولوب اولدن حدیده‌ده بولنان طابورك بیکباشیسی عبداللطیف افندی‌یه احاله اولنه‌رق مذکور واپورك سرعت تخلیه‌سی امرنده بالجمله مأمورلر طرفلرندن اقدام وغیرت اولنمشدر ایش بو صورتده اولدیغی حالده بز اردونك حرکاتی صددینه نکه‌لم شویله که

حدیده‌دن هدف مطلوب اولان صنعاء التمش ساعتلك مسافه اولوب خط حركات جبل (حراز) اوزرندن تشكیل اولنمغه قرار ویرلمشدر • بونك سببی ایسه آتیده مندرج اولان وقوعاتدن آكلاشیله‌جغی وجهله جبل حرازك امیری بولنان حسن ابن اسماعیل داعی عنده بین القبائل تفرد ایتمش واستبداد كسب ایلمش وصنعایه اون ساعتلك مسافه‌یه قدر محللری تحت حكمنه المش اولمسندن مطلقا اولباول مرقومی استیمان ایتدیرمك وایتمدیكی حالده قهر وتدمیر سلطنت سنیه‌یی كوسترمك درجه‌ٔ وجوبده اولدیغی مثللو شاید جبل حراز اوزرندن كیدلمیوبده دیكر طریقدن كیدلمك لازم كلسه خط حركاتك عدم امنیتده بولنه‌جغیله برابر جبل مذكورك صنعا وكرك بلاد سائره‌نك قپوسی مثابه‌سنده اولوب بر خانه‌یه حین دخولده قپویی براقوبده دیواردن اشمق كبی اوله‌جغی ومرقومك زیر اداره‌سنده بر چوق قلعه‌لر اولدیغندن بو قلعه‌لری فتح وتسخیر ایتمدكجه ایلرویه كچلمسی ذاتاً قاعده‌ٔ فن حربه وحركات عسكریه‌یه مخالف ایدوكندن خط حركات جبل مذكور اوزرندن قورلمشدر

سالف الذكر درسعادتدن كله‌جك مكاری استرلریله مهمات وذخایره انتظار اولندیغی وبر طرفدن حركت حاضرلغیله بولنیلدیغی صره‌ده وقت ضایع ایدلمامك وموسم كچورلمامك ایچون خط حركات اوزرنده حدیده‌یه اون بر ساعت مسافه‌ده (باجل) نام محلده بولنان وشیخ حمودك تحت اداره‌سنده اولان باجل قلعه‌سی برنجی نقطه‌ٔ متوسط طوتیلوق اوزره محل مذكوره اهالی دوه‌لری استكرا اولنه‌رق ذخیره وارزاق ولوازمات حربیه وسائر مهمات نقلنه قرار ویرلمشدر

مرقوم شیخ حمود هرنقدر تابعیت سلطنت سنیه‌ده ایسه‌ده مذكور قلعه‌نك الندن چیقمسنی ایستمدیكی كبی كندوسی دساس بر آدم

اولدیغندن بکده ظاهراً کوستردیکی تملق وصداقته امنیت اولنه‌مز ◆ بناء علیه هم مرقومدن استفاده اولنمق وهمده مضمرنده بر فساد وار ایسه اکا میدان و یرلمامك ایچون طرف حضرت مشیریدن مرقوم حقنده التفات وتلطیفات اولنه‌رق قورنازانه طورانیلدیغندن ابتدا باجل نقطه‌سی کشف اولنمق اوزره میر الای موسی بك رفاقتیله واوچنجی الایك برنجی طابورندن درت بلوك عساکر شاهانه بیکباشیسی احمد فیضی افندی قومانداسیله محل مذکوره کوندریله‌رك وقلعه‌نك بر طرفنه ذخیره ادخار اولنمق ایچون تخلیه‌سی وتعمیره محتاج اولان یری اولدیغی حالده ذخایرك لاجل المحافظه تعمیر ایتدیریله‌جکی امری دخی مرقوم شیخ جوده ویرلمشدر ◆ مومی الیه موسی بك محل مذکوره مواصلتنده ایشی کشف ایدر کبی طرزده کوستره‌رك عسکری قلعه‌یه صوقوب یرلشدردکدن صکره حدیده‌یه عودت ایتدی ◆ بونك اوزرینه حدیده‌دن هر کون بر طرفدن باجل قلعه‌سنه ارزاق وذخایر نقل اولنه‌رق ادخار اولندی

امرا وضابطان وعساکر شاهانه قولرا علتندن بر خیلی زده‌لندی ایسه‌ده علت مذکوره مندفع اولدقدن صکره اردوکاه اولان محلك هواسی وقیولرك صولری کرك امرا و کرك ضابطان وافراد ملوکانه‌یه ایی کلوب از بر مدت ظرفنده اردوجه اعادهٔ صحت وعافیت حاصل اوله‌رق عساکر شاهانه وجودجه حال سابقنه کله‌رك هر بری صنعایه حرکت ارزوسی یولنده برر ارسلان مثالی کوکره‌مکه باشلادیلر

ذات سامیٔ مشیرینك خسته‌لکی دخی بو ارالق صحته دوندیکندن کوندن کونه اکتساب برؤ وشفا رونما اولوب ودوشکدن دخی قالقه‌رق خانه ایچنده کزنمکه باشلدی ◆ وجودجه هر نقدر ضعیف ایسه‌ده عساکر شاهانه‌یی کورمك ارزو ایلدیکندن هم عساکر شاهانه‌یی کورمك

وهمده اطراف قبائلدن حديده ده بولنان شيخلر وعربانه برنمايش اولمق ايچون اون طابور عساكر شاهانه غايت منتظم برحالده اوله رق اردوكاهده تهيئه وآماده ايديله رك ذات مشيرى اردوكاهى تشريف ايله عساكر ملوكانه صف بستهٔ موقع سلام اوله رق مناسب نقطه يه ركز اولنمش اولان چادره نزول ايتدكلرينى متعاقب مكمل صورتده رسم بكيدى اجرا اولندى

درسعادتدن ورودى انتظار اولنان مكارى استرلرى وذخاير ومهمات پيدرپى كلمكه باشلديغندن اول باول كلان استرلر دكانسديريله رك وذاتاً اولدن طابورلر نزدنده بولنان يكرميشر رأس استران دخى موجود اولوب حركته بدأ ومباشرت ايدلدى

صنعا هدف مطلوب اولمق اوزره جبل حراز اوزرينه اولان حركت وعتاره قلعه سنك ضبطى

بر وجه محرر بيان اولنان ايشلر بتدكدن صكره حديده يه مواصلت مشيرينك اوتوز التنجى وبيك ايكيوز سكسان سكز سنه سى مارتنك دردنجى جمعه كونى بعدالعصر برنجى الايك برنجى واوچنجى وايكنجى الايك اوچنجى واوچنجى الايك برنجى وبشنجى الايك برنجى طابورلريكه جمعاً بش طابور ميرلوا ولى پاشا قومانداسيله وميرالاى موسى بك وفقير • رفاقتيله اردوكاهده مذكور طابورلر قول نظامنده اوله رق موقع ايستادهٔ تعظيم اولوب اداى وجيبهٔ دعا اولندقدن وذات سامئ مشيريدن حركت حقنده نطق رسمى ايفا ايدلدن صكره رسم بكيدى

اجرا اولنەرق محل رسمدن مرور ایدن قوللر متوجـه طریق مطلوب اولوب بو صورتله حرکته دوام اولندی

مذکور اوچنجی الایك برنجی طابورینـك درت بلوکی اولدن باجلده اولوب درت بلوکی حدیده‌ده اولدیغندن طابورلرله حرکت ایتمش ایسه‌ده مذکور درت بلوك دخی باجلدن التحاق اولنمق اوزره تبدیلیچون اوجه بشنجی الایك ایکنجی طابورندن بیکباشیسی حیدر بك قوماندا سیله درت بلوك باجله کوندریله‌رك طابورلر محل مذکوره ورودنده مذکور درت بلوك التحـاق ایله مومی الیه حیـدر بك رفاقتی اولان درت بلوکلـه باجلده براغلدی

جبل حراز امیری دنیلان شیخ حسن ابن اسماعیل داعی‌یه ذات حضرت مشیری دها عسیرده بولنـدیغی اثناده التفاتنـامه‌لر یازه‌رق مرقوم دخی جوابلرنده اظهار حب ومودت ایده‌رك بو یولده مخابرات وقوعبولدیغی مثللو مرقومه لاجل التلطیف قاپوت وشال کوندرلشیدی ❁ اردو حدیده‌یه چیقدقدن صکره مرقوم شیخ حسـنك حـدیده‌ده وکیلی ومذهب اسماعیلیه‌دن اخر دیارلرده بولنانلر ایله واسطـهٔ مخابره‌سی بولنـان شیخ سعد الدین واسطه‌سیله مشیر پاشـا حضرتلرینه تقـدیم اولنمق اوزره عریضه‌لر کونده‌رر واظهار تملق ایدر ایسه‌ده مشیر پاشا حضرتلری مرقومك دخی دماغنده فساد اولدیغی حس ایتدیکنـدن معیت مشیری ضبطیه‌لرندن وعن اصل عسیرلو اولوب بر چوق سنه‌لردنبرو حـدیده سنجاغنده عساکر موظفه وضبطیه‌لك خدمتنده بولنان ناصر عسیری‌یی ظاهراً کاغد کوتوره‌رك ایچون ساعی نامی‌ویره‌رك مکتوبله کوندروب معناً سـوق اولنه‌جق عسکره دلالت ایتمك ایچون جبـل مذکورك یوللرینی وعقبـه‌لرینی وشیخ مرقـومك حالنی واقامت ایلدیکی قلعـه‌نك متانت ورصانتنی و باشنده نقدر عسکری اولدیغی کشف ایتدیردی

{ استطراد }

{ برنجی جلدده مذهب اسماعیلیه لقبلرینی تعریف ایتدیکمز صره‌ده لقب دابع اولان { سبعیه } اهلی شرایع ایله ناطق اولان یدی رسلی تعداد ایتدکدن صکره هر ایکی ناطقك اراسنده یدی امام واردرکه آنلك شریعتنی تمام ایدرلر . وهر عصرده یدیدن مطلقا لابد ولازمدرکه انلره اقتدا اولنور . ودینده آنلر ایله اهتدا اولنور دیمشلردر

مرقوم داعی حسن بن اسماعیل عصرینك یدیسندن بریسی ایدی { داعی } کلمه‌سی کنیه‌دن دکلدر . مطلقا مذکور امامله علم خاصدر . چونکه داعی لفظی مذهب مذکورده امامرندن بشقه‌سنه دینیله‌مز . دینده آنلر ایله اهتدا اولندقلریچون داعی دیو توصیف اولنمشلردر . وکتب اسماعیلیه‌ده { داعی } و { دعاة } کلمه‌لری امامله علامتدر . و داعی اسم فاعلدر . دعوت ایدیجی‌یه دینور

مذهب مذکورك فقهاسنه ﴿ مکرمی ﴾ دینور . بو مکرمیلر اهالینك الك نفوذلی و حیثیتلیسی ایسه‌ده داعی مرتبه‌سنده دکلاردر . یمنده مذهب مذکور اهلنك اصل مقرلری ﴿ یام ﴾ بلادیدر . یام قبیله‌سی

ذكور واناث نهایت یدی سکز بیك نفوسی حاوی اولوب بلده لری جغرافیا بحثنده بیان اولنه جقدر ۰ یام بلادی زیاده سنکستان و برطاقم دره لردن عبارت اولدیغندن مزرعه و مرعاسی نفوس مسکونه نی اداره یه کافی اوله میوب بونلر نفقه لرینی طیشارودن تدارکه محتاجدرلر ۰ بو سببدن کرك حکومت امامیه وکرك شیخلرك زمانلرنده بر قبیله دیکر قبیله اوزرینه حربه قیام ایتدیکنده و یکدیکرندن قنغیسی ضعیف ایسه اول قبیله یامیلری اجرتله طوتوب عسکرلك ایتدیرلر ۰ کذلك امامل دخی اجرتله طوته رق استخدام ایدرلر ۰ و اثنای صلح و صلاحده اذن ویررلر ۰ بورالردن الدقلری اجرتله کاوب وطنلرنده تعیش ایدرلر ۰ و اکثریسیده حیدودلق ایده رك قطاع طریقلق ایله کچینورلر ۰ قبیلهٔ مذکوره اهلینك امر انتعاشلری بویله ایکن بوندن قرق سنه اول برطغیانه کاوب کندو حدودلرینی تجاوزله جبل حرازك قوهٔ انباتیه سی جهتله جبل مذکوری ضبط ایدرلر ۰ واولوقت آمرلری بولنان مکرمیلردن برینی جبل مذکوره اقامت ایتدیررلر ۰ بو صورتله بر محل مأکل بولورلر ۰ مرقوم وفات ایتدکدن صکره داعی حسن ابن اسماعیلی جبل مذکوره حاکم نصب ایدرلر ۰ وداعیٔ مرقوم دخی جبل اهالیسندن پك چوغنی مذهب اسماعیلیه یه اتباع ایتدیرر ۰ و صنعایه طوغری برچوق محللری دخی تحت اداره سنه

الور . قبيلهٔ مذكوره هر نقدر جبل حرازى ضبط ايتمش ايسه‌ده جبل حراز ايله يام بلادى بيننده بولنان ديكر قبائل ارتق بونلرك تجاوزندن احتراز ايده‌رك عسكره‌لرى جبل حرازه اياب و ذهاب ايدن ياملىلرى اوره‌رق يول ويرمزلر . و بو سببدن قبائل ايله بينلرينه ضديت دوشر . جبل حرازه يامدن كلنلر ايسه سنه‌ده سكز يوز وياخود بيك كيشى اولوب داعينك معيتنده موظف عسكرلك ايتمك اوزره كلوب بر سنه ختامنده اولكى سنه كلنلرى تبديل ايچون ينه اول مقدار وياخود دها زياده ودها دون ديكر قافله كله‌رك بويله مناوبة جبل حرازده كندولرينى بسيلدوب واجرتلرينى اله‌رق مملكتلرينه كيدوب كلورلر . هم كندولرينى اتفاق ايدرلر وهمده داعينك حكومتنى محافظه وتوسيعنه مدار اولورلر . بونلرك دشمنلرى بولنان قبائلدن آرتق اويله سربست سربست كلمكه احتراز ايتملرندن ناشى سلاحسز اوله‌رق و ديلنجى ذى و قيافتنده ﴿ انا درويش ﴾ ﴿ انا مسكين ﴾ ديه‌رك قبائلدن تسئل ايده‌رك تك تك جبل مذكوره كلورلر وكيدنلر دخى كذلك بو صورتده كيدرلر .

مرقوم داعى ايشته بو صورتله جبل حراز حكومتنى احراز ايتدكدن صكره صنعايه اون ساعت قالنجيه قدر اكثرى محللرى تحت حكمنه آلمش و ياملىلردن عساكر موظفه استخدام ايدر بر حريف ايدى ؛

یوم مذکورده عساکر شاهانه حدیده‌دن حرکت ایده‌رك قطع مراحل ایله جبل حرازده واقع (عتاره) قلعه‌سی عقبه‌سنك التنده (حویط) نام محله حرکت اولندیغنك التنجی وسنهٔ مذکوره شهر مارتنك طقوزنجی پنجشنبه کونی ساعت درتده مواصلت اولندی

حدیده‌دن حویطه دکین قوناق ویریلان محللرك غیریسنده عساکر شاهانه‌یی ومکاریلری اداره ایده‌جك صورتده صو اولمدیغندن مجبوراً صو اولان محللرده قوناق ویرلمش کرچه اشبو مراحلدن بعضیلرینك بینی یقین عد اولنوبده ایکی قوناق برلشدیرلمش اولسه کثرت حر وحرارتدن عساکر شاهانه‌نك مشی وحرکتلرینه کسل طریان ایده‌جکندن کیجه‌دن وکوندزدن نهایت درت ویاخود بش ساعت یوریدیله‌رك بوندن زیاده یورتمك ممکن اوله‌میوب کوندزلری موله ویریله‌رك یکرمی بش ساعتلك مسافه بر کیجه بشکونده اینه‌رق حویطه وارلدی

بر کون اول قوناق ویریلان (کادیه) نام محلده اثنای اقامتده کیجه جبل حراز اوزرنده جمعیت واعلان حربه علامت اولمق اوزره کوس وطبللر چالندیغی ایشیدلدیکی کبی مرقوم داعینك محاربه‌یه حاضرلندیغی خبرلری دخی الندیغندن نیت فاسده‌سی اکلاشلمشیدی

جبل حرازك قاعده‌سنه یعنی حویطه طوغری اوچ ساعت مقداری امتداد ایدن واکثری محللری غایت طار دولانباجلی اولان بوغازی تشکیل ایلیان ایکی جانب جبال متسلسله‌سی غایت ضیق اورمان اولدیغی کبی اصل دره دخی بوینه اشجار کبیره وصغیره ایله کیمسه کیمسه‌یی کورمز درجه‌ده اورمان اوله‌رق اشبو بوغازك نهایتنده حویط نام موقع کائندر

مذکور حویط بوغازینه اثنای دخولده ایجاب ایدن طاغلر پیشدارلر

واسطه‌سیله طوتیله طوتیله حرکتله مذکور حویطه کیرلمش ومحل مذکور ایسه اطرافی جبال مرتفعه ایله محاط وعتاره عقبه‌سنك التنده طار بر دره اولوب همان جبال مرتفعهٔ مذکوره ذروه‌لرنده کائن نقاط مهمه طوتیلمق اوزره ایکن اطراف طاغلردن عساکر شاهانه اوزرینه دشمن طرفندن تفنکلر آتیلمغه باشلامشدر • وبو اثناده بر طرفدن نقاط مذکوره طوتیله‌رق وبرطرفدنده عساکر ملوکانه ومکاری حیوانلری واغیرلقلر مذکور دره‌ده مناسب محللره ایندیرلمشدر • وحویطه‌ده کائن بر عدد مرتفع برج ایله برقاچ اوفق قریه اولری عصات طرفندن اولجه ترك وتخلیه اولندیغندن وبو نقطه‌نك دره ایچنده براز یوکسکجه بولنمسی وعقبه‌یه طوغری ناظر اولمسی جهتله اورایه بر عدد ویتوورت طوپی چیقارلمشدر

عصات طرفندن هرنقدر بویله تفنك پاتلامش ایسه ده اصلا قتور اولنمیه‌رق طوتیله‌جق نقطه‌لر طوتیلمقده وهجوم نقطه‌لری تصرلنمقده ونشان ایچون طوپك قونداق وتکرلکی کلان یر قازیلوب دوزلدلمکده اولدیغی صره‌ده مشیر پاشا طرفندن اولوب مرقومه ویرلمك اوزره عساکر شاهانه‌نك جبل حرازدن صنعا اوزرینه کچه‌جکلرینه دائر یازلمش اولان تحریرات ایله میرلوا ولی پاشادن نصایح آمیز یازیلان نامه داعی مرقومه کوندرلدی •

مرقوم طرفندن ورود ایدن جواب ﴿ بوراسی بنم ملکمدر . ملکمه تجاوز ایتمکه هیچ کیمسه‌نك حق وصلاحیتی یوقدر . وصنعانك یولی بوراسی دکلدر . صنعایه کیتمك ایچون بشقه یول واردر . اورادن کچه بیلورسیکز . سزه برضررم طوقنمز . والا سزك ایچون بورادن کچمك ممکن دکلدر . کندوکزه یازق ایدرسکز والسلام ﴾

بویله جوابه انسان قهقهه ایله کولمك ایسترٖ اما بر خائنك یوزندن دوکیله جك قان وتلف اوله جق اهالی خاطره کلنجه بالعکس تأسف ایدیلور ✦ ایشته بو حریف مذهبی اقتضاسنجه پیغمبر کچینان بر حریفدر که اعتقاد باطلنجه کندوسنك مالك اولدیغی حاشا ثم حاشا نبوت قوتیله وقوهٔ موجودهٔ عسکریه سیله عساکر شاهانه نك جمله سنی تارمار وپریشان ایده رك قلجدن کچوره جکنی دخی باشنده بولنان حشرات لایفلحو نه تبشیر ایدر

مذکور جواب اثنجه جبلك اتکندن عقبه تعبیر اولنان یولك ثلثی اوزرینه حواله اولور یوکسك وکسیك قیالردن عبارت اولان جبلك اوزری اشقیا طرفندن طوتلمش اولمسندن برنجی الایك برنجی طابوری بیکباشیسی راغب افندی قوماندا سیله محل مذکور طوتلق اوزره طابورندن درت بلوکه یوم مذکورده ساعت بش راده لرنده سوق اولنمش ومذکور بلوکلر حربه طوتشدیغی اثناده عصاتك محل جمعیتی اولان جبلك ذروه سی بر طرفنده سالف الذکر طوب وضع اولنان تپه جکدن طوبه طوتیلوب ایکی ساعت شدتلی محاربه اولدقدن صکره عساکر شاهانه نك دلیرانه و شجیعانه حرکت وصولتلرینه عصاة تاب آور مقاومت اوله میوب منهزماً و مقهوراً جبل مذکوری ترك ایله فرار وینه عقبه نك رأسی جهتنده ویوله حواله بولنان الك یوکسك وعارضه لری غایتله صعب جبلده بولنان عصاته التحاق ایلدیلر

وبو اثناده برنجی الایك اوچنجی طابوری قراغول بلوکلرندن ایکی بلوك دخی حویط اوزرینه حواله بولنان بر یوکسك طاغ اوزرنده کائن ودرونده عصات اولان برجه هجوم ایده رك بر خیلی حرب ایتدکدن صکره برجی ضبط ودرونده بولنان اون التی کیمسه یی اسیر ایتدیلر

مذكور برنجى الاى برنجى طابورى قول اغاسى حسن اغا رفاقتيله ايكى بلوك دها راغب افندى جهتنه كوندريله رك وعلى الدوام حرب اولنه رق ليلاً مذكور تپه دخى طابور مذكور ضابطان وافرادينك كمال همت وغيرتلريله ضبط اولنمش ايسه ده تپه نك اوته يوزنده ينه جبل مذكور سلسله سندن اولوب كسك وذروهٔ مذكوردن ايرلمش ارەسى اوچورم ديكر بر تپه اوزرنده اولان استحكاماته عصات تحصن ايتديلر

وابتدا طوتيلان جبل مناسب بر نقطه اولديغندن قوماندان مركزى محل مذكور اتخاذ اولنه رق قوماندان مومى اليه ولى پاشا ومير الاى موسى بك و * فقير * قول اغاسى حسن اغا ايله سوق اولنان بلوكلرى متعاقباً بشنجى الايك برنجى طابورى ايله همان نقطهٔ مذكوره يه چقلدى * وبرنجى الايك اوچنجى طابورى مكارى وآغيرلقلرى وخط مخابره يى محافظه ايچون حويطده براغيلدى * وايكنجى الايك اوچنجى واوچنجى الايك برنجى طابورلرى دخى ليلاً قوماندان نقطه سنه الندى

اشبو نقطه يه كلنجه يه قدر شفق وقتى تقرب ايتديكندن مذكور برنجى الايك طابورى ضابطان وافرادى اولكون واولكيجه يى كاملاً حرب وهجوم ايله كچوردكلرندن دكلنديرلمك اوزره ايلروده طوتمش اولدقلرى مذكور نقطه يه بشنجى الايك برنجى طابورندن قول اغاسى ايوب افندى قوماندا سيله بش بلوك كوندريله رك طابور مذكور دكشديرلدى * وقول اغاسى ايوب افندى يه احتياط اوله رق ينه او طابورك صاغ قول اغاسى رامز افندى اوچ بلوكله ديكر تپه يه قونيلدى

فرداسى جمعه كونى دشمنه هجوم نقطه لرى بيلديرلمامك وهمده اورالرده هجومه مساعد محل اولوب اولمديغى كشف اولنمق ايچون قوماندان

مركزی بولنان نقطه‌نك صاغ طرفنده یعنی جهت جنوبیه‌سنده كائن واستحكاماتی حاوی غایت یوكسك وتپه‌سی اوزون قاعده‌سی كسیك اراضیدن عبارت اولان بیوك طاغه بر ساخته هجوم كوسترلمك نیتیله مذكور طاغك اتكلرینه اوچنجی الایك برنجی طابوری سوق اولنه‌رق اوجهتدن اصلا وقطعا چیقیله‌جق بر محل اولمیوب طابور مذكور اولكون واولكیجه اوراده طولاشدیریلوب اویالندیرلدقدن صكره عقبه‌نك صول طرفنده وجهت شمالیه‌ده كائن وغایت یوكسك جبلك ذروه‌سنده بر برج ایله اوچ بیوك ابنیه‌ده دشمنك مستحفظلری اوله‌رق وجبل مذكورك اهمیتی دخی مرتبهٔ وجوبده اولدیغندن جمعه ایرتسی كیجه‌سی ایكی هجوم قولی ترتیب اولنوب بونك بری مذكور جبل وبرج وابنیه‌لر اوزرینه ودیكری دخی بیت‌الداعی دنیلان (عتاره) قلعه‌سنه ارقه طرفلردن حواله اولان یوكسك تپه وطاغلر وعتاره قریه‌سی اوزرینه‌در

كیجه ساعت سكز راده‌لرنده اوچنجی الایك برنجی طابوری سالف‌الذكر طاغ اوزرنده اولان برج وابنیه‌لره وبرنجی الایك برنجی طابوری دخی بروجه مشروح محللره هجوم ایتمك اوزره حركت ایتدیرلمش وساعت طقوز بچق راده‌لرنده ایكی قولدن محاربه‌یه طوتیشیلوب صباحلین ساعت اون بر راده‌لرنده جبل مذكور ضبط اولنوب برجده واولرده متحصن بولنان عصات تسلیم اولمدقلرندن حرب ایله النه‌رق فرار ایدنلردن ماعدا درونده بولنان یكرمی اوچ نفر مقداری عصات شمشیر عدو وتدمیردن بچورلمشلردر

ارتق صباح دخی اولدیغندن محل مذكوری كورن دیكر اوزاق طاغلرك ذروه‌لرنده كائن هر بری برر قلعه‌یه ماننـد اهالی اولرندن بیاض استیمان بیراقلری كشیده ایتمشلردر ✦ طابور مذكور اوراده ایكی بلوك ترك ایله

قصور بلوکلر برنجی الایك برنجی طابوری جهتنه طوغری بولندیغی جبلك سلسله سی اوزرندن کیتمشلردر

برنجی الایك برنجی طابوری افرادی دخی غضنفرانه حرکتله دشمنی بولندقلری محللردن طرد ایدوب بر خیلیسی تلف ایدیله‌رك وقاچه بیلنلری داعینك عتاره قلعه‌سنه کیرمشلر ٭ واوجنجی مذکور طابوردن بشنجی الایك برنجی طابورینه ترك وتسلیم اولنان دیکر بیوك جبلك عتاره قریه‌سی جهتنه اولان صرتدن دخی شو صره‌ده مذکور بشنجی الایك برنجی طابوری ایلرولمکده اولدیغی حالده برنجی الای برنجی طابوری قلعه‌نك محاصره نقطه‌لرینی طوتمشدر ٭ واوچنجی الایك برنجی طابوری دخی یتیشوب بونلری متعاقباً میر الای موسی بك دخی کوندرلدیکندن نهایت بازار کونی ساعت بشده تماميله قلعهٔ مذکوره محاصره اولنمشدر

کرك عسیر وکرك یمن اقلیملری اراضیسنك وضعیت طبیعیلری حقیقتاً تعریفله اکلادلمق ممکن اوله‌میوب اکلامق مجرد مشاهده‌یه متوقفدر ٭ اقلیم مذکور طاغلرینك تشکیلاتی ویوللری غایت عجیب اولوب هر بر طاشی بر استحکام متینه وهر بر طاغ وتپه‌سی بر قلعهٔ حصینه مانند اولان طاغلری حرب ایله ضبط وتسخیر ایتمك پك چوق تلفات ویرلمسیله برابر مشکلات عظیمه کورلمسیله اوله‌جغی ارباب نزدنده معلومدر

امرا وضابطان وافرادك مواقع حرب ووغاده ابراز واظهار ایلدکلری مردانکی وبسالت وفرط کوشش وغیرت حقیقةً شایان تقدیر وتحسیندر ٭ مذکور قلعه‌نك محاصره‌سی اولان کونه دکین درت کون لیلاً ونهاراً وقوعبولان محاربات شدیده‌ده دشمنك بولندیغی محللر دیك ویوکسك وکسیك طاغلر اولدیغندن دشمن طرفندن انداخت اولنان قورشونلردن

بشقه عساکر شاهانه‌نك اوزرینه وهر بری یارم متره مکعبنده اوله‌رق ایلان طاشلر خدا علیم کانه ماکینه واسطه‌سیله ایتیلور کبی یوقاریدن اشاغی بلا آرام مانند باران دوکولور ایدی • وعساکر نصرت مآثر ملوکانه ایسه اشبو طاش وقورشونلرك صدماتنه بقمیه‌رق اثردر مثالی مهاجمه ایله عصاتی هر موقعده برباد وپریشان ایتدیلر • اشبو محارباتده عساکر شاهانه‌دن ضابطان ونفر طاش وقورشوندن قرق کیمسه یاره‌لی و اون بر شهید وقوعبولوب عصاتدن یوز اللی‌یه قریب تلفات اولدیغی اکلاشلمشدر

محاصره اولنان عتاره قلعه‌سی قاعده‌سندن سکسان متره ارتفاعنده عالی بر جسیم قایه اوزرینه واول قیانك قطرنجه ساحهٔ سطحیه‌سنه مساوی بنا اولنمش ومذکور قیانك هیچ برطرفه ارتباط واتصالی اولمیوب جوانب اربعه‌سی اوچروم بولنمشدر • وقلعه‌یه چیقلق ایچون قلعه قپوسنده تلاقی ایدر بری جهت جنوبیٔ شرقده ودیکری جهت شمالیه‌ده ایکی عدد غایت دولانباج نردبانلری اولوب واشبو نردبانلر طار وقلعه‌دن مدافعه اولنور • بوسببله هجومه مساعد بر نقطه‌سی اولمدیغندن محاصره اولنمغه مجبوریت کلمشدر

قلعهٔ مذکوره‌نك صورت محاصره‌سی جهت جنوبیه‌سنده بشنجی الایك برنجی طابورندن بش بلوك وجهت شمالیه وشرقیه وغربیه‌سنده دخی برنجی واوچنجی الایلرك برنجی طابورلری اوله‌رق حصر وتضییق اولنمشدر

وبو اثناده ایکنجی الایك برنجی طابوری دخی حدیده‌دن ذخیره ایله سوق اولندیغندن طابور مذکور حویط نقطه‌سنده توقیف اولنه‌رق حویطده اولدن بولنان برنجی الایك اوچنجی طابوری عتاره‌یه التمشدر

اثنای محاصره‌ده (هجره) و (حوزان) و (کحل) ومجموع (لهاب) وکافهٔ (صعفان) و (بنی مقاتل) و (جبیلی) و (بنی خطاب) و (بنی عراف) و (شبام) وجبل عانزدن (منقاله) و (حصبان) و (مناخه) ومتعلق جوارنده (خیمهٔ داخلی) و (خیمهٔ خارجی) قبیله‌لریله دیکر اوفاق تفك قبائلکه هر برینك بعدیتلری بشر ساعتدن اون ساعتلك مسافه‌یه قدر اوله‌رق بونلردن سکسان نفری متجاوز مشایخ کلوب استیمان ایده‌رك یدلرینه امان ورقه‌لری بالاعطا محللرینه اعاده اولنمشدر

جبل حراز اوزرنده عتاره قلعه‌سندن بشقه واك مهم نقطه‌لردن (شبام) و (متوح) و (مسار) و (کاهل) قلعه‌لری اولوب داغینك بیوك اوغلی احمد ایسه عتاره قلعه‌سی دها محاصره‌یه الممزدن اول اثنای محاربه‌ده فرار ایتدیکندن قلاع مذکوره‌یه تحصن ایتدیرلمامك وتعلیمات حضرت مشیری تمامیله اجرا ایدلمك ایچون عتاره تحت محاصره‌یه النديغی انده ایکنجی الایك اوچنجی طابورندن اوچ بلوك قول اغاسی مصطفی افندی رفاقتیله مسار و متوح قلعه‌لرینه وبشنجی الایك برنجی طابورندن یوز باشی عبدالرحمن اغا رفاقتیله بر بلوك شبام قلعه‌سنه و میرالای موسی بك وارکان حربیه قول اغاسی اسماعیل افندی دخی اوچنجی الایك برنجی طابوریله کاهل قلعه‌سی ومناخه قصبه‌سنه سوق واعزام اولنمشدر

متوح وشبام ومسار قلعه‌لرنده بولنان دشمن مستحفظلری عساکر شاهانه‌نك کلدیکی خبرینی النجه خوف ودهشته دوشه‌رك مقاومت ایده‌میه‌جکلرینی اکلایه‌رق ترك ایله فرار ایتدکلرندن تفنك باطلمقسزین مذکور قلعه‌لر صالی کونی طوتیلوب عساکر شاهانه اقامت ایتمشدر ✦ شبام قلعه‌سی عتاره نقطه‌سندن ارتفاعی بیك متره‌یی متجاوز برطاغك اوزرنده‌در ✦

وبونلرك عتاره يه اولان مسافهٔ بعديتلری دخی متوحك بش وشبامك اوچ ومسارك ایكی ساعتدر

مومی الیه موسی بك دخی موجود رفاقتیله اولاً قاعده سندن بشیوز مترو ارتفاعنده اولان واوزرنده برقصبه وقبیله یی حاوی بولنان طاغده واقع كاهل قلعه سنه چیقوب قبیلهٔ مذكوره شیخی عبدالله عساكر شاهانه یی استقبال ایده رك قلعه نك مفتاحلرینی میر مومی الیهه تسلیم ایتمشدر • مذكور قلعه یه بر بلوك ترك اولنه رق اورادن دیكر بلوكلر ایله مناخه قصبه سنه اینیله رك وپنجشنبه كونی صباحه قارشو قصبهٔ مذكوره یه كیرلدیكندن اوراده بولنان اهالی قندیللر وفنارلر ایله عساكر ملوكانه یی استقبال ایتمشلردر

مذكور مناخه جبل حراز ایله سائر جهتلرك وسطنده در • ویوز خانه یه قریب وایكیوز دكانی حاوی برقصبه اوله رق بیوك چارشو محلی اولدیغی مثللو اوچ كون ممتد اولور هفته ده بردفعه ده غایت جسیم بازار قوریله رق داد وستاد اولور تجارتگاه بر محلدر

داعینك اوغلی مرقوم احمد باباسنك یانندن فرار ایتدیكی كون مناخه یه كیده رك اوراده بولنان ودروننده جبخانه اولان بیوك حصنی جبخانه یه آتش ویره رك هدم ایلمش وباشنده بولنان یام قبیله سی حشراتی دخی مناخه اهالیسنه یغما وغارته دوشدكلرندن اهالینك پك چوغی خوفلرندن فرار ایتمشلر • یوم مذكورده میر مومی الیه طرفندن امان منادیلری ندا ایتدیریلوب اهالی پیدرپی كله رك وچارشو تمیز لتدیریلوب دكانلر اچیله رق اهالی آلیش ویریشه باشلتدیرلمشدر

واشبو حركتده مناخه یه قریب (هجره) قریهٔ جسیمه سی شیخی

(حسين العمری) وبرادری (علی العمری) وكاهل شيخی (عبداه) اظهار صداقت وحسن خدمت ايلدكلرندن قاپوت وشال ويريلەرك تلطيف اولنمشلردر

قلاع مذكوره مستحفظلری سالف الذكر معهود يام قبائلی شقيلرندن اولوب بونلره ايسه اكثری قبائل دشمن اولديغندن قلعەلری ترك ايله وطنلرينه فرار ايتدكلرنده اثنای راهده اوغرادقلری قبائلده كلب كبی دپەلنەرك پك چوغی تلف ايلديكی استخبار اولنمشدر

برطرفدن بو ايشلر ايله مشغول اولنديغی صرەده برطرفدنده داعی درونده متحصن اولديغی حالده عتارە قلعەسی حصر وتضييق اولنديغندن آتيلان مرميلردن درون قلعەده وقوعبولان تلفاتدن ناشی فرياد وفغان آسمانه چيقار ايدی ٭ چونكه قلعه هرنقدر حربه مخصوص ياپيلمش وكندوسنك ملجأ وپناهی بولنمش ايسەده اطراف يوللرينك مناعتی حسبيله محل مذكوره هيچ برمحارب عسكرك كتميەجكنه وكيدەميەجكنه عموم عربانجه جای اشتباه اولمديغندن محل مذكور داعينك اقامت وبيتوتنه منحصر خانه اتخاذ اولنمش ايدوكندن داعی مرقومك كافهٔ اولاد واحفادی فاميلياريده اوراده ساكن اولوب ايكی آيلق چوجقدن نهايت بش التی ياشنه قدر قوجاقده يكرمی يی متجاوز چوجق اولديغی كبی بيوك وكوچك اللیدن متجاوز نسوان موجود ايدی ٭ ايشته بوقدر معصوم چوجقلرك وقادينلرك هر دفعه وقوعبولان طوب مصادمەسنده فريادلرينه بلكه طاغلر طاشلر آجيوب آغلردی ٭ بويلەايكن مرقوم خائن داعی بيچاره وبيگناه چوجق وقادينلرك فرياد وفغانلرندن متأثر اولميوب واستيمان ايتميوب ينه عنادنده اصرار ايدر ايدی ٭ نهايت بربازار كونی مذكور قلعه شدتلی طوب آتشنه طوتيلەرق زياده دهشت كوسترلدكدن صكره

كندوسنه تحريراً ﴿ ايشته شمدي يه قدر بويله شدتلى طوب آتلمامسنه سبب درون قلعه‌ده بولنان برطاقم بيچاره نسوان ايله چولق چوجغه مرحمتاً تلفدن وقايه‌لرى ايچون ايدى . لكن سن شقاوتده تعند واصرار ايديورسك . بو بيچاره كانك قانلريني جناب حق سندن سؤال ايده‌جكدر . بز شفقت ومرحمت پادشاهى يي سكا كوستردك . بوندن صكره بزدن كرك دنياجه وكرك آخرتجه مسؤليت قالقدى . بونكله برابر ينه سكا يارين صباحه قدر مساعده ايدرز . تسليم اولمديغك حالده بوندن صكره كوستره‌جكك ندامت واستيمان قبول ايدلميه‌جكدر . وقلعه‌كز باشيكزه يقيله‌رق جمله‌كزى آلتنده تلف ايده‌جكمزى بوكونكى آتشله سزه بيلدردك والسلام ﴾ اشبو كاغد كندوسنه كيدنجه همان استيمانى معلن قلعه‌نك بالاسنه وبرجلره بياض بيراقلر كشيده ايده‌رك فرداسى بازارايرتسى يعنى محاصره اولنديغنك طقوزنجى كونى على الصباح استيمان ايدوب اردويه نزد قوماندانى‌يه كلدى ◆ وهمان قلعه‌يه ايكى بلوك عساكر شاهانه كوندريله‌رك ايجاب ايدن مهم نقطه‌لرينه اقامت ايتدرلدى ◆ و يالكز مرقومك باشنده بولنان‌ايام حشراتيله سائر قبائلدن اولنلرك سلاحلرى الينوب صاليويريله‌رك كندو اولادواقاربى ومكرميلردن (على ابن هبه) وبالجمله فامليا قلعه‌ده تحت توقيفه النه‌رق ذات حضرت مشيرينك جبل حرازه كلمرينه انتظار اولندى ◆ ومذكور قلعه‌نك فتح وتسخيرينه بوصورتله موفق اولنمش وتاريخ تام اوله‌رق (فجعلناهم احاديث ومزقناهم كل ممزق) نظم شريفنك احكام جليله‌سنه مظهر اولمشدر ◆ قلعه‌نك النديغنك فرداسى كون دخى مرقوم داعينك بيوك اوغلى احمد كله‌رك استيمان ايلدى

﴿ استطراد ﴾

يمنده ﴿ سبأ ﴾ و ﴿ مأرب ﴾ناملريله ياد اولنان مشهور محل بشقه بشقه بر بلده ظن اولنور . حالبوكه ﴿ سبأ عبد شمس بن يشجب بن يعرب بن قحطان ﴾ك اولادى مسكنلرى اولان ﴿ مأرب ﴾ نام شهر ايله مذكور شهرك حواليسى اولوب حوالئ مذكوره يه وادئ مأرب اطلاق ايدرلر . و اهلينك اسميله وادئ سبأ دخى ياد اولنور

مرقوم سبأ جمله قبائل يمنى جامع يعنى جمله سى اكا منسوب و اندن متشعب و متفرع اولمشلردر . مرقومك اون نفر اولادى اوله رق بونلردن ﴿ ازد ﴾ و ﴿ كنده ﴾ و ﴿ مدحج ﴾ و ﴿ حمير ﴾ و ﴿ اشعرون ﴾ و ﴿ انمار ﴾ يمنده ساكن اولوب ﴿ عامله ﴾ و ﴿ غسان ﴾ و ﴿ لخم ﴾ و ﴿ جذام ﴾ شامه نقل ايلمشلردر . و بونلرك هر برى بر قبيله پدرلريدر

وادئ مأرب دينيلان محلى تشكيل ايليان جبالدن ظهور ايدن مياه كثيره و وقت نزول مطرده اولان سيول عظيمه دن بشقه ﴿ شحر ﴾ واديلرينك صولرى دخى بعضا مأرب جهتنه جريان ايده رك منضم وعادتا دريا مثالى اولوب تخريب عمران ايتديكى و اول عصر و زمانده مرقوم سبأ مأربك ملكى بولنمسى جهتله وقت حاجتده مزروعاتلرين

اسقا و بعضا زیاده وشدتلی سیل ظهورنده اطراف ارضه صرف ایچون فوقانی و تحتانی نیچه اولوقلر و خرقلردن مرتب و پك چوق همتلر صرفیله ایکی طاغ ارەسنه غایت جسیم و مصنع و مکاف برسد سدید بنا ایتمشدر. دیکر روایته کوره ﴿بلقیس﴾ اول ممالکه مالك اولدیغنده سد مذکوری اهل سبایه بنا ایتدیرمشدر

مذکور مأرب وادیسنك قوهٔ انباتیه‌سی فوق العاده وصاغ وصولنده یکپاره باغ و بوستانلر بربرینه اتصال اوزره اولوب حتی میوه‌لرینك کثرتی اولدرجه‌ده ایمشکه برکیمسه برزنبیل ایله اغاجلرك التندن کچسه دوکیلن میوه فی الحال زنبیلی طولدردیغی وآب وهواسی لطیف وخوش ومثمر بربلده اولدیغی وسبأ اهلینك بویله برانعام واحسان الهیه‌یه نائل اولدقلری حالده جناب حقك کوندردیکی پیغمبران عظامه علیهم السلام ایمان ایتمیه‌رك تکذیب ونائل اولدقلری نعم جلیله‌یه شکردن اعراض ایتدکلریچون جناب واجب تعالی بونلرك اوزرینه ﴿سیل العرم﴾ ی کوندردیکی یعنی برکوستبکینه امر ایدوب اول سدی دلمکله مذکور سد بوشانوب انسان وحیوان تلف ومشهور مزارع وباغ وبوستان خراب اولدیغی و مذکور مزارع وباغ وبوستانلره بدل آجی ﴿نبق﴾ و آجی ﴿ایلغون﴾ اغاجلری کبی از میوه‌لو بوستانلر ویرلدیکی تفصیلاتی قرآن کریمده مسطوردر

اهالی سبانك اشبو قهر الهیه‌یه مصاب اولدقلری آوانده جالس مسند حکومت اولاد سبادن ﴿ عمرو مزیقیا ﴾ اولوب دوچار غضب الهی اوله‌جقلرینی بر کاهنه‌دن خبر اله‌رق قبائل ﴿ ازد ﴾ ایله اورادن دیار اخره ارتحال ایتدیکی و کندودن صکره اوغلی ﴿ ثعلب ﴾ لابس خلعت امارت اولدی ایسه‌ده قبائل سبانك بالجمله شیرازهٔ جمعیتلری پریشان اولمغله ﴿ ازد ﴾ قبیله‌سی عمانه و ﴿ خزاعه ﴾ بطن مره و ﴿ اوس ﴾ و ﴿ خزرج ﴾ یثربه و ﴿ آل جفنه ﴾ شامه و ﴿ آل جذیمه ﴾ عراقه نقل وتفرق ایلدکلری و ﴿ تفرقوا ایدی سبا و ایادی سبا ﴾ دخی بین العرب حقلرنده ضرب مثل اولدیغی روایت اولنور

﴿ لاحقه ﴾

ایشته سبأ اهلینك وقوعبولان عصیانلرندن ناشی دوچار اولدقلری غضب الهی‌یی مشعر نزول ایدن ایات کریمه‌دن بری خطهٔ یمانیه‌نك کلیدی مشابه‌سنده اولان جبل حرازك فتحنه تام تاریخ دوشن و بالاده ثبت صحیفهٔ سطور اولان ﴿ فجعلناهم احادیث ومزقناهم کل ممزق ﴾ آیت کریمه‌سنك مأل حکمت اشتمالی صحیحا شایان دقت وعبرت اولدیغنده شبهه یوقدر

بو محلده شوقدرجق بیان اولنان سبأ معلوماتی آیت کریمه‌نك حکمتنی

ایما ایچون اولوب انساب واجیال عربه دائر اولان روایات وابحاث آتیده محلنده تفصیلاً بیان اوله‌جقدر ٠ }

مشیر پاشا حضرتلری حدیده‌ده کرک حرکات عسکریه‌یه عائد وکرک ملکیه‌یه راجع بالجمله ایشلری یولنه قویدقدن وفرقه‌نك هیئت اداره‌سی اداره رئیسی وکیلی بیکباشی رضا بك ایله قنفده‌دن حدیده‌یه کلدکدن وفرقه‌نك کافهٔ احتیاجاتنی احضار ایتدکدن صکره دفتردار افندی حضرتلرینی مقاملرینه قائمقام ترك ایدوب میرالای فضلی بك ایله ایکنجی الایك ایکنجی طابورینك درت بلوکنی بالاستصحاب برقطعه طقوزلق هاون وایکی طاغ طوپی دخی الهرق قلعه‌نك تسخیرینی تسهیل وتسریع ایچون حدیده‌دن حرکتله عتاره‌یه شتاب ایتمش ایسه‌ده باجلدن بچوب درت ساعت مسافه دها قطع ایتدیکی حالده سالف الذکر داعینك استیمانی واورانك ضبط اولندیغی خبرینی آلمش وآرتق عجلهٔ اورایه یتشمکه لزوم کورمیوب حاضر موجود معیتلریله (وادیٔ حار) جهتلرنده‌ده بر نمایش عسکری ایده‌رك طوغریدن طوغری‌یه مناخه‌یه وارمغی وبوصورتله اطرافی کشف ایتمکی ترجیح بیوره‌رق همان اوراجقدن وادیٔ حار طریقنه صاپمش وماه مذکورك یکرمی التنجی پنجشنبه کونی طریق مذکوردن مناخه‌یه بالوصول اطرافی کشف ایتدکلری صره‌ده ایلروده کورینان خمیتین ناحیه‌سندن خیمهٔ خارجینك مقری اولوب صنعا یولی اوزرنده ومناخه‌دن سکز ساعت مسافه ایلروده مشهور مفحق قلعه‌سنی کوره‌رك درحال درت بلوك عسکر ایله بیکباشی احمد فیضی افندی‌یی کوندره‌رك وقت شفقده قلعهٔ مذکوری دخی بغتتاً باصدیروب درونده بولنان محافظلرك فرار ایتمسیله ضبط اولنمش اولدیغی حالده جمعه ایرتسی کونی میرالای فضلی بکی برابر الهرق عتاره‌یه کلمشلردر ٠

وهمان مومی الیه فضلی بکك تحت ریاستنده اوله‌رق ایکنجی الایك برنجی طابوری بکباشیسی حمدی بك وارکان حربیه قائمقامی یوسف رضا بك وارکان حربیه قول اغاسی اسماعیل افندی ودها سائر ضابطاندن مرکب برقومسیون تشکیل ایدیروب قومسیون مذکور معرفتیله قلعه‌ده بولنان فاملیالر چیقاریلوب کافهٔ اوطه وبرجلری تطهیر ایتدیریله‌رك نوبتجیلر وضع اولنمشدر

واشبو فاملیالر وچولق چوجق قلعه‌دن چیقاریلوب صالیویرلدیکی اثناده جمله‌سی یکدهان اولوب بلند صدا ایله { سز بزی دنیا آتشندن قورتاردیکز . اللهده سزی آخرت آتشندن قورتارسون } دیه‌رك کیتدیلر

مشیر پاشا حضرتلری عتاره‌یه کلدکلرینك وبیك ایکیوز سکسان سکز سنه‌سی مارتنك یکرمی یدنجی وبیك ایکیوز سکسان طقوز سنه‌سی محرم الحرامنك یکرمی طقوزنجی بازار ایرتسی کونی مرقوم حسن اسماعیل داعی ایله بیوك وکوچك اوغللرینی ودیکر نفوذلی اقرباسیله مذکور مکرمی‌یی درسعادته نفی وتغریب ایتمك اوزره بر بلوك عساکر شاهانه تحت محافظه‌سنده اوله‌رق عتاره‌دن حدیده‌یه کوندردی ◆ وکندیلری دخی یوم مذکورده مناخه‌یه عودت ایتدیلر

مرقوم داعی عتاره حصننه قپانه‌رق سالف الذکر متشبث دامن عفو وامان اولمسی اوزرینه جانته امنیت ویرلدیکی حالده برارالق هر نصلسه اطرافه یازلدیغی کاغدلرده { عساکر سلطانیه ایله صلح اولدق ارتق کندولرینه بورادن کچمسنه رخصت ویردم } یولنده متجاسر اولدیغی فساد وترهاته مبنی کندوسنك دکل جبل حرازده عادتا دیار یمنده بقاسی

تجويز اولنه مديغندن درسعادته كوندرلمك اوزره حديده يه ايندرلمشدر • وحديده ده مشير پاشا حضرتلرينك اقامه سنه مخصوص اولان دائره كندوسنه واعوانته تخصيص قلنمش ايسه ده نه چاره كه خيانته قارشو وقوعبولان صيانت عندالهيده مقبول اولميه رق كندوسي واوغلي وديكر ايكي نفر متنفذان بر بريني متعاقب سيف ساطع الهيه يه اوغرادي • وصداقت ودرايتله مشتهر اولان اطبا امر تداويلرنده عاجز ولال اولدي • حديده يه وصولنك فرداسي كون مرقوم داعي واني متعاقباً بيوك اوغلي احمد طعمهٔ شمشير قهر آلهي اوله رق وجود مفسدت آلودلري دنيادن كيتدي .

﴿ اخطار ﴾

﴿ مرقوم داعينك واوغلنك بوصورتله بر بريني متعاقب قهر آلهيه يه اوغراملرينه بعض سبكمغزان اينا نميه رق كان تسميم اولنمشلر معنالريني ويرديلر • حالبوكه بو مقوله عاصي وشقي ونيچه جانلرك قاننه كيرمش قاتل آدملرك استيماني قبول اولنميه رق عساكر شاهانه نك سونكيلري بروننده ديه لنه رك وجودلريني ازاله ايتمكده حكومت سنيه نك نه عجزي وار ايديكه تسميم ايتسون • ايشته جاي تعجب شورا سيدركه عقللري ايرمز برطاقم سبكمغز كيمسه لر بومثللو خبيثلره وجود ويره رك برطاقم مالايعني فكرلرده بولنورلر • ومرقوم كبي دولته و عسكره قارشو كلان برعاصي بشقه ملكده اولسه قورشونه ديزيلور ايدي • مجرد عدل

واشفاق جناب پادشاهی یی ارائه ایچون معززا درسعادته کوندریلیور ایکن جناب حق اخذ ثار ایتدی ﴾

ذات سامیٔ مشیری عتاره‌دن مناخه یه حین حرکتلرنده عتاره قلعه‌سنك هدم وتخریبنی امر وتنبیه ایتدکلرندن قومسیون مذکور معرفتیله قلعه تخلیه اولندقدن واشیای بقیه مرقوملرك فاملیالرینه ویرلدکدن صکره کاملاً تخریب اولنه‌رق یرایله یکسان ایدلمشدر

صنعایه خط حرکاتك جبل حراز اوزرندن تشکیلی سببی بوندن اول ثبت صحیفهٔ سطور ایدلمشیدی ٭ هرنقدر خط حرکات محل مذکور اوزرندن تشکیل اولندی ایسه‌ده طریق مزبور محضا جبل حرازه بغتةً هجوم‌له آنسزین یلانی باشندن یقاله‌مق مقصدینه مبنی متخذ اولوب یولك صعب المرور اولمسندن سوق ارزاقه خدمت ایده‌میدجکی جهتله بوبابده طرق آخره مراجعت اقتضا ایتمش وبو ایسه جبل حرازك صاغنده وصولنده واقع صنفور ووادیٔ حار بوغازلرینك یوللری اولوب ووادیٔ حار ایسه مشیر پاشا حضرتلرینك بالذات کشفلریله وادیٔ صنفوردن یول آچیلنجه یه دکین موقت اوله‌رق یالکز مناخه یه ادخار ارزاق ایچون خدمت ایده‌بیله جکی جهتله طریق مزبوردن سوق ارزاقه ابتدار اولنمش وآمدشدی تنظیم ایچون مؤخراً درت بلوك عسکرله ارکان حربیه قائمقامی علی بك دخی طریق مزبوره مأمور ایدلمش وبعده میرمومی الیه سوق ارزاق ایچون باشلوجه منتخب اولان وادیٔ صنفوره کوندرلمشدر

صنفور دینیلان موقعه برانبار بنا ایله هم انبارك وهم خط مخابره‌نك امر محافظه‌سی وبرده صنفورك جهت غربیٔ جنوبیسنده واقع جبل (ریمه) مشایخ واهالیسی هنوز استیمان ایتمدکلرندن برارالق جبل مذکورك دخی

ضبط اولنمسی ایچون دردنجی الایك ایکنجی و بشنجی الایك اوچنجی طابورلریله ایکنجی الایك ایکنجی طابورندن درت بلوککه ایکی بچـق طابور عساکر شاهانه میرلوا احمد مخلص پاشانك قومانداسیله وارکان حربیه قائمقامی مومی الیه علی بك صنفور موقعنه ترك اولنمشدر

خط محاربه صنفور طریقندن آچیله رق مفحق نقطه سیده اوچنجی نقطهٔ متوسط اتخاذ اولنوب نقل اولنه جق ذخایر وارزاق ومهمات حدیده دن ابتدا باجل انبارینه نقل وادخار اولنمشدر • وباجلدن صنفور اون بش ساعت اولدیغندن باجلدن دخی صنفور انبارینه وصنفوردن مفحق اون ایکی ساعت اوله رق صنفوردن دخی مفحقه نقل ایدلمشدر

جبل حرازك فتحی دربار شوکتقراره عرض اولنمش اولمسندن صنعانك فتحی ایچون دها عسکره لزوم اولوب اولمدیغی بیلنمك ولزوم اولدیغی تقدیرده قاچ طابور کوندرلمك لازم کاور ایسه همان وسریعاً کوندرلمسیچون صدور ایدن امر وفرمان جناب شهنشاهی اوزرینه طرف سرعسکریدن عدن طریقیله کشیده اولنان تلغرافنامه محل مذکورده ورود ایتدی • واقعا خطهٔ یمانیه نك جسامتی جهتیله نقدار عسکر طلب اولنسه بجا ایسه ده فقط قوریلان پلان آز عسکرله ایشی تدریجاً ایلرولتمك اساسنه مبنی اولوب شاید ایشك سرعتله ختامی مطلوب ایسه اولوقت مع مکاری اوچ طابور عسکرك مخا اسکله سنه چیقمق اوزره کوندرلمسی جواباً بیلدیرلمش ایسه ده ایشك تدریجاً کورلمسی درسعادتجه تصویب اولندیغندن عسکر کوندرلمامشدر

بوارالق خیمهٔ داخلینك مقری بولنان ومفحقك جهت شمالیه سنده واقع بش ساعت بعد مسافه ده اولان (عر) ناحیه سنده کائن (منصوره)

قلعه‌سی دخی طوتیلمق لازم کلدیکندن برنجی الایك اوچنجی طابوری
بیکباشیسی حسین عونی افندی درت بلوك عساكر شاهانه ایله سوق
اولنه‌رق قلعهٔ مذکوره دخی طوتیلوب وبالجمله مشایخ واهالی استیمان
ایده‌رك محل مذکور جبل حراز قائممقاملغنه تابع مدیرلك اولدیغندن
ایکی بلوکله طابور مذکور قول اغاسی علی بك قلعهٔ مذکوره‌یه براغیله‌رق
مدیر وکالتنه تعیین اولنمشدر

ذات سامیٔ مشیری مناخه‌ده اشبو ترتیبات وتشبثات ایله مشغول اولدیغی
وترتیبات مذکوره تماملیه اجرا اولنه‌رق ذخایر ومهمات نقل اولندیغی
صره‌ده صنعا شیخی (محسن معیض) افندی طرفندن وصنعا اشرافندن
(حسین جغمان) افندیله برقاچ ذات هم اردونك احوالنی تجسس ایتمك
وهم‌ده مذهبلرینك سربستیٔ اجراسی حقنده کندولرنجه بعض شیلری
عرض ایلمك واولبابده ذات مشیرینك افکارینی اکلامق وتوفیق پاشا
وقعه‌سندن طولایی تأمینات الق اوزره مناخه‌یه مشیر پاشا حضرتلرینك
نزدینه کلمشلردر ۰ ومرسولین مومی الیهم حقنده طرف مشیریدن
فوق العاده حرمت ورعایت اولنمشدر ۰ مومی الیهم دها صنعادن چیقمازدن
اول صنعانك دولته تسلیم اولنمسی حقنده اهالیدن شیخ محسن معیض
افندی‌یه معارض بولنان ظهور ایلدیکی حالده انلره مقابله ایتمك وشاید
مشیر پاشا طرفندن مذهبلری اوزره اجرای آیینلری منع اولنمق وتأمینات
ویرلمامك کبی برحالات کوریلوب ویاخود حس اولندیغی تقدیرده اولوقت
عساکر شاهانه علیهنده قوللانیلمق ایچون (حولان) لیلردن التیوز قدر
موظف عسکر صنعایه قویمشلر ایسه‌ده مرسولین مومی الیهم مذهبلرینه
مداخله اولنوب اولنمیه‌جغنی استمزاج ایتدکارنده سربستیٔ مذهبلری
وتأمینات لازمه حقنده طرف مشیریدن ویریلان بیورلدی‌یی همان واول
آنده سیر سریع ایله کیدر مخصوص آدمله صنعاده محسن معیض افندی‌یه

كوندرديلر • وبيورلدى صنعايه واصل اولنجه اهالى عموماً اولكيجه شهر آيين ايدرك انقياد ومطاوعتلريني اعلان واشاعه ايتدكلرى كبي مرسولين مومى اليهم دخى مشير پاشا حضرتلرينك افكار خالصه ونيت حسنه سنى اكلادقلرندن كندولرينه دعوتجى نامنى ويرمشلردر •

﴿ جبل حرازدن صنعايه حركت اولنديغى ﴾

مناخه دن هدف مطلوب اولان صنعايه حركت اولنمق اوزره اقتضا ايدن تدابير وترتيبات صره سنده جبل حرازده واقع قلاعك محافظه سنه برطابور عساكر شاهانه ترك اولنمق لازم كلديكندن (متوح) و (مسار) و (شبام) و (كاهل) قلعه لريله مناخه موقعى بشنجى الايك برنجى طابورى طابور مذكور صاغقول اغاسى رامز افندى قوماندا سيله ترك اولنمشدر • وامور ملكيه يه باقمق ايچون دخى جبل حراز قائممقاملغى وكالتى ايكنجى الايك اوچنجى طابورى صاغقول اغاسى مصطفى افندى يه احاله ايدلدكدن وطابور مذكور ايله فرقه نك ايكى ايلق ذخيره سى احتياطاً بشقه جه وادئ حار طريقندن محل مذكوره ده ادخار اولندقدن وعساكر شاهانه نك اوزرنده اولان ومكاريلره تحميل اولنان ارزاق يكرمى كونلك اداره يى كافى اوله رق ومقدار وافى جبخانه دخى الندقدن صكره مشير پاشا حضرتلرينك حديده دن مناخه يه مواصلتلرينك اون طقوزنجى ويك ايكيوز سكسان سكز سنه سى نيسانك اوننجى بازار ايرتسى كونى على الصباح بش طابور ودرت بلوك عساكر شاهانه وميرلوا ولى پاشا وميرالاى فضلى وموسى بكلر • وفقير • وارکان حربيه قائممقامى يوسف رضا بك وديكر مأمورين عسكريه وصنعادن كلمش اولان مرسوللر معيت عالئ مشيرى ايله مناخه دن حركت ويوم مذكورده اخشام ساعت اون بر رادهلرنده مفحقه مواصلت اولنمشدر • اولدن مفحقه ده بولنسان اوچنجى الايك برنجى طابورينك درت بلوكى تبديل

اولنه‌رق مفحقدن بدأ ایله صنعایه قدر یول اوزرنده بولنان نقاط مهمه‌نك محافظه‌سیچون بر طابورك ترکی لازم کلدیککندن بر نحی الایك اوچنجی طابوری مفحقده ترك اولنه‌رق فرداسی صالی کونی درت بچق طابورله محل مذکوردن دخی حرکتله مفحقه سکز ساعت بعد مسافه‌ده کائن (بوعان) نام محله اخشام ساعت اون‌ایکی راده‌لرنده مواصلت اولنکیجه اوراده بیتوتتله فرداسی کون بوعانه اوچ ساعت مسافه‌ده اولان (متنا) نام محله حرکت اولنمشدر ٭ محل مذکورده اولکون واولکیجه بیتوتت اولنوب وصنعا کبرا واشراف اهالیسنك احوال حاضره‌لرینه ونه‌کونا حرکتده بولندقلرینه دائر بعض تجسسات خفیه اجرا اولندقدن‌صکره فرداسی پنجشنبه کونی شفق وقتندن اولجه حرکت اولنمش ایسه‌ده صنعا محل مذکوره التی ساعت مسافه‌ده اولدیغندن صنعا اوواسی اوزرینه ناظر وصنعایه ایکی بچق ساعت مسافه‌ده واقع جبل (عصر) ه صباحلین ساعت اوچ بچق راده‌لرنده مواصلت اولنمشدر ٭ محل مذکوره وصول ایله برابر اوچ عدد قوری صیق طوب انداختیله ایکی ساعت اوراده مکث وآرام اولندقدن‌ومملکت وسور وقلعه وبرجلر دوربین ایله کشف ایدلدکدن وعساکر شاهانه‌یی استقباله کلنلر کورلدکدن صکره ینه حرکته دوام ایدلدی ٭ جبل مذکور اتکنه ایندیکی آنده صنعا شیخی مومی‌الیه محسن معیض واولاد امامدن سید غالب افندیلر وعلما ووجوه وکبرا واشراف بلده ومشایخ سائره اتباع وعونه‌لریله برابر ایکیوزی متجاوز ذوات لاجل الاستقبال عساکر شاهانه‌یه التحاقه شتابان اولدیلر ٭ ومشیر پاشا حضرتلرینك یاننه تقرب ایدر ایتمز جمله‌سی یکزبان اوله‌رق بلند اواز ایله (الله ینصر السلطان) دعای اجابت انتماسنی تکرار بتکرار کنکرهٔ آسمانه ایصال ایلدیلر ٭ برمقدار دها یوله‌دوام اولندقدن صکره ویریلان امر قوماندا اوزرینه برموقع مناسبده وشهره برساعت مسافه‌ده پیشدار طابوری صف

حرب نظامنه كيرەرك سلام رسمنى ايفادن صكره مشير پاشا حضرتلرى مستقبلين مومى اليهم ايله كورشمك اوزره اورايه نزول ايتدى • ديكر طابورلر طاقم ايله قول نظامنده اولەرق رسم كچيدينى بعد الاجرا قرارگاهه وصول بولدقدن ومحل مذكورده برجلسهٔ خفيفه مقدارى استراحت اولنەرق مستقبلينٔ ايله كوروشيلوب طرف مشيريدن هر برلرينه بر كونا التفات اولندقدن صكره طابورلرينه نظام مذكور اوزره سير وحركت وترنمساز اولان موزيقەنك صداى شوق افزاسى اهالئ حاضرەيى غريق بحر حيرت ايدەرك كمال طنطنة واحتشام وسطوت ايله صنعا شهرينك جهت شرقئ جنوبيسنده جبل (نقم) اتكنده وقلعەيه بر قاچ دقيقەلك محلده واقع ساحەيه مواصلت اولندى • اوتاغ مشيرى همان ركز اولنەرق مشير پاشا حضرتلرى وقت وآن كچورمكسزين شهرك تسليم اولنمسى مادهٔ معتنابهاسنده اقتضا ايدن تدابير معقولەيى درميان وموى اليه شيخ محسن معيض وسيد غالب افنديلر وكبراى سائرەيه رأى وافكارينى سرد واتيان بيورديلر • وقلعه وشهرك ايادئ متغلبەدن محافظەسى ضمننده شيخ مومى اليه طرفندن اوتەدنبرو استخدام اولنان وسالف الذكر صكرەدن طوتيلانلر اولوب شهرك قلعه وقپو وبروج وبارولرنده اقامت ايدن عساكر موظفه كثرت اوزره بولنديغندن عساكر قومەنك ابراز مطاوعتله مذكور محللرك تسليم التمسيچون ميرالاى فضلى بكك قوماندا سيله ايكنجى الايك برنجى طابورينى ويكباشيسى حمدى بك محسن معيض افندى دلالتيله درون شهره كوندرديلر • عساكر شاهانه ابتدا قلعەيه دخول وبرج وبارولره صعود ايله علم ظفر توأم عثمانى الك يوكسك محلنده اراءهٔ منشور كشور ستانى ايدەرك هبوب نسيم ظفرله مواج وطريق فوز رفيق هدايه فرقهٔ متمرديني دعوت ايچون جنبش هلالى مقدمة الجيش استدلال احتجاج اولديغى وطيشاروده بولنان طابورلر وقلعەده اولان عساكر شاهانه صف بستهٔ سلام وايستادهٔ موقع احترام

بولندیغی حالده هرآن ودقیقه ورد زبان صداقتبیان اولان ﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾ دعای مفروض الاداسی اوچ دفعه بلند آواز ایله یاد وایفا وایصال بارگاه حضرت حق جل وعلا قلنمسیله برابر یوز برپاره طوب انداخت اولنه‌رق اعلان واشاعت مسرت مظفریت اولندی • بویله برمتین ومستحکم قلعه وسور وبروج وبارویی شامل اولان بلدهٔ جسیمه‌نك سلاحه مراجعت اولنمقسزین آوردهٔ قبضهٔ تسخیر اولنمسی مجرد پادشاه گیتی ستان وشهریار دارادربان افندمز حضرتلرینك موفقیت جلیله‌لری آثارندن اولدیغی بدیداردر

اشبو مراسم فتوحات اجرا اولندقدن صکره صنعا سورینك کافهٔ قپو وبرجلری عساکر شاهانه طرفندن تسلیم النه‌رق قراغوللره متعلق اولان خدمات وتفرعاتی اصولی بالاتخاذ وبیکباشی مرکزی دخی قلعه تعیین اولنمشدر • خارجده بولنان طابورلرك بولندیغی محل اردوگاه اتخاذ اولنوب اردو محل مذکوره قورلمشدر

صنعایه مواصلت اولندیغنك فرداسی جمعه کونی نام نامیٔ حضرت پادشاهی‌یه بالجمله جوامع ومساجدده خطبه‌لر قرائت ایتدیریله‌رك واطراف بلاده دخی خطبه ورقه‌لری کوندرلمشدر

مشیر پاشا حضرتلری هنوز اردوگاهدن درون شهره نقل ایتمامش اولدقلرندن صنعایه مواصلت اولندیغنك اوچنجی جمعه ایرتسی کونی قلعه‌یی ودرون قلعه‌ده بولنان و (القصر) تعبیر اولنان ابنیهٔ جسیمهٔ میریه‌یی معاینه ایتمك اوزره ترتیب رسمیده قلعه‌یه واوراده‌نخی صنعا شیخ سابقی محسن معیض افندینك وقوعبولان دعوتنه اجابةً مومی الیهك وسط شهرده کائن خانه‌سنه کیتدیلر • اولکون اخشامه قدر اوراده اقامتله

خانه اوكنده اولان ميدان ايله جوارده بولنسان خانه وجوامع شريفه طاملرى صغار وكبار اهاليدن مالاً مال اولديغى موسيقه ترنمساز سور وسرور وحضار ايله برابر شيخ موى اليـه استحصال حبـور نامحصور ايلدكدن صكره اردوكاهه عودت اولندى

استطراد

{ اولاد امامـدن اولان موى اليه سـيد غالب افندى برنجى جلدده مذكور اولان توفيق پاشايى صنعايه كوتورن امام { محمدابن يحيى } نك اوغلى أولوب مرقوم يحيايى او وقوعاتده امامتدن خلع ايله قتل ايدن { على ابن مهدى } دخى بر ارالق امامتدن خلع اولنه رق يرينه موى اليه سيد غالب افندى كچوب صكره ينه امام اولادندن كوكبانده بولنان حسين هادى كله رك امام غالبى نزع ايله براز وقتده بو ذات امامتده بولنمش وصكره لرى امام محسن شهارى چيقوب امامتى بونلردن اله رق برمدتده مرقوم امامت ايدوب نهايت مقام امامت بونلرك بينلرنده برقاچ دفعه دوران ايتمكده واهالى ايسه مرقوملرك تعدى واعتسافلرى التنده ازلمكدن اوصانمش اولدقلرندن صنعاده عادى اصنافدن اولديغى حالده عصبيت پيدا ايده رك بين الاهالى نفوذ قزانمش اولان موى اليه شيخ محسن معيض افندى قزانمش اولديغى متفقلريله محسن شهارى يى امامتدن خلع ايدوب صنعادن طيشارو اوغراتمش وكندوسى صنعاشيخى

نامیله نفس صنعانك مقام حکومتنه کچمش و بودفعه دخی سالف الذکر متبوع مفخمنه ابراز صداقتله پك کوزل وفوق العاده خدمت ایتمشدر. کرك محسن معیض وکرك سید غالب افندیلره قید حیات شرطیله مستوفی معاشلر تخصیص اولنه رق ونشانلر ویریله رك تلطیف ومکافات اولندقلری کبی مجلس اعضالغنه دخی مأمور ایدلمشلردر ٭

عسیر وقوعاتی

فرقه نك جزؤ اعظمی قنفده دن حدیده یه حرکت ایتدیکی اثناده عسیر متصرفی بولنان فریق مصطفی پاشانك حالندن بحث اولنمشیدی ٭ مشار الیهی صکره لری بتون بتون اوهام بصدیغندن محائلده ارتق اردوکاهدنده طیشارو چیقه مامغه باشلمش واوته ده بروده فرصت بین عداوت اولان بعض خائنلر مشار الیهك بوحالنی تماماً وقت استفاده عد ایده رك محائل قصبه سی پیشکاهنده واردوکاهه یکرمی دقیقه مسافه ده واقع بازار محلنه هفته ده برکون جمعه ایرتسی کونلری قوریلان بازارکه مجمع ناسدر ٭ مذکور بازار غایت کرمیتلی اولور ٭ وبعضاً ایکی بیکه قریب اطرافدن خلق طوپلانوب داد وستاد ایدیلور ٭ بربازار کونی محائللی وسابقا مجمد عایضك محائل قبائلی اوزرینه ذکوة ونصاب مأموری بولنان شیخ (شار) نام خبیثك اغوا وفسادیله بازارده بولنان بدویلر اختلال ایده رك بازار یرنده الیش ویرش ایچون کیدن عساکر شاهانه دن سکز نفری یاره لیوب شهید ایدرلر ٭ واشبو وقوعات هرنقدر اردویه عکس ایتمش ومتصرف مشار الیه الدرمامق ایسته مش ایسه ده میرلوا عثمان پاشا ارتق بو بابده مشار الیهی دکله میه رك فاعلاری ینی طوتمق قصدیله مقدار وافی عسکر

استصحاب ایدرك همان بازار یرینه کیدوب وسوء ظن اولنور کروهدن برقاچ کیمسه‌لر ایله شیخ شاری دردست ایله حبس ایدر • مؤخراً اولنان تحقیقات وتجسساتدن اشبو فسادك مرقوم شار اغواسیله اولدیغی کندو اقراریله تحقق وتبین ایلر

مرقوم شیخ شار فرقه‌نك محائله کلدیکی اثناده محائل شیخ المشایخی اولوب‌ده الان یانیه‌ده منفی بولنان شیخ علی ایله برابر فرار ایتمش اولمسندن • فقیر محائل موقع عسکریسنده قوماندان بولندیغم صره‌ده مرقوملری استیمان ایتدیروب دیکر مشایخ ایله سوغایه قوماندان پاشا حضرتلری نزدینه کوندرمش ایدم • مرقوم شار دیکر نفی اولنان مشایخ ایله نفی اولنیوب محبوساً سوغاده توقیف اولندیغندن مؤخراً کفالته ربط اولنه‌رق سبیلی تخلیه اولنمش ایسه‌ده طینت ذاتیه‌سنده مرکوز اولان خباثت خصوصیله محمد عایضك خواص بندکانندن بولنمسی مرقومی اخذ ثار یولنه سوق ایتمش اولمسندن بعض قبائل واهالی‌یی اختلال وافساده جسارت ایتمشدر

مذکور بازار یری وقوعاتندن صکره بلسمر قبیله‌سی دخی عصیان ایتدیکندن قائمقام نوری بك قومانداسیله مومی الیه عثمان پاشا طرفندن قبیلهٔ مذکوره اوزرینه برطابور عساکر شاهانه سوق واعزام اولنمش ایسه‌ده (ریش) قبیله‌سی شیخی اولان عامر نام حریف ذاتاً خائن برآدم اولدیغی حالده تصلسه عساکر شاهانه‌یه دلالت ایتمك خدمتنی درعهده ایده‌رك ومیرمومی الیه دخی مرقومك اهانت ودسیسه‌سندن غافل بولنوب عساکر شاهانه‌یی جبال متسلسله اصدارنده صوسز برمحلده براغوب قاچمش ودشمن دخی عساکر شاهانه‌نك کلدیکنی و بولندقلری نقطه‌یی خبر الهرق مدافعه‌یه ابتدار ایتدیکندن هرنقدر عساکر شاهانه طرفندن

دخی مقابله و مقاومته ابتدار اولنمش ایسه‌ده شدت حرارت شمس برطرفدن صوسزلق برطرفدن الویردیکندن میر مومی الیه رجعته مجبور اوله‌رق محائله قدر کلمشلردر

بونك اوزرینه میرلوا عثمان پاشا ایکی طابور عساکر شاهانه‌یی استصحاب ایده‌رك بالذات قبیلهٔ مذکوره اوزرینه کیدوب تماميله تربیه و تنکیل ایله اوطرفلرده حرکات عسکریه اجرا ایده‌رك محائله عودت ایتمشدر

کرك بازار یری وقوعاتی و کرك بلسمر قبیله‌سی عصیانی اوزرینه متصرف مشارالیه ﴿ بتون عسیر اهالیسی عصیان ایتدی . اکر التی طابور عسکر کوندرلمز ایسه ناموس دولتی و عسکر و جمله‌مزی پایمال اولدی . و بو مملکتلرالدن چیقدی بیلکز ﴾ مآلنده مخصوص آدم واسطه‌سیله غایت سرعتله مشیر پاشا حضرتلرینه برکاغد کوندرر . مشیر پاشا دخی مشارالیه حقنده دها عسیردن حرکت ایتزدن اول وقوع حالی یازمقدن خالی دکل ایسه‌ده الان مشارالیه حقنده درسعادتدن نتیجه‌یی حاوی برجواب الهامسی و مکتوب مورود مآلنك دخی صدقه مقرون اولوب اولمدیغی تحقیقه بعدیت مسافه ایله برابر عنجه اولان حرکات عسکریه و اشتغالات حاضره دنناشی زمان و موقعك مساعد اوله‌مامسی جهتله مذکور کاغدی الدیغی کبی متصرف مشارالیه حقنده یازمش اولدیغی محرارت سابقه مآلنی اثبات اولمق و ایشك ارتق فنایه صاردیغی بیلدرمك اوزره کیفیتی بالتلغراف درسعادته عرض ایتدی . و بشنجی اردودن حدیده‌ده اولان برطابوری احتیاطاً همان عسیر قطعه‌سنه سوق ایدرك و متصرفك ایسه عسیرده وجودی ارتق بتون بتون مضر اوله‌جغندن درسعادتدن جواب بکلمیه‌رك مشارالیهك درسعادته اعزام اولنمسی و متصرف وکالتنی درعهده ایدرك قبائل عاصیه‌نك تربیه و تنکیلنه باقسی

خصوصلرینی میرلوا عثمان پاشایه یازدیغندن پاشای مومی الیه دخی طبق ارادهٔ مشیری وجهله حرکت ایتمش ومتصرف مشارالیه درسعادته عزیمت ایده جکی خبرینی الدیغی آنده حتی دور وتسلیم قاعده سنی بیله اجرا ایتمیه رك بالجمله ایشلری اویله ملوث اولدیغی حالده براقه رق استخلاص جان سوداسیله همان چیقوب کیتمشدر

مشیر پاشا حضرتلرینك کشیده ایتدکاری تلغراف درسعادته واصل اولدیغی آنده همان التی طابور عساکر شاهانه تهیئه واحضار اولنه رق درت طابورینك علی جناح الاستعجال یوله چیقارلمش اولدیغی طرف مشیری یه بیلدیرلمشدر

مذکور طابورلر کلکده اولسون متصرف مشارالیهك بوصورتله ولوله لو اوله رق مشیر پاشایه یازدیغی کاغددن مومی الیه عثمان پاشانك خبری اولمدیغندن حدیده دن بر طابورك کوندرلدیکنه ومتصرفك درسعادته اغزامنه وقبائل عاصیه نك تربیه وتنکیلنه دائر مشیر پاشانك یازمش اولدیغی محرراتدن اکلامش وهمان کیفیتك مبالغه و بر ولوله دن عبارت اولوب سالف الذکر یالکز چارشو وقوعاتیله (بلاسمر) قبیله سی وقوعاتی اولدیغی وبونلرك اوزرینه دخی بالذات کیده رك تربیه وتنکیل ایتدیکنی وعسیرده بشقه جه اویله قورقنج بروقوعات اولمدیغنی وآسایش وامنیت برکمال ایدوکنی ومتصرفك صورت مشروحه ده کیتدیکنی وامور خصوصات سنجاغه باقمده اولدیغی طرف مشیری یه جواباً عرض و بیان ایتمشدر

ذات حضرت مشیری عثمان پاشادن الدیغی کاغد اوزرینه ارتق عسکرك لزومی اولمدیغنه وکوندرلمامسنه دائر درسعادته تل کشیده ایتمش ایسه ده مذکور طابورلر یوله چیقمش ومیرلوا احمد فاضل پاشا قوماندا سیله

كلمش بولنمسندن ایکی طابوری پاشای مومی الیه ایله عسیره چیقاریله‌رق دیکر ایکی طابوری دخی میرالای خسرو بك قوماندا سیله اولوب تعز جهتنه سوق اولنمق اوزره مخایه چیقارلمش واولدن کوندریلان بشنجی اردو طابوری دخی عسیردن جلب اولنمشدر

ایشته بو وقوعات اوزرینه هرنصلسه متصرف مشارالیه عزل اولنه‌رق بشنجی اردوی همایون میرالایلرندن (کتغه) علی حیدر بکك عهده‌سنه میرلوالق رتبه‌سی توجیه اولنوب عسیر متصرفلکنه تعیین اولندیغندن مومی الیه مؤخراً عسیره کلمشدر

مومی الیه عثمان پاشانك وقوعبولان انحراف مزاجی وذاتاً اوچنجی اردوی همایون ارکانلغنه دخی نقل وتعیین اولنمسی جهتله پاشای مومی الیه هم تبدیل هوا ایلمك وهمده اردوسی جانبنه عزیمت ایتمك ایچون طرف مشیریدن رخصت ویریله‌رك درسعادته عزیمت بیورمشلردر

مرقوم شیخ شار مومی الیه علی پاشا کلدکدن صکره نفی وتغریب اولنمق اوزره حلی‌یه ایندیریله‌رك حلیدن دخی قنفده‌یه کوتوریلورایکن بر کیجه هر نصلسه زنجیری قیره‌رق فرار ایدر ٭ ونوبتجیلر طرفندن هر نقدر تعقیب اولنمش ایسه‌ده مرقومك دردست ایدیله‌میه‌جکی اکلاشیلمش اولمسندن اوزرینه انداخت اولنه‌رق اصابت ایدن قورشوندن متأثراً وجود خباثت آلودی دنیادن قالقار ٭ برمنوال محرر عسیرجه وقوعبولان سؤ اداره ثمره‌سیله حصوله کلان برطاقم فنالقلر بوصورتله ایشیدلمش ایدی ٭ فقط مومی الیه عثمان پاشانك همت وغیرتی آثاریله اوکی آلنمش ومومی الیه علی حیدر پاشا دخی خیرالخلف اولمشدر

اشبو وقوعاتدن صکره محمد عایضك برادری معهود ناصرك اغوا

وتحريكيله جبالده بولنان بعض قبائل تحشد ايدەرك تى عقبەسندە مستحفظ بولنان عساكر شاهانه اوزرينه بغتةً هجوم كوسترمشلر وعساكر شاهانه طرفندن بيكباشى فيض اللّٰه افنديننك قومانداسيله كوستريلان دليرانه مقابلەده وهلهٔ اوليده دشمن پريشان ايدلمش فقط مرقوم ناصرك تشويقات متواليەسندن عساكر شاهانەنك هرجهتنى محاصرەيه الەرق نهايت يكرمى كونى متجاوز هجوم وتسلطدن خالى قالمامشلردر ✦ ومدت مذكوره ظرفنده عربان طرفندن نقدر هجوم وتسلط وقوعبولمش ايسه بيكباشىٔ مومى اليهك تدبيرى وعساكر شاهانەنك اقدامى ثمرەسيله منهزم اولمشلردر ✦ عساكر شاهانه بوصورتله محاصره اولنديغى حالده مركزدن پك كچ خبر النەرق امداد كوندرلمشدر ✦ وصكره عربان مذكوره ندامتله ينه عرض استيمان ايتمشلردر

صنعا شهر شهيرى بروجه محرر فتح اولندقدن صكره ميرالاى فضلى بك قراغول مأمورى ايلەتى صنعا متصرفلكى وكالتنه تعيين اولنوب امور اهالى‌يه باقمق اوزره قلعه‌دەاقامت ايتديرلمشدر ✦ وبو اراللق هنوز استيمان ايتميان اطراف قبائل وعشاير برطرفدن استيمان ايتمكده بولنمشلر ايسەده خطهٔ يمانيه وعسيريەنك اهالىٔ متوطنەسيله قبائل وعشايرى برقاچ يوز سنەلردنبرو (الحكم لمن غلب) داعيەسيله سل سيف تغلب ايدن ظلمهٔ متغلبه ارالرنده قالەرق مضمحل وپريشان اولمقدە وبر طاقم فسدەنك القاآت وتسويلاتيله متبوع مغتنملرى عليهنده رفع شقهٔ شقاوت ايدەرك بوادىٔ مذلت ووحشتده بى‌نام ونشان قالمقده ايديلر ✦ حتى صنعا شهرى كبى برجسيم شهر واوتوز بيك نفوسه قريب اهالى‌يى شامل اولديغى حالده بو بيچارەلر بيله امام سلالەسندن (محسن شهارى) نام برشخصك شرندن نيچه سنەلردنبرو اويلەجه سورك ايچنده محصور قالمشلر ✦ ومدت عمرلرنده بويله برشى كورمەمكلرندن بردنبره عساكر شاهانەنك نظام

وانتظامنی ودبدبه واحتشامنی وسطوت وشاننی کوردکاری کبی کمال تعجب وحیرتله نکران اولوب قالدیلر ◆ مرقوم محسن شهارینک صنعانک خارجنده وشهره بربچق ساعت مسافه ده حده نام محلده خانه وقله وحصنی ومستملکاتی اولوب مرقوم امامت دعواسنه قیام ایدرک صنعایه حاکم اولمق سوداسنه دوشوب صنعانک قربنده بولنان (الحارث) و (ارحب) قبیله لرینی اجرای ملعنت ومفسدت ایچون دائرۀ شقاوتنه الەرق ومذکور ارحب قبیله سی شیخی عامری دخی هواسنه اویدیره رق شهرک خارجنده وشهر قپولرینه ناظر اولان قلعه لردن مارین وعابرینی قورشونله آورلمش ایمش ◆ ایشته مرقوم سنه لرجه اهالی یی بوصورتله تحت حبس وتضییقنه الەرق وبیچاره لری عادتا بلای فقره دوچار ایلمشدر ◆ حال بومرکزده دوران ایتمکده ایکن عساکر نصرتمآثر حضرت شاهانه صنعایه قدمنهادۀ سطوت اولدیغی کبی یاعار وناموسنه الویرمیه رک ویاخود کمال خیانتندن جسارت ایده میه رک استیمان ودخالت ایتمیوب ترک وطن ایله فرار ایتدیکندن بولندیغی محلده ده راحت اوتورمیوب اجرای خباثت وشقاوتدن کیرو طورمیه رق اظهار ملعنت ومفسدت ایلدی

عبد الله دفعی حصننک ضبط اولندیغی

شویله که صنعانک جهت شمالیه سنده واقع باب الشعوب خارجنده کائن اراضئ بسیطه ده مسکون (حارث) قبیله سی باب مذکوره قریب یرزده یاپمش اولدقلری متعدد متین حصنلره کیره رک دائما اهالی یی بروجه محرر ازعاج واضرار ایله زراعتلرینه حصه دار اولدقلرینه وبوحصنلردن بریسی ایسه برزماندنبرو ارحب قبیله سی شریرلرندن (عبد الله دفعی) نک الینه کچدیکنه بناء اهالئ صنعایی عادتا کندو حبس وتضییق التنده کبی

طوتەرق هر برحالنی اجرا ایدر • وخیانتی سببیله اردوی همایونه دخالته جسارت ایدەمیان مرقوم محسن شهاری دخی برطرفدن کویا باشنه جمع ایدەجکی عسکریله اشبو حصنلره معاونت ایدەجکنی سویلر • اولدیغندن مرقوم عبداللهك جسارتی آرتمش وحصنلره کونەرك عساکر شاهانەیه دخی مقاومتی کوزه الدرمش اولدیغنه وکندوسنه اوچ دفعه نصیحتنامه کوندرلمش ایسەده رد ایله جواب ویردیکندن ماعدا عساکر شاهانەیی نصورتله پریشان ایدەجکی واوصرەده اهالیٔ صنعایی دخی بالعموم قلیجدن کچورەجکی حقنده برطاقم ترهات نشرینه دخی جسارت ایلمش اولمسی اوزرینه اجرای تربیەسنه باقیلەرق بالعموم اهالی بی‌شرلرندن قورتارمق اقتضا ایتمکله صنعایه مواصلت اولندیغنك اوچنجی ونیسانك اون التنجی بازار کونی علی الصباح برنجی الایك برنجی طابوریله اوچ قطعه طاغ طوپی سوق اولنوب مرقوم عبدالله دفعینك حصنی تحت محاصرەیه آلنمش ومشیر پاشا حضرتلری دخی یوم مذکورده غالب افندی‌یه مدعو بولندیغندن اورایه کیدر ایکن موقع محاربەیه عطف عنان ایلدیکندن بالذات کندولریدخی حاضر اولدقلری حالده حصن مذکور ایکی ساعت قدر دوکلدکدن صکره خصنك همان نصفی تخریب ایله هجومه مساعد کدکلر آچیلەرق طابور مذکوردن افراز اولنان ایکی بلوکی ایکی جهتدن هجوم قوماندامی ویریلەرك برجهتدن اوچنجی احتیاط الایی میرالایی موسی ودیکر جهتدن دخی دردنجی احتیاط الایی میرالایی فضلی بکلر هجوم واقتحام ودرون حصنه دخوله مسارعت واقدام ایله مقتولیندن ماعدا حیاً اله کچن یکرمی یدی قدر خذلەدن دردینی مجروح وقصورینی صاغلم اولەرق اخذ وکرفت ایتمشلر • اشبو حال حصون سائرەدن کورلدیکی آنده جملەسی طرفندن دخالت واستیمانه علامت اولمق ایچون بالای حصونه بیاض بیراقلر چکمشلردر • ایشته خذلهٔ مرقومه‌نك بوصورتله وجود لوث الودلری تحصنکاهلرندن قالدیرلدقدن صکره متانت

ورصانتنه کوکندکلری حصنلری باشلرینه چوریلوب قلان سپر ودیوار
وسائر انقاض دخی ینه کندو جیرانلرینه یقدیریلوب کاملاً یرایله یکسان
ایدلدی • مذکور محاربه‌ده طابور مذکور قول اغاسی حسن آغا ایله برنفر
شهید اولمش وبرایکی یاره‌لی وقوعبولمشدر

محاربهٔ مذکوره‌ده برقاچ بلوکله ایکی میرالایك هجومی قاعدهٔ بجا کوریله‌مزظن
اولنور • فقط بویله برحرب ایدیکه هم محاربه ایدی • وهمده برنمایش ایدی •
چونکه عساکر شاهانه صنعایه مواصلت ایلدیکی کون قوهٔ موجوده‌نك
مقداری اهالیجه معلوم اوله‌مامشیدی • حالبوکه بهر طابورك موجودی
بربری اوزرینه بشر یوز نفر اولوب بو حسابجه درت بچق طابورك کافهٔ
موجودی مع مکاریجیان وپراکنده انجق ایکی بیك ایکی‌یوز کیشیدن
عبارت اولدیغندن صکره‌دن مذکور موجود صنعانك کرك کبرا واشرافی
وکرك سائر اهالیسی کوزینه آز کورینه‌رك خارجده بولنان دشمنلرندن
طولایی کرکی کبی خوف ووهمه دوشوب عادتا قوهٔ موجوده‌نك
تزییدیچون دها عسکر طلبنه قالشقمشلر ایسه‌ده عساکر شاهانه‌نك آتشلرینی
وغضنفرانه حرکتلرینی هنوز کورمدکلرندن عبرت کوسترلمك ایچون
بویله وقوعاتك ظهورینه چارچشمله انتظار اولنمقده ایدی • بناءعلیه
میرمومی الیهمك بوصورتله هجوم ایلمرینه مجبوریت حاصل اولدی •
وعواقب احواله نظر ایلمك ایچون شهرك سور وبدنلری ویوکسك
خانه‌لری طاملری اوزرینه وخارج شهرده اولان میدانه وسور بدنلری
التینه صغار وکبار وذکور واناث جمع وتحشد ایدن وبلکه اون بیك
کیشی‌یی متجاوز بولنان اهالیکه عادتا محشردن برنشانه ایدی • بوقدر
اهالی بویله برمتین ورصین وجسیم حصنك ایکی ساعت ظرفنده یرله
یکسان ایدیلیشی وعساکر بسالتمآثر جناب پادشاهینك مرتبهٔ نهایه‌ده
غضنفرانه حرکت ایلیشی اهالیٔ مرقومه‌نك فوق‌الغایه نظر استغراب

وحیرتلرینی جلب ایلدیکی کبی قوهٔ موجوده‌نك درجهٔ کفایه‌ده اولدیغنه وبویله نیجه نیجه ایشلر کوره‌جکنه یقین حاصل ایتدکلرندن برعبرت مؤثره اولدی ◆ واهالئ عمومیه بدخواهلرینك اوغرادقلری قهر لانهایه‌دن طولایی کوزلرندن مسرت یاشلری دوکدیلر ◆ وباشلرینی آچه‌رق پادشاهمز ولی نعمت افندمزه دعا ایلدیلر ◆ وکمال سونجلرندن نه یپاجقلرینی شاشردقلرندن محل مرقومدن حین عودتده اثنای راهده مدعو بولندقلری سید غالب افندی خانه‌سنه عزیمتده مشیر پاشا حضرتلرینك اسبی اوکنه یاتمق وبویوزدن دخی وجیبهٔ ممنونیتی ایراد ایتمك کبی نمایشلر اجرا ایلدیلر

برغریبه‌ده شورا سیدرکه برحیات اوله‌رق اله کچوریلان کروه خذله‌نك صنعایه نقلیله مجروحلرینك تداویسی امر طبیعی اولدیغندن اطرافی عسکرله محاط اولدیغی حالده صنعایه اعزاملری هنکامده اهالئ عمومیه‌نك خذلهٔ مرقومه‌دن کوردکلری مظالم وتعدی عنان اختیارلرینی الدن سلب ایله اسرای مرقومه‌یه هجومه تصدی‌یی انتاج ایدوب هرنقدر محافظه‌لرینه سعی واقدام اولنمش ایسه‌ده ینه مجروحیندن ایکی نفرینی خسته‌خانه‌یه واصل اولنجیه قدر عسکر ارالرندن ال صوقدرق یومرق ومشته ایله اولدردکلری کورلمشدر

مفحق نام موقعدن حین حرکتده محل مذکوردن صنعایه قدر اولان خط مخابره‌نك محافظه‌سی ضمننده ترك اولنسان برنجی الایك اوچنجی طابورندن مفحقده ایکی بلوك ترك اولنه‌رق قصور بلوکلر طابور مذکور بیکباشیسی حسین عونی افندی قوماندا سیله متنا ومساجد نام محللره اقامت ایتدیریله‌رك ویول اوزرنده اولوبده مضرتی ملحوظ اولان قله وحصنلر طابور مذکور واسطه‌سیله هدم وتخریب ایتدیرلمشدر

ایکنجی الایك ایکنجی طابورینك درت بلوکی حدیده‌دن ذات مشیریله جبل حرازه کیتدیکی اثناده دیکر درت بلوکی قول‌اغاسی سلیم اغا قوماندا‌سیله صنفوره کوندرلدیکندن محل مذکورده انبار تشکل ایتدکدن وذخایر مقتضیه کلدکدن‌صکره مذکور درت بلوك صحابتیله صنفور انبارندن صنعایه ذخیره وارزاق کلمش ومذکور درت بلوك دخی صنعاده طابورینه التحاق ایتمشدر

وینه صنعانك جهت شرقی شمالیسنده و یدی ساعت بعد مسافه‌ده کائن (ذمرمر) قلعه‌سی اولوب‌واشبو قلعه ایسه اطرافی کسیك‌وقاعده‌سندن ذروه‌سنه قدر‌تخمیناً درتیوز متره ارتفاعنده غایت صعب الصعود یکپاره قایه‌دن عبارت اوفاق برطاغك اوزرینه بنا اولنمشدر • مذکور قلعه محسن شهاری طرفندن طوتیلامق اوزره مشیر پاشانك تشبث ایلدکاری تدبیر ثمره‌سیله ویرلو ضبطیه‌سی واسطه‌سیله طوتدیریله‌رق ید تسخیره النمشدر • ومؤخراً کاملاً هدم ایله بی‌نام ونشان ایدلمشدر

ارحب محاربه‌سی

مرقوم عبدالله دفعی مقر شقاوتندن دفع وازاله اولندقدن‌صکره بونلرك متفقلری بولنان وصنعا اطرافنده اولان قبائلك جمله‌سندن سلحشور وشهبازلق ایله نامدار بولنان ارحب قبیله‌سی سرامدان اشراسندن (عامر بن‌علوان‌العذری) نك اوغلی دخی عبدالله دفعینك حصننده دیکر شقیلر میانده‌دپه‌لنه‌رك اولدیرلمش اولمسندن مرقوم عذری‌ومعهود (محسن شهاری) فنا حالده متأثر اولوب مرقوملرك درون شقاوتمونلرنده اولان آتش بغی وعداوت برقاتدها کسب اشتعال واشتداد و (ارحب) و (ذو محمد) قبائلیله قبائل سائره‌دن اغفال وتحریك ایده‌بیلدکاری ساده

دلان اهالی ایله مرقوم عذری زعمنجه عساکر شاهانه علیهنده عقد اتفاق واتحاد ایدرك كائن صنعاده كائن معسکر همایونی اوروب اخذ ثار ایتمك وصنعایی نهب وغارت ایلمك سودای خام وافکار ملامت انجامنه دوشمش اولدیغی خبر النه‌رق اون کون قدر بوکا قارشو التزام صبر وسکوت ویالکز اجرای نصیحت وپند ایله مرقومك حرکات عداوتکارانه‌سنه عطف نظر دقت واستدیکی کبی حاضرلق کوره‌بیلمسنه ده اعطای وقت اولندقدن صکره بیچاره‌لر ارحبده تجمع وتحشد ایده‌رك صنعایه کلمکه جسارت ایده‌مدکلرندن یالکز شویله یپاجکز بویله کسه‌جکز شویله بیچه‌جکز یوللی برطاقم خبرلر کوندردکلرندن ارتق بونلره دخی حدلرینی بیلدیرمك لازم کلوب صنعانك جهت شمالیه‌سنده واقع یدی ساعت بعد مسافه‌ده واووه یوزنده برمحلده طوپلاندقلری خبر آلندیغندن میرلوا ولی پاشا قوماندا سیله واولوقت قائمقامی بولندیغم برنجی الایك برنجی طابوری واوچنجی الایك برنجی طابوری که جمعاً ایکی طابور وایکی قطعه صاری بیوك طاغ وایکی قطعه وتیوورت طوبلری رفاقت عاجزانه‌مله اولدیغی حالده شهر نیسانك یکرمی طقوزنجی جمعه ایرتسی کیجه‌سی ساعت ایکی بچق راده‌لرنده صنعادن حرکت اولنمشدر • فقط (حارث) قبیله‌سی شیخی اولوب اوجه استیمان ایتمش اولان شیخ صالح (دوغیش) ظاهراً دولت طرفداری بولنمش وذاتاً کرك ارحبلیلر وکرك دفعی وعذرینك تحت قهرنده بولنوب بینلرنده عداوت اولدیغندن بونلرکده علناً علیهنه قیام ایده‌میوب کان بیطرف یولنده کورینور ایسه‌ده عصات مرقومه‌نك نیت فاسده واحوال عاصیه‌لرندن طرف مشیری‌یه خبر ویرمکدن خالی قالمز • هم چالار هم قاچار • برآدم اولوب عصاتك جمع وتحشد ایتدکلری محل دخی مرقوم دوغیشك قبیله‌سی حدودنده اوله‌رق عساکر شاهانه‌یه مرقومك دلالت ایتمسی دها انسب والیق اولدیغندن وعساکر شاهانه‌نك حرکتی ایسه غایت خفی طوتیلوب مرقوم دوغیش طرف مشیریدن اتخاذ

اولنان بردسیسه ایله ومعرفت عاجزانه مله اخشام ساعت اون ایکی راده‌لرنده اردویه النوب عساکر شاهانه‌نك حرکتی اولان ساعت ایکی بچغه قدر اردوده اویالندیرلمش تمام وقت حرکت تقرب ایتمسیله برابر کیفیت حرکتدن کندوسنه خبر ویریلوب همان عساکر شاهانه‌نك اوکنه دلالت ایتمك اوزره کچورلمشدر ❊ صنعایه برساعت مسافه‌ده ویول اوزرنده بولنان روضه قصبه‌سی اوزرندن کچیلمیوب دیکر طریقدن کیدلمك اوزره دخی کندوسنه تنبیه اولنمشدر ❊ مرقوم بوحالدن خبر الدیغنده بحر حیرته طالمش ایسه‌ده نه‌چاره باشه برایشدر کلدی ❊ نه‌دیملی دیوب خواه ناخواه ایفای دلالته مجبور اولدی ❊ کیجه غایت قراکلق اولدیغی حالده یوله‌دوام اولنه‌رق جمعه ایرتسی کونی صباحلین اورتالق آغردیغی صره‌ده عصاتك بولندقلری محله یکرمی دقیقه‌لك مسافه‌ده کائن شیخ دوغیشك خانه‌سی پیشکاهنه مواصلت اولنه‌رق اوراده موله ویریلوب آرام اولندیغی صره‌ده اطراف دخی کشف اولنمشدر

شویله که موله ویریلان محلك پیشکاهنده اطرافی متین سور وبروج ایله محاط بربیوك قریه اولوب واشبو قریه‌نك خارجاً یقیننده دخی کذلك درت قدر برج اوله‌رق مذکور برجلر وقریه مرقوم دوغیشك قبیله‌سندن وتمامیله عصاتك جمعیتکاهلری قارشوسنده وارحب قبیله‌سنك حد فاصلی اوزرنده اولوب قریهٔ مذکوره عساکر شاهانه ایچون پك مناسب واعلا بر نقطهٔ استناد اولدیغندن مذکور موله ویریلان محلدن حرکتله همان قریهٔ مذکوره وخارجده بولنان درت عدد برج طوتیلمشدر

دشمنك بولندیغی وتحصن ایلدیکی محل دخی عساکر شاهانه‌نك طوتدیغی نقطه‌نك جبهه‌سنه محاذی اوله‌رق صولباشده قرق قدر خانه‌یی شامل ومتین سور ایله یهودی محله‌سندن بدأ ایله صاغ باشده شیخ عذرینك

خانه‌سنه قدر ایکیبیك متره‌دن زیاده امتداد ایلر برخط اوزرنده سکز طقوز عدد کبیر برج واشبو برجلری بربرلرینه ایصال ایدر اره‌لرنده سپرلر وعذرینك خانه‌سی ایسه بلوق حوضی شکلنده بنا اولنمش غایت جسیم درت قات وصوم کارکیردن اولوب اشقیا مذکور یهودی محله‌سیله برجلره وسپرلره تحصن ایتمشلردر • ومذکور برجلرك ارقه طرفلرنده دخی بربرندن اوزاق ویقین برچوق خانه وبرجلر اولوب اصل دشمنك خط حربی فرض اولنان برجلر ایله عساکر شاهانه‌نك طوتدیغی قریه‌نك اره‌سنده عرضاً اوچیوز متره کلور و طولاً دشمنك خط حربیله امتداد ایدر برمیدان واسع اولدیغی کبی سائر جهتلر دخی اراضئ مستویدن عبارتدر

مذکور قریه طوتلدیغی اثناده شیخ عذرینك یهودی محله‌سنه تحصن ایلدیکی خبر الندیغندن ابتدا کندوسنه نصایح آمیز کاغد یازیله‌رق استیمان ایتمسی تکلیف اولنمش ایسه‌ده مرقوم وباشنده محتشد بولنان درت بیك قدر جماعت منحوسه‌سی کمی بی آزویه الدیغندن ماعدا برچوق نمایش مغرورانه وزعملرنجه عرضه‌لر اجراسیله حرکات جسورانه کوستره‌رك مقابله ایده‌جکنی جواباً بیلدرمشدر • بونك اوزرینه محل مذکوره اعلان حربی مشعر اولمق اوزره اوچ عدد کله اتیلدقدن ودها نقدر متفق وار ایسه جمله‌سنی طوپلامق اوزره کندوسنه برقاچ ساعت مساعده ویریله‌جکی بیان ایدلدکدن صکره نقطهٔ استناد اولان مذکور قریه وبرجلره عساکر شاهانه چکلمشدر • چونکه عساکر شاهانه اولکیجه صباحه قدر یول یوریدیکندن براز یورغونلق چیقارتدیرلمق اوزره ساعت یدی‌یه قدر اویخو اویوتدیریلوب ساعت یدیده حرب ترتیبنه بدأ ومباشرت اولنمشدر • شویله که عساکر شاهانه وطوپلر قریه‌نك یاننه چیقاریلوب مناسب نقطه‌یه طوپلر وضع اولنه‌رق بیت عذری ایله سپرلر طوپه طوتیلوب اوچ جهته

بر بلوکدن اوچ بلوك آوه یایلدیغی صره‌ده دشمن طرفندن شدتله آتشه باشلانمشدر • دشمن برطرفدن شدتلی آتش ایتمکده و آوجی خطی دخی برطرفدن سپرلر اوزرینه تقرب ایده‌رك تماماً اوجی خطی هجومه الویرر نقطه‌یه کلمسیله برابر هجوم ایچون احضار اولنمش اولان بلوکلر آوجی‌یی تعقیباً سوق اولنه‌رق هجوم قومانده‌سنده اوجی خطی ومتعاقبی بلوکاره • فقیر • واوچنجی الایك برنجی طابوری بیکباشیسی احمد فیضی بك دلالتیله سپرلر اوزرینه شدتلی صولت وهجوم کوستروب اشقیا عساکر شاهانه‌نك بوصورتله اولان دلیرانه حرکتلرینه تاب‌آور مقاومت اوله‌میه‌رق حصنلری وسپرلری ترك ایله فراره شتابان اولمشلردر

عصاتك ترك ایلدیکی حصنلردن برنده قرق قدر خذله چیقمیوب مقابله ایتدکلرندن حصن مذکوری تحت نظارته آلمق ودرونده اولان اشقیایی قاچرمامق اوزره مناسب موقعه بربلوك ترك اولنه‌رق فرار ایدن اشقیا تعقیب اولنوب پك چوغی دانهٔ تفنك وسونکی ایله دپه‌لندکدصکره عودت اولنمش وحصن مذکورده متحصن بولنان قرق قدر خذله دخی اسیراً تسلیم اولمشلر ایسه‌ده وقت غروب اولدیغندن حصون مذکوره‌دن اولکیجه محافظه‌سی لازم کلنلره وعذرینك خانه‌سنه عساکر شاهانه اقامت ایتدیرلمشدر • واشبو محاربه‌ده عصات طرفندن ایکیوز وفیات ومجروح اولوب عساکر شاهانه‌دن ایکی نفر یاره‌لی وقوعبولمشدر • ومحسن شهارینك بیراقدارینك کله‌سی واشقیانك علم نحوست توأملری برابر النمشدر • فرداسی بازار کونی علی الصباح مرقوم عذرینك اورالرجه مشهور اولان مذکور بیتیله استنادکاه اشقیا بولنان بروج وحصون وسپرلرك هدم وتخریبنه مباشرتله نهایت درت بشکون ظرفنده جمله‌سی یرایله یکسان ایدیلوب و (ذیبان) و (نهم) و (شراع) و (شعب) و (ثلث) و (هزم) و (بنی زهیر) وارحب قبائلنك سائر

اقسامی جملهٔ استیمان ایده‌رك شیخ عذریدن بشقه مشایخ کافهٔ کاوب‌ورقهٔ استیمان المشلردر • وبو ارالق ذمرمر قلعه‌سی جهتنه ووادیٔ سر اوزرینه طوغری دخی حرکات عسکریه اجرا اولنه‌رق مذکور ذمرمر قلعه‌سنه‌ده چیقیلوب قلعهٔ مذکورك صورت بناسی نظر امعاندن کچورلمشدر

طابورلرك صنعادن حرکتی کرك صنعا اهالیسی وکرك یول اوزرنده بولنان روضه قصبه‌سی اهالیسی بیلدکلرندن عساکر شاهانه ارجبده محاربه ابتدکلری صره‌ده آتیلان طوبلرك صدالری صنعا وروضه‌دن ایشیدیلنجه بالجمله اهالی‌یه حیرت الویرمش حتی ابتدالری مذکور طوب صدالرینی رعد وقوعنه حمل ایتمشلردر • مظفریت خبری صنعایه واصل اولدیغنده بالجمله سکنهٔ صنعا وحوالی واطرافنده بولنان جمله قرا سکنه‌سی تبرکاً وتشکراً تکمیل اولرینك طاملری اوزرنده آتشلر یاقه‌رق اجرای شهر آیین واوصره‌لرده صغیر وکبیری بلند اواز ایله بر طاقم عربی العباره نعوت وستایش ایله لسان مصادقت ومطاوعتلرینی بالترنیم صدای رقت انکیزلرینی اوج سمایه ایصال ایلمشلردر

قبائل مذکوره کاملاً استیمان ایتدیریله‌رك ارجبك ایشی بتورلدکدن صکره مظفراً صنعایه عودت اولنمش وطابورلر استقبال اولنه‌رق اویله یول حالیله واسیرلر دخی برابر اولدیغی حالده حضور مشیریده رسم کچیدی اجرا اولنوب مشیر پاشا حضرتلری طرفندن ضابطانه شوق انکیز نطق رسمی ویرلدکدن صکره اردوکاهه کیدلمشدر

خط محاربه‌نك محافظه‌سی ضمننده یول اوزرنده نقاط مهمه‌ده اقامت ایدن طابورلك بیکباشی مرکزی بولنان (مساجد) نقطه‌سنه ایکی بچق ساعت بعد مسافه‌ده وکوکبان جهتنده اولان (عروس) حصننك دخی تسخیری

لازم كلديكندن طابور مذكور بيكباشيسى حسين عونى افندى بو ايشه مأمور ايديلەرك ميرمى اليهك تدبيرى ثمرەسيله تفنك پاطلقسزين حصن مذكور ضبط اولنوب هدم وتخريب اولنمشدر

درسعادت ايله مخابرەنك اك قولاى وسريعى عدن اوزرندن اولوب چونكه عدندن هر هفته انكليزك سويشد هند پوستەسى اولديغى كبى درسعادته تلغراف خطى دخى اولديغندن ولايت پوستەسى هر هفته براً عدنده ايرانى الاصل انكلتره تبعەسندن ومعتبران تجارندن حسن على بكه كوندريلەرك مومى اليه طرفندن پوستەيه ويريلور ٭ كذلك تلغراف كشيده اولنمق لازم كلديكى وقت دخى يازيلان تلغراف مكتوبى يەنه مومى اليهه كوندريلوب انك واسطەسيله كشيده اولنور ٭ بو جهتله هفتەده بر درسعادتدن پوسته كلور وكيدر اولديغندن مقام مشيريدن دربار شوكتقرار ايله بو صورتله مخابره اولنور ٭ واصلا وقت وساعتى شاشمز وطرفين محرراتنك يكديكره وصولى يعنى صنعادن درسعادته ودرسعادتدن صنعايه منتظم اولەرق يكرمى طقوز كونه منحصر ايدى

بر وجه مشروح صنعانك فتوحات خبرينى شامل اولان تبشيرنامه دخى عدندن تلغراف واسطەسيله عرض اولنديغندن مقام صدارتپناهى ايله مقام سرعسكريدن بو ارالق مشير پاشا حضرتلرينه فرانسوى العباره ورود ايدن تلغرافنامەلرك صورت ترجمەلرى بروجه زير درج اولنمشدر

مقام صدارتعظمادن عدن طريقيله فرانسوى العباره ورود ايدن تلغرافنامه ترجمەسنك صورتيدر

فى ۲۵ نيسان ۱۸۷۲ فرنكى تاريخلو تلغرافنامەكزك شامل اولديغى حوادث

فضائل اشتمالكزدن سزه تشكرلر ایدرز • شوكتلو پادشاهمز شویكی فتوحاته پك زیاده ممنون اولدیلر • بو بابده سزه وعساكر شاهانه یه حكومت عثمانیه نك تبریكنی ایصال ایتدیكمدن بختیارم •

بو دخی مقام والای سپهسالاریدن ورود ایدن

صنعا فتوحاتنی معلن تلغرافكز ذات حضرت پادشاهی یه تقدیم اولندی • ذات همایونلری شو فتوحات فوق العاده دن غایت محظوظ وممنون اولدیلر • سزی تبریك ایتدیكمزله برابر قوماندانان وضابطان وعساكر شاهانه یه ممنونیت حضرت پادشاهینك اعلاننی اخطار ایدرز •

بر وجه محرر ارحب وعروس ایشلریدخی ختام بولدقدن صكره ارتق هر جهت قبائل وعشایری پیدر پی استیمان ایدرك مشایخ وكبرا حكومت سنیه یه عرض دخالت ایلمكده و بر طرفدن دخی مدیرلكلر تشكیل اولنمقده بولنمشدر

كوكبان وقوعاتی

بو صره ده صنعا لواسی داخلنده وصنعانك جهت شمالیه سنده اون ایكی ساعت مسافه ده كائن و بر طاقم قرا وقبائل كثیره دن مركب كوكبان نام قطعهٔ جسیمه نك مقری اولان (جبل كوكبان) اوزرنده واقع كوكبان قلعه سنك ضبطی كیفیتی ظهور ایتمشدر

مذكور كوكبان دینیلان جبل هیچ بر سلسله ایله اتصال ایتمیه رك جوانب

اربعه‌سی کسیك ارتفاعی قاعده‌سندن ذروه‌سنه قدر تقریباً اوچیوز
متره‌دن زیاده کلور ویته قاعده‌سنك چوره‌سی بش ساعت امتداد
ایدر وذروه‌سنك مساحهٔ سطحیه‌سی (بیت عز) عقبه‌سی باشندن
طولاً قلعه‌نك منتهای نقطه‌سنه‌قدر تخمیناً اوچبیك متره اولوب وعرضاً
بعض یری بشیوز وبعض یری بیك متره ودها زیاده اولور غایت
جسیم ویکپاره قایه‌دن عبارت برجبلدر

اشبو جبلك ذروه‌سی سطحنده وجهت جنوبیه‌یه طوغری برون کبی
چیقان برپارچه عرضاً برطرفدن دیکر طرفه قدر یعنی براوچورمدن
دیکر اوچورمه‌دکین عمقی نهایت‌اون‌سکز وعرضی اون‌اوچدن‌نهایت‌یکرمی
متره‌یه قریب طولی دخی همان ایکیوز متره کلور خندق جسیم طبیعی
ایله سطح ذروه‌دن منفصل اولمشدر
مذکور طبیعی خندق ایله منفصل اولان پارچه که ذروهٔ سطحدن
وخندغك ایکی طرف اغزندن اعتباراً جوانب ثلثه‌سی قاعده‌سنه قدر
اوچیوز متره‌دن زیاده ارتفاعده‌میلسز ویکپاره قدمه قدمه برقایه‌دن
عبارت اولدیغی حالده قلعهٔ مذکوره منفصل پارچه‌نك اوزرینه بنا
اولنمشدر ٭ شویله که خندغك براغزندن دیکر اغزینه قدر خندغك
طولنجه کارکیر ومتین ورصین سور وبرجلر بنا اولنه‌رق وقپوسی دخی
خندغك عرضاً اك طار محلیکه اون اوچ متره اولوب بو محلدن یاپیلمش
وکارکیر بر کوزلی کپری بنا اولنمش وخندغك قلعه طرفی اصداری
یعنی سورك ایچروسندن ینه طبیعی اوله‌رق حاصل اولان وخندغك
بوینجه محاذی بولنان قیا اویوغنك اوزری تونوزه النوب وخندق
اصدارینك قیاسنه کپری یی مدافعه ایچون بر التی مزغاللری آچیلمش
وداخل سور تخمیناً سکز طقوز یوز اسلام وجزؤی یهود خانه‌سنی
مشتمل بولنمشدر

ایشته کوکبان قلعه‌سنه مذکور کپریدن بشقه بر محلدن ولوج وصعود قابل اوله‌مدیغی حالده‌توابع ولوا حقیله برابر مذکور کوکبان قطعه‌سنه امام زاده‌لردن شهرت شایعه‌سی اولان (احمد بن محمد بن شرف‌الدین) نام کیمسه حکم ایتمکده اولوب قلعهٔ مذکوره دخی مقری بولنمشدر ⁕ مذکور قلعه‌یه کپریدن‌بشقه دخول ایده‌جك بر یر اولمدیغی کبی کوکبان طاغنه چیقلمغه مساعد (بیت عز) عقبه‌سندن بشقه بر یول وطریقده اولمیوب مذکور عقبه‌نك رأسنده اولان قله وحصن دخی دشمن‌طرفندن طوتیلمش اولسه طاغه چیقمق ممکن اوله‌مزکه حتی قلعه‌یه دخول ایچون کپری‌یه کیدیله بیلسون

عساکر ظفر مآثر حضرت پادشاهینك بلدهٔ صنعایه قدم نهادهٔ مظفریت اولدقلرنده دائرهٔ مطاوعتـهٔ دعوت‌اولنـان اطراف واکناف‌معینـان ومتغلبه‌سی ارەسنده مرقوم احمد بن محمد بن‌شرف‌الدین دخی دعـوت ایدلمش ایسـه‌ده مرقوم صورتده مطاوعت کوسـتروب سیرتده شـاید کوکبان اوزرینه عسـکر سـوق اولنور ایسـه احتیاطلی بولنمق ایچون قلعه‌یه جبخـانه وذخایر ادخار ایتمکده اولـدیغی حالده قرنداشی اوغلی عبدالکریم نزد مشیری‌یه جلب اولنمش اولدیغندن مرقوم ایسهٔ شیخ‌احمد وطرفدارینه مخالف اولوب دولتـه محبت کوسـترەرك مذکور بیت عز عقبه‌سی حصننه کندو آدەلرندن درت بش نفر مستحفظ قویمش حالبوکه عساکر شاهانه‌نك کوکبان اوزرینه حرکتی شیوع بولور ایسهٔ مذکور عقبه شیخ احمد طرفندن طوتیله‌جغنده شبههٔ اولمدیغنـدن و محل مذکور طوتیلدیغی حالده طاغه صعود ایتمك امر مشـکل اولدیغندن عسـکرك حرکتی ابتدا بشـقه جهته کوسـتریله‌رك مؤخراً کوکبان اوزرینه تبدیل استقامت اولنه‌جغی صره‌ده کوکبانلیلر علیهنده اولوب ودولت‌طرفداری بولنان (همدان) قبیـله‌سی شیخی (صالح) لك ادملری واسطه‌سـیله

بیت عز عقبه سی حصننك طوتیلمسی مشیر پاشا حضرتلری غایت خفی صورتده قرارلشدرمشدر

حرکت تدابیر و ترتیباتی بو وجهله اولدیغی صورتده قطعهٔ مذکوره اداره سی ینه عهده سنده ابقا اولنمق و کندوسی کذلك کوکبانده قالمق اوزره شیخ احمد عرض اطاعت ایده جکنی صورتده یلدرمسی وسیرتده نیتنك فساد اولمسی اوزرینه طرف حکومتدن دخی ظاهراً امثالی کبی مذکور احمد دخی ظل ظلیل مراحم عدیل حضرت پادشاهیده تخصیص اولنه جق مخصصات ایله اسوده نشین امن و امان اولمق و توابعیله معاً قلعهٔ مذکوره تحت ادارهٔ عادلهٔ سلطنت سنیه یه الحمق اوزره نزد مشیریده بولنان مرقوم عبدالکریم و همدان قبیله سی شیخی صالح دخی بالترفیق برنجی و اوچنجی احتیاط الایلرندن بربچق طابور ایله اوچ قطعه ویتوورت و بربچقلق طاغ طوپی و طقوزلق برده هاون و ارکان حربیه قائممقامی یوسف رضا بك ایکییوز سکسان سکز سنه سی شهر مایسك اون یدنجی کونی میرالای موسی بك قوماندا سیله کوکبان قلعه سنه سوق واعزام اولنمشدر * مذکور مفرزه تماماً کوکبانه تبدیل استقامت اولنه جق نقطه که (حبابه) قریه سیدر * بو قریه یه وارمزدن اول مشیر پاشا طرفندن بتشدیریلان امر اوزرینه مرقوم شیخ صالح آدملرینك غایت سرعتله سیر و حرکت ایدن و سلحشورلقده مهارتی اولنلرندن بیت عز عقبه سی حصننی طوتمق ایچون یکرمی اوتوز قدر کیمسه کوندروب مرقوملر غایت چابق طاورانوب و سرعتله کیده رك حصن مذکوری طوتەرق عبدالکریمك آدملرندن الشلردر * بو ارالق عساکر شاهانه دخی کوکبانه یعنی مذکور عقبه جهتنه تبدیل استقامت ایدوب سیر سرعتله کیتمشلردر * و شیخ احمد عساکر شاهانه نك عقبه جهتنه عزیمتنی کورنجه هرنقدر بیت عزی طوتمق اوزره طاورانمش ایسه ده

محل مذكورك دشمنلرى اولان همدان قبيله سى طرفندن طوتيلديغى اكلاينجه ناچار قالمشدر

مفرزۀ حربيۀ مذكوره سالف الذكر تعريف اولنديغى وجهله كوكبان جبلنك ذروۀ سطحيه سنه بيت عز عقبه سندن چيقارق وعقبۀ مذكوره رأسنك براز ايلروسنده اولان برنقطه تماماً كوكبان قلعه سى اوزرينه حواله اولديغندن طوبلر وعساكر شاهانه نقطۀ مذكوره يه ايندريلنجه ارتق شيخ احمد ضرورى معسكر همايونه كلوب كندوسنى تسليم ايتمشدر ٭ ومشير پاشا حضرتلرى طرفندن اولنان تنبيهات واوامر كندوسنه تبليغ اولنديغندن درون قلعه يه يالكز ايكى بلوك عساكر شاهانه دخولنه عرض رضا ايتمسى اوزرينه ماه مذكورك اون سكزنجى كونى برادرى عبدالله اردوكاهده اليقونيلوب كندوسيله برابر اولمقدار عسكر قول اغاسى سليم اغا قومانداسيله ورضاسك دلالتيله قلعۀ مذكوره يه ادخال اولنمش ايسه ده اردوكاهده يامرقوم احمد وياخود ديكر برادرى اولوب عسكرينك قومانداني بولنان متنفذاندن (على) توقيف اولنمق لازم ايكن بوراده غفلت اولنمش وعساكر شاهانه ايچرويه كيرنجه قلعه نك برجلرنده اوتورتديرلمه رق وكيرى طرفنده اولان قپوسندن كيروب ديكر قپودن مملكت طرفنه چيقاريله رق بريره اقامت ايتديرلمسى كرك احمد وكرك برادرى علينك دماغلرنده اولان بغى وشقاوت واختلالك اجراسنه يول ويره رك مذكور ايكى بلوك عساكر شاهانه نك ايچرويه دخولنك فرداسى كون مرقوملر واهل قلعه كاملاً اعلان مخالفتله سد ابواب قلعه ومصادمه يه مجاسرت ايلمشلردر ٭ بونك اوزرينه اجرا قلنان نصايح مشفقانه دن دخى هيچ تأثير وفائده كوريله مامسيله ارائۀ قوۀ جبريه يه مجبوريت الويرمشدر

بر ارالق هر نصلسه درون مملكتده اولان عساكره بر ايلق ارزاق ايله

وارزاق چواللری دروننده بر خیلی جبخانه‌ده ویرلمشدر ٭ ارتق ایش قوهٔ جبریه اجراسنه دوشدیکندن کیجه هجومندن استفاده اولنمق مقصدیله دشمن طوپقسزین غایت خفی صورتده کیجه کپری کچیله‌رك قلعه قپوسنك یاننه تقرب اولنمش ایسه‌ده اشبو هجوم تمه‌سیله اولمدیغندن بر شی استفاده اولنه‌مدیغی کبی دشمن دخی طوپه‌رق شدتله کوستردیکی آتشدن عساکر شاهانه عودته مجبوراولمش وفرداسی کیجه تماتیله هجومه حاضرلنیله‌رق نهایت عساکر شاهانه خندغك باشینه قدر کلمشلر ایسه‌ده یوقاروده تعریفی سبقت ایدن کپرینك ایاقلرینی دشمن مکرسه جایکبر ضمیر عداوت سمیر اولان نیت بغی وشقاوتلرندن طولایی لدی‌الحاجه برآنده رهین انهدام واندراس اوله بیله‌جك بریولده اکره‌تی‌یه الدقلرندن اولکی کیجه اولان هجومدن صکره دشمن کپری‌یی هدم ایتمش اولملرندن ایکنجی دفعه هجومه کیدن عسکر خندغك باشینه کلدکلرنده کپری‌یی منهدم بولدقلرندن ینه عودته مجبور اولشلردر

قلعه‌یه بوندن بشقه کچیلوب کیریله‌جك بریول موجود اولمیوب کرچه بعض محللرندن طرمانه چیقیله بیلمك ممکن کبی کورینور یاتقه‌لر وار ایسه‌ده سکنهٔ قلعه ایچرودن بر دوزی‌یه تفنك و باران بلا کبی طاش وطپراق اتمقدن برآن خالی قالمدقلرندن بنا برین اورالردن هجوم ایتمك تلفات کثیره ویرلمسنه محتاج ومتوقف کورنمکله برابر چونکه خندق جسیم وعمیق مذکور قلعه‌نك سوری دیبنده اولدیغیچون تقرب درجهٔ استحاله‌دن اولمغله چاره سز خندغی بر تقریب طولدرمق ویاخود قارشو طرفه کچیله بیله‌جك متحرك بر کپری قورمق ایچون طاشدن موازیلر انشاسی کبی بر طاقم عملیات جسیمه‌نك اختیارینه وقلعه‌نك اصولی وجهله تحت محاصره‌یه اخذ وادخالنه احتیاج مس ایتمشدر

ایشته برطرفدن تکمیلاً دشمن مرمیلری التنده یاپیلمسی لازم کلان مذکور

موازی عملیات شاقه‌سنك اجراسنه مباشرت اولنه‌رق بو صورتله نهاراً عساکر شاهانه اطراف واکنافدن طاش طوپلایوب لیلاً بر دوزی‌یه اجرای عملیات استحکامیه‌یه مداومت ایلمشلردر

شو قدرکه اشبو موازی عملیاتی اجراسنه محتاج اولان محلك مسافهٔ طولانیسی طقوز یوز متره‌یه قریب واولقدر موازینك اکمال عملیاتی ایسه بالطبع مدت مدیده‌یه موقوف ایدوکی بدیهی وبارز اولوب حالبوکه درون قلعه‌یه اولجه کیروب قالمش اولان ایکی بلوك عساکر شاهانه‌نك جبخانه وذخیره‌لری اولقدر زمانه متحمل وکافی اولمدیغندن بالتقریب طیشارویه النمسنه مجبوریت حاصل اوله‌رق بوبابده اجراسنه تشبث اولنان تدابیر حکیمانه ایله هله نصلسه حاکم مرقوم احمد بالاقناع اردوکاهده موقوف اولان برادری عبداه اعاده ایله مقابلنده بر سقطلق وقوعه کلمکسزین ذکر اولنان ایکی بلوك عساکر شاهانه سالماً وکاملاً خندغك شمال طرفنده اولان اغزندن مرور ایدن وانجق بر آدم کوچ ایله چکه بیلان پاتقه‌دن خارجه چیقاریله‌رق اردوکاهه النمش وموازی انشاآتنه کرمیٔ تام ویرلمشدر

﴿ محاکمه ﴾

﴿ بروجه مشروح وقایعك ظهورینی یالکز عربلرك شقاوتنه حمل ایتمکده انصافه یاقشمیه‌جغندن بوراجقده برمحاکمه‌جك ایستدی . شویله‌که مرقوم شیخ احمد قلعه مواجهه‌سنده مفرزهٔ مذکوره‌نك نزدینه کلدیکنده کندوسی وبرادری علی و ایکی نفر رئیس عسکری توقیف اولنه‌رق عسکر

دیکر برادری مرقوم عبدالله ایله ویاخود سائر آدملری دلالتیله قلعه‌یه کوندرلمك لازم کلور ایکن بالعکس حیاتیله مماتنده شیخ احمدجه هیچ اهمیت اولمیان بلهادن عبداللهی توقیف ایتمشلردر

ثانیا باوکلر ارکان حربیه قائممقامی رضا بك ایله کوندرلمشدرکه میرمومی الیهك کوندریلیشی مجرد عسکری کپری باشنده‌کی قپونك ایکی جانبنده اولان قله وبرجلره وقلعه‌نك اوته یوزنده مملکته چیقیله جق اولان قپویه وقپولری مدافعه ایدن استحکاملره قویمق ایچوندر

مومی الیه عسکری بونقطه‌لره قویمق استدیکی آنده احمد وبرادری علی وسائرعونه سیله نقاط مذکوره وبرجلرك محافظلری رضا کوسترمیه‌رك ودماغلرنده اولان فسادی ایما ایده‌رك عسکر مذکور استحکامدن کچیریلوب یعنی اردو جهتنده اولان قپودن صوقیلوب مملکته کیدیله‌جك قپودن چیقاریلوب نهایت درون مملکتده عادتا برخانه‌یه قونیلمشدرکه تماما اردو ایله اتصالی کسلمشدر

ایشته عسکرك استحکامات مذکوره‌یه قونیلمیوبده درون مملکته سوق ایتدیرلسی فکرلره یعنی عربلرك نیت فاسده‌لری اکلاشیلدیغی کبی قلعه‌نك مملکت جبهه‌سی قپوسندن چیقلمیوب همان یا مناسب برجلردن

بريني قوهٔ جبريه ايله ضبطه قيام ايتمك وبرقوم احمدى دخى سونكى التينه المق و ياخود ناچار قالديغى حالده قلعه نك اوته يوزينه كچوبده محصور قالمقدن ايسه ينه كيردكلرى قپودن عودتله اردوكاهه كلمك لازم كلور ايكن مير مومى اليه عربلرك نيت فاسده لريني اكلاينجه كندوسيده بلكه ايچروده قالورم خوفندن يالكزجه همان اردوكاهه دونمش وعسكرى برحال تهلكه ده براقمشدر

عسكر بوصورتله ايچرويه الندقدن يعنى محصور قالدقدن ومير مومى اليه اردوكاهه چيقدقدن صكره عربلر قپويى قپايوب مدافعه و مقابله يه اجتسار ايتمشلردر

ذكر اولنان حالات متألمه نك اوزرينه مفرزهٔ مذكوره يه قوماندا ايتمك وبعدما فنالق وقوعنه ميدان ويرلمامك مقصد وتعليماتيله صنعادن ميرلوا ولى پاشا كوندرلمش و پاشاى مومى اليه اورايه بالوصول امر قوماندهيى درعهده ايدوب تدابير انجابيه يه تشبثدن صكره اردوكاهدن دخى مقابله يه ابتدار اولنه رق مذكور قلعه لر اوزرينه كله آتيله رق عساكر شاهانه يه هجوم ايتديرلمش ايسه ده هجوم ايدوبده كيريدن كچه رك قپونك دبنه ياقلاشمش اولان عساكر قپونك متانتى جهتيله قپويى قيره مدقلرى و سوردن آشمق ايچون يانلرنده اويله نردبان فلان دخى اولمديغى كبى ايچروده يعنى سورك اوته جهتى خارجنده خانه لرده مسكون اولان قول

اغاسی سلیم اغا طرفندن دخی هیچ بر حرکت امارەسی اکلەمدیغندن طیشارودن هجوم ایدن عسکر کیرویه عودت ایتمشلردر

اشبو هجومدن بر ثمره حاصل اولمینجه دشمن طرفندن کپری یقدیرلمامق ایچون همان و سریعا اولکون بر تدبیره تشبث اولنمق اقتضا ایدر ایکن بوکا دخی باقیلمیوب فردایه براغیلدیغندن دشمن اولکیجه کپری‌یی هدم و تخریب ایتمشدر . و ایرتسی کیجه تماماله ایکنجی هجوم اولندیغی صره‌ده کپرینك ییقیق اولدیغی کورلمش و ایکی نفرده خندغه دوشوب وفات ایلمشدر

بوندن صکره سالف البیان عملیات شاقه اجراسنه قالقشیلمقدن و طاغك دیکر جهتلری تحت محاصره‌یه النمقدن بشقه چاره بولنه‌مامش و درون مملکتده اولان عساکر شاهانه بر سقطلق اولمقسزین طیشارویه النمشدر . انتهی

اعتذار

برنجی جلد عصرمزده اولان وقایعه کلنجه‌یه قدر خطهٔ یمانیه‌نك مختصرجه وقایعنی شامل بر تاریخچه ایدی . اشبو ایکنجی جلد ایسه یکده وقایع تاریخیه‌دن معدود اولمیوب انجق اجرا ایدیلان حرکات

عسكريه‌يي شاملدر . حركات عسكريه‌يي درج و بياندن مقصد اصلى دخى اثناى حركتده اولان ترتيبات و تشبثات و حركات حربيه ياز بلوب اكر تدبيرده نقصان اولان محللر وار ايسه اني ميدانه قويوب سلاح ارقداشلرمزى اكاه و ايقاظ ايتمكدركه بو مقوله سوء تدبير و اجرادن مجانبت ايتسونلر . ايمدى شوراده اولان محاكمه‌مز كوكبان ماده‌سنده وقوعبولان غفلت سببيله دوچار اولنان خطا اوزرينه‌در . يوخسه ديكر بر مرام و مقصده مبنى دكلدر . و ارقداشلرمزك غيرت وفداكارلقلرينه كلنجه فرقه‌مز كوره افرادندن تا الك بيوك قوماندانه قدر امرا و بيوك و كوچك ضابطان و نفرات كافة وظايف مكلفه‌يي جانسپارانه و فداكارانه اوله‌رق تماميله حسن ايفا ايلمشلردر . و اشبو كوكبان وقوعاتندن اول و كرك صكره نيچه نيچه محاربات ايده‌رك ماالذكر ابراز مردانكى ايله ضبط قلاع و حصون و بلاد ايدوب نائل مظفريت اولان بو ارقداشلردر . بو ايشده وقوعبولان غفلت و ياخود تسامح شمدى يه دكين اولان غالبيت ذائقه‌سنك سائقه‌سيله‌در . چونكه مذكور قلعه دخى ديكر قزانلمش اولان قلعه وقله و بلده‌لر كبي ضبط اولنور و قزانيلور ظنيله مهمسه‌مامكدن نشئت ايتمشدر . واقعا لذت مظفريت بعض ذواتك افكارينه علويت كتورر ايسه‌ده اهل حرب بولنان ذوات * دشمنك قرنجه ايسه كنديني مردانه بيل * ضرب مثلنى خاطرندن چيقارميوب هر بر تدبير و حركتنى اكا كوره اجرا ايتمليدر . ايشته مذكور كوكبان قلعه‌سنك

کرهٔ ارض اوزرنده هیئت و خلقتده بلکه برامثالی اولمیان و طبیعی ارلان مناعت و متانت موقعیه‌سی سببیله ضبطی التی آی امتداد ایتمشدر }

فرقه‌نك حدیده‌دن حرکتنده خط حرکات اتخاذ اولنان جبل حرازاوزرندن بیوك طوبلرك کوتورلمسی تحت امکانده اوله‌میه جغندن حدیده‌ده ترك اولنمش ایسه‌ده صنعا ضبط اولندقدن صکره مذکور طوبلردن ایکی قطعه‌سی قپاقلیلری و بالجمله تماتیله برابر بشنجی اردودن اولدن حدیده‌ده ارلان طابورك اعانه وباردمیله صنفور موقعنه کتوریله‌رك وصنفوردن دخی ارکان حربیه قائمقامی علی وطوبجی قائمقامی محمد بکلرك قوماندالریله واحتیاط دردنجی الایك ایکنجی طابورینك محافظه وباردمیله صنعایه قدر کتورلمسی طرف مشیریدن اوجه یازلمش اولمسندن اولوجهله ایکی قطعه طوب صنفوره کتورلمش وصنفوردن ایلروسی ایسه برطاقم عارضه‌لی زمین اولدیغدن اکثری یرلرنده طوبلرك چکورلمسی غیر قابل اولدیغی جهتله طوبه مخصوص یوللر اچیلوب وتسویه اولنه‌رق کمال متاعب ومشاق ایله مذکور طوبلر انجق اوتوز بش کونده صنعایه چیقاریله بیلمشدر • واشبو طوبلرك صنعایه کلملری تماماً کوکبانك محاصره اولندیغی وقته تصادف ایتدیکندن صنعادن دخی ایکنجی الایك اوچنجی طابورندن درت بلوکله بیکباشیسی علی افندی صحابتنه ویریله‌رك کوکبانه کوندریلوب بیت عز عقبه‌سندن کوکبان طاغنه برخیلی کوجلکله چیقارلمشدر

کرك اشبو ایکی قطعه طوب وکرك کوکبانده اولدن بولنان طاغ وو تیوورت طوبلریله هاون جمله‌سی طوبجی قول اغاسی محمد افندینك قوماندا‌سنه ویرلمشدر
صنفور موقعنه ترك اولنان طابورلردن ایکنجی الایك ایکنجی طابورینك

درت بلوکی ارزاق نقلیله صنعـایه اندیغی کبی دردنجی الایك ایکنجی طابوری دخی طوبلرك سوقـنه مأموراً صنعـایه چیقدیغندن صنفورده بشنجی الایك اوچنجی طابوری قالمش ایسـه‌ده الای مذکورك باجلده اولان ایکنجی طابورینك درت بلوکیده مؤخراً صفوره کتورلسی جهتله محل مذکورده میرلوا احمد مخلص پاشانك قوماندا سیله بر بچق طابور بولنمشدر

پاشای مومی الیهك موقع مذکورجه اولان مأموریتی اطراف قبائلدن دوه استکرا ایده‌رك باجل انبارنده مدخر اولان ویومیه حدیده‌دن نقل اولنه‌رق بر طرفدن ادخار اولنان ذخایر وارزاق کلیه‌دن صنفوره ذخیره وارزاق ومهمات جلب ونقل ایتدیره‌رك مفحقه وصنعایه وسائر مواقع عسکریه‌یه یتشدرمك ایدی • ثانیا جبل ریمه‌یی ضبط ایتمك واوالجوارده بولنان قبائلی استیمان ایتدیرمك ایسه‌ده بوندن صرف نظرله نقل ارزاق ماده‌ٔ معتنابهاسندن طولایی صنعاده بولنان قوهٔ عسکریه‌نك ما به الحیاتی پاشای مومی الیهك ید اداره‌سنه تسلیم اولنمش اولدیغی حالده صنعادن ارزاق جلبیچون مفحقه کوندریلان طابورلر مکاریلری ایله استکرا اولنوب ارسال اولنان دوه‌لر مفحقه‌ده تحمیل ایده‌جك ذخیره بوله‌مدقلرندن صنعایه اوتوز ساعتلك مسافه‌ده اولان صنفوردن کتورمکه مجبور اولمشلر ایکن مذکور مکاریلر صنفوردنده انجق یاری یاری‌یه یوکلنوب قصوری بوش عودت ایتمکده بولنمش وبو ایسه پاشای مومی الیهك عدم اداره‌سندن نشئت ایلمش وایش بویله کیدر ایسه ایلروده خدانکرده فنایه واره‌جغی نزد مشیریده آکلاشلدیغی کبی ریمه‌لیلردن خوفاً محل مذکورده اولان عساکر شاهانه‌یی استحکام ایچنده المق ایچون عسکره بر خیلی استحکام یابدیره‌رق وکیجه‌لری اوزومسنز یره زائد اوله‌رق اطرافه بر چوق نوبتجیلر چیقاردقدن صکره قوهٔ موجوده‌نك ثلثانی صباحه قدر سلاح باشنده طوته‌رق عساکر

شاهانه‌یی نابحل اویخوسز براقوب ازعاج ایده‌رك صحت بدنلرینی اخلال ایله پك چوغنك خسته‌لنمسنه دخی بادی اولدیغندن مومی الیهك شو اطوار ومشواری نتیجه استخدامنه مانع اولوب منسوب اولدیغی دردنجی اردوده استخدام اولنمق اوزره درسعادته عزیمته رخصت ویرلمشدر

کوکبانه سوق اولنان مفرزه‌نك صنعادن حرکت ایلدیکی سنهٔ مذکوره شهرمایسنك اون یدنجی کونی • فقیر • دخی صنفور موقع عسکریسی قوماندانلغنه مأموراً ومفرزهٔ مذکوره‌یی متعاقباً صنفور جهتنه کوندرلمشدر

اشبو مأموریت عاجزانه‌م ایسه مومی الیه احمد مخلص پاشانك درسعادته عزیمتنه دائر مقام سامئ حضرت سپهسالاری‌یه اوله‌رق حامل اولدیغم تحریرات مشیری‌یی پاشای مومی الیهه ویرمك و برمدت ظرفنده فرقه‌نك التی ایلق ذخیره‌سنی باجلدن نقل ایله صنفور انبارینه ادخار ایتدرمك و بوندن‌صکره موقع مذکورده بولنان بر بچق طابوردن برطابوری بالاستصحاب جبل ریمه‌یه چیقوب اورالری ضبط ایله اهالیسنی تحت استیمانه المق ایدی

صنعادن‌حرکت‌عاجزانه‌مك اوچنجی وشهر مذکورك یکرمنجی جمعه کونی صنفوره مواصلت اولنمشدر • پاشای مومی الیه ایله ملاقات اولنه‌رق وکیفیت مأموریت عاجزانه‌م کندولرینه افاده اولندقدن صکره تحریرات مذکوره اعطا اولندی • و پاشای‌مومی‌الیه دخی همان اولکون حدیده‌یه متوجهاً عزیمت ایتدیلر

• فقیر • صنفوره مواصلتمله برابر اولدن استیمان ایتمش اولان اطراف

قبائل مشایخنی لاجل الجلب ورقه‌لر یازدیغمدن جمله سی کلمشلردر • مشایخ مرقومه‌نك ورودلرنده کرك بالذات کندولرندن • وکرك بربرلری علیهندن خفیاً تحقیق ایده‌رك قرین صحت اولدیغی حالده قبائل مذکوره‌ده نقدر دوه موجود بولندیغنك استاتستیقنی یاپوب اهالینك دوه‌لری ازلمامك وکندولرینه‌ده چالشمق اوزره مناوبه اصولیله موجود دوه‌یه کوره کونده قاچ دوه باجله ایندیریله‌رك تحمیل اولنمق لازمکله‌جکی و بومقداردوه‌نك هرقبیله موجودینه نسبتاً قبیله‌لردن نقدر دوه و یرلمك ایجاب ایده‌جکی حساب ایدیلوب هرقبیله‌نك نه کونلرنده نقدر دوه باجله ایندیره‌جکلرینی مبین اللرینه ورقه‌لر ویرلمشدر

چونکه بوندن اول صنغوره اك یقین قبیله‌لر قنغیسی ایسه دوه‌لر یالکز اوقبیله‌لردن جلب ایله استکرا اولنمش وبوایش ایسه هم اهالینك تجارتنه سکته ویرمش وهمده دوه‌لری ازیله‌رك تلف اولمش اولدیغندن قبائل مذکوره مشایخ واهالیسی ترتیبات مذکوره‌دن پك ممنونیت ایدرك جمله سی متشکراً تخصیص اولنان کونلرده حصه‌لرینه اصابت ایدن دوه‌لری باجل انبارندن تحمیل ایدوب صنغوره نقل ایلمشلردر

اصحاب رشد وفطانتدن اولوب پك قدیمدنبرو حدیده متصرفلکی دائره‌سنده قائممقاملق مأموریتلرنده استخدام اولنه کلمکده بولنان سلیمان بك اوجله جبل حراز قائممقاملغی نصب وتعیین اولندیغی جهتله بوارالق مرمومی الیه جبل مذکورده قائممقام بولنمش ومذکور حراز قضاسی داخلنده واقع وادئ حار قبائلی اهالیسی دوه‌جی اولدیغندن بونلرك دوه‌لری دیکر قبائله نسبتاً زیاده ایدوککندن بونلردن دخی دفعهٔ اولیده یوز اللی ودفعهٔ ثانیه‌ده یوز رأس دوه‌نك باجله سوقیله مذکور دوه‌لر بالتحمیل یوکلرینی صنغوره ایصال ایتدکدنصکره مذکور قبیله‌لردن

دخی مناوبه اصولنه رعایتاً هفتده‌اللی رأس دوه‌نك باجله سوق وارسالی قائممقام موهی الیهه یازیله‌رق بوبابده بالمخابره صورت مشروحه‌ده ایشه قرار ویریله‌رك مذکور دوه‌لر میرموالیه طرفندن باجله سوق وارسال اولنمشدر

صنعانك فتحندن صکره برطرفدن قضالر ناحیه‌لر تشکیل اولنمقده اولدیغی کبی اموال میریه دخی تحصیل ایدلمکده بولندیغندن دفتردار افندیله معیتی بولنان دیکر ولایت مأمورلرینك حدیده‌دن مرکز ولایت اولان صنعایه عزیمتلری لازمکلدیکندن صنفوره مواصلت عاجزانه‌مك اوچنجی بازارکونی دفتردار افندی حضرتلری بالجمله معیت مأمورلریله صنعایه متعازماً صنفوره کلدیلر

مشیر پاشا حضرتلرینه احسان حضرت شاهانه بیوریلان برنجی رتبه‌دن مرصع نشان عالیٔ عثمانی وعساکر شاهانه‌یه اولان التفات جهاندرجات شهنشاهی یاور حرب جناب شهریاری قائممقام سلیمان بك ایله ورود ایتدیکندن میر مومی الیه دخی دفتردار مشارالیه ایله برابر اولدیغی حالده صنعایه عزیمت ایتمشدر

• فقیر • سالف الذکر ترتیبات اوزره باجلدن ارزاق نقلنه بدأ ومباشرت ایده‌رك صنفوره وصول عاجزانه‌مك یدنجی کونی فرقه‌نك التی ایلق اداره‌سنه کافی ارزاق وذخایر جلب وادخار ایلدیکم کبی کوکبان محاصره‌سنك ظهورندنناشی ایجاب ایدن کله ومهمات ناریه دخی حدیده‌دن جلب ایله صنعایه ارسال اولنمشدر

جبل ریمه‌نك فتح وضبط اولندیغی

(ریمه) طاغی حدیده‌نك جهت شرقیه‌سنده اولوب الك قریب نقطه‌سی

حدیده‌یه تخمینـاً اون بش یکرمی واك بعیـد نقطه‌سی اوتوز بش قرق ساعت بعد مسـافه‌ده‌در ٭ مذکور جبل زیعه عنده بولنـان طاغلرك الك بیوکی اوله‌رق بلاد (موسطه) وبلاد (جبی) وبلاد (جعفریه) وبلاد (سلفیه)ناملریله درت عدد بیوك اقسامه منقسم بولنمشدر

اقسام مذکوره‌دن بلاد موسطه (ضبیبی) و (بکال) و (مسـور) و (ضباره) و (طلیلی) و (معازم) و (مخلاف) و (حور) ناملریله سکز شعبه‌دن وبهر شعـبه ایله حاوی اولدیغی قبائلك کافه‌سی ٭ التمش ایکی ٭ عدد قبیله‌دن عبارتدر

وینه اقسام مذکوره‌دن بلاد جبی قسمی دخی (مطرح) و (حضم) و (بدج) و (حداده) و (بلاد طعام) (وتبکاریر) ناملریله سکز شعبه‌دن وبهر شعبه ایله شامل اولدیغی قبائلك کافه‌سی ٭ اوتوز درت ٭ عدد قبیله‌دن عبارتدر

وینه اقسـام مذکوره‌دن بلاد جعفریه قسمی (بنی واقـد) و (عزلت یمانیه) و (بنی احمد) و (بنی جدیع) ناملریله درت شعبه‌دن وبهر شعبه ایله محتوی اولدیغی قبـائلك کافه‌سی ٭ یکرمی اوچ ٭ عدد قبیله‌دن عبارتدر

وینه اقسام مذکوره‌دن بلاد سلفیه قسمی (بنی واحدی) و (بنی نقیع) و (بنی عسـکری) و (بنی قرضـی) و (بنی عبـدی) و (نوبه) و (حمیر) و (جرادی) و (اسلاف) و (عرامیه) و (بنی قشیب) و (عیال اسـد ویغعان) و (بلاد کحله) ناملریله اون ایکی شـعبه‌دن

وبهر شعبه ایله حاوی اولدیغی قبائلك كافه‌سی • اوتوز درت • قبیله دن عبارتدر

جبل مذكورك شامل اولدیغی قبائلك جمله‌سی بروجه مشروح • یوز اللی اوچ • عدد قبیله واشبو جملهٔ قبائل تخمیناً طقوز یوز پاره‌دن متجاوز قریه وكافهٔ قرا دخی • اون بش بیكی • متجاوز خانه‌دن عبارت بولنمشدر

ایشته بو طاغك رئیس وحاكمی (سید یحیی) اسمنده برآدم اولوب مرقوم وسائر مشایخ معسكر همایونه كلمامش وامثالی قبائل شیخلری كبی عرض مطاوعتله امان ورقه‌سی المامش ایسه‌لرده اظهار مخاصمته دخی ابتدار ایتمامش اولدقلرندن كندولره برشی دینلیوب انجق بونلرك معسكر همایونه كلمالرندن مقصد نه اولدیغی اره‌صره طرف مشیریدن صوردیرلمش ووظیفهٔ اسلامیت وانسانیته مترتب اولدیغی اوزره كندولره اقتضا ایدن نصیح وپند تبلیغ وافهام قلنمشیدی

بونلردن وخصوصیله سید یحیادن النان جوابلرده كاه قریباً كله‌جكی وكاهدخی جبل حراز ایشلری ومؤخراً صنعا غائله‌سی بتسونده اولوقت كلك اوزره بولنلدیغی بیلدیرلدیكندن وعون عنایت جناب باری ایله‌شو ایشلرك مجموعی اینهٔ تیسرده جلوه‌گر ظهور اولدیغندن ومراد مراحم اعتیاد جناب ظل اللهی تخریب بلاد وسفك دماء اولمدیغندن مرقومه مراوعه سیدی (محمد عبدالباری) افندی حضرتلری وساطتی ایله دخی نصایح لازمه تفهیم ایدلدیكی حالده مشارالیه‌ده كندوسی مطیع ومنقادایسه‌ده حیوانه بنمكده ویوله كتمكده معذور اولدیغی بسط ایله بنه كلمامشدر

مرقوم هر نقدر صورتده مطیع ومنقاد كورنمكده ایسه‌ده اوزرینه

عسکر سوق اولنمیوبده یالکز نصایح ایله دائرهٔ اطاعته دعوت اولنمسی وخصوصیله حدیده‌نك یانی باشنده بولنان بویله بر جسیم محل ضبط اولنمیه‌رق کچیلی ویرلمسی کرك مرقوم وکرك مشایخ سائره ضعفیته حمل ایده‌رك عساکر شاهانه‌نك ارتق اورایه کلمیه‌جکلرینه ومذکور مملکتلر الی آخره حالیله کندو اللرنده قاله‌جغنه ذاهب اوله‌رق سالف الذکر لیت ولعل ایله وقت کچورمکده ایدیلر ٭ حالبوکه عربلرك ذهابی کبی اولمیوب صنعانك فتحندن اول جبل زیمه نقطه‌سنك هیچ اهمیتی اولمدیغندن جبل مذکورك فتح وضبطی صنعانك فتحندن صکره‌یه تعلیق اولنمشدر ٭ بو ارالق سید یحیی وسائر مشایخ ایله اولان مخابرات دخی محضا چکونکی احواللرندن عبارت اولوب یوخسه سیرتده اولان غلو وفسادلری معلوم ایدی

٭ فقیر ٭ صنفورجه اولان ارزاق ومهمات ایشلرینی بروجه محرر یولنه قویدقدن صکره احتیاط بشنجی الایك محل مذکورده بولنان اوچنجی طابورینك اغیر ستمه‌لی وضعیفلری بالتفریق صاغلمعه‌لرندن بلوکلرك موجودلری بربری اوزرینه مع مکاریجی و پراکنده اون طقوزر دیزیدن ترتیب اولنه‌رق اوچیوز موجودله وبرقطعه وتیوورت طوبی ویوز یکرمی آتم کله وعسکرك اوزرنده اولان اوز دسته جبخانه‌دن غیری اون الی صندق جبخانه واون بشکونلك بکسماتدن بشقه هیچ براغرلق الغیوب سبکبار اوله‌رق وطابور مذکور صولقول اغاسی حسین افندی‌یی بالاستصحاب بیکباشیلری رضا افندی ایسه ذاتاً حدیده‌ده اداره معیتنده اسکله مأموری اولوب صاغقول اغاسی توفیق افندی دخی صنفور محافظه‌سنه ترك اولنه‌رق صنفوره مواصلت عاجزانه‌مك سکزنجی جمعه کونی اخشام ساعت بربچقده حرکت اولنمشدر

جبل مذکورك اك مهم نقطه‌سی وازمنهٔ قدیمه‌ده یمن اوزرنده اولان

حكومت عثمانيه زماننده دخی حکومت مقری بولنان (جبی) اولوب واشبو
جبی نام محـل ایسـه الك كسدرمه بولنان سوق الاحد یولندن صنفوره
اون ایکی سـاعت مسافه بعدیتده بولنمشدر • فقط صنفوردن حرکتله
(کادیه) نام محله قدر اوچ ساعتلك مسافه‌سی اووا وعارضه سز زمین
ایسه ده محل مذکوردن صکره ایکی ساعت امتداد ایدر وایکی جانبی جبال
شاهقه ایله محاط زمینی عارضه‌لی بر دره جك ومذکور دره‌نك منتهای
نقطه‌سنده جبل ریمه‌نك جبی قسمی عقبه‌سی بدأ ایدر اشبو عقبه (بنی
ناهت) قبیله‌سی ایچندن کچر وعقبه دیبندن جبی نقطه‌سنه انجق سکز
ساعتده چیقیله‌بیلور غایت صعب ومنیع بر یولدر

مذکور طاغه حرباً چیقلق لازم کلسه طاغك جسامتی وحاوی اولدیغی
نفوسك کثرتی مناسبتیله اون بیکه قریب سلاح انداز وغوغایه کیدر آدم
چیقه‌بیله‌جکیله برابر عقبه‌لر دشمن طرفندن طوتیلمش اولسـه دکل بویله
اوچیوز موجودله بر طـابور انجق تام موجودلی درت بش طابورله
وبرچوق تلفات ویریله‌رك نقطهٔ مطلوبه‌نك طوتیلمسی ممکن اوله‌بیلور بوکا
بناء جبی نقطه‌سنك ضبط اولنه‌رق طوتیلمسی محضا دسیسهٔ حربیه اجراسنه
متوقف اولدیغندن • فقیر • صنفورده بولندیغم سـکز کون ظرفنده
جبل مذکورك صنفور جهتنه دوشن اصدارلرندن واتکلرندن سکز اون
قبیله‌دن زیاده قبائلك شیخلرینی کاغدلر یازه‌ق جلب ایله استیمان ایتدیرمش
ایدم • کرك بونلردن وکرك صنفور قبائلی مشایخ واهالیسندن جبل ریمه
احوالندن زمین وزمان ایله پك چوق معلومات الدم • بو شیخلر واهالی
ایچنده الك صادق وایشه یرایه‌جق یعنی عسکرك دلالت خدمت معتنابهاسنی
صداقتله ایفا ایده‌بیله‌جك مارالذکر عقبه دیبنه کیدن دره‌نك کیدیلور
وتماماً عقبه‌یه صاپیلور ایکن صاغ طرفنده کائن طاغده واقع (درهان)
قبیله‌سی شیخی (عبدالله یحیی ضلع) نام کیمسه‌یی بولدم

بروجه محرر صنفوردن هیچ کیمسه طویمیه‌رق خفیاً حرکتله اولکیجه (کادیه) نقطه‌سنه مواصلت وجمعه کونی اوراده اقامت اولنمشدر ٭ ودره‌یه صاپه‌جق محل ایسه مذکور کادیه‌در ٭ محل مذکورك اطرافی صنفور قبائلیله ریعه‌نك سالف‌الذکر صکره‌دن استیمان ایدن قبائلی بولنمشدر ٭ محل مذکوره کلدکدن صکره حرکت ارتق اختفا اولنه‌میه‌جغندن مجرد کیفیت حرکت جبل ریعه اوزرینه اولدیغی بیلدیرلمامك ایچون اطراف قبائل کشت وکذار اولنمق مقصدیله کادیه‌یه کلندیکی جهتله قبائل مذکوره شیخلری کادیه‌یه کلیوب هرکس کندو قبیله‌سنده بولنمسی وعساکر شاهانه هر قبیله‌یه کلدکجه اوراده استقبال ایلمری قبائل مذکوره شیخلرینه یازلدیغی کبی سالف‌الذکر درهان قبیله‌سی شیخی عبداللهه دخی اومآلده یازلمش ایسه‌ده شوقدرکه صباحلین شافعی وقتنده عقبه‌یه صاپه‌جق دره‌نك بری طرفنده بولنان قیونك یاننده بکلمسی علاوه اولنه‌رق یازلمشدر ٭ اشبو اوراق قبائل مذکوره‌یه کیدنجه جمله‌سی اوراری دور اولنه‌جق دیو مشایخ محلارنده منتظر اولمشلر وحتی عساکر شاهانه‌یه قیون وسائره کبی شیلر تدارك واحضارینه قالقشمشلردر

یوم مذکورده اوراجقده اقامتله وکیجه ساعت سکزه قدر عساکر شاهانه‌یه اویخو کسدیریلوب وتماماً ساعت طقوزده محل مذکوردن حرکت وشفق ایله برابر مارالذکر قیونك باشینه مواصلت اولنمش وشیخ عبداه دخی طاغدن طوغری ایکده بولنمش اولدیغندن موله ویراسیله برابر مرقومله ملاقی اولنمشدر

اشبو حرکتك جبل اوزرینه اولدیغی وکندوسنك دلالت ایده‌جکی مرقوم عبداللهه محل مذکورده خبر ویرلدیکندن مرقوم دخی سمعاً وطاعه دیوب همان محل مذکوردن حرکتله صباح ساعت ایکی راده‌زنده عقبه‌نك

التينه وارلديغندن ایجاب ایدن نقطه‌لر طوتیله‌رق عقبه‌یه چیقلمغه مباشرت اولنمشدر ٭ عقبه‌نك یولی ایسه غایت بوزوق وصعب اولدیغندن اثنای مروردە طوب وجبخانه و بکسمات یوکلرینك چیقارلمسی زیاده تعب وکسل ویره‌رك عساکر شاهانه‌یه برخیلی یورغونلق طاری اولمشدر ٭ بو حال ایله زیاده غیرت اولنوب چیقلمقده اولان برنجی عقبه‌نك اوزرنده وصرب بر نقطه‌ده عقبه‌یی مدافعه ایدر وقتیله بنا اولنمش اولان برجه بنی ناهت قبیله‌سی اهالیسی تجمع ایتدکاری کورلدی ٭ عساکر شاهانه ایسه برجك نهایت اوچیوز خطوه قدر التینه تقرب ایتدکارندن مذکور برجك دوکیله بیلمسی ممکن اولان بر نقطه‌یه طوب ایندیریله‌رك حربه حاضرلنیلمش ایسه‌ده جمعیت مذکوره طرفندن آتش اولنمدیغی کبی ایچلرنده بولنان متنفذاندن یدی سکز کیمسه کله‌رك عرض استیمان ایتدیلر ٭ بونك اوزرینه یوله دوام اولنه‌رق همان مذکور برج طوتیلمش واوراجقده تجمع ایتمش اولان بشیوز قدر اهالی وایلرو کلان متنفذانه معامله‌ٔ نوازشکارانه ابراز اولندقدن صکره برجك تخلیه اولنمسی تکلیف اولنمشدر

مذکور برجك بولندیغی نقطه صنفور ایله خط مخابره‌نك محافظه‌و عقبه‌نك مدافعه‌سیچون الك مهم بر نقطه اولدیغی کبی صویی دخی اولدیغندن تخلیه ایتدیریله‌رك کزیده چاوشلردن برچاوش ایله بر اونباشی واون نفر وایجابی قدر جبخانه‌ویکرمی کونلك ارزاق ترك اولنه‌رق ینه یوله دوام ایدلمشدر

مذکور برجه قدر دوام ایدن عقبه الك صعب وبرنجی اولوب اندن صکره ینه برطاقم متسلسل طاغلر وعقبه‌لر اولدیغندن عساکر شاهانه‌یه ایسه طاری اولان تعب وکسلدن قوهٔ موجوده‌نك جمله سیله جبی نقطه‌سنی طوتمق ممکن اوله‌میوب وشاید اوزون اوزون موله ویریله‌رك عساکر شاهانه تمامیله دکلندیرلمك لازم کلسه عربان جبی نقطه‌سنه جمع وتحشد

ایله عسکردن اول طوته‌جقلرندن نقطهٔ مذکوره بالاخره حرباً ضبط اولنمق ایجاب ایده‌جکی کبی پك چوق تلفات دخی ویریله‌جکی بدیهی اولدیغندن جبی‌یه اوچ ساعت کلور برمحلده عساکرك ومکاریلرك ارقه‌سنی الوب برابر کلمك اوزره قول اغاسی حسین افندی ترك اولنوب دهاپوله‌طیانه‌بیلان افراددن نهایت‌قرق‌قدر موجودی ٭ فقیر ٭ بالاستصحاب وسیرسرعتله جبی‌یه کتدیکمدن جبی شیخی (احمدابن احمد) عساکرشاهانه‌نك کلدیکنی خبر الوب همان یوله چیقارق اثنای راهده ملاقات اولنمشدر ٭ مرقومك فکری عساکر شاهانه‌نك اولکیجه جبی‌یه کیرمیوب صباحلین کیرملری اولدیغندن بوبابده پك چوق سوزلر سویلیه‌رك عوق وتأخیر ایتمکه اوغراشمش ایسه‌ده طرف عاجزانه‌مدن مناسب جوابلر ایله هم برطرفدن مرقومك سرد ایلدیکی فکرلری رد اولنمقده وهمده برطرفدن یوله دوام ایدلمکده ایدی ٭ اولکون یعنی بازار کونی نهایت اخشام ساعت اون ایکی راده‌لرنده غروبله برابر جبی نقطه‌سی قرق موجودله طوتیلمشدر ٭ وشیخ مرقوم دخی اولکیجه برطرفه صالیویرلیه‌رك بر دسیسه ایله نزد عاجزیده توقیف ایدلمشدر ٭ اولکیجه عسکرك جبی‌یه چیقمامالریچون مرقومك اولان اصرار والحاحی اولکیجه تیزالدن طوپلیه‌بیلدیکی حشرات ایله فرداسی کون مقابله ایتمك ایچون ایسه‌ده علی‌الغفله باصیلدیغندن شو امنیه‌سنه اولکون موفق اوله‌مامشدر

٭ فقیرك ٭ قرق موجودله آیریله‌رق جبی‌یه چیقدیغم یول برطاقم اوچورملی تپه‌لردن عبارت کسدرمه یول اولوب مکاری یولی دخی بشقه والت طرفدن طولاشه‌رق جبی طاغنك اوزرینه چیقار ایسه‌ده کیجه زیاده قرانلق اولدیغندن مذکور یولدنده کچلمك قابل اوله‌میه‌جغندن مومی الیه حسین افندی کیجه ساعت ایکی راده‌لرنده جبینك التینه مواصلت ایتمشدر ٭ مومی الیهك اولکیجه اوراده یاتمسی وشفقله برابر مذکور یولدن چیقمسی

شوقدر که یالکز طوپی کوندرمسی اخبار اولندیغندن کیجه انجق ساعت اوچده برمقدار دها عسکرله طوپك شامل اولدیغی پارچه‌لری بشقه بشقه عسکر واسطه‌سیله یوقاری النوب ایجاب ایدن محلره قره‌غوللر وضع وترتیب اولنمشدر

اول کیجه اچیقده بوحال ایله وقت کچورلدکدن وفرداسی کون علی الصباح عساکر متباقیه ایله مکاریلر دخی یوقاری چیقارلدقدن صکره موقعجه لازمکلان ترتیبه تشبث اولنمشدر • شویله که جبی دینلان محل دیکر جبالك سلسله‌لرندن جهت غرب شمالی‌یه طوغری چیقمش واوچ طرفی کسیك واوچورم اولوب برطاقم وادیلره منتهی اولمش وسطح دریادن ارتفاعی ایکبیك متره‌دن زیاده بولنمش برطاغ اوله‌رق مذکور طاغك ذروه‌سی سطحی طولاً بیك بشیوز متره قدر وعرضاً بعض محلی یوز وبعض محلی اللی متره کلور واوزرنده اون قدر خانه‌یی شامل برقریه وابنیهٔ میریه انقاضیله اوچ عدد کبیر حوض وبراوفاق مسجد اولوب اشبو نقطه عندالعرب جبل ریمه‌نك باشی والك معتنا یری عد اولندیغی کبی قنغی طرفدن بومحل اوزرینه هجوم لازم کلسه هرجهته مدافعه‌یه الویرر بر محل بولنمشدر • مذکور مسجدك ایچروسی جبخانه وطیشاروسی انبار اتخاذ اولنه‌رق وعساکر شاهانه آچیقده ایجاب ایدن محلاره اقامت ایتدیریله‌رك ومکاریلر دخی اولکون دکلندیریله‌رك فرداسی کون صنفوردن ایجاب ایدن چادر وارزاق وجبخانه کتورمك اوزره مستحفظله برابر همان صنفوره کوندریله‌رك چادرلر وارزاق وجبخانه کلدکدن صکره محل مذکور اصولی وجهله برموقع عسکری طرزینه قونمشدر • بوندن صکره مکاریلر ایاب وذهاب ایتدکجه عقبه یوللری دخی تسویه اولنوب سکز کون ظرفنده قوهٔ موجوده‌نك ایکی ایلق ارزاقیله ایجابی قدر جبخانه‌سی جلب ایدلمشدر

قوهٔ موجوده نقطهٔ مذکوره‌ده تدافعی حالنده بولنمق ایچون کافی ایسه‌ده

جبل ريمه نك وسعت وجسامتى جهتيله تجاوزى حركته كفايت ايده جكى وصنفورده اولان موجود ايسه انجق اورانك محافظه سنه الويره جكى جهتله ايلروده تجاوزى حركت اولنمق لازم كلديكى حالده ذها قوته احتياج اولديغى و جبى نقطه سنك طوتيلديغى مقام مشيريته عرض اولنمشيدى ٭ بونك اوزرينه بشنجى الايك جبل حرازده بولنان برنجى طابورندن بهر بلوكك موجودى اليشردن عبارت اولمق اوزره اوچ بلوك عسكر دها طابور مذكور صولقول اغاسى ايوب افندى قومانداسيله كوندرلديكندن مذكور بلوكارده شهر حزيرانك التنجى صالى وجبى يه مواصلت اولنديغنك طقوزنجى كونى جبى يه كلديلر .

محل مذكور وجه مشروح اوزره طوتيلدقدن صكره سالف الذكر ريمه‌ده حاكم اولوب ومسكن ومأواسى بلاد جعفريه‌ده اوله‌رق اوراده اقامت ايدن (سيد يحيا) يه صورت دوستلقده وملتفت يولده كاغدلر يازيله‌رق مخابرات جريان ايتمكده وكوريشيلك ايچون دعوت ايدلمكده بولنيلمش ايسه‌ده ويرديكى جوابلرك جمله سى مالايعنى وبرطاقم سفسطه‌دن عبارت ايدى ٭ وبر طرفدنده اطراف قبائل مشايخى طاقم طاقم كلوب عرض استيمان ايله ورقه‌لر الوب كيدرلر ايسه‌ده بونلردن (بنى بالضيف) شيخى محمد ابن على وبلاد (كسمه) شيخى احمد ابن يوسف محجر استيمان ايتدكدن صكره قبيله‌لرينه كيتميوب نزد عاجزيده قالديلر ٭ وقلاغوزلق خدمتيله كتوريلوبده ذاتاً برابر بولنان شيخ عبداه بن يحيا واسطه‌سيله وديكر طرفدن الده ايدلمش اولان جاسوسلر معرفتلريله كرك استيمان ايدن قبائل شيخلرينك وكرك سيد يحيانك (وحورى) قبيله سنك سابق شيخى اولوبده اول ارالق يالكزجه استيمان ايدرك جبى شيخى احمدك خانه سنده اقامت ايدن عبدالرحمن ابن جنيدكه‌ر بر حاللرى تجسس وتحقيق قلنديغندن جمله سنك استيمانلرى ساخته اولوب سيد يحيانك تحريك وتشويقيله كافهٔ

قبائل رعمه اتفاق واتحاد ایدەرك علی الغفله جبی‌یی بصمق وعساکر شاهانه‌یی قیروب بتورمك ایچون حربه حاضرلنمقده اولدقلری کبی جبی شیخی احمد ایله مرقوم عبدالرحمن حوری دخی سید یحیا طرفندن قبائلی حربه دعوتجی واولبابده اولان کاغدلری ایصاله مأمور اولدقلری واشبو دستگاه شیطنتده نسج ایتدکلری دیبای مفسدت بازار ملعنتده رواج بولمقده اولدیغی تماماً وکاملاً خبر آلمشدر ❁ وبنی بالضیف شیخی محمد ابن علی ایله کسمه شیخی احمد محجرك قبیله‌لرینه کیتدکلری عربانك دماغلرنده اولان فساد سببیله کرك کندولری وکرك قبیله‌لری خلقی اتفاقلرینه داخل اولمیوب محضا عساکر شاهانه‌یه التجاء ایتمك ایچون قالدقلرینی خبر ویردیلر

جبی شیخی مرقوم احمد ایله عبدالرحمن حورینك غلو وفسادلری کرکی کبی معلوم اولوب وکندولری دخی الده ایسه‌لرده مرقوملر طوتیلوبده تحت توقیفه آلنمش اولسه عربانك حرکات شقاوتکارانه‌لری اولوقت بزجه طویلوب آکلاشلمش اوله‌جغندن عربانك متیقظانه حرکتلرینه بادی اوله‌جق بونلرك وعربانك هر بر حال وحرکتلرینه معلومات اولدیغی حالده تجاهل وتغافل صورتده کورینیله‌رك اثنای حربده جمله‌سنی بر دام خدعه ودسیسه‌یه دوشورمك مرقوملك توقیفلرندن دها مناسب اوله‌جغی ملاحظه‌سنه مبنی تحت توقیفه آلنمامشلردر

اشبو فساد ترشیسی قورلمقده اولسون مرقوم سید یحیی یادکاری مشیر پاشا حضرتلرینه ایکی نفر رسول مخصوص وساطتیله بر نیازنامه ویرابرنده بشیوز ریال هدیه کوندرەرك کندوسی دولت اسلامیه‌نك بر قولی وبولندیغی یرلر ممالك شاهانه‌لرینك جزئی اولدیغندن ظل ظلیل مرحمت دلیل جناب پادشاهیده مستظل وامین اولمسنی استدعا واسترحام

ایدر • بونك اوزرینه مراد معدلت اعتیاد جناب پادشاهی اوزره کندوسی طایع وصادق اولدقجه مال وجاننده امین اولدیغنه دائر کلان ادملرینه جانب مشیریدن ورقه‌لر اعطا وسید مومی الیهك مطیع وفرمانبر اولدیغی بین الناس بیلنمك ایچون بهمه حال معسکر همایونه کلمسی لزومی کوشلرینه القا وبرابرلرنده اولان هدیه‌لری ذاته عائد اوله‌رق قبول اولنمق قاعده‌نك خلافی اوله‌جغندن بودخی جبلك واردات عشریه سنهٔ مقابلهٔ بیت المال مسلمینه تسلیم وایفا اولنه‌رق وکندولرینه مناسب هدیه‌لر ویریله‌رك محللرینه اعاده وارجاع اولنمشدر

ایشته مرقوملر دها سید یحیانك یاننه واصل اولمزدن اول حربه طوتیشلمشدر • شویله که قبائلك ارتق کندولرینه چکی دوزن ویردکلری وپنجشنبه کیجه‌سی صباحه قارشو علی الغفله کاوب باصه جقلری وقنغی جهتدن کله جکلری اطرافیله وتمامیله صورت صحیحه وموثوقه‌ده اوله‌رق تحقیق اولنوب خبر النمشدر • حتی چهارشنبه کوننده‌ن مرقوم احمد ایله عبدالرحمن حوری هیچ کورنمدکلرندن بونلرك اختفا ایتملری دخی لیلهٔ مذکوره‌ده عربانك کله جکنه دال بولنمشیدی

عربانك باصغینه کلدیکی بیك ایکیوز سکسان سکز سنهٔ رومیه‌سی شهر حزیرانك سکزنجی پنجشنبه وجی‌یه کلندیکنك اون برنجی کیجه‌سی اولوب لیلهٔ مذکوره‌ده عربانك کله جکی واقتضا ایدن ترتیبات بالکز ضابطانه خبر ویریله‌رك اطراف نوبتجیلریله دوریه قوللرینك زیاده دقت وبصیرت اوزره بولنملری تنبیه اولنوب عسکر معتاد وجهله اویومش اولدیغی حالده نصف اللیلدن صکره غایت سسسز وصداسز قالدیریله‌رق بعض نقاط مهمه‌یه ایجابی قدر عسکر چیقارلمش وبشنجی الایك برنجی طابورندن اولان اوچ بلوکدن بشنجی بلوك دشمنك کله جکی جهتده

وتماميله مناسب بر نقطه یه پوصو قورلمش وبر جهته دخی قول اغاسی حسین افندی تعیین اولنمش وقول اغاسی ایوب افندی دخی دیکر ایکی بلوکله عصاتك كلمسی مأمول اولان یته بشقه بر جهته نظارت ایتمك وهمده پوصو یه احتیاط اولمق اوزره بر نقطه یه قونیلمش ودشمنك ورودینه انتظار اولنمشدر .

دشمن ایسه کندو حرکتلرندن صحیحاً عساکر شاهانه‌نك خبری یوق وهرکسی اویخوده ظن ایدرك تصرلمش اولدقلری واردو جهتندن کورنمیان وبر طاقم کسیك کسیك قایه عارضه‌لریله مستور بولنان یولدن بیچاره‌لر بی پروا وکمال سربستیله چیقارق شفق آتمق صره‌لرنده قورلمش اولان پوصونك اوزرینه بردن بره دشملریله برابر ایکنه‌لی تفنکلرك دانهٔ مرك نشانه‌سندن برخیلی تلفات براقدقلری کبی وبر خیلیسیده قاچق افکاریله کندولرینی قیالردن واوچورملردن آته‌رق دیار عدمه پویان اولدیلر . وبرفرقه‌سیدخی فراره شتاب ایله برموقع طوتمغه ابتدار ایتدیلر . بوارالق ایسه ارتق اورته‌لق اغردیغندن مذکور برنجی طابورك یدنجی بلوکی وپوصوده اولان بلوك واوچنجی طابورك سکزنجی بلوکی مومی الیه قول اغاسی ایوب افندی رفاقتیله دشمنی تعقیباً هجوم ایتدیریله‌رك وعساکر شاهانه‌نك شجیعانه اولان صولت واقتحاملرندن جمله سی پریشان وتارمار اولمش وجی یه اوندقیقه ایلروده هم جی یه حواله اولان وهمده صوینك بولندیغی یره ناظر بولنان تپه اوزرنده کائن ایکی عدد برجده ذاتاً صویی محافظه ایچون مستحفظلر وار ایسه‌ده محل مذکورده‌ده بر بلوك ابقا ایدیله‌رك عساکر شاهانه مظفراً عودت ایتمشدر . اشبو محاربه‌ده جانب دشمندن یوزه قریب مقتول وحدی معلوم اولمیان راده‌ده مجروح وقوعبولوب طرف عسکریدن بر شهید ایله ایکی یاره‌لی ظهوره کلمشدر .

عصات جبل ریمه‌نك هراقسامندن قول قول وطاقم طاقم بربرلرینی متعاقباً

كلدكلرندن يوم مذكورك فرداسى جمعه كونى دخى كلان طاقم بر كون اول پريشان اولان طاقله برلشوب وتكرار كندولرينه دوزن ويرمرك ذكر اولنان صو تپه سنده براغيلان بلوكك ازلغنى كوزه كسديرمرك زعملرنجه انلرى بولندقلرى برده افنا ايتمك قصديله ساعت يدى رادهلرنده دفعاتله هجومه جرأت ايتمشلر ايسه ده برشى ياپامدقلرندن شدتلى هجومى كيجه يه ترك ايتدكلرى اكلاشلمغله كيجه ساعت بش رادهلرنده مومى اليه قول اغاسى حسين افندى رفاقتيله برنجى طابورك التنجى بلوكى واوچنجى طابوردن كذلك مقدار وافى عسكر مذكور تپه يه سوق اولنمش ودشمن ليلهٔ مذكورهده ينه دفعاتله شدتلى هجوم كوسترمشلر ايسه ده دوچار انهزام اولهرق چكلمشلردر .

ذكر اولنان جمعه كونى صوتپه سى اوزرينه كلان طاقدن بشقه برقولده (حور) قبيله سى ايله اوجوار قبيله لريله برلشوب قبيلهٔ مذكوره ايچندن جبى يه چيقمق اوزره كلدكلرندن بونلرده برطرفدن جبى اوزرينه شدتلى مهاجمه واقتحامه بدأ ايتدكلرى صرهده جبى يه كلان يوللك عقبه لرى اوزرنده بولنان بنى ناهت قبيله سيله ديكر قبائل دخى تحشد ايدهرك اعلان مخاصمتله جبينك صول طرفندن اولان جبله طوغرى كلمكده اولدقلرندن يوم مذكورده دشمن وار قوتى بازويه ويرهرك هر طرفدن قول قول مهاجمه يه ابتدار ايتديلر • حورى قبيله سى طرفندن هجوم ايدن قوللك اوزرينه ايكى بلوك سوق اولنوب عساكر شاهانه طرفندن كوستريلان مقابله ومقاومت شديدهدن برچوق تلفات براغهرق مخذولا ومقهوراً رجعت ايتمشلردر • واوچنجى طابورك برنجى وايكنجى بلوكلرى دخى مذكور بنى ناهت قبيله سنك كلمكده اولديغى جبلك اوزرينه سوق اولنمش اولديغندن مذكور بلوكلر دشمندن اول جبل مذكورى طوتهرق مقابله يه بالابتدار عصات بورادهده تارمار

اولمشدر • و بو محاربه لرده عساکر شاهانه دن ایکی نفر یاره لی و ایکی نفر شهید وقوعبولمشدر

بنی ناهت قبیله سیله ینه اوجوارده دیکر قبائلدن تحشد ایدن برجم غفیر صنفور ایله اولان خط محاربه اوزرنده کائن ایکی عدد قریه یه تحصن ایتدکاری جهتله خط محاربه یی آچمق ایچون مذکور قریه لرك طوتیلسی لازمکلمکله مذکور جمعه کونی اخشام اوزری سالف الذکر طاغده اولان ایکی بلوك سوق اولنه رق عساکر شاهانه اولا برنجی قریه یه هجوم ایله عصاتی اورادن مقهوراً و مدمراً طرد و دفع ایتدکدنصکره فرداسی جمعه ایرتسی کونی علی الصباح ایکنجی قریه یه دخی هجوم ایله اوراسی دخی ضبط اولنوب برنجی عقبه باشنده بولنان برجه قدر کیدوب اولدن مذکور برجده اولان مستحفظ عساکر شاهانه ایله بعد الملاقات ینه قریهٔ مذکوره یه عودت ایتمشلر و یول اوزرنده بولنان عصاتی کاملاً دفع وازاله ایلمشلردر

امان ورقه لری الدرمش اولان سید یحیانك قبیله سی خلقیله بالتشویق صولك درجه ده اوله رق اطرافدن طوپلانیله بیلان برطاقم حشرات کثیره دخی مرقوم یحیانك انشته سی اولان (محمد زید حضمی) نام رجلکه رعه نك هم بهادرانندن و همده متنفذانندن اولوب کندوسی کبی دیکر اوچ نفر شیخی دخی اتفاقی التنه آله رق وجلب وجمع ایلدیکی حشراتله میدان حربده جمله " افنا اولوب دونمامك اوزره عهد و میثاق ایدرك اواصورتله مذکور جمعه ایرتسی کونی جی یه اوچ چاریك مسافه ده (باب ثلث) نام محله کله رك اولدن طاقم طاقم بوزیلوب بوزیلوبده کمال پریشانلق ایله اورادن رجعت ایدن قبائلی تشجیع ایتمك ایچون انلری کونا کونا شعرلرله لوم و تقبیح ایدرك وحشراتیله برچوق عرضه لر یاپدقدن

صکره کیجه سالف الذکر صوتپه سنده اولان بلوکاره هجوم ایتمك زعم باطلیله تپه نك التنده بولنسان درت بش خانه لی قریه یه کیرمش واوراده استحکام ومدافعه یرلری یاپمش ایسه لرده هجوم ایتمکی کوزلرینه الدیره میوب فرداسی کونه قدر توقفله محل مذکوردن بلوکلر اوزرینه قورشون اتمغه ابتدار ایتدکلرندن بونلرك نصیبی دخی ویرلمك لازمکلمکله ذکر اولنان بلوکلر علی الصباح همان خانه واستحکاملر اوزرینه هجوم ایتدیرلیه رك جمله سنی پریشان وبی نام ونشان ایتدیلر ٭ عصاتك یاره لیلرینك مقداری معلوم دکلسه ده براقدقلری یکرمی یی متجاوز خذله نك قفالری قوپارلدیغی کبی مرقوم محمد زید حضمی دخی قاسیغندن یاره لی اولدیغی حالده اثنای انهزامده قبیله سی خلقی معرفتیله قاچرلمش ایسه ده مؤخراً متأثراً دیار عدمه پویان اولمشدر ۰ واشبو محاربه ده دخی عساکر شاهانه دن بر شهید وایکی یاره لی وقوعبولمشدر

اشبو محاربات متوالیه پنجشنبه کونی صباحدن بدأ ایله بازار کونی صباحنه قدر اوچکون درت کیجه امتداد ایتمشدر ٭ عربان قنغی جهت ونقطه دن هجوم کوسترمش ایسه فنا حالده تلفات ویره رك بوزولوب پریشان اولدقلرندن آرتق غلبه وظفر قزانمقدن امیدلری بتون بتون کسیلوب جمله سی قبیله لرینه چکیلوب کتمشلردر ٭ وایام مذکوره ظرفنده تحشد ایدن عصاتك مقداری عربلرك قولنجه یدی بیکدن متجاوز ایمش فقط بزم کوروب تخمین ایتدیکمزه نظراً ایکی بیك ایله اوچبیك مقدارك آره سنده در ٭ عساکر شاهانه نك صف حربده اولان موجودی ایسه اوچیوزدن عبارتدر ٭ میدان کارزارده خاك وخون ایله غلطیده اولان رؤس منحوسه نك اکریسی بوندن اولری کرك مشیر پاشا حضرتلری طرفندن وکرك ٭ فقیر ٭ طرفندن امان ورقه سی الان مشایخك باشلری اولدیغی کورلدی

بشنجی الایك ایكنجی طابورینك بیكباشیسی حیدر بك باجل موقعنده بولنمسندن مومی الیهك صنفورده اولدن درت بلوكی اولوب باجلده اولان بلوكلردن برینك دها استصحابیله صنفور موقعنه كلمسی و بشنجی الایك اوچنجی طابورینك صنفورده بولنان صاغقول اغاسی توفیق افندی دخی طابورینك صنفورده اولان بالجمله پراكنده لرینی الەرق جبی یه چیقمسی خصوصلری عرض اولنمش اولمسندن مومی الیه حیدر بك صنفوره كلمش ایسەده توفیق افندی جبی یه هنوز كلەمامش ایدی • وشوارالق دخی حربك وقوعی وصنفور موقع عسكریسنه یومیه وقوعبولان محارباتدن معلومات ویرلك اوزره كوندریلان محرارتی حامل بولنان ساعیلر برطرفدن سوكوب كچه مدكلرندن عودت ایده مدكلری جهتله موقع مذكورده بولنان حیدر بك كیفیت حرب ووغادن ودشمنك هركون بوزلدقلرینی صنفور قبائلی مشایخلرندن محسن وحسن قابلی وحسن عبداه بوكری نام كسەلردن خبرالمقده اولدیغی حالده جمعه كونی یول اوزرنده اولان قریەلر ضبط اولنەرق خط محابره اچیلدقدن صكره وقوعات حربیەنك تفصیلاتی اولوقت هم صنفور موقع عسكریسنه وهمده مقام مشیریته بیلدیرلمشدر ایشته شو حرب ووغا اثناسنده بلاد (سلفیه) قسمی قبائلی عربانی موقعلرینك جبی یه بكرمی ساعت قدر مسافەده بولنمسی جهتله قبائل مذكورەدن تحشد ایدن عصات دخی صنفور موقع عسكریسنی باصمق ومحل مذكوردن صنعایه وجبی یه ایاب وذهاب ایدن قافلەلری اورمق ایچون حاضرلنەرق وحتی بعض بوغازلری دخی طوتمش اولدقلری مومی الیه حیدر بك طرفندن خبر النوب مشیر پاشا حضرتلرینه عرض اولندیغندن بشنجی الایك برنجی طابورینك بیكباشیسی اولوب دردنجی الایك ایكنجی طابوری بیكباشیسی وكالتی خدمتنده بولنان ابراهیم افندی قومانداسیله مذكور ایكنجی طابورك درت بلوكی صنعادن علی جناح الاستعجال صنفوره كوندرلمش اولدیغندن مذكوبلوركلر صنفوره كانجه قوه موجودەنك

ازديادي وجهيله مهاجمه ايدن عصاتك متمادياً دوچار انهزام اوله‌رق نهايت حربدن فراغتله محللرينه مخذولاً كتدكلري سلفيه‌ليلر طرفندن خبر آلنديغي جهتله ارتق عساكر شاهانه اوزرينه حركته جسارت ايده‌ميه‌رك طوپلاندقلري محللري ترك ايله يرلرينه عودت ايتمشلردر ❊ فقط شو ارالق مذكور سلفيه‌ليلر ديكرلري كبي بركره عساكر شاهانه‌نك قوهٔ قاهره‌سني كورمدكلرندن ينه جمله‌سي استيمان ايتميه‌رك بالاخره تربيه‌يه مستحق اولمشلردر

بروج مشروح محاربات واقعه ختامنك فرداسي بازار كوني صنفوردن قافله كلدي ويوللر بتون آچيلدي

هر نقدر بوصورتله حرب وجدال وقوعيله دشمن پريشان اولوب كتمش ايسه‌ده جبل ريمه‌جه هنوز نتيجهٔ مطلوبه استحصال اولنه‌مامشدر ❊ چونكه نتيجه‌نك استحصالي مجرد ريمه‌نك حاكمي اولان معهود سيد يحيانك مسكن ومأواسي اولان جعفريه اوزرينه حركتله مرقومي يا استيمان ايتديرمك وياخود استيمان ايتمديكي حالده قهر وتدمير ايتمكه موقوف اولديغندن قافله وصولنك فرداسي صالي كوني قول اغاسي حسين افندينك جبي نقطه‌سنه تركيله قول اغاسي ايوب افندي‌يي وبهر بلوكك موجودي يكرمي بشر ديزيدن مرتب اولديغي حالده اوچ بلوك عساكر شاهانه‌يي ❊ فقير ❊ بالاستصحاب بغتةً وعلى الصباح يوله چيقمق اوزره ايكن مرقوم سيد يحيانك مراوعه سيدي محمد عبدالباري افندي حضرتلرينه التجا ايتمك اوزره فرار ايلديكي خبري احمد محجرك قبيله‌سي اهلندن اولوب يوم مذكورده كسمه‌دن كلان آدملردن خبر آلنديغندن حركت تأخير اولنمشدر

حالبوكه دها بازار ايرتسي كوننده‌ن بدأ ايله بالجمله اطراف قبائل مشايخيله

وكافهٔ قریه‌لر کتخدالری واختیارلری وسائر متنفذان اهالی کونا کونا اعتذار ایله عرض ندامت ایدرك وعادتلرنجه قلیجك التدهیم دیمکه علامت اولان (یره یاتوب بوینی اوزاتمق) احوالنی اجرا ایلیه‌رك حاصلی هر برلری یرلرده یوارلنه‌رق طاقم طاقم دخالت واستیمان ایتمکه کلمکده بولنمشلر وقبایح وجرایم واقعه‌لرینی عفو ایتدرمك یولنده انواع عهد ومیثاق ایتمشلردر • ارتق بوصورتله متشبث دامن امان اولملرینه قارشو عفو عمومی اوله‌رق کافه‌سنه امان ویریلوب بالجمله اهالی ذراعت وحراثت واسواق وبازاره آمد شد ایله تجارتلرینه بدأ ومباشرت ایلمشلردر • ومشایخ ومتنفذان اهالیدن بر خیلیسیده مشیر پاشا حضرتلرینه دخالت واستیمان ایتمك اوزره صنعایه قاچمشلردر

مرقوم سید یحیی ظاهرا کندوسنی مطیع ومنقاد کوستروب وقبائلك بو صورتله متجاسر عصیان اولملری دخی کندو باشی التندن اولمیوب مجرد مشایخك اختیار و اجبارلریله اولدیغنی وحتی حربك وقوعی کندوسی سید مشار الیه حضرتلرینك نزدینه کتدکدن صکره ایدوکنی بیلدیرر • وسید مشار الیهك نزدینه عزیمتی ایسه مجرد مشیر پاشا حضرتلرینه تقدیمه توسط ایتمسی نیاز واسترحام مقصدندن عبارت بولنمسندن مشار الیه واسطه‌سیله نزد حضرت مشیری‌یه کوندریله‌رك دامن عفو وامانه صارلمش ودخالت واستیمانی قبول بیوریله‌رق کندوسنه تلطیف اولنمشدر

کوکبان خارجنده وقوعبولان محاربه‌لر

کوکبان وقوعاتی • فقیر • جبل ریمه‌یه چیقدیغم صره‌لرده اولمش اولمسندن بوندن اول ثبت وصحیفهٔ سطور اولدیغی اوزره کوکبانك حضر

وتضييقيله اوغراشلمقده و بر طرفدنده موازی عملیات وانشاآتيله اشتغال اولنمقده ایکن معسکر همایونه صنعادن کلان مهمات وارزاق محمول مکاری قافله سنی اورمق نیت فاسده سیله کوکبانك اطراف واکناف قبائلندن بیك بشیوزی متجاوز خذله جمع وتحشد ایدرك صنعادن قافله نك چیقدیغی خبر الدقلرندن شهر مایسك یکرمی طقوزنجی کونی حبابه قریه سیله کوکبان انکلرندن بعض محلره تحصن ایتدکلری حالده قافله بیت عز عقبه سنك التنه ورودنده هر طرفدن هجوم ایلدکلری قومندان میرلوا ولی پاشا طرفندن خبر المسیله برابر ارکان حربیه قائممقامی رضا بك قومنداسی وبیکباشی راغب افندی رفاقتیله اوچ بلوك عساکر شاهانه وبر قطعه طوب ویکرمی نفر سواری ضبطیه سی سوق واعزام اولنه رق عساکر ملوکانه محل مذکوره واردیغنده ایجاب ایدن نقطه لر طوتیلوب عربان اوزرینه اجرا ایدیلان اتشده قافله یه تسلط ایدن کروه شقاوت انبوه کرفتار انهزام ایدیله رك قافله نك عقبه دن مرور وصعودنجه امنیت لازمه استحصال اولندقدن صکره دیکر جمعیتکاهلری اولان محله مومی الیه راغب افندی رفاقتی بلوکلرله غایت شدتلی صولت وهجوم کوستره رك عربانی بو محلده ده برباد وپریشان ایدرك برقاچ یوز تلفات براقدرمشلر وبونلردن یالکز سکسانی متجاوز کلسه المشلردر • بقیة السیوف اولان عصات فرار ایله وبر خیلی تعقیب اولندقدن وعصاتدن نام ونشانه قالمدقدن صکره عساکر شاهانه منصوراً ومظفراً اردوکاهه عودت ایتمشلردر • وعساکر شاهانه دن بر نفرك یله برونی قانه مامشدر

اشبو وقعه دن صکره وشهر حزیرانك اوچنجی جمعه ایرتسی کونی (حاشد مومر) و (العصیمات) و (بنی دواج) قبیله لریله وقبائل سائره دن مرکب بیك بشیوزه قریب خذلهٔ اعراب سید احمد ابن محمد ابن شرف الدینك سوق و امریله کوکبانده کائن

معسکر همایونی باصمق زعم فاسدیله عقد اجتماع ایلدکاری قوماندان مومی الیه میرلوا ولی پاشا طرفندن خبر آلنمسیله کوکبانك ایکی بچوق ساعت بعد مسافه سنده وجهت شمال غربیسنده واقع بیت صنعینك جوارنده (وبوغور) قریه سی اتصالنده منعقد جمعیت بانکبتلری اوزرینه قول اغاسی یونس افندی قومانداسیله علی الفور سوق اولنان برطابور عساکر شاهانه علی الغفله باصوب اولقدر اشقیایی آن واحدده پریشان ودرتیوزدن متجاوزی غلطیدهٔ خاك خذلان اولوب پك چوقده مجروحلری بولندیغی ویکرمی اوچ نفری حیاً طوتیلدیغی بقیه سی کندولرینی دره لره آته رق کریزان اولدقلری وحاشد قبائلنك نصفنه رئیس اولان (صالح ابن حیدر المعمری) مقتولین میاننده عازم دارالبوار اولوب وذکر اولنان حاشدك کبراسندن (ناشر ابن علی احمر) دخی اسرا میاننده حیاً اله کچدیکی حالده عساکر شاهانه مظفراً کوکبانه کلمشلردر • وعساکر شاهانه دن ایکی نفر شهید ایله سکز نفر مجروح وقوعبولمشدر

اسرای مرقومه فرداسی کون صنعایه کوندریلوب وصنعاده دخی سیر وتماشاسی ایچون بریکمش اولان خلقه قارشو برعبرت کوسترلمك اوزره صورت مطنطنه ده مخصوصاً استقبال ایچون چیقاریلان موسیقه وعساکر شاهانه ایله معاً صنعایه داخل اولمشلردر • ومرقوم ناشر اوته دنبرو مشیر پاشا حضرتلرینه عرض صداقت ایده کلدیکندن بوبابده مخابراتی شامل اوله رق طرف مشیریدن یازلمش اولان کاغدلر دخی مرقومك جیبنده چیقمشدر • واثنای معرکه ده صاغ قولی بازوسی دخی یاره لنمشدر

شوایکی محاربه ده دشمنك دوچار اولدیغی هزیمت وویردیکی تلفات اطراف قبائله بریوك عبرت مؤثره اولدیغندن ارتق فیمابعد معسکر همایون اوزرینه قیام وتسلط ایده مامشلردر

بو صره‌ده برطرفدن صنعا سنجاغنه تابع قضالر و ناحیه‌لر تشکیل اولنمقده اولدیغندن (انس) و (ذمار) و (یریم) و (عمران) قضالری تشکیل اولنمش و برطرفدنده مشیر پاشا حضرتلرینک تدبیری ثمره‌سیله تعزه طوغری (جبله) و (حجریه) و (اب) و (عدین) و (مخادر) و (عمار) و (قعطبه) نام محللردن استیمانه کلان مشایخ و متنفذاندن اخذه ایدلمش اولانلر واسطه و معرفتلریله محال مذکوره‌نك مجموعنده بك چوق حصنلره یرلو عساکر ضبطیه‌دن مستحفظلر قونیله‌رق وبرچوقلریده هدم و تخریب ایدلمشدر

ما‌الذکر جبل ریمه اهالیسی عموماً برمنوال محرر استیمان ایتدکدن صکره مقام ولایتدن ورود ایدن تعلیمات و ترتیبات اوزرینه جبل مذکور حدیده سنجاغنه الحاقاً یکیدن قضا تشکیل اولنه‌رق جبی قسمی قائممقاملق مقری اولدیغی و توابعی مرکزه الحاق ایدلدیکی حالده (موسطه) و (جعفریه) و (سلفیه) قسملری دخی بشقه بشقه ناحیه‌لره تقسیم اولنوب موسطه‌نك مدیرلك مقری (کسمه) و مدیر دخی احمد ابن یوسف محجر و نفس جعفریه دخی مدیرلك مقری اوله‌رق سید یحیی مدیر و سلفیه‌نك مقر مدیریتی دخی (سوق السبت) اولوب محمد ابن علی منتصر مدیر و قضا نائب و اعضالری و سائر مأمورلری دخی نصب و تعیین اولنوب اقتضا ایدن ضبطیه‌لر ترتیب و مدیریت مأمورلری تعیین اولنمشدر • و اشبو ناحیه‌لرك بالجمله قرا کتخدا و اختیارلری و مشایخ متنفذه جلب اولنه‌رق قریه‌لر ناحیه‌لره تقسیم و تفریق ایدیلوب مرجعلری بعدالتعیین ثبت دفتر ایدیله‌رك و مرقوملرك آرا و اتفاقلریله و یرکوی شخصی دخی طرح و تقسیم اولندقدن صکره بالجمله مأمورلر مقام ولایتدن ورود ایدن بیورلدی و تعلیماتلر و قضالرك دفترلری یدلرینه و یریله‌رك محل مقرلرینه سوق و اعزام اولنمشلردر

استطراد

برنجی جلدده تحریر و بیان اولندیغی اوزره سلیمانیه‌لی احمد پاشا یتمش
اوچ تاریخنده حدیده متصرفی بولندیغی آوانده جبل ریمه حاکمی
مرقوم سید یحیانك بیوك برادری متوفی سید علی اولوب مرقومدن جبل
ریمه‌یی ضبط اتمك ایچون ایکی طابور عساکر نظامیهٔ شاهانه و ایکی
بیکه قریب عساکر موظفه ایله جبل مذکور اوزرینه جبینك حدیده
جهتنده اولان وادیٔ ﴿ رباط ﴾ و ﴿ داری ﴾ اوزرینه حرکتله
﴿ بدج ﴾ و ﴿ بنی حدد ﴾ و ﴿ حور ﴾ قبیله‌لری ایچندن کچن عقبه‌دن
مرور و صعود اتمك مقصدیله محل مذکوره بالوصول اثنای راهده
وقوعبولان حرب و وغاده عربان طرفندن یوللر قطع اولنه‌رق حصر
وتضییق اولندقلری وصوسزلق وجبخانه‌سزلك و زاد وذخیره‌سزلکدن
طاری اولان پریشانیت نهایت رجعته مجبور ایتدیکندن عربان ایله
رهن تعاطی اولنه‌رق محال مذکوردن برخیلی تلفات و اقچه ویریله‌رك
مأیوسا عودت ایلدیکی روایت اولنور . واشبو وقوعاته سببیت ویرن
ماده ایسه اولوقت بولنان امرای عسکریه‌نك کوستردکلری رخاوت
و بطائت ایله برابر قاعدهٔ فن حربه توفیقا حرکت اولنمامق اولدیغی
اجرا ایلدکلری حرکاتدن اکلاشلمشدر . حتی دکل شو جبل ریمه حرکتی

﴿ حفاش ﴾ و ﴿ ملحان ﴾ و ﴿ راس ﴾ جبلرینك فتح وتسخیرنده ومؤخرا سكسان بر تاریخنده ﴿ عبس ﴾ و ﴿ بنی اسلم ﴾ قبیله لرینك تحت ادارهٔ حكومت سنیه یه النمسنده بیله پك چوق كوجلك چكامش وتلفات ویرلمش اولدیغنی روایت ایدرلر ایسه ده مشارالیه طینت اصلیه لرنده مركوز اولان كمال غیرت وهمت وحمیت سائقه سیله حدیده نك اطراف وانحاسنده بولنان بو مقوله محللری ضبط ایله هم توسیع دائرهٔ حكومت سنیه ایتمك وهمده تزیید واردات خزینه ایلمك ایچون جانسپارانه چبالدیغی وهر بر حركتده عادتا ایاغنه چاریق چكه رك عساكر شاهانه نك اوكنه دوشوب میدان كارزارده اوغراشدیغی معلوم ومسلم اولوب نه چاره كه فنون عسكریه وحركات حربیه ده مهارتی اولان امرای عسكریه دن حمیتلی بر آمرك مشارالیه رفاقتنده بولنه مدیغی كبی مشارالیهك بو صورتله اولان غیرت وحمیتی بعض طرفلرك انتریقه سنه طوقندیغندن رقابتلرینی موٴدی اولدی . و بو مثللو وقوعه گلان حركات عسكریه دن طولانی امرا وضابطان عسكریه یی دخی مشارالیهك علیهنه قیامه تشویق ایتمشلردر . حالبوكه مشارالیه غیرتی ثمره سیله ینه واردات خزینه یی تزیید ایده رك حدیده سنجاغنده مستخدم اوچ بیكه قریب عساكر موظفه ایله ایكی طابور عساكر شاهانه نك معاشات ومصارفات متنوعهٔ سائره سنی محلی حاصلاتیله اداره ایتدكدن صكره جده خزینه

سنه‌ده خيلدن خيلى اموال ميريه كوندرر ايدى • بونك تفصيلاتنى درج ايتمك وظيفه‌مزك خارجنده اولديغندن بر ينه صدده‌ده كيره‌لم شويله كه جبل ريمه اهاليسى اولوقت ايتدكلرى اهانتى بو دفعه‌ده ايتمك ايستمه مشلر ايسه‌ده قارشولرنده بولدقلرى غايت الغايه دون مرتبه‌ده اولان قوتدن سايهٔ سطوايهٔ جناب پادشاهيده پك بيوك جلادت كوره رك درجهٔ نهايه‌ده دوچار پريشان وخذلان اولوب اولكى ايتدكارينك سيئه‌سنى كورمشلردر

كوكبان وقوعاتى ارەسنده جبل ريمه‌نك دخى فتح وضبطنه بروجه محرر موفق اولنمش وسلفيه اوزرينه‌ده بر حركات عسكريه اجرا اولنه‌رق قوهٔ قاهرهٔ سلطنت سنيه محل مذكور عربانه‌ده كوسترلمك لازمكلمش ايسه‌ده كوكبان غائله‌سى ارەسنده بو وجهله اشتغال اولنمق جائز اولمديغندن جهت مذكوره‌يه اوله‌جق حركات عسكريه كوكبانك تسخيرندن صكره‌يه تعليق اولنمشدر

اقدمجه وقوعبولان عرض وانهاى مشيرى اوزرينه اوچنجى احتياط الايى ميرالايى موسى بكك عهده‌سنه ميرلوالق رتبه‌سى توجيه بيورلديغى وانك يرينه قائممقام نورى بكك ميرالاى انك يرينه دخى برنجى الايك ايكنجى طابورى بيكباشيسى احمد حلمى بكك قائممقام انك يرينه‌ده بشنجى الايك اوچنجى طابورينك صاغقول اغاسى توفيق افنديك بيكباشى نصب اولندقلرى امر عاليلرى كلمشدر

جبل ريمه قضاسى تشكيل اولنوب ناحيه‌لرجه مأمورلر نصب وتعيين

اولندقلرندن بر طرفدن امور ملکیه یه باقلمقده ایسه ده هنوز قائممقام نصب وتعیین اولنمامش اولمسی جهتله یااصالةً برقائممقام ویاخود وکالةً برذاتك مأمور وتعیین بیوریلەرق کوندرلمسی • فقیر • طرفندن اولجه مقام مشیریته عرض وانها اولندیغندن دردنجی احتیاط الاینك ایکنجی طابورینك بیکباشیسی احمد فیضی افندی جبل ریمه موقع عسکریسی قوماندانلغیله قضای مذکور قائممقاملغی وکالتنه تعیین اولنەرق وطابورینك بلوکلرندن اولوبده بوندن اول ذکری سبقت ایتدیکی اوزره بشنجی الایك برنجی بیکباشیسی ابراهیم افندی قوماندا سیله صنفورده بولنان درت بلوکی دخی بالاستصحاب سنهٔ مذکوره شهر تموزینك اون یدنجی بازار کونی جبی یه مواصلت ایتمشدر • حامل اولدیغی امرنامهٔ مشیری منطوقنجه • فقیر • صنعایه عودت ایتمك اوزره کرك مواد ملکیه یه وکرك عسکریه یه عائد اولان اوراق رسمیه افندیٔ مومی الیهه دور وتسلیم اولندیغی کبی موقعجه بعض معلومات دخی بیان وتفهیم اولنەرق اولدن بشنجی الایك برنجی طابورندن اولان اوچ بلوك عساکرشاهانه یی الوب افندیٔ مومی الیهك جبی یه مواصلتنك اوچنجی صالی کونی • فقیر • دخی جبیدن حرکتله صنعایه متوجهاً صنفوره عزیمت ومحل مذکورده برکون اقامتله مذکور برنجی طابورك بیکباشیسی ابراهیم افندی یی دخی الوب جبل حرازه چیقیلەرق بیکباشیٔ مومی الیه طابور نزدینه براغیلدقدن صکره اورادنده صنعایه کیدلمشدر

کوکبان محاصرەسنده بولنان معسکر همایون امر قوماندا سنه مأموراً مارالذکر میرلوا ولی پاشا کوکبانه کوندرلدکدن صکره میرالای موسی بك صنعا موقع عسکریسنه کلمش اولدیغندن امرقوماندا مومی الیه ولی پاشاده اولدیغی حالده موازی عملیات وانشا آتیله کیجه کوندز اشتغال اولنمقده بولنمشدر • وکوکبانه التی ساعت مسافەده کائن (طویله) شیخی یحیی

ابن حسن دخی استیمان ایدەرك تحت ادارەسندە بولنان طوبلە حصنلرینە موقتاً یرلو ضبطیەسی اقعاد ایتدیرلمشدر

برنجی الایك مساجددە بولنان اوچنجی طابوری دخی بیکباشیسی حسین افندی قومانداسیلە کوکبانە اتمشدر

بو اوراق مقام حضرت سر عسکری یاورلرندن قول اغاسی یوسف افندی تصویر همایونی حاملاً صنعایە کلمش والای ترتیبلە مراسم استقبالیە اجرا اولنمشدر • وذات سامی مشیری یە دخی برنجی رتبە دن احسان حضرت شاهانە یور یلان مجیدی نشان ذیشانی پوستە واسطەسیلە کلمشدر

موازی انشاسندن مقصد اصل خندغە تقرب اولنەرق عتیق منهدم کپری یرندن کپری آتوب کچمك ویاخود خندغك مناسب یری طولدیریلوب اورادن هجوم ایتمك اولوب شقیندن ابتدا خندغك مناسب محلنك طولدیرلمسی طرفی ترجیح وتقدیم اولندیغندن موازی خندغك کنارندە اولوجهلە تنسیب اولنمش اولان برنقطەیە کوتورلمش وبو نقطەدن مارالذکر منهدم کپری آیاغی انجق قرق مترە قدر اوزاقلقدە بولنمشدر

ایشتە خندغك طولدیرلمق شقی تصویب اولنمش اولمسندن بو مثللو عریض و عمیق خندقلرك اویلە طاشلە و طپراقلە طولدرلمسی ایسە زمانلرە محتاج اولوب شو ارالق لازم اولان دخی یالکز هجومە بر واسطۀ موقتە اولمق اوزرە اك اسهل طریق الدە بولنان تهی بکسمات و ارزاق چواللرینە صمان طولدیریلەرق و مذکور جواللر مملو اولدیغی حالدە اصلاتدیریلوب موازینك منتهی اولدیغی نقطەدن خندغە اتیلەرق هجومە واسطەومدار اولەجق قدر طولدیریلوب بر جغر یاپمق اولدیغندن و بو قدرجق جغرك ایکییك چوال طولدیریلوب آتیلمسیلە حاصل اولەجغی عند الکشف اکلاشلمش و مذکور موازیلر انشا اولندیغی صرەدە بر طرفندە چواللر صمان ایلە طولدیریلوب اصلاتدیرلمقدە بولنمش اولمسندن موازی

نقطهٔ مطلوبه‌یه کتورلمسیله برابر ایکی بیك چوال دخی بالاملا تهیئه و احضار اولندیغندن بر کیجه دشمن طویمقسزین اتیلمغه قرار ویرلمشدر

شویله که خندغك قعری مستوی ویاخود بر طاقم طبیعی قیالردن مشکل یارق وغار کبی عارضه‌لردن عبارت اولوب اولمدیغی بیلنه‌مدیکندن حتی بویله عارضه‌لی اولمیوبده مستوی اولمش اولسه بیله اویله قیو کبی بر محل اولمیوب طولاً ایکیوز وعمقاً اون سکز وعرضاً یکرمی متره کاور جسیم خندغك بر نقطه‌سی طولدیریله‌جغی جهتله یوقاریدن آتیلان چواللر آشاغی دوشنجه طاغیله‌جغندن شو چوال آتیلان نقطه‌نك التینه قدر خندغك ایچندن مقدار وافی عسکر کوندریلوب واشبو عسکر آشاغی اتیلان چواللری مهما امکن طاغیلمقدن وقایه استف ایتمك ایچون محل مذکورده بولندیریلور ایسه مطلوب حاصل اوله‌بیله‌جکی یوخسه مذکور چواللر اویله کیف ماتفق وعلی العمیا اتیلور ایسه یکده مطلوب حاصل اوله‌میه‌جغی دخی شبهه‌دن وارسته ایدی

ایشته ترتیبات مذکوره اوزره بر کیجه اخشامدن صکره غایت خفی وصداسز وشماته‌سز برنجی الایك برنجی طابورینك بر بلوکی یوز باشیسی اولان محمد بك قومانداسیله یاتقدن خندغه ایندیرلمش ویوقارودن دخی چواللرده شماته اولمیه‌رق اصول ایله آتیلمغه باشلنمش ونهایت کیجه ساعت یدی‌یه قدر آتیلمش وچواللر بتمش خندق طولمامش وبو صیره‌ده کیفیتدن دشمنك خبر الدیغی دخی اکلاشلمسیله مطلوبده حاصل اولمامشدر

﴿ محاکمه ﴾

﴿ شو چواللر اتیلدقدن صکره خندغك قعری شویله ایمش بویله

ایمش و بر بیوك مغاره وار ایمش چواللری یوتمش مش یوق عربلر خندغه اینه‌رك بر بر طاشیمشلر ایمش یوللو و دهاسائر کونا برچوق روایات مختلفه وار ایسه‌ده بو روایاتك جمله‌سیده بر علم واطلاع صحیح اوزرینه اولمیوب برطاقم سفسطه‌لردن عبارت بولنمشدر

بونك طوغریسی مومی الیه یوز باشی بك چواللرك اتیلدیکی محلك التینه قدر کتمکی کوزینه کسدیره مدی ٠ خندغك برطرفنه چکیلوب عسکریله اوراده یماندی قالدی ٠ دشمن دخی ایشدن خبر النجه عادتا چواللری هم یاقدی هم طاغتدی همده برخیلیسنی الدی

کندوسندن بر بیوك نتیجه استحصالی بکلنیلان وبلکه مظفریته واسطه تعیین اولنان ذاتلرك فوق العاده ودرجهٔ نهایه ده فداکار اولملری لابد ولازمدر ٠ وبو مثللو خدمات معتنابهایه انجق بو مرتبه مفرط شجیع وفداکار اولنلر مأمور ایدلملیدر

بوقدر مزاحم ومشاق ایله برابر تلفات و یریله‌رك مرتبهٔ وجوده کتوریلان ترتیباتدن تمام استفاده اولنه جغی وقت بالعکس محروم و مأیوس قالنمشدر

سالف الذکر موازی محل مذکوره کتوریله‌رك ایشدن نتیجه النه مدیغی کبی دشمنك دخی معلوماتی اولوب تکرار بو ترتیبك اجراسی قابل اوله میه جغندن

تدابیر اخره تشبث اولنمق لازمکلمشدر

سالف الذکر طویله نام محلده کائن حصنلر دخی منیع ومتین ومحلی غایت صعب اولوب محل مذکور شیخی اولجه استئمان ایدرک هرنقدر یرلی ضبطیه‌لری قونیلمش ایسه‌ده کوکبانک محاصره‌سی بویله امتداد ایتدکجه اورا اهالیسیله اطراف قبائل اتفاق ایدرک طویله‌یه تحصن ایتمکی وارادنده برغائلهٔ جسیمه چیقارمغی خفیاً تصمیم ایتدکلری طرف مشیریدن خبر النددیغندن برنجی الایک اوچنجی طابورینک بیکباشیسی حسین افندینک اوچ بلوک ویرقطعه ویتورت طوپیله کوکباندن همان وعلی الفور کوندریله‌رک طویله حصنلرینک طوتدیرلمسی واک مهم اولان نقطه‌سنه بر بلوک عساکر شاهانه ترکیله مومی الیهک ینه عودت ایتمسی قوماندان ولی پاشایه امر واشعار اولندیغندن اولوجهله بالترتیب مومی الیه حسین افندی رفاقتی موجودیله شهر تموزک اون بشنجی کیجه نصف اللیده کوکباندن طویله‌یه حرکت ایتدیریله‌رک فرداسی جمعه ایرتسی کونی حصنلر عربانک نیت فاسده‌لرینی اجرایه میدان براغیلمقسزین بالسهوله طوتیله‌رق اک مهم یرینه عساکر شاهانه اقعاد ایتدیرلمشدر

وینه کوکبانه ایکی ساعت بعد مسافه‌ده کائن ومتانت وصعوبت موقعیه ایله مشهور اولان واسلافده ضبطی اوغرینه نیجه قانلر دوکیلان (ثلا) قلعه‌سی دخی ینه طرف مشیریدن اولان برتدبیر ثمره‌سیله سهولتله ضبط وتسخیر اولنمشیدی

مومی الیه قوماندان ولی پاشانک رفاقتنه مأموراً میرالای فضلی بک دخی سنهٔ مذکوره حزیرانک اون التنجی کونی کوکبانه کوندریلوب اوراده بولنمش اولمسندن مؤخراً ولی پاشا وقوعبولان انحراف مزاجی سببیله بامر مشیری لاجل التداوی صنعایه عزیمت ایتمشدر • وکوکبان

مفرزه‌سنك امر قوماندانی دخی مومی الیه فضلی بکك عهده‌سنه احاله اولنمشدر

سنهٔ مذکوره شهر اغستوسی اوائلنده کوکبان قوهٔ مفرزه‌سی امر قوماندانی بروجه محرر مومی الیه فضلی بکه احاله اولنمش ایسه ده خندغی طولدرمق ترتیبی سالف الذکر وقوعبولان حالاتدن ناشی بالضروره تبدل ایتمك لازمکلمشدر • چونکه تکرار ینه خندغك طولدیرلمسی جهتنه کیدلمش اولسه محصورین ایشی اکلامش اولدقلرندن بونلرده ترتیباتلرینی اکا توفیق ایده‌رك مدافعه ایده‌جکلرندن خندغك طولدیرلمسندن صرف نظرله کپری قورلمق جهتی طرف مشیریدن تنسیب وتصویب اولندیغندن موازینك مذکور نقطه‌دن منهدم کپری ایاغی اولان وقرق اللی متروك مسافه بولنان محله کوتورلمسی اقتضا ایتمشدر

خندغك معلوم اولان عرضی اقتضاسنجه ایکی طرف یقین اولدیغی حالده موازی کپری محلنه خندق بوینده‌ن یوریدیله‌جك وخندغك کوکبان سور وقلعه‌سی اولان جهتی مرتفع وموازی یاپیله‌جق جهتی الچق اولدیغندن زیاده‌سیله قورشون التی اولوب بوراده اوله‌جق موازی عملیاتی بر طاقم سپر سیاره‌لر واسطه‌سیله انشا اولنمق لازم کلدیکندن ینه مشیر پاشا حضرتلرینك ترتیب وتدبیرلریله سیار سپرلر یاپدیریله‌رق مذکور موازینك بولندیغی نقطه‌دن کپری یرینه کوتورلمك اوزره همان اجرای عملیاته بدأ ومباشرت اولنمشدر

کوکبانه اون اوچ ساعت قدر کلور بعد مسافه‌ده کائن (محویت) نام محل قبائلنك شیخی (صرمی) کوکبان امیری سید احمدك دوست صادقی ومدیر اموری اولوب کوکبان خارجنده اولان عربان طرفندن سید احمده

اعانه اولمق ومعسکر همایونی اورمق اوزره اولان جمعیتلر ودها سائر اعانه لر مرقوم شیخ صرمینك باشی التندن اولدیغی اکلاشیلدیغندن مشیر پاشا حضرتلرینك ثمرهٔ تدبیرلریله شیخ مرقوم الله النه رق بر صورتله تحت الاستیمان صنعایه کتورلمش اولدیغندن حبس ایدلیوب نظارت خفیه التینه آلینه رق دسیسه ایله توقیف ایدلمشدر ٭ شیخ مرقومك زیراداره سنده ایسه حصون مشهوره دن محویتده کائن (مصنعه) حصنی اولوب هرنصلسه حصن مذکوره یرلو ضبطیه لردن مستحفظ اقامت ایتدیرلمش ایسه ده بورادنده بر مشغولیت حربیه چیقه جغی حس اولندیغندن کوکبانده بولنان قوهٔ مفرزه دن درت بلوك افرازیله قول اغاسی یونس افندی رفاقتیله علی الفور سوق اولنه رق مذکور محویت حصننك طوتیلمسی خصوصی طرف مشیریدن مومی الیه فضلی بکه امر واشعار اولندیغندن اولوجهله مومی الیه یونس افندی سوق اولنه رق سنهٔ مذکوره شهر ایلولینك دردنجی کونی موجود رفاقتیله مصنعه حصننی طوتوب وایکی بلوك عساکر شاهانه یی محل مذکوره ترك ایله دیکر ایکی بلوکی الوب کوکبانه عودت ایتمشدر

تعز بلده سی و حوالیسنك ضبط و تسخیر اولندیغی

قطعهٔ یمانیه نك مرکز اداره سی اولان صنعا شهری آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایدلدکدن صکره کافهٔ توابع ولواحقك دخی زیرادارهٔ عادلهٔ سلطنت سنیه یه اخذ وادخالی ضمننده جهات مقتضیه یه عسکر سوق اولندیغی کبی صنعانك جهت جنوبیه سنده سکز قوناقلق مسافه بعدنده کائن ومشهور اولان مع ملحقات تعز نام بلده نك دخی ضبط وفتحی لازمکلمش وبوندن

اول درسعادتدن ورودایده‌رك مخایه چیقارلدیغی بیان اولنمش اولان عساکر شاهانه محل مذکوره سوق اولنمشدر

شویله که تعزمتنفذان مشایخندن اولوب مقدما نزد حضرت مشیری‌یه کله‌رك عرض دخالت ایتمش اولان شیخ امین ایله سائر رفقاسی میرلوا موسی پاشایه ترفیق اولنوب تعزه مخا اسکله‌سی اس الحرکات اتخاذ اولنمق وخط حرکات اکا کوره قورلمق ومذکور طابورلری اورادن الوب حرکت ایلمك اوزره پاشای موما الیه حدیده طریقیله مخایه کوندرلمشدر

پاشای موما الیه صنعادن حرکتله حدیده‌یه عزیمت واورادن دخی اقتضا ایدن لوازمات سفریه وحربیه‌یی ترتیب ومخایه سوق وتسریب ایتدیردکدن صکره مخایه مواصلت ایدوب اوچنجی اردوی همایون صف پیاده اوچنجی الاینك میرالایی خسروبك رفاقتیله بولنان واوچنجی وبشنجی اردوی همایونلر منسوباتندن صف پیاده اوچنجی وایکنجی الایلرینك اوچنجی وبرنجی طابورلرندن مرکب ترتیب اولنان مفرزه‌یی پاشای موما الیه بالاستصحاب مرقوم شیخ امین دلالتیله اس الحرکات اولان مخا اسکله‌سندن سنهٔ مرقومه شهر ایلولینك اونجی کونی حرکت ایتمشدر

مخادن تعزه طوغری اولان یول تهامه‌ده واراضیٔ بسیطه وحاره‌ده بولندیغی جهتله حرکت عسکریه بالمجبوریه لیلا اجرا اولنمغله برابر جهت مذکوره‌ده وزان ایدن بادسمومدن اثنای راهده اون ایکی نفر ترك حیات ایدوب وافراد عساکر شاهانه شدت حر وحرارتدن برخیلی متاعب ومشاق چکمشدر

عساکر شاهانه‌نك حین حرکتلرنده یول اوزرنده مسکون اولان قبائل وقرا اهالیسندن ذرتما مخالفت وقوعبولمدیغی حالده ذکر اولنان ایلولك اون التنجی کونی نهاراً ساعت درت راده‌لرنده مصحوباً بالسلامه تعز بلده‌سی پیشکاهنه سطوتنمای مواصلت اولمشلردر

عساکر شاهانه محل مذکوره وصول بولمسیله برابر طابورلردن همان

درت بلوك افراز اولنه‌رق مذكور بلوكلر مومی اليه خسرو بك صحابت وقوماندا‌سيله تعزبلده وقلعه‌سی درونه سوق وادخال و پاشای مومی اليه دخی عساكر متباقيه وبلدهٔ مذكوره اكا برندن عساكر شاهانه‌يی استقباله چيقان متنفذان ايله خارج شهرده برنقطهٔ مناسبه‌ده نتيجهٔ حاله منتظراً توقف ايتمشدر

مير مومی اليه قوماندا‌سنده بولنان عساكر شاهانه ايله درون شهره دخول ايلمسيله برابر اول باول قاهره نامنده اولان قلعه‌يی ومتعاقباً بروج ونقاط مهمهٔ سائره‌يی وشهرك تكميل قپولرينی طوته‌رق قلعه‌نك اك رفيع اولان برجنه لوای ظفرالتوای عثمانی‌يی ركز وكشاد ايتمسی اوزرينه داخل وخارج قلعه وشهرده صف بستهٔ سلام اولان بالجمله عساكر شاهانه طرفندن اوچ دفعه { پادشاهم چوق يشا } دعای اجابتمااسی رفع ملاء اعلا وذبح قرابين شكرانيت انتما اولندقدن ومظفريت طوبلری اتلدقدن صكره خارج شهرده بولنان قسم عسكری انتخاب اولنان معسكر همايونده ركز خيام اقامت ايتمشلردر وبلدهٔ مذكوره بلاحرب ولاجدال داخل حوزهٔ حكومت سنيهٔ پادشاه عثمانيان اولمشدر

بلدهٔ مذكوره بوصورتله قبضهٔ تسخيره كچورلدكدنصكره اطراف وانحاسنده بولنان قبائل ومداين سكنه‌سی اطاعت حكومت سنيه‌يه دعوت اولنوب اكثريسی بلاممانعت عرض دخالت وقبول تبعيت ايتمش اولدقلری حالده تعز ملحقاتندن جبل (صبر) و (حبيش) دنيلان وتعزدن اون ايكی ساعت بعد مسافه‌ده بولنان جبللرده اورالرجه تكاليف اميريه ايله قطعاً مكلف اولمامق معناسنه اولان (جبری) نامنده بولنان بركروه مكروه جمله سندن بعض متنفذان ايله برطاقم دره بكلری ازقديم اك صرب نقطه‌لرده وحصون

وبروج متينة انشاسيله اقامت واوارلرك وارداتنى كندولرينه حصر ايله
هيچ برطرفه تابع اولميه‌رق يشامقده اولدقلرى جهتله امثالى مثللو بونلرده
حكومت سنيه‌دن دعوت اولندقلرنده اجابت دعوته بدل ارائهٔ سلاح
مخالفت ومخاصمة ايلدكلرندن بونلرك تأديب وتربيه‌سى دخى لازمهٔ ذمت حكومت
سنيه‌دن بولنمشدر

بونك اوزرينه مذكور اوچنجى اردو اوچنجى الايك اوچنجى طابورى
بيكباشيسى ابراهيم اغا رفاقتيله درت بلوك عساكر شاهانه وبرقطعه طاغ
طوبى ومرقوم شيخ امين ومقدار كافى عرب ضبطيه‌سى شهر تشرين
اولك سكزنجى كونى تعزدن ابتدا جبل حبيشه سوق وارسال ومؤخراً
قوهٔ مرسولهٔ مذكوره‌نك بردرجه دها تقويه وتزييدى مطالعه‌سيله دها
اوچ بلوك عساكر شاهانه ويوزنفر ضبطيه ايله مومىٰ اليه ميرالاى خسروبك
دخى اعزام واسبال اولنه‌رق نقطهٔ مطلوبه‌يه وصوللرنده مارالذكر جبزى
نامنده اولان متحصنلر عساكر شاهانه‌يى دها (عسيل) نام قريه‌دن
وهرطرفدن قورشونله استقبال ايلرندن دليران وغاكاران جنود جناب
پادشاهى كمال شدت وصولتله غايت صرب وچيقلمز درجه‌ده ديك ورفيع
اولان مذكور جبلار اوزرنده بولنان حصون اشقيايه هجوم ايله جمله‌سنى
سطوت قاهره ايله تارمار وپريشان ومدار استناد عدو اعتقاد ايلدكلرى
اوتوز قدر حصن متين ايله حسن عبداه بعدان وحسن شرار نامنه منسوب
اولان عادى ايكى قلعه ايادئ عسكريه‌ده بولنان قازمه وبالطه وكوركلر ايله
اچيلان كدكلردن درونلرينه غالباً بالدخول جمله‌سى ضبط ودرحال خاك
ايله يكسان واوحوالى خلق عموماً استيمان ايله داخل دائرهٔ اطاعت وانقياد
اولمشلردر ✦ وعساكر شاهانه منصوراً ومظفراً تعزه عودت ايتمشلردر
شو محارباتده عصات عرباندن بك چوق يارەلى وتلفات وقوعبولمشدر

ينه تعز سنجاغى داخلنده كائن (عدين) قضاسنده بعض صرب مواقعده

اوته‌دنبرو متین ورصین برطاقم حصنلر یاپه‌رق بونلرده بالتحصن سالف الذکر جبریلر کبی هیچ برطرفی طانیمه‌رق یشامقده اولان وکندوسنی مهد آل رسول نامیله اورته‌یه اتان (احمد بن مرشد) نام مفسد بدطینت ایله بعض (ذو محمد) دره بکلرینک دخی تربیه وتنکیل اولنملری لازم کلدیکندن مومی الیه میرالای خسرو بك قوماندا سیله ایکی عدد ششخانه‌لی طاغ طوبی ومکمل برطابور عساکر شاهانه بالترتیب وذو محمد وذو حسینلرك متحصن اولدقلری جمعاً اون اوچ باب حصون جسیمه ومتینه اوزرینه علی الفور سوق وتسریب اولنه‌رق وصوللریله برابر متحصنین اشقیای مبحوثه مقیم اولدقلری قلعه آسا بروج متینه وجسیمه‌لرینه کوکنه‌رك استعمال سلاحه جرأت ایلملرندن حصنلردن عساکر شاهانه اوزرینه یغمور کبی یاغان قورشونلری جنود مظفرهٔ حضرت پادشاهی اصلا مال ایتمیه‌رك فوق العاده وکورلمامش درجه‌ده برصولت فداکاری وحرکت جانشکاری ایله کویا اوکلرنده هیچ برمانع یوغیمش کبی بالهجوم طوغریجه حصون مذکوره‌یه صالدیره‌رق وبرطرفدن خذلهٔ متحصنینه شدتله مقابله ایدوب ودیکر طرفدن رخنه کشادی بش التیوز کله‌یه محتاج اولان حصنلرده اللرنده اولان قازمه وکورك وبالطه‌لر ایله دخول ایده‌بیله‌جك کدیکلر آچوب درحال دخوله مسارعت واشقیا میانه‌سنده اك زیاده جسارتله شهر تشعار اولدقلری ایچون عساکر شاهانه‌نك قوله‌لره هجومنه بیم تخلیص جان ایله کریزان اولان امثالری کبی قاچیوب ذکر اولنان حصنلر ایچنده صوك نفسلرینه قدر ثبات ومدافعه ایدن التمش نفر قان وجانلرینه اجمیان احمق عربلر همان اوراجقده صفحهٔ شیر شمشیر سطوة ایدلك اوزره ایکن اتیلان طوب مرمیلریله جبخانه‌سی اتش الوب محو ونابود اولمشلر ، وبو صره‌ده نقیبلری (محمد ناجی دمینه) دخی اون نفر عونه‌سیله حیاً اسیر ایدلمش شو محاربه‌ده ضابطان وافراد عساکر شاهانه‌دن کرك جبخانه تهلکه‌سنه اوغریان وکرك اتیلان تفنك مرمیلریله وطاشدن اون بش شهید واون اوچ

نفر مجروح وقوعبولوب اشقیای مرقومه‌نك من القدیم استنادگاه اتخاذ ایلدكلری مذكور حصون و بروجك كافه‌سنی پرآنده یاقوب یقوب بی‌نام ونشان براقدقدن واو حوالی اهالیسنی دخی تحت اطاعته آلدقدنصكره عساكر شاهانه كمال مظفریتله مدینهٔ تعزه عودت ایتمشدر

مذكور تعز دخی مع ملحقات سنجاق تشكیلیله جبل حراز قائممقامی سلیمان بك متصرف نصب وتعیین اولنه‌رق بالجمله معیت وناحیه‌لر مأمورلرینی مستصحباً صنعادن كوندرلمشدر

دفتردار ادیب افندی حضرتلری یمن ولایتی تشكیلاتنه مأمور وتعیین اولندیغی صره‌ده مالیه نظارت جلیله‌سی معاونلكی مأموریتی دخی عهده‌زنده بولندیغی حالده یمنه كتمشلر ایدی • ولایت مذكوره‌جه اولان تشكیلات ایشلری ختام بولمش ومشار الیه حضرتلری دخی وظایف مأموریتنی حسن ایفایه موفق اولمش اولمسندن وقوعبولان استیذان اوزرینه ارتق كندولرینك درسعادته عودتلرینه مساعده بیورلدیغی جهتله سنهٔ مذكوره شهر ایلولنك اون ایكنجی كونی درسعادته متوجهاً صنعادن عزیمت بیورمشلردر

استطراد

{ مشار الیه حضرتلری اصحاب فطانت ودرایتدن اولوب امر تشكیلاتی اجراده ابذال سعی وغیرت وابراز صدق وحمیت ایتمش وهنوز حركات حربیه ایله اوغراشان فرقهٔ احتیاطیه‌نك رفاقتنده ذره‌قدر فتور كتورمیه‌رك اظهار فداكاری ایله پك بیوك همتلر كوسترمش وامور مأموره‌سنی دخی حسن اتمامه حقیله موفق اولمشدر }

مشار الیهدن صکره یمن دفتردارلغی تشکیلات مأموری معینیله کلەرك حدیده محاسبەجیسی بولنان عثمان افندینك عهدەسنه توجیه بیورلدیغی ارادەسی شرفتعلق ایتمش ایسەده هنوز امر عالیسی کلمکسزین وفات ایتمشدر

بوندن صکره دفتردارلق مذکور خلیل ممتاز افندی عهدەسنه توجیه بیوریلوب مومی الیهك دخی درسعادتدن حین حرکتده خسته بولنمسی واثنای راهده درون قنالده خستەلکی اشتداد ایلمسی جهتله پورسعید ایله سویش بیننده واقع اسما عیلیەدن درسعادته عودت ایتمشدر

بونك اوزرینه دفتردارلق رشدی افندی حضرتلرینك عهدەلرینه توجیه بیوریلوب مشار الیه حضرتلری مرکز ولایت اولان صنعایه کلەرك مشار الیه ادیب افندی حضرتلرینك بحق یرینی طوتمشدر

ماالذکر موازی عملیاتیله اوغراشلقده ایسەده اشبو مسافه مخاطرەلی بریر اولوب کونده انجق درت بش ارشون محل یاپیله بیلدیکی کبی زمینده برطاقم عارضەلر دخی ظهور ایدەرك وبوعارضەلر ایسه دشمن یدنده بولنان اوچ عدد قلەنك انفلاتنه تصادف اولنمسنه بادی اولدیغندن بورادن ایلروسنه اره سپرلری یاپیلق لازم کلمش ایسەده اشبو سپرلرك وجوده کتورلمسی پك چوق تلفات ویرلمکله حاصل اولەجغندن تمام بونقطەیه وارلدیغی صرەده درون قلعەدن مصالحة ایچون مکالمه اولنمسنه مساعده ایدلمسنی استرحام ایلمشلردر

شو اره سپرلرینك ختامیله برابر قوریلەجق اولان کپرینك دخی حاضر بولنمسی لازمکلمشدر • واشبو کپرینك قوریلەجغی محل منهدم اولان عتیق کپری ایاقلری اوزری اولدیغندن محل مذکورك عرضی اون ذراع تخمین اولندیغندن قوریلەجق کپرینك طولی دخی اون یدی ذراعدن اعتبار اولنمشدر

مذکور کپری اون یدی ذراع طولنده اوچ عدد کیریش اوزرینه ایکی

ارشون عرضنده اولمق اوزره ارەلری آچیق مرتکلرله ربط اولنوب اوزرینه اوکوز دریسی قاپلندرق وعتیق کپری یرینه قارشو لقلی ایکی عمود رکزیله کپری اشبو عمودلر اوزرلرنده اولان متحرك مقرەلره زنجیر وخلاطلرله بغلنوب عموداً قالدیریلەرق خندغك قارشو طرفنه قیوویرلمك اوزره ترتیب اولنمشدر

مذکور اره سپرلری انشا اولنەجغی اثناده اردوگاهك جبهەسی ایلروسنده عتیق کپری یرینه یوز اللی خطوه کلور مسافەده وتماماً محل مذکور استقامت وقارشوسنده بولنان قرەغول متریسنك ارقەسنده کپری یاپیلەرق واورادن تکرلکلر اوزرینه النەرق ایلا موازینك ارقەسنه خلاطلرله چکلمك اوزره کپری ادواتی مذکور سپرك ارقەسنه کتوریلەرك انشا اولنمغه باشلنمش ایدی .

سالف الذکر درون قلعەدن مکالمه ایچون مساعده طلب اولنمسی دخی خط محاصرەیه زیاده اعتنا ودقت اولنوب کوکباندن برکمسەنك چیقمق ویاخود خارجدن کیرمك تحت امکانده اولەمدیغی کبی بوصورتله موازینك آخر محله یوردلسی محصورینی خوف وخشیته دوشوردیکندن محصوریندن برخیلیسی سید احمده وطرفدارانته مخالفت ایدەرك جملة استیمان ایتملرینی تکلیف ایلدکلری وبوبابده بینلرنده برخیلی مناقشه ومنازعه دخی اولدیغی جهتله کروه مخالفینی اسکات والزام ایچون مکالمه اولنمسی وبو اثناده بر طاقم تکلیف مالایطاق کوستریلەرك قوماندان طرفندن تکلیفلری قبول اولندیغی حالده کندولری آماللرینه موفق اولەجقلری اولمدیغی صورتده استیمانمزی قبول ایتدیلر دیەرك ینه عصیانده دوام وبودسیسه ایله مخالفینی دخی اسکات والزام ایدەجکلرینی مرقوم سید احمدك عقل کتخداسی وسر عسکری اولان برادری علی طرفندن افاده اولندیغندن مجرد کروه

مخالفینی اسکات ایتمك دسیسه سیله حربه فیصل ویریله‌رك مکالمه اولنمسنی استرحام ایتمشلردر

ایشـك برجهتی دخی محصورینك زاد وذخیره‌لری دوکنمك درجه سنه کلمش واچلقدن تلف اولملری یاقلشمش اولسه بیله مرقوم علی ایله عسکر رئیسلری عناد ایده‌رك کرك عساکر شاهانه‌نك هجومنده وکرك اشکر جوعك صدماتندن بتـون بتون تلف اولمغی وکندولریله برابر ذکور واناث برطاقم بیچاره‌کان اهالینك دخی تلف اولملرینی کوزلرینه الدرملریدر

حالبوکه اردونك عملیاتجه اشبو مکالمه‌دن پك چوق استفـاده اولنه‌جغندن مساعده اولنه‌رق طرفیندن آتش کسیلوب مکالمه‌یه باشلنیلمش واشبو مکالمه شهر ایلولك اوتوزنجی کوننده‌ن تشرین اولك التنجی کوننه دکین یدی کون امتداد ایتمشدرکه باب النصر دینلان وطاغك اوچورمی اوزرنده برپاتقه ایله کیدیله بیلان یردن کیدیلوب کلمك اوزره طرفیندن رهـن النه‌رق محصوریندن اردوکاهه واردوکاهدن ایچرویه کیریلوب چقلمش وبو اثناده اولان مکالمه‌ده وکیریلوب چیقیلشده هیچ نتیجه حاصـل اولمیوب جمله سی مالایعنیدن عبارت بولنمشدر • بونك ایچون بوبحثده تفصیلات ویرمك دخی مالایعنی یره کاغـد قرالمق اوله‌جغـدن بوندن صرفنظرله بوصره‌ده یالکز اره سـپرلرینك برسقطلق وتلفات وقوعه کتورلمکسزین اعمال اولنمسندن ومذکور کیرینك مارالبیان متریس ارقه‌سنده یاپیلدقدن صکره قوریله‌جغی نقطه‌یه کتورلمسندن استفاده اولنمشدر

استطراد

شو مکالمه‌لرك نتیجه‌سی مرقوم سید احمد اولکی دفعه اولان حکومت

عثمانيه زماننده برنجی جلدده تفصيلاتنی كورلدیكی اوزره امامرلك نائل اولدقلری مصالحه‌لر كبی برمصالحه ایتسونده كندوسی كوكبانده مستقلا بر حكمدار بولنسون حالبوكه بیچاره شمدیكی زمانك اوزمان اولمدیغنی بیلمدیكندن مرقومك بوتكليفات ايله ايده‌جكی استيمان قبول اولنميوب قاچ دفعه مكالمه طلب ايلدی ايسه هيچ برنده نتيجه استحصال اولنه‌مامشدر ﴾

شو موازيلرك واره‌سيرلرينك انشاسی وكپرينك قوريله‌جغی نقطه‌يه كتورلمسی واوجه خندغك طولديرلمسی بولنده املا ايديلوب اتيلان چواللرك اتلمسی كبی اولان عمليات شاقه يازيلشده قولای بر ايش كبی كوريلور ٭ لكن شو عمليات نيجه نيجه مزاحم ومشاق اختياريله وفداكارلق ابرازيله وبرچوق يارەلی وشهيد ويرمكله اجرا اولنمشدر ٭ وبردقيقه مدتی بيك دقيقه‌لك عمره بدل بولنمشدر ٭ بو مثللو عملياتی انجق ميدان حرب ووغاده وبو ايشلرده اوغراشان يكيتلر بيلور

ميرلوا ولی پاشانك عهده‌سنه فريقلك رتبهٔ رفيعه‌سی وفضلی بكك عهده‌سنه ميرلوالق واركان حربيه قائممقامی علی بكك ٭ وفقيرك ٭ عهده‌لرينه ميرالايلق وبيكباشی حمدی واحمد فيضی افنديلرك عهده‌لرينه قائممقاملق وقول اغاسی يونس واسماعيل واحمد شوقی افنديلرك عهده‌لرينه بيكباشيلق رتبه‌لری مقدم وقوعبولان عرض وانهای مشيری اوزرينه توجيه واحسان بيوريله‌رق اوبابده شرفصدير اولان امر عاليلر سنهٔ مذكوره تشرين اولنك اواسطنده كلمش وبوصيره‌ده طوبجی قائممقامی محمد بك ايله ايكنجی الايك ايكنجی طابوری بيكباشيسی احمد افندی‌يه دردنجی

رتبه‌لردن ودها سائر ضابطانه دخی دردنجی وبشنجی رتبه‌لردن مجیدی نشان ذیشانی احسان بیورلمشدر

سالف الذکر موازی و اره‌سپرلری انشا آتی تکمیل اوله‌رق و کپری دخی اعمال اولندیغی محلدن موازینك ارقه‌سنه کتوریلوب و برکیجه وارقوت بازویه ویریله‌رك کپرینك کتورلدیکی یر ایله قالدیریله‌جغی عمودلره مربوط بولنه‌رق چکیله‌جك زنجیر و خلاطلرك چکیله‌جکی وقت عساکر شاهانه‌نك دشمن قورشوننددن امر محافظه‌سیچون اقتضا ایدن اورتی و سپرلر دخی یاپلمش و اشبو عملیاتك یعنی کپرینك اعمالنه شهر ایلولك اون سکزنجی کونی بدأ و مباشرت اولنه‌رق سپرلری و عمودلرك رکزی و ادوات سائره‌نك ترتیب و تنظیمی تشرین اولك یکرمیسنده ختام بولمش و لیلاً و نهاراً چالیشیلدیغی حالده موازینك صعبان آتیلان نقطه‌دن کپری قوریله‌جق نقطه‌یه کتورلمسی و سائر کپری ایشلری انجق اوتوز ایکی کون ظرفنده حاصل اولمشدر

کپری تعریف اولندیغی وجهله یاپیلوب عموداً قالدیریله‌رق قارشو طرفه آتیلق اوزره تشرین اولك یکرمنجی کونی علی الصباح عساکر شاهانه‌نك کمال غیرت و همتیله خلاطلر و زنجیرلر واسطه‌سیله چکیله‌رك قالدیرلمغه بدأ اولنمش ایسه‌ده کپری صاللی و اغیر اولدیغندن سالف الذکر عمودلرك یره کومولن طرفی انجق برر ارشون مقدارنده کومیلمش اولمسندن کپرینك ثقلته تحمل ایده‌میه‌رك عمودلرك باشلری بربرینه تقرب ایتدیکندن کپری عمودلرك آره‌سنه صیقیلوب قالمشدر ٭ کرك زنجیرلرك انتظامسز بر حالده بولنمسندن مقره‌لرك ایشلمامسی و بوکا مماثل دها بر طاقم دیکر نسبتسزلکلر و برده عمودلرك حین رکزنده تپه‌لرنده اولان متحرك مقره‌لره خلاطلر تچوریله‌رك اویله رکز اولنمش اولمسندن دشمن یدنده

بولنان بیوك چاپلی متریس تفنكلرینك مسكت تعبیر اولنور دانه‌لریله مذكور خلاطلری كسدرمش اولمسی جهتله خلاطلره بدل زنجیرلر گچورلمش ایسه‌ده مذكور زنجیرلر دخی دشمن طرفندن آتیلان مارالبیان مرمیلر واسطه‌سیله كسدیرلمشدر ◆ بو حالده كپرینك عموداً قالدیریلوب آتیلسی ممكن اوله‌میه‌جغندن دیگر بر عملیات اجراسیله آتیلمسنك چاره‌سنه باقیلق اوزره مذكور كپری آشاغی اتمشدر

شو اثناده ◆ فقیر ◆ صنعا موقع عسكریسنده بولندیغم جهتله عمومی الیه فضلی پاشانك رفاقتنه مأموراً تشرین اولك یكرمی برنجی كونی طرف مشیریدن كوكبانه كوندرلمش اولدیغمدن محل مذكور قوهٔ مفرزه‌سنه شهر مذكورك یكرمی ایكنجی كونی واصل اولدم

بر وجه محرر كپرینك ترتیب مذكور اوزره آتیلمسندن صرف نظر اولنه‌رق مذكور عمودلره افقی مقره‌ر بطیله عمودلرك ایلروسنده ایكی عدد عمود دها دیكیله‌رك اشبو عمودلره‌ده محورلی ثابت ترفیل قونیلوب مذكور كپری مقره‌لردن گچور یلان خلاطلره ربط اولنه‌رق چكیله‌رك و ترفیل اوزرندن سورلدكجه ترفیل دخی محورنده دوران ایده‌رك ایلرو سورلمك حركتنه یاردم ایتمك و كپری ایلرو سورلدكجه باشی خندغك قعرینه طوغری میل ایتمامك ایچون كیروسنه بر طاقم ثقلتلر یاپیلمق اوزره افقی سورلمكه ◆ فقیر ◆ واصل اولمزدن اول قرار ویرلمش

كوكبانه كپری آتیلدیغی

اشبو افقی سورلمك ایچون اقتضا ایده‌رك تشبث اولنان عملیات دخی لیلاً

و نهاراً چالیشیله رق بش کون ظرفنده ختام بولوب شهر تشرین اولك یکرمی بشنجی چهارشنبه کونی علی الصباح ساعت اون ایکیده مذکور کپرینك سورلمسنه بدأ اولنه رق امرادن افرادعساکر شاهانه یه وارنجه یه قدر هیئت مجموعه جه طاقت بشریه نك خارجنده وفوق العاده چبالامقله انجق یدی ساعتده کپری قارشو یه اتیله بیلمشدر ٭ قارشو طرف ایسه اولدنبرو طوبله دوکیله رك هدم و تخریب ایدلمش اولان قلعه و قوله و سورلردن حاصل اولان انقاضدن خندغك اغزینه طوغری دیك و زیاده میللی بر سطح مائل حاصل اولدیغی کبی عتیق اولان منهدم کپری اياغنك اساس دیواری دخی مشرف خراب اوله رق عادتا کوشه مش اولمسندن کپرینك اوجی تماماً مذکور منهدم کپری اياغنه تماس ایتدیکی صره ده بر قاچ طاش دوشدی ٭ هر نقدر بو طاشلر دوشمش ایسه ده کپری ارتق نهایت درجه ده اولان قوتله سورلدیکندن مذکور خراب اساس دیواری اوزرینه اوجی اوتوردی ٭ بوندن صکره سورلمك قابل اوله مدی ٭ کپرینك یالکز وسط کیریشیله بریان کیریشی ایلیشه رك دیکریان کیریشی بوشده قالدیغندن کپرینك اوزری یانه طوغری میللندی هر نقدر بویله ایسه ده کچلمك قابل اولدیغندن هجوم ایچون ترتیب اولنان عسکردن ملازم محمد و عزت اغالرك دلالتیله همان یکرمی بش نفر اول باول صولت و هجومله قارشو یه کچمش و بونلر کچدکدنصکره وسط کیریشنك ایلیشدیکی طاش دخی دوشدیکندن کپری براز دها یانه میللندی

مهاجمین مرقومه قارشو یه کچمشلر ایسه ده کپرینك قارشو طرفه مستند اولان باشینك نقطهٔ استنادندن بالاعتبار قلعه دیوارینه قدر اولان اوتوز ارشونلق مقداری مسافه مجل بونجه زماندنبرو آتیلان طوب دانه‌لرندن سالف الذکر قلعه دیواری بر درجه یه قدر زیر وزبر اوله رق

تا خندغك كنارينه قدر يقلوب دوكلمش اولوب و اشبو حاصل اولان انقاضدن ظهوره كلان ميلكه عادتا طپراقدن يوقوش اولوب مهاجين مذكور طپراغه كوميله‌رك يوقوشى طرمانه طرمانه اوغراشه‌رق چيقمغه چبالادقلرى صره‌ده مذكور ميلاى ديوار يقنديسى ذروه‌سنك جهت داخليه‌سنه اسقارجه كبى طولمش اولان دشمن طرفندن افراط درجه‌ده اولنان شدتلى آتش و مقابله‌يه مهاجين مذكورين كوكس كره‌رك ذروه‌يه چيقوب اورادن ايچرويه آتيلقده بولنمشلر • و بو آنده ايكى نفر شهيد اوله‌رق مومى اليه ملازملر ايله جمله‌سى بردن يارهلندى • و بونلرى متعاقباً هجوم ايده‌جك اوچنجى الايك برنجى طابورينك ايكنجى بلوكى يوزباشيسى حسن اغا قومانداسنده اولان عسكر دخى يوزباشئ مومى اليهك اوآنده كوسترمش اولديغى افراط جبانتدن ناشى مهاجين مرقومه‌نك همان عقبنده هجوم ايده‌مامشلردر • ديكر ترتيب اولنان هجوم قولى صكره‌دن هجومه تصدى ايتدى و كرك اول و صكره‌كى هجوم اثناسنده اردوكاهده بالجمله طاوبلردن تسهيل هجوم ايچون قلعه ايچروسنه پك چوق كله ياغديريله‌رق شو صورتله‌ده دشمن بر طرفدن تضييق اولندى ايسه‌ده يوزباشئ مومى اليهك جبانتى سببيله هجومه وير يلان فاصله‌دن ناشى الحق كچلمز و اورالرده قطعاً كزلمز درجه‌ده دشمن طرفندن تعريبى يوقاروده سبقت ايدن كبرى‌يه متناظر اولوب مدافعه ايليان كوكبان جهتنده وزير زمينده وقتيله ياپيلمش بر التى مزغاللرندن دقيقهٔ واحده فوت ايتمكسزين فوق العاده بر اقدام ايله بر دوزى يه آتيلان قورشونلردن مار الذكر صكره‌دن هجومه تصدى ايدن عسكر كبرى‌يه چيقمسيله برابر ايكى نفرى دفعةً شهيد و برقاچ نفرى دخى بشر التيشر محللرندن مجروح اولمش و قارشوده بولنان مهاجين ايسه كندولرينى تعقيب ايدن اولديغى و دشمنك شدتله اولان مقابله‌سنه جمله‌سى مجروح اوله‌رق تاب آور مقاومت اوله‌مدقلرى جهتله رجعته

مجبور اولدقلرندن بونلرك حين رجعتنده بر نفر دخی كبريدن خندغه دوشمش و ديكرلری مجروحاً رجعت ايتمشلردر ◆ واشبو صولت وهجومده بش شهيد ايله اوتوز التی نفر يارەلری آغرجه مجروح وقوعبولمشدر

كبرينك قارشو اوجنده اولان اورته كبريشك دخی اولجه يرندن قورتلمسی واثنای هجومده وقوعبولان ثقلت و اهتزازدن طريان ايدن بوز قلق ايله برابر دشمن طرفندن كبری اوزرينه اتيلان مسكت وقورشون ويك بيوك حجمده طاشلر وياتق ايچون ياغلی بچاورەلردنده دريلرك پارەلنوب ويانمسی واره مرتكزينك برخيلوسنك قيريلوب يانمسی جهتله بويله عمق اقليسی اون سكز ارشون يك پاره طاشدن طبيعی اويولمش وعرض اقليسی اون اوچ ارشون بولنمش اولان برخندق اوزرينه قوريلان اكرەتی كبری امنيت اولنمز درجەده خراب اولمش بولنمسندن يوم مذكورده تكرار هجوم ايتمك قابل اولميوب كبرينك كيرويه چكلمسيله تعمير وترميم اولنەرق دفعه اتيلسنه محتاج اولديغندن زنجيرلرله چكيلەرك اردوكاه طرفنه النمش ومسارعةً اجرای تعميرات مقتضيەسنه مباشرت اولنمشدر

كوكبانليلرك استيمان ايلدكلری

بروجه مشروح يوم مذكورده اولان هجومدن واقعا برشی استفاده اولنەمامش ايسەدە بو ايش محصورينه زياده سيله دهشت ويرديكی كبی مذكور كبرينك اتيلمسی و قارشويه عسكر كچورلمسی مجرد برتجربەدن عبارت اولوب عسكرك قولايلقله قارشويه كچوب وكوكبانك هجوم ايله سهولتله النەجغی بوترتيبدن اكلاشيلديغی واصل بيوك هجوم ترتيبی بوندن صكره ياپيلەجغی شايعەلری اردو طرفندن اطرافه قيوويرلمش برطرفندە التی ايدنبرو تحت محاصرهٔ شديدەده وعساكر بسالت مأثر حضرت

جهاندارینك كیجه و كوندوز تدابیر دشمن شكارئ تجاوزكارانه‌سی قارشوسنده قالدقلرندن خذلهٔ متحصنین ارتق خصومت و مخالفتدن دخی عاجز و بیمجال قالدقلری وخصوصاً كپرینك تكرار قورلمسیله برابر اجرا اولنه‌جق ایكنجی هجوم شدیده‌ده كندولره هیچ برمقر وجای سلامت قالمیه‌جغنی دخی قطعیاً اكلادقلری جهتله عرض اطاعت واستیمانه وسیله جو اولدقلرندن كپرینك تعمیریله اشتغال اولندیغی صره‌ده كوكبان اهالیسندن اولوبده محاصره‌دن اول طیشاروده بولنان سید یحیی بن شریف محمد كوكبانلیلرك تسلیم اولملری ایچون توسط ایده‌جكنی و كندوسنك ایچرو كیرمسنه مساعده اولنمسنی قوماندان فضلی پاشانك نزدینه كله‌رك استرحام ایلمش بونك اوزرینه قوماندان مومی‌الیه طرفندن مرقومه مساعده اولنه‌رق درون كوكبانه صالیویریلوب مرقوم اولكیجه كوكبانده بیتوتت ایده‌رك فرداسی كون نزدنده برابر بولنمق اوزره عربجه بیلور افراد شاهانه‌دن بركیمسه طلب ایده‌رك وبونك یرینه ایچرودن برقاچ رهن دخی كتورمش اولمسندن مرقوم سید یحیانك نزدینه عربجه بیلور باشچاوش محمد دخی ترفیق اولنه‌رق ینه كوكبانه كوندرلمش مرقوم ایسه درون كوكبانده متنفذاندن وكوكبان امیری سید احمدك همشیره زاده‌سی سید حمود ایله كوریشوب مرقوم حمود كرك كوكبان امیری سید یحیی وكرك عسكرینك رضاسی اولسون وكرك اولمسون اكر كندوسنه موافقت ایتمزلر ایسه بردسیسه اجراسیله درون قلعه‌یه عسكر صوقه‌رق بهمه حال كوكبانی تسلیم ایده‌جكنی بیان ایتمش اولدیغندن سید یحیی مرقوم باشچاوشله بوخبری حاملاً اردویه كلمشدر ✦ ومحصورین طرفندن دخی بركون اولدن سلاح انداختی دخی كسلمشدر

سنهٔ مذكوره تشرین ثانیسنك اوچنجی جمعه كونیكه سید یحیانك

کوکباندن چیقدیغنڭ فرداسی کون ایچرودن وقوعبولان طلب واسترحام اوزرینه باب النصر عقبه سنده و بر نقطهٔ متوسطه یه سید احمد وایکی نفر برادرلری و کبار اهل کوکبان کله‌رك و قوماندان فضلی پاشا دخی کیدوب محل مذکورده کوروشیله‌رك مرقوملر امان طلب ایلمشلر وذات مشیریدن دخی کرك سید احمد وکرك بالجمله اهل کوکبان حقنده تأمینات ویرلمك ایچون مرقوم سید احمدك عسکر باشلرندن مشهور نقیب احسن السنی ایله محمد عبدالربك دخی طرف مشیری‌یه کوندرلمسی ومشیر پاشا حضرتلرندن ویریله‌جك تأمینات امرنامه‌سی کلدکدن صکره سید احمدك دخی بالنفس مشیر پاشا حضرتلرینه کیدوب طلب عفو وامان ایلیه‌جکنی بیان ایتمشلردر * بونك اوزرینه مومی الیه فضلی پاشا طرفندن تأمینات لازمه ویرلدکدن صکره مرقوم احسن سنی ایله محمد عبدالرب دخی صنعایه مشیر پاشا حضرتلری نزدینه کوندرلمشدر

مرسولین مرقومه‌یه عموماً اهل کوکبان وسید احمد حقنده ایجاب ایدن تأمینات ویریله‌رك اولبابده اصدار بیوریلان امرنامهٔ مشیری‌یی حاملاً مرقوملر صنعادن عودتله بازار کونی کوکبانه واصل اوله‌رق بازار ایرتسی کون دخی سید احمد کوکباندن چیقوب اردویه کلمش وشهر مذکور سکسان طقوز سنه‌سی رمضان شریفنه مصادف اولدیغندن یوم مزبورده قوماندان پاشا ایله اردوده افطار ایتمشدر

شو مکالمه ومخابره اثناسنده اردونك هجومه متعلق ایشلرینه اصلا تعطیل ویرلمیه‌رك تسویه اولنمقده وکپری تعمیر ایدلمکده بولنمشدر

پنجشنبه کونی سید احمد دخی عونه واقاربی وکبرای مملکتله مومی الیه فضلی پاشانك مصاحبتیله صنعایه مشیر پاشا حضرتلرینك نزدینه کوتوریلوب

مرقوملر اسائت واخانت واقعه‌لرینك عفوینی استرحام ایلمش اولملرندن طولایی عدالت ومرحمت حضرت پادشاهی بونلر حقلرنده‌دخی کوسترلمك اوزره قبایح واقعه‌لرینه نظر عفو ایله باقیله‌رق مرقوملره صنعاده برمحل کوستریلوب اقامت ایتدیرلمش وقلعه‌نك صورت تسلیمیله درونسنده نقاط مقتضیه‌سنه عساکر شاهانه‌نك کیفیت اقعادی قرارلشدیریله‌رق کبرادن برایکی نفرله مومی‌الیه فضلی پاشا کوکبانه عودت ایلمشدر

پاشای مومی‌الیهك صنعادن کوکبانه عودتله مذکور شهر تشرین ثانینك اون ایکنجی کونی اجرای تعمیراتیله تکراراً حاضرلنمش اولان کپری قوریله‌رق ایجابی قدر عساکر شاهانه یوم مذکورده کپریدن کچوریلوب درون قلعهٔ کوکبانه سطوتنمای دخول اولمش ودرحال ذبح قرابین ایله برابر بروج وباروسنه سنجاغ جلیل عثمانی کشاد ویکرمی برپاره مغفریت طوبلری انداختیله اعلان فتح ومظفریت قلنمش وبورادده عساکر نصرتمأثر جناب پادشاهی ایستادهٔ موقع تعظیم اوله‌رق اوچکره ﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾ دعای اجابتنماسنی رفع بارگاه احدیت ایلمشلردر

﴿ محاکمه ﴾

﴿ بوندن اول ثبت صحیفهٔ سطور اولدیغی اوزره کوکبان کپریسی عصات طرفندن هدم وتخریب اولندقدن صکره اخذ وضبط ایدلمسی کوکبان جبلنك اتکی دائرا مادار محاصره‌یه النه‌رق واردوکاه جهتنده مناسب نقطه‌دن بدأ ایله موازی یاپیلوب بو واسطه ایله خندغه تقرب اولنه‌رق یا خندغك طولدیرلمسی خندق طولدیرلمق ممکن

اولەمدیغی حالدە کبری اتیـلەرق هجوم اولنمسی ترتیبی مشـیر پاشـا حضرتلری طرفندن تدبیر و اقتضا ایدنلره بیان و تربیر اولنمشدر بورأیە قارشو وقوعبولان استشارەدە موقعك واراضینك حالی موازی اعمال وانشاسنه مساعد اولمدیغی و اشبو عملیـاتك غایت جسیم بولندیغی واراضی بوکا مساعد بولنو بده انشا اولنمق لازم کلسەبیلە بواغوردە عسکردن خیلی تلفات ویریلەجکی جهتله محل مذکورك ضبطی انجق بیوك چاپدە اولان محـاصره طوپلریله دوکیلوب مملکتك بتون بتون هدم وتخریبی و یرایله یکسان ایدلمسنه ویاخود محصورینك موجود زاد وذخیرەسی تکمیل اولنجیه قدر محاصره اولنمسنه متوقف ایدوکی رأیلری جوابا بیلدیرلمشدر

موقع و اراضینك حالی موازی عملیاتی اجراسنه مساعد اولمدیغی بحثنه کلنجه هیچ براراضی یوقدرکه طپراق وطاشی ویاخود یالکز طاش حاوی اولوبده موازی انشاسی ممکن اولمسون اکر ممکن اولمسه ایدی سیواستپول کبی متین ومستحکم استحکامات وقلاع جسیمەیی حاوی وهر برنقطه سی انواع استحکاوقلعەلر ایله مدافعه ایچون یاپیلمش وجملەسی بنچه بیك عدد بیوك قلعه ومنزل طوپلریله تجهیز ایدلمش واطراف اراضیسی صرب وسنکستان بولنمش برمحلەفرانسز اردوسنك موازی یاپەمامسی لازم کلوردیکه ایشته بواردو برخیلی استحکاملرك

ضبطنه موازی انشاسیله موفق اولمشدر . وروسیه لیلر سلستره استحکاملرینه موازی انشاسیله تقرب ایدوب لغمه المشدر . اکر دینلور ایسه که فرانسز اردوسی غایت مکمل بر اردو ایدی . هیچ بوکا قیاس قبول ایدرمی قارشوسنده اولان دشمنك قلعه‌لری و استحکاملریده و درونلرنده بولنان افواه ناریه‌ده اونسبتده مکمل وبلکه دها ازید ایدی

موازی یاپیلمق ممکن بیله اولسه برخیلی تلفات ویریله جکی بحثنه کلنجه هیچ برقلعه واستحکام بولنمزکه کرك ضبطی ایچون اجرا ایدیلان عملیاتده وکرك اثنای هجومده تلفات ویرلمکسزین ضبط اولنسون سلستره‌ده روسیه‌نك وسیواستپولده فرانسزلرك ویردیکی تلفات برکره دوشونیلملیدر . حتی عسیرده ریده قلعه‌سی بیله هجوم اولنمقسزین محصنینك تسلیمیتلریله ضبط اولندیغی حالده بوقدر جان آتش آلان باروتدن برهوا اولدی . اثنای عملیات وهجوملرده ویریله‌جك تلفات دخی ینه تدبیر وترتیب اوزره ویریله‌جکندن بوده برنسبته کوره‌در

بیوك محاصره طوپلریله دوکیله‌رك مملکتك بتون بتون تخریب ویرایله یکسان اولنمق بحثنه کلنجه مملکتك بوصورتله تخریبی بلکه اون بیك کله ایله حاصل اولمز . بوندن صرف نظر کوکبان قلعه سی اویله قلعه

ومنزل طوپلریله تجهیز اولنمامش ودروننده بولنان دشمنك اللرنده فیتللی تفنك ایله متریس تفنكلری وار ایدی . حتی الده موجود بولنان كوچك وبیوك طوپلرله دوكیله رك خندق بوینه طوغری خراب ایدیلان سور وبرجلر وبعض ابنیه‌لر اوزرینه وبعض هجوملرده وسائر ایشلرده آتیلان كله‌نك مقداری تخمینا درت بیكه وارمشدر . بتون مملكت خراب اولنمق لازم كلورسه نقدر كله صرف اولنه‌جغی بوندن اكلاشیلور . اوت حربده مظفریت قزانیلمق ایچون مهمات اسیركه‌نیلمز دینلور ایسه دشمن یدنده اولان قلعه طوپلرله مجهز بولنمش اولسه ایدی . فی الواقع بیوك طوپلره وبرچوق كله صرفنه احتیاج مس ایدر ایدی

محصورینك موجود زاد ذخیره‌لری بتنجه‌یه قدر محاصره اولنمق بحثنه كلنجه عجبا اللرنده‌كی ارزاق و ذخیره برآی اداره‌لرینه‌می كافیدر یوخسه برسنه‌لكمی یوخسه بش سنه‌لكمیدر . بورالریده بیلنه‌مدیكندن بویله برجهل اوزرینه محاصره ایدیلوبده دشمنی تسلیم اوله‌جقلر دیو برمدت غیر محدوده ایچنده انتظار اولنمقدن ایسه هم برطرفدن محاصره اولنه‌رق وهمده دیكر طرفدن الده بولنان مهمات هرنه‌دن عبارت ایسه انكله ضبطی اسبابنی استحصال ایچون برعملیاته تشبث اولنمق جائزمی دكلدر . اویله اما اردومز آلات وادواتجه مكمل دكل ایدی دینیلور ایسه قطعهٔ عسیریه‌ده ریده قلعه‌سی وبرطاقم

بروج وحصون وقلاعده بو اردو ایله ضبط اولندی . وکوکبانه کلنجه یه قدر یمن قطعه‌سیده بو اردو ایله ضبط اولندی . دشمنك قوت ومتانتجه اولان حاللریله نسبت قورلمق لازم کلورایسه اردونك پك مکمل صورتده اولدیغی میدانه چیقار

هرنه حال ایسه مشیر پاشا حضرتلری ویریکی رأی وتدبیرده اصرار ایده‌رك موازی انشاسنه بدأ ومباشرت ایتدیرر اثنای عملیاتده هرنه مشکلات ظهور ایدر وکندوسنه عرض اولنور ایسه انکده چارهٔ سریعی ینه مشارالیه حضرتلری طرفندن کوریلور وموازی یه دوام ایتدیریلور ایدی . بوصورتله هم موازی یاپیلدی وهمده خندغك طولمه‌سی کپرینك آتیلمه‌سی ایشلری حاصل اولدی

لکن بو ایشلر قولایلقله می حاصل اولدی پك کوجلکله ونیچه نیچه متاعب ومزاحم ایله حاصل اولمشدر . وبویله اوله‌جغی امر ضروریدر . چونکه ذاتا حرب دینیلان شی انجق مشاق ومتاعب اختیاریله وفداکاراق ابرازیله قزانیلور

شمدی بو راده‌جای ملاحظه دشمن کپرینك آتیلمسندنمی استیمان ایتدی یوخسه زاد وذخیره لری تکمیل اولدیده می استیمان ایتدی

بخشیدر . کپری آتیلنجه دشمن عسا کر شاهانه‌نك کوکبانی هجوم ایله الەجغنی و هجوم اولندیغی حالده کنـدولری تلف اوله‌جقلرینی کرکی کبی اکلادقلرندن استیمان ایتمك چاره‌سنه تشبث ایلدکلرنده شبهه‌یوقدر . زیرا محصورینك زاد و ذخیره‌سی همان کپری آتیلدیغی کونمی تکمیل اولدی . هایدی فرض ایده‌لمکه دشمن کپریدن قورقمیوب ذخیره‌لری توکنـدیده انك ایچون استیمان ایتدی . اوت موازی عملیـاتنه بدأ ایله ختامی و کپرینك آتیلمسی کیجه کوندوز چالیشیلدیغی حالده انجق التی آیده حاصـل اولدی بویله التی آی‌طیـانان بردشـمن برقاچ ماه دها تحمل ایده‌مزمیدی اکر بویله عملیات ایله اشتغال اولنمیوبده یالـکز محـاصره اولنـه‌رق تسـلیمیتـلرینه انتظار اولنمش اولسـه ایدی . اولوقت هجوم ایچون الده‌هیچ برواسطه بولنه‌میه‌جق ایدی قزانیلمش اولان واسـطه ایله هر حالده هجوم اولنه‌رق ضبطی قابل اوله‌جغندن شو کذران ایدن مدت نهایتنده حسن نتیجه استحصالنه موفق النه‌بیلور واستحصال اولنان اسباب هجوم الده اولمیوبده محـاصره برقاچ آی دها امتداد ایتمش اولسـه اطراف قبائلك پك چوقلری طغیـان وعصیان ایده‌رك نیچه حادثه‌لر دخی ظهور ایده بیلور ایدی . بزشو ایشـده اولان محاکمه‌یی ارباب مطالعه‌نك و جدانه حواله ایده‌رك بوندن زیاده بسط مقالدن صرف نـظر ایتدك

﴿ عسیر وقوعاتی ﴾

قطعهٔ عسیریه‌نك مركز اداره‌سی اولان محائلك جهت جنوبیه‌سنده
كائن رجال المع قضاسی سكنه‌سندن محمد بن عبداه نامنده بر شخص
لئیم مهدیلك نامیله سرنمای ظهور وهر حالده مستعد اختلال اولان
ساده دلان اهالیٔ جبل عسیری تحریك ایله برابر تهامه خلقنك دماغلرینه
دخی القای شر وشور ایتمكله واولا رجال المعدن باشنه بریكدیردیكی
اراذل اشقیا ایله رجال المع دائره‌سی داخلنده غایت رفیع ومنیع اولوب
(شحب) نامنده بولنان جبلك تاذروه‌سنده موقع طوتمغله بونلرك تنكیل
وتدمیری مجبوریت تحتنه كیردیكندن عسیر قطعه‌سی متصرف
وقومانداني میر لوا علی حیدر پاشا قطعهٔ مذكوره‌ده بسالت سازآرا
اولان قوهٔ حربیهٔ حضرت ملوكانه‌دن ایكی طابور عساكر شاهانه‌یی
مستصحباً شهر رجب شریفك بشنجی بازار كونی محائلدن تحریك رایت
نصرت ایدرك ایرتسی كونی بین العربان مهدی نامنی الان مرقوم محمد ابن
عبدالله‌ك وانك مهدیلكنه فریفته اولوب باشنه طوپلنان بر چوق جهلهٔ
اعرابك استنادكاهلری اولان مذكور جبل شحب اتكنه مواصلت
ایتمشدر

خذلهٔ اشقیا طرفندن سلاح انداختنه جرأت اولنمسی اوزرینه مذكور
ایكی طابور عساكر شاهانه‌دن پاشای مومی الیه طرفندن ترتیب اولنان
هجوم قوللری جبل مذكورك طرمانه طرمانه ذروه‌سنه صعود
اولنه‌بیله‌جك (مرضواح شقیق) نام ایكی عقبه‌سندن كمال شدت
وصولتله رأس جبله طوغری صالدیریله‌رق وعساكر فوز مآثر
شاهانه‌نك جبل مذكور ذروه‌سنه منع صعودیچون باران بلا كبی اشقیا

طرفندن یوقاردن آشاغی‌یه طوغری یاغدیریلان قورشون وجسیم جسیم قیالری شیران وغاکاران عساکر حضرت پادشاهی قطعا تهسه میه‌رك هجمهٔ واحده وحملهٔ شدیده ایله رأس جبل مذکوره کمال غلبه ونصرتله تصاعد وجبل مذکورك رأسی وهر طرفنی قهراً دست خیبت پیوست اشقیادن نزع وضبط ایتمشلردر

صباح اون بر بچقدن کوندوز ساعت سکزه قدر امتداد ایدن محاربهٔ شدیده‌یه جمعیت بانکبت اشقیا تاب‌آور مقاومت اوله‌میه‌رق تارومارو پریشان ومرقوم ساخته مهدی ایله معاً هر بری بیم وخوف جان ایله این المفر کویان اوله‌رق رهروسمت بوادی وبیابان‌اولوب میدان کارزارده قرقدن متجاوز مقتول براغوب خیلیسیده مجروح اولمشدر

عساکر شاهانه‌دن ایسه شو معرکه‌ده یالکز بر نفرنوش شربت شهادتله عازم دارالقرار اولمش او صره‌ده اشقیا طرفندن ورأس جبلدن اتیلان ویوارلنان بیوك ویك جسیم طاشلرك تصادفندن اولمق اوزره یکرمی اوچ نفرده خفیفجه مجروح وزخمدار وقوعبولمشدر

اهالیسی شو محاربه‌ده عساکر شاهانه علیهنده استعمال سلاح مخاصمة ایدن وجبل مذکور داخلنده بولنان (شدیده) نام قبیله‌یه‌ده او آنده ارکان حربیه ودردنجی احتیاط الاینك اوچنجی طابوری صاغقول اغالری رأفت واحمد افندیلرك رفاقتلریله التی بلوك عساکر شاهانه سوق اولنه‌رق قبیلهٔ مذکوره‌نك بیوت واماکن وخصوصاً بالجمله حصونی احراق بالنار ایدلمشدر

لکن ذکر اولنان ساخته مهدینك فریفتهٔ اغفالات وافساداتی اولوب

طرف طرف باش قالديران عربان بی اذعان وفدهٔ بلاجویاندن (ال ختارش) و (والد اسلم) و (منجعد) و (بحر) قبائلندن مرکب بر جمع کثیر حلی ومحائل بیننده‌کی طریقی سد وکویا اوراجه خط مخابرهٔ عسکریه‌یی قطع ایتمك اوزره عقد جمعیتله یول اوزرنده غایت تنك وصرب بر بوغازده کائن ومهم بر نقطه‌ده طوته‌رق اوتوز بشی عساکر ضبطیه ارزاقنی وقصوری اموال تجاریه‌یی حامل وبر طاقمی حوله‌سز اوله‌رق حلی اسکله‌سندن محائله کلمکده اولان جمعاً یوز طقسان رأس دوه‌دن مرتب قافله‌یی نهب وغارت ایلدکلری محائلدن خبر الندسی اوزرینه مذکور دردنجی احتیاط الاینك اوچنجی طابوری صولقول اغاسی ادریس افندی رفاقتیله درحال اورایه مقدار کافی عساکر شاهانه یتشدیریله‌رك وصوللریله برابر جمعیت اشقیای مرقومه ایله حربه طوتشملریله بورادهده سکز ساعت امتداد ایدن محاربهٔ شدیده‌ده تلفات اشقیا التمشی تجاوز ایتمکله طوتمش اولدقلری ذکر اولنان غایت صرب موقعدن پوسکوردیله‌رك وپای ثباتلرینه تزلزل کله‌رك کمال هزیمت وذلتله اورادنده طاغلدقلرینی وشو محاربه‌ده دخی عساکر شاهانه‌دن فقط سکز نفر شهید وقوعبولدیغنی قوماندان ومتصرف مومی الیه ماراالذکر رجال المع معرکه کاهنده ایکن استخبار ایتمسیله درحال موجود معیتی بولنان جنود نصرتنمود حضرت پادشاهی ایله اورادن حرکت ومحائله عودتله بش التی ساعت قدر عساکر شاهانه‌یه ارام واستراحت ایتدیردکدن صکره طریق مذکوری اولوجهله سد وارزاق واموال مبحوثه‌یی نهب ایتمش اولان قبائل سالف التعدادك باشلیسی ومرقوم ساخته مهدینك وطن ومأواسی بولنان مذکور آل ختارش قبیله سنه توجیه رایت نصرت وجلادت ایدوب قبیله‌ٔ مذکوره‌ده کائن (مراتح) نام قریه‌دن اوته‌ده بچه‌جکلری (سر) نام بوغازی اورالردن وکرك جبل عسیر اهالیسندن تجمع ایتمش اولان بر چوق اشقیا طوتمش بولنمغله

همان عساکر شاهانه طرفندن بونلرك اوزرینه دلیرانه وفداکارانه هجوم واقتحام ایله ایکی بچق ساعت محاربهٔ شدیده دوام ایتدکدن صکره خذلهٔ اشقیا بوراده دخی دیکش طوتدیره‌میه‌رق دوچار هزیمت وپریشان اولمشلردر

ینه او خط وطریق اوزرنده ودها اوته‌ده (رهوه) نام صرب بوغازه احتشاد وتکرار حرب ایچون اتحاد ایتملرندن ناشی عساکر شاهانه اورایه دخی شیرانه کوستریلان هجوم واوچ ساعت قدر امتداد ایدن حرب شدید اوزرینه جمعیت رذیلهٔ اشقیا بورادنده روبراه فرار واطرافده کائن صعب الصعود جبلره جان آته‌رق اورالرده قرار ایلمشلردر

اخشام حلول ایتمسندن طولایی عساکر شاهانه اولوجهله تمادی ایدن متاعب متوالیهٔ نصریه وجبریه‌دن طولایی اوراجقده‌کی صو قیوسی باشنده ارام ولیلهٔ مذکوره‌یی امرار ایلدکلری حالده بر وجه محرر اطرافده کائن سنکین جبال وتلاله سرپیلمش اولان اشقیای خبیث انتما صباحه قدر اوزاقدن اوزاغه عساکر شاهانه‌یه طوغری قورشون اتمش وعلی السحر عساکر ظفر مآثر مذکوردن ترتیب اولنان بش بلوك اوچنجی احتیاط الاینك اوچنجی طابوری بیکباشی نوری افندی قوماندا سیله اشقیای مرقومه‌نك برلشمش اولدقلری یرلره سوق اولنه‌رق کوستردکلری حملهٔ شدیدهٔ واحده‌ده جمله سنی تارومار وپریشان وارتق اندن صکره تجمع ایده‌میه‌جك بر هزیمت قهریه ایله جستجوی سمت نجاة وسلامت ایدرك هر بری ومرقوم ساخته مهدی برر طرفه کریزان اولمشلردر

ایشته محاربهٔ ثلثهٔ مذکوره‌ده دخی عساکر شاهانه میدان محارباتده

جمعیات اشقیادن یوز یدی کلهٔ المش و محال معرکه‌ده التمشدن متجاوز بشیوزجه مقتوللری کوریلوب ایکیوزدن زیاده‌ده مجروحلری اولمشدر

عساکر شاهانه‌دن ایسه شو اوچ محاربه‌ده یالکز طقوز نفر شهید واون اوچ نفرده مجروح وقوعبولمش وارزاق واموال و جمال منهوبه قبائل مذکوره‌دن عیناً ونقداً کاملا اخذ واسترداد اولنه‌رق عساکر نصرتمآثر شاهانه سایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت پادشاهیده اورالرده غلبهٔ نام وشرف مظفریت مالا کلام ایله محائله عودت ایتمش اولدقلری خبرلری یمنه کلمشدر

بروجه مشروح کوکبان فتح وتسخیر اولندقدنصکره کرك سید احمدك اقرباو تعلقاتی وکرك سائر متنفذان اهالی جمله" اولدنبرو کوکبان مفرزه‌سی نزدنده بولنان ارکان حربیه میرالایی علی بك نظارت و معرفتیله صنعایه سوق ونقل خانه ایتدیرلمشدر
اهالئ کوکبان ایچون فیما بعد بومثللو تحصینه میدان ویرلمامك انجق خندغك طولدیرلمسی وبرطاقم یرالتی مرغاللری وطوبله دوکلدیکی وقت یقیلیوبده قالمش اولان بعض قله واستحکام کبی ابنیه‌لرك هدم وتخریبیله حاصل اوله‌جغندن همان بوایشلرك تسویه‌سنه مباشرت اولنمق لازم کلمش ایسه‌ده خندغك کرك طولا وکرك عرضاً وعمقاً اولان جسامتی مناسبتیله کاملا طولدیرلمسی ممکن اوله‌میوب کپری قوریلان محلکه باب‌الحدید دینیلان یر اولوب بوراسی بر طاقم بیوك حجمده قیاو طاشلر ایله تملر وشیولر یاپیلوب عریض اوله‌رق وبردها هدم وتخریبی قابل اوله‌میه‌جق درجه‌ده متین ورصین اوله‌رق برچوق همتله واهالی چالشدیریله‌رق مومی الیه میرالای علی بکك ترتیب ونظارتی آلتنده طولدیرلمشدر

وباب الحديد اطراف وجوارنده سور وقلعه‌لردن حاصل اولان طپراق وطاشلر كاملا خندغه آتيله‌رق ودرون مملكتده طوغری اورادهٔ بنا وانقاضنه دائر اصلا بر اثر براغلميوب جمله محللری تسويه اولنه‌رق بر ميدان آچيلمشدر

وكوكبانده اولان بش عدد غير مستعمل عتيق تيمور طوپلر واسلحه‌يه متعلق اشيا دخی صنعايه كوندرلمشدر

برنجی الايك اوچنجی طابوری بيكباشيسی حسين عونی افندی قوماندا سيله محويت وطويله وكوكبان وثلا موقعلری محافظه‌سنه ترك اولنمش وطابور مذكوردن عرده اولان ايكی بلوك كتورديله‌رك عر موقعنه بشنجی الايك جبل حرازده بولنان برنجی طابوردن بربلوك كه طابور مذكور قول اغاسی رامز افندی مأمور ايدلمشدر

كوكبان ملحقاتيله قائممقاملق تشكيل اولنوب ومقر قضا طويله اتخاذ اولنه‌رق وقائممقام ومديرلر نصب وتعيين ايدلمشدر ٠

﴿ حاشد ويام قبائلی ايله اولان محاربه ﴾

كوكبانك بدايت محاصره‌سندن فتحنه دكين يام قبيله‌سی علی ابن حسن مكرمی حاشد قبائلی دخی محسن شهاری وعلی ابن شويط قوماندا ايله كوكبانده بولنان معسكر همايونی باصمق اوزره اتحاد وتداركات ايله مشغول اولورلر ٭ وعمران قائممقاملغی ملحقاتندن اولان ريدة اليمانی اهاليسنی دخی دائرهٔ اتفاقلرينه الهرق تشكيلات جديده‌سنی اولجه اجرا اولنمش اولان

مذکور عمران قضاسی جهتنه ایثار خسار نیت باطله سیله مرقوم علی ابن حسن مکرمی ومحسن شهاری وعلی ابن شویط یام وحاشد وبعض مشرق اشقیای خباثت انتماسنك محل مذکور اوزرینه یورومکده اولدقلری خبرلری صنعایه کلدیکندن وارتق کوکبانجه دخی ایش قالدیغندن میرلوا فضلی پاشا ایکنجی الایك ایکنجی واوچنجی الایك برنجی طابورلرندن دردر وایکنجی الایك برنجی طابورندن ایکی بلوك که جمعاً اون بلوك عساکر شاهانه یی وطاغ طوپلرینی قائممقام احمد حلمی بك قومانداسیله بالاستصحاب سنهٔ مرقومه تشرین ثانیسنك یکرمنجی کونی کوکباندن سکز ساعت بعد مسافه ده اولان عمران جهتنه برموجب ارادهٔ مشیری حرکت ایتمشدر .

کوکبانده موی الیه میرالای علی بك قالهرق تسویه سی عهده سنه احاله اولنمش اولان ایشلری حسن ختامه ایصال ایتدکدن صکره صنعایه کیده جك اولان برطاقم اغرلقلری وعساکر متباقیه یی دخی آلوب میر موی الیهده صنعایه عزیمت ایتمشدر

پاشای موی الیه عمرانه واصل اولمسیله برابر محل مذکوره درت ساعت بعد مسافه ده ریدة الیمانی یه کیدوب ریده قریه سنی طوتمشدر . قبائل متفقهٔ مذکوره دخی موی الیهك محل مذکوره مواصلتندن بش کون صکره کی مذکور تشرین ثانینك یکرمی التنجی کونی (الغوله) نام محلده بشبیك کسانه قریب تحشد ایده رك عساکر شاهانه اوزرینه هجومه تصدی یه باشلدقلرندن اجرا ایدیلان ترتیبات وجهله مقدار وافی قوتله موی الیه قائممقام احمد حلمی بك عصات اوزرینه سوق اولندیغندن عساکر شاهانه نك حرکات دلیرانه سی ثمره سیله اوله رق عصات غایت فنا حالده برباد وپریشان ایدلمش ویوم مذکورده اخشام ساعت

طقوزدن کیجه ساعت بره قدر امتداد ایدن محاربه‌ده برچوق تلفات براقه‌رق هربری برطرفه فرار ایتمشلردر • وعساکر شاهانه‌دن برفردك بیله برونی قنامامشدر

بونك اوزرینه فرداسی کون حاشد قبائلی قریه‌لری اهالیسی عرض استیمان ایتمشلر ایسه‌ده قریه‌لرنده متحصن بولنسان یام وارحب قبائلی اشقیاسنی کندولری طرد وتبعید ایتمدکجه مطاوعتلری قبول اولنمیه‌جغی جوابی ویرلمش ایسه‌ده اشقیای مرقومه‌نك طردینه مقتدراوله‌میه‌جقلرینی والاعساکرشاهانه‌نك قوهٔ قاهره‌سیله دفع وتنکیل ایدیله‌بیله جکنی بیان ایتملری اوزرینه شهرمذکورك یکرمی سکزنجی کونی صاغ جناحدن ارکان حربیه قول اغاسی اسماعیل افندی وصول جناحدن مومی الیه احمد حلمی بك ومرکزدن دخی پاشای مومی الیه اشقیانك تحصن ایتدکاری (بیت صراش)و (محند) قریه‌لری اوزرینه اوچ قولدن تعارضی حرکت ایله قریه‌لر اهالیسی خانه‌لری اوزرینه استیمان بیراقلری کشاد ایدوب عساکر شاهانه طرفنه دخالت ایلملرندن طولایی عصات کروهی خارجده قالمش وعساکر شاهانه طرفندن وقوعبولان صولت وهجومده طاغلرك ذروه‌سنه طوغری برطاقی فرار ایتمشلر ایسه‌ده مرکز ایله صول جناح ایلرولیوب برنقطه‌ده تلاقی ایتملری واشبو ایکی قولك ایلرولمسی (الغوله) التنده کائن (حینان) و (ابیض) قریه‌لرنده فرصت بین هجوم اولان عصات کثیره دیکر صاغ جناح قولنی کوره‌مدکلرندن مرکز ایله صول جناحك ارقه‌سنی کسمك زعمیله تحصنکاهلرندن حرکت واووه یوزینه دوشدکلری صاغ جناح قوماندانی مومی الیه احمد بك طرفندن کورلمسیله برابر سیر سرعتله بونلرك اوزرینه کله‌رك شدتلی برآتشه طوتدیغندن نه‌یه اوغرادقلرینی شاشیروب جمله‌سی منهزم وپریشان اوله‌رق فرار ایتمشلردر • وعصات بورادده برچوق تلفات ویروب عساکر

شاهانه‌دن یالکز برنفر شهید وقولمشدر • بونك اوزرینه مذکور قریه‌لر اهالیسی دخی استیمان ایلمشلردر

اشبو محاربه‌ده دخی یاملیلر غایتله دوچار هزیمت اولوب هر بری برکوشه وبوجاغه قاچوب التجاء ایتمشلر ایسه‌ده متعقلری اولوبده استیمان ایدن حاشد قبائلی پریشان اولمش اولان یاملیلرك اسلحه واشیالرینی وهجینلرینی نهب وغارت ایلدکلری کبی مکرمینك (منهیات) قریه‌سنه امانتاً براقمش اولدیغی نقود واشیا وهجینلرینی قریهٔ مذکوره اهالیسنك نهب ایتدکلرینی ینه عربلر کندولری حکایه ایدرلر • یاملیلرك محللری ایسه بر خیلی مسافهٔ بعیده‌ده اولدیغی حالده کمال رذالتله وبر چوق تلفات ویرمرك پریشان اولوب کیتمشلردر

واشبو جمعیت بانکبت بوندن اوللری اسمی سبقت ایدن و امامت سودای عاطلنده بولنان معهود محسن شهاری ایله یاملیلرك مکرمیسی علی ابن حسنك تشویقیله اولوب ومقر مشورت وشیطنتلری دخی (خمر) نام محل اولدیغندن وقوعبولان شو هزیمت اوزرینه محل مذکورده‌ده پای ثباتلرینه تزلزل کلدرك جمله‌سیده ترك ایله هر بری بر طرفه قاچمشلردر • وحاشد قبائلی اطاعت وانقیاد ایدرك شیخ بولنان علی ابن عایض شویط دخی عرض استیمان ایدوب طرف مشیری‌یه کوندرلدیکندن عموم حاشد قبائلنه مدیر تعیین اولنمشدر

عمرانه بش ساعت بعد مسافه‌ده واقع (صراره) نام محل اوزرنده‌دخی حرکات عسکریه اجرا اولنمق اوزره اولجه مومی‌الیه احمد بك کیدوب بعض عصات طرفندن عساکر شاهانه‌یه مقابله اولندیغندن اجرا اولنان ترتیبات حربیه‌ده عصات مرقومه دخی تربیه وتنکیل اولنوب بوصراره‌ده

عساکر شاهانه‌دن برنفر شهید وقوعبولمش ومحل مذکور اهالیسی دخی دائرهٔ اطاعته کیرمشدر

بوصره‌ده عمرانه سکز ساعت وجهت شمالیهٔ غربیه‌ده واقع (کهلان) نام حصن شهیر ایله جوارنده بولنان دیکر اوچ عدد حصنلرك مستحفظلری دخی استیمان ایتدیکندن حصون مذکوره‌یه مناسب مقدار ضبطیه ترتیب وارسال اولنمشدر • ونهایت کانون ثانی اواسطنه قدر عمران طرفلرنجه اصلاحات اجرا اولنه‌رق پاشای مومی‌الیه موجود رفاقتیله صنعایه عودت ایتمشدر

مناعتجه کوکبان طاغی کبی مشهور اولان (جبل مسور) ده کائن مسور حصن حصینی دخی برخیلی مدتلر جبل مذکور اتکلرنده بیکباشی حسین عونی افندی حرکات عسکریه اجرا ایدرك وبرچوق تدابیر ودسایس اجراسیله نهایت جبل مسور دخی اخذ وضبط اولنوب عساکر شاهانه اقامت ایتدیرلمشدر

آنس قضاسیله عتمه ووصابین ناحیه‌لرینك اصلاحاتی

کوکبانك امر محاصره‌سی امتداد ایتدیکندن محل مذکورك فتح وضبطی یولنده عساکر شاهانه‌نك مدت مدیده کوکبان جهتنده مشغول بولنمسندن ناشی آنس قضاسنك جهران وسائر ملحقاتیله عتمه ووصابین ناحیه‌لرنده امر حکومتی دکله‌مامك وقائمقامکده عساکر ضبطیهٔ موجوده ایله اوامر حکومتی تنفیذه مقتدر اوله‌مامق کبی حالاتك ظهوری سببی ویرده کوکبانك حین محاصره‌سنده معسکر همایونه هجوم ایتمك افکار فاسده‌سیله تجمع ایدن اشقیا هرنقدر پریشان ایدلمش ایسه‌ده کوکبانلیلره معاونت اولمق وکندولرنجه برحیله کوسترمك اوزره (نهم) قبائلنك دخی طوپلانه‌جغی خبر آلنمش ومذکور نهملیلر یاملیلر مثللو

من القديم حكومت امامیه یه و متغلبه لره اجرتله عسكرلك ایده رك امر انتعاشلرینی احضار ایدن طاقدن اولدقلرندن هم بونلرك دماغلرنده اولان فساده میدان ویرلمامك و همده معاشلری تشكیلات جدیده دن اوله رق هنوز تشكل ایدن واسكیدن حدیده سنجاغنه ملحق بولنان زبید قضاسنه الحاق ایدلمش اولوبده مؤخراً دائرهٔ انقیاددن چیقان وصابین اهالیسی طرفندن تسویه ایدلمك وبو وسیله ایله اهالئ مرقومه تربیه اولنمق اوزره التیوز قدر تهملی سلاح انداز عساكر موظفه تحریر ووصابین اوزرینه كوندرلمسی طرف حضرت مشیریدن تنسیب اولندیغندن كوكبان محاصره سی اثناسنده مذكور تهملیلر عساكر موظفه یازیلوب وصابینه كوندرلمش ایدی ٭ كرچه عساكر مذكوره وصابینده برایش كوره مامشلر ایسه ده بوصورتله اهالی یه بار اولملری ینه برنوع تربیه اولدیغی كبی تهم قبائلنك كوكبان معكسر همایونه صارقندیلق ایده مامسنه ده سبب اولمشدر

بروجه محرر آنس قضاسی وملحقاتی اولان جهران وعتمه وسائر محللرینك اصلاحیله برابر وصابین ناحیه سنك دخی تربیه واصلاحی وبو محللرك قائممقام ومدیر مثللو مأمورلریله سائر معیت مأمورلری جملةً محللرینه اقعاد ایتدیریله رك اعشار ونصاب وویركوی شخصی كبی اموال مشروعهٔ میریه نك طرح واستحصالی ومذكور تهملی عساكر موظفه نك محل مذكورده اقامتلری مدتجه ایشلمش اولان معاشلری وصابین قبائل عاصیه سندن بالتحصیل ومركز ولایته كوندرلمسی وعساكر مرقومه نك حسابلری دخی مركز ولایتده كورلمك اوزره وصابیندن صنعایه اعزامی خصوصلرینك تسویه سنه وبعض قبائل شیخلرینك احراز صفت تغلب داعیه سیله وقتیله یاپدیروب الرنده واسطهٔ فساد اوله رق موجود بولنان حصنلری جانب والای مشیریدن آلدیغم امر وتعلیمات موجبنجه هدم وتخریب اولنمسنه مأموراً ایكنجی الایك اوچنجی طابوری ودردنجی

الايك ایکنجی طابورینك درت بلوکی برقطعه صاری طاغ طوبی وایکی قطعه ویتوورت طوبی رفاقت عاجزانه‌مه ترفیق اولنه‌رق وآنس قضاسی قائممقامی دخی معاً صنعادن اعزام اولنديغی جهتله سنهٔ مرقومه تشرین ثانیسنك یکرمی بشنجی وعیدفطرك التنجی جمعه ایرتسی کونی حرکت اولنمشدر

سالف الذکر محللرك اصلاحاتی اجرا اولندقدن صکره زبیده اینیله‌جکی وزبید اطرافنده اولان جبل رکب وجبل راس ایله بیت الفقیه توابعاتندن اولان الجاحه قبیله‌لری اصلاحاتنه دخی باقیله‌جغی جهتله خط حرکات صنعادن بدأ ایله زبید وبیت الفقیهه قدر ممتد اولور وسکسان ساعت چکر بعد مسافه‌دن عبارتدر

بوقدر مسافه ایچنده اجرا ایدیله‌جك اولان حرکات عسکریه واصلاحات اره‌سنده کذران ایده‌جك اثناده عساکر شاهانه‌نك روزمره‌لری وخوایج ضروریهٔ سائره‌لری محللری قضا وناحیه‌لری تحصیلات میریه‌سندن صرف واعطا قلنه‌جغندن صنعادن یالکز یکرمی کونلك ارزاق ومقدار وافی جبخانه آلینوب وعساکر ملوکانه قریه‌لرده باراندیرلمق ایچون چادروسائر اشیا دخی آلنمیه‌رق سبکبار اوله‌رق چیقلمشدر

صنعادن حرکتله یدی ساعت بعد مسافه‌ده برنجی قوناق اولان (وعلان) نام محله مواصلت اولندقده صنعایه تابع (بلادروس) ناحیه‌سی مشایخ واهالیسندن بعضیلرینك معاملات سرکشانه‌سندن طولایی مدیرلری طرفندن وقوعبولان تشکی‌یه مبنی مرقوملر دردست ایدلمك اوزره ایکی بچق ساعت مسافه‌ده کائن (خدار) اوزرینه حرکتله متمردین مرقومه جملهٔ یعنی یکرمی یدی نفر دردست اولنوب

لاجل التأديب صنعايه كوندرلمشدر

محل مذكوردن دخى حركتله درت بچق ساعت مسافه‌ده بولنان وجهران اوواسنك وسطنده اولوب بلاد جهران ناحيه‌سنك هر جهتنه قريبى اولان (معبر) نام قريه‌يه مواصلت اولنمشدر ٭ محل مذكورده دخى اون التى كون اقامتله ناحيهٔ مذكوره اهاليسى اسكى طوتدقلرى يوله ندامتله آقين آقين كلوب عرض دخالت و طلب عفو و امانه مسارعت ايلشلردر ٭ فقط بونلردن معبره ايكى ساعت مسافه‌ده كائن (بنى قوس المفاسيل) نام قريه اهاليسى بز (حدايه) تا بعزآ نس قائمقاملغنى طانيمز يوللو رأى خود سرانه‌لرى ايله معسكر همايونه كلمامك و طانيمامق كبى مسلك ناهمواره سالك اولدقلرى و بر قاچ دفعه تحريراً اولنان نصايحى دخى قبول ايتمدكلرى جهتله بالضروره اجراى تأديبلرى ايچون بيكباشى يونس افندى رفاقتيله درت بلوك عساكر شاهانه سوق اولنه‌رق اهالى كويى بالتخليه فرارى قراره تبديل ايله يالكز بكچى قلقلو درون قريه‌ده اون بش قدر جمعا ترك ايتدكلرى بيكباشئ مومى اليهك قريهٔ مذكوره‌يه وصولنده كوريله‌رك مرقومون دردست و قريهٔ مزبوره‌نك حصن مقامنده اولان خانه‌لرينى ترهيباً للامثال احراق بالنار ايدوب عودت ايتمشدر

و معبره جوار بولنان (فتايل) و (شناصب) و (عسم) و (ظاف) حصون كبيره و مشهوره هدم و تخريب اولنه‌رق يرايله يكسان ايدلش و جهران مفسد و متمردلرندن دخى دردست اولنان يكرمى ايكى نفر صنعايه كوندرلمشدر

مدت مذكوره ظرفنده محل مذكور ويركو و اعشار و نصابى دخى تحصيل اولندقدن و اصلاحات لازمه اجرا ايدادكدن صكره كانون

اولك اون دردنجی پنجشنبه کونی التی ساعت بعد مسافه‌ده واقع (عیشان) نام محله حرکتله مواصلت اولنمشدر

محل مذکورده دخی (منسار) و (صنوران) و سائر جبالك تشکیل ایتدیکی (سربه)و (حزان) و (جحفه) وادیلرینك صرت وتپه‌لرنده وبلادآنسك وسطنده اولان (حصن المحل) و (وجحفه) و (عرامه) و (اسوده) و (ثنا) و (حصن خیار) و (ثنیه)و(بیت غیلان مقبل) و (جعودار) و (بیت سعید عامر البخیطی) نام قریه‌لره حدا قبائلندن کچوبده اسکان ایدن زوربا ومتغلبه کروهی مذکور محله نقل ایتدکلرنده جبال مذکوره اهالیسنك املاك ومزارع ومرعازینی غصب ایتدکلری مثللو قدیمدنبرو مواشیلرینی نهب وغارت وموسم حصادده مزروعاتی یغما وتاراج ایتمکله مألوف اولدقلری وحدودلرندن کچورمامك کبی قطع طرق ایله ازعاج ایده‌کلدکلری جهتله اول جوار اهالیسی ارتق بونلرك شر وشور ورنجش اذای وفورلرندن طاقتسز برحاله کلمشلر وبونلرك شراره‌ٔ آتش شرلری ذمار قضاسندن بعض قرا اهالیسنی بیله بیحضور ایتدیکندن محل مذکور قائممقاملغندن دخی شکایت نامه‌لر کلمشدر

کروه مذکور بوحاللریله حکومت سنیه‌یی دخی طانیه‌رق محضا تکلیفات مشروعه‌ٔ میریه‌دن کندولرینی وارسته قیلق ایچون بز حدا قبائلندن اولدیغمزدن حدایی طانیرز کلامنی ایراد ایله جواب ویررلر دها عیشانه مواصلتدن اول متغلبه‌ٔ مذکوره مشایخ وکبارینك حکومت سنیه‌یه کللری ایچون نصایح امیز دعوتنامه‌لر یازلمش ایسه‌ده کله‌میه‌جکلرینی جواباً بیلدردکلرندن وقرای مذکوره‌دن کندولرنجه حصن حصین اعدادندن بولنان وجوانب اربعه‌سی سور وبروج ایله محاط وعیشانه ایکی بچق ساعت بعد مسافه‌ده اولان (حصن المحل) قریه‌سنه حدادن امدادلرینه

كلمش بولنان برطاقم عصات ايله جمله سی ودها كله جك اولنلر ايله تحصن ايتدكلری دخی استخبار اولنمش وارتق بونلره سطوت قاهرهٔ حضرت پادشاهی كوسترلمك لازم كلمش اولمسندن مذكور عيشان قريه سنه واراديغی كيجه قريهٔ مذكوره ده يتوتله همان شفق وقتندن اول ساعت طقوز بچق راده لرنده بيكباشی يونس افندی قومانداسيله درت بلوك وايكنجی الايك اوچنجی طابورندن ايكی بلوككه جمعاً التی بلوك عساكر شاهانه يی وطاغ طوبنی بالاستصحاب بالذات • فقير • قريهٔ مذكوره اوزرينه حركتله تماماً شفق وقتی مواصلت اولنه رق اراضينك حال ووضعيتنه كوره لازم كلان ترتيب وتدابيره بالتشبث قريه طرفندن مقابله يه دائر براماره كورله مديكندن كشف اولندقده متحصنينك دها كيجه دن فرار ايتدكلری اكلاشيلمش اولمسندن ومذكور قريه ايسه بروج وسور متينه يی حاوی اولوب عصات ايچون هرزمان تحصنگاه بولنمسندن ابقاسی جائز اولمديغی جهتله كاملاً احراق وتخريب ايديلوب عيشانه عودت اولنمشدر

عصات مرقومه هر نقدر محل مذكوری ترك ايتديلر ايسه ده ينه بوندن دها صرب برمحله تحصن ايتمك فكرزنده بولندقلری جهتله فرداسی جمعه ايرتسی كونی مذكور اوچنجی طابور بيكباشيسی علی افندی قومانداسيله وادیٔ جعفه يه اعزام اولنه رق ويريلان تعليمات وجهله حركت ايدوب جعفه قريه سيله (صالح عامر بخيطی) و(حسين عامر) و (مقبل غيلان) قله وحصنلرينی احراق وتخريب ايتدكدن صكره عودت ايتمشدر

مذكور قرا وحصن وقله لر احراق ايدلدكدن صكره عصات مرقومه نك ارتق تحصن ايده جك محللری قالمديغندن جمله سی استيمان ايتمشلردر • وشيخلردن مقبل غيلان دخی تحت توقيفه الينمشدر

محل مذکورده بو ایشلرله اوچکون اشتغال اولندقدن صکره التی بچق ساعت بعد مسافه ده کائن (ملص) نام قریه یه مواصلت اولنمش واشبو مرحله نك یوللری غایت صعب وعارضه لی وکسیك اولدیغندن انجق اخشامدن صکره وارلمش واولکیجه اوراده یتوتله فرداسی بازار ایرتسی صباحی محل مذکوره بربچق ساعت مسافه ده بولنان و (منسار) قسمندن اولان (ذیحود) قریه سنه مواصلت اولنمشدر

﴿ جبل ریمه قضاسنه تابع سلفیه ناحیه سنجه اولان اصلاحات ﴾

بوندن اول محلنده تسطیر و بیان اولندیغی اوزره جبل ریمه فتح وضبط اولندقدن صکره سلفیه جهتنه اوله جق حرکات عسکریه کوکبانك فتحندن صکره یه تعلیق اولنمشیدی . مذکور سلفیه ناحیه سی اهالیسی ناحیه نك بدایت تشکیلندنبرو مدیرلرینی طانیمامش ؛ وامر حکومته تبعیت ایتمامش اولدقلری وبو کاباقه رق جعفریه وکسمه ناحیه لری قبائلنك بعضیلری دخی اویوله سالك اولمق داعیه لرنده بولندقلری مرکز قضا اولان الجبید ده اقامت ایدن قضا قائممقامی وکیلی مؤخراً عهده سنه برنجی الای قائممقاملغی توجیه بیوریلان احمد فیضی بك طرفندن مقام جلیل مشیریه واقع اولان اشعاردن مستبان اولمشدر

جبل ریمه نك فوق العاده جسامت ومناعتی وقبائل ونفوسنك کثرتی بوندن اول ثبت صحیفهٔ سطور اولنمشیدی . ضبطندن صکره کوکبان غائله سی سببیله برحرکات عسکریه اجرا اولنه مامسندن شو ارالق تکالیف مشروعهٔ میریه لرینی تأدیه وایفا وحکومت محلیه یه انقیاد وانخناده مخالف ومعاند اولان مذکور سلفیه ناحیه سنك برنمونه کورملری فرائض حالیه دن بولنمشدر

ایشته اسباب مسروده یه مبنی ناحیهٔ مذکوره قبائل عاصیه سی دخی تربیه وتنکیل اولنمق « وفقیرك » سالف الذکر مواصلت ایلدیکم ذیحود نقطه سی سلفیه یه یقین بولنمق مناسبتیله میر مومی الیهٔ قومانداسیله سلفیه جهتنه چیقه جق اولان مفرزه نك ایده جکی حرکت دخی « فقیرك » رفاقتمده بولنسان مفرزه نك حرکاتنه متفرع عد اولنه رق حین اقضاده یکدیکرینهٔ مظاهرت ایده بیلملری محسناتنی جامع اولمسندن رفاقت عاجزانه مله بلاد آنس ایچنده بولنسان مفرزه نك حرکتیله متحداً حرکت ایلمك اوزره مومی الیه احمد بکك دخی الجبیدن وصنفوردن ایکی قول اوله رق سلفیه حدودنده برلشمك ایچون سوق کتیبهٔ جلادت ایلمسی جانب عالیٔ مشیر مشار الیهدن مومی الیه احمد بکه یازلدیغی کبی بو یولده اقتضا ایدن امر وتعلیمات « فقیره » دخی ویرلمشدر

« فقیرك » صنعادن حرکت ایلدیکم کون یعنی سکسان طقوز سنه سی شهر شوال شریفنك التنجی کونی مومی الیه احمد بکده الجبیدن حرکت ایتمشدر « ومعبره مواصلتدن صکره میر مومی الیه ایله دخی مخابرات لازمه یه طرفیندن بدأ اولنمشدر

میر مومی الیه یوم مذکورده جبیدن یدی بلوکله سوق الربوعه متوجهاً حرکت ایلمش وصنفوردن دخی محل مذکوره اوچ بلوك ترتیب وتحریك ایتمش اولادیغندن طرفین بلاد سلفیه نك وسطنده بولنسان (زغل) نام بوغازك باشلانغجنده کائن مذکور سوق الربوعه ده برلشمشدر

ایرتسی بازار کونی علی الصباح مذکور بوغازك کشفیچون بر بلوك عسکر سوق اولنه رق (بنی الواحدی) و (بنی القرضی) قبیله لرینك صورت عصیانده بولندقلری وعساکر شاهانه یه قورشون انداخت

ایتدکلری میر مومی الیه نزدنده بولنان مشایخ موجوده‌نك مشاهده‌لریله تحقق ایده‌رك عساکر شاهانه بر مقدارجه اوزرلرینه کیدوب وبر قاچ ال طوپ وقورشون اتوب اشقیا اورایه تجمع ایتدکدن صکره همان بونلری ساخته اوله‌رق تضییق ایتمك اوزره ضنفوردن کلان عسکرله قول اغاسی مصطفی اغا اوراده ترك اولنه‌رق باقی بلوکلرله طوپی میر مومی الیه بالاستصحاب مزبور بنی القرضی قبیله‌سنك اسکان ایتمکده اولدقلری غایت منیع ومرتفع جبالك تشکیل ایلدیکی دره‌یه حرکته تعجیل وشتاب ایلدیکی واشقیانك صورت محرره اوزره بوغازده تحشد ایلملرندن طولایی کمال سرعت اوزره جبل مذکورك عقبه‌سنه یناشیلوب بالطبع اشقیانك اراضی عارضه وکسندیلرندن کچه‌مامه‌لرینه مبنی یتیشه‌مدکلری واو جوارده بولنسان قریه‌لر خلقنك غافل بولنه‌رق مالری قیدلرینه دوشدکلری جهتله اشقیانك کاملاً برلشملرینه میدان ویرلمیه‌رك بالصعود عقبه‌نك نصفی ضبط اولندیغی کبی اوراده بولنان بر قریه خلقی خانه‌لرندن مدافعه‌یه ومالرینی قاچیرمغه قالقشمشلر ایسه‌ده عساکر شاهانه‌نك قدومنی مشاهده ایلملری اوزرینه فرار ایدوب قریه‌یی ترك ایتملری حسبیله قریهٔ مزبوره‌یی دخی ضبط ایتمشلردر

وایرتسی صباح (الحجراف) عقبه‌سنه حرکت اولنوب اوراده ساکن اولان مذکور بنی القرض قبیله‌سی طرفندن بعض مرتبه شقاوته ابتدار اولندیغی کورلمسیله شدت اوزره هجوم اولنه‌رق موقعلری ضبط اولنمشدر

اشبو محاربه‌لرده عساکر شاهانه‌دن بر شهید ایله بر یاره‌لی وقوعیله طرف اشقیادن سکز نفرك لاشه‌لری میدانده قالدیغی کبی خیلو یاره‌لیلری دخی بولنه‌رق بونلرده بر طرفدن تلف اولمشدر

صور مشروحه وجهله وقوعیافته اولان مظفریت اوزرینه اوجوارده بولنان قریه‌لر خلقی خانه‌لرینه بیاض بیراقلر چکوب طلب عفو وامان ایلرندن ناشی شروط رعیتی کاملا ایفا ایتمك شرطیله امان ورقه‌لری ویریلوب مشایخ وعقالری طلب اولندیغی وایرتسی صالی کونی سالف البیان سلفیه مدیریتی مرکزی اولان (بنی النقیع) قبیله‌سنك ساکن اولدیغی (ضلع) نام محله حرکت ومواصلت ایلشلردر

محل مذکور معسکر همایون اتخاذ اولنه‌رق ارزاق عسکریه‌نك مارالبیان کشاد اولنان زغل بوغازندن جلبیله ترتیبات لازمه اجرا و تمیم ایتدیرلمشدر • وانف البیان طلب اولنان مشایخ وعقالك جمله‌سی میر مومی الیه نزدینه کله‌رك ویرکو وذکوة وتکالیف سائره تقسیم وتحصیله قرار ویریله‌رك تحصیلات اجرا اولنمشدر

میر مومی الیه محل مذکورك ایشنی بتوردکدن صکره کسمه وجعفریه ناحیه‌لرینی دخی دور ایتمك اوزره جهات مذکوره‌یه حرکت ایلمشدر

• فقیرك • مواصلت ایلدیکم ذیحود قریه‌سی بلاد انسك اکثری بیوك قبائل وناحیه‌لرینه جوار بولنمق جهتیله تحصیلات میریه واصلاحات لازمه‌نك ارقه‌سی محل مذکورده النمق لازم کله‌جکندن ایشلره اولوجهله بدأ ومباشرت اولنمشدر

ذیحود قریه‌سنك جهت شرقیه‌سنده اولوب قریهٔ مذکوره‌یه حواله بولنان بر جبلك ذروه‌سنده مبنی وغایت جسیم (ضلع) نام حصن ذیحودده مواصلت اولندیغی کیجه صباحه قارشو عسکر سوقیله کاملاً هدم وتخریب ایدلشدر

محل مذكوره بالجمله مشايخ وعقال جلب وجمع اولنەرق ويركولرى طرح وتقسيم ايله تعيين قلنان مدت ومهل ظرفنده كافهٔ اموال ميريه تحصيل قلنمشدر

منار اطراف وانحاسنده دخى ايادئ عربانده بولنو بده مضرتى اولەجق (جبل اسحق) و (لكمة الشراح) و (ابوعف) و (جبرى) و بيت (بخيطى) و (زهوى) نام مشهور حصنلر دخى مخصوص مأمورلر كوندريلەرك اهاليه هدم وتخريب ايتديرلمشدر

ما بالذكر خصوصاتك كاملا ارقەسى يكرمى بركونده الندبغندن مذكور ذيحودده يكرمى بركون اقامت اولندقدن وبر موال محرر اصلاحات اجرا ايدلدكدن وآنس قائممقامى ومعيت مأمورلرى محللرينه اقعاد ايديلوب وتحصيلات ميريه قائممقامنه تسليم ايتديرلدكدن ومحل مذكورده دخى دردست ايديلان مفسدلردن سكز نفر صنعايه كوندرلدكدن صكره بلاد عتمه جهتنه حركت اولنمشدر

ذيحود صنعايه يكرمى سكز ساعت بعد مسافەده اولوب ذيحوددن دخى بلاد عتمه ووصابين وزبيد جهتلرينه حركت اولنەجغى وايكنجى الايك مذكور اوچنجى طابورى بر قطعه ويتوورت طوبيله بورادن ايلروده اولەجق حركتده ظهير واحتياط بولنمق وامر قومانداسى ينه طرفزده اولمق اوزره طابور مذكورذيحوده ترك اولنەرق ايلرويه يالكز مذكور ايكنجى طابوردن اولان درت بلوكله حركت اولنمسى مقتضاى تعليمات حضرت مشيريدن اولديغندن طابور مذكور ايكى ايلق ارزاق ومقدار وافى جبخانه ايله محل مذكورده ترك اولنوب سنهٔ مذكوره كانون ثانيسنك سكزنجى بازار ايرتسى كونى مذكور درت بلوك و بر بلوك دخى يوز باشى توفيق افندى رفاقتيله مذكور اوچنجى طابوردن النەرق

بش بلوكله بلاد عتمه يه متوجهاً حركتله عتمه ناحيه سى توابعاتندن طقوز ساعت بعد مسافه ده (شهـار) و (قطع) نام محللرده اقامت اولنه رق عتمه ناحيه سنك ويركولرى دخى مدير ومأمورلرى واسطه سيله تحصيل ايتديريله رك قائممقاملق مركزينه كوندرلمشدر

ناحيهٔ مذكوره دائره سى داخلنده كائن بر طاقم متغلبه كروهنك ايادىٔ ظلم واعتسافلرنده بولنان (حربى) و (يدهل) و (سيعور) و (طبر) و (حصن الحصين) و (كتف) و (براح) و (اكمة) و (شـقر) و (ظلمـات) و (جبل فقيـه) و (نشم) و (حـوره) و (قريه) و (شهار) و (قطع) نام مشهور حصنلرك جسـامت وارتفـاعلرينه كوره بعضيلرينك بتون بتون وبعضيلرينك ايكى قاتلرى وقله لرى مخصوص مأمورلر تحت نظارتنده اوله رق اهالى يه هدم وتخريب ايتديرلمشدر

سلفيه دن حركتله ريمه نك سائر جهتلرينى دوره چيقـان سـالف الذكر قائممقـام احمد فيضى بك رفاقتى بولنـان درت بلوكله مذكور شهـار نقطه سنه يدى سكز ساعت بعد مسافه دن كله جكى ومذكور درت بلوك دخى « فقيرك » رفاقتده بولنـان ايكنجى طـابورك ديكر درت بلوكى اولديغى واشبو بلوكلر ايسه شهر حزيران ايچنـده بربرلرندن مفـارقت ايتـدكلرى ويدى ماهدنبرو برلشمـدكلرى وصكره دن نصب اولنـان ضابطاندن وبر طاقم اسباب ضروره دن ناشى يكديكرينك بربرلرنده ضابط ويرا كنده لرى اولمسى جهتله هم مذكور بلوكلر برلشديريله رك بربرلرنده اولان ضابطان وپرا كنده لرك اصل بلوكلرينه النوب ويرلمك اوزره مير مومى اليه دخى مذكور شهار نقطه سـنه جلب اولنه رق شوايكى مفرزه برلشـديرلمش ومحل مذكورده مير مومى اليه التى كون اقامتـله مبـادلهٔ مذكوره دخى اجرا ايديله رك شهر مز بورك اون يدنجى كـونى مير

مومی الیه وطابور مذکور صولقول اغاسی اولوب مذکور بلوکاره قوماندا ایتمك اوزره ویریلان نجیب افندی ورفاقتی موجودله حرکت ایتمشدر

مذکور عمه ناحیه سنك دخی تحصیلات واصلاحاتی اون درت کون ظرفنده ختام بولدیغندن بورادنده (وصاب علیا) دینیلان و (وصابین) ناحیه سنك مدیریت مقری اولوب (ادن) طاغنك اوزرنده کائن اوچ بچق ساعت مسافه ده اولان ادن قریه سنه متوجهاً مذکور کانون ثانیسنك یکرمی ایکنجی بازار ایرتسی کونی حرکت اولنمشدر

عیشان نام محلدن ذیحوده قدر اولان یوللر کرچه صعب وعارضه لی ایسه ده فقط ذیحوددن ادن طاغنك اتکنه قدر بلاد عمه ایچندن کچیلان یوللر بر طاقم جبال شاهقه وکونا کونا بوغاز ودره‌لردن عبارت اولوب هله ادن طاغی عقبه‌لری غایت صعب وممتنع الصعود اولدیغندن جبل مذکوره چیقلمق ایچون پك چوق زحمت ومشقتلر چکلمشدر • حتی ارزاق حوله‌لری بیله بر طاقم چواللره تقسیم اولنه‌رق نهایت یکرمی بشرقیه یاپیلوب حیواناته اویله تحمیل اولندیغی حالده کوج حاللر ایله چیقارلمش وبر خیلیسیده اجرتله اهالینك ارقه‌لرینه تحمیلاً کوتورلمشدر • منارده ترك اولنان طابور ایکی ایلق ارزاق ایله ترك اولندیغی کبی اشبو بش بلوك دخی بر ایلق ارزاق ایله ادنه مواصلت ایتمشدر

چهارشنبه کونی ادنه مواصلت اولنه‌رق طاغك الك ذروه سنده وادن قریه سنه حواله بولنسان (عمار) قلعه سیکه مذکور قلعه یه بوندن یوز سنه اقدم حکومت امامیه زمانلرنده حاشد قبائلندن مرتب نامیله قونیلان مستحفظلر اوراده توطن ایده‌رك ارتق یرلو حکمنه کیردکاری ومذکور

قلعه یدلرنده بولندیغی جهتله همسان قلعه تخلیه ایتدیریله‌رك بر بلوك عساکر شاهانه اقامت ایتدیرلمشدر

وصابین ناحیه‌سی غایت جسیم اولوب علیا وسفلا نامرلیله ایکی‌یه منقسم اوله‌رق وصاب علیا بر طاقم منیع ورفیع طاغلردن عبارت اولوب اکثری قبائل متوطن اولدقلری طاغلره مستنداً عرض مطاوعتدن استنکاف ایتمکده بولنمشلر ایسه‌ده عساکر شاهانه‌نك ادنه وصولیله برابر بالجمله مشایخ وعقاله حکومت سنیه‌یه کلمریچون دعوتنامه یازیلوب بونلردن بالکز (بنی مسلم) و (بنی نقذ) قبائلی تعند و تمرد ایتمشلر ودیکر قبائل مشایخی کلمشلردر

بوراده اول باول کوریله‌جك ایش بوندن اول بیان اولندیغی اوزره نهم قبائلندن وصابین اوزرینه کوندریلان عساکر موظفهٔ عربانیه‌نك ایشلمش اولان معاشلری وصابین قبائلی اوزرینه طرح اولنه‌رق تحصیل اولنمسی وعساکر مذکوره‌نك حسابلری مرکز ولایتده کورلمك ایچون صنعایه کوندرلملری اولوب همان بو ایشه بدأ ومباشرت اولنه‌رق معاشلرینه محسوباً علی‌الحساب الدقلری وباقی مطلوباتلری وقبائله طرح اولنان مبالغك حسابلری یاپیلوب اقتضا ایدن اجمالری تنظیم اولنه‌رق اون اوچ کون ظرفنده اکمال ایله عساکر موظفهٔ مرقومه شهر شباطك اون برنجی کونی صنعایه چیقارلمشدر

مدیر لاحق اسماعیل افندی معیتی مأمورلریله ادنه کلمش بولنمسندن کرك وصاب علیا وسفلادن جلب وجمع اولنان بالجمله مشایخ وکوی کتخدالری اولان عقال حاضر اولدقلری حالده معدلت سنیه‌یه توفیقاً ناحیهٔ مذکوره‌نك ویرکوسی واعشار ونصاب بدلی قریه بقریه طرح وتقسیم

اولنوب بر طرفدن تحصيلاته باشلانيلمشدر

هر نقدر تحصيلاته بدأ ومباشرت اولنمش ايسه‌ده هنوز حكومت سنيه‌يه كلميان بنى مسلم وبنى نقذ قبائلنك تربيه اولنملرى وبو جهتلرده‌ده حركات عسكريه اجرا ايدلمسى لازمكلمشدر

جبل ريمه‌ده دورده بولنان قائممقام احمد فيضى بكك دور ايشلرى بتوب مركز قضا اولان جبى‌يه كيتديكى ومحل مذكورده ايسه ذاتاً بشنجى الايك اوچنجى طابوريله رفاقت عاجزانه‌مده اولان دردنجى الايك ايكنجى طابورينك سالف الذكر قول اغاسى نجيب افندى قومانداسيله درت بلوكى اولديغندن وريمه‌ده حركات عسكريه ايدلدكجه بر طابور عسكرك كفايت ايده‌جكى جهتله مذكور درت بلوكك ارتق اوراجه لزومى قالمامش اولمسنه بناء هم پراكنده‌لكدن قورتارلمق وهمده وصابجه اوله‌جق حركات عسكريه تسهيل اولنق ايچون مذكور درت بلوك بيكباشيسى يونس افندى قومانداسيله ورفاقت عاجزيده بولنان ديكر درت بلوكه برلشديرلمك اوزره وصابه جلبى اقتضا ايتمش ومذكور بلوكلرك ادنه كوندرلملرى خصوصى طرف اشرف مشيريدن وطرف عاجزانه‌مدن مير مومى اليهه يازلمشدر

بنى مسلم قبائلى طاغلرى ادنك جهت شماليه‌سنده يعنى ريمه طرفنه طوغرى اولوب مومى اليه قول اغاسى نجيب افنديك مذكور درت بلوكله وبرابرلرنده برقطعه وتيوورت طوبى دخى بولنمسندن وادئ (رمع) طريقيله كلمسى ومذكور بنى مسلم طاغلرينه چيقه‌رق تمرد وتعند ايدوبده هنوز حكومت سنيه‌يه كلميان مشايخ وعقالك دردست ايدلمسى واوراجه تصورتله حركت ايلمسى لازمكله‌جكى حتنده اقتضا ايدن تعليمات طرف عاجزيدن مومى اليه نجيب افندى‌يه كوندرلمشدر

مومی الیه نجیب افندی رفاقتی بولنان درت بلوك وبرقطعه وتیوورت طوبیله جبل ریمه‌دن حرکتله تعلیمات وجهله تعیین اولنان خط حرکت اوزره کلەرك وبرکوزل ترتیب ایله بنی مسلم قبائلنك مسکون اولدقلری طاغلرك الك مهم نقطه‌سنه چیقەرق دردستلری مطلوب اولان سکزنفر مشایخ و عقالدن یدی نفرینی دردست ایدەرك بونلردن برنفری فرار ایدوب بونك دخی حصنی تخریب ایلدکدن وبالجمله اهالی استیمان ایتدیرلدکدن صکره ادنه مواصلت ایتمشلردر • دردست اولنان شیخ وعقالك یرلرینه دیکرلری نصب اولنەرق اموال میریه‌نك تحصیلنه باقیلمشدر

ارتق بنی مسلم جهتنجه دخی اصلاحات اجراسیله ایش قالمیوب (بنی نقذ) اوزرینه برمفرزه سوقی لازم کلمش وتمام مفرزهٔ مذکوره سوق اولنمق صره‌سنده ایکن محل مذکور مشایخ وعقالی دخی کلەرك عرض استیمان ایتمشلردر • ارتق محل مذکور اوزرینه حرکتدن صرف‌نظر اولنمشدر

طابور مذکور بیکباشیسی یونس افندی شدتلی حما خسته‌لکنه دوچار اولمسندنطولایی محل مذکورده ابقاسی جائز اولەمدیغندن وحکیم دخی زبیدده بولنان خسته خانه‌ده اولوب اجرای مداواتی ضمننده زبیده کوندرلمشدر

حدیده سنجاغنه ملحق زبید قضاسی توابعاتندن اولوب انقیاد حکومت سنیه‌دن چیقان محلاری تربیه و تنکیل ایله امر اصلاحنه باقق و تحصیلات اموال میریه ایتمك مقصدیله طرف مشیریدن ویریلان امر اوزرینه حدیده سنجاغی متصرفی حلمی پاشا دخی بشنجی اردوی همایون یدنجی الاینك من‌القدیم حدیده سنجاغی داخلنده مقیم اوچنجی طابورینك ایکی

بلوکی ذاتاً زبیدده اقامت ایلدیکی جهتله ایکی بلوك دها عساکر شاهانه و بر بلوك عساکر ضبطیه‌یی الای مذکور الای امینی خلیل افندی قوماندا سیله الەرق بش بلوکله تهامه‌ده زبید قائمقاملغی دائره‌سنی کانون اول ایچنده دوره چیقمشدر

پاشای موسی‌الیه بو صره‌ده (رکب) قبیله‌سنی ضرب وتنکیل ایتدکدن صکره زرانیق قبیله‌سنك طرف شامیسی شیخیله ایکی نفر ضبطیه‌نك قاتللری بولنان شرذمهٔ اشقیایی تعقیب ایتدردیکی حینده زبید و مخا قضالرینك حد فاصلنده کائن ایکی قبیله بالاتفاق مخابت ایلمش ومأموره قارشو طورمش اولملرندن بونلرك دخی امر تنکیللری ضمننده (حیس) جهتنه حرکت ایده‌رك اشقیای مرقومه تعز سنجاغنده (شمیر) ناحیه‌سنده (مجاعشه) جبلنده طوتلدقلری حالده سالف الذکر مأمورلرینه قارشو طورمش اولان (بنی بشره) قبیله‌سی برجلری هدم و احراق اولنه‌رق تأدیب اولندقلری کبی (اهمول) قبیله‌سنده دخی کیدیلوب بش قدر مضر برجلری بعدالهدم زبیده عودت ایتمشلردر

پاشای موسی‌الیه قضای مذکوره دائره‌سنی دور ایده‌رك قبائل عاصیه‌یی اوره‌رق و شو صره‌ده بر خیلی تحصیلات دخی ایتدکدن صکره سالف الذکر درت بلوك عساکر نظامیهٔ شاهانه‌یی زبیدده براغه‌رق شهر شباطك اوائلنده مرکز لوا اولان حدیده‌یه عودت ایتمشدر

• فقیر • وصاب علیاده کائن مارالذکر ادنده اوتوز بش کون اقامتله کرك اموال میریه‌نك تحصیل ایشلری وکرك خصوصات سائرهٔ مدیریتك تمشیت و تسویه‌سی انجق ایام مز بوره ظرفنده اکمال اولندقدن و مقر مدیریتادن اتخاذ اولنه‌رق مدیر دخی عمار قلعه‌سنه اقامت ایتدیرلدکدن

صکره سنهٔ مرقومه شهر شباطنك یکرمی سکزنجی چهارشنبه کونی رفاقت عاجزانه‌م اولان عساکر شاهانه ایله محل مذکوردن حرکتله اون بر ساعت بعد مسافه‌ده وصاب سفلانك نقطهٔ وسطی اولان (سوق الاحد) نام محله عزیمت و بیك ایکیوز سکسان طقوز سنه‌سی شهر مارتنك برنجی و محل مذکوردن حرکت اولندیغنك فرداسی پنجشنبه کونی مواصلت اولنمشدر

ذمحوددن حین حرکتده محل مذکورده احتیاط اوله‌رق ترك اولنان ایکنجی الایك اوچنجی طابورینك بو مفرزه‌جه ارتباط و متابعته بعدیت مسافه جهتیله ارتق حاجت قالمدیغندن اولوجهله اجبابنه باقیلمسی خصوصی دخی اندن حین حرکتده مقام والای مشیری یه عرض اولنمشدر • اشبو وصابین ناحیه‌سی تشکیلات جدیده‌دن اولوب زبید قضاسنه الحاق اولندیغندن ناحیهٔ مذکوره‌نك امر تأسیس و تشکیلی یکیدن اولدیغی جهتله وصاب سفلا قبائلندن دخی (العارس) و (الشکر) و (کریکره و حبیبه) و (شعیب) و (قور) و (مشور) قبیله‌لری مشایخ و عقالری دخی اطاعت و انقیاددن استنکاف ایده‌رك مرکز مدیریته کلمامشلر ایدی • و خط حرکاتك ایسه زبیده‌قدر امتداد ایده‌جکی و زبیده حین عزیمتده دخی وصاب سفلا ایچندن کچیله‌جکی جهتله قبائل مذکوره‌نك امر تربیه و تنکیلری زبیده عزیمت ایدیله‌جکی وقته تعلیق اولنمش اولمسندن و مذکور سوق الاحد وصاب سفلانك هرجهت قبائلنه جوار بولنمسندن قبائل مذکوره اطاعت ایتدیریلنجه‌یه دکین محل مذکورده اقامت اولنمشدر

شویله که محل مذکوره مواصلت اولنمسیله برابر قبائل مزبوره مشایخ و عقالنه معسکر همایونه کلملری و عرض اطاعت ایتملری ایچون نصایح آمیز

كاغدلر يازيلەرق مخصوص مرسوللر واسطەسيلە كوندرلمشدر ◆ مشايخ مرقومە كاغدلرى قبول ايتمدكلرندن بشقە مرسولين مرقومە اوزرينە تشهير سلاح ايدەرك طرد و دفع ايتدكلرندن ارتق بونلرك تربيە و تنكيللرى و اشبو فساد و خباثتە جرأت ايدنلرك دردست اولنملرى لازم كلديكندن مومى اليه قول اغاسى نجيب افندى رفاقتيلە درت بلوك عساكر شاهانە همان قبائل مذكورە اوزرينە سوق و اعزام اولنمشدر ◆ عصات مذكورە هر نقدر سلاحلە مقابلەيە قيام ايتمشلر ايسەدە عساكر شاهانەنك غضنفرانە اولان حركات دليرانەسنە تاب آور مقاومت اولەمدقلرندن تحصن ايتدكلرى مواقع و حصونى برآندە ترك ايلە فرارە مجبور اولمشلردر ◆ قبائل مذكورە اوزرندە سكز كون حركات عسكريە اجرا اولنەرق بونلرك تحصنكاهلرى اولان متعدد حصن و قلەلر هدم و تخريب اولنوب الك مفسد و متمرد اولان و قبائلى تحريك و اغوا ايدن اون بر نفر مشايخ و عقال دردست ايديلوب سوق الاحدە كتورلمشدر ◆ و مرقوملر حبس و تأديب اولنمق اوزرە تحت الحفظ مديريت مركزينە كوندرلمشدر

ذيحو ددە ترك اولنان طابوردن الينوبدە بالاستصحاب بورايە قدر كتورلمش اولان بر بلوك عساكر شاهانە كلمش اولان طريق اوزرندن عزيمت ايتمك اوزرە بورادن طابورى نزدينە اعادە اولنمش و حين مروردە محبوسين مرقومەيى مركز مديريتە تسليم ايلمر ايچون مرقوملر بلوك مذكورك محافظەسى التينە ويريلەرك كوندرلمشدر

﴿ حدا قبيلەسنك تربيە اولنديغى ﴾

بوندن اول درج صحيفۀ سطور اولنديغى اوزرە بلاد آنسك عيشان و سائر

جهتلرينه ازمنهٔ سالفه‌ده حداده‌ن هجرت ایدوب بده اك منبت اراضی یی غصب ایده‌رك اسكان ایدن و زور باكروهندن اولان حدالیلرك مركز قبیله‌لری صنعانك جهت غربیٔ جنوبیسنده و « فقیرك » خط حركاتی اوزرنده اولوب‌ده كچیلان بلاد جهرانك دخی جهت جنوبیه‌سنده بولنمشدر اشبو حدا قبیله‌سی ابتدالری صورتده مطیع كورینوب و انقیادلرینی بیان ایتمشلر ایسه‌ده صكره‌لری حكومتك تكالیفاتندن اباء ایده‌رك اولكی كبی زورباقله چیقمك ایستدكلری و قبیلهٔ مذكوره‌دن اوته‌ده بروده اسكان ایدنلر دخی سائر اهالی اوزرینه اجراسنه متجاسر اولدقلری تعدی یی محضا قبیله‌لرینك مركزی بهادرزینه استناداً اجرا ایلدكلری جهتله بونلرك تربیه‌لریده لازم كلدیكندن ذیحودده اقامت ایدن مذكور اوچنجی طابوری دخی هدف مطلوب اوزرینه جلب ایلمك اوزره برنجی آلایك برنجی طابوریله میرلوا فضلی پاشا صنعادن قبیلهٔ مذكوره‌نك تربیه‌سینه مأموراً سوق و اعزام اولنمشدر

پاشای موسی‌الیه مذكور برنجی طابورله قبیلهٔ مذكوره‌نك شیخ المشایخ مركزی بولنان وبر چوق ابنیهٔ جسیمه وحصون وبروج متینه‌یی شامل اولان قریهٔ جسیمه اوزرینه كیده‌رك وعصات ایسه محل مذكوره تحصن ایتدكلری جهتله شدتله عساكر شاهانه اوزرینه مقابله‌یه ابتدار ایلدكلرندن بر خیلی حرب ووغا ایدیله‌رك پاشای موسی‌الیهك تدبیری وعساكر شاهانه‌نك شجیعانه حركتلری ثمره‌سیله متحصن بولنان عصاته تحصنگاهلری ترك ایتدیریلوب برباد وپریشان ایدلمش ویك چوق تلفات براقدیرلمشدر « وتلفاتك اكثریسی بیوك واوك اياق اولان شیخلردن وقوعبولمشدر « مذكور اوچنجی طابور دخی پاشای موسی‌الیهه التحاق ایده‌رك قبیلهٔ مذكوره تماميله ضرب وتنكيل اولنه‌رق وبروج وحصون دخی هدم وتخریب ایدیلوب داخل دائرهٔ اطاعته

ادخال ایله تکالیف میریه دخی تحصیل اولندقدن صکره صنعایه عودت ایتمشلردر

بو منوال محرر وصاب سفلاده تمرد ایدن قبائل تحت اداره‌یه آلنه‌رق یکیدن عقال ومشایخ نصب اولنوب برخیلی اموال میریه دخی بوراده تحصیل ایدیله‌رك محل مذکور ایشلرینه دخی نهایت اون درت کون ظرفنده حسن ختام ویرلدکدن صکره شهر مارتك اون بشنجی جمعه کونی حرکتله اون بر ساعت بعد مسافه‌ده اولان زبیده فرداسی جمعه ایرتسی کونی مواصلت اولنمشدر

زبید قدیمدنبرو تحت ادارهٔ سلطنت سنیه‌ده اوله‌رق شهره مانند بر قصبهٔ جسیمه اولوب صنعاده حرکت اولندیغنك یوز برنجی کونی محل مذکوره مواصلت اولنمشدرکه اجرا ایدیلان حرکات عسکریه واصلاحات لازمه بورایه قدر انجق اوچ آی اون بر کونده حاصل اولمشدر

عساکر شاهانه بورایه قدر چادرسز وسبکبار اوله‌رق حرکتله قریه‌لرده اقامت ایتدیریله‌رك کتورلدیکی کبی ارزاق وذخایر لازمه دخی کشت وکذار اولنان محللردن وقوعبولان تحصیلات میریه‌دن صرف اولندیغندن زبیده دخی یکرمی کونلك ارزاق ایله مواصلت اولنمش وارزاق وذخایرجه ذرتما مضایقه کورلمامشدر ٭ ودائما مشی وحرکت اوزره بولندیغی وکچیلان محللرك آب وهواسنك اعلالغی جهتله عساکر شاهانه غایت تندرست وصحتده بولنه‌رق افراددن خسته بیله وقوعه کلیوب کمال صحت وعافیتله اجرای مأموریت ایدیله‌رك نتیجهٔ حسنه استحصالنه موفق اولنمشدر

زبیده ملحق رکب قبیله‌سی مومی‌الیه متصرف پاشا طرفندن مارالذکر

هر نقدر تأديب اولنمش ايسه ده كرك سنين سابقه بقايا وكرك سنهٔ حال ويركولريني هنوز تأديه يه مباشرت ايتمدكلرندن قبيلهٔ مذكوره مشايخ وعقالى كاملا جلب اولنه‌رق بونلرك جمله سى كفالته ربط ايديله‌رك تعيين اولنان مدت ظرفنده بالجمله اموال ميريه‌نك تأديه وتسليمنه قرار ويريلوب تحصيلاته مأموراً هر بررلرينك نزدينه ضبطيه‌لر ترفيق اولنه‌رق محللرينه كوندرلمش وهمان تحصيلاته مباشرت ايتديرلمشدر

ينه زبيد ملحقاتندن اولوب اطاعت حكومت سنيه‌دن چيقه‌رق بر وقتدنبرو حال عصيانده بولنان جبل (راس) مشايخ وعقالنه نصايح آميز دعوتنامه‌لر يازيله‌رق حكومت سنيه يه كلمدكلرى حالده ضرب وتنكيل اولنه‌جقلرى بيلديرلديكندن بونك اوزرينه بالجمله مشايخ وعقال كله‌رك عرض انقياد ايتمشلردر • واشبو قبائلك دخى بقايا اولان ويركولريله سال حال ويركولريني تأديه وايفا ايتملريچون بر مدت مناسبه تخصيص اولنوب بونلر دخى كفالته ربط اولنه‌رق تحصيلات مأمورلرى كوندرلمشدر

محل مذكور ملحقاتندن اولان ديكر قبيله‌لرده دخى هنوز تأديه اولنميان اموال ميريه ايله خرما وحبوبات ومواشى اعشار ونصابى التزاماتندن طولايى بر طاقم ملتزمين ذمتلرنده قلان مال ميريدن طولايى اصحاب ذممات قضا مجلسى معرفتيله كفالت سلسله التينه النوب وتقاسيطنه ربط اولنه‌رق امر تحصيلاته باشلاتديرلمشدر

بر وجه محرر اموال ميريه‌نك خصوصات تحصيليه سى بر صورت حسنه يه قونيلدقدن صكره قضاى مذكور قائممقام لاحق بولنان ومدت قديمه‌دنبرو حديده سنجاغى داخلنده مستخدم اولوب وبوندن اول كوكبان

وقعه‌سنده دخی عمران قائمقامی اوله‌رق حسن اداره‌یه موفق اولان حسن اغا طرفندن دخی همت اولنه‌رق کمال کرمیتله مدت قلیله ظرفنده بر خیلی تحصیلات اولمشدر

حدیده متصرفی حلمی پاشانك انحراف مزاجی سببیله وقوعبولان استعفاسندن ناشی درسعادته عزیمت ایتمش ومتصرفلك وکالتنه ارکان حربیه میرالایی علی بك نصب و تعیین بیورلیه‌رق حدیده‌یه کلمشدر

زبیدك اصلاحات وتحصیلاتنجه اولان ایشلره دخی اون طقوز کون ظرفنده اختتام ویریلوب یدنجی الایك اوچنجی طابورندن اولدن زبیدده بولنان درت بلوك عساکر شاهانه محل مذکورده ترك اولنه‌رق رفاقت عاجزانه‌م اولان طابوری مستصحباً سنهٔ مذکوره شهر نیسانك بشنجی پنجشنبه کونی اخشام اوزری حرکتله سکز ساعت بعد مسافه‌ده اولان (بیت الفقیهـه) فرداسی جمعه کونی علی الصباح مواصلت اولنمشدر

محل مذکور مرکز سنجاق اولان حدیده‌یه تابع واون ایکی ساعت بعد مسافه‌ده مقر ناحیه بر بیوك قصبه اولوب بورایه مواصلتله برابر ناحیهٔ مذکوره‌یه تابع قبائل مشایخ وعقالنه کاغدلر یازیله‌رق جلب ایله بونلرك دخی ویرکولرندن بقایاسی اولنلرواولمیوبده‌سال‌حالده ویرکولرینی‌ویره‌جکلرك صورت ادا وتسلیملری تقاسیطه ومدت معینه‌یه تقسیم وتحدید اولنه‌رق هرکس تأدیه وایفایه باشلامش وناحیهٔ مذکوره مدیری عبدالله افندی طرفندن دخی اقدامات لازمه ایفا قلنمقده بولنمش اولدیغی حالده قبائل مذکوره‌دن بر طاقلری دخی دعوته اجابت ایتمدکلرندن امر تربیه‌لرینه باقلمق لازم کلمشدر

شویله که بیت‌الفقیهه تابع اولان قبائل (زرانیق) قبیلهٔ جسیمه‌سی اولوب واشبو قبیله (شامی) و (غلیفقه) و (الجاحد) و (یمانی) نامیله درت بیوك قسمه منقسم اوله‌رق اقسام مذکوره دخی بر طاقم شعبه‌لره آیریله‌رق بشقه بشقه قبیله نامللریله یاد اولنورلر

سالف‌الذکر قسملردن شامی‌وغلیفقه قسملری من‌القدیم تکالیف مشروعهٔ امیریه‌یی ویرمکده بولنمشلر ودیکر الجاحه ویمانی قسملری اوته‌دنبرو تکالیف میریه‌یی ویرمدکلری کبی هله الجاحه قبیله‌سنك مالك اولدیغی غایت جسیم خرمالقلرینی تعداد وترقیم ایتدیرمامکده انواع حیل ودسایس اجرا ایده‌کلمکده بولنورلر • وحکومت سنیه طرفندن زیاده تضییق اولنور ایسه قطع طریق وقتل نفوس وبغی وشقاوت مثللو حالات غیر مشروعه‌یه سالك اولورلر • یمانی قسمنك مرکزی (حسینیه) نام محلدر • الجاحه‌نك مرکزی (نخل الجاحه) و (وادیٔ الدی) نام محللردر • وجاحه‌نك اسکله‌سی (مجیلس) در • مذکور جاحه‌لیلرك خرمالقلری طولاً وعرضاً بش التی ساعتدن زیاده امتداد ایدر • واشبو خرما اغاجلری غایت‌ضیق والتلری‌صولانمق ایچون سپر کبی بر طاقم سد وبندلر یاپیلمش عارضه‌لی زمین • وتهامه‌دن بولنمق مناسبتیله ذاتاً حرارت شدتله اولدیغی کبی مذکور خرمالقلرك درونی دخی هوا الز غایت صیجاق ووخیم بولنمسندن جاحه‌لیلرك تحصنکاهلری وکوکندکلری محللری مذکور خرمالقلردر • وبغی وشقاوت ایتدکلری وقت حسینیه‌لیلرده بونلره معین وظهیر اوله‌رق متفق اولورلر • قبیلهٔ مذکوره‌نك مقری اولان نخل الجاحه نام محل بیت‌الفقیهدن ساحله طوغری اون ساعت بعد مسافه‌ده‌در

خصوصات تحصیلیه‌یه بونلره قونیله‌رق قبیلهٔ مذکوره ضرب وتنکیل

اولنمسیچون اقتضا ایدن ترتیبات وحرکاته تشبث اولنمش وتماما حرکت
اولنمق اوزره بولنمش ایکن مذکور طابور بیکباشیسی یونس افندی
قومانداسیله محل مزبورده براغیله رق ٭ فقیرك ٭ صنعایه عزیمته دائر
طرف حضرت مشیریدن امر کلدی ٭ وقبیلهٔ مذکوره اوزرینه
اوله جق حرکت وترتیباتی بیکباشیٔ مومی الیهه بالتبلیغ حرکت ایتمسی
تنبیه اولندقدن صکره وایکنجی الایك اوچنجی طابوری یوز باشیلرندن
اولوب حرکات عسکریه اجرا ایدیلان محللرك استکشاف صورتیله
خریطه سنی المق اوزره نزد عاجزانه مده بولنان توفیق افندی یی
بالاستصحاب وسبکبار اوله رق بر چاوش وایکی اونباشیله شهر نیسانك
اون طقوزنجی پنجشنبه کونی صنعایه متوجهاً محل مزبوردن
چیقلمشدر

بیت الفقیه دن حرکت عاجزانه مك طقوزنجی وشهر مذکورك یکرمی
یدنجی جمعه کونی صنعایه مواصلت اولنمشدر ٭ بو صره ده دخی یمن
ولایتی داخلنده بولنان فرقهٔ احتیاطیه نك الغاسیله طابورلرك بالجمله
ضابطان وامراسیله برابر درسعادته سوق واعزام اولنملری شوقدر که
فریق پاشالر ایله لوا پاشالرك یدنجی اردو ارکانلغنده ابقالری وولایت
مذکوره داخلنده یدنجی اردو نامیله مجدداً بر اردونك تشکیلی واشبو
اردونك الایلری دخی دیکر اردوی همایونلردن ترتیب اولنه رق سریعاً
یمنه کوندرلملری ویرلرینه مجدداً الایلر تشکیل اولنمسی خصوصلرینه
ارادهٔ سنیه شرفتعلق ایتمش واو هفته پوسته سیله کلمش بولنمسندن
یکیدن کله جك الایلر پیدرپی کلدکجه سوق اولنه جق موقعلره وتبدیل
ایده جکلری فرقهٔ احتیاطیه الایلرینك دخی عسکر کتورن واپورلرله
صورت اعزاملری وقومانیه لری طابورلرك حسابلری فرقهٔ
احتیاطیه اداره مجلسیله رؤیت اولنه رق ارقه سی النمق اوزره هر طابوردن

براغیلسی لازم کلان محاسبه مأمورلرینك براغیلسی حقنده اقتضا ایدن تعلیمات یازیله‌رق بالجمله مواقع عسکریه قوماندانلقلرینه طرف سامیٔ مشیریدن کوندرلمش اولوب بونك اوزرینه • فقیرك • دخی حدیده‌یه عزیمته امر ویرلدیکندن شهر مایسك برنجی کونی صنعادن حرکتله اوننجی پنجشنبه کونی حدیده‌یه مواصلت اولنمشدر

فریق ولی پاشا حضرتلری تعز موقع عسکریسی ومیرلوا موسی پاشا دخی حدیده موقع عسکریسی قوماندانلقلرینه تعیین اولندقلرندن مشارالیه ولی پاشا صنعادن تعزه وتعزدن دخی موسی پاشا حدیده‌یه عزیمت ایتمشلردر

﴿ خیرات ﴾

صنعا سنجاغنه تابع جبل حراز قضاسنك قائممقاملق مقری بولنان مناخه قصبه‌سنه کاهل طاغی خط میاه اجتماعندن تراکمله ظهور ایدن منبعدن جریان ایدن صو اوائلده مذکور قصبه‌یه اجرا ایتدیرلمش واویله خزینه‌یی شامل برچشمه اعمال اولنمیه‌رق قصبه‌نك کنارنده برمحلدن اوچ عین آچیلوب اهالی احتیاجاتی اولان صویی مذکور عینلردن الهکلمکده بولنمش ایسه‌ده نبعان ایدن صو آز اولدیغندن منبع یاننه اعمال اولنان برحوضه صو تراکم ایتدکجه قصبه‌یه صالیویرلدیکی وموسم بارانك غیر مواسمده ایسه صو بتون بتون قلت پیدا ایده‌رك کونده یالکز برصباح وبر اخشام کلمکده اولدیغی وبوسببدن اهالی صو الدقلری وقت بربرینی قیررجه‌سنه کمال ازدحام وانواع شماته ایله الدقلرندن اهالی‌یی دوچار اولدقلری شو اضطراب شدیده‌دن استخلاص ایتمك محل مذکوره خزینه‌لی برچشمه بناسنه متوقف بولنمش اولمسندن جبل حراز قلاعی محافظه‌سیله مناخه

محافظه‌سنده اولان بشنجی احتیاط الاینك برنجی طابوری بیکباشیسی ابراهیم افندی بالجمله مصارفات واقعه‌سنی مالندن تسویه ایتمك اوزره بو امر خیرك حیز حصوله کلسنه بذل نقدینهٔ مقدرتله غایت متین ورصین وبش عدد مصلقی حاوی واون طقوز ذراع اعشاری مربعنده واورالرجه بی‌نظیر اولان برچشمه‌نك بنا وانشاسنه موفق اولوب وایلروده مذکور چشمه‌نك وقوعبوله‌جق تعمیراتنه حاصلاتی صرف اولنمق اوزره برخانه دخی اشترا ودفتر اوقافه بالادخال حکومتده دخی قیددوشوریله‌رك متولیسنك بالتعیین خانهٔ مذکوری چشمه‌یه وقف ایتمشدر

افندیٔ مومی‌الیهك بوصورتله وطن‌پرورلك میداننده جولان ایتدیردیکی غیرت مبره ووجود امکانده کوستردیکی آثار خیریه الحق شایان تقدیر وتحسیندر

صنعادن حدیده‌یه عودت عاجزانه‌مده جبل حراز اوزرندن کلدیکمدن مذکور چشمه‌نك رسم کشادنده حاضر بولندیغم جهتله اشراف ووجوه بلده واهالی طرفندن فوق‌الغایه اظهار شادمانی کوستریله‌رك دعای دیمومیت حضرت شهنشاهی‌یی تکرار بتکرار یاد وتذکار ایتمشلردر

موی‌الیه بیکباشی یونس افندی رفاقتی بولنسان دردنجی الایك ایکنجی طابوریله الجاحه قبیله‌سی اوزرینه حرکت ایدرك قبیلهٔ مذکوره خلقی عساکر شاهانه‌یه مقابله ایده‌میه‌جکلرینی درك وتفرس ایتدکلرندن تسلیمیتدن بشقه چاره بوله‌مامالرندن بونلرك عصیان وطغیانه مشوقلری بولنان شیخلری دردست ایدرك بیت‌الفقیهه عودتله لاجل التأدیب مدیریته تسلیم ایدوب وبالجمله خرماقلری حکومت طرفندن تعیین اولنان مأمورلر واسطه‌سیله تحریر اولنور

هر جهته فرقهٔ احتیاطیه حرکات عسکریه اجرا ایده‌رك آسایش وامنیت عمومی استحصال اولنمش ایسه ده قطعهٔ یمانیه ده یالکز صعده و مأرب ایله یام و بنی مروان قبائلی اوزرینه حرکت اولنه‌مامشدر • حالبوکه یمن ولایتنك جسامتی جهتیله هر طرفك بر آن ووقتده اصلاحی ممکن اوله‌میه‌جغی کبی قوهٔ موجوده دخی کفایت ایتمیه‌جکندن خصوصات اصلاحیه‌نك اجراسی جهت بجهت تدریجاً اولمق لازم کله‌جکی امور طبیعیه دن بولنمشدر

ایشته صعده و مأرب ایله یام و بنی مروان قبیله‌لری اوزرینه اوله‌جق حرکت بوندن صکره‌یه تعلیق اولندیغی کبی لحج حقنده دخی بعض تدابیره تشبث اولنمشدر

جلد اولده ایکیوز سکسان یدنجی صحیفه‌ده اخطار عوانلی بندده لحج و محل مذکور شیخی حقنده بعض معلومات درج وتذبیر اولنمشیدی • محل مذکور شیخی فاضلك جدی صنعا جوارنده ارحب قبیله‌سی اهالیسندن اولوب ١١٣٩ سنه‌سی حاکم اولان امام منصور حسین ابن قاسم ابن حسینك زمان حکومتنده عسکر باشی اوله‌رق لحجه سوق اولنمش وامام مرقومدن صکره حکومت امامیه برحال تشتته تحویل ایتدیکندن مرقوم لحج مشیختنی غصب ایده‌رك تفرد ایتمش و کندوسی وفات ایتدکدن صکره مشیخت عادت عرب اوزره ارثاً اکبر ذکوره انتقال ایدرك مرقوم فاضله قدر کلمشدر

هر نقدر مرقوم مشیختی احراز ایتمش ایسه ده سالف الذکر برنجی جلدده تصریح اولنان اسبابدن ناشی تابعیت دولتعلیه‌دن استنکاف ایله عدن قومانداننه دخالت ایلدی • تعز سنجاغی ناحیه‌لری تشکیل اولندیغی صره‌ده (حواشب) قبیله‌سی ذاتاً تعز ملحقاتندن بولنمسی جهتیله قبیلهٔ

مذكوره شيخى مدير نصب اولنوب ومعيت مأمورلرى ومديريت ضبطيه‌لرى مركز مديريته كوندرلدى • بو اثناده ايسه شيخ مرقومك برادرى وديكر اقربا وتعلقاتى ولحج اهاليسنك قسم اعظمى تابعيت قديمه‌سنه ارجاع ايتديريلان ديكر محللر مثللو كندولرينك دخى تابعيت سلطنت سنيه‌يه آلنملرينى مخصوص مرسوللر واسطه‌سيله مقام مشيرى‌يه عرض وبيان ايلديلر • ولحج دخى تعز سنجاغى مضافاتندن اولديغندن اره‌دن وقت كچورلمكسزين ووقت وزمانيله مقام مشيريت مشار اليهادن محل مذكورك امثالى محللر مثللو معامله اولنمق لازم كله‌جكى تفصيلاتى درسعادته بيلديرلدى • وطرف مشيريدن شيخ مرقومه التفات آميز نامه‌لر يازيله‌رق برطاقم دلنوازلقلر ارائه اولنمش وكبراى عربدن برذات دخى كوندريله‌رك تفتيش وتفحص نيتنه ابتدار قلنمش ايسه‌ده مار الذكر مرقوم عدنه صاوشوب عدن قوماندانه دوشمش وحتى مرسول مرقوم كندوسيله عدنده كورشمشدر

شيخ مرقوم عدن قوماندانه كتديكنده قوماندان مومى اليه خود بخود مرقومك دخالتنى قبوله جسارت ايده‌ميه‌رك لوندره ايله مخابره ايتمكه قالقشمشدر • ومرقومه‌ده رنك ويرميوب برصورتله عدنده اويالانديره‌رق مرقوم قرق اللى كوندن زياده عدنده قالمشدر

قوماندان مومى اليه لوندره ايله مخابره ايتدكدن صكره مرقومى لحجه كوندرمشدر • هرنقدر مرقوم بالنفس دخالت ايتمش ايسه‌ده لحج تعز مضافاتندن اولوب حقوق صريح سلطنت سنيه التنده‌در

صعده ويام و بنى مروان قبيله‌لرى خطهٔ يمانيه ايله خطهٔ عسيريه‌نك حد فاصلنده اولوب وصعده نام محل ايسه تماماً برسنجاقلق محل اولديغندن

قوهٔ موجودهٔ عسكريه‌دن‌درت طابور عساكر شاهانه محال مذكوره‌نك ضبطنه وعاصيلرك تربيه وتنكيلنه كافی ووافی ايسه‌ده سنجاق تشكيل اولندقدن‌صكره هرحالده ايكی طابور عساكر شاهانه اقامت ايلسنه لزوم اوله‌جغندن ايكی طابور دخی موقع مذكورده ترك اولنجه بالجمله قوت مواقعه تقسيم اولنمش ديمك اولوب اولوقت برطرفده برحادثه ظهور ايتمش اولسه سوق ايده‌جك الده احتياط عسكر قالميه‌جغندن صعده‌نك ضبطيله سنجاق تشكيلی ياقوتك تزييدينه وياخود مرور زمان ايله ولايتك هربرطرفنجه آسايش وامنيتك دوام وقرارينه منوط ومتوقف بولنمشدر

﴿ يمن ولايتنك صورت تشكيلاتی ﴾

عسيرك فتحيله تشكيلاتی سكسان يدی سنه‌سی ظرفنده ختام بوله‌رق يمن قطعه‌سنه كچلمش وسكسان سكز سنه‌سی مارتندن بدأ ايله سكسان طقوز سنه‌سی نيسانی غايه‌سنه دكين اون درت ماه ظرفنده حركات عموميهٔ عسكريه‌نك آرقه‌سی آلنه‌رق تشكيلات جديده تأسيس وتنظيم اولنمشدر • وبويله جسيم برقطعه‌نك شوقدر ازمدت ظرفنده دائرهٔ اطاعت وانقياده النه‌رق تشكيلات اجراسنه موفق اولمق فوق‌العاده برموفقيت اولديغی اشبو كتابمزی مطالعه بيوران ذواتك معلومی اوله‌جغندن ولايت مذكوره‌نك تقرر وتأسس ايدن بنيان ملحقات وشعبات اداره‌سی اولان لوا والويه‌نك ملحق قضالری وقضاره مربوط نواحينك اساميسيله صورت تشكل واداره‌لری تقسيماتی دخی بروجه زير درج وتسطير اولنمشدر

﴿ يمن ولايتى درت لوايه منقسم اولوب مركز ولايت صنعا شهريدر ﴾

﴿ تشكيلات جديده‌دن لواء صنعا مركزى صنعادر ﴾

﴿ قضالرك اسملرى ﴾	﴿ قضالرك مركزى ﴾	﴿ ناحيه‌لرك اسملرى ﴾
جبل حراز	مناخه	صعفان، مفحق، عر
كوكبان	طويله	
عمران	مدينهٔ عمران	بيت مقدم
آنس	ضوران	جهران، عتمه
يريم	مدينهٔ يريم	عمار

﴿ تشكيلات جديده‌دن لواء عسير مركزى محائلدر ﴾

﴿ قضالرك اسملرى ﴾	﴿ قضالرك مركزى ﴾	﴿ ناحيه‌لرك اسملرى ﴾
ابها	مناظر	حلى، شهران، رفيدة اليمن

صبیا	صبیا	ضرب وشقیق ام الخشب
رجال المع	بنیله	
قنفده	قنفده	دوغه
نی شهر	تنومه	بیشه
غامد وزهران	رغدان	

تشکیلات جدیده دن لواء تعز مقری مدینهٔ تعزدر

{ قضالرك اسملری }	{ قضالرك مركزی }	{ ناحیه لرك اسملری }
تعز	تعز	ذی سفال حجریه
مخا	مدینهٔ مخا	خور شیخ سعید
عدین	عدین	
مدیثین	اب	مخادر
قعطبه	قعطبه	حواشب

{ لواء حدیده مقری حدیده شهریدر لوای مذكور تشكیلات عتیقه دن اولوب بوندن اولاری یمن ولایتی دینلان محلدر مؤخرا مجددا تشكیل اولنوبده لوای مزبوره الحاق اولنان قضا وناحیه لر دخی بروجه زیر بشقه جه كوسترلمشدر }

﴿ قضالرك اسملری ﴾	﴿ قضالرك مركزی ﴾	﴿ ناحیه‌لرك اسملری ﴾
حدیده	حدیده	عبس ملحان حفاش (ذیلع برع بیت الفقیه
ابوعریش	ابوعریش	جزان
زبید	مدینهٔ زبید	حیس
لحیه	لحیه	زهره
زیدیه	زیدیه	

﴿ تشکیلات جدیده‌دن اولوب لوای مذکوره الحاق اولنان قضالر ﴾

﴿ قضالرك اسملری ﴾	﴿ قضالرك مركزی ﴾	﴿ ناحیه‌لرك اسملری ﴾
جبل ریمه	جبی	جعفریه کسمه سلفیه
باجل	باجل	
زبید	وصابین]	زبیده الحاق اولنمشدر

﴿ ابنیهٔ میریه‌یه دائر وقوعبولان انشا آت و اعمارات ﴾

ازمنهٔ سالفه‌دن قالوبده صنعا قلعه‌سی درونـنده مشرف خراب اوله‌رق مرور زمان ایله بتون بتـون منهدم اولوب طـاغلر کبی ییغیلوب قالمش اولان بر طـاقم ابنیهٔ میریه‌نك انقاضی بولنان طـاش وطغله‌لر وبونلردن حاصل اولان مولوزلر تغریق اولنوب بهری اوچر بلوك عسكر استیعاب ایدر کارکیر و منتظم صورتده درون قلعه‌ده باب ستر جهتنه قشله واری

مجدداً درت عدد قغوش انشاسنه بدأ ومباشرت اولنديغی كبی ینه منتظم ومكمل صورتده مجدداً جسيم بر باب جبخانه ايله بر باب ذخيره انباری بناسنه باشلانمشدر

ابنيهٔ مذكوره‌دن ابتدا جبخانه وذخيره انباری ايله قغوشلرك ايكيسی حد ختامه رسيده اوله‌رق جبخانه‌يه مهمات ناريه وجبخانه وانباره ذخيره قونيله‌رق قغوشلره دخی عسكر اقامت ايتديرلمشدر

واصل قلعه‌نك بروج وسورينك اكثری محللری مشرف خراب اولديغندن تعمير وترميم اولنمشدر

وينه درون قلعه‌ده منتظم صورتده بر باب كبير مطبخ وجامه‌شوی‌خانه بنا ايدلمشدر • وبو صره‌ده مطبخك يانده بر وقغوشلرك يانده بركه ايكی عدد قيو دخی بولنه‌رق مذكور قيولر آيقلتدير يلوب صولری استعمال اولنمقده بولنمشدر

موقتاً خسته‌خانه اتخاذ اولنمق ايچون القصر نام بنا ايله قلعه‌نك ايچ قپوسيله طيش قپوسی اره‌سنده اولان بر باب ابنيهٔ عتيقه تعمير وترميم اولنه‌رق خسته‌لر بو محلره يابتيرلمشدر

درون قلعه‌ده ازمنهٔ سالفه‌دن قالوبده اهالی طرفندن استهلاك ايدلمش اولان اون بابدن زياده خانه اصحابندن بالرضا مبايعه اولنه‌رق درون قلعه‌ده بو مثللو مضرتك وجودی دفع اولنوب مذكور خانه‌لر دخی او ارالق ايجابنه كوره قوالانمشدر

قلعه قپوسيله متوفی حسن پاشا حضرتلرينك جامع شريفی اوكنده بولنان

میدان واسع قدیمدنبرو مزبله اولدیغندن طاغلر کبی یغلمش اولان مولوزلر وسوپرندیلر قالدیریلوب میدان مذکور تسویه‌اولنه‌رق وجامع اوکنه سکود اغاجلری دیکیلوب بر حسن حاله کتورلمش واشبو سوپرندیلرك التنده قالمش اولان وجامع مذکور شادروانك صویی وقتیله اورادن کیدن قیو ایله بر عدد سبیل میدانه چیقاریلوب تعمیر وترمیم اولنه‌رق وجامع شریف مذکور شادروانی وخارجاً یغمور صولرینك اقندی محللری وبعض جوارلری دخی تعمیر اولندقدن صکره مذکور قیودن صو چکمکه مخصوص بر رأس بقر مبایعه اولنه‌رق اجرتله ادم طوتیلوب شادروان مذکوره‌دائمی صو اجرا ایتدیرلمشدر • ومذکور جامعك درونده قندیل قالمامش اولمسندن مکهٔ مکرمه حرم شریف مدیریتندن قندیل کتورتدیریله‌رك بر طاقم شمعدانلر اعمال ایتدیریلوب تزیین اولنمشدر

قلعه قپوسنك پیشکاهنده ومیدانك دیکر طرفنده متوفای مشارالیه حسن پاشا حضرتلرینك بنا کرده‌سی اولوبده مرور زمان ایله بتون بتون مشرف خراب اوله‌رق یالکز جدارلریله قبه‌لری قالوب ودرون بیرونی مولوز وسوپرندی ایله طولمش اولان وصنعا شهرنده جسامتده مثلی اولمیان حمام کبیر دخی یکیدن انشا اولنور کبی تعمیرایتدیریلوب هر بر ادوات ولوازماتی احضار اولنه‌رق مکمل ومنتظم بر حاله کتورلدکدن صکره کشاد اولنوب ایشلندیرلمش ومصارفات واقعه‌سی چیقارلدقدن صکره ماهیه بیك غروشی متجاوز ایراد ویرمکه دخی باشلمشدر

مذکور حمامك قپوسی اتصالنده اولان عرصه‌یه بر باب قهوه دکانی انشا اولنوب بو دخی کرایه ویرلمشدر
کذلك میدانه قارشو دیکر بر عرصه‌یه دخی التی غازینو واوزری لوقانطه

اولمق اوزره بر ابنیه دها انشا اولنوب کرایه ویرلدیکی کبی ینه میدانه
ناظر دیکر بر عرصه اوزرینه کارکیر سکز باب دکان بنا وانشا
اولنمشدر

صنعایه اوچ چاریك بعد مسافه‌ده حده نام محلده اولان ماء جاری اوزرینه
بر طاشلی اوله‌رق مکمل صورتده بر باب صو دکرمنی بنا اولنه‌رق
ومذکور دکرمنك طاسلاق طاشلری سکز ساعتلك مسافه‌دن انجق
بر قاچ آیده اطراف قرا اهالیسنك اعانه وهمتلریله کلوب ینه قونیله‌رق
مذکور دکرمن ایشلادیلوب پك کوزل دقیق اوکوتمشدر

وصنعا سوری قپولری قره‌غولخانه‌لرینك خراب اولمش بولنمسندن بونلر
دخی تعمیر وترمیم اولنمشدر

ومملکتك اك اعلا وهوادار بر محلنده کائن ودرونندن ماء جاری کچر
متوکل نام بستان ایلروده خسته‌خانه انشا اولنمق اوزره جانب میری‌یه
مبایعه اولنوب مذکور بستان ویرانه حالنده بولندیغی جهتیله حتی
طائفدن بر طاقم اشجار کتوردیله‌رك غرس اولنوب ومنتظم صورتده
حوضلر وسلسبیللر یاپیله‌رق وانواع سبزوات دیکیلوب اعمار
اولنمشدر

ینه مملکتك حاق وسطنده کائن اماملردن قالمش وغایت جسیم کارکیر
بر باب قوناق اولوب ومذکور قوناغك جسامتی جهتیله هم ولایت
وهم اردونك هیئت مجالس واقلام مأمورلرینی استیعابه کافی اولدیغندن
بر طرفی دائرۂ امور ولایت ودیکر طرفی دائرۂ امور عسکریه یاپلمق
ایچون مذکور قوناق دخی جانب میری‌یه مبایعه اولنمشدر

وحديده‌دن صنعايه تمديد اولنه‌جق اولان تلغراف خطی ايچون اقتضا ايدن ديركار دائرهٔ ولايتدن تدارك ايتديريله‌رك اهالی يه مجاناً ايجاب ايدن نقطه‌لره جوار جوار جلب وتراكم ايتديرلمشدر

صنعايه الك كسدرمه يول جبل حراز طريقی ايسه‌ده جبل مذكورده يول اولميوب يالكز بر طاقم كسيك كسيك طاشلردن وپاتقه‌لردن عبارت بولنمشدر • كرچه اهالينك احمال واثقالنی نقله واسطه اولان جنس مواشيدن حمار جنسی قوللانلقده حتی بعض محللرده حمار يله كتمك قابل اوله‌مديغندن اهالی يوكلری كندو ارقه‌لرنده وياخود مخصوص حماللر واسطه‌سيله بازار واسواقه وقريه‌لره نقل ايدرلر

اشبو جبل حرازك مناخه‌دن مفحق جهتنه دوشن يولی ممكن مرتبه ازمنهٔ قديمه‌ده قالديرملی اوله‌رق ياپلمش ايسه‌ده ينه جبل دوه‌لری خفيف يوكله صعود ونزولده كوجلك كوررلر هله وادئ حويطه‌دن وعتاره اوزرندن مناخه‌يه هيچ يول يوق كبيدر • برده ينه مناخه‌يه وادئ حار طريقی وار ايسه‌ده بو دخی دوه ايچون مفحق جهتنه دوشن طريق كبی صعبدر

بوندن اول محلنده بيان اولنان اسباب معلومه‌دن ناشی صنعانك يولی وادئ صنعفور اوزرندن آچلمش ايدی • يولك جبل حرازدن ايشلدلمسی ايسه مجدداً يول انشاسنه متوقف اولديغندن اشبو يكی آچيله‌جق يولك امر انشاسنه مناخه‌دن بدأ اولنمش واعمال وانشاسنده جبل حراز قبائلی اهاليسی مناوبة كلوب چالشمشدر • ومحل مذكورده بولنان بشنجی الايك برنجی طابوری ضابطان وافرادی و بيكباشيسی ابراهيم افندی همتلريله مناخه‌دن عتاره‌يه وعتاره‌دن منتهای نقطه‌يه قدر انشا واتمام ايدلمشدر

ایشته سالف الذکر مدت قلیله ظرفنده هم حرکات عسکریه و وقوعات حربیه وهمده تشکیلات ایله اشتغال اولندیغی حالده اعمارات مذکوره میدانه کتورلمشدر که حقیقةً موجب استغرابدر ٭ وبونلردن دکاکین مثللو انشا اولنان ابنیه‌لر دخی ایرادی اکا حصر اولنمق اوزره تشکیلی تصور و تصمیم اولنان رشدیه مکتبی ایچون بر حاضرلق ایدی

بو قدر انشاآت واجراآتك میدان وجودده جلوه‌کر اولمسی ایسه مجرد مشیر مشارالیه احمد مختار پاشا حضرتلرینك اقدامات متوالیه و مأمورینك سعی وغیرتلری ثمره‌سیله اولدیغنده جای انکار دکلدر حتی انشاآت مذکوره بر قومسیون مخصوص اداره‌سی آلتینه ویریله‌رك وهر بر ایراد ومصارفاتی قومسیون مذکور معرفتیله طوتیلوب وولایت خزینه‌سنك تحت نظارتنده اولدیغی حالده وقوعبولان مصرفیات مقام ولایته هدیه نامیله کلان وجزای نقدی وامرانك اعانه‌سی کبی ظهور ایدن حاصلاتدن ومحبسلرك چالشدیرلمسی مثللو اعانه‌لردن وخزینهٔ جلیله‌یه بار اولمقسزین پك چوق شیلر یاپلمشدر

اوچنجی وبشنجی اردولردن حجاز وعسیر ویمنده بولنان عساکر نظامیهٔ شاهانه طابورلری یدنجی اردویه نقل ایدلدیکی جهتله عسیر ویمنده مذکور طابورلرك بولندقلری مواقع عسکریه‌دن بونلره بدل طوتیلان احتیاط طابورلرینك اول باول کله‌جك واپورلر بکلدلیوب همان ارکاب اولنمق اوزره اسکله‌لره ایندیرلملری لازم کلمش وبشنجی اردودن یدنجی اردویه نقل ایدن طابورلردن حدیده‌ده بولنان بر طابور بشنجی احتیاط الاینك جبل ریمه‌ده اولان اوچنجی طابورینی تبدیل ایتمك اوزره سوق اولنمش ومذکور اوچنجی طابور حدیده‌یه عزیمت ومواصلات ایلمشدر

بیت الفقیهده بولنان دردنجی الایك اوچنجی طابورینك دخی اوراجه حركات عسكریه ایشی تكمیل اولوب ارتق محل مذكورده بولندیرلمسنه لزوم قالمدیغندن حدیدهیه جلب اولنمش وكلهجك واپور ایله طابور مذكورك رفاقت عاجزانهمله درسعادته سوق اولنمسی امری دخی طرف مشیریدن ورود ایتمشدر

بو اراللق یمن والیسی مشارالیه احمد مختار پاشانك فی ۱۸ ربیع الاول سنه ۹۰ تاریخیله عهدهسنه نافعه نظارتی وبرنجی اردوی همایون رئیس اركانی اولان احمد ایوب پاشانك دخی فی ۲۵ ربیع الاول سنه ۹۰ تاریخیله عهدهسنه رتبهٔ سامیهٔ مشیری ووزارت ویمن والیلكی انضمامیله یدنجی اردوی همایون مشیرلكی توجیه واحسان بیورلدیغی خبری پوسته ایله كلمشدر

ارهدن چوق كچمكسزین وسنهٔ مرقومه حزیرانك سكزنجی جمعه كونی والیٔ لاحق احمد ایوب پاشا حضرتلری واردوی مذكور رئیس اركانی فریق عزت پاشا حضرتلری واركان حربیه رئیسی میرلوا حافظ اسماعیل پاشا واركان حربیه میرالایی رضا وقائممقامی رشید بكلر واردو محاسبهجیسی امین بك وبالجمله مأمورین اقلام وهیئت اردو وصنعا متصرفی قوتری علی پاشانك حدیده متصرفلكنه تحویل مأموریتیله یرینه تعیین بیوریلان پرتو پاشا وتعز متصرفی محمد پاشا ودها سائر مأمورین عسكریه وملكیهٔ كافهٔ لوید قومپانیهسی واپورلرندن اورستی نام واپور ایله حدیدهیه واصل اولدیلر

وذات سامیٔ مشیری حدیدهده ایكی كون ارامدن صكره صنعایه متوجهاً عزیمت بیوردقلری كبی بالجمله مأمورلر دخی متصرف وكیلی مومیالیه علی

بك واسطه سيله صنعا و تعز جهتلرينه سوق واعزام اولنمشدر ٭ واوچ كون صكره دخى رئيس پاشا حضرتلرى صنعايه عزيمت بيورمشلردر

مذكور دردنجى الايك ايكنجى طابورى دخى رفاقت عاجزانه مله ماه مذكورك اون اوچنجى چهارشنبه كونى واپور مذكوره راكباً ودر سعادته متوجهاً حديده دن حركت وشهر مزبورك اوتوزنجى جمعه ايرتسى و حركت اولنديغنك اون سكزنجى كونى قلعهٔ سلطانيه يه مواصلت اولنمشدر

فرقهٔ احتياطيه طابورلرى افرادينك ايشلمش اولان معاشلرى وولايتلرينه قدر مصارف راهيه لرى قلعهٔ سلطانيه دن ويريله رك همان اورادن ولايتلرينه جوار بولنان اسكله لره سوق واعزام اولنملرى ايچون محل مذكوره ميرالاى حاجى رشيد بك تحت رياستنده برقوميسيون مخصوص ترتيب اولنه رق كوندرلمش اولمسندن اولوجهله طابور مذكور افرادينك معاشاتيله مصارفات راهيه لرى ويريله رك مملكتلرينه جوار بولنان اسكله لره سوق واعزام اولنمشلردر

اردوى همايونلردن كيدن طابورلر يمنه واصل اولدقجه احتياط طابورلرى دخى يدرپى قلعهٔ سلطانيه يه كله رك محل مذكوردن منوال مشروح اوزره جمله سى ولايتلرينه مرفهاً سوق واعزام اولنمشلردر

فرقهٔ احتياطيه نك يمن وعسير قطعه لرى اوزرنده اجرا ايلدكلرى مشى وحركت ووقوعبولان محاربات نه دن عبارت اولديغى بورايه قدر آكلاشيلدى ديمكدر ٭ متاعب ومشاق سفريه وحربيه امر طبيعى اولوب قالديكه فرقهٔ مذكوره مهمات وزاد وذخاير وملبوسات ومعاشات وسائر بالجمله مازمهٔ عسكريه خصوصلرنده دوچار اضطراب

اولمشلرمیدر • یوخسه اولمامشلرمیدر • بونلرینك دخی حلی لازم کلمشدر • فرقهٔ مذکورهنك درسعادتدن حرکتندن • فقیرك • یمندن عودت عاجزانهم اولان سالف الذکر یوم مذکورهدکین عساکر احتیاطیهٔ شاهانهنك برصورتله مضایقه چکدکلرینی کورمدم • دربار شوکتقراره هرنه عرض اولنمش وایستنلمش ایسه اولوقت لوازم رئیسی بولنان فریق حافظ پاشا حضرتلرینك ثمرهٔ اقدام ودرسعادتده بولنان بالجمله ارسالات مأمورلری ورئیسلری اولان بیکباشی طیار بکك غیرتیله سریعاً یتشدیریلور ایدی • یعنی بوفرقهنك تجهیزات وارسالاتی حقنده اولنسان همماب متوالیه هیچ برفرقه حقنده اولمامش دینلسه جائزدر • فرقهٔ مذکوره افرادندن نه آج ونه چیلاق ونه پارهسز ونه خسته خانهسز ونه خسته خانهده یتاقسز ونه مداواتسز قالمش برفردیله یوقدر • ریادن عاری وبری سویلرم • هانیا (قوش سودندن بشقه) دیو برضرب مثل واردر • ایشته قوش سودندن بشقهسی سایهٔ قدرتوایهٔ حضرت پادشاهیده حتی عساکر شاهانهنك ایچهجکی توتونه وارنجیهقدر کوندرلدی • هرکیم بونك خلافنه سوز سویلر ایسه خطای عظیم ایتمش وکفران نعمت ایلمش اولور • وهرقنغی بر موقعده اولورایسه اولسون بر اضطراب وسفالته کیرمش اولانك وقوعی وار ایسه اوده یاالجاآت حربیهدن ناشی برمدت موقته ظرفنده وقوعبولمش اوله ویاخود امرا وضابطانك قیدسزلغندن ایلروکلمش بولنه یوخسه مهمات ولوازمهٔ عسکریهنك فرقه ادارهسی انبارلرنده نقصان وجودینه اصلا وقطعا حمل اولنهمز

فرقهٔ مذکوره اداره مجلسنك صورت ادارهسی بحثنه کلنجه مجلس مذکور رئیس وکیلی اولوبده مؤخراً عهدهسنه قائممقاملق رتبهسی توجیه واحسان بیوریلوب اصالةً رئیس نصب اولنان رضا بك وکافهٔ معیت مأمورلری

حقيقتاً حسن اداره‌يه موفق اولمشلردر ● و درسعادتدن ورود ايدن ذخاير ومهمات حربيه‌نك واپورلردن اخراجاتيله درانبار ايدلمسي ومتعدد مواقع عسكريه‌يه برآن تأخر ايتديرلمكسزين وقت وزمانيله سوق وايصال ذخاير ومهمات اولنمسي وبالجمله امور حسابيه‌يه تعلق ايدن ايشلرك تسويه‌سي خصوصلرنده اظهار ايلدكلري غيرت وحميت شايان ثبت صحيفهٔ سطوردر

ميرالاى انسپكتور حسن بك وبالجمله صحيه مأمورلري دخي وظايف مخصوصه‌لريني حسن ايفاده افراط درجه‌ده غيرت ايدوب هرقنغي موقعده خسته‌خانه تشكيل اولنمش ايسه حال انتظامه قونيله‌رق موجود خسته سايهٔ شفقتوايهٔ جناب شهنشاهيده حيدر پاشا خسته‌خانه‌سنده تداوي اولنورجه‌سنه باقيله‌رق استراحت لازمه‌لري تماميله وحقيله استحصال اولنمشدر

يمن وعسيرك آب هواسي بحثي جغرافياده بيان اولنه‌جغندن بوراجقده وقوعبولان وفياتدن بحث اولنه‌جقدر ● فرقهٔ احتياطيه‌نك قنفده‌يه وصولي اولان سكسان التي سنه‌سي كانون اولي غايه‌سندن اعتباراً سكسان طقوز سنه‌سي نيساني غايه‌سنه دكين يكرمي سكز ماه ظرفنده يمنه وعسيره كرك طابورلرك تشكيليله ابتدا كلان عسكر وكرك مدت احتياطيه‌سني تكميل ايدوبده استبدالاً كيدن عسكرك يرلرينه كلانلرك جمله‌سي اوله‌رق محل مذكوره يكرمي ايكي بيك كسور افراد كلوب كيتمشدر ● وبوقدر موجوددن بو مدت مذكوره ظرفنده درت بيك كسور وفيات وقوعبولمشدر ● اشبو وفياتدن بيك يديوزدن متجاوزي قولراخسته‌لكنه مصاب اوله‌رق وفات ايتمشدركه دنيانك الك اعلا هواسي اولان يرلرنده‌ده مذكور خسته‌لكدن وفيات وقوع بولديغندن بوكا اقليمك هواسنك دخلي

اولەجغی جهتلە وقوعبولان محاربەلردە ظهور ایدن شهیدلر ایلە برابر علل سائرەدن وفات ایدن ایکی بیك اوچیوز کسور اولمق لازم کلیبورکە یکرمی ایکی بیك موجودە بیکدە قاچ وفیات دوشدیکی معلومدر ٭ اکر شهیداً ومجروحاً وفات ایدنلر حسابە داخل اولنمامق لازم کلورایسە علل سائرەدن وفات ایدنلر یوزدە نقدر دون دوشەجك مدت مذکورە طرفندە لیلاً ونهاراً حرکات عسکریە وحربیە اوزرندە ومتاعب سفریە ایچندە بولنان ودیکر اقلیمدە اولان برقوتدن بوقدر وفیات وقوعی چوق کوریلەمز ٭ وبوکا اقلیمك آب وهواسنك نقدر دخلی اولەبیلور ٭ وبلاد رومدە بومثللو تجمع ایدن فرقەلردە واردولردە وقوعبولان وفیات بونسبتدن پك زیادە وقوعە کلدیکی بدیهیدر ٭ ایشتە فرقۀ مذکورەدە ظهورە کلان تلفات حقندە دخی کفتکویە هیچ کیمسەنك حقی یوقدر ٭ زیرا مارالذکر فرقەلر واردولردە اولان تلفات درپیش مطالعە اولنملیدر ٭ وبوبابدە دخی انصاف ایتمك کرکدر

لایحە

٭ یمن ولایتنك وسعت وجسامتی ونفوسنك مقدار کثرتی واراضیسنك قوۀ انباتیەسی وآب وهواسنك لطافتی واهالیسنك درجۀ ثروت وسامانی وعادات واطواری ومحصولات ارضیە وصناعیەسی ومعموریتە اولان قابلیتی بحثلری آتیدە جغرافیادە محاکماتیلە برابر بالاثبات بیان اولنەجغندن ابحاث مذکورەنك اوراقە تعلیقیلە بورادە بعض اخطاراتە لزوم کورلمشدر

شو يله كه عسير سنجاغى داخلنده رجال المع قضاسنده آلت وفقه شافعى درسلرى تدريس اولنديغى روايت اولنور ايسه ده محل مذكوردن برطلبه بيله چيقديغى كورلمديكنه نظرا كرك علم آلت وكرك علوم دينيه عالمى ومدرسى اورالرجه عادتا مفقود حكمنده در

عموما اهالى مصلى وصلابت دينيه اصحابندن ايسه لرده علما اولمديغندن امر دين واركان مذهبى علما وفقهادن ايشتميوب كوره نك عادتنجه ادا وايفا ايده كلمكده اولدقلرندن عقيده لرى بتون فساده واره رق عادتا ظلام جهل ايچنده قالمشلردر . ايشته الك بيوك جاى تأسف بودر واهل انصاف وحميت ايچون آجينمق قابل دكلدر

چونكه تابعيت ومتبوعيتك مشروعيتى واتحاد اسلام امر مفروض بهاسى بيلنمك واوكره نلمك مطلقا برمسلم مكلفك دينا ومذهبا بيلمسنه مكلف اولديغى اعتقاد وبوكا متعلق ومنحصر اولان اصول وفروعدر . بوايسه خواص ايچون بالذات امر تحصيله سعيله حاصل اولوب عوام ايچون دخى علماى دين واعظلرينك وياخود مدرسلرينك تقريرلرندن ايشيديله رك بيلنور

بروجه مشروح علت جهله مصاب اوله رق فراش تفرق وتشتتده اسير

اولان قطعهٔ جسیمه حکیم حاذق الینه دوشدی . شمدی اجرای مداواتله تازه حیات بخش ایتمه‌نك چارهٔ عاجلنی استحصاله سعی وهمت کرکدر . اصلا وقطعا تراخی جائز دکلدر

علت مذکوره‌نك دفعی چاره‌سی ایسه قطعهٔ مذکوره‌ده لسان عربی‌یه اشنا علما بولندرمقدر . مثلا علمای شافعیه‌دن لسان عربی‌یه آشنا ووطنلرنجه علاقه‌لری اولمیان ذواتدن مضبوط الاحوال ومجرب الاطوار ذاتلر تدارك اولنوب عسیر سنجاغنه کوندریله‌رك { رجال المع } و { محائل } و { ابها } و { بنی شهر } قضالریله { بنی یتم } ایچنده برر و یاخود ایکیشر علما بولنمق اوزره اراضیء امیریه ووقفیه‌دن یرلر و یریله‌رك امر معیشتلرینی یولنه قوینجه‌یه قدر زراعت وحراثته متعلق الات وادواتی وتخم وسائره کبی میریدن جزئی براعانه اولنه‌رق محال مذکوره‌ده توطن ایتدریلوب علمای مذکوره جوامع ومساجدده علم تفسیر وعلم حدیث وعلم فقه تدریس وعقاید دینیه‌یی وحکومته وجوب انقیاد واطاعتی وبربرلریله حسن الفت واتحادی تعلیم ووعظله مأمور ایدلمك لابددر

خطهٔ یمانیه‌نك تهامه‌سنده کائن زیدیه وزبید وحدیده نام نبادرده علوم دینیه تدریس وتعلیم اولنور . وبورالردن اولدقجه

عالم چیقار ایسه‌ده اشبو تدریس خواص ایچون اولدیغندن هیچ برطرفه انتشار ایتمدیکی کبی اهلی دخی وطنلرندن طیشارو عادتا برچاریکالك قریه‌یه بیله کیتمزلر . هله تهامه اهالیسی جبالره وجبللر اهالیسی تهامه‌یه بعضیلری یالکز لاجل التجارت اینوب چیقارلر شاید یکدیکری بلده‌لرنده توطن ایتمك لازم کلسه کندولرینی یشایه‌مزلر ظن ایدرلر . بوجهتله یمنك جبال طرفنده علمای شافعیه اولمدیغی مثللو علمای زیدیه بیله‌پك آز بولنور . و بونلرده اصول تدریسیه ووعظه رعایت ایتمزلر . فقط سائر مذاهب اهالیسنه نسبتله شافعی وحنفی کثرت اوزره بولندیغندن خطهٔ یمانیه ایچون دخی عسیر کبی علمای حنفیه وشافعیه‌یه زیاده احتیاج واردر . و بورالرده نفس تعز وجبل ریمه وجبل حراز وآنس و یریم وطویله وعمران نام قضالرده بولندرمق اقتضا ایدر

حتی یمن ولایتی سنجاقلرینه کوندریلان نیابت شرعیه مأمورلری اولدقجه لسان عربی‌یه آشنا واز کیادن وارباب فطانت وحمیتدن اولمیدرلر . متصف اولدقلری غیرت وحمیت ساٸقه‌سیله ووظایف مکلفه‌لری خارجنده اوله‌رق علوم دینیه دخی تدریس ایدرك کندولرندن هرجهتله استفاده اولنسون

هله تربیهٔ اطفال ایچون دخی هرحالده عسیر وتعزده برر رشدیه مکتبی

وصنعاده برمكتب اعدادى وبرمكتب رشدى وحديده ده برمكتب صنايع ورشدى تشكيلى الزمدر

وبورالره كوندريله جك علما دخى سوريه وحلب وبغداد وديار بكر ولايتلرندن كوندرلمليدر

لاحقه

معلومدركه دين اسلام فلاح انجام اقطار جهانه بارقه نما ونشر مناشير اهتدا اولديغى آوان سعد اقترانده مطلع جزيرة العربدن طلوع وضيا پاش امم وجموع ايله عالمى تنوير ايتدى . ومبدأ انتشار دين مبين آلهى ومصدر امت جناب احمدى جزيرة العرب اولدى

اوجزيرة العربكه اوزرنده اولان حرمين الشريفين نظرگاه آلهى اولهرق امر جليل ربانى ايله كرهٔ ارض اوزرنده بولنان بالجمله امت اسلاميه يه زيارتگاه ومقر اجتماع تعيين اولندى

اوحرمين الشريفينكه خلفا وسلاطين خادم اولمش وخلافت وسلاطين اسلاميه يه ملجأ و پناه ونقطهٔ استناد بولنمشدر

ایشته بوسبیدندرکه سلاطین عظام ماضیه حضراتی جزیرةالعربك ضبط وربطی واصلاح احوالیله دائرهٔ اتحاد واتفاقه العرق اجانبك تعرضندن امر محافظه‌سی بولنده بوقدر فدا کارلقلر ایتمشلر . وتاهندستان الکالرینه قدر سوق عسکر ومهمات ایلمشلر

شو بولندیغمز عصر نازکده هندستان کبی نیچه میلیونلرجه نفوس اسلامیه‌یی حاوی اولان وبش اون پادشاهلقدن عبارت بولنان قطعهٔ جسیمه انکلتره مضافاتندن اولدی

افریقا قطعه‌سی ساحلنده پك چوق بنادر وممالك انکلتره مستملکاتی اعدادینه کیردی

آچه کبی برجزیرهٔ جسیمه اوزرینه فلمنکلیلر حرب آچدیلر . الیوم تضییق ایدیورلر . ینه برقاچ میلیون نفوس اسلامیه دخی فلمنکك حمایه‌سنه کچه‌جك

روسیه‌لیلر آسیای وسطانی برطرفدن پیدرپی آوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایده‌رك برچوق اسلام حکومتلرینی محو ونابود ایدیورلر

اوسیبدندرکه خطهٔ یمانیه‌یه قوهٔ عسکریه سوق اولنه‌رق تابعیت قدیمه‌سنه ارجاع اولنمشدر . ویدنجی اردو نامیله یمن ولایتی داخلنده براردو تشکیل ایدلمشدر

اوسیبدندرکه ﴿ الملوك ملهمون ﴾ مضمون حکمت نمونی اوزره پادشاهمز ولی‌نعمت افندمز حضرتلری خطهٔ یمانیه‌یی تحت ادارهٔ سلطنت سنیه‌لرینه الدیلر . بونکله خلافت اسلامیه‌نك اس اساسی واهل اسلامك نقطهٔ اتحادینی تحکیم وتأیید بیوردیلر

اکر قتال آچیلدقدن صکره برقاچ سنه‌جك تسامح وبطائت وقوعه‌کلسه ایدی خطهٔ جسیمهٔ یمانیه اجانب الینه کچه‌جك ایدی عجبا اولوقت حجازك حالی نه اولوردی

بو نه فکر عجیب وذهاب غریبدرکه اوچ میلیونه قریب نفوس اسلامیه‌یی حاوی عسیرله برابر یمن قطعه‌سنك تحت ادارهٔ سلطنت سنیه‌یه النمش اولمسندن طولایی مضایقهٔ مالیه‌دن بحث ایده‌رك متضرر کورییوردلر

مادامکه نقطهٔ خلافت اسلامیه جزیرة العرب اوزرنده‌در . دولت

عثمانیهٔ ابدی الدوام جزیرة العربك ضبط و ربطی و اصلاح احوالی یولنده نقدر فداکارلق ایتمش اولسه ونقدر خزینه‌لر صرف وابذال ایتسه اصلا وقطعا غائب ایتمز . واولنان فداکارلق بوشه کیتمز . حتی ممکن ایسه هر یردن اول شام شریفدن خطهٔ حجازیه‌یه برشمندوفر خطی اچه‌رق مکهٔ مکرمه‌یه وجده‌یه قدر ایصال ایتسون . وبوخط ایسه شامدن تا جده‌یه قدر اووادن کیدر . اویله جبال مرتفعه وانهار کبیره ودره‌لر کبی اراضیده تسویهٔ ترابیه ایچون عملیات جسیمه‌یی مؤدی اولور عارضه‌لر یوقدر . وجزیرة العربك فی زماننا الك مهم خط مخابره‌سی دخی بوطریقدر . وجزیرة العرب حقنده تأمینات وتاییدات مکمله‌ویره‌جك بوطریقدر

مادامکه یمن ولایتی اوچ میلیونه قریب نفوسه واراضیسی قوهٔ انباتیه‌یه مالکدر . سلطنت سنیه ضرر کورمز

سلاطین عظام ماضیه زماننده سویش بحر احمرك ترسانه‌سی اتخاذ اولنه‌رق محل مذکورده سفاین حربیه انشاسیله برقاچ فلو دونما ایندیریلوب بحر احمر وبصره وآچه وهند دکزلرنده آمد شد ایده‌رك پورتکیزلیلرك

تسلط وتجاوزلرندن محال مذکوره سواحلی محافظه اولنور . وبونجه فداکارلق مجرد جزیرةالعرب ایچون اولور ایدی

دولت عثمانیهٔ ابدی‌الدوامك ایسه پادشاهمز ولی نعمت بیمنت افندمز حضرتلرینك سایهٔ قدرتوایهٔ ملوکانه‌لرنده قوهٔ بحریه‌جه دخی الك قوتلی وقت وزمانی بوکون بولنمشدرکه مغبوط اسلاف اولور برحال قوت اشتماله کلمشدر . والده قنال کبی برواسطهٔ عبور دخی وار ایکن عجبا نه کوجلك واردرکه دونمای همایون بحر احمر وجزیرةالعرب سواحلنده مهابتنمای جولان اولمزده وجده مرساسنده بولنانلر دخی کمور یاغمسون دیو لنکر انداز اقامت بولنور

برنجی جلدده ۹۵۸ سنه‌سی وقایعی صره‌سنده اوزدمر پاشا ایله امام مطهرك وقایعندن طولایی نامهٔ همایونی حاملاً نشار مصطفی بکك یمنه کلدیکی ثبت صحیفهٔ سطور ایدلمش ایدی . میرمومی الیهك حامل اولدیغی نامهٔ همایون عربی العباره اولوب بعبارتها اشبو محله درج اولنه رق وخلاصهٔ مألی دخی ترجمه اولنوب ذیلنه علاوه اولنمشدر

ایشته نامهٔ عالیٔ مذکور دخی جزیرةالعرب حقنده اولان فداکارلغی

مؤيددر . وينه جلد مذكورده والى حسن پاشا حضرتلرينه اصدار بيورلموب صورتى مندرج امر شريفك مآلى عميقجه مطالعه اولنوب سنجيدهٔ ميزان عبرت ايدلسون . يمن قطعه‌سى ﴿اول ديار جليل الاعتبار﴾ و ﴿اول اماكن مباركه﴾ تركيبلريله توصيف اولنمشدر

مادامكه جزيرة العرب بودرجه مهم ومعتنادر . قوهٔ بريه‌دن بشقه دوننماى همايون بيله ساحللرنده آمد شد ايده‌رك علم ظفر توأم عثمانى يى ارائه واعلان ايتمليدر

﴿جنتمكان سلطان سليمان خان حضرتلرى طرفلرندن امام مطهره اصدار وتسيار بيورلمش اولان نامهٔ همايونك صورتيدر﴾

هذا مثالنا الشريف السلطانى وخطابنا المنيف العالى الخاقانى لازال نافذا مطاعا بالعون الربانى واليمن الصمدانى ارسلناه الى امير الكبيرى العونى النصيرى الهمامى المطهرى الشريفى الحسيبى النسيبى فرع الشجرة الزكيه طراز العصابة النبوية العلويه نسل سلالة الهاشمية السنية ﴿المطهر بن شرف الدين﴾ نخصه بسلام اتم و ثناء اعم ونبدى لعلمه الكريم انه لايزال يتصل بمسامعنا الشريفة اخلاصه لدينا وقيامه بقلبه و قالبه بمرضاة سلطاننا

و انقياده الى جنابنا و بمقتضى ذلك حصل شكرنا التام و الثناء العام على مناصحته ومكاتبته و لما برز اوامرنا الشريفة مسابقين متتابعين مع وزيرنا المعظم ﴿ سليمان باشا ﴾ الى البلاد الهندية لفتح تلك الجهات السنية احياء لسنة الجهاد وقطع دابر الفساد واهل العناد فاستبشر بذلك كل مسلم و صار فرحا مسرورا فوقع قدر الله ﴿ وكان امر الله قدرا مقدورا ﴾ فرجع وزيرنا المشار اليه فوجد طائفة من اللوند قد تملكوا ﴿ زبيد ﴾ من المملكة اليمنية وحاصل منهم غاية المشاق باذى الرعية و زاد ظلمهم على العباد والبلاد وعم ضررهم كل حاضر و باد فتتبع اثارهم و قطع دابرهم واستنقذا الرعايا من ايديهم وصارت مملكة زبيد من ممالكنا الشريفة وعاد الى اعتابنا المنيفة وابرز من يديه مكتوبكم ومكتوب والدكم يتضمن لطاعة سلطاننا وانهما صارا من اتباعنا اللايذين باعتابنا و بموجب ذلك حصل عند نالكم زيادة المحبة الصادقة وحسن المودة وتحققنا ما كان يبلغنا عنه على السنة الناس السفار المترددين على اعتابنا الشريفة من تلك الديار و بلغنا الآن عنهما خلاف ذلك وتغير ما كانتا به في السابق مثل غير مطابق وانه وقع بينهما و بين امرائنا وعساكر دولتنا بتلك البلاد خلف كبير ووقايع عم ضررها المامور والامير وهذا عين الخطا

المحض الذى يترتب عليه ذهاب الروح لمن له عقل وفهم { ان الله لايغير مابقوم حتى يغيروا ما بانفسهم } فالآن ملكنا الشريف السامى قدملك بعون الله تعالى بساط الارض شرقا وغربا وصارت سلطنتنا القاهرة كالا بريز المصفى بعون النبي المصطفى ورقم سجل سعادتنا بايات النصر على اهل العصر وعلى سائر الملوك باحياء سنة الجهاد الى يوم العرض { وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء } واما ماينفع الناس فيمكث فى الارض وعساكرنا المنصورة اينما انحرطت خرطت واينما سقطت لقطت وحيثما سلكت ملكت واين حلت فتكت لايعجزهم صغير ولا كبير ولاجليل ولاحقير ولوشئنا لعينا من عساكرنا المنصورة شرذمة قليلون نحو مائة الف او يزيدون مشانا وركبانا من البر والبحر لامرائنا ولامرنا ممتثلون و يقوى عددهم بالاستعداد ونشدهم بالقوة ولاالة ونتبع العسكر بالعسكر و غلاء البر والبحر و نلحق الجيش بالجيش من كل اسود واحمر حتى يتصل اول عسكرنا باخرهم و واردهم بصادرهم و يكون اولهم فى البلاد اليمانية و آخرهم فى بلادنا المحمية و لايحتاج نعرفكم بقدرة سلطاننا و تشييد اركان دولتنا وتشديد عزمتنا فان الملوك ذوى التيجان و اصحاب القوة و الامكان لايزالون خاضعين لهيبتنا الشريفه قهرا عليهم مطأطئين

رؤسهم خشية مما يلحق بهم عند المخالفة و يصير اليهم وذلك مشهود ومعلوم وظاهر ليس بمكتوم لكن غلب حلمنا عليه من تعجيل النكاية اليه كونه من سلالة سيد المرسلين ومن اهل بيت نبوة الطاهرين ولازم على ناموس سلطنتنا الشريفة ان ننبهه قبل اتساع الخرق عليه ونعرفه بما يحل به و يصير اليه وكونه آوى الى الجبال يتحصن بها عن الزوال و يزعم ان ذلك ينجيه فهذا عين المحال وتدبيره تدميره على كل حال جهل ذلك ام علم { لاعاصم اليوم من امر الله الا من رحم } { اين المفر كلا لاوزر } ولا لهارب من سلطنتنا مفر وقد اقتضت اوامرنا الشريفة تعيين افتخار الامراء الكرام صاحب العز والاحتشام المختص بعناية الملك العلام { مصطفى باشا } دامت معدلته ونفذت كلمته باشا على العساكر المنصورة وصحبته ثلاثة آلاف من الجند المؤيدة بالله مشاة ورماة حماة كفاة اعانة لامير الامراء الكرام ذو القدر والاحترام المخصوص بمزيد عناية الملك العلام { ازدمر } باشا دامت معدلته وحرست نعمته وعينا من البر الى فارس وهيئنا مثلها بعددها وعليقتها من البحر فعرض على مسامعنا الشريفة { المصطفى باشا } ان يؤخر تجهيز الجيش المذكور من البحر الى حين يتوجه الى تلك الجهات

و ينظر فى الاحوال و ماعليه اهل تلك الاقطار من الحال و اذا وقع من احد خلاف و احتاج الا الخيول المذكورة فيجهز الينا لطلبهم فتصل اليه على مايجب فاخرنا ذلك الى حين يعود الجواب بتحقيق الاخبار عن الامام و ولده فحال وصول (مصطفى پاشا) المشار اليه الى تلك الديار و استقراره بتلك الاقطار ولابد ان تحضر الى خدمته ممتثلا لكلمته و تقابله بقلب منشرح و صدر منفسح و تمشى تحت صناجقنا الشريفة و تدخل تحت طاعتنا المنيفة وتكون مع عساكرنا منضما لاوامرنا المذكورة على قلب رجل واحد غير متقاعس ولا متقاعد فان (مصطفى پاشا) المشار اليه پاشا عساكرنا و خليفة امرنا و كلامه من كلامنا وامره من امرنا ونهيه من نهينا و من اطاعه فقد اطاعنا و من خالفه فقد خالفنا و نعوذ بالله من المخالفة وعدم الانقياد و الموالفة فليتفكر المطهر فى نفسه قبل حلول رمسه وليتنبه من رقدته و يصحو من غفلته ويفيق من سكرته فان فعل ذلك و انضم الى سلطنتنا الشريفة فقد رحم نفسه وصان مهجته و يرى من دولتنا العادلة غاية الرعاية و بلوغ الامنية مع الزيادة الى حد النهاية وانه اذا دخل تحت طاعتنا و مشى على الاستقامة لدينا و انضم الى عساكرنا تنعم عليه باموالنا الشريفة

بما يستحق به فى مملكته مستقلا به من غير معارض له فى ذلك ولا منازع له فيما هنالك فحيث فعلت فانت من الفائزين ﴿لا تخف ولا تحزن انك من الآمنين انك اليوم لدينا مكين امين﴾ وان حصل والعياذ بالله مخالفة واستمر على العناد والمخالفة وانهمك فى الضلال والمكابرة والخيال فيصير ذنبه برقبته ويهلك نفسه بيده ﴿وما ظلمناهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون﴾ ويدخل فى قول اصدق القائلين ﴿يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين﴾ ويصير بعد الوجود الى العدم ويندم حيث لا ينفعه الندم وقد حذرنا رأفة به وتحننا عليه باصدار هذا الكتاب اليه فان خالف آتيناه بجنود لا قبل له بها واخرجناه منها ذليلا حقيرا لا ملجأ له من سلطنتنا الا اليها التى هى لمن سالمها ظلا ظليلا وعلى من خالفها عذابا وبيلا ومثله لا يدل على الصواب فليعتمد على ذلك وعلامتنا الشريفة حجة عليه والسلام عليه

﴿ نامهٔ همايون مذكورهٔ ألتك خلاصه اوله رق ترجمه‌سيدر ﴾

اشبو فرمان شريف شاهانه‌م وامر منيف ملوكانه‌م سلالهٔ هاشميهٔ سنيه وسلالهٔ نبويهٔ علويه‌دن ﴿ مطهر بن شرف الدين ﴾ ه كوندرلدى.

بزانی سلام اتم وثناء عم ایله ممتاز ایدرز . قلباً وقالباً طرف شاهانه‌مه اولان انقیاد واخلاصی ورضای شریفمه موافقتی دائما سامعه رس همایونم اولدیغندن تمامی تشکرمزی مستلزم اولمشدر

سنت سنیهٔ جهادك احیاسی مقصد خیر مرصدیله بلاد هندیه‌یی فتح وکشاد وضرب وتنکیل بغات واهل فساد ایتمك اوزره وزیر اعظممز ﴿سلیمان﴾ پاشانك تعیین واعزامی حقنده او امر شریفه‌مز صادر اولدقده هرمؤمن مژده‌لنوب مسرور وشادان اولدیلر وبرمقتضای تقدیر آلهی وزیر مشارالیه هنده عزیمت وعودتله سواحل یمنه چیقوب ممالك یمنیه‌دن ﴿زبید﴾ بلده سنی متملك وعباد وبلاد اوزرینه ظلم واعتساف ایله متحکم اولان لوندزمره سنی تربیه وتهدید وشرشورلرینی دفع وتبعید ایله ایادیٔ تغلب وتعدیلرندن رعایا وبرایایی استخلاص ایتدی . وزبید بلده سی ممالك شاهانه‌مز ملحقات ومضافاتندن اولدی . محل مذکوردن عودتله حضور همایونمه مواصلت ایلدیکنده سزك وپدرکزك طرف شاهانه‌مه اطاعت وانقیاد خالصه‌کزی وعتبهٔ ملوکانه‌مه التجاء ایله اتباعمزدن بولندیغکزی متضمن اولان مکتوبلریکزی تقدیم ایلدی . وبوصورتله اولان اخلاص وعبودیتکز

نزد شاهانه‌مده نزلك ایچون زیاده‌سیله حسن مودت وصدق محبتی حصوله بادی اولدی . واولدیاردن آستانهٔ شرف آشیانه‌مزه کلوب کیدنلردن‌دخی احوال مسروده کز تبلیغ اولنه‌رق صحتی تحقق ایتمشیدی . فقط الآن الدیغمز خبرلر بتون واقعك خلافنده اولوب امرا و عساکر شاهانه‌مزله بینکزده اختلافات کثیره ووقایع متنفره ظهوره کلوب بوایسه امیره وکرك مأموره ضرری شامل اوله‌رق وعین خطادر . ومحض اهل ادراك اولنلرك روحی متوذی ومنلسب اولور . تتکیم فهم وادراك ایدنلره کوره ﴿ ان الله لایغیر مابقوم حتی یغیروا مابانفسهم ﴾ آیت کریمه‌سی مآل شریفی کافیدر . عون وعنایت باری ایله کرهٔ ارضك شرقنه وغربنه مالك اولوب الیوم ممالك محروسهٔ خسروانه‌مز شرقدن غربه وارنجیه قدردر . وسلطنت قاهره‌مز بعون النبی المصطفی ابریز المصفی کبیدر . و سجل سعادتمز سلت سنیهٔ جهادك احیاسیله عصرك اهلی وسائر ملوکی اوزرینه آیات نصر ایله رقمزده اولمشدر . ﴿ وذلك فضل الله یؤتیه من یشاء ﴾ عساکر نصرتمأثر شاهانه‌مز نره‌یه نازل اولمق مراد ایلسه اورایه آنسزین یتیشور . وقنده وارسه مالك اولور . ونره‌یه قونسه قالقار . آنلری بیوك کوچك بای کدا

هیچ برکیمسه عاجز قیلەمز . وجنود ظفر نمود ملوکانه‌مدن پیاده وسواری
قره‌دن ودکزدن برمقداری کوندرمك دیلرایسه‌م یوز بیك ویاخود
دها زیاده‌در . امرا وافراد عساکریمزك جمله‌سی امریمزه منقاد
وخدمتمزه کمربسته وقوهٔ جنودیه‌مز انواع آلات وادوات وزاد
وذخیره ایله آراسته‌در . و براردویی براردویه اولاشدیرر وبری
وبحری طولدیرر و برعسکری برعسکره الحاق ایدرز . عسکریمزك
اولی یعنی براوجی بلادیمنده ودیکر اوجیکه اخری تحت حمایه‌مزده
اولان مملکترده‌در . ﴿ بوندن مراد مجارستان واردل دیمکدر ﴾
قدرت ومکنت سلطنتمزی وتشیید ارکان دولتمزی وشدت عزممزی
سزه تعریفه حاجت کوره‌مم . چونکه تاج وقوت وقدرت صاحبی
اولان اکا برملوك بزه مخالفت ایده‌جك اولسه‌لر کندولره اصابت
ایده‌جك اولان قهر وتنکیل شاهانه‌م خوف ودهشتندن مهابت
خسروانه‌مه دائما باش اکرلر . وخضوع اوزره بولنورلر . بو ایسه
مشهود ومعلوم اولوب مکتوم دکلدر . لکن سلالهٔ سیدالمرسلین و
اهل بیت نبوة الطاهرین دن اولدیغکز ایچون حلممز غلبه ایتدیکندن
سلطنت سنیه‌مزك ناموسنه لازم اولان سزه عواقب احوالی اتدابر کره

اخطار ایتمکدر . جباله تحصن والتجا ایدرده قورتیلورم زعمی عین محالدر . و بو تدبیره کرك جهلا وکرك علما تشبث اولنسون هر برحالده کندیکزی تدمیر دیمکدر . ﴿ لاعاصم الیوم من امرالله الامن رحم ﴾ وسلطنت تاجدارانه‌مدن قاچمق ومقر وملجاء بولمق ممکن دکلدر ﴿ این المفر کلا لاوزر ﴾

اشبو فرمان شاهانه‌م امرای کرامدن مصطفی پاشایه تودیعاً وامیرالامراء کرامدن ﴿ ازدمر ﴾ پاشایه اعانه اولمق اوزره جنود ظفرنمود ملوکانه‌مدن دخی مسلح و مجهز اوچ بیك پیاده وایکی بیك سواری صحابتنه ویریله رك تعیین وارسال اولنمشدر

وکذلك قره‌دن اعزام اولنمق اوزره ایکی بیك آتلو تهیئه و احضار و مهمات و جبخانه وزاد و ذخیره و حیواناتك کیاه و یملرینی بحرا ترتیب ایتدك . و عساکر مذکوره بحرا کوندرلمیوب تأخیر اولنمش وبو ایسه مومی الیه مصطفی پاشانك بورادن توجه ایتدیکی کوندن اعتباراً اورایه وارنجیه قدر اثنای راهده و اورایه واردقدن عسکره

امامو اوغلندن اولان وقايعو احوالى طرف ملوكانه مه عرض ايده جكدر .
شايد سوارئ مذكوره احتياج مس ايدر ايسه تجهيز و تهيئه اولنديغى
اوزره همان قره دن سوق و اغرام اولنه جقدر . مشاراليه اولديارنه
واروب استقرار ايلمسيله برابر خدمتنه حاضر اوله رق و هر بر كلامنه
امتثال ايدوب كمال انشراح و انبساط قلب ايله مقابله ايتملى . و اطاعتمز
تحتنه داخل اولوب سنجاغ شريفمز التنده كيتملى . وعسا كريمزله
يكدل ويك وجود اوللى . مشاراليه طرف ملوكانه مدن وكيل مرخصدر .
كلامى عين كلامزدر . امرى عين امريمزدر . نهى عين نهيمزدر . كيمكه
اكا اطاعت ايده بزه اطاعت ايتمش اولور . كيمكه اكا مخالفت ايده
بزه مخالفت ايتمش اولور . مخالفت وعدم انقياد وموالفتدن جناب حقه
صغنور . مطهر قبره كيرمزدن اول بر كره تفكر ايتسون . و او يخودن
اويانوب و غفلتدن آيلوب سلطنت سنيه مه صغنور ايسه انجق
كندى نفسنه رحم ايدوب قانني وقايه و محافظه ايدر . و دولت
عادله مزدن هر برا ايلك وهر بر حرمت و رعايتى كورر . و آرزو
ايتديكنه مع زيادة نائل اولور . و اطاعتمز دائره سنه داخل اولوبده
استقامت اوزره كيدر ايسه و بزم عسكريمزه انضمام و تلاحق ايلر

ايسه صدور ايده جك امر شريفمزله كندوسنه هيچ بر معارض و منازع اولمقسزين مملكتنده مستقلانه مستحق اولديغى شى ايله انعام و اكرام اولنور . بو امر عزه امتثال ايتديكك حالده فوز ونجات بولورسين . ﴿لا تخف و لا تحزن انك من الآمنين انك اليوم لدينا مكين امين﴾ و العياذ بالله بوكا مخالفت ايدوبده عناد اوزرينه مصر و مستمر اولور و ضلال و مكابره و خياله انهماك ايدر ايسك كوناهك بوينكه اولسون . كندى نفسكى كندى الكله هلاك ايتمش اولورسين . ﴿و ما ظلمنا هم و لكن كانوا انفسهم يظلمون﴾ و اصدق قائلين اولان جناب باريك قولنه داخل اولورسين . ﴿يخربون بيوتهم بايديهم و ايدى المؤمنين﴾ بعد الوجود عدمه كيدر و ندامت فائده ويرميه جك بر يرده نادم اولورسين . بو فرمان شريفمى بعث و تصدير ايله تحذيرمز كمال رأفت و شفقتمزدندر . رضاى شاهانه مزه مخالفت ايتديككك حالده بر فرقه عساكر كوندريرز . وطن ودياريندن خور و حقير چيقاريرز . هيچ بر ملجاء و مأوا بولمقدر . محل التجاء انجق سلطنت سنيه مزدر . كيمكه مطيع و منقاددر . ظل ظليل شاهانه مزده آسوده نشين امن و اماندر . كيمكه بونك خلافنده بولنور .

عذابده اولور. وبو مثللو حركت دخی صواب اوزره اولمز. بويلهجه بيلوب اعتماد ايليهسين. واشبو علامت شريفهمز انك اوزرينه حجتدر انتهى

خاتمهٔ تاريخ

ايچنده بولنديغمز شو عصرده قره طاغ وكريد وجبل قوزان كبی محللرده ظهور ايدن مسائل ماضيهٔ داخليه اثناسنده محال مذكوره اوزرينه اولوقت سوق واعزام اولنمش اولان فرقهلرك اجرا ايلديكی حركات عسكريه وترتيبات حربيه ودولت طرفندن صرف وابذال اولنمش اولان همهمات عاليه مذكور فرقهلر رفاقتلرنده بولنان ارقداشلرمز طرفلرندن ضبط وتحرير اولنهمامش ديهمز ايسهكده بونلره دائر براثرده كورلهمديكندن حركات مذكوره ووقايع حربيه وراى پرهٔ نسيانده قالمش بوسببدن كرك سلاح ارقداشلرمز وكرك ابنای وطنمز استفادهدن محروم اولدقلری كبی ابراز مأثر مساعی ومقدرت ايدن برطاقم ذواتك دخی خدمات مبرورهلری عموم نزدنده معلوم اولهمامش ديهبيلورز. بناءً عليه خطهٔ عثمانيه وعسيريه اوزرينه سوق اولنان فرقهٔ احتياطيهنك صورت سوقی وبدايت اعزامندن عودت ونهايتنه قدر اقتضا ايدن ذخاير وارزاق ومهمات وبالجمله مالزمهٔ

عسکریه‌نك اسبابی حقنده ذرتما تراخی وقصور وقوعه کلمیه‌رك سایهٔ قدرتوایهٔ جناب شهنشاهیده کوستریلان اقدامات وهممات متوالیه وفرقهٔ مذکوره‌نك مجرد پادشاهمز و ولی نعمت بیمنت افندمز حضرتلرینك آثار موفقیت دثار ملوکانه‌لری تردیفا تندن اوله‌رق اورالرده استحصال ایلدیکی نتیجهٔ ظفر ونصرت وامرا وارکان وضابطان وافراد جنود شاهانه دخی خدمات لازمه و وظایف مکلفه‌یی ایفا یولنده اظهار ایلدکلری غیرت وحمیت سلاح ارقداشلرمزله ابنای وطنه بلکه موجب استفاده اولور مقصد خیر مرصدینه مبنی قلت بضاعه ایله برابر کشیدهٔ سلك سطور ایدلمش ایسه‌ده وقایع مندرجه‌نك بعضیلری بالذات بولنه‌رق رأی العین مشاهده ایتدیکم و بعضیلری دخی بالذات بولنه‌مدیغم جهت و مواقعده و محللرده وقوعاتی اولوب بونلر ایسه اثنای مشی وحرکتده و برچوق غوائل و مشاغل سفریه ایچنده استخبار ایده‌رك تحقیق ایده بیلدیکم قدری ضبط و تحریر اولنانلردر. بو جهتله ارقداشلرمزدن اثنای حرب ووغاده یارارلق ابرازینه موفق اولان ذاتلرك جمله‌سی علی الاسامی درج صحایف مفخرت اوله‌مدیغی کبی جائزدرکه تحقیقاتمزده نقص دخی اوله بیلور. وجناب حقك عون و عنایتیله بو عبد عاجز و کمبضاعه مع العجز و القصور شویله براثر ناچیز ابرازینه موفق اولمش ایسه‌مده مندرجات و ذات

ماده‌لرده بر منوال محرر ضروری واقع اولان نقایصك فرقهٔ مذكوره معیتنده بو فقیر ایله برابر متاعب و مشاق سفریه ایچنده بولنان وكوشه نشین مطمورهٔ غربت اولان سلاح ارقداشلرمدن پوشیدهٔ عفو ایله ستر و اخفا بیورلمسنی استرحام ایلرم

قالدیكه بو فقیر خطهٔ یمانیه‌نك احوال تاریخیه‌سنی طقوز یوز بر سنهٔ هجریه‌سندن بدأ ایله‌بیك ایكیوز طقسان سنهٔ هجریه‌سی ربیع الاخرینك یكرمی بشنجی ومصادف اولان بیك ایكیوز سكسان طقوز سنهٔ رومیه حزیراننك سكزنجی كوننده تحریر وضبطنه اختتام ویرمش اولدیغمدن تاریخ مذكوردن صكره خطهٔ مذكوره‌ده وقوع ووجوده كله‌جك اولان اجرا آت واصلاحات دخی مشیر لاحق دولتلو احمد ایوب پاشا حضرتلرینك حدیده‌یه مواصلتلری اولان سنهٔ مرقومهٔ هجریه ربیع الاخرینك یكرمی بشنجی كوندن اعتباراً ضبط وتحریر ایله وقایع آتیه‌دنده دخی ابنای وطنی حصه مند ایلملری یمن ولایتی داخلنده بولنان ارباب معارف و قلمك همت وغیرتلرندن بكلر وشو آرزومزك حیز حصوله كتورلمسنی نیاز ایلرز ﴾

اشبو كتابك تحریری ١٢٩٠ سنه‌سی شهر ربیع الاخرنده ختام بولمشدر

﴿مقدمهٔ جغرافیا﴾

مجرد اهل معارفك ثمرهٔ غیرت وهمتلریله جزیرة العربك احوال جغرافیسی برطاقم السنهٔ اجنبیه اوزره جمع وتألیف اولنمش اولان کتب جغرافیادن ترجمه وتألیف اولنوب شمدی‌یه دکین الده بولنان ترکجه جغرافیالر میاننده مندرج اولان معلوماتدن عبارت بولنمش ویمنك احوال جغرافیسیده بو صره‌ده بر نبذه تحریر اولنمش اولدیغی کورلمشدر ٭ حالبوکه کتب مدونهٔ مذکوره‌ده جزیرة العرب حقنده مندرج بولنان معلومات جغرافی پك ناقص وپك دوندر ٭ هله یمندن هیچ برشی یازلمامش کبیدر ٭ بونك ایچون محل مذکورك احوال جغرافیسندن عموم استفاده‌سز قالمش و اشبو تاریخمز ایسه یالکز یمنه منحصر ومخصوص اولدیغی جهتله محل مذکورك احوال جغرافیسندن دخی معلومات ویرلمك تاریخك تتمه‌سندن عد اولنمشدر ٭ وجغرافیا نامیله درج ایده‌جکمز ابحاث جغرافی دخی کزدیکم محللرده رأی العین مشاهده اولنان وکزمدیکم محللرك تحقیقات ایله کسب وقوف ایلدیکم بحثلردر ٭ بونکله برابر اشبو درج اولنان معلومات دخی محدود حکمنده طوتیله میوب خطهٔ مذکوره اوزرنده جهت بجهت کشت وکذار اولندقجه وکوریلان محللرك احوال جغرافیسی ضبط وتحریر

ایدلدکجه توسع ایدر • وازدیاد بولور • وجائزدرکه محل مذکورده الیوم بولنسان ویاخود بوندن بویله بولنه‌جق اولان اهل همت بر ذات هرجهتندن معلومات یقینیه حاصل ایدوبده دها مفصل ومکمل برجغرافیا قلمه الور • اولوقت اشبو مندرجات فقیرانه‌م دریا نزدنده قطره کبی قالور • بونك ایچون وردیکمز معلومات جغرافیه‌یه مفصل ومکمل دی‌یه‌میوب یالکز کوردیکمزله کورمدیکمزی تحقیق ایده‌رك حاصل ایده‌بیلدیکمز شیلری درج ایلدیکمی ارباب مطالعه‌یه بیان واخطا ایدرم

خطهٔ مذکوره اوزرنده کائن پك چوق محللر قبیله‌لر بابالری نامیله یاد اولندیغی کبی اهالیسی دخی عرب اولوب بونلرك احوالی ومحل مذکور اوزرنده صورت انتشارلری درج اولنمدقجه معلومات ناقص قاله‌جغندن جغرافیایه بدأ اولنمزدن اول انساب واجیال عرب ایله ملوك قدیمهٔ یمانیه‌دن خلاصة الخلاصه اولمق وجغرافیایه برمقدمه جك عد ایدلمك اوزره بروجه آتی بعض بحثلر درج اولنمشدر

{ اجیال وانساب عربه دائر معلومات مختصره‌در }

عالم مکوناتده اولان امم قبائلك بعضیلری عرب وفرس وروم واسرائیلی وبربر وبعضیلری صقالبه وحبش وزنج و بعضیلری صابئه ومجوس ومسلم ونصاری ویهود اولوب حضریت وبدویتله هندوبابل وچین ویمن ومصر ومغرب انطارینه منتشر اوله‌رق هربری بر کونا طرز واسلوبده متوطن وساکن اولمشلردر • فقط کرور ایام ومرور اشهر واعوامله علم انساب خفی ومنسی اولشدر • حتی دعوای انسابده مذاهب نسابین مختلف اولدقده هرناسب شعوب وفرق بیننده اباعن جد منتقل اولان علامات متعارفه وقرائن زمان ومکانلری دلالتیله اثبات مدعا ایده‌کلمشدر • بوحالت یعنی کرور ازمنه

وذهور ایله معرفت انساب مندرس اوله‌جغی نزد نسابیونده رسیدهٔ حیز بداهت ایدوکی مثللو علمای اعلام شریعت انارالله براهینهم عندلرنده دخی مرعی ومعتبر اولمشدر • و (و الذین من بعدهم لایعلمهم الاالله) آیت کریمه‌سنی و (من ها هنا کذب النسابون) و (علم لاینفع وجهالة لاتضر) احادیث نبویه‌سنی دخی اتخاذ حجت ایدوب بونلردن بشقه نیجه براهین و حجج سردیله اثبات مدعا ایلمشلردر • فقط ائمهٔ محدثین واساطین فقهای محققیندن بعضیلری یارغار شفیق ابوبکر صدیق رضی الله عنه حضرتلری قبیلهٔ قریشی حسب النسب ذات قریشه پیوسته واسناد ومضر وسائر انساب عربی ادارهٔ سبحهٔ تعداد بیورمش ایدوکنی ودیگر اصحاب حضراتندن رضوان الله علیهم اجمعین وتابعیندن جمع کثیر بوبابده مسلك حضرت ابوبکره اقتفا ایله تعداد انسابه رعایت ایتدکلرینی برهان قوی اتخاذ ایتمشلردر

اشبو ایکی مذهب بیننده برخیلی دعوالر اولوب بو دعوالرده علی الاطلاق دکلدر • چونکه معرفتنه توصل ممکن اولان انساب قریبه ایله اشتغال مضر اولمیوب تعصیب میراث وولایت نکاح وتحصیل دیات ونسب پیغمبر وخلافت وفرق حریت واسترقاق مثللو امور شرعیه‌ده معرفت انسابك اهمیتی اشکار واقامهٔ ملك ودیننده مدافعه و مطالبه‌ده معاونت ومظاهرت کبی مواد عادیه ایچون غیرت طبیعیهٔ انساب لازم اوله‌جغی درکاردر • و (تعلموا من انسابکم ماتصلون به ارحامکم) حدیث شریفی انساب قریبه‌نك معرفتی اهم ایدوکنه دلیل اولدیغی بدیداردر • واما طول زمان وتعاقب سنین واواندن ناشی شواهد وقرائنه توقف ایله متعسر الادراك اولان نسب بعید واندراس اجیال واضمحلال قبائل سببیله معرفتنه وصول میسر اولمیان انساب تعدادنده بعض ائمه حضراتنك ذاهب اولدقلری وجهله وجه کراهت اولمق لایقدر تعداد انساب حقنده اولان اتفاق ائمهٔ کرام بروجه مشروحدر • قرآن

گريمده ثابت اولديغی مثلو مخلوقاتده اب اول حضرت آدم عليه السلام اولديغی ورری زمينك عصر نوح عليه السلامه قدر شعوب وقبائل ادمله معمور ايدوكی كافهٔ نسابين و ائمهٔ عظام بيننده متفق فيه در ٭ وقبائل مزبوره بيننده محققين عندنده صحتی مسلم اوليسان بر چوق روايات مختلفه واردر ٭ فقط نوح عليه السلامك استدعاسيله واقع اولان طوفاندن صكره نوح عليه السلام مخلوقاتده اب ثانی اولديغنه جميع نسابين متفق الكلمه اولدقلری كبی تعداد انسابنده دخی نوح بن لامك ياخود (لمك) بن متوشلخ ابن خنوخ وياخود (اخنوخ) و ياخود (اخنخ) و (اخنخ ادريس) بن يزد ياخود (ياوزد) بن مهلائيل و ياخود (ماهلائيل) بن قينا وياخود (قينان) بن انوش ياخود (يانش) بن شيث بن آدم وشيثك معناسی عطية الله ايدوكنه كذلك ائمه متحد القولدر ٭ وتوراتده دخی بو وجهله مسطور اولوب ائمهٔ كرام بونك اوزرينه متفقدر

نوح عليه السلامك اوغللری (يافث) و (سام) و (حام) اولوب امتك بونلردن تفرعنه جميع نسابين ونقلهٔ مفسرين اتفاق ايتمشلردر ٭ وتوراتده دخی بو وجهله مسطوردر ٭ يافث اكبر وسام اوسط وحام اصغر اولديغنه دخی جمله نسابين متفقدر ٭ ابراهيم اولادی عليهم السلام وقبائل مختلفهٔ عرب سامدن متفرع اولديغنه جميع نسابين متفق وتشعيب وتفريعلرنده وسامه عربك غيری نسبتده مابينلری مختلف ومفترقدر ٭ وسام بن نوحك ارفخشد ولاوذ وارم وعيلام واشور نامنده بش اوغلی اولديغی دخی توراتده مذكور اولديغی كتب اجيال وانسابده مسطوردر

اجيال وقبائل عرب درت طبقه يه منحصر اولوب طبقات مذكوره دن برنجيسی (عرب عاربه) در ٭ ايكنجيسی (عرب مستعربه) در ٭

اوچنجیسی (العرب التابعة للعرب) در ٭ دردنجیسی (عرب مستعجمه) در

طبقات مذکوره‌دن (عرب عاربه) طوفان وعصر نوح علیه السلامدن صکره جیل عرب عاد اولی وثمود وعمالقه وطسم وجدیس وامیم وجرهم وحضرموت وبونلره منتمی ابنای سام بن نوحه منحصر اولمشدر ٭ وعربی لسانی بالاصاله آنلره مخصوص اولمغله عرب عاربه ایله شهیر اولمشلردر

اشبو امم منقرض وهلاك اولدقدن صکره (عرب مستعربه) امم مذکوره نسبلرندن عابر بن شالخ بن ارفخشد بن سام ذریتندن اولان حمیر وکهلان وبنه بونلر سلاله‌لرندن تبابعه وبونلره منسوب اولنلره قصر اولنمشدر

نسب مذکوردن (بنی فالغ بن عابر) سائر اولاد عابردن اعقل واعظم اولدیغندن (آزر) ایله مشهور اولان تارح بن ناحور بن شارح بن ارعد بن فالغ اوغلی ابراهیم علیه السلامی الله تعالی حضرتلری نبوت ایله مختص و مشرف بیورقدن صکره قرآن کریمده نکاشتهٔ صحایف عبرت اولان قصهٔ نمرود وقوعنده ترك دار ودیار وطرف حجازه امالهٔ زمام ومهار بیوروب ولد اصیلی اسماعیل ایله والده‌سی هاجر نام مخدرهٔ عفتشعاری (حجر) نام موضعنده ودیعهٔ حفظ جناب متعال ایلدکده قبیلهٔ جرهمدن برجماعت اوطرفدن مرور ایتمکله هاجری الوب برابرجه مأوالرینه کوتوردیلر ٭ حضرت اسمعیل میان قبیلهٔ جرهمده‌نشوونما بولدیغندن پدری ابراهیم علیه السلامك لسانی عجمه ایکن کندی زبان عربی تعلیم ایلدی ٭ قرآن شریفده آرایش ایوان بلاغت اولدیغی اوزره بنای بیت تکمیل اولدقدن صکره جناب اسمعیل حجازده کائن جرهم وعمالقه قبیله‌لرینه مبعوث بالرساله اولوب برچوغی

رسالتنه ایمان وتبعیت ایلدکدنصکره نسل اسمعیل علیه السلام (ربیعه) و(مضر) وانلردن متشعب (ایاد) و (عك) وشعوب) و (نزار) و (عدنان) وسائر شعوب اولاده رسیده اوله‌رق کثرت وعظمت بولمشدر ایشته بونلردخی (العرب التابعة للعرب) عنوانیله معنون اولمشلردر

مذکور شعوب وفروع دخی ازمنهٔ طویله مروریله منقرض ومندرس ودولت اسلام وقتنه دکین ممتد اولان دولتلری تار ومار اولوب عجمك غلبه‌سی سببیله اعجام ایله اختلاط ایلدکلرندن امداد متطاوله ظرفنده لغتلری فاسد اولمشدر . بونلردن صکره باقی قلان بعض قبـائل قفـار و رمال ومحلات خالیه وتارة عمرانده ساکن وبعض قبائل مشرق ومغرب وحجاز ویمن و بلاد صعیدونوبه وحبشه و بلاد شام وعراق وبحرین وفارس وسند وکرمان وخراسانده متشعب ومتوطن اوله‌رق اشبو امم غیرمحصوره بوعهـده دکین سکان زمینی شرقا وغربا متکاثر ایتمکین سائر طوائف عالمه غلبه ایله جمله‌دن اکثر واقوی اولدیلر . بونلرك لغتلری قرآن کریمك نازل اولدیغی لسان اعجاز بیان (مضر) ی که سلفلرینك لسانلری ایدی اکانسبتله مستعجم اولدیغنـدن بونلر دخی نام (عرب مستعجمه) ایله بنام اولدیلر

ابتدای آفرینشدن بوآنه دکین اجیال وقبـائل عرب اشبو ذکر اولنـان وجهله درت طبقهٔ متعـارفه‌یه حصر اولنه‌رق هر برطبقه‌نك فروع واجیال وقبـائل ودولتلری اولوب امم سائره‌دن زیاده کثرتلری واتساع ملکلری اولمغله بونلردن یالکز بزه لازم اولان و بحث جغرافیـایه مقدمه عد اولنان خطهٔ یمانیه اوزرنده اولنلرك اجیال واحوال قبائل وکیفیـات دولتلری خلاصهٔ بیان اولنوب دیکرلرینك درج وتسطیرندن صرف نظر اولنمشدر

امم عرب‌ك ملوك و دولتلری اولوب يمن و حجاز و شحر و حضرموت نام مواضعی شامل اولان جزيرهٔ عرب ملوكی شعوب عرب بندندر ٠ شعوب مذكوره دولتلری مصر و شامه قدر دخی ممتد اولمشدر ٠ و بونلرك جزيرهٔ عربه دخولنه سبب بنی حامك بابلده انلره ايتديكی قهر و غلبه اولوب جزيرهٔ مزبوره‌ده ابتدا طرز بداوت اوزره باديه‌لرده ساكن اولوب صكره هر بر فرقه‌نك بنی يعرب بن قحطان غلبه‌سی وقتنه دكين دولتلری و ابنيه و قصرلری اولديغی و عرب عاربه شعوب كثيره اولوب عاد و ثمود و طسم و جديس و اميم و عبيل و عبد ضخم و جرهم و حضرموت و حضورا و سلفات قبيله‌لری بو امت فروعی ايدوكی كتب مدونهٔ انساب و اجيالده محرر و مسطوردر ٭ و تعاقب ادوار ايله وجه ارضده اشبو عرب عاربه‌دن بر كيمسه قالديغندن (بائده) دخی تسميه ايدرلر كه هالكه ديمكدر

قبائل مزبوره‌دن اولاد عاد بن عوض بن ارم بن سامك وطنلری حضرموت و شحر نام بلده‌لره قدر يمن ايله عمان بيننده احقاف و رمالده‌در ٭ و قوم ثمود بنی ثمود ايله معروف و ثمود بن كاثر بن ارم ديمكله موصوف اولوب حجاز ايله شام بيننده واقع حجر وادی القراده متوطن اولمشلردر ٭ و طسم و جديس قبيله لری يمامه ساكنلرندن و طسم بغايت غشوم و هوا هوسنه تابع بر شخص اولديغندن علاق تسميه اولنمشدر ٭ و بونلرك مسكنلری اولان محلك بر اسميده (جو) در

عمالقه عمليق بن لاوذ ذريتی اولوب عمليق جميع عمالقه‌نك پدری اوله‌رق اشبو امم اطراف و بلاده متفرق اولمغله اهل مشرق و اهل عمان و بحرين و اهل حجاز و فراعنهٔ مصر و كنعانيون ديمكله مشهور اولان جبارهٔ شام بونلردن ايدی ٭ و اشبو عمالقه‌دن بحرين و عمان و مدينه‌ده

اولانلره (جاسم) تسمیه اولنوب بنی لف و بنی سعد بن هذال و بنی مطر و بنی الازرق مدینهٔ منوره‌ده اولان امت جاسمه‌دن ایدی کذلك بدیل و ارمل و غفار عمالقه‌دن اولان بنوارقك ساحهٔ ملکی ارض حجازدن تیمایه‌دك ممتد ایکن نجدده اسکان ایدوب ملکلری ارقم اسمیله مسمی اولمشدر • عاد اولینك و لدی عبد ضخم دخی طائفه‌ده متوطن اولمشدر

عرب بائده بنی ارفخشد بن یقطین بن عابر بن شالخ بن ارفخشد سلاله‌سندن اولوب جرهم و حضورا و حضرموت و سلف نام درت قبیله‌دن عبارتدر • قبیلهٔ حضورا دیارلری رس نام موضعدر • و قبیلهٔ جرهم دیارلری یمن و لسانلری عبرانی ایدی • یعرب بن قحطان عندعاده غلبه ایله یمنی ضبط و تسخیرنده اقالیم ممالك یمنی برادرلرینه تولیه ایدوب برادری جرهمی حجاز و دیکر برادری عادی عاد اولی بلادی اولان شحر اوزرینه و برادر ثالثی اولان حضرموتی جبال شحره و برادر رابعی عمانی عمان اوزرینه والی نصب و تعیین ایلمشدر • و جرهم و اندن صکره بنی قطور بن کرکر یمنده اصابت ایدن قحط وغلا سببیله حجازه نازل اولدقلری و مؤخراً خزاعه و کنانه بیت شریفده اناره هجوم و ملکی یدلرندن نزع ایله قبیلهٔ جرهم دخی وطن اصلیلرینه عودت ایلدکلری روایت اولنور • حضرموت قبیله‌سی قدم زمانلری سببیله عرب عاربه‌دن معدود اجیال ایسه‌ده امم متأخره زماننده دخی بولندقلرندن عرب هالکه‌دن صایلمزلر • شو قدر که جمهور و جمعیتلری اعصار اولیده متفرق و کنده قبیله‌سنه داخل اولمغله کنده قبیله‌سی اعدادندن معدود اولوب اول اعتبار ایله بائده و هالکه مثابه‌سنده اولدقلری مروی یدر

جرهم قبیله‌سی ایکی امت اولوب بری عادك عهدنده ایدی • دیکری

جرهم بن قحطانك سلالەسندن اولەرق يعرب بن قحطان ملك يمنه مالك اولدقده برادرى جرهمى سالف الذكر حجازه ملك نصب ايلدى ✤ بعدە اوغلى عبدياليل بعده جرشم اندن صكره دخى عبدالمدان بن جرشم و بعده بقيله ابن عبدالمدان و بعده عبدالمسيح بن بقيله بعده مضاض بن عبدالمسيح بعده اوغلى الحرث بعده عمر بن مضاض بالارث ملك اولدقلرى واشبو ايكنجى جرهم جناب اسمعيلك مبعوث اولوب ميانلرنده تأهل ايتديكى جرهم قبيلەسى ايدوكى روايت اولنور

سلالهٔ سبابن يقطن سائر اجيال بائدهٔ عرب كبى هلاك ومنقرض اولميوب اجيال هالكهٔ مزبورەدن صكره اشبو سلالهٔ سبادن اراضىٔ يمنده حمير وكهلان و ملوك تبابعه ساكن اولمغله طبقهٔ ثانيه عهدندن معدود اولمشلردر ✤ وسبا بر رجل اسمى اولوب اول شخصك اون درت فرزندى اولەرق التى نفرى اراضىٔ يمنده ودردى ممالك شامده توطن ايلدكلرى و يمانيلر مذحج وكنده وازد واشعريون وانمار وحمير اولديغى و شاميلر دخى لخم وجذام وعامله وغسان ديمكله معروف اولان قبائل ايدوكى وقوعبولان سؤال اوزرينه جناب سريره شناس اخبار وواقف اسرار صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرى طرف نبوتپناهلرندن اعلام واخبار بيورلمشدر

اشبو قبائلك بدر اعلالرى قحطان اجيال سابقەدن تعليم زبان عربى ايدوب تكلم ايتديكندن اولاد واعقابنك كيدەرك لغتلرى اولمغله عنوان عرب مستعربه انلره علم خاص اولەرق آباى قحطاندن جد اعلالرى نوح عليه السلامه منتهى اولنجيه قدر عربى تكلم ايدن سبقت ايتميوب جناب اسمعيل بن ابراهيم عليهما السلام قبيلهٔ جرهمدن لسان عربى ايله تكلم ايدر كلوب اولادنه سرايت ايله لغت مخصوصەلرى اولنجيەدك زبان اعجمى ايله تلفظ

ایدرلردی • ذکر اولندیغی اوزره اهل طبقهٔ ثالثه اعتبار اولنان اولاد اسمعیل علیه السلامه پدرلرندن لسان عربی سرایت اتمك سببیله العرب التابعة للعرب شهرتیله اختصاص بولمشلردر • وحضرت اسمعیل علیه السلامك نسبی دخی اسمعیل ابن ابراهیم علیهما السلام ابن آزر (اشبو آزرك اسم اصلیسی تارحدر) ابن ناحور بن ساروح ابن عابر ویاخود (عبیر) ابن شالخ ویاخود (شلخ) ابن ارفخشد بن سام بن نوح علیه السلامدر

عرب مستعربه که یمنی وسبائی دیمکله معروف اولوب بونلرك سلسلهٔ نسبلری نسابهٔ عربك اتفاقی وجهله سبا بن یشجب بن یعرب بن قحطان دیمکله پیوسته اولور • نسب قحطانده اولان اختلافدن روایتك بری قحطان بن عابر بن شالخ بن ارفخشد بن سام وسام دخی فالغ ویقطنك برادرلریدر

جمیع شعوب یمنك پدری قحطان اولدیغنه میان نسابینده اختلاف اولمیوب وطبقهٔ ثانیهٔ عربدن ابتدا عربی تکلم ایدن مذکور قحطان اوله‌رق عرب عاربه‌دن اخذ وتحصیل ایلمشدر • ویعرب بن قحطان اعظم ملوك عرب اولدیغی متفق فیه‌در

یعرب ابن قحطاندن صکره اوغلی یشجب که یمن دخی تسمیه اولندیغی روایت اولنور • مرقوم یشجب مالك ملك اولوب عملری دخی اللرنده اولان ممالکده مستبد ومستقل اولدیلر • اندن صکره اوغلی عبد شمس وارث ملك اولوب عابر دخی تسمیه قلندیغی وملوك حمیر میاننده ابتدا (سبی) ایدن ملك مزبور اولمغله (سبا) نامیله دخی معروف اولدیغی وسبا نام موضعده سد ماربی بنا ایلدیکی روایت اولنور • وسبانك برچوق اوغلی اولوب لکن شهرت بولان حمیر وکهلان نام ایکی

فرزندیدرکه کثرت عدد وملك جهتیله مشهور اولان امتین عظمتین حمیر وکهلان انلردن تشعب ایتمشدر ٭ ومیانلرندن حمیر نام ضندیداعظم ملکه متصرف اولوب تبابعه دخی انلردن ایدی ٭ ونجران دینیلان محل اولاد حمیردن نجران ابن زیدان اسمیله تسمیه اولنمشدر

سبا ترك دار فنا ایتدکدن صکره غزا اسمیله معروف اولان حمیر ملکه وارث اولدی ٭ حمیرك واثل ومالك وزید وعامر وسعد وعوب اسمنده التی نفر فرزندی اولدیغی وبرروایتده دخی همیسع وواثل ومالك وزیدومشروح ومعدی کرب واوس ومره نامنده سکز نفر فرزندی تعداد اولنور ٭ حمیردن صکره اوغلی واثل ومالك وبرادری کهلان وواثلك اوغلی سکسك ومالکك اوغلی قضاعه وسکسکك اوغلی یعفر و یعفرك معافر دیمکله معروف اولان اوغلی نعمان وصاحب بحرین اولان ذاریاش دیمکله معروف بولنان یاران بن عوف ابن حمیرو نعمانك اوغلی اسحم حقلرنده وراثت ملکدن طولایی پك چوق روایات مختلفه اولوب هر روایتده مذکوره دن برقولده کهلان ایله حمیر بیننده ملك تداول ایدرك جبار بن غالب بن کهلان وینه شعوب قحطاندن بخران بن زید بن یعرب بن قحطان وینه حمیره منسوب رجال بنی همیسع بن حمیردن ابین بن زهیر بن الغوث بن یمن بن همیسع مالك ملك اولوب بلاد یمن اهالیسندن ابین عربلری مذکور ابینه منسوبدرلر ٭ وینه انلردن عبد شمس بن واثل بن الغوث ابن حیران بن یقطن بن عریب بن زهیر بن ایمن بن همیسع بن حمیر متصرف ملك اولدی ٭ بعده ینه عبد شمس وصکره شدادك برادری لقمان وبعده ینه برادرلری ذوشدد وهدد ومراثر وصکره شدادك اوغلی صعب مالك زمام مطیهٔ ملك اولوب وبعده صعب مرقومك برادری حارث تبابعه نك جدلری اولان رایش نام شخصدرکه وارث ملك اولمشلردر ٭ وینه حمیریلردن بنی همیسعه منسوب بنی عبد شمس حسان بن عمرو ابن قیس بن معاویه بن چشم بن عبد شمس

جالس سریر حکومت اولمشدر • بر روایتده دخی حمیر قبیله سندن ابتدا مالك ملك یمن اولان شمر بن املوك اولوب حضرت موسی علیه السلام و بنی ظفار وقتنده عمالقه یی ملك یمندن اخراج ایلدی • ودینلورکه مذکور شمر اهل فارس طرفندن یمن اوزرینه عامل نصب اولنمشیدی

ملوك تبابعه عبد شمس بن وائل الغوثك سلاله سندن اولدیغی اتفاق نسابین ایله مثبتدر • ملوك مذکورەنك کرسیٔ مملکتلری صنعا ومارب نام مدینه‌لر اولوب سدمارب دینمکله معروف اولان بنااندهکا ئندرکه بو ملکلرك سلاله سندن بلقیس نام ملکه جبللردن نازل اولان سیللردن سبایی محافظه ضمننده زفت ایله ملصوق عظیم طاشلرله ایکی جبل اراسنده مذکور سدی بنا ایدوب احتیاج مقداری صو ایچون یوللر اعمال ایلدی • عرم جبلین مذبورەندن نازل اولان سیلدر • سد مذکورك بانیسی حقنده روایات مختلفه اولوب بلقیسك بنا ایتدیکی روایت اولندیغی کبی لقمان بن عادیا وسبا بن یشجبك بنا ایلدیکی دخی روایت اولنمشدر • وسبا سد مذکورك بناسنه یتمش وادی اهالیسنی سوق ایدەرك تکمیل اولمدین وفات ایدوب جانشینی اولان حمیر ملکاری وقتا بوقت اتمام ایتدکاری دخی سویلنمش وبوقول اقوال سائرەیه راجح بولنمشدر • چونکه بویله عظیم وکبیر بنالرك برملك عهدنده ختامی کیفیتی متعسر اولەرق جانشینلر وقتاً بوقت تکمیل ایدرلر • اهل سبانك سیل العرمدن غرق اولدقلری وطاغیلدقلری کیفیتی بوندن اول یوز برنجی صحیفه‌ده بیان وازبار اولندیغندن تکرار تحریرینه حاجت قالمامشدر

اشبو ملوك یمن اعصار طویله واحقاب مستطیله بیننده ملك یمنی تداول و بعضاً هند و عراق و مغرب زمینه‌دك کیدوب و ینه بعض وقتلرده فقط ملك یمنله قناعت ایتمشلردر • بونلرك وقتاً بوقت عددلری کثرت بولوب

اسماء و اطوارلرنده التباس و مشابهت تطرق ایتمکله اقوال متفرقه و روایات مختلفه اوزره خبرلر کتب تواریخ و اجیال و انسابه درج ایدلمشدر * کرك كافهٔ امم و اقوامك اجیال و انسابندن و کرك احوال سلطنت و دولتلرندن مفصلا معلومات المق استیان ذوات بوکا دائر کتب مدونهٔ موجوده یه مراجعتله اکتساب وقوف مفصله ایده جکلری درکار ایسه ده (عبدالرحمن بن خلدون) مرحومك بر مقدمه و ایکی کتاب اوزرینه تألیف بیوروب (عنوان العبر و دیوان المبتدأ و الخبر) تسمیه ایتدکلری تاریخ عمومیدن افاخم وکلای سلطنت سنیه دن دولتلو صبحی پاشا حضرتلرینك لسان ترکی یه ترجمه سنه همت بیوره رق (مفتاح العبر) تسمیه ایتدکلری کتاب فوائد نصاب اجیال و انسابه متعلق اولان کتابلرك جمله سندن مفید و اعلا دیمکه شایان بر اثر مقبوله و مرغوبه اولدیغندن بو بحثلری کتاب مذکوردن غایت مجمل صورتده الدق و تفصیلاته واقف اولمق استیان اهل مطالعه یه کتاب مذکوره مراجعت ایلمرینی دخی توصیه و اخطار ایدر و بوندن صکره اصل جغرافیا بحثنك درجنه مبادرت ایلرز

﴿ جغرافیا ﴾

خطهٔ یمانیه وعسیریه نك كیفیات جغرافیسنی بیان ایتمك ایچون ابتدا جزیرة العربك وضعیت طبیعیه سنی تعریف ایتمك ایجاب ایدر

شویله که جزیرة العرب شمالا نهر فرات ایله بصره کورفزی و شرقا بحر عمان و جنوبا بحر محیط هندی و باب مندب بوغازی و غربا بحر احمر و سویس کورفزی ایله محاط و محدود ایکن مؤخرا سویش قنالنك آچیلمسندن طولایی بحر احمر بحر سفید ایله دخی انصباب کسب ایتمشدر *

و مذكور جزيره قره‌يه ايكى بوغاز ايله متصل اولور • بونك برى قنال
ايله عريش اراسى اولوب ديكرى دخى نهر فراط ايله بحر شام اراسيدر •
قره‌يه متصل اولان بومثللو جزيره‌لره شبه جزيره اطلاق اولنديغندن
جزيرة العرب دخى شبه جزيره‌در .

طولاً التى درجه ايله يتمش يدى درجه وعرضاً دخى اون ايكى درجه
ايله اوتوز درت درجه بيننده ممتد اولەرق ومسافهٔ طولى بيك ايكيوز
ومسافهٔ عرضى طقوز يوز التمش ميل جغرافى ممتددر • وجغرافيوندن
بعضيلرى بنه ميل جغرافى ايله طولاً بيك درتيوز وعرضاً بيك يوز التى
ميل اولديغى و بحساب تربيع بر مليون يوز بيك ميل مساحه‌دن عبارت
ايدوكنى وبعضيلرى دخى يوز اوتوز بيك فرسخ بولنديغنى بيان ايدرلر

جزيرهٔ مذكوره يمن وتهامه ونجد وعروض واحقاف وحضرموت ونجد يمن
وعمان وهجر وعسير حجاز وحجاز ونجد حجاز وتهامهٔ حجاز ويمامه وباديه
ناميله اون بش قسمه تقسيم اولنمشدر

وجغرافيون عندنده جزيرهٔ مذكوره نفوسى اون مليوندن اون ايكى مليونه
قدر تقدير وتخمين اولنمش ايسه‌ده صحته قرين اولديغى حالده نقدر نفوس
اولديغى آتيده جدول مخصوصنده كوسترلمشدر

جزيرهٔ مذكوره‌نك يالكز يمن ايله برابر عسير قسمندن بحث ايده‌جكمزدن
اقسام سائره‌سندن صرف نظرله اصل صدده كيرلمشدر .

يمن وعسير و حجاز (سرا) و (تهامه) ناملريله ايكى قسمه تقسيم اولنمشدر •
شويله كه جزيرة العربك جهت غربيه‌سنده كائن بحر احمر سواحلى بويجه

وعدن ارضی نهایتنده واقع (بنی مجید) و (ذیحسان) و (معافر) دن بدأ ایله جنوبدن طوغری امتداد ایدرك جبل (فتق) ده منتهی اولان جبال متسلسله یه جهت شمالده کائن (طائف) ه قدر عموماً جبال سراة اطلاق اولنور

بحر احمر ساحلنده ینه جهت جنوبیه ده عدن اراضیسندن بدأ ایله جهت شمالیه ده جده یه قدر امتداد ایدن اراضیٔ صحاری ایله اوزرنده کائن جبال عادیه یه جملةً (تهامه) اطلاق اولنور

مذکور سرا جبال متسلسله سنه (سرا) دیو تسمیه اولنمسنك سببی دخی جزیرة العربك بحر احمر ساحلندن طولاً وعرضاً امتداد ایدن یعنی جبال مذکوره قاعده سنه قدر اولان عموماً تهامه اراضیسنی جهت شرقیه ده وشرقیٔ شمالده اولان دشت وصحاری یی تفریق ایدرك یعنی بحر احمر ساحلی صحاریسیله شرق وشرقیٔ شمالده اولان صحارینك وسطنده کائن اولمسی و تشکیل ایلدیکی طاغلرك تپه سی بولنمسیدر

آتیده بیان اولنه جغی وجهله جبال متسلسلهٔ مذکوره بر طاقم اقسامه تقسیم اولندیغی کبی تهامه اراضیسنده (یمن جبال سراسنه) محاذی بولنان طرفنه یمن تهامه سی و (عسیر جبال سراسنه) محاذی بولنان طرفنه عسیر تهامه سی و (حجاز جبال سراسنه) محاذی بولنان طرفنه حجاز تهامه سی دینلور ٭ و اشبو تهامه دخی مبدأندن یعنی جنوبدن شماله طوغری جده یه قدر درتیوز ساعته قریب و ساحل دریادن دخی بدأ ایله جبال مذکوره قاعده سنه دکین اك زیاده مسافه سی اولان محلی قرق و اك ازی یکرمی بش ساعت مسافه امتداد ایدر

تهامه اراضیسنك نام جهتیله اولان تقسیماتی بوندن عبارت ایسه ده جبال مذکوره نك تقسیماتی بیاننه ابتدار اولنور

جبال متسلسلهٔ مذكوره جنوبدن شماله طوغری و مبدأندن طائفه قدر اوچیوز یتمش ساعتی متجاوز مسافه اولوب و اوزرنده یعنی ذروه‌لری سطحنده كائن صحرا و اودیه‌نك جهت شرقیه‌دن و شرقی شمالدن غربه طوغری اك زیاده مسافه‌سی اولان یرلری نهایت اوتوز سكز ساعته و اك از مسافه‌سی اون ساعتدن یكرمی بش ساعته قدردر

جزیرة العرب حقنده كرك السنهٔ اجنبیه و كرك لسان تركی اوزره شمدی‌یه دكین یازلمش اولان جغرافیالر اولسون * و ترسیم اولنسان خریطه‌لر اولسون * بونلرك جمله‌سیده استماع اوزرینه یاپیلدیغندن خطادن عاری و صحیح اوله‌رق یازیلوب ترسیم اولنمامشدر * بناء علیه الده بولنسان خریطه‌لره و اولبابده حساب اولنمش اولان مساحات و مسافه‌لره هپ تخمین و تقریبی یاپلمش نظریله باقیله‌جغی دركاردر * حتی لسان اجنبی اوزره یاپلمش اولوب برابرجه كوتورمش اولدیغم خریطه‌لری تطبیق ایلدیكمده پك چوق خطالری اولدیغنی كوردم ایشته سالف الذكر بیان ایتدیكمز مسافاتك ساعتلری عادتا بر یولجی كیدیشیله تقریبی اوله‌رق یازلدیغی كبی بنه او حسابدن یمن ولایتنك تربیعا مسافهٔ سطحیه‌سی دخی وسطی بر حسابله اون یدی‌بیك ساعت اولدیغی تخمین اولنمشدر * و شو بیان اولنان خریطه‌لره نظراً بر درجه یكرمی‌بش ساعت اعتباریله اون بیك‌ایكییوز فرق ساعت مسافهٔ سطحیه‌سی ایدیور * حاصلی بونك جمله‌سی تخمینی بر حسابدن عبارت بولنمشدر

و اشبو سر اجبال متسلسله سنك سطح دریادن اعتباراً ارتفاعی بعض محللرینك ایكیبیك بشیوز متره و بعض محللرینك دخی اوچ بیك متره‌یه قدردر * ایكی بیك بشیوز ایله اوچ بیك متره بیننده‌در

* سر اجبال متسلسله سنك صورت تقسيم وتسلسلی *

جبال مذکوره مبدأندن طائفه‌قدر تقسيم اولنه‌رق بر طاقم نام‌لر ايله ياد اولنور • شويله كه يمن ارضندن ارض (معافر) و عدن تحتنده (بنی مجيد) دن (زيحان) ناحيه‌سنی تشكيل ايدرك (حبا) و (صبر) و (ذخر) و (برداد) و (صحاره) و (طبار) و (عس) و (ريشان) و (تباشعه) نام محل‌لرك جمله‌سی معافره اتصال ايلديكندن (بلد معافر سراسی) اطلاق اولنور • ومعافر بن يعفر و همدان و سكسك و بنی واقد سلاله‌سی اشبو محل‌لرده اسكان ايتمشلردر • و وادیء ملح ايله تباشعه بيننده اولان بلد (عسوره) ده دخی سلالهٔ اشعريوندن اشعر قبيله‌سی توطن ايتمشلردر

* سرارهٔ كلاع *

حميردن (شراعب) بلده‌سنك حاوی اولديغی و بلد (كلاعه) متصل بولنان (دخان) و (رؤس بجيله) و بلد كلاعدن (نحلان) و (تجه) و (شحول) و (ملحه) و (ظنا) و (قلامة) و (مذيخره) و (رمه) و (قرعد) و (حرمة) و (بوصان) و (جبن) و (ريادی) و (تعكر) و (رواحی) و (سرات) كلاعك سفلاسيله جهت قبليه‌سنده (جبجب) و (حتمات) و (قينان) و (مغور) و (سيعان) و (صنع) و ينه بلد كلاعك جهت غربيه‌سنده بلد همداندن بلد (حاشد) و بلد (ماشية) نام‌لريله معروف و ينه (وحس) دينيلان محل‌لرك جمله‌سی ارض كلاعه اتصال ايتديكندن (كلاع سراسی) اطلاق اولنور

* سراة بني سيف *

بلد (احطوط) دن بنی سیفك حاوی اولدیغی (سحلال) و (حص) و (شبه) و (حر) و (نعمان) و بلد (شراحیین) و (آل ابی سلمه) و (ویح) نام محللر دخی بنی سیف سراسنی تشکیل ایدەرك (جبلان ریمه سراسنه) متصل اولور

* سراة ریمه *

ریمه سراسنك اك یوقاریسی (انس) و (خبحب) و (تربه) و (جمع) اولوب بونلردن اشاغی دوشنلر دخی (شحبان) و (وادئ سحنه) و (صخان) و (رمع) و (بارکهلان) و (ضلی) و (جبی) و (جبل برع) و (غرب) و (علك) دن ارض غسان نام محللر دخی ریمه سراسنی تشکیل ایدەرك (ظاهرهٔ الهان) سراسنه متصل اولور

* سراة الهان *

(ضوران) و (مذاب) و (الهسان) و (مقرا) و (حقلین) و (عشسان) و (بقلان) و (بقیل السود) و (حقل سهمان) و (جبل حضور) و وادئ (سهام) و (صانع) و (اخروج) و (ارض حراز) که (حراز) و (هوزن) و (لهاب) و (مجیع) و (کزار) و (مسار) و (حراز المستجرزه) نامله یله یدی پارچەیه منقسم اولەرق جمله سسنه بردن (جبل حراز) اطلاق اولنور . و محال

مذکوره دخی (مصانع سراسنه) اتصال ایدر

* سراة مصانع *

سراة مذکورك علیاسی (جبـل ذمار) و (حضور بنی ازد) و (بیت افرع) و (مـدع) و (حلم) و (قارن) و (محـدد) و (عسم) نام محللر اولوب ووسطیـله سفـلایه طـوغری (باقر) و (شاحذ) و (تیس) و (مضار) و (ماعز) و (جرابی) و (سارع) و (سمع) و (بکیل) و (سردد) و (جبل حفاش) و (جبل ملحان) وجبل ملحان بنی حمیردن ملحان اسمنده برکمسـیه نسبت اولنمشدر * و (جبـل ریشـان) وطریق (مدهاقه) و (فایش) وعکـدن (ارض صحار) و (لاعه) و (ظمام) و (سوارق) و (جبر) و (مسور) و (ظلمه) و (عر) و (جبـل تخلی) و (قیلاب) و (نمـل) و (شرس) و (ارض ادران) و (حجه) و (غیان) و (معیـل) و (عونی) و (وعبله) و (حملان) وارص حجوردن طریق عکده (مخلفه) نام محللر دخی مصانع سراسنی تشکیل ایدەرك قدم سراسـنه اتصال ایدر

* سراة قدم *

سراة مذکورك علیاسی (ظهره) و (جعرم) و (حرف) و (قبجا) و (جعره) و مذرخ) و (شظب) و (در رسع) و (وقصر شیع) ومذکور سراتك وسطیـله سفلاسی (یهمل) و (قطابه) و (عرفه) و (موتك) و (حجمه) اولەرق مصانع سراسی محال مذکورەدن عبارت ایسەدە ال ریاندن (کلا یح) و (باری) و (عسرحه) دخی (جبـل

شرق) و (مطل) ایله تهامه اوزرینه قدر قدم سراسی اوزرنده عد اولنوب بونلرك جمله سی مذكور سرایی تشكیل ایتدكدن صكره (عذر و هنوم سراسنه) متصل اولورلر

* سراة عذر و هنوم *

فایش بكیلدن بلد حواشده (ظاهر) و اهل در بدن بلد (شاكر یین) و (عصمان) اوزرندن الحاق ایدن (بوده) و (بقران) و وادعه دن بنی صریم بولنسان (بلد حرب) و (بنی ربیعه) و (بلد قضعیین) و (قشب) و وادعه و بنی معمردن (بلد بنی سعد) و (هرانم) و (بنی عبد) و (جبل سفیان) و بكیلدن (جبال الرهمان) و مذكور سرانك وسطیله سفلاسنه طوغری دخی (نجد المطحن) و (شقیقه) و (هنوم) و (شعب عذر) و (سحیب) و (خرص) و (بلد خیران) و (قبر حجور) و (قبر علیسان) و (رأس الحبس) و (مطرق) و (ظریف خولان) و (حجابان) و (مرارات) و وادیٔ (حبدان) و (امیربه) و (ادبر) نام محلار دخی سالف الذكر سرایی تشكیل ایدەرك (خولان سراسنه) متصل اولورلر

* سراة خولان *

ربیعهٔ بن سعه دن و بنی و عتو یرون اولان (جبل اندر) دن الوب (رحص) و (هله) و (عدیوه) و جبل بنی كلیبده (مطر) و (اسلاف ضغم) و (خنعر) و (عر) و وسطیله سفلاسی (ارض ساقین) و (جیدان) و (شعب) و (شعبحی) و (حرجت) و (ارض الشرو) و (مرار) و (قفساعه) و (بار) و (خلب)

و (مجفان) و (غرامى) و (غرانق) و (عراش) و (وسحه) و (غيلان) و (دفا) و (قيوان) (و بوعان) و (ارض الرسيه) و (ارض بنى حذيفه) و (ارض الايقور) و ناحيهٔ بيشدن (ايزان) محال مذكوره دخى خولان سراسنى تشكيل ايدرك (جنب سراسيله بلد عرعر) ه كسب اتصال ايدر

* سراة جنب و بلد عرعر *

(معصور) و قريهٔ (جنب) اشبو ايكى محله (كبينه) سراسى اطلاق اولنور . و صكره جبل (اسود) دن (سغراره) قدر اولان محالر ايله سفلاسى بولنان ارض (جرش) دن (سعيا) و بونلرك اوزرى اولان (رفيف) و (صيكان) و (برك) و (مقعد) و وسط (كنسانه) و وسط (ارض طود) و (حفوفيان) و (نجد الطار) نام محالر دخى مذكور سرايى تشكيل ايتدكدن صكره (عنز سراسنه) متصل اولور

* سراة عنز و سراة حجر *

مذكور سرالرك اوزرلرى (خثعم) و اسفللرى (بارق) اولوب بونلرده (باه سراسنه) كسب اتصال ايدر

* سراة باه *

مذكور سرا (ازد) دن و (بنى خالد) دن عبارت اولهرق بونك دخى

علیاسی (خثعم) و سفلاسی (ازد) قبایلندن اولوب یوندن صکره (حال سراسنه) متصل اولور

* سراة حال *

مذکور سرانك دخی علیاسی خثعم اولوب سفلاسی (اسدبن عمران) قبایلی اوله‌رق صکره (زهران سراسنه) متصل اولور .

* سراة زهران *

زهران دخی (ازد) دن اولوب (دوس) و (غامد) و (نمر) نام محللر ایله علیاسی اولان (بنواسواة بن عامر) و سفلاسی اولان (لهب) و (عویل) و ینه ازد و بنی عمر و بنی سواةدن قاریشق اولدیغی حالده جمله سی بردن مذکور سرایی تشکیل ایدوب (بجیله سراسنه) متصل اولورلر

* سراة بجیله *

مذکور سرانك علیاسی (بنی مغترف) و بونلرك اصلی دخی (تمیم) دن و یاخود (عتکل) دن اولوب و سفلاسی دخی (کنانه) دن (بنی سعد) اوله‌رق محال مذکوره‌ده (بنی شبابه) سراسیله برلشور

* سراة بنی شبابه و عدوان *

سراة مذکورك الت طرفی (لیث) و (مرکوب) و (لم) اولوب و

اوزری دخی (عدوان) در • مذکور سرا دخی (طایف سراسنه)
متصل اولور

٭ سراة طایف ٭

مذکور سرانك اوزری (عکاظ) دن دیار (هوازن) اولەرق جبال
متسلسلهٔ مذکوره اوزرنده تقسیم اولنان سرالر بوراده نهایت بولور

﴿ جبال مذکورەنك جهت غربیەسندە تهامه اراضیسنه طوغری تشکیل ایلدیکی وادیلر یعنی میاه جاریه و سیول بارانك کچدیکی طاغلرك ارەلری و درەلرك باشلیلری بیان اولنور ﴾

جبال متسلسلهٔ سرانك تقسیماتی وجه مشروح اوزره اولوب جبال
مذکورەنك تشکیل ایتدیکی وادیلرك بیانه ابتدار اولنور . واشبو وادیلر
جبال مذکورەنك خط میاه اجتماعلریله اك ذروەدن بر هیئتله تشکل
ایدوب جملەسی تهامه اراضیسنده تقاطع ایدرلر . و بو وادیلردن جریان
ایدن میاه ایسه جبال مذکوره خط میاه اجتماعلرندن ظهور ایدن باشلی
منبعلر ایله امطاردن حاصل اولان بر طاقم سیللردر

اشبو وادیلردن برنجیسی (موزع) و (شقاق) وادیسی اولوب
(ذیحان)و معافردن دوشەرك (صحاره) و (حراره) ده توسع ایدر .
و (ریشان)و بلد(رکب) دن وادیٔ (ملح) ی تشکیل ایدەرك زبیدك
جهت جنوبیەسندە (قرتب) ده وادیٔ (نخله) دوشر . و اکثری
محللرده سیللر پیدا ایدر . و اشبو سیللر بعض یرلرده آقر یلوب و بعض

يرلرده التقا ايله بر چوق محللری اروا و اسقا ایتدکدن صکره بحره منصب اولور

* وادئ رمع *

اشبو وادئ رمع غایت طار اولسوب مبدأی (جهران) دن اوله رق و (الهان) و (آنس) ك جهت جنوبیه سندن دوشه رك بلد (جمع) و (سربه) و (عرکیه) و (جبلان ریمه) و (ظهر بذوال) مزارعنی سقی ایتدکدن صکره تهامه یه اینه رك بحره منصب اولور . و وادئ رمعك سفلاسنده اولان صو محلنه (غسان) دینیلور

* وادئ سهام *

وادئ مذکوره (حضور) و (احروج) و (حراز) نام محللرك و (الهان) و (عشار) و (بقلان) ك جهت جنوبیه سندن و (آنس) و (صنعان) ك جهت شمالیه سندن دوشه رك (جبلان ریمه) و (ضلع) و (جبل برع) و (واقر) نام محللردن کچوب بورالرده دخی بر خیلی یرلری سقی ایده رك بحره منصب اولور

* وادئ معربق *

اشبو وادی وادئ معرب اولوب (کندرا) ایله (زبید) بیننده (معقر) ده واقعدر . و (جبلان ریمه) دن سقوط ایده رك برع وادیسندن مرور ایدر

* وادئ سردد *

وادئ مذکورەنك مبدأی (اهجر شبام) اولوب و (شم) دن و (ماطخ) و بلد (صید) دن سقوط ایدەرك جبل (تیس) و (نضار) و (بکیل) و (قیهمه) نك صولندن و (حفاش) و سراة جبال حرازك جنوبندن کچەرك بورالری سقی ایتدکدن صکره بحره منصب اولور

* وادئ مور *

وادئ مور تهامه اراضیسنك بیوك بر اولوغی مثابەسندە بولنور . مذکور وادی ایکی فروع اولوب بر فرعی همدان وخولان و حمیر بلادینك غرب جهتلرندن الەرق و زبید طرفلرینه طوغری اولان یرلری سقی ایدر . و برنجی شعبەسی ذخار و شریب و مسور و شوارقدن بدأ ایله بر طاقم شعبات پیدا ایدوب و پك چوق محللردن کچر . و دیکر فرعی دخی (شعبة الهله) دن بدأ ایله (عدیوه) و (موقر) و (رحض) و (ایله) نك جهت غربیەسندن کچوب بو دخی شعبات کثیرەیه تشعب ایدەرك محال عدیدەدن مرور ایتدکدن صکره (مطرق) و (خولان) ە واصل اولەرق بوراده دخی وادئ (میر) تسمیه اولنوب (سحیب) و (عهر) بلادی جنوبندن مرور ایدر

* وادئ بنی عبس وجزان و خذلان *

اشبو وادی دخی حجورك سفلاسندن کلور . و ایکی فرعه منقسم اولوب فروع مذکوره بلد (عذر) دن (حرض) ە کلەرك و بوراده وادئ

(حرض) نامنی الەرق بر طاقم شعباتە ایرلدقدن و برخیلی محللردن کچدکدن صکره (شتیقینه) منصب اولەرق بحره قدر اولان اراضی‌یی سقی ایدر

* وادیٔ خلب *

وادیٔ مذکوره (حضوب) یانلرندە زیادە اشوب و (قعاعه) و (بار) دن کلەرك و بر شعبەسی خولان سراسندن اولان خلبك باشندن وادیٔ حرضه قار یشەرق تزاید بولوب و وادیٔ (تعشر) و وادیٔ (حید) و وادیٔ (ملحه) و وادیٔ (لیسه) و وادیٔ (جزان) و وادیٔ (ضمد) کبی بر طاقم شعبات ایله بحره قدر محال عدیدەیی سقی ایدر ٭ و (صبیا) و (بیش) و (عتسود) و (بیاض) و (ریم عرمرم) نام وادیلر دخی بشقەجه در

وینه ارض شرعبدن عدن ایله وادیٔ نخله بیننده وجهت غربیەده بحره منصب اولان (ریحم) و (ادیم) و (حراره) و (جسید) و (رسبان) و (هوزع و موزع) و (شقاق) و (نخله) و (زبید) و (رعاده) نام وادیلر دخی بیوك وباشلی وادیلردندر ٭ واشبو بیان اولنان وادیلردن بشقه یمنك جهت شرقیه وشرقیٔ شمالیسندە بیوك کوچك دها برچوق وادیلر واردر

* میاه جاریه وسیللرك بیانی *

اشبو بیان اولنان وادیلردن جریان ایدن میاه ایکی نوعدر ٭ میاه مذکورەدن برنوعی جبال متسلسلهٔ مذکوره اوزرلرنده اولان منبعلردن نبعان ایله طرف طرف کلەرك طاغلرك اوزرندن سقوط ایدن وخط میاه اجتماعلردن

بشقه جه ظهوره کلان سیر ندیلر پرآشوب وتجمع ایلمسندن حاصل اولور •
وبو نوع صولر بعض وادیلرده بیوك بر ایرمق وبعضیلرنده کوچك بر صو
اوله رق باشلیجه جریان ایدر ایسه ده وادیلرك تهامه اراضیسی جهتنه
اولان اغزلرندن چیقوب تهامه یه دوشدکلرنده اراضیٔ مذکوره نك
قوم وغایت یومشاق طپراقدن مرکب بولنمسندن یوزدن جریان
ایده میوب یره باته رق وتحت الارض یاپدیغی مجرادن جریان ایدر • حتی
تهامه اراضیسنده تحت الارض جریان ایدن بومثللو صولرك دکزه یقین
اولان بعض محللرده برقاچ بیوك صولرك مجرالری پرآشوب تحت الارض
حوض کبی بیوك یتاق تشکیل ایده رك اشبو یتاقدن سیزه رق دکزه منصب
اولور • بوکا دلیل بری ایسه حدیده شهرینك خارجنده اولان صو
قیولرینك درینلکی ایکی اوچ قولاچدن عبارت اولدیغی حالده اردونك
محل مذکورده بولندیغی اثناده اون طابور عساکر شاهانه ایله مکاری
حیواناتنی واوتوز بیکه قریب نفوسدن عبارت بولنان حدیده اهالیسی
مذکور قیولرك صویی اداره ایتمشدر • والحالة هذه نفوس مذکوره یی
شامل بولنان برمملکتی مذکور قیولرك صویی اداره ایدر • ایشته بو قیولرك
صولری عادی قیولرده تراکم ایدن صولر کبی اولمیوب وادیلردن تهامه یه
اینوب ده یره باته رق تحت الارض برمحلده برلشه رك یتاق تشکیل ایدن صولردن
حاصل اولمه درکه اصلا تناقص ایتمز • و دیکر دلیلی ایسه ینه حدیده یه
اوچ ساعت قدر بعد مسافه بولنان و جبانه نام محلده اولان
خرمالغك قیولری وکذلك بیت الفقیه وزبید خرمالقلرنده اولان قیولر
دخی بوقبیلدندر • حتی خرمالقلرك بحره یقین اوله رق یاپلمسنه سبب
دخی مذکور صولرك محال مذکوره ده بولنمسیدر چونکه خرما اغاجلری
بو صولر ایله صولانور • وینه قنفده ده اردوکاه اتخاذ اولنان ام الجرم
نام محلده اردو ایچون اچیلان واشمه تعبیر اولنان صولرده بو نوعدندر •
وسواحله یقین دیکر محللرك اکثریسنده مذکور صولر بولنور

اودیهٔ مذکوره‌دن جریان ایدن میاهڭ دیکر نوعیده جبال متسلسلهٔ مذکوره اوزرنده ایام مطرده وادیلره سقوط ایدن سیللردرکه مذکور سیللر دخی هر وادی‌یه جهت بجهت غایت کثرتلی اوله‌رق دوشر • هر جهتدن کلنلر برلشوب ووادیلردن باشلی اوله‌رق جریان ایدن میاه جاریه‌یه دخی منضم اولوب تکثر ایدر • وبعض وادیلرده عادتا نهرکبی جسامت کسب ایلر • اشبو سیللر یته تهامه اراضیسی جهتنه اولان وادی اغزلرندن تهامه‌یه دوکیله‌رك فوق التراب یوزدن برطاقم مجرالر تشکیلیله جریان ایدوب دکزه منصب اولور • وتهامه اراضیسنی سیول مذکوره سقی وارووا ایدر مذکور سیللردن بعضیلری اولقدر جسامت کسب ایدرکه تهامه‌ده اکثری محللرده پکچه ویرمز

ایشته مذکور وادیلرڭ بروجه مشروح اکثریسنده باشلی میاه جاریه اولوب وبعضیلرنده دخی ماء جاری اولمیه‌رق صوسز وقوری بر دره‌دن عبارت ایسه‌ده دیکرلری مثلاو بونلره دخی سیول عظیمه کله‌رك مذکور سیللر دخی تهامه‌یه اودیهٔ مذکوره واسطه‌سیله دوکیلور

جبال متسلسلهٔ مذکوره اوزرنده نزول باران موسملری ایسه یمنڭ جهت شمالیه‌سنده و طرف طرف اوله‌رق حزیران تموز اغستوس ایلول تشرین اول ایلرنده و جهت شرقیه‌سنده دخی یته طرف طرف تشرین ثانی کانون اول کانون ثانی شباط ایلرنده‌در • و اشبو موسملرده دائما یغمور نزول ایدر • حتی هر قنغی طرفڭ یغمور موسمی اولور ایسه هر یکرمی درت ساعتده نزول مطرڭ بر وقت مخصوصی اولوب او وقتی اصلا و قطعا شاشیرمز • مثلا بعض محللرده نهاراً وقت شروقدن وقت زواله قدر و بعض محللرده وقت زوالدن وقت عصره قدر و بعض محللرده دخی وقت عصردن وقت غروب و یاخود وقت عشایه قدر و بعض محللرده

لیلاً وقت غروبدن نصف اللیله قدر و بعض محللرده نصف اللیلدن وقت شروقه قدر حاصلی موسم بارانده بو یله طرف طرف شهور مرقومه ظرفنده وقتی شاشمقسزین اوقات معلومه‌ده بهمه حال یغمور نزول ایدر

ایام بارانده جبال مذکوره‌دن حاصل اولان سیللر دائما تهامه اراضیسنه دوشر . و بو سببدن هر زمان تهامه‌ده سیول مذکوره جریان ایدر و تهامه اراضیسنك موسم بارانی یوقدر بعض محللره بر سنه و ایکی سنه یغمور نزول ایتدیکنك وقوعی کثیردر . فقط مذکور وادیلر تهامه‌نك اولوقلری مثابه‌سنده اوله‌رق طاغلردن نزول ایدن بارانك سیللرینی تهامه‌یه ایصال ایدوب دوکر .

و بر وجه محرر سیللر سببیله تهامه اراضیسنده اهالی سنه‌ده اوچ دفعه و درت دفعه محصول الورلر . و مذکور سیللردن اهالی طرف طرف خرقلر و مجرالر یاپه‌رق تر لالرینی سقی وارواایدرلر . حتی بیوك وادیلردن برقاچینك سیللری زبید جهتنه نزول ایتدیکندن زبید اوواسنك پك چوق یرینی صو بصر و زبید شهری سورینك برجهتنه برقاچ متره ارتفاعنده صو چیقدیغنك وقوعی دخی چوقدر

تهامه اراضیسنك ترلالری مستطیل و مربع شکللرنده اوله‌رق هر ترلانك اطرافنه دائرا مادار سدلر چکیله‌رك ودرونه اوچ متره‌دن زیاده درینلك و یریلوب برر حوض شکلنه قونیله‌رق یاپلمشدر . کرك طاغلردن نزول ایدن سیللر اراضی‌یی باصدیغی وقت و کرك اچیلان خرقلر و مجرالر واسطه‌سیله و یاخود تهامه‌ده یغمور یاغدیغی وقت مذکور ترلالر طولار . و صولر هر طرفدن چکیلوب محو اولدقدن صکره ترلالرك درونلرنده قلان صو بر خیلی مدت طوره‌رق طپراق یواش یواش بلع ایدر . بو جهتله

ترلارده كليتلو رطوبت حاصل اولديغندن مزروعات زياده سيله فيض بولەرق سنه‌ده اوچ درت دفعه محصول النور

طاغلرده منبعلر و مياه جاريه اولديغى كبى قيو صولرى دخى واردر • كذلك تهامه اراضيسى اهالیسى عموماً قيو صويى قوللانورلر و اشبو قيولرده بعض طرفلرده اوتوز قولاجه قدر درين اولور • و بعض طرفلرده دخى اوقدر درين اولميوب يوزده بولنور

﴿ مذكور سرا جبال متسلسله سنده كائن ممالك و بلدان و قبائلك مشهورلرينك تعريفى ﴾

﴿ تعز سنجاغى ﴾

يمنده اولان شهرلردن اك بيوك شهر صنعا شهريدر • فقط صنعا قدر جسيم برشهر بوغيسه‌ده قصبه‌دن بيوك وقصبه مثللو شهر ديمكه شايان برطاقم مملكتلر واردركه اورالرجه بونلره‌ده شهر اطلاقى جائز اوله بيلور صنعانك جهت جنوبيه سنده وصنعايه يمش ساعت بعد مسافه‌ده كائن (تعز) سنجاغى مضافاتندن نفس (تعز) و (اب) و (جبله) و (عدين) وحواشب ناحيه سى داخلنده (لحج) نام محللر شهر اعدادندن اولوب محلنده بيان اولنديغى اوزره لواى مذكور حين تشكيلاتده بش قضا وبش ناحيه يه تقسيم اولنمش ايسه‌ده سنجاغ مذكور قصبات وقراى جسيمه وكثيره‌يى حاوى اولەرق قبائل عديده‌يى شامل بولنمشدر • بو جهت مذكوره‌ده مشهور اولان يرلردخى (وعيص) و (غبرا) و (شراحى) و (تبن) و (ارض بنى مجيد) و (معافر) و (سكسك) و (عودونى

رعين) و (حشيان) و (رداع) نام بلاد ومواضعدر ✵ وبو طرفلرك اهالیسی دخی اصبحیون و واقدیون وبنی طفیل وبنی مجید وذورعین و همدان وذویزن وآل مکرمان وبنی سکسك ومدحج واسودیون وربیعیون وزیادیون بطون وذریتلرندندر

﴿ صنعا سنجاغی ﴾

صنعا سنجاغی داخلنده وصنعانك جهت جنوبیه سنده ویكرمی بش ساعت بعد مسافه ده كائن (ذمار) واوتوز ساعت بعد مسافه ده واقع (یریم) نام محللر دخی شهر اعدادندن اولدیغی كبی انس قائمقاملغی داخلنده (ضوران) و عمران قائمقاملغی داخلنده (عمران) نام محللر دخی شهره یقین جسیم قصبه لردر ✵ وصنعایه اوچ چاریك مسافه ده كائن (روضه) نام قصبه دخی شهره مانند بر مملكتدر ✵ وانس قضاسی ملحقاتندن بلاد (جهران) وبلاد (عتمه) مشهور محللر اولوب جهران اوواسی قیولریله ذمارك قیولری برر وایكیشر قولاج عمقنده در ✵ كذلك صنعا سنجاغی داخلنده (كوكبان) و (طویله) و (ثلا) و (مخلاف الهسان ومقری) و (جبل حراز) و بلاد (بستان) و (حضور) وجبل (ذخار) و (خولان) و بلاد (همدان) و (بكیل) و (جوف) و بلاد (حاشد) و (وادعه) و (لاعه) و (شرف) و (حجور) و (حجه) نام محللر دخی مشهور اوله رق محال مذكوره نك هر برلری برر قضا وناحیه لك اولوب بونلرده برچوق اقسامه منقسم اوله رق وهر برقسم دخی قرای جسیمه وعدیده یی شاملدر ✵ وینه محال مذكوره ایچنده اراضیسی منبت ومیاه جاریه یی حاوی مشهور وادیلر واردر كه مذكور وادیلر (سر) و (سعوان) و (تنعم) و (عاشر) و (رمك) و (غیمان) و (یغد) و

(يداع) و (مسور) و (ملاحا) و (قروی) و (سيان) و (معوله) و (خدار) و (وعلان) و (سامك) و (دبره) و (مرحب) و (هروب) و (حنانص) و (مكلى) و (شرب) و (عرقب) و (شرع) و (ظهر) نامليله ياد اولنور * واشبو واديلرك دخی برچوق شعبه‌لری اولوب صولری وسيللری شرق وغرب وجهات متعدده‌دن جريان ايدرك تهامه وصحارايه دوشر

ومحال مذكوره اهاليسی دخی سبأ اصغر وبطون حمير وتبع وبنی زرعه وصلحيون وهمدان وبكيل وارحب وحاشد بطون وذريتلرندن اولوب شعبات وقبائل كثيره‌يه منقسم اولديغندن هر برشعبه وقبيله‌لی برطاقم بابا اسملريله ياد اولنور

* بلاد مأرب *

صنعانك جهت شرقيه سنده قرق ساعت بعد مسافه ده وجبال متسلسلهٔ مذكوره قسمی اوزرنده كائن بلاد مأرب اولوب محل مذكورك احوال ماضيه سنك تفصيلاتی محللرنده كچمش ايدی * بلاد مذكوره هنوز تحت اداره‌يه الينمامشدر * ومحل مذكورده قديمدن قالمش آثار عتيقه اولديغی روايت اولنور

* بلاد صعده *

صنعانك جهت شماليه سنده والتمش ساعت قدر بعد مسافه ده ويمن ايله عسير قطعه سی اراسنده كذلك جبال متسلسلهٔ مذكوره اوزرنده واقع (صعده) نام محل دخی هنوز تحت اداره‌يه الينمامشدر * وسببی بوندن اول محلنده

ثبت صحیفهٔ سطور ایدلشیدی ٭ مذکور صعده‌نك حوالی وملحقاتی (بلاد حماشد) و (نجران) و (ظاهر خولان) و (رازح وساقین) و (بلاد وادعة النجدیه) نام محللر اولوب صعده دخی محال مذکوره‌دن معدوددر ٭ و صعده برخیلی قبائل وقرا وقصبه‌یی وواد یلری شامل اولوب بر سنجاقلق محللدر ٭ ومذکور صعده‌نك ساحلی ایسه (جزان) اسکله‌سی اوله‌رق جزان اسکله‌سندن صعده نهایت اوتوز ساعت قدر بعد مسافه‌ده‌در وسالف الذکر نجران دخی (بلاد یام) دینیلان محللدر

{ حدیده سنجاغی }

مذکور سنجاغك مضافاتی ینه جبال متسلسلهٔ مذکوره‌نك بعض محللریله تهامه اراضیسنده کائن اولان محللردن عبارت اولدیغندن (ریمه) و (برع) و (ملحان) و (حفاش) و (وصابین) جبللری دخی جبال مذکوره‌دن اولوب لوای مذکوره ملحقدر ٭ و (وصابین) و (رکب) و (حیس) و (جبلان عرکیه) و (نعمان) و (وقعان) نام محللر معافردن معدود اولوب محال مذکوره اهالی آل یوسفدن شراحیون وسبأ اصغردن وصاب بن مالك وحمیردن جبلان وصرادف وبنی حی بطون وذریه‌لرندندر ٭ و کذلك (ریمه) و (برع) طاغلری اهالیسی دخی بطون مذکوره‌دندر

مذکور طاغلردن ریمه‌نك درجهٔ جسامتنك تفصیلاتی محلنده یازلمشیدی و جبل برع جبل ریمه‌نك جهت شمالیه‌سنده اولوب جبل ریمه‌نك (ضلع) طاغیله جبل برعك بینی (وادیٔ سیر) تفریق ایدر ٭ و (وصابین) طاغلری دخی غایت جسیم اولوب وقرای کثیره وقبائل عدیده‌یی حاویدر

وجبل (ملحان) وجبل (حفاش) هرنقدر ربه وبرع طاغلری قدر بیوك دكل ایسه‌ده ینه محصولدار محللردر ✦ وجبلین مذكورتین اهالی دخی بنی عوف وهمدان وحمیرو بطون سائره‌دن مخلوطدر

﴿ تهامه‌ده مشهور اولان بنادر ﴾

حدیده سنجاغنه تابع وشهر اعدادندن اوله‌رق بنادر مشهوره ساحل دریاده كائن (مخا) و (حدیده) و (لحیه) و (جزان) بندرلری اولوب ساحلدن ایچروده بولنانلر دخی (حیس) و (زبید) و (بیت الفقیه) و (باجل) و (زیدیه) و (ابوعریش) نام بندرلردر

وینه محال مشهوره‌دن جهت جنوبیه‌دن شماله طوغری (بلد مجید) و (بلد فرسان) اولوب واشبو محللر عدندن ارض بنی مجیدده (شقاق) نام محله قدر امتداد ایدر ✦ وبوندن صكره (دیار اشعریون) اولوب و (حیس) و (زبید) حوالیسی اهالی دخی اشعریوندندر ✦ وینه حوالی زبیددن (حصیب) نام محل بطون (عبد شمس) دن اوله‌رق وبنی مجید ارضنك ساحلی (غلافقه) و (مندب) و (مخا) در ✦ وزبید ملحقاتندن و (قحمه) و (كدار) و (معقر) و (ذوال) نام محللرك حاوی اولدقلری قریه‌لر دخی اشعریون ایله بنی واقد بطوننندن مختلطدر ✦ وزبید حوالیسندن صكره (عكیه) و (واقر) و (سردد) دن (مهجم) و (عك) و (مور) دن (بلحه) نام محللر اراضی وبلادیدر ✦ وبونلردن صكره (بلد حكم) اوله‌رق ومحل مذكور اهالی دخی ال عبدالجددن حكم بطوننندندر ✦ و (شجر) و (حصوف) و (ساعد) و (شقیقتین) و (عدایه) و (ركوبه)

و (مجارف) و (عليق) نام بلاد وقرای مشهوره بلاد حكمدن معدود اولسه‌قلری كبی بونلردن بشقه قرای عدیده وكثیره‌یی و (بنی عبس) وادیسیله اودیهٔ عدیده‌یی شاملدر

ویمنك ساحلنده مشهور ومتعارف اولان مشهور جزیره‌لر دخی (قران) وجزایر (فرسان) و (زیلع) و (بربرا) جزیره‌لریدر

برمنوال محرر تعریف وبیان اولنان محللر تعز سنجاغی تهامه سیله حدیده سنجاغی داخلنده اولان محال مشهوره اولوب وبونلر ایسه خطهٔ یمانیه داخلنده اولدیغندن اولا مذكور سنجاقلره دائر اولان تعریفات اكمال ایدلدكدن صكره عسیر سنجاغنه دائر معلومات ویریله‌جكندن یمنجه اولان تعریفات سائره‌نك بروجه آتی درجنه ابتدار اولنمشدر

جبال سرایه دائر بعض تعریفات شتی

یمن جبال سراسی اوزرنده واقع مداین مشهوره‌دن صنعا وتعز اون اوچ اون درت بجیق ومأرب اون درت وصعده اون بش ونجران اون التی درجهٔ عرضلرنده‌در

ودیار مذكوره‌ده فصول اربعه‌نك احكامی بلادرومده اولدیغی كبی اولمیوب مواسم تخلف ایدر ٭ شویله كه كانون اول كانون ثانی شباط ایلك بهار اولور موسم ربیعدر ٭ مارت نیسان مایس یاز اولور موسم صیفدر ٭ حزیران تموز اغستوس صوك بهار اولور موسم خریفدر ٭ ایلول تشرین اول تشرین ثانی قیش اولور موسم شتادر

فصول اربعه‌نك حكمی شهور مرقومه‌ده كوستردیكی اوزره اولوب فقط دیار رومده فصول اربعه هرسنه متساویاً حكمنی اجرا ایتدیكنك وقوعی اولور • مثلا بعض سنه موسم شتانك حكمی كچ باشلار ومارته قدر امتداد ایدر • وبعض سنه صوك بهار موسمی اولور بعض سنه اولمز • كذلك بعض سنه ایلك بهار موسمی آز اولور • حاصلی بلاد رومده بعض سنه‌لر موسملرك تخلف ایتدیكی كبی یمن دیارنده دخی سالف الذكر تعداد اولنان موسملر تخلف ایدر

موسم حاره‌ده سرا طاغلرنده كاركیر ابنیه التنده حرارت روءمور میزانی حراره‌سیله اون التی درجه ایله یكرمی ایكی بیننده‌در • موسم شتاده اون درجه ایله اون التی بیننده‌در • وموسم شتاده زیاده صغوق اولدیغی وقتا كثری محللرده صوانجماد ایدر • بوا كثری محللرده غایت شدتلی طولو دوشر • ومذكور طولو روی ارضده برقاچ یرمق اولور • وبعض مرتفع طاغلرك ذروه‌سنده قار كبی طورر • یالكز قار نزول ایتمز • وهوا هرطرفده وخامتدن عاری وجیادت اوزره بولنور • حتی موسم صیفده بعض وقتلر زیاده سرین وسرت اولور

جبال مذكوره اوزرنده كائن وادیلرده دیار رومده اولان نباتات جنسندن خدایی نابت اوله‌رق (یاسمین) و (خانم الی) و (بوكورتلن) و (كل) و (قاطرطرناغی) و (ایلغین) و (عنبرچیچكی) و (آردج) اغاجلری و (یبانی مارول) و (هندبا) و (لابه‌ده) و (ابه كومه‌جی) و (نعنع) و (یبان كروزی) و (قوش قونماز) و (پو پاتیه) و (یونجه) مثللو نباتات اولور كه بومثللو اغاج ونباتاتك بولندیغی محللرك هواسی نصل اوله‌جغی بوندن قیاس اولنه‌بیلور

سرا طاغلرینك محصولات ارضیه‌سی

جبال مذکوره اوزرنده حبوبات جنسندن (بغدای) و (شعیر) ایله ویرنوع بغدای دها اولوب اشبو بغدایك دانه‌سی اوفاق وبرقبوق ایچنده ایکی حبه اولور ٭ وفقهتینله (علس)دینورکه مذکور بغدای بلادروم ومحال سائره‌ده اولمیوب صنعاوحوالیسنه مخصوصدر ٭ ومذکورعلسك دقیقی غایة‌الغایه بیاض وخاص اولور ٭ وکذلك بغدای وشعیر اولسون بلاد رومده اولان بغدای وشعیر کبی جنسلری اعلادر ٭ جبال مذکوره اهالیسی ذرع ایدرلر ٭ وبغدای اتمکی ییرلر

وینه جنس حبوباتدن (بورجه) و (مرجمك) و (فول) تعبیر اولنان اوفاق بقله و (فصولیه)وعادی (بقله)وبزلیه فاملیاسنه شبیه اولوب‌فقط طیش‌قبوغی‌یشیل‌ایکن‌طویلی‌اوله‌رق وحبه‌سی‌بزلیه‌حبه‌سندن‌بیوجك‌اولان و (عتر) دینیلان حب و (سمسم) دانه‌سی لسانمزده سیسام دیدیکمز حب و (دوره) دینیلان برنوع داری دانه‌سی و (خردل) و (مصر بغدایی) که اشبو حبوباتك دخی جمله‌سنی ذرع ایدرلر

٭ قهوه اغاجی ٭

قهوه اغاجلری غایت معتدل هوا ایله برابر زیاده رطوبت ایله نشو ونما بوله‌رق یشادیغندن هرطرفده یتشمز ٭ وقهوه‌لك بولنان محللر جبال متسلسلهٔ مذکوره‌نك تهامه جهتلرینه طوغری اولان اصدارنده واقع خط میاه اجتماعلرده ویوکسك وادیلرده صولر ومنبعلر بولنان یرلرده اولور

چونکه اصدار مذکوره جبالك ذروه‌سیله تهامه اراضیسی بیننده بولندیغندن هوالری طاغلرك اوزرلری هواسی مثللو سرین وتهامه اراضیسی هواسی کبی صیجاق اولمیوب هوا برحال اعتدالده بولنور • ورطوبت جهتیله دخی صولر ومنبعلردن بشقه اوله‌رق تهامه اراضیسندن طاغلره صعود ایدن بخار ارتفاع کسب ایتدکجه کثافت پیدا ایده‌رك عادتا غایت سرعتله جریان ایدر بیاض رنکده وهرجهتده بیوك بیوك بلوتلر شکلنی الور • واشبو بلوتلر اصدار مذکوره خط میاه اجتماعلریله وادی ودره‌لرینه کیره‌رك برمدت توقف ایتدکدن صکره جبالك اوزرینه صعود ایدر • ومذکور بلوتلر اولقدر کثیف وشدید اولورکه کچدیکی وطوردیغی یرلرده کوز کوزی کورمز • ایشته بوصورتله حصوله کلوب محال مذکوره‌ده توقف ایدن بلوتلر دخی قهوه اغاجلرینه برطرفدن رطوبت ویرر

وقهوه اغاجلرینی شمسك تأثیرندن وچکرکه مصائبندن قورتارمق ایچون خرنوب اغاجی فاملیاسنه شبیه غایت جسیم اولور وچوق سایه صالار برنوع اغاج ایله خرنوب اغاجی وسائر سایه‌سی چوق ومرتفع اولان جنسدن اغاجلری قهوه تارلالری کنار ومناسب یرلرینه غرس ایدرك یتشدیررلر • واشبو اغاجلرك سایه‌سی تأثیر شمسه مانع اولدیغندن تارلالرك رطوبتنه خلل کلمز • وبونوع اغاجلری حاوی اولان قهوه‌لکلر یرینه کوره کون اشوری ویاخود اوچکونده برصولانور واغاجسز اولنلر هرکون صولانور

چکرکه دخی دوشدیکی وقت ابتدا مذکور اغاجلرك اوزرینه دوشوب قهوه اغاجلرینه ایغزلر • بوصورتله دخی چکرکه‌نك مضرتندن وقایه اولنمش اولور

قهوه اغاجلری غرس اولنسان محللر طپراغنـك طيب وقوهٔ انباتيه سنه واراضيسنك هيئت ووضعيت طبيعيسنه كوره نشو ونما بولديغندن بعض محللرده فيضلي وبركتلو اولور ٠

مذكور اغاجك ارتفاعی نهايت اوچ ودرت متره‌يه قـدر وكوده‌سـنك قطری دخی نهايت بش التی سانتمتره اوله‌رق وجنسی خشبی اولوب كوده‌سی وقابوغی قزلجق اغاجنك كوده‌سنه وقبوغنه شبيه‌در ٭ وكوده‌سی معوج اولميه‌رق دوز وطوغری اولور ٭ وشاخلری كوده‌سنك هرطرفندن برنسبتده واقعه موازی اوله‌رق نمو بولور ٭ ومذكور شـاخلر اينجه ونهـايت برمتره اوزونلغنده بيور ٭ وييراقلری دخی قزلجق ييراغی اتنـده فقط اندن دها بيوكدر ٭ وكرك كوده‌سی وكرك شـاخلری مدت عمرنده انجق تعريف اولنديغی قدر نمو پيدا ايدر ٭ وعمرولی اولور

مذكور اغاج هم چكردكدن غرس اولنه‌رق وهمده طالـديرمه اصولی اوزره اوله‌رق ايكی صورتله‌ده يتشديريلور ٭ وميوه‌سنك قابوغی ابتدا يشيل اوله‌رق صكره صراروب وصكره حمرته تحول ايدر ٭ حمرتدن صكره اشبو قابوق قورر ٭ وقوريدقدن صكره رنكی اچيق سياهه تبدل ايدر ٭ ودرونـنـده قهوه دينيلان چكردكلر چيقـار وبرقبوق درونـنـده ايكی چكردك اولور ٭ وقهوه آغاجنك اصل اسمی (بن) اولوب چكرديكنك اسمی قهوه‌در

ومذكور اغاج هريرده برموسمده ميوه ويرمز موسملر محل بمحل مختلف اولديغنـدن هرزمان بولنور ٭ وجبـال مذكوره‌نك اكثری يرلرنده قهوه‌لكلر بولنور ٭ ايسـه‌ده الك مشهور ومقبول اولان قهوه جبل ريمه وجبل حراز وجبل نظير قهوه‌سيله انسك جبل شرق طرفلری وعتمه‌نك

بعض محللری قهوه‌سیدر • بو محللردن بشقه یرلرده چیقان قهوه بونلر قدر اعلا جنس دکلدر

بعض تاریخ و جغرافیا کتابلرنده بیت الفقیهك قهوه‌سنی مدح و ستایش یولنده درج ایتمشلردر • حالبوکه بیت الفقیه تهامه اراضیسی وسطنده بر بلده‌در • تهامه اراضیسنده قهوه اغاجی اولمازکه بیت الفقیهده قهوه بولنسون • بوندن اول محلنده درج و بیان اولندیغی اوزره یمنه دائر اولان هر نوع معلومات کتابلره استماع اوزرینه درج اولنمشدر

قهوه محصولنك هر دیارو هر اقلیمده مسلم اولان رواج و سوریمی جهتیله یمن ولایتنجه الك معتنا محصول قهوه اولوب بوندن اولاری عربان بیننده اولان نفاق و رقابت سببیله یوللر مسدود بولنه‌رق اهالی محصولاتنی ساحله ایندیره‌مدکارندن محصولات مذکوره اویله مطلوب وجهله ایلرویه کوتوریله‌مامش فقط حکومت سنیه تشکل ایتدکدن صکره طرق و معابرده امنیت حاصل اولدیغندن هر کس محصولنی سهولتله بلاخوف سواحله ایندیره‌جکلرندن بوندنبویله قهوه تجارتی ترقی بوله‌جغنده شبهه یوقدر

بر اقلیم اهالیسنك مابه الحیاتی و الك بیوك احتیاجلری محصولات ارضیه‌دن جنس حبوبات و دیکری دخی مواشی و بهایم اولوب احتیاجات سائره ایکنجی درجه‌ده قالور • برده اهالینك ثروتنه بادی اولان و او اقلیمده حاصل اولوبده خارجه چیقه‌جق محصولات ارضیه و صناعیه‌در • خطهٔ مذکوره‌ده جنس حبوبات بر وجه مشروح بیان ایتدیکمز کبی اولوب بونلردن باشلیجه و بلکه الك بیوك و معتنا بولنان و اهالینك ثروت و سامانته باعث اوله‌جق اولان قهوه محصولاتی دخی بیان اولنمشدر •

قالديكه فواكه متنوعه وسبزهوات جنسنك بياننده اول اصل مدار تجارت
و ثروت اولان ديكر محصولات ارضيه نك بيانه شروع اولنور

* صمغ اغاجى *

كرهٔ ارضك هر جهتنده مشهور و متعارف اولان صمغ عربى بو دياره
چيقمار ٭ و عسير طرفنده يمندن دها زياده اولور ٭ اشبو صمغ
آغاجلرى يمنده عادتا خدايى نابت اولوب اهالى هيچ اهميت و يرمز ٭
و تربيه ايديلوب اورتديرلمز ٭ بويله ايكن صمغدن بر خيلى اخراجات
اولور ٭ حتى تجار بهر قيه سنى بش غروشه قدر طوپلار ٭ يعنى
قهوه كبى مذكور صمغده رواجلى ايسه ده تربيه سنه و يتشديريلوب
اورتديرلمسنه باقيلمش اولسه بونده پك چوق اخراجات اولور

* چيويت *

چيويت محصولى تهامه اراضيسنك هر طرفنده كثرت اوزره اولور ايسه ده
اهالى صورت اعمالنى بيلمدكلرى ايچون يباغى و غير مقبول اولديغندن خارجه
چيقاميوب يالكز كندى احتياجلرينى دفع ايدرلر ٭ و خارجدن
چيويت المغه محتاج اولمزلر ٭ اكر صورت زرعى و تربيه سى و اعمالى
كوستريلوب و لايقيله يتشديريلهرك تربيه اولنسه چيويتدن دخى
اخراجات اوله جغنده شبهه يوقدر

* پاموق *

تهامه اراضيسنك پك چوق جهتلرنده زرع ايدرلر ٭ و اكثرى يرلى

پاموق زراعتنه قابلدر ٭ لكن يتشدردكارى پاموق اوزسز اولوب نسبجه الو يرمديكى روايت اولنور ايسه‌ده پاموق تخمنى بر كره زرع ايدوب آندن اوچ سنه محصول الورلر ٭ فقط هر سنه زرع اولنسه و اللرنده‌كى تخم دكشديريلوب الك اعلا جنس تخمدن جلب ايداسه‌لاجل التجربه محل بمحل زرع اولنه‌رق حاصلى هر نوع تجربه اجراسيله شو پاموق محصولاتنك ترقيسنه چاليشلمش اولسه ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك الك زياده پاموق اخراجاتى اولان محللردن زياده اخراجات اولور

٭ فواكه ٭

جنس فاكهه‌يه كلنجه (شفتالى) و (قايسى) و (زردالى) و (اريك) و (ارمود) و (الما) و (عيوه) و (نار) و (جوز) و (بادم) و (اينجير) و قره (دوت) و بياض (دوت) و (ليمون) و (ترنج) و (طاتلى ليمون) و (آغاج قاونى) و جبل برعده (پورتقال) و (مندلينه) آغاجلرى واردر ٭ و اشبو اجناس ميوه تهامه‌دن بشقه اكثرى محللرده اولور ٭ و هله نفس صنعا و حواليسنده ميوه غايت مبذولدر ٭ و شفتالينك بر قاچ نوعى وعيوه‌نك كذلك برقاچ نوعى بولنور ٭ و عيوه‌نك حجمى افراط درجه‌ده بيوكدر ٭ و اغاج قاوننك بيوكلكى عادتا ممنيسا قاونى قدردر ٭ حاصلى فواكه مذكوره‌نك جمله‌سى لذيذ و بلادرومده اولديغى كبيدر ٭ جنس فواكهه‌دن يالكز كراز و وشنه بولنمز و يكى بو ينوزى ديلان (خرنوب) و (تمور هندى) آغاجى دخى موجوددر

ذاتاً اون ايكى نوع قدر اوزم اولوب عصرمزده ابتدا (كلمه) خسته‌لغى ظهور ايتديكى تاريخده بو خطه‌ده دخى ظهور ايده‌رك تداوى ايده‌مدكلرندن

نیجه ییللر دوام ایدوب عادتا اصمه اغاجلری وکوتکلری بتون بتون محو ومنقرض اوله‌رق یك چوق باغ‌لر بوزلدیغندن شمدی انجق اوچ درت نوع اوزم قالمشدر ٭ والان موجود بولنسان او زملر یك اعلا جنسدن وطعمی لذیذ ورایحه‌سی لطیفدر

دیار مذکورده بولنسان فواکهدن بلاد رومده بولنمیه‌رق او اراضی‌یه مخصوص (عنبا) نامنده غایت لذیذ وشایان اکل برنوع میوه واردر ٭ حجمی وهیئتی یمورطه قدر ودهسا بیوجك اوله‌رق لونی صاری وقبو وآچیق پنبه رنکلریله قاریشق منظره‌سی زیاده لطیف برمیوه‌در ٭ وبونك الك اعلاسی جبل ریمه‌ده چیقار ٭ بوندن بشقه (عنبای هندی) نامنده برجنس فاکهه دها وار ایسه‌ده عنبای یمن قدر اعلا دکلدر ٭ و (موز) دیدکله معروف اولان میوه‌نك دخی اوچ درت نوعی اولوب جمله‌سنك طعمیده یکدیکرندن لذیذ واعلادر ٭ و (قارپوز) و (قاون) دخی واردر

٭ خرما ٭

خرما اغاجی دخی تهامه‌نك هر طرفنده اولمیوب محل محلدر ٭ ویمنده الك مشهور خرمالقلر زبید وبیت الفقیه وجبانه طرفلرنده‌در

٭ قات ٭

کرك بلاد رومده وکرك بلاد سائرده یتشمیوب (قات) تعبیر ایدیلان ومیوه‌سی اولمیان برنوع اغاج دها اولوب اشبو قات اغاجیده طاغلرك بعض محللرنده حاصل اولور ایسه‌ده الك اعلاسی جبل ریمه‌یه مخصوصدر ٭ ومذکور اغاج دخی قهوه‌لك اولان یرلرده یتیشور ٭ و دائما رطوبت

وصولنمقدن تفيض ايدر ٭ اكر بو اغاجك فيليزلرى قوپارلميوبده حاليله
براغيلور ايسه كودهسندن وكوك طرفندن شاخلر پيدا ايدهرك كودهسى
وسورن شاخلر اينجه اولهرق نهايت درت متره قدر يوكسلور ٭
ومذكور اغاج خشبى اولوب تيمار اولنميوبده حاليله ترك اولنهرق بيومش
اولنلرينك كودهسى قبوغنك ويپراقلرينك رنكى زيتون آغاجى قابوغيله
يپراغنك رنكنه مشابهدر ٭ فقط يپراقلرى زيتون آغاجى يپراغى كبى اوفاق
اولميوب دها بيوك اولور ايسهده كنج وتازه ودائما تيمار اولنانلرى دخى
قوجهمش اغاجى ويپراقلرينه مشابهدر ٭ وتكثر وتعددى ديبلرندن
سورن پيچلرى ايريلوب غرس اولنمق ايله وطالديرمق ايله اولور ٭
مذكور اغاجك فيليزلرينى عموماً يمن اهاليسى اغزلرنده چيكنهيهرك
صوينى بلع ايدرلر ٭ وصورت اكللرى آتيده عادتلرى يازلديغى صرهده
بيان اولنمشدر ٭ بورادهيالكز خاصهسندن بحث اولنهجقدر ٭ اشبو
قات اغاجى اوچ نوع اولوب وبونوعلر دخى طرف طرف طپراغه كورهدر
شويله كه بعض محلرده يتيشانلرك انسانك دماغنه اولان تأثيرى اسراردن دها
شدتلى اولهرق عقلى سلب ايدوب عادتا جنت حالته كتورديكى وبعض
طرفلرده يتيشانلر نقدر چيكنهنيلمش اولسه نهايت راقى نشئهسى قدر نشئه
ويرديكى وبعض يرلرده يتيشانلر دخى نقدر چيكنهنيلمش اولسه راقى
نشئهسندن جزوى برنشئه ويروب فقط اويخويى بتون بتون سلب ايتديكى
اكل ايدنلردن روايت اولنور ٭ وطبيعتى غايت حار اولديغندن
ميدر نهدر چيكنهيانلر چيكنهدكلرى اثناده غايت صيق صيق صو ايچرلر
حتى دوداقلرينك حرارتدن افراط درجهده قوريمش اولديغى كوريلور ٭
وبوقدر چوق صو ايچدكلرى سؤال اولنسه مذكور قاتك صويه زياده
لذت ويرمسندن ناشى ايچدكلرينى سويلرلر

ايشته مذكور قات ديليلان اغاجك محصولاتى دخى عجبا غايت معتنا

بر محصول اولوب شوقدر دیه بیلورز که اك فقیر برآدم اگر دیلنجی اولور ایسه مطلقا قات پاره‌سنی تدارك ایتمك ایچوندر ٭ واگر یومیه بش غروش قزانور ایسه درت غروشی قات ایچون بر غرشی دیگر حوایج ضروریه‌سی ایچوندر ٭ قات ایچون تحدید اولنان رسم میری پك دون اولدیغی حالده یالکز حدیده‌ده وقوعبولان قات حاصلات رسمیه‌سی حقیقةً موجب تعجب بر راده‌ده‌در

٭ دخان ٭

طاغ اهالیسنك پك چوغی تتون ایچرلر ٭ بو سببدن ایچه‌جكلری تتونی دخی اكوب بیچرلر ٭ وكندوزیچون تتون محصولاتی دخی اولور

﴿ تهامه‌یه دائر بعض تعریفات شتی ﴾

تهامه اراضیسنده واقع مداین مشهوره‌دن زبید اون اوچ بچق درجه عرضنده اولوب كذلك حدیده ومحال سائره اون اوچ ایله اون درت بچق درجه عرضی بیننده‌در

تهامه‌ده فصول اربعه حكمی اولمیوب موسم صیفده ابنیه التنده حرارت رومور میزانیله اوتوز التی ایله اوتوز درجه بیننده وموسم شتاده یگرمی ایله اوتوز بیننده دوران ایدر ونقدر بو درجه‌لرده صیجاق اولور ایسه‌ده هواده وخامت اولمیوب صاغلمدر

٭ تهامه اراضیسی محصولاتی ٭

حبوبات بحثنده جنس حبوباتدن بیان اولنان دوره طاغلردن دها زیاده

وكثرت اوزره تهامه اراضيسنده اولور ٭ چونكه تهامه‌ده بغدای وشعير وسائر جنس حبوبات اولميوب شوقدركه يمن تهامه‌سنك واديلرى ايچرولرنده مصر بغدايى وعسير تهامه‌سنك سرا جبالنك اتكلرينه يقين اولان يرلرده و واديلرنده بورجه اولور ايسه‌ده تهامه‌ده الك زياده اولان وكثرتلى بولنان حب دوره‌در ٭ وبو دوره‌نك نباتى ويپراغى عين مصر بغدايى نبات ويپراغنه مشابهدر ٭ يالڭز باشاغى مصر بغداينه بكزه‌مز ٭ ودانه‌لرى همان فرنك آرپه‌سى حجمنده ودها بيوك اوله‌رق برنوع داريدر ٭ اشبو دارى فاملياسندن اولان دوره درت جنس اولوب بونك ايكى جنسنك لونى بياض وبرينك قرمزى وديكرينك صارى‌يه مائلدر ٭ ومذكور دوره‌نك اوچ جنسى بردفعه‌ده زرع اولنوب حصاد اولنور ايسه‌ده ديكر برنوعى بردفعه زرع اولنه‌رق حصاد اولندقدن صكره نزول باران وقوعبولدقجه وياخود سقى واروا اولندقجه اوچ دفعه دها دادرلك وحصاد اولنور ٭ اندن صكره كوكلرى چيقاريله‌رق يرينه يكيدن زرع ايديلور ٭ وتهامه اهاليسى عموما دوره اتمكى اكل ايدرلر ٭ وحيواناته دخى هم صاپلرينى وهمده ياپراقلرينى يديررلر ٭ لازلرك وارنبودلرك بغداى اتمكى يميوب مصر بغدايى اتمكى يدكلرى كبى طاغلرك اهاليسى دخى دوره‌نك برجنسنى موسمنه كوره زرع ايدرلر ٭ فقط اتمكنى يميوب بعض طعاملرينه قاته‌رق كندولرى يمك وحيوانلرينه دخى يدرمك ايچوندر ٭ وسيسام دانه‌سى دخى تهامه‌ده كثرتله زرع اولنور

٭ سبزه وات ٭

جنس سبزه واتدن بقله وفاصوليه واجور وصو قباغى وخاوج ويراصه فاملياسندن قرات ذاتا طاغلرده زرع اولنه كلكده بولنمش ايسه‌ده مؤخرا درسعادتدن هرنوع سبزه وات تخمى جلب اولنه‌رق اكيلوب يتشديرلمشدر ٭

وتهامه‌ده اولدن پاطلجان وبامیه ودوماتس مثللو سبزه‌وات بولنه‌كلمكده‌در • حتى جبالك بعضیلرنده (پتاتس) دخی بولنور • حاصلی سبزه وات دینیلان شی هر قنغی جهتنه اكیلور ایسه یتشوب وجوده كلور • خصوصیله محلك دركار اولان قابلیت انباتیه‌سی جهتیله هرنه‌جنس سبزه وهرنوقت اكیلور ایسه مدت قلیله ظرفنده ثمره‌سی اقتطاف اولنور

﴿ عسیر سنجاغی ﴾

عسیر سنجاغی مضافاتی دخی ینه جبال متسلسلهٔ مذكوره‌نك بعض محللریله تهامه اراضیسنده كائن اولان محللردن عبارت اولوب جبال اوزرنده اولان محللر (سوغا) و (باحهٔ حضرا) و (ابها) و (قحطان) و (شهران) و (رفیده) و (تنومه) و (غامد) و (زهران) و (اشجان) و (جهوه) نامریله یاد اولنان قسملره تقسیم اولنه‌رق اقسام مذكوره قبائل كثیره وقرای عدیده وجسیمه‌یی حاویدر • واشبو عسیرك قسم اعظمنه (عسیر) دیاری دینیلور • وارض (طود) و ارض (جرش) نامریله دخی بشقه‌جه ایكی قسمه منقسمدر

عسیرك تهامه‌سنده كائن محال وبلدان مشهوره دخی (صبیا) و (جزان) و (شقیق) و (ریده) و (رجال المع) و (محائل) و (بارق) و اشبو بارق بوندن اول یازلدیغی محللرده (بارك) دیو یازلمش ایسه‌ده قاف ایله‌در و (حلی) و (بنی تیم) و (قنفده) و (بیشه) اولوب اشبو محلار دخی قبائل عدیده وقرای كثیره وجسیمه‌یی شاملدر

عسیر قطعه‌سنده دخی بنی شهر و بنی مالك و بنی ثعلبة و بنی نازله و بنی

عامر و بنی حجر و بنی ضحاك و بنی مروان و بنی ربیعه و بنی حرش و بنی عکل بطون وذریتلری ایله قریشدن قاریشقدر

عسیر طاغلری وادیلری دخی طبق یمن طاغلری وادیلری کبی تهامه اراضیسنه دوکیلور ٭ واشبو وادیلردن جنوبدن شماله طوغری اك بیوك ومشهور اولنلری (ربعه) و (رجال المع) و (صماع) و (احابش) و (قضا) و (رجم) و (فرشاط) و (صبح) و (بهوان) و (نعص) و (اثرب) و (ذیوب) و (ساقین) و (خاظ) وادیلری اولوب اركبو وادیلرك و كرك بونلردن غیری اولنلرك بعضیلرنده (داره) و (فتیحان) و (اصبه) و (ملاحه) و (طبب) و (اثانه) و (عیل) و (مغوث) و (جرشه) و (حدیه) و (هدا) و (سعیا) و (طلمان) نامه‌لریله دخی یاد اولنور

مذکور وادیلرك دخی بعضیلرندن باشلی صو جریان ایدرك و بعضیلری قوری اوله‌رق موسم بارانده طاغلردن سقوط ایدن سیللر جریان ایلر

عسیر طاغلریله تهامه‌سنك محصولات ارضیه‌سی دخی عین یمن طاغلری و تهامه‌سی کبی اولوب شو قدر که قهوه محصولاتی یمنك کی قدر کثرت اوزره دکلدر ٭ (ربعه) و جبل (ربعسان) و جبل (شذا) نام محللرده بر مقدار قهوه محصولاتی اولور ٭ و صمغ محصولی یمندن زیاده چیقار ٭ (قات) و (دخان) و (عنبا) دخی عسیرده بولنور ٭ و فواکه جنسندن دخی (شفتالی) و (زردالی) و (المـا) و (ارمود) و (نار) و (اوزم) و (اینجیر) و (بادم) مثلاو میوه‌لر بولنور ایسه‌ده بونلرده یمنده اولدیغی قدر مبذول دکلدر

مذکور طاغلرده پك چوق منبعلر بولنور ٭ هله بعض یرلرده وقتیله

حفر اولنمش اولان قيولر عادتا منبع حالنده كيره‌رك ايرمق كبى جريان ايدر • و پك خفيف و لذيذ صولر واردر • واديلردن تهامه‌يه دخى باشلى صولر جريان ايدر

حاصلى طاغلرك و تهامه‌نك كرك موسم بارانجه و كرك حرارت و برودتجه و آب و هواجه بوندن اول محلنده تعريف اولنديغى كبى يمندن فرقى يوقدر

عسير سنجاغنه دائر اولان معلومات بوندن عبارت اولوب بروجه آتى ابحاث سائرۀ عموميه درجنه ابتدار اولنمشدر

* ملاحه *

يمن و عسير ساحللرينك پك چوق محللرنده بيوك بيوك طوزله‌لر واردر • و اشبو طوزله‌لر درياده جزر و مد وقوعبولدقجه اثناى مدده قرده ياپلمش اولان طوزله‌لره طوغرى يور يوب طولديرر • و بعد الجزر طوزله درونده قلان دكز صويى مدت قليله ظرفنده طوزه تحول ايدر • بو صورتله طوز حاصل اولور • و ساحللرده طوز كثرت اوزره بولنور

و ايچرولرده دخى بعض محللرده قيا طوزى معدنلرى بولنور ايسه‌ده مأرب طرفنده واقع جبل ملحده اولان معدنك مواد اجنبيه‌دن عارى اولوب جوهرى بللور كبى غايت شفاف اولديغندن معدن مذكورك مشهور اولديغى كبى ساحلده صبيانك اسكله‌سى اولان جزانده واقع قيا طوزى معدن جسمندن حاصل اولان طوزده دخى مواد اجنبيه اوليه‌چوق اولمديغندن اولاح طوزندن دها اعلا اولوب اك مشهور اوله‌رق شايان اعتنادر

* مواشی *

کرك یمن و کرك عسیرده جنس مواشیدن دوه و قیون و کچی و اوکوز و اینك اولوب فقط طاغلرده قیون و تهامه‌ده کچی بسیلنور ٭ چونکه قیون کچی کبی صیجاغه متحمل اولمدیغندن تهامه‌ده قیون از اوله‌رق کچی پك چوقدر ٭ و طاغلرده دخی قیون کچیدن کثرت اوزره‌در

و اوکوز و اینك جنسی هم طاغلرده هم تهامه‌ده اولور

و دوه جنسی دخی طاغلرك هر طرفنده بولنمیوب تهامه‌ده کثرت اوزره اولور

* بهایم *

جنس بهایمدن قصراق و آت بولنور ایسه‌ده بغداد طرفنده اولدیغی کبی یورالرده‌او یله مشهور وجنسی اعلا آت چیقمز ٭ و اهالینك جمله سندده او یله آت و قصراق بولنمز اکثری مشایخنده‌اولور ٭ و بونلرده قصراغه آتدن زیاده رغبت ایدرلر ٭ آت و قصراق جنسی چوق یوقدر ٭ ینه بعض طرفلر مشایخنده استر بولنور ٭ طاغ اهالیسی احمال و اثقال نقلنده حمار قوللانورلر ٭ سائر بهایمدن دها زیاده طاغلرده حمار چوق بولنور

تهامه‌ده عموما و صنعا و حوالیسنده وتعز و حوالیسنده و ینه طاغلرك بعض محلارنده واسطهٔ نقلیه دوه‌در

٭ مرعا ٭

حیوانات مذکوره بعض محللرده پك چوق و بعض محللرده آز اوله رق بولنور ٭ مرعا تحتنده کلنجه ذکر و تعریفی سبقت ایدن وادیلر ایله جبال مذکوره اصداری اتکلرنده پك چوق مرعا واردر ٭ حتی مرعالر قبیله قبیله تحدید و تقسیم اولنه رق هر قبیله کندو مرعالرینی بیلور ٭ کرك تهامه و کرك طاغلرده نزول باران اولندقجه نباتات انبات ایدر هر یر مرعا اولور

٭ معدن ٭

دکل یمن ولایتی داخلنده عموماً ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده جنس معادندن هر قنغی بر نوعی اولوب اولمدیغی کشف و تحقیق و بونلرك ایشلدیلوب ایشله دیلهماسی ماده‌سی عجایب برشی اولدیغندن معدن کشفیاتی و ایشلدلمسی حقنده هیچ برشی دیمك ایستهمیز ٭ ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك پك چوق محللرنده پك چوق نوع نوع و زنکین معدنلر اولدیغی ارباب فن طرفلرندن جای انکار دکلدر ٭ یمن قطعهٔ جسیمه‌سی داخلنده دخی بونك کبی اجناس معادندن بعضیلری بولنمامق دخی قابل اولهمز ٭ بناءً علیه قطعهٔ مذکوره‌ده اولان معدن حقنده یالکز اولنان روایات و اخبارات بر وجه آتی درج اولنمشدر ٭ شویله که تعز جهتنده معدن کوری و غاز طاشی و غایت اعلا و مقبول جنسدن تیمور معدنی اولدیغی روایت اولنور ٭ حتی مذکور کور و غاز معدننك اویله برنجی درجه جنسدن اولمدیغی کان ارباب طرفندن بیان اولنمش ایسه‌ده نجه بر ایشه یرایوب یرامدیغی جهتنك تحقیقنه کیرلمامشدر ٭ بو بابده هیچ برشی دیه‌میز

بلاد صنعانك جهت شامیه سنده (عدان) ده و بلاد اهنومدن (خلیف) و (تعیشان) ده و بلاد (زارح) ده و (حجور) ده و بلاد یامده (حامیه) ایله (سرا) بیننده التون معدنی اولدیغی روایت اولنور • فی الحقیقه اولوب اولمدیغی بیلنمز • و بو مثللو پك چوق محللرده دخی کمش معدنی و معدنیات سائره بولندیغی روایت اولنور ایسه ده معدنیات مذکوره نك صحیحاً اولوب اولمدیغی و اولدیغی حالده درجهٔ ثروتی اهل فنك (فقط اهل فنك) تمامیله کشت و گذار ایدوب کشف و تحقیق ایتمسنه موقوف اولدیغندن بو بابده هر نه یازلمش اولسه روایت اوزرینه اوله جغندن بو قدرله اکتفا اولنمشدر

* عقیق *

عقیق دینیلان شی عادی چقماق طاشی نوعندن اولوب ویدنجی درجه صلابتده بولنور • مذکور طاشك انواعی وار ایسه ده بو جنس طاش اویله باشلی طبقه لردن تشکیل اولنمش دیگر نوع عادی طاشلر مثللو حاصل ومعدنی اولمیوب شفاف وغیر شفاف اوله رق مخلوط واوفاق اوفاق حجمده اولدیغی حالده سیل یوللرنده بولنور • و بعضاً دخی نزول باران وقوعنده ارضك یوزده اولان طپراقلری باران واسطه سیله تحول ایتدکجه التدن ظهور ایدر

مذکور عقیق صنعا پیشگاهنده اولان جبل نقم اتکی وصرتلرنده بولندیغی کبی بلاد آنس داخلنده (ملص) نام محلده دخی بولنور • و اك مشهوری بلاد آنس داخلنده بولنانلردن ظهور ایدر • مذکور عقیق گونا گونا رنگده ظهور ایدر ایسه ده بعضاً یاقوت رنگنه مشابه رنگلی اوله رق غایت شفاف حالده دخی ظهور ایتدیکی واردر

ایشته جنس عقیق دخی بر منوال محرر ظهور ایتدیکندن مذکور طاشی اهل و ار بابی کیدوب ارایه‌رق بولورلر • و بوطاشلرك ممتزج اولدیغی دیکر نوع طاش و طپراقدن آییرمق و جلا و یرمك ایچون مخصوص ایشجیلری اولوب حتی بو یولده صنعاده و ملصده پك چوق کیسه‌لر چکینور • و هر سنه ایفای فریضهٔ حج ضمننده حجازه کیدن کسان دخی حجازه عقیق کوتوره‌رك بیع ایدرلر • و بو یوزدن بر خیلی اکتساب نفع ایلرلر

* محصولات صناعیه *

محصولات صناعیه‌دن مراد اورو پا مملکتلرنده اولدیغی کبی فنون و صنایع واسطه‌سیله ترقی کسب ایده‌رك و هر جهتدن نظر رغبته الینوب رواج بولان امتعه اخراجاتی دکلدر • طبق بزم اسکی زمانلریمزده محتاج اولدیغمز حوایج ضروریه‌مزی دوزوب قوشوب خارجه محتاج اولمقسزین نه‌قدر یاپدیغمز صنعت وار ایسه آنلردر • بوده هر کسك اکساسنه محتاج اولدیغی و بدننه خارجاً و داخلاً کیدیکی طون و کوملك و باشه کیه‌جك تر پوش و اباغه کیه‌جك اباق قابی و بوندن بشقه اوله‌رق مفروشات بیتیه‌نك انواعیدرکه ذاتاً بو مثللو اشیایی کندیمز یپار و کیر و خانه‌لرمزی و اوسترزی و باشیرزی تزیین ایدر ایدك

ایشته ولایت مذکوره اهالیسی دخی بو مثللو احتیاجلری حاصل ایده‌جك قدر صنعت بیلورلر • و خارجه محتاج اولمزلر • خارجه اولان احتیاجات هر شیدن زیاده امریقان بزی ایله امثالی بزلردر

منسوجات نوعندن طقومه تعبیر اولنور بر نوع قماش چیقار • و اشبو

قماشك انواعی واردر ٭ اکثری شهر و قصبه‌لرده طقنور ایسه‌ده الک مشهوری بیت الفقیهده چیقار ٭ حتی بیت الفقیهده یوز عددی متجاوز دستگاه واردر ٭ زبید و حدیده و صنعا محل مذکورك باننده ایکنجی قالنور ٭ و بعض قبائل ایچنده دخی بز نوعندن اولان منسوجات نسج اولنور

هر نوع حوایج ضروریه‌لرینی کندیلری اعمال ایتدکلری کبی یغه جقلری یاغی دخی تهامه‌لیلر سیسامدن چیقاررلر ٭ اشبو سیسام یاغنی هم یقارلر ٭ و هم بعض یرلرده اکل ایدرلر ٭ و طاغلیلر دخی خردلدن یاغ چیقاروب خردل یاغنی ایقاد ایدرلر ٭ بو جهتله کرك سیسام یاغی و کرك خردل یاغی پك زیاده رواجلیدر ٭ و سیسام کثرتلی اولدیغی سنه‌لرده یاغندن افریقا قطعه‌سی سواحلیله حجاز طرفلرینه خیلی اخراجات اولور

٭ عسل ٭

یمن و عسیر طاغلرنده بالك غایت اعلا جنسی چیقار ٭ حتی عسیرده رجال المع و عنده جبل ریمه و وصابین و عتمه‌ده چیقان بال پك مشهوردر ٭ و حقیقةً بلاد رومده چیقان الك اعلا جنس بالدن دها اعلا دینلمکه سزادر

اشبو بالك مومندن طاغلیلر موم یاپوب ایقاد ایدرلر ٭ و یاقدقلری موم خالص بال مومیدر

٭ اهالینك ثروتی ٭

اهالینك ثروتی بحثنه کلنجه سواحلده بولنان بندرلرده مالدار تجارلر

واردر ٭ اخراجات و ادخالات بونلر واسطه‌سیله اولور ٭ و لحیه اهالیسی دریادن اینجو و صدف و بغ چیقاررلر ٭ و تجارتلرینک اکثریسی بو یوزدندر ٭ عسیرطرفلرندن حجازه‌بغدای و دوره و سیسام یاغی و صمغ اخراجاتی اولور ٭ و یمندن دخی قهوه و دوره و سیسام یاغی اخراجاتی اولور ٭ خارجدن اك بیوك تجارتلری سالف الذکر مدفوعاتدن عبارت اولوب داخلاً اولان تجارتلری دخی کرك محصولات ارضیه و کرك صناعیه‌دن هر نه چیقار ایسه بینلرنده وقوعبولان داد و ستاددن عبارتدر

اخراجات کلیتلی اولمدیغندن خارجدن دخی کلیتلی پاره کیرمز ایسه‌ده احتیاجاتلرینك چوغنی کندیلری استحصال و استحضار ایتدکلرندن داخلنده‌ده خارجه اویله پك چوق پاره چیقمز ٭ حاصلی بو اهالینك ثروت و سامانی اناطولی قطعه‌سنك ساحلدن اوزاق بولنان محلار اهالیسنك ثروتی نقدر ایسه او قدردر

٭ مسکوکات ٭

مسکوکات جنسندن قدیمدنبرو تداول ایدن سکه اوستریا قوشلی ریالیله متدلك اقچه‌در ٭ و اهالی مذکور ریاله اولقدر الشمشلردرکه بوندن بشقه اولان مسکوکاتك جمله‌سی نظرلرنده‌قلب کبیدر ٭ حتی سواحلدن بشقه ایچروده بولنان اهالی التون سکه‌یی رنکی بیاض اولیوب صاری اولدیغیچون طانیمزلر ٭ و اصلارغبت کوسترمزلر ٭ مذکور ریال پك چوقدر ٭ اخراجاته بدل اقچه جنسندن هپ ریال کیرر

٭ ابنیه‌یه دائر بعض معلومات ٭

یمن قطعه‌سنده الك اول بنا اولنان صنعا شهری اولدیغنه وشهر مذکوری

نوح عليه السلامك اوغلى سامك بنا ايلديكنه وممالكك بولنديغى محله بناسى نه صورتله تنسيب اولنديغنه دائر روايات مختلفه واخبارات متباينه وار ايسه ده جمله سنك درج وتسطيرى صحيفه طولدرمق اوله جغندن صحته الك يقين وعقل وحكمته الك موافق اولاننك درجنه ابتدار اولنمشدر • شويله كه طوفاندن صكره نبى مشاراليهك اوغلى صنعايى بنا ايتمك مراد ايدوب شمديكى بولنديغى محلك جهت جنوبيه سنده و مسافهٔ قريبه ده كائن (الظبر) نام محله قدر بنا اولنمق اوزره مساحه سى وطرح وتقسيمى اجرا اولنديغى صره ده من قبل الحق ظهور ايدن بر اشارت معنويه اوزرينه ظبره بناسندن صرف نظر اولنه رق جبل نقم اتكنده صنعانك شمديكى اولديغى محله بنا ايلديكى والآن وسط صنعاده موجود اولان و بئر سام ناميله بنام بولنان قيو ابتدا حفر اولنه رق اول باول دخى درون صنعاده (غمدان) نام محله قصر غمدانى انشا ايتديرديكى ومذكور قصر بنا اولندقدن صكره شهر صنعانك ابنيه سى ياپلديغى كتب تواريخ عربيه ده مسطوردر

مذكور قصرك ابتدا بناسى ملوك تبابعه طرفندن اولديغى روايت اولنور ايسه ده ابتدا ملوك مذكوره بنا ايتميوب سام طرفندن بنا اولنه رق صكره لرى ملوك تبابعه دن هر كلان ملك بر ر ايكيشر سقف علاوه ايله توسيع ايتدكارى وبو جهتله غايت جسيم بر سراى اولديغى دخى بشقه بر روايتدر

بعض مؤرخلر (قصر مشيد) و (بئر معطله) نك صنعاده اولديغنه ذهاب ايله (قصر غمدان) قصر مشيد و (بئر سامى) بئر معطله در ديه رك روايت ايدرلر • حالبوكه قصر مشيد ايله بئر معطله نك نره ده اولديغى حقنده دخى كرك تفاسير شريفه ده وكرك تواريخده پك چوق

مختلف روایتلر واردر ٭ واشبو روایتلردن بری ملوك تبعدن (حمیر ابی مالك)ك بئر وقصر مذكوری صنعایه اون درت ساعت بعد مسافهده (ریدة حاشد) نام محلده بنا ایلمشدر ٭ وروایت دیگر دخی ریدة حاشد اولمیوب حضرموت ویاخود حضوراء نام محللرده اولوب وصالح علیه السلام بنا ایتمشدر ٭ و اكثریت دخی مذكور محللرده اولدیغی وصالح علیه السلامك بنا ایلدیكی اوزرینهدر

صنعاده قصر غمداندن هیچ براثر قالمامشدر ٭ شوقدركه درون صنعاده حطب وكیاه بازاری قوریلان یرده كورینان تل اثرلرینی قصر غمدانك تمللرندندر دیو روایت ایدرلر ٭ حاله بئر معطله ایله قصر مشیدك یرینی اورالرده بیلان هیچ یوق كبیدر

٭ صنعا شهری ٭

شهر مذكور تقریباً بشبیك خانهیه‌قریب اولهرق واشبو خانهلرك جملهسی صوم كاركیردن مبنی و اوچ ودرد طبقهاوزرینه اولوب اكثریسی غایت جسیم خانهلردر ٭ وطرح وتقسیملری وصنعت معماریهلری كوزل برطرزده ومصنعدر ٭ وچارشولرده متعدد بیوك خانلر واردر ٭ اصلا اخشاب ابنیه بولنمز ٭ واطرافی كاملاً ودائراً مادار سور وبرجلر ایله محاط اولوب جبل نقم اتكی جهتنده وممالكتك براوجنده مملكته حواله اولور جسیم برده قلعه واردر ٭ ودیگر اوجنده جبل عصر جهتنده دوشن محلنده دخی یهود محلهسی بولنور ٭ ودرون شهرده اكثری خانهلرك بغچهلری اولدیغی كبی محله ارالرنده جسیم بستانلر اولوب اطرافنده بولنان خانهلر مذكور بستانلره ناظردر ٭ و بساتین مذكورهده

میوه اغاجلریله (اوقه و یاخود حته) کلی دینیلان ایی کل اغاجلری
بولنور • وسبزه وات یتشدیریلور • هله شفتالی اغاجی هر میوه
اغاجندن چوقدر • ووسط صنعادن جریان ایدهرك کچن و (غیل الاسود)
دینیلان صو مذکور بستانلرك بعضیلرینك ایچندن کچر • واهالی
بوصودن ایچمیوب عموماً قیو صویی قوللانورلر • وبساتین وباغچهلر
دخی قیولرك صویله سقی وارواء اولنور

شهر مذکورده بیوك وکوچك اللی یه قریب جامع اولوب بونلردن اون
ایکیسی قدری بیوك وقبهلی جامع ودیکرلری دخی بیوك مسجددر • و
اون بابدن زیاده حمام واردر • اك بیوك حمام قلعه میداننده کائن
حسن پاشا حمامیدر • دیکرلری اوفاق اوفاق حماملردن عبارتدر

شهرك کندوسنه کوره واولدقجه منتظم و بیوك چارسو وبازارلری اولوب
هر اصنافه مخصوص دکاکین وچارسو بشقه بشقهدر

شهرك جسامتی ایسه کثرت خانهدن اولمیوب خانهلرك جسامتیله برابر
درونده اولان باغچه وبستانلردن اولوب الان تخمیناً بشبیك خانهیه
قریبدر • شوقدر که مرور زمان ایله مشرف خراب اولهرق منهدم
اولنلر ایله برنجی جلدده ایکییوز اوتوز التنجی صحیفهده مندرج حیدر
پاشا وقعهسنده هدم اولنان بئر العزب محلاتی دخی داخل اولدیغی حالده
اك معمور وقتنده یدی سکز بیك خانهدن عبارت اولدیغی تخمین اولنور

الان یکرمی بیك ایله اون بشبیك بیننده نفوس اسلامیه اولدیغی و بیکی
متجاوز نفوس یهود بولندیغی تخمین ایدیلور
شهر مذکورك اسمی (سام) بن (یقطن)ك اوغلی (ازال)ك اسمنه منسوب

اوله‌رق وقت جاهلیتده (ازال) نامیله یاد اولندیغی وبعدالجاهلیه (صنعا) تسمیه اولنمش اولدیغی روایت اولنور • وصنعا سبب تسمیه‌سی دخی اول زمانده صنایعه متعلق امتعه‌نادیده چقدیغی ایچونمش و بر روایتده‌ده شامه‌اوزاقلغی ایچونمش حاصلی بونده‌ده پك مختلف‌ووجه تسمیه‌ه‌مباین برچوق روایت واردر

شمدی قیومجیلق صنعتی ایله بنالرده الچیدن ایشلنیلان اویمه‌جیلق صنعتی یهودیلرده‌در • ویهودیلرده اولان اهل صنعت اسلامدن‌زیاده بولنور و بروتی دخی یهودلر یپار

صنعایه اوچ چاریك مسافه‌ده کائن روضه نام قصبه‌ده باغ و بغچه‌لر اولدیغندن صنعا کبراسنك تفرج و تنزه محلی بولندیغی جهتله صنعا اهالیسنك اکثریسنك قصبهٔ مذکوره‌ده‌دخی خانه و باغ و بغچه‌لری‌اولوب اوزم موسمنده صیفیه کبی محل مذکوره نقل ایدرلر

کذلك‌بنه‌صنعایه اوچ چاریك مسافه‌ده واقع‌حده نام محلده‌دخی‌ماء جاری اولوب محل مذکور زردالی وقایسی وجوز اغاجلرندن بر اورمان حالنه کیرمشدر • و اوراسیده محل تفرج وتنزه هدر

* ابنیه *

یمن طاغلرنده واقع کافهٔ شهر وقصبات وقرانك بنالری‌جملهٔ صوم کارکیر اولوب قصبه وشهر اولری کبی کوی اولرینك دخی پك چوغی ایکی قات اوچ قاتدر • و کویلرك ومملکتلرك اطرافی‌سور وبروج ایله محاط‌مدافعه ایچون یاپیلمش وخانه‌لر حصن وبرج ونوبه نامیله یاد اولنور

عسیر طاغلرنده کائن قریه‌لرك بنالری دخی صوم کارکیر ایسه‌ده طرح

وتقسیم جهتیله یمن طاغلری قرا وقصبه وشهرلری بنالرینه بکزه‌میوب الك بیوك خانه‌لری یمن مثللو درت طبقه اوچ طبقه غایت مرتفع اوله‌رق وفقط اضلاع اربعه اوزره ومخروط ناقصه شبیه اوله‌رق برنوع شکلده یاپلمشدر • وپنجره‌لری مزغال طرزنده اچیلمشدر • عسیر قرا وقصبه‌لرینك اطرافی سور ایله محاط دکلدر • لکن هر بر جسیم خانه حصن و برج نامیله یاد اولنورکه هر بری برقلعه‌یه مانندر • وهر خانه بربرندن اچیق وارالرنده میدان براغیله‌رق یاپلمش و جمله‌سی مدافعه‌یه قابل بر یولده بنا اولنمشدر • انك ایچون اطرافلری سورسز براغیلمشدر

طاغلرده اولان قریه‌لر وخانه‌لر مدافعه طرزنده یاپیلدیغندن عموماً عارضه‌لی محللرده وحرباً صعودی ناقابل برطاقم سیوری و طاشلق صرب یرلرده یاپلمشدر • واووا اوزرنده عارضه‌سز اولان محللرده بولنان خانه‌لر دخی برج طرزنده بنا اولنمشدر

تهامه جهتلرنده بولنان شهر وقصبه‌لرده هرنقدر کارکیر ابنیه‌لر انشا اولنمش ایسه‌ده کویلرك جمله‌سی کارکیر اولمیوب طاغلرك اتکلرینه ووادیلرینه یقین بولنان محللر کویلرینك بنالری برر قات کارکیردن مبنی اولوب فقط صحرالرده بولنان قریه‌لرك بنالری (عریش) و (عشه) تعبیر اولنور واغاج وقامش و حصیردن بنا اولنمش برعجایب طرح وطرزده خانه‌لردن عبارتدر قامش و حصیر واغاجدن دیو اولنان تعریفدن اویله چردن چوپدن معناسی اکلاشلسون ابنیهٔ مذکوره غایت منتظم وتعریفی غیرقابل صورتده مصنعدر • واشبو خانه‌لردن شهر وقصبه‌لرك خارج وداخلنده بولنور • تهامه قریه وخانه‌لری اویله طاغلرده‌کی کبی مدافعه یولنده بنا اولنمامشدر

{ برنجی جلدده اسامیلری مذکور اولان والیلرایله امرادن بولنان بعض ذواتك یمنده بنا وانشا ایلدکلری آثار خیریه و بانیلرندن تحقیق ایده بیلدیکمز قدری تبرکا بو محله درج ایدلمشدر }

صنعاده کائن جامع کبیر خلفای عباسیه طرفندن یمنده عامل بولنان محمد ابن یعفر ایفای حج شریف ضمننده مکهٔ مکرمه یه کیدوب بعد الحج صنعایه کلهرك حرم شریف طرزنده اولهرق ٢٦٥ سنهٔ هجریه سنده بنا وانشا ایلدیکی روایت اولنور

* اوزدمر پاشانك آثاری *

صنعاده باب الشعوبده برجامع وبرمدرسه بنا ایتمش الان معمور اولوب وقف اولمق اوزره انشا ایتمش اولدیغی برباب خان بتون بتون خراب اولهرق حالا مفقود حکمندهدر

{ قوجه مراد پاشانك آثاری }

صنعا قلعهسی درونندهه برجامع بنا ایتمش الان موجوددر * جبل نقم التنده غیل الباشا دینیلان ماء جاری یی درون قلعه یه کتورمش ایسهده الان یوللری خراب اولهرق موجود اولوب صو دخی منبعنده تناقص ایتمش اولمسندن شمدی قلعه یه جریان ایتمز * باب ستران التنده برسبیل بنا ایتمش مذکور سبیل بتون بتون خراب اولدیغندن یوق حکمندهدر

صنعاده کائن جامع کبیره بر منبر انشا ایتمش الآن موجوددر • تعزه تابع
(یفرس) نام محلده (احمد ابن علوان) جامعنی تعمیر و برخیلی علاوه‌زایله
توسیع ایدوب وبرچوق وقف یاپمش وینه محل مذکورده شیخ (هزاز)
مقبره‌سی اوزرینه تربه بنا ایتمش خارج تعزده (شیخ احمد السندی)نك
مقبره‌سی اوزرینه دخی برتربه بنا ایتمش

* حسن پاشانك آثاری *

صنعا قلعه‌سی قپوسنك پیشگاهنده واقع میدانده جامع کبیری بنا ایتمش الآن
معمور در • وجامع مذکور قربنده (بابا صوفی ادریس) نام ذاتك
مقبره‌سی اوزرینه برتربه‌ده بنا ایتمش وکوله‌سی بکر دخی محل مذکورده
مدفوندر • ومیدان مذکورده جامع شریفه وقف اولمق اوزره بیوك
حامی بنا ایتمش ومذکور حمام دخی بتون بتون خراب اولمش وعادتا
یوق حکمنه کیرمك درجه‌سنه کلمش ایکن احمد مختار پاشا حضرتلری تعمیر
وترمیم ایده‌رك الآن معموردر • صنعاده خارج سورده صحابه‌دن (فروه
ابن المسیك) رضی الله عنه مقبره‌سنه برتربه ایله برمسجد بنا ایتمش حالا
معموردر • ومسجد مزبوره وقف اولمق اوزره برجسیم خان دخی بنا
ایتمش ایسه‌ده بتون بتون خراب حکمنده‌در • (اب) ایله (جبله) بیننده
دخی برخان انشا ایلمش

* مشارالیهك بنا ایلدیکی مذکور جامع شریفك تاریخیدر *

وزیر کریم غـدا حسناً افاضی الندا
وفی فتح الممالك ابجی وافنی العدا

بنى جامعا للاله ۔ وطرزه مجددا
وكم عابد زاهد ۔ به ودان بعيدا
واشرق انوار القبول ۔ لهم فيه صدقاً ندا
وفى الفتح تاريخه ۔ تراهم ركعاً سجداً
١٠٠٥

﴿ ایکنجی سنان پاشانك آثاری ﴾

بلاد شهارده غایت مكمل وقالدیرملی بریول انشا ایتمش وجبل نقم اوزرنده صنعانك محافظه‌سیچون برجسیم برج بنا ایتمش ایسه‌ده الان بتون بتون خراب ومنعدم حكمنه كیرمشدر ٭ وصنعاده جامع كبیرك ذاتاً دوشه‌مه‌سی اولمدیغندن جامع مذكوره طاشدن دوشه‌مه ایله برده قبه بنا ایتدرمش الان موجود در ٭ ویكیدن خلاز انشاسیله عتیق خلالری دخی تعمیر ایتدرمش امام صلاح الدین جامعنه دخی برعدد مناره بنا ایتمش ٭ و (جناح) نام ذاتك مقبره‌سنه قبه ایله زدینه مسجد بنا ایتمش تعزده (عبد الهادی السود) ی نام ذاتك تربه‌سنی تعمیر ایده‌رك یكیدن قبه بنا ایتمش وصنعادن تعز یولی اوزرنده كائن قبتین نام محلده بربیوك حوض انشا ایتمش

﴿ حاجی محمد پاشانك آثاری ﴾

یفرس نام محلده برحوض كبیر انشا ایده‌رك ماء جاریدن حوض مذكوره صو كتورمش (احمد ابن علوان) جامعنی تعمیر وتوسیع ایتمش و محل مذكورده (عبد الرحمن البهلول) نام ذاتك مقبره‌سنه برتربه بنا ایتمش ودرون صنعاده قلعه قربنده بئر پاشا نامیله بنام اولان وصویی غایت اعلا اولوب الان معمور بولنان قیویی حفر ایتدرمش و مذكور

قپویه‌قریب سور التنده اولان بستانی اعمار ایتمش صنعاده مسجد (طلحه)یی تعمیر و ترمیم ایلمش ✱ صنعا سور و بروجی مشرف خراب اولمسندن دارا مادار کاملاً تعمیر ایتمش ✱ وحجه بلادی قلعه‌لرینی تعمیر و ترمیم ایلمش یریمده بر بیوك جامع ایله وسوری و شیخ (حسن الحافظ) نام ذاتك مقبره‌سنه برده تربه بنا وتعکر حصننی دخی تعمیر ایتمش ✱ زبید سورینی تعمیر ایتمش

✱ مشارالیه سنان پاشانك اوغلی محمد پاشانك اثاری ✱

جبل صبردن درون تعزه صو کتوروب و سبیل بنا ایله مذکور صویلك یولی وسبیل ایچون بر خیلی وقف یاپمش

✱ امیر اسکندرك اثاری ✱

بلاد حفاشده صفقین نام محلی بنا وصنعایه قریب بولنان متنا نام محلده عتیقدن اولوب مشرف خراب اولان غایت جسیم حوضی تعمیر وتوسیع ایتمش الان موجوددر ✱ صنعاده باب المجه ده بر سبیل دخی بنا ایتمش ایسه ده خراب اولوب نا موجوددر

✱ حسن قزلباشك اثاری ✱

صنعاده بر مسجد بنا ایتمش وحالا معموردر

یمن ولایتنه اسلافده کلان ولات وامرانك بنا وانشا ایتمش اولدقلری اثار کثیره وار ایسه ده جمله سنی ونره‌لرده بولندیغنی تحقیق ایتك ممکن اوله‌مدیغندن بونلردن بعض تحقیق اولنه بیلانلری بروجه مشروح درج اولنمشدر

برده زبیدك سورینی خلفای عباسیه دن مأمون خلفیه نك كوله سی (زیاد) نام رجلك بنا ایلدیكینی روایت ایدرلر

* اهالینك رنكاری *

یمن وعسیر طاغ اهالیسنك رنكاری عموماً بغدایی رنكنده ایسه ده كویلیلر ذكور واناثی دائما ذراعتله مشغول اولدقلرندن اسمراللون درلر ◦ وشهر لیلرك لونلری بغدایی ایله بیاض بیننده در طائفهٔ نسوانی پك كوزل واندامری غایت متناسبدر ◦ قره كوزلی واورته بویلی واوزون بویلی اولورلر

كذلك یمن وعسیر تهامه لری اهالیسنك رنكاری دخی برسیاق اوزره اولمیوب طرف طرف مختلف اولور ◦ بعض طرفلرك سیاهه مائل و بعض طرفلرك حبش و بعض طرفلرك دخی اچیق حبش وطاغ اتكلرینه یقین اولان یرلرك بغدایی واسمر اولور ◦ تهامه نك طائفهٔ نسوانی دخی كوزل واندامری متناسبدر ◦ حتی عسیر سرای اتكلرندن اولوب ومحائله اون اوچ ساعت مسافه ده (شهار) و (ال مكابر) نامریله بنام اولان قبیله نك طائفهٔ نسوانی شیرین واندامری پك زیاده متناسب اولدیغندن عندالعرب عسیرك كرجستانی صایلور ◦ وقبیلهٔ مذكوره سرا اوزرنده اولان بنی شهر قبیله سنه یقین اولدیغندن بنی شهر قبیله سی كبرای مشایخی اكثری مذكور قبیله دن قیز آلورلر

* غریبه *

فقیر قبائلی دوره چیقدیغم صره ده مذكور ال مكابر قبیله سنه كتمش اولدیغمدن قبیلهٔ مذكوره قریه لرندن (نعص) قریه سنده متوطن

ومشايخدن (جعفر ابن عوض) نام رجلك سنى سكسانه قريب بر آدم اولوب بونك برى اركك و ديكرى قيز برى درت و برى بش ياشنده ايكى نفر كوچك اولادى اوله‌رق اركك جوجغك بدننك رنكى افراط درجه‌ده بياض وساچ و قاش و كيربكلرينك رنكى آلتون صاريسى رنكنده اوله‌رق و كوزنك ببكى و آقى دخى كذلك آلتون صاريسى رنكنده ونهايت شفاف الماس كبى ضيالنور و بو چوجق روى زمينه عكس و انتشار ايدن ضياى شمسه قارشو كوزلرينى آچه‌مز • طوشان كوزى كبى اولوب بو مثللو غايت پارلاق و رنكلو كوزلى بر انسانه هيچ بر مملكتده تصادف ايتمديكم مثللو قبائل مذكوره ايچنده دخى بونك مثلنى كورمديكمدن اوراده فقيره بر حيرت كلديكى جهتله بويله تنى افراط درجه‌ده بياض و قيللرى و كوزلرى آلتون صاريسى رنكنده اصلا و قطعا انا و باباسنه بكزه‌ميان كورديكم بر چوجغك حالنى بورايه درجه مجبور اولدم • و مدت عمرمده كزديكم ممالك وبلدانده اك غريب اوله‌رق كورديكم شى بودر

﴿ اهالينك عادات و اطوارى ﴾

هر طرفك عادات و اطوارى بر طرز واسلوب اوزره اولميوب امر دينده سالك اولدقلرى مذهبلرى اوزرينه‌در • بو جهتله عادتلرنده تخلف ايدر مثلا عسير اهاليسنك عادتلرى عموماً تتون و تنباكى ايچمامكدر • و مذهبلرى اقتضاسنجه تتون و تنباكى ايچمك كفردر • اهالئ مرقومه شمدى شافعى المذهب ايسه‌لرده تتون و تنباكى ايچمامك عادتى وهابيدن قالمشدر يالكز قهوه ايچرلر • يمنك طاغ اهاليسى تتون و تنباكى ايچرلر • و تهامه اهاليسى تنباكى ايچرلر

يمن اهاليسنك عموماً كرك شهر و قصبه و كرك قريه اهاليسى (قات)

اغاجی فلیزی چیکرلر ایسه ده کویلیلر اویله شهر و قصبه اهالیسی قدر چیکنه مزلر • چونکه قدرت مالیه لری تعلق ایتمز • النه پاره کچدکجه اله بیلور • شهر و قصبه لرك اهالئ فقراسیده اویله در • لکن اغنیا و متمولین کروهی مطلقا قاتسز ایده مزلر

حدیده ده قات چیکنه مکه مخصوص (مبرز) تعبیر اولنور قات خانه لر واردر • واشبو قات خانه لر عموم وخصوص اعتباریله ایکی نوعدر • خصوص ایچون اولان مبرز اکابر و اغنیایه مخصوصدر • بوده بر محله ده اکابردن بر کیمسه نك یاخود بر قاچ کیمسه نك مبرزی اولور • قات چیکنمکه مخصوص اولان وقتده بیوکلر وتجارلر و مملکتجه حیثیتلی بولنان کیمسه لر اورایه طوپلانوب قاتی اوراده چیکنرلر • و عموم ایچون اولان مبرزلر دخی قهوه خانه لر کبی اولوب هر کس اورالره کیده بیلور

خصوصی اولان مبرزلره کیدن کیمسه لرك کندی نارکیله لری وایچه جکلری تنباکولری وچیکنه یه جکلری قاتلری و صو ایچمکه مخصوص اولان شربه لری خدمتکار و کوله لری واسطه سیله مبرزلره کوندریلور • و بو مبرزلره احبابلق یولده کیدیلور • و بعض کیمسه لر دخی کیتمزلرده کندی خانه لرنده چیکنرلر • عمومی اولان مبرزلرده قهوه خانه لرده اولدیغی کبی نارکیله لر وصو شربه لری واردر • فقط هر کس چیکنه یه جکی قات ایله تنباکوسنی برابر الوب کوتورر • و بو مبرزلرده ایستك ایدن کیدر و کیتمیانلر خانه لرنده و یاخود دکانلرنده چیکنر

بیت الفقیه و زبید و بونلره مماثل اولان قصبه وکویلرده دخی بروجه مشروح مبرزلر بولنور

قات تعبیر اولنسان آغاجك فلیزی اکثریت اوزره جبل ریمه دن کلور •

و هر کون صباحلین کون طوغدیغی و قوشلق وقتلری دومزه محمول اولدیغی حالده حدیدهیه واصل اولور • و بونك تجارتی دها مملکته کیرمزدن سورك خارجنده استقبال ایدهرك قات صاتیلان بازاره کتورولر • بو بازاردن صاتیلور

مذکور فلیزلر کونشك و حرارتك تأثیرندن محافظه اولنمق ایچون اوفاق اوفاق چیچك دمتلری کبی دمت ایدیلهرك و اشبو دمتلرك اوزرلری بر طاقم یپراقلر و یشیل اوتلر ایله صاریلوب بغلندقدن صکره دها اوزرینه قابق کبی موز یپراغی و امثالی بر طاقم یپراقلر ایله صاریلور و بغلنور • و اورسهلنمامك ایچون ینه بر عجیب طرزده دوهیه دمت دمت اولدیغی حالده بر قاچیوز دمت تحمیل ایدیلور

قات دینیلان فلیزلرك دمتلرینك فیئاتی دخی برنسبتده اولیوب بهر دمتی التمش پارهدن التی غروشه قدر صاتیلور • بوده بوی بویدر

قات بازاره کلدیکی وقت اهالی عادتا قحط وقتنده اتمکجی فروننه مهاجمه ایدن قحطزدکان کبی قات بازارینه مهاجمه ایدرلر • و هر کون مملکته کیرن قات بو منوال اوزره بر آنده صاتیلور

حتی فقیرك حبلرینه اوزرینه اجرا ایلدیکم حرکات عسکریهدن طولایی وقوعبولان محارباتدن ناشی یدی سکز کون قدر حدیدهیه قات غایت آز ایندیکندن اهالی زیادهسیله مضطرب بر حالده قالمش اولدقلرینی دخی روایت ایدرلر

بر وجه مشروح قات صباحلین بازاره کلوب هرکس الوب کیدر •

چیکنمسی ایسه باشلیجه ایکی وقته منحصردر ٭ بونك بری زوال وقتی و دیکری وقت عشادن صکره‌در ٭ شویله که اهالی نهاراً وقت زواله قدر ایشسیله کوجیله الیش و یریشسیله مشغول اولور ٭ زوال وقتی کلمسیله برابر هر کس مبرزله‌و خانه‌لرینه چکیلور ٭ ودکان صاحبلرینك بعضیلری دکانلرینی قپار ٭ و بعضیلری دکانلرینك اوکلرینه بر پرده چکر اویله کیدر

بونلر کیندکاری یرلرده نهایت وقت عصره قدر قات چیکنرلر ٭ وقت عصرده ینه ایشلرینك باشینه کلوب کیجه وقت عشایه قدر مشغول اولورلر ٭ و وقت عشایه قدر بازار واسواق اچیقدر

قاتك ماهیت‌و طبیعتی اقتضاسنجه‌و یردیکی کیف ایله برابر افراط درجه‌ده صو ایچرر ٭ کرچه مملکت دخی بلاد حاره‌دن اولوب درله‌مك دخی طبیعی ایسه‌ده بونکله برابر مبرز دینیلان یرلرك هوایی آز المق ایچون پنجره و قپولری قپالو اولور ٭ قات چیکنیانلر بر طرفدن چیکنر و بر طرفدن صو ایچر و بر طرفدن متصل درد دوکر

هر کس ایستدیکی بر محلده قات چیکنر ایسه‌ده مبرزده چیکنه‌مك دخی بر سبب اوزرینه‌در ٭ بوده طبق بلادروه‌ده نشئه‌الق ایچون اخشامجیلق محللرینه دوام کبیدر ٭ و وقت عشادن صکره‌یه مخصوص اولان قات چیکنمه دخی او قبیلدندر ٭ زیرا وقت عشادن صکره قات چیکنه‌مك فجر وقتنه قدر امتداد ایدر ٭ و بو اثناده هم قات چیکنه‌نور و همده حضساردن هر کس طرف طرف اوله‌رق کونا کونا شرقیلر و موالار سویلر ٭ و هر کس جفت اولوب بری یکدیکرینك اکانجه‌و سوکیلیسی بولنور

ایشته تهامه اهالیسنك قات چیکنه‌مك عادتی حقنده وقوعبولان تحقیقاتم اثناده روایت ایدنلر بو یولده روایت ایتمشلردر • خطای وار ایسه راویلرینك اوزرینه‌در

یمنك طاغ اهالیسنه کلنجه بونلر دخی قات چیکنرلر ایسه‌ده تهامه‌ده اولدیغی کبی اولمیوب از جمله صنعا شهرنده مبرز یوقدر • اهالیدن کبرا و اغنیا و فقرا زوال وقتی هرکس کندی خانه‌لرینه چکیلورلر • قات چیکنه‌یوب صکره قشر ایچرلر • قبل العصر هرکس ایشنك باشنه کیدر

مذکور طاغ اهالیسی عموماً قشر ایچرلر • و قشر دخی قهوه‌نك طیش قبوغیدر • اصلا و قطعاً قهوه دینیلان چکردکی ایچمزلر • و مذکور قشری پك کوزل یولده و چای کبی پیشیروب ایچرلر

حاصلی یمن اهالیسنك عادتلرندن بری چینلولرك افیونه مجبور اولدقلری کبی بر منوال محرر قات ایله قشره افراط درجه مجبوردرلر

اهالی مذکوره‌نك عموماً طبیعت وعادتلری یازلمق تطویلی موجب اولوب بونلرك بعضیلرینك درجه ابتدار اولنمشدر • شویله که یمن و عسیرك طاغ اهالیسی جمله جسور و مشهور اولوب برقبیله دیکر قبیله علیهنده اوله‌رق یکدیکرینه مخاصمت ورقابت ایتمك عادت حکمنده در • تهامه اهالیسی کافهٔ طاغلیلر کبی اولمیوب بعض طرفلری جسور و مشهور و بعض طرفلری بونك عکسیدر

اسلحهٔ طاشیمقده اولان عادتلری دخی (جنبیه) تعبیر اولنور بر نوع مقوس خنجر وياخود قادرکه بونی حتی چوجقلرینه وارنجه قدر

تهامه كويلیلريله بدويلري دوره ايتمكي ييرلر • و بونلرك دخي طعاملري خوردن عبارتدر

ذكور عرب بر زوجه ايله طورمدقلرندن اكثريسنك اوچ درت قدر بولنور و تعدد زوجات عادتلري اولديغي كبي هله عسير تهامه سنده هر كون بريني عقد ايدوب ينه براغورلر • و بعض قبيله لرده قزلري هنوز بلوغه وارمه دن اره ويررلر و دوكون و درنك عادتلري دخي واردر

عسير تهامه سنك نسواني يوزلريني شمسدن محافظه ايچون (قبله) طرزنده خرما داللردن غايت مصنع نسج اولنمش برجنس قبله كيررلر • واورالرده بونك اسمنه (برناط) و (مظله) ديرلر • وبونك برنوعني دخي اركككلريده چفت سوردكلري وقت حرارت شمسدن وقايه ايچون كير

طاغلرك وتهامه نك طائفهٔ نسواني اركككلريله برابر زراعت وحراثتده چاليشورلر • كرك ذكور وكرك اناث جمله سي چاليشقاندرلر • وبش التي ياشنده بولنان قيز چوجقلريله اركك چوجقلر چوبانلق ايدرلر

جمله سي قرآن كريم اوقور • وكندولرينه مخصوص يازيلري دخي واردر • حاصلي برچفتجي آدم برطرفدن كلان كاغدي اوقور • وجواب يازه بيلور • ورقم بيلمز ايسه لرده كندولرنجه برطاقم اشارتلري عدد اتخاذ ايده رك چتله طوتر كبي او اشارتلر ايله عددلري يازار

شهر وقصبه وكويلرده اطفاله مخصوص مكتبلر واردر • وبونلر قرآن كريمدن اوقودقلري درسلري تخته يه يازوب هر درسي بلله دكجه سيلر ديكر درسي يازار • يازو اوكرندلرينه دخي سبب بودر

عسير طرفنك اكثرى قبائلده ختان اجراسى بزم بيلديكمز كبى اولميوب كوبكنك التندن وقيل بيتن محلندن ذكرك دريسيله برابر تامقعده قدر جلدهٔ يوزرلر ✦ بو نهج سنت نبوى ختان كيفيتى اجرا اولنمق عندلرنده مذموم اولوب بويولده سنت اولنلره سنتسز نظريله بقارلر ✦ سنى دون وصغير اولنلر سنت حقنده اجرا ايلدكلرى عمليانه تحمل ايده ميه جكلرندن سنلرى اون بش يكرمى يه رسيده اولدقدن صكره سنت اولورلر ✦ واشبو سنت مهلك ومخاطره لو بركيفيت اولديغندن بعضلرينك ياره لرى التيامپذير اوله ميوب بو اغورده بر خيلى آدم اولور ✦ بو سببدن پك چوق آدملر دخى سنت اولمامق ايچون قبيله لرينى ترك ايدوب فرار ايدرلر ✦ وبرچوقلريده سنتسز قالور ✦ وسنت جمعيتى حقنده طرف طرف وكونا كونا عادتلر واردر ✦ حاصلى سنت اوله جق آدم ذكور واناث اوچ بشيوز كيسه دن عبارت برميدانده تجمع ايتمش اولان برجمعيت عظيمه ايچنده بچاقلرينى آيره رق طورر ✦ وسنتجى اولان حريف دخى النده اغزى برونى بلورسز كانه بچاغه بكزر برشى ايله كاسوب معهود يوزيله جك يرلرى يوزر ويوزدكجه قوپارديغى درى پارچه لرينى حضاره كوستره رك يره آتر ✦ سنت اولان آدم دخى اصلا وقطعا آه اوف ديميوب كنديني واجدادينى وقبيله سى خلقنى مدح وستايش ايدر ✦ اكر بو آدم ميدان ختانده ذره جه سوز وكداز كوستره جك اولسه جمله نك نظرنده قارى اولور ✦ اكر نشانلوسى وار ايسه او دخى وارمز ✦ وسنت اولنلرك جمله سنك نشانلوسى اولوب اثناى ختانده كوسترديكى شجاعت هپ نشانلولرينه كوسترشدر ✦ بوادم ميدان ختانده شجاعت عرض ايدر ✦ ختان ايشى بالجمله عادتلرينك ايفاسيله برابر بتدكدن صكره سنت اولان آدم خانه سنده ياتيريله جق يره ياتيريلور ✦ اولوقت ياره سنك اضطراب ووجع شديدندن اوكوزلر كبى باغيروب اكيلر ✦ بوراده نقدر باغيرر وابكيلر ايسه عيب دكلدر ✦ وادويه سى دخى خاشيلانمش ساده باغى

یاره‌لك اوزرینه صیجاق صیجاق دوكرلر

ایشته شو سنت عادتی خارج از دائرۂ انسانیت برعادت اولوب وغایت چركین ایسه ده بوده تربیه‌سزلكدن وحال بد اوتدن نشئت ایدر

عسیرده سواحله یقین اولان یرلرك اهالیسندن بشقه كرك طاغلرك وكرك طاغ انكلرینك اهالیسی همان عمومیت اوزره سفك دمایه مجبور غایت جبار وخشین اولوب امر اداره‌لری هر حكومت مأموری ایچون قولای دكلدر

یمنك تهامه‌سیله طاغلرك اهالیسی عسیر اهالیسنه نسبتله مظلوم ومطیع ومنقاددرلر ٭ بونلردن فقط ذو محمد وذو حسین وارحب وحاشد وحدا وخولان ونهم ویام وبنی مروان والجاحه قبیله‌لری كبی بش اون قبیله خلق خائن واطاعتسز وسفك دمایه مجبور درلر

قان انتقامنی المق ایچون بربرلرینی اولدرمك فضیحه‌سی بونلرده دخی واردر

قبیله‌لر بربری علیهنه قیام ایله حرب ووغا ایتك ویاخود حكومت علیهنه عصیان ایلمك كبی ایشلره متجاسر اولملری دخی قبیله‌لری ایچنده كندی منافع ذاتیه‌سنی محافظه یولنده بولنان وایلرویه كلان برقاچ سفیهك سوزینه الدانه‌رق تبعیتله بیچاره‌لر باشلرینی برچوق بلیه‌یه اوغرادرلر ٭ وبو حاللری اویله عصبیت دعواسیله قیام اولمیوب عادتا ادانیدن حریفك بریسی بن مهدی‌یم دیو خروج ایتسه اكا اعتماد ایدرك تبعیت ایدرلر ٭ ایشته هركسه اتباعلری بونك كبیدر ٭ بونلر عواقب احوالی دوشونمزلر ٭ نیك وبدی فرق وتمییز ایده‌مزلر ٭ عقللری باشلرنده اولمیوب كوزلرنده كبیدر ٭ كوز ایله كوره‌میه‌رك ایناندقلری یالكز جناب واجب الوجودك

وارلغی ووحدانیتیدر • بوندن بشقه کورمدکاری شیئه اصلا ایناتمزلر بوسببدن باشلرینی برچوق بلیه یه اوغرادرلر • بوعادات واطوارلری دخی محضا جاهلیت وتربیه سزلکدندر • اهالیٔ مرقومه‌نك عادات متنوعهٔ عجیبه‌لری وارایسه‌ده بعضیلرینك درجندن صرف نظر اولنمشدر

﴿ یمن ولایتنك واردات ومصارفات عمومیه‌سی ﴾

طرح وتوزیع اولنان ویرکوی شخصی ایله اعشار ونصاب ورسومات بونك جمله‌سی یمنك حال حاضری اولان شو عمرانسزلکیله سنوی اللی بیك کیسه طوتمقده ایسه‌ده اشبو واردات اورانك تمام وارداتی دکلدر • چونکه تحریر نفوس وتحریر املاك هنوز اجرا اولنمدیغندن واردات مذکوره علی العاده اوله‌رق حاصل اولیور

ولایتده مستخدم ضبطیه ایله محلی مأمورینك مصارفاتی سنوی یکرمی بشبیك ویدنجی اردونك مصارفاتی دخی سنوی التمش بیك کیسه اولور ایسه مجموعی سکسان بش بیك ایدر • حاصلی محلی مأمورلریله اردونك بالجمله مصارفاتی یتمش بیك ایله سکسان بش بیك کیسه ارهسنده تزاید وتناقص ایلر

مصارفاتی سکسان بش بیك کیسه اعتبار اولندیغی حالده سنوی اوتوز بشبیك کیسه ولایت مذکوره ایچون آچیقدن مصرف ایدلمك لازم کلیور دیمکدر • فقط ولایت مذکوره وارداتی بیان ایتدیکمز مقدارده قالیوب تزاید ایدهرك هرحالده مصارفاتی قپار وآچیق کوسترمز ایسه‌ده وارداتك تزییدینی موجب اوله‌جق اجراآت وتشبثات اقتضا ایدر • چونکه علی العاده اللی بیك کیسه واردات ویرن بر مملکت حسن اداره بولنه

کوئوریلور ایسه سکسان طقسان بیك کیسه واردات ویره جکنده اصلا وقطعا شبهه اولنه مز

✻ صورت اعمار ✻

باقیلور ایسه باغ اولور باقیلمز ایسه طاغ اولور ضرب مثلنجه شمدی یه قدر یمن حالیله اویله جه قالمش بوجهتله عمرانسز برحالده بولنمش چونکه اراضینك قوهٔ انباتیه سی کالده اولوب وهرشیئی یتشدرمکه قابلدر • اکیلور ایسه بیچیلور ضرب مثلی دخی معلومدر • بوندن صکره اعمار ایتملی یعنی اکملیکه بیچملی

قهوه اشجاری غرسی شمدیکی بولندیغی حالده براغیلیوب ترقی ایتدیرلمك ایچون اول باول قهوه‌لکلر نظر اهمیته النه‌رق بویولده زیاده اعتنا اولنملیدر

طاغلرده کائن وادیلرك جمله سنده طود فدانی یتشه‌یله جکندن طودلقلر یاپیلوب ایپك حاصلاتی ولایت مذکوره‌ده دخی میدانه چیقارملیدر

صمغ اغاجلرینك تربیه سیله ازدیاد وتکثیری یولنده اقدام اولنه‌رق صمغ حاصلاتنی ایلرو لتملیدر

چفتجیلك وتربیهٔ اشجار صنعتلری بتون بتون کروده قالوب هله چفتجیلکه مخصوص اولان الات واداتی دخی لایقیله یاپه‌مدقلرندن زراعت وحراثی عادتا پك کوجلك ایله اجرا ایدرلر • بونك ایچون فن زراعت وتربیهٔ اشجار واشجیلق صنعتلری تعلیم اولنملیدر

یامق زراعتی مفقود حکمنده اولوب یامق زراعتی ایلرویه کوتورلملیدر

جزان مملحه‌سندن استفاده اولنملی بویله بر مملحه‌یه هیچ بر مملکت مالك دکلدر

تهامه اراضیسنه وادیلردن دوشن صورك نه یولده دوشدیکی وتحت التراب نصل غائب اولدیغی بوندن اول محلنده بیان اولنمشیدی تهامه اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سنك درجهٔ نهایه‌ده بولنمسندن موسم بارانده اوچ درت دفعه محصول الندیغی کبی هر شیئی یتشدرمکه قابل و هیئت حالیه‌سندن بلکه اون درجه معمور اولمق ممکن ایسه‌ده وادیلردن دوشن صولری یوزه چیقاروبده جریان ایتدرمك ایچون اقتضا ایدن عملیات اجرا اولنملیدر ٭ بو عملیاتك اجراسنه اعتنا اولندیغی حالده تهامه اراضیسی مصر الکاسی کبی منبت و زنکین بر یر اولور

ولایت مذکوره‌ده اولان محصولات ارضیه‌نك جمله جنسی ترقی ایتدرمك ایچون ایجاب ایدن اسباب ووسائله تشبث اولنمق لابددر ٭ زیرا اخراجاتك الك چوغی و باشلیلری محصولات ارضیه‌دندر

اهالینك محتاج اولدقلری تیمور کاملاً طیشاروده‌ن کلور ٭ تعز سنجاغی دائره‌سنده ایسه بعض محلرده کمور وغاز و تیمور ونحاس معدنلری اولوب وکمور معدنیله تیمور معدنی بربرینه یقین اولدیغندن کمور ایله تیمور معدنی ایشلتدیرلمش اولسه پك چوق استفاده اولنه جغنده شبهه اولنه‌مز

اسباب عمرانیتك باشلیجه‌لرندن بریده مملکتك یوللرینی انشا وتسویه ایتمکدر ٭ ولایتده بر طرفدنده جهت جهت و پیدرپی یوللر یاپلملیدر

بر مملكتده اخراجات و ادخالات دينيلان شيئك حصولی ايسه مجرد او مملكتك ساحلنده بر ليمان بولنمسنه موقوفدر ٭ ولايت مذكوره سواحلنده دخی كافهٔ سفائن تجاريه اولسون و پوسته واپورلری اولسون اولدقجه قريه يقين محلده لنكر انداز اوله‌بيله جك صورتده الك قابل حديده ليماندن بشقه مناسب بر ليمان اولميوب و حديده‌نك جهت شماليه‌سنده بر و جهت جنوبيه‌سنده بر و مملكت اوكنده بركه اوچ عدد ليمان وار ايسه‌ده سفائنك دخول و حموله‌اخراجنه تسهيلات اولمق اوزره قنغيسنك آيقلانوب ليمان هيئتنه قونيلسی قابل اوله‌جغنك كشف اولنوب و عمليات لازمه‌سی دخی اجرا اولنمليدر ٭

بر وجه مشروح تعداد ايتديكمز شيلر جزؤی همتله حاصل اولور ٭ و بونلرك اجراسندن تعدادی نا قابل استفاده وجوده كلور

حاصلی ولايت مذكوره تحت ادارهٔ سلطنت سنيه‌يه يكی الندیغندن بورايه كيدن مأمورلر ارباب اقتدار و لياقتدن و اصحاب حميت و صداقتدن اولوبده حسن اداره‌يه مالك اولورلر ايسه هم ولايت مذكوره‌يی معمور و آبادان ايدرلر ٭ و اهالينك ربقهٔ اطاعتلرينی يد اقتدارلرينه اورلر ٭ وهمده سكسان بيك كيسه‌يی متجاوز واردات استحصال ايلرز ٭ لكن مأمورين اويله بر طاقم اقتدارسز و لياقتسز و حميتسز ذاتلردن تصادف ايدرسه تنظيم و تنسيق احوال مملكت ورعيه ايتمك و واردات بولمق شويله طورسون كافهٔ امور ولايتی تلويث ايتدكدن صكره بلكه اهالينك ربقهٔ اطاعتلرينده قيروب عصيان ايتديررلر ٭ چونكه ابنای عربك صورت اداره‌لری هيچ بر قومه بكزه‌مز ٭ بر حسن اداره جمله‌سنی بردن اسير ايدر ٭ بر سوء اداره جمله‌سنی بردن عاصی ايلر ٭ نه حاجت بغداد و حجاز و بريةالشام ولايتلری اوته‌دنبرو تجربه اولنه كلمكده

اولدیغندن بو بحثده دخی بوندن زیاده تطویل مقاله حاجت کوریلەمدی

﴾ یمن ولایتنك نفوسیله عموماً جزیرة العربك نفوسی ﴿

نفوس	
٢٢٥٢١٥٠	یمنك عسیر ایله برابر کافهٔ جهتلرینك نفوسی
١٥٥٠٠٠٠	حضرموت
١٣٥٠٠٠٠	عمان و مسقط
٢٣٥٠٠٠٠	بحرین وقطیف واحساودرعیة یعنی عموماً نجدقطعه‌سی
٣٢٥٠٠٠٠	عموماً حجاز و عنزه و تهامهٔ حجاز و بلاد قصیم و جبل شمر و بورالرك بالجمله حوالیسی
١٠٧٥٢١٥٠	

جزیرة العربك وسطه دوشن بر قسمی سکنادن خالی و چول اولوب مسکون و معمور اولان محللری اطرافی اولدیغندن جغرافیون اون ایکی میلیون نفوس تخمین ایتمشلر ایسەده • فقیر • یمن و حجاز طرفلرنده بولندیغم آو انده کزدیکم محللرده پك چوق قبائلك نفوس موجوده‌سنی تحقیق و تجسس ایدەرك صحته قرین اولەرق ضبط ایلدیکمدن بالاده مقدار نفوسلری یازیلان محللر اراضیسنك بر برینه نسبتاً اولان وسعت و جسامتلرینه نظراً نه‌قدر نفوس بولنه‌بیله جکی و تحقیق ایدەرك ضبط ایلدیکم نفوسك مقداری جمله‌سی بر بریله مقایسه ایدیلوب جزیرهٔ مذکوره نفوسنك کافهٔ مقداری اون میلیون ایله اون بر میلیون بیننده اولدیغنی بزده تخمین ایدرز • اکر تخمینمزده شاید مبالغه وقوعبولمش ایسه طقوز میلیوندن اشاغی دوشمز

حركات عسكريه يه متعلق بعض معلومات جغرافی

يمن وعسيرجه هدف مطلوب جبال سرا اوزريدر ۰ چونكه سرا طاغلری ضبط اولنمدقجه حركات واجرا آتده نتيجه استحصال اولنه‌مز ۰ اس الحركات دخی ساحلده طوتيلان محللردر

عسير جهتنه تجاوزی حركت ايتمك ايچون ساحل بحرده اس الحركات اولمغه الك مناسب نقطه قنفده وحلی اسكله‌لريله شقيق اسكله سيدر ۰ فقط هدف مطلوب اولان سرا طاغلرينه چيقمق ايچون قوريلان خط حركات اوزرنده وطاغلرك اتك ووادیلرندن اوزرلرينه چيقيله جق اولان يوللرده (عقبه) تعبير اولنور ومرور وصعودی غايت صعب پچيد وبوغاز ويقوشلردن عبارت يوللر واردر ۰ اكر بو عقبه‌لر دشمن طرفندن طوتيلور ايسه چيقلمسی غير ممكندر

سونغا هدف مطلوب اولديغی حالده اس الحركات شقيق اسكله سندن آچيلوب خط حركات قوريله جق اولسه هم اسكله وهم يول غايت صيجاق وصويی آز ودره‌لرده سم روزكاری اسر هواسی مهلك اولوب كرك اسكلهٔ مذكوره وكرك يول حركات عسكريه يه اورمز غايت فنا يرلردر ۰ نتكيم ريده قلعه سنك فتحی ايچون الجا آت اصول حربيه سببيله ضروری اوله‌رق موقتاً اسكلهٔ مذكوره‌دن حركت اولنديغندن يولك نه‌درجه فنا اولديغی محلنده بيان اولنمشدر ۰ نتيجهٔ فتوحات حاصل اولدقدن صكره مذكور يول بتون بتون ترك ايدلمشدر ۰ وبو يولك عقبه‌سی ريده‌دن سونغايه صعود ايچون (حفير) عقبه سيدر ۰ فقط عسير قطعه سنه چيقمق ايچون اس الحركات اولمغه شايان الك اعلا نقطه قنفده وحلی

اسکله‌لری اولدیغندن و بو اسکله‌لردن هر قنغی جهته حرکت اولنمق لازم کلسه وسرا طاغلرینه هر قنغی جهتدن چیقمق مراد اولنسه هر طرفده عقبه‌لر اولدیغندن بروجه زیر مذکور عقبه‌لر تعریف اولنور

(عقبة الصماع) عقبهٔ مذکوره‌یه احابش ورجال‌المع قبیله‌لری ایچندن کچه‌رك باحه نام محله چیقیلور ٭ وعقبه‌نك اتندن تپه‌سنه قدر التی ساعت چکر ٭ ودوه واستر جوله‌سیله چیقار

(عقبة القضا) مذکور عقبه‌یه محایل جهتنده واقع بنی ثوعه وآل عاصم قبیله‌لری ایچندن کچه‌رك ینه مذکور باحه‌یه چیقیلور ٭ وعقبه‌نك التندن تپه‌سنه قدر درت ساعت امتداد ایدر ٭ دوه چیقمق ممکن اولمیوب خفیف جوله ایله استر چیقار

(عقبة اتیه) عقبهٔ مذکوره‌یه دخی بنی ثوعه ایچندن کچه‌رك چیقیلور ٭ ابها یولیدر ٭ اشبو عقبه‌نك اصل دیك وصعب یری مبدأندن ذروه‌سنه قدر اوچ ساعت امتداد ایدر ٭ دوه واستر جوله ایله چیقار

(عقبة الرجم) ویاخود (نجم) مذکور عقبه دخی عقبهٔ قضا ایله عقبهٔ اتی بیننده اوله‌رق التندن تپه‌سنه قدر اوچ بچق ساعت امتداد ایدر ٭ استر خفیف جوله ایله چیقار

(عقبة الساقین) مذکور عقبه‌یه آل مکابر قبیله‌سی ایچندن کچه‌رك چیقیلور ٭ وعقبهٔ مذکوره تنوسه‌یه چیقار ٭ والتندن ذروه‌سنه قدر طقوز ساعت چکر ٭ دوه واستر جوله ایله چیقار

وهابی وقعه‌سنده حجاز وعسیره عساکر مصریهٔ شاهانه سوق اولندیغی

وقت عسیرده اولان عساکر مصریه سرا طاغلرینه خط حرکاتی مذکور عقبه اوزرندن قورمشلر وتنومه یه چیقدقدن صکره محافظی حالده بولنمغه مجبور اولدقلرندن برخیلی جسیم استحکاملر انشا ایتمشلر وحالا مذکور استحکاملرك اثری طوریور

(عقبة السنان) مذکور عقبه یه بنی تیم طرفنده واقع حاط قبیله سی ایچندن نچیله رك چقیلور ٭ وعقبهٔ مذکوره (نماص) قریه سنه چیقار ٭ وتحت عقبه دن ذروه سنه قدر اوچ ساعت امتداد ایدر ٭ وسالف الذکر عقبه لر جمله سندن دیك وغایت قیصه منحنیلر ایله یاپلمش اولدیغندن دوه چیقمدقدن بشقه استر بیله حموله سز اوله رق کوچ چیقار

حاصلی عموماً تهامه اراضیسنده ساحلدن اون ایکی اون بش ساعت ایچرو یه طوغری کیدلدیکی کبی سرا طاغلری وادیلرینه قدر ینه برطاقم طاغلر وبوغازلر وعارضه لی محللر پك چوقدر وبو محللرده کی اولان اووالرده دخی مشی وحرکته کوجلك ویرر قوملق یرلر واردر

جزان اسکله سی صعده نك ساحلیدر ٭ فقط جزاندن صعده اوزرینه هنوز حرکات عسکریه اجرا اولنه مامسندن یوللری وعقبه لرك حالی معلوم دکلدر

لحیه اسکله سی حویث وحجه طرفلرینك ساحلی ایسه ده بورالرینك دخی ساحله اولان یوللری هنوز کشف اولنمامشدر

یمنك الك مناسب اس الحرکات نقطه سی حدیده در ٭ وصنعا ایچون دخی خط حرکات حدیده دن قورلمشدر که محلنده تفصیلاً بیان اولنمشدر ٭

صنعانك بوندن بشقه اعلا و انسب يولى يوقدر

تعزك ساحلى و اسكله‌سى مخادر • تعز جهتلريچون مخادن بشقه مناسب اسكله يوقدر

تهامه اراضيسنده كرك موسم شتاده وكرك موسم صيفده كوندز حركات عسكريه اجراسى هوانك حرارتندن قابل اوله‌ميوب حركات عسكريه كيجه‌لرى اجرا اولنمليدر

برده قوناق يرلرى صو بولنان محللر اولوب هر برده صو محللرينك بربرلرينه اوزاقلق و يقينلقلرى مختلفدر • بونك ايچون قوناقدن قوناغه اثناى راهده عسكرك اداره‌سنه كافى صو برابر قالديرلمق لازمدر • بهر بلوك ايچون مخصص اولان برسقا باركيرينك قالديره‌جغى صو وفا ايتمز • قوناق يرينك مسافهٔ بعديته و بلوكلرك موجوديته كوره اقتضا ايدن صو النه‌رق اويله حركت اولنمليدر • وشو صو قالدرمق ماده‌سى پك معتنا برشيدر • اكر غفلت اولنور ايسه اثناى راهده تأثير حرارتدن عسكره پريشانلق الويرر • واى ارتق او عسكرك حالنه

طاغلرده اولسون تهامه‌ده اولسون غايت سبكبار اوله‌رق حركت ايتمليدر • طاغلرده كوندز حركت اولنور • تهامه‌ده حركات عسكريه اجرا اولنديغى حالده حموله‌لر يالكز جبخانه و پكسماد و صو و طوز و نصف ترتيب ساج و قروانه‌دن عبارت بولنمليدر • طاغلرده صو حموله‌سى اقتضا ايتمز • صو بولنور • چونكه پكسماد ايله طوزدن بشقه ارزاق انعامسنه سبب هر برده وارلمش اولسه عسكرى بسلمك ايچون قيون و بقر

یوله جقندن یالکز طوز ایله کوشت ویریلور • عسکر کولباسدی یپار • وات صویله یو پاره یپار • فقط بو حالده عسکرك استحقاقی اولان کوشتدن بشقه ترکیاته مقابل کوشت و پکسماد ویرلمك لازمدر • ومکاریلر ایچون دخی یه جك بولینور ایسه ده احتیاطاً بر مقدار شعیر و دوره قالدیرلملیدر

طاغلرده یدی سکز یوز موجودله حرکت وقوعنده عسکری اداره ایده جك قدر دقیق و روغن ساده بولنور • بو حالده عسکر ساج ایله اتمکنی دخی یپار • و خدایی نابت قابل اکل اولان انواع اوتلردن طوپلایوب سبزه وات یمکیده طبخ ایدرلر

فقط تهامه ده کوندزلری قوناق ویریله جکندن حرارت شمسدن بارنمق ممکن اوله مدیغی جهتله هیچ اولمز ایسه نصف ترتیب چادرده قالدیرلملیدر

حاصلی بو اراضیده از موجودله و سبکبار اوله رق حرکت ایدوب چوق ایش کورمکه چالشملیدر • چونکه موجود از اولدیغی حالده احمال و اثقالده او نسبتده از اوله جغندن مشی و حرکتده و قنوب و کوچمکده دخی اولقدر سرعت حاصل اولور • هله اویله درت بشبیك موجودی حاوی اولان بر قوتك دفعةً حرکت ایتدیرلمسی قابل اوله میوب موجود مذکور اوچه و یاخود ایکی یه تفریق ایله متوالیاً حرکت ایتدیرلمك لازم کلور • هر قنغی بر دیار و محلارده اولور ایسه اولسون حرکات عسکریه اجراسنده غایت حسابلی ومتبصرانه حرکت اولنمق قاعدهٔ برنجی درجه ده نظر اعتنایه النه جق بر مسئلهٔ مهمه اولدیغی نزد ارباب فن و اهل حرب وغاده معلوم ایسه ده کرك اقلیم مذکورجه وکرك حجاز اقلیمنجه اصلا اعتناسزلق الویرمز • و بو بابده وقوعه کله جك قصور و سوء

تدبیر نها دشمنك یوزی كورلمكسزین عسكرك صوسزلقدن و یاخود دیكر كونا اولان عوارض محلیه‌دن پریشانلغنی موجب اولور • و بو دیارلرده دشمن هر برحیله‌دن بشقه صولری تسمیم ایتمك دخی عادتلریدر

طاغلرك بعض محللری واردركه ماء جاری وقیو بولنمز • بو محللر اهالیسی وقتیله بنا و انشا اولنمش اولان غایت جسیم و بركه تعبیر اولنور حوضلره ماء مطردن تراكم ایدن صویی استعمال ایدرلر • واثنای حرب ووغاده تعارضی حالنده بولنان طرف صو المسون ایچون مذكور حوضلرك اطرافنده مناسب نقطه‌لره قله‌لر بنا اولنمشدر • درونده مستحفظلر اقامت ایده‌رك قورشونله مقابله ایدرلر • وحوضلردن صو الدرمزلر • صو آلمق ایچون ابتدا دوشمنی او قله‌لردن چیقارمق لازمدر

اراضینك همان اكثر محللرده عارضه‌لری بیوك طاغلر وبو طاغلرك تشكیل ایلدیكی بوغازلر وكچیدلر وعقبه‌لر اولمسی جهتله تدابیر حربیه دخی موقعك واراضینك حال وطبیعتنه كوره اجرا اولنه جغندن مثلا زبیددن صنعایه وصابین و بلاد عتمه اوزرینه برخط حركات قورلمق لازم كلسه وقت اسایشده بیله زیاده كوجلك كوریلور • چونكه اسباب نقلیهٔ موجوده بو طریقده عادتا یوق حكمنی الور • طاغلر و بوغازلر وعقبه‌لر وكچیدلر غایت صعب المروردر

دیار مذكورك اراضیسی بروجه مشروح زیاده عارضه‌لی اولدیغی كبی عموماً طاغلرده یعنی شهر و قصبه وقریه‌لرده كافه‌سی مدافعه‌یه قابل طرز و یولده بنا و انشا اولنمشدر • و شو طرزده اولان بنالر ظن اولنمسونكه قاعدهٔ معماریه‌یه مخالف وبولندیغی نقطه‌لر هندسه‌جه اصول حربیه‌یه مغایر یاپلمشدر • فن حربده الك مشهور اولان بر مهندس بده بونلر قدر نقطه انتخاب ایدر • و بونلر قدر انشا ایده بیلور

﴿ اثبات مدعا ﴾

يمنك وخامت وحرارت هواسی مشهور افاق اولوب هر فرد عندنده بویله جه اعتماد حاصل اولمشدر . بونك ایچون هیچ برکیمسه دن لطافت هواسی ایشیدلمامشدر . فقیر ایسه جغرافیا بحثنده سالف الذکر اراضینك هیئت وشکل طبیعیسندن بحث ایتمش وبوجهتله آب وهواسنك وخامتدن عاری اولدیغنی میدانه قویمش ایسه مده بونکله دخی ادعامی اثبات ایده‌مدیکمه وجدانمده امنیت حاصل اولمدیغندن براقلیمك اعتدال وغیر اعتدالی حقنده فنا دخی بعض ابحاثك درجنه مجبوریت کلمشدر

هوانك اعتدال واختلافی سببی سطح ارضك شعاع شمسه نسبتله آز وچوق اولان میلندن وسطح ارضی تشکیل ایدن طاغلرك طبیعتلریله وضعیتلری واراضیٔ بسیطه‌نك حاللرندندر . کیجه وکوندزك براولمسی شمسك اعتدالین نقطه‌سنه وصولنه منحصردر . مدار سرطان ایله مدار جدینك بیننده بولنان سطح ارض اقالیم حاره‌دن وبو اقلیملردن منطقهٔ منجمده‌یه وارنجه‌یه قدر سطح ارضك دیکر قسمی ممالك متعدله‌دن وباقیسی ممالك منجمده‌دن معدوددر

بروجه محرر شمسك تحويلی حسبيله فصول اربعه دخی تبدل ايدر .
كافهٔ اقاليم ايچون فصول اربعه متصور اولوب شوقدركه فصول
مذكوره هر اقليمده برسياق اوزره بولنمز

خط استوا قطبلرك بعدندن جميع نقطه‌لری مساواتده وكره‌يی قطب
شمالی طرفنه وقطب جنوبی جانبنه مساوی ايكی قطعه‌يه تقسيم ايدر
بردائرهٔ عظيمه‌در . وتقسيم ايلديكی قطعه‌لرك برينه قطعهٔ شماليه
وديكرينه قطعهٔ جنوبيه دينور . شمسك اعتدالين نقطه‌سنه وصولنده
هر يرايچون ليل ونهار مساوی اولور .

{ منطقة البروج } و { انقلابين } و { مدار قطبين } مثللو برطاقم
دها دائره‌لر واردركه بونلركده احكامی بشقه بشقه اولوب شو سرد
واثبات ايلديكمز دليللر اثبات مدعامزه كافی اوله جغندن بونلرك
تفصيلاتندن صرف نظر اولنمشدر

يمن وعسير وحجاز جبال متسلسله‌سی و بونلرك تهامه‌لری منطقهٔ حاره‌يه
يقين بولنديغی وطاغلر ايله تهامه‌ده كائن محللرك درجهٔ عرضلری
يكديكرندن جزوی فرقلی اولديغی حالده تهامه‌ده يالكز فصل صيف ايله
فصل شتا اولوب وفصل صيف زياده ممتد وشتا غايت آز اولور

طاغلرده ایسه بوندن اول ذکری سبقت ایلدیکی اوزره فصول اربعه‌نك حکمی جاری اوله‌رق شوقدرکه فصول مرقومه منطقهٔ معتدله‌ده اولان بلدانده اولدیغی کبی اولمیوب کانون اول کانون ثانی شباط ایلك بهار مارت نیسان مایس یاز حزیران تموز اغستوس صوك بهار ایلول تشرین اول تشرین ثانی قیش اولور بوصورتده تهامه ایله طاغلرك اعتدال هواسی بیننده زیاده فرق اولدیغی درکاردر

طاغلرده فصول اربعه‌نك جاری اولمسنه سبب جبال مذکوره‌نك سطح دریادن اولان ارتفاعلریله میللری وسرین سرین وزان ایدن روزکارلرك طبایعندن اولدیغی مسلمدر فقط تهامه اراضیسنك حرارتنه سبب سالف الذکر شعاعات شمسك تأثیریله برابر روزکارلرك قوملی وچول وطاشلو جبللردن کچوب حرارت پیدا ایده‌رك اسمه‌سندندر چونکه طاش ایله قوم حرارتی کیج الدیغی کبی کیج براقدیغندن بومحللره تماس ایده‌رك کچن روزکالر حرارتلنور حتی تهامه‌ده الك اعلا هوا جبللر طرفندن اسن هوا ایله دکزدن اسن هوادر بونك برینه بحری ودیکرینه جبلی اطلاق اولنور هرنوقت بو ایکی جهتدن هوا اسر ایسه عادتا تهامه‌ده برسرینلك پیدا اولور بوکا سبب دخی جبللردن اسن هوا اویله برچوق قوملق چوللر وطاشلو طاغلره تماس ایتمیوب

اوغراديغى طاغلرده اشجار ونباتات اولديغى و بحردن كلان هوا دخى چوللره اوغرامامسندندر فقط تهامه نك جهت جنوبيه وشماليه سندن كلان روزكارلر برطاقم قوملق صحرالردن كلديكندن صيجاق اسر

{ استطراد }

افريقا قطعه سى سياحيندن ﴿ دوقتور رشوينفورت ﴾ قطعهٔ مذكوره يى ايكنجى دفعه سياحتنده بلاد سودان وخرطومه بحر احمر سواحلنده اولان ﴿ سواكن ﴾ اسكله سندن كيتديكنى واوصره ده محل مذكور محافظى ﴿ ممتاز بك ﴾ اولديغنى بيان ايله برابر سواكنك شدت حرارتندن بحث ايتدكدن صكره سواكندن حركتله ساحلدن مباعدت ايتديكى حالده طاغلره صعود ايله كجه طاغلرك لطافتندن بحثلر ايتمشدر

. فقير . دخى سواكنه كيتدم وفقيرك كيتديكم تاريخده سواكن جده ولايتنه ملحق بولنديغى حالده مومى اليه ممتاز بك بيكباشى رتبه سنده اوله رق خديو حضرتلرينك چفتلكاتنه سودان طرفندن اوكوز نقلى مأموريتيله سواكنده اقامت ايدر ايدى ، بو ورالرى تحرير و بياندن مقصد دوقتور مومى اليهى تصديقدر . سواكن حقيقتاً ك صيجاق برحمام حلوتندن دها صيجاقدر و بحرا درك كرك آسيا سواحلنده وكرك افريقا سواحلنده

سواکندن دها صیجق بر نقطه یه فقیر تصادف ایتمدم ۰ فقط افریقا قطعه سنك بحر احمر سواحلندن ایچرو طرفلرده واقع طاغلرده دخی سرینلك ولطافت هوا اولدیغی دوقتور مومی الیهك سیاحتنامه سندن اکلاشلدیغی کبی تعریف ایتدیکی نباتاتك برخیلیسی دخی یمن دیارنده واردر

جنس حیواناتدن هورکوجلی بیان ایلدیکی اوکوز وایناکلرك یمنده جمله سی هورکوجلیدر . و بیوك ومنتظم هورکوجلری اولور . شوقدرکه یمنده حیوانات وخشیه یوقدر . یالکز میمونك کثرتی اولوب مذکور میمونلر دخی جبال متسلسله نك تهامه جهتنه اولان اصدارنده واتکارنده یاتیرلر . بونلرا کثریت اوزره زرع اولنمش و تحت التراب یکیجه فلیزلنمش اولان مزروعاتی طپراقدن چیقاروب اکل ایتدکاری مثللو باشاق بغلیان مزروعاتك باشاقلرینی دخی اکل ایدرلر ۰ اصحاب زراعته ایتدکاری ضرر وموذیلك بوندن عبارت ایسه ده مزروعاتك شوایکی وقتنده اصحابی کیجه وکوندز تفنك ایله بکلرلر . تر لالرینی محافظه یولنده پك چوق میمون تلف ایدرلر . واولدردکاری میمونلری هیئتیله ایاقلرندن ترلالرده اولان اغاجلره اصارلر ۰ بونلری دیکر میمونلر کورنجه بردها اوترلالره اوغرامزلر . دیار یمن وعسیرده حیوانات وخشیه وموذیه یالکز میموندن عبارت کبیدر ۰ چونکه بشقه نوع حیوانات وخشیه یه تصادف ایتمدیکم کبی اولدیغنی دخی اشتمدم ۰

ومیمون کثرتلیدر . بونلر کزدکلری وقت اوچیوز و بشیوزی بردن کزرلر . و یاوریلری عینی سواری کبی انا و بابالرینك اوزرینه عمودا سوار اوله‌رق وساجلرندن دیزکین کبی طوته‌رق اویله کزرلر . بوحاللری کورانکه شایان برعجیب حالدر . وکندولرنجه برطاقم قبیله‌لره آیرلمشلردر . برقبیله دیکرینك حدودینی تجاوز ایده‌مز . حتی توطن ایتدکاری محللرده صو قالمیوبده صو ایچون یکدیکری حدودینه کچر ایسه غایت شدتلی محاربه ایدرلر . و سلاحلری دخی طاش و دکنکدن عبارتدر . و هر سورینك باشنده جثه‌سی غایت بیوك عادتا اك بیوك برچوبان کوپکندن دها بیوك برقوماندانلری بولنور . و بونك صداسی زیاده‌سیله قلیندر . هر بر حرکات و سکناتلرنده امر قوماندا بونلرده اولور . فقیر کزدیکم اوانده بونلرك سوریلرینه پك چوق دفعه تصادف ایتدم . حاللرینی تحقیق ایتدیکم کبی کوردم . وبونلر جمعیتلی کزدکلری وقت طائفۀ نسواندن یالکز اوله‌رق اللرینه کچن اولور ایسه اوزرینه طاش آته‌رق هجوم ایدوب سرسملدوب یره یاتیره‌رق جمله‌سی بردن مناوبةً مقارنت فعلنی دخی اجرا ایتدکارینی حتی جبل حرازك مفحق جهتی اتکنده یقین وقتده برنسایه فعل مذکوری اجرا ایلدکاری و فعل مذکوری اجرادن صکره نسانك یوزینه توکورمك عادتلری اولدیغی صورت موثوقه‌ده اوله‌رق اواطرافك اهالیسی فقیره حکایه ایتمشلردر

﴿ انتهی ﴾

اصل صدده كله‌لم . افريقا قطعه‌سنده سلسلهٔ جبال اصليه بش عدد
اولوب بونلردن بشقه‌سلسلهٔ جبال رفيعه بين الجغرافيون اللى بش عدده
بالغ اولمش ايسه‌ده‌اساس بش سلسله‌دن عبارتدر . و مذكور بش
سلسله‌نك بعضيلرى درتبيك متره‌ارتفاعنده‌در . افريقاقطعه‌سى جغرافياسى
يازمديغم جهتله اشبو بحثده دخى افريقادن معلومات مفصله درجنه
لزوم اولمديغندن هوانك اعتدال و اختلافى عارضى سببيله اولديغى بحثنده
اتيان اولنان ادلهٔ فنيه و حكميه‌دن بشقه دوقتور مومى اليهك سرد
و بيان ايلديكى موادى دخى مثال اتخاذ ايتمكدر . شويله كه مذكور
سلسلهٔ جبال اصليه‌دن بريسى سلسلهٔ جبال ﴿ق.ر﴾ دركه اراضىٔ
حبشه‌دن سودانه قدر امتداد وشعبات نشر ايده‌رك بحر احمره قدر
سلسله‌سى يايلمشدر . وسلسلهٔ مذكوره‌نك بعض محللرينك ارتفاعى
درتبيك التيوز متره اولوب و بعض محللرينك دخى ايكى بيكدن اوچ
بيك قدردركه دوقتور مومى اليهك ﴿ سنيغات ﴾ قصبه‌سندن ايرلدقدن
صكره ﴿ ارغوويت ﴾ نامنده اولوب چيقديغى و بارومترى ايله
سطح بحردن التى بيك قدم مرتفع اولديغنى حساب ايلديكى جبل سلسلهٔ
مذكوره شعباتندندر . وديار حبشك عرضى يدى درجه ايله اون
التى درجه اوتوز دقيقه بيننده اولوب ديار مذكوره ايچنده جنوبدن
شماله طوغرى ممتد اولان مارالبيان سلسله‌دن حبش طاغلرينك ارتفاعى
درتبيك بشيوز وبشبيك متره ارتفاعنده اولوب مذكور طاغلرك تپه‌لرى

دائما قار ایله مستور اولدیغنی و دیار مذکورده بعض محللرده فصول اربعه‌نك جاری ایدوکنی ینه سیاحین ایله جغرافیون بیان ایدرلر

یمن و عسیر و حجاز جبال متسلسله‌سنك آب و هواسی بلاد روم کبی اولدیغنی ومذکور طاغلرده فصول اربعه حکمنی اجرا ایلدیکنی ومحال مذکوره‌نك تهامه‌لری بلاد حاره‌دن ایدوکنی بروجه مشروح ادله وامثله دخی اثبات ایدر

اشبو بیك ایکیوز طقسان بر سنهٔ هجریه‌سی شهر
ذی الحجه سنك اواخرنده طبعی ختام
بولمشدر

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00317286 3